Maandaagh 2en Januarij 1679.

's Avonts naar 't gebedt

Op de tijdingen, en rapporten van de stroperijen en ravagien; der Bantammers, hier om de Oost, in onse Batavische Jurisdictie; alwaar Zij, ontrent, of even beoosten, de Rivier Maronda, aen lant getreden zijnde, de Ingelanden verjaaght, en verscheijde woningen, onder de voet gekapt hebben; behalven, dat ook eenige, dier stropers, Comps. open vaartuijgh, dat gewoonlijck, met water en provisien, voor ons volck, op voorsz Maronda en Barangcassij, over en weder vaart, afgelopen; en, de daar op zijnde, 6 Nederlanders, vermoort hebben;

Op de tydinge van 't Ravageren der Bantammers ontrent de Maronda

Is, na deliberatie, goetgevonden, op morgen een visite, en ronde, te lande; langs voorsz Maronda, en daar even beoosten, te laten geschieden; door den E. Capiteijn, Willem Hartsinck; met 50 Nederlantsche, en 70. amboinese soldaten; onder den luijtenant, van Capteijn Joncker; met ordre, en last, om alle de Bantammers; die daar elders, mogten werden gevonden; vrijelijck aen te tasten, en als, Schelmen en Rovers, doot te slaan; en ook, onse besettelingen aldaar,

Is goetgevonden den Capt Willem Hartsinck met 120 man een Ronde te lande langs voorsz Maronda te laten doen

En alle Bantammers daar gevonden werdende of comende als Schelmen en Rovers te doen aentasten

te

te [illegible]

op goeden [illegible] blijven

Batavia int Casteel [illegible]

Van goens

[illegible]

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Woensdagh 4en January 1679

s'avonts naar 't gebeth

Naedien de Bantammers, van Tangeran, onse landen, boven en ontrent Ankee; al van voor lange jende als nogh, dicwils, met roven en stelen van slaven, en buffels, komen te Invaderen; en dat nu ook, gerapporteert zij; hoe deselve, daar, met een troep van ontrent 70 man, souden wesen gesien; en partij dier gasten, een onser Javaanse Ingesetenen, sijn vrouw, met gewelt hadden weghgevoert; Soo is nodig geagt, den Capteijn der Maleijers, *Abdul Bagus*, met ontrent 100 à 120 sijner Maleijers, op morgen, derwaerts aftesenden; omme, een visite, in onse boven landen, van Anckeê, en verdere Jurisdictie, langs de rivier, van Ontongjavaâ; (sijnde onse scheijd-limiten) te doen; met ordre, alle Bantammers, het zij, metter woon, of anders; aen dees zijde, van gemelte rivier, in onse limiten, bevonden werdende; aen te seggen; dat se daar, aanstonts, uit geheel, van daar, sullen moeten begeven; en de sulcx, binnen den tijt, van 8 à 10 dagen; of dat men, hun andersints, als stropers en schelmen sal aen tasten; hoewel noghtans, gemelten Capteijn der Maleijers; daar toe, ofte tot eenige procedu-ren

Om de Roverijen Partij bantammers in onse boven landen van Anckée.—

Is verstaen den Capteijn der Maleyers met 120 van sijn volck een visite langs de rivier van Ontongjava te laten doen

Om de bantammers die in onse jurisdictie bevonden werden aen te seggen sigh van daar te moeten begeven

Sonder eghter tot nader ordre tot eenige procedu[ren] tegen deselve te treden

procedûren, tegens deselve, niet en sal treden; voor dat alvorens ons, van syne bevindinge, rapport gedaen heeft; ende nader ordre, dienwegen sal werden gegeven.

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

A. van Outhoorn

Joan Camphuys

Maan-dagh 9en January 1679

Extraord: Vergaderingh 's morgens.

Omme, het gebruyck des Jaghts St. Andries; tot
retour, voor de Camer Delfft en Enckhuysen;
aengeleght; van eene gevoeghelijcke, behoorlijck, ge-
=proportioneert, Carguasoen, te voorsien; en te
beladen; Is na deliberatie verstaen; tot uyt-
=winninge; van scheeps ruymte; de quota, van
den Caneel, voor de Camer Enckhuysen;
(bestaande, in 500 baelen) desemael; in eene;
offe wel twee, der Schepen; voor de Camer
amsterdam; affgescheepen; te verdeelen; —

Tot uytwinninge van scheepsruymte is verstaan de quota der caneel voor Enckhuysen in 1 a 2 der amsterdamse schepen af te laden

Dewyl, bij de concept Generale Missive; der heeren
XVIIen=; op 6en deser; per de burgh van Leyden; alhier
ontfangen; aengehaelt staet; dat wij, den besten
benjuyn baros; die in India; niet can gesleten
werden; vrijelijck, na 't vaderlant mogen senden;
Soo is goetgevonden; boven de 50 @ (die reets
afgescheept) nogh te voegen 30 @en ld:, van de
eerste soort; uyt de partije; p: de Schelvis, van
Westcust; alhier jongst ontfangen. —

nogh 30 @ ld benjuin baros (kessa) boven de vorige 50 @ na 't vaderl[ant] af te steeken

Wijders; is, op het voordragen, van d'eerwaerde
Kerckenraadt, deser stede; mette aenstaende
nieuwe verkiesinge, van Ouderlingen en diaconen
toegestaen

Op 't voordragen van de kerkenraat sullen voortaan 10 in plaatse van 8 Ouderlingen voor dese gemeente werden verkor[en]

131

b

[illegible] plaatsen;
een getal, van thien ouderlingen; voor dese ge=
=meente, te nomineren, en te verkiesen; om redenen,
dat de gemeente, hoe langer, hoe grooter, ende den
dienst, vervolgens swaarder werd; als mede, om
soo nu en dan, tusschen tyden, eenige dienaren, van
de Comp.: elders geëmployeert, en van hier ver=
=sonden werden; daar by dan, als nu, voorsz.: een
Collegie, soo ligt, geen hinder, sal comen te lyden.

Uyt, de nu ontfange, Concept Generale Missive,
der heeren XVII:; per 't schip de burgh van Leyden;
ook gelesen zynde; 't geene haar H.: Ed.: schryven,
nopende het gemelte schip, namentlyck; dat het
selve; om zyne diepgaantheyt, niet meer, na de
Camer Amsterdam; maar naar Zeelant, sal
moeten werden t'huys gesonden; soo is, nu mede,
by haar Ed.: in nader deliberatie genomen; of
men, in de schepen Africa, en America; reets —

Deliberatie om op 't schry=
ven der heeren 17 eenige
veranderinge in de aange=
leyde schepen America
en Africa voor Amsterdam
te maaken. —

voor de Camer Amsterdam aengelegt; ende
meest afgeladen zynde; wederom eenige verander=
=inge, soude konnen maaken; wesende, deselve
bodems, bevorens; sonder aansien, van de Camers,
geprojecteert; om datse, sonder merckelyck nadeel,
niet langer, hier in Indien, en onvertimmert,
souden connen, overblyven; ende den tyt present,
geensints toelatende; wederom eenige verschansinge
daerinne te doen; soo is dienvolgende, eenparigh
verstaen in de vastgestelde retourschepen, op nieuw

Dat nu ontydigh en on=
dienstigh sy geoordeelt
om redenen

geen

geen veranderinge, te laten geschieden; en voor
besonderlijck, om dat ons, van den Equipagie Mr:
werd versekert; dat dese beyde schepen, vlotter
gaen; dan d'schepen Macasser, Europa, Ternaten; en
diergelijcke; Maar, voor het toekomende, te letten,
dat, de ondiepst gaande scheepen, naar de gelegent=
heijd des tijts, voor de Camer Amsterdam, werden
gedestineert.

maar jn toecomende te letten, om de ondiepgaanste schepen voor de Camer amsterdam aen te leggen

Op 't versoek van den Portugesen Capiteyn
Jose viera de Silva jongst, met sijn scheepje St: Pedro
ten handel, uijt Macauw, hier aengecomen;
omme de cleeden, ten bedrage, van 800. Rijcxd=
van de Comp:a gecogt; tol-vrij te mogen, uijt=
voeren, jn sijne voorgenome reijse, naar Timor;
Soo is hem sulcx (als van cleene waardije) en
maar 40 Rsd= bedragende; om redenen, voor
dese maal, (dog sonder Consequentie) toegestaen.

Den Portugesen Capiteyn van Macauw 40 Rsthe van sijne gecogte cleeden van de Comp:a quijt geschol

D'Hr: Extraord:e raat, Willem van Outhoorn;
dese maal; voortgebragt hebbende; de rescriptie
en te gevene ordres; nu voor af, naar de provin=
tie van Amboina; Soo is, voor eerst geresolveert,
op het geene, jongst van daer, jn't reguard, der
nagelboomen; is geschreven; ons als nogh, te
houden, ende te refereren; aen de resolutie, in
dato 14 december des jaars 1677: bij de hooge
regeringe alhier, op dat subject, genomen;
dog

Besoingies van Amboina.

Jn't Reguard der nagelboomen werd bij onse Resolutie van 14:e decemb 1677. gepersisteert.

133

dogh evenwel met die Intentie, en Clausule; dat
het generale Summarium; by overslagh, van de vrught=
dragende en aenkomende boomen, niet onder Suijm=
een getal, van seven honderd duysent Stux; sal ver=
mogen te komen; ofte anders sints, doorgaans, met
aenplanten, van jonge boomen, wederom tot gerusto=
ingeten werden gesuppleert: Op dat men alsoo,
niet te veel, nogh te weynigh; Maer na de maate,
van de proportie, des vertiers, dier waerdige, en
dierbare Specerije; doorgaans, magh wesen, en
blijven gedient, en versorght; gelijck dan mede, in
de nauwe toesight, op het sluijken der nagelen,
als mede, in het extirperen dier boomen, op plaatsen
daer deselve, niet en behooren; doorgaans, rigoo=
reuselijck, moet werden gecontinueert; en uijt
welcken hoofde, de nader versogte, borger vaart;
soo wel, uijt Amboina als Banda; naar Bima
Javas oostcust, en elders, als alleen, directe herwaerts,
en naer Casteel Rotterdam op Macassar; t'eene=
maal blijft, geinterdiceert, en verboden.

Soo sal ook, naa die beyde provintien, werden
geordonneert, in de prijsen, van Comp.s Cleeden, een
egualen, en eenparigen voet, te houden; sonder
daerinne, eenige infractie te gedoogen; hoewel het
verminderen, der hooge prijsen, eeniger ongewilde
doecken, in Amboina, voor niet ondienstigh, wert
aengesien, en ook verstaen, dat eenige, daar nogh
resteerende, beschadigde hoeden, en andere goederen,

publijck

't getal der nagelboomen sal niet onder Suijm 700: Stux mogen komen, of met aenplantinge doorgaans gesuppleert werden.

In doorgaans van die Specerije na proportie te blijven versorgt.

In de nagelsluijkerije en 't extirperen dier boomen op ongeoorloofde plaatsen nauw te letten.

En daerom de versogte Borger vaart van daar na Bima, Javas Oostcust &c.a dan alleen na Batavia en Macassar als nogh verboden.

In Ambon en Banda op de prijsen der Cleden een Egualen voet te houden

Maar 't verminderen der ongewilde doecken in Ambon voor dienstig gehouden

Item 't vercopen van partij beschadigde hoeden en andere goederen

publijcq, aan de meestbiedende sullen werden ver=
=koght, onder ernstige recommandatie, de Jaarlijxe
te doene eysschen, van dien, tot voorkominge, van
alsulcke schaden, met goede toesigt, en soo mesna=
gieux, als mogelijck zij, te reguleren; — De eyschen voorsigtigh en Mesnagieux te doen

Insgelijcq, wert het verder in treijn brengen, en
maken, van goet buscruijt, in voorsz: Amboina,
en Banda; voor nodigh, en dienstigh, tot securiteijt
dier provintien gehouden; en soo mede, het herbouwen
van de verbrande redout op Hussatello, in Amboina,
voor wel gedaen, geapprobeert. — 't maken van buscruyt in Amboina en Banda nodigh gehouden. 't herbouwen der verbrande Redout op Hussatello go

Maar, belangende het gedaene project, van een
nieuwe Capitale hooft fortificatie, aldaar te maken,
of anders wel, de nodige reparatien, verbeteringe,
aan 't oude Casteel victoria, te laten geschieden;
en over welck, voornaeme point, al meermalen
voor desen, in rade van India, is gebesoigneert,
deswegen is voor jegenwoordigh, als nogh best
geagt, en goetgevonden, ons wat nader te bedenken,
binnens, tot de haaste besendinge deses saysoens
derwaarts, ofte wel, tot dat men, met den Heere
Ordinarij raat, en out Gouverneur Antonio Hurdt,
daer over, nader sal hebben geconfereert; omme
als dan, over die Capitale saake, een peremptoir
en vast besluijt te nemen; dewijle 't selve niet te=
=min, voor Comp.s staat en intrest, ten hoogsten,
noodsaakelijck wert geoordeelt. — 't maken van een nieuw hooft casteel of 't vermaken van 't oude Victoria in nader bedenken genome tot de komste van d'H.r ord. raat Anthonio Hurt alhier Om alsdan daarover een peremptoir besluyt te nemen

En de Leevel; om de stoute roverijen, der papouers

't voor

135

door onvermogen kan men van hier geen militie naar amboina of banda afsteeken.

[m]aar na Japara te ordonneren van daar soo veel volck derw[aarts] te schicken als men jn den [sta]ijn en toestant ginder [k]an missen

't voorleden Jaar; ontrent die Conquesten, gepleegt;
wel nodigh ware; soo wel amboina, als Banda, met
de versoghte recreuten, van militairen, te besorgen;
soo is egter, na bedenckinge, en overslagh, van ons
swacke guarnisoen; tegenwoordigh van hier, geen sints
bij te brengen, of vermogens, af te steeken; maar sal
niet te min, den heere admirael Hurdt op Javas oost-
cust, werden aengeschreven; Indien, het bij te brengen
=ij; van daer, soo veel soldaten, de gemelte 2 Ooster=
quartieren, mede te deijlen, als sijn Ed.le met den raet,
na den toestant, van 't werck ginder, en de gelegenth:
des bonsonbannangs, sullen oordeelen; sonder ver-
=hinderinge te konnen missen

In 't Reguard en verschil der barotgelden na de oude maniere te continueren

Soo 't project van d'H.r Hurt derwegen niet met gemak jn practijck te brengen zij.

Op het geene voorts, wegens 't verschil der barot
gelden, van de leverantie der Nagelen; tusschen
de hoofden der Negorijen, ende leveranciers &c.a;
wert geschreven; is na deliberatie verstaen; met
de verdeelinge, derselver barot gelden, na de voor-
=gaande wijse, en maniere te doen handelen; en
continueeren, conform de ordre, desweegen A.o
1667. door den E. heere Commissaris Cornelis
Speelman, aldaar gelaten; Ingevalle, het project,
door den heere, out Gouv.r Anth.i Hurdt, bij
sijne nagelaten memorie A.o passado; over dat
poinct, nader opgestelt, en voorgeschreven, niet
wel, in de man wilde; ofte met gemack in prac-
=tijck, te brengen waare.

Eijndelijck, wert nogh mede, voor goet gekeurt; de

Gedane

Seramse vereeringe van 200 Rxd.s den seekere
drie Ragias, Alitay, Mamala en Carole genaamt,
over het agterhaalen, en overleveren, van seeker
voortvlugtige belhamel, en moortdenaar Pelemahoe
op de Cust van Ceram; met dat verstant, dat
denselven, nu ook verder, daer over, niet onge=
straft, en sal mogen blyven. ——

De vereeringe van 200 Rxd.s aan 3 Seramse Ragias wegen 't agterhaalen van seeker belhamel geschiet.

Naa het aflopen der Amboinse besoignes voor
present, en soo verre; is de vergaderinge, ook
met eenen, vorders getreden, om af te handelen,
de nodige te geven orders en antwoorde, naar
Banda; en verstaan, het volgende d'Hr. Gouv.r
Cornelis van Quaelbergh, en raat, als nu
aen te bevelen ——

Besoignes voorts ook van Banda —

Dat de naauwe sorge, over de noote boomen, als
mede, de goede Culture, en verdere aenplantinge
van dien, voor een nodige, en dienstige saake,
en hooft sorge, moet werden gehouden; en dat
der halven, om de parkeniers, te beter, daer tot
te animeeren, en haer, met nodigh onderstant
te doen bestaen; het aennemen, van den
arrack en lampoly; van deselve; tot een rede=
lyke prys; voor de Comp.e, werd geapprobeert;
en daer besyden, ook, geaccordeert; dat hun
tot nader ordre; voortaen, de rys, niet hooger
in prys sal werden aengerekent; als tot 40 Rxd.s
de witte, en 35. Rycxd.rs de bruyne; het last;
doch

De Culture en aanplantinge der nooteboomen hoognodigh

Tot onderstant der Parkeniers den arack en lampoly van deselve tot een matige prys aen te nemen —

En hun de Rys ook niet hooger dan tot 40 en 35 Rycxd.rs 't last te doen betal[en]

137

Gestrickte ordres tegen 't vervoeren der specerijen wel te maintineren

Geen gepeckelde of geconfijte nooten door particuliere meer tot gebruijk te doen vervoeren.

maar alleen 5 à 6 halve leggers voor Batavia te ontbieden.

De insaam der mannetjes nooten tot nader ordre uijt 't vaderlant als voren te laten.

Doch waer tegens, dan ook wederom, de placaten en strickte ordres, tegens het vervoeren der specerijen met rigeur, moeten werden gehandhaeft, met ordre, daar beneffens, dat na desen geene gepeckelde, of geconfijte nooten altoos; door eenige particulieren sullen mogen werden vervoert; maar alleen voor de Comp:e 5 à 6 halve leggers; soo voort vaderlant als de Consumptie alhier, jaerlijx werden overgesonden, en den Insaamelen aenwinninge van de quantiteyt mannetjes nooten, voor als nogh gelaten; sodanigh daer omtrent, niet werd gehandelt; tot nader ordre, der heeren Meesters uijt het vaderlant.

Onverkopelijcke cleeden uijt Banda te rugge herwaerts te senden

5 per cento van de uijt te voeren cleeden in Banda mede te doen betalen.

maar omtrent de slaven en andere huijselijcke cleenigheden bij t'oude gebruijk te continueren

En dewijle aldaer; nogh een goede partij cleeden al van lange tijden af; sijn, aen de hant gebleven; die niet, conden verkoght werden; soo sullen deselve; met eerste occagie, weder te rugge herwaerts werden ontboden; om deselve, elders anders, ten besten doenlijck, te beneficieren; en op de versoghte Interpretatie; over den thol, van de Cleeden, die van de Comp:e gekoght, en vervoert werden; is verstaen, aldaer mede; gelijck hier, 5 per Cento, te doen betalen; maar belangende, de slaven; dat die tholvrij sijn; en wat verder, eenige cleenigheden, en huijselijcke benodightheden, aengaat; daer omtrent, bij het oude gebruijk; moet werden gecontinueert;

En

Gelijcksoodanigh mede, in't reguard, van't betalen van vijff per Cento, aen s'heeren gerechtigheden, bij verkoop der persoonen, alles ten faveure, der arme borgerije, en de om hun staande te houden, doch dient men niet kunnen, ook met voorsigtigheyt te betragten, om de groote somma van ruijm vier en twintigh duijsent Rijxdaelders; aen aghterstallige schulden, en onbetaalde s'heeren gerechtigheden, van deselve soo haast mogelijk; te innen, en te vereffenen.

Item van't betalen van 5 per sento aan s'heeren gereghtigheyt der borgers om de borgerij staande te houden

maar de nogh onbetaalde schulden en s'heeren gereghtigheyt met voorsigtig te innen

Op het voorstel, van d'h[ee]r Gouv: Quaalbergh en raat, wert ook toegestaen; tot berginge, van kalck, en andere materialen, op te slaan; een ligt pakhuijs met de minste kosten; op deselfs erff, gelegen, digt ontrent het Casteel nassauw, en daar toe van particuliere in te koopen; voor de somma, van ses hondert, en vijfftigh Rijxd[aelde]rs:

Een ligt packhuijs tot berginge van kalck en materialen te maken

En daertoe een erff van particuliere onder 't Casteel nassauw voor 650 Rds in te koopen

Eenelijck mede; dat tot securiteijt, van't fort hollandia, op Lontoir, een matige kruijtkelder, op de bequaamste plaats, in't selve, sal mogen werden geprocureert.

Een kruijtkelder int fort hollandia te maeken

Op't voordragen, van den Gouverneur, en ook den kerkenraat in banda; in't reguard van den aldaer zijnde, proponent Joan Christoffel

den Proponent Jan Christoffel Stevens in banda tot Predicant te laten bevestigen

Christoffel Steevens, door 't gepaste Communicatie van de eerw. kerkenraat alhier; en op de goede getuygenisse, der goede gaven, en stichtinge; van dien man, goet gevonden; dat denselven aldaer in loco, na voorgaande peremptoire ecclesiastique examinatie, tot absolut predicant, sal mogen werden gestelt, en bevestight. ——

den gesuspendeerden oppercoopman Marten Roos syn proces in banda te laten voldingen.

Aengaande den in'tjaer gesuspendeerden opperkoopm:, en geweesen tweede persoon, van Banda, Marten Roos; denwelcken, over verscheyde misusen, agteloosheden, en quade gangen; door d'h:r Gouvern:r Quaalbergh en raat aldaer, is gedetineert, en proces, tegens gemoveert; en wesende, denselven, bij diverse particuliere brieven, 't voorleden jaar; aen ons, ook syn verschoninge, en beklaghte heeft gedaen; so verstaen dat voorsz. Roos, syn saake, en proces, voor den raat van Justitie, in Banda, sal moeten werden voldongen, en in staat van wysen gebraght, ende hy dan voorts, met alle de stucken, in persoon, werden over gesonden, omme verders bij den achtbaren raat van Justitie, deses Casteels, over gevonnist, ende geoordeelt te werden. ——

En dan met al de stucken laten herwaerts komen om hier by de Justitie getermineert te werden.

Naar dien 'er, van de voor desen gesonden tarwe; nogh eenige quantiteyt, in Banda aen de hant legt; die men tot de ordinary prijs,

aldaer

[illegible] door den tijt niet verbe-
tert) quaelijck, kan uijtraaken; soo sal den
gouverneur en raat, werden geauthoriseert,
deselve te mogen afslaen; tusschen de vijftigh
en vijff en dertigh rijxdaelders het last, om de
maar tijdigh quijt te raaken. ——

Tarw in banda overigh sijnde tot 50 à 35 Rx 't last te mogen afslaan

Batavia int casteel datum als vooren

Van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Dijns-dagh 10en January 1679

Dewijle, het meerendeel der Macassaren, die
hier woonen; in dese conjuncture des tijds; welle
stade sullen komen; en daarom ook, agtervolgens
onse resolutie, van den 15e: November, anno passado
op eijgen aenbiedinge; hunnen eedt van getrouwight
aan de Compag: hebben afgelegt, en sedert dien
tijt ook, als in Compag: dienst aengenomen;
en hier omher, nu en dan gebruijkt sijn; samen
sterck wesende hondert dertigh Coppen: Soo is als
nu, op hun versoek, (om eenigh sustents tot nodigh
onderhout); goetgevonden; deselve; nevens de
andere Inlantsche Soldaten; toeteleggen, een
tractement, van drie Rijxdd: ider, ter maant,
en daar besijden; Dain Matara; als haer hooft,
met de Character van luijtenant; een besoldinge
van vijfthien rijxdaald: ingaande; van primo
November, anno passado; blijvende niettemin
onder het hooger gesagh van Crain Bissey ge=
wesen Coningh van Telloa.

Den getal van 130 Ma=
cassaren deser stede sedt
November in Comp: dienst
gebruijkt van die tijt aff
toe te leggen ijder 3 Rijx
per maant.

Den dain Matara haar
hooft als luijtenant 15
Rijxd:

Dogh alle onder 't hooger
gesagh van Crain Bissee=
blijvende —

Besproken wesende; van het vijandelijk gedoente,
en de moort; die voor weijnigh dagen; door den
Bantamsen pangeran d'Raja Ingerat, komende,
met eenige sijner oorlogs vaartuijgen, van Cher=
bon; is gepleegt, aen Comp= weerlose vaartuyg
dat

dat ordinary, op de Marounda en Bacassij, met
noodlijckheden; pleegh over en weder te vaeren
bemant geweest sijnde, met 5 nederlanders, en
1 Javaen, welcke ons, den jongen Sulthan
van Bantam; selfs, door onsen botteliers
Bungo boeij, vergelt, met eene sijner Javaanse
hovelingen; mondelingh, heeft doen bekent
maaken; en sigh selven, als ook sijn vader, den
ouden Sulthan, over dat boose feijt ten hooghsten
doen excuseren; Soo is, naar deliberatie
verstaen, den Resident Caaf, aen te schrijven;
en ook den gemelten Bungo boeij, sin weder
derwaerts kerende, te gelasten; voor eerst
daerop; niet anders; aan gemelte Jongen
Sulthan; mondelinge, te antwoorden; dan dat
wij, sijne gedane onschult, sullen konnen ge=
=loven; wanneer, aen gemelten Jaja jngerat, en
de verdere moordenaars, de behoorlijcke straffe,
over soo een snode daat, wert geoffent; ofte
anders, alle deselve, tot dien eijnde; aen ons
herwaerts oversonden; sonder egter, veele
omstandigheijt van woorden, of dreijgementen
daarbij te gebruijcken; maar alleen, op de mines
en 't gedoente, van dat hoff, nauwkeurigh te-
letten; met verdere notificatie; aen onsen Resi=
=dent, dat het geweldigh besuijden, der vijff
van hier gevlugte, nederlantsche Jongens, en
het niet restitueren van deselve; op pretext
van

Op de Excuse des Jongen Sulthans van Bantam over 't aflopen van Comp: vaartuygh met 5 neder= landers door syn oudoom Pangeran Jaja Ingerat

Mondeling te doen antwoor= den, dat wy syn onschult sullen geloven als de straffe aan die Moordenaars geschiet.

Off datse die Schelmen aan ons oversenden

Werdende het aanhouden der 6 Nederlantse jongens door Gem: Sulthan, ook als een publique verbre= =kinge van vrede gehouden

van de Machometaanse religie; bij ons, niet anders dan, voor een publique verbreekinge, der vreede; kan werden aangesien, en gehouden.—

tot veijlinge onser stranden, voor die schelmen de sloep de luijpaart tusschen de Maronda en Carwang te laten cruijssen

Gevonde, om onse stranden; hier omtrent; voortaan, tegen alsulcke schelmen; dat beter te beveyligen is met eenen, nodigh geaght, de nieuw opgemaakte chialoup de luijpaert; tusschen de rivieren van Maronda, en Carwangh, eenigen tijt, over en weder, te laten cruijssen; met ordre, binnen voor als nogh; tot nader last, niemant eerst te offenceren, maar alleen, alle uijtkomende vaertuijgen, te verspreijen; doch die, met gewapent volck, mogten beset wesen, en haer per force wilden aen boort komen; vrijelijck, als roovers en schelmen, te mogen aantasten; en des mogelijck te vernielen.—

onder tot nader ordre niemant, te offenceren, dan die hun wilden aan boort komen.—

Resolutie tot opruijminge van seeker pleijn hier buijten beoosten 't Casteel

Den heere Gouverneur Generael; wederomme in raade, gesproken hebbende; vant gene in december jongstleden; per 't galjot de snobber, aan de heeren xvij: uijt 't vaderlant is geschreven; nopende, het nodige pleijn; tot ruijmte, en uijtsigt; aen de oost-zijde, deses Casteels; soo is eenparighlijck geoordeelt; de opruijminge, van 't voorsz pleijn, tot aen de groote thuijn, van sijn Ed:t den heere Generael, breet ende diep-gevonden, ten dienste van de Comp: en tot securiteijt deser hooft fortresse; nootsaakelijck te

te wesen; ende derhalven ook geaccordeert; het
selve soodanigh te laten geschieden; ende daar=
toe dan; de erven; tot soo verre; en regt, langs
de ooster stadts buijten barm; van den ge=
=melten Wel Ed.en heere Gouverneur Generael; aen
en over te nemen; tot sodanigen prijs, en
taxatie; als naar de reden en billijckheijt,
sal geoordeelt werden; te bestaan, ende te
behooren.

En daartoe de erven van de H.r Gouverneur Generaell van Goens tot een redelijcke taxatie over te nemen

Ulterius, is nog voortgebragt, de gedaene
nominatie, door de Eerw.en kerkenraat deser
stede; van ouderlingen en diaconen, deser
gemeente, voor dit lopende Jaar; ende sijn
dan; Conform, deselve nominatie; ook voorts
geëligeert.

Nominatie en Electie van nieuwe Ouderlingen en diaconen deser gemeente voor dit Lopende Jaar.

Tot ouderlingen

Andries Cleijer ....
Adriaen Struijkersbergh
Wilhem ten Rhijne .... } Uijt Comp.e dienaren
Cornelis van der Duijn
Michiel Dubee ....

Jan Sourij ....
Harman van Klencke en } Uijt de Borgers
Gabriel Nacken ....

1115

Bij

Adriaan van Beeckum en
dionijs kelch, die blijven Continueeren.

En zijn de afgaande

Laurens pit de Jonge.
Nicolaes Vankes
d'e Martinus Caesar na China vertrocken
Jan de Coninck.
Isaak Soolmans en
Bartel Claasen.

Wijders tot diaconen geeligeert

Anthonij Weijts .... }
pieter verdiente .... } Uijt Comp.: dienaeren
Christiaen Quickelenburgh }
dirck dirckse Moll .... }

pieter de Cock .... }
Wilhem donlopes en .... } Uijt de borgers.
Jan poveret .... }

Bij

hendrick kricke
Gerrit Cock en
françois Gadeé

Sijnde de

Raden van Indien de heer Rijckloff van Goens, ...

Gerrit van der Meer overleden
Pieter van den Hoorn
Nicolaes Muller
David Dispontejn
Adriaan van Hosten
Willem ten Rheyne en
Pieter Mortier

Batavia int Casteel datum als vooren

Van Goens
Cornelis Speelman
Balthasar Bort
W. van Outhoorn
Joan Camphuijs

Donderdagh 12.en January 1679

's avonts naer 't gebeth

Op het aenschrijven, en de tijdinge, heden uijt de [illegible] van Carwangh, door den luijtenant Hendrick van den Eeden, bij een briefje, van eergisteren; ons toegekomen; hoe den regent aldaar, Wiera Saba (van dewelcke, wij al lange; een quaat vertrouwen hebben gehadt) ten selven dage, seer bedecktelijk; hadde voorgenomen, onse pagger, tot Tanjongpoura, met sijn Javaansen aanhang, te overrompelen; ende alle ons volck te vermoorden; dogh 'twelcke, hun misluckt wesende; zij doen voorts, alle van de voorsz: plaatse, wegh gevlugt waren; ende dat, bij gemelte schrijven, ook staat vermelt; hoe de balijers van Dedoegodon, naar Pagadin opgetrocken; even, na het veroveren van die plaats, weder onverwaght; hun te rugge, van daer begeven; en onse 36 Inlantse soldaten; onder den sergeant Nicolaas Christiaanse; ginder alleene gelaten hadden; Soo is, met aendagt, daerover gedelibereert wesende; voor eerst geresolveert; de chialoup den Orangie Boom op morgen, naar de rivier van Pamanoekan; af te senden; omme ons voorsz: volck van Pagadin, derwaerts te doen afkomen, en hun jaen onse jagjes, in besettinge daar leggende; tot nader ordre, te salveren; te weten, indien het geruchte, van het na huijs keeren

Op de tijdinge van't voorgenomen aflopen onser pagger op Tanjongpoura door den Regent Wiera Saba.

Als het te rugge na huijs keeren der Balyers na Pagadin.

Is goetgevonden de sloep d'orangie boom naar Pamanoekan afte senden

Om onse inlandse soldaten onder den sergeant Nicolaes Christiaansz van Pagadin derwaarts te salveren

heren der Balyers, vande Bevonden wert, sullende
andersints, indien deselve, nogh op voorsz: Pagadin,
en verder genegen mosten wesen, naar Samadang
op te gaen, tesamen ons volck, by aldien sulx, geen
swarigheijt in gesien wert, by hun, moeten Con-
tinueren, en welk toe nu, den Sergeant berevelt,
met voorsz Chialoup, dat medegaande; omme in kas
de optoght voortgaat; het Commando, van die
aldaer sijnden, Nicolaes Christiaensz, over te=
=nemen; en de voorsz Balyers, in der minne, en
met beleijtheijt, te leijden en te bestieren.

maar indien de balyers daar nogh in goeden ... en vrundschap by d'onse waaren

sal den Sergeant Berevelt 't commando van Nicolaes Christiaanse overnemen en met de balyers en onse Amboinesen, als nogh na Samadang mogen opgaan

In conformiteijt der voorige resolutie, dato 10en
desen, heeft den Ed: heer Gouverneur Generaal,
als nu, aen de heeren raden overgegeven; de
memorie, van het kosten de syner erven, aen de
oostzyde, hier buyten 't Casteel; welcke verstaan
syn, tot een pleyn, en noodsaakelyck uytsight
van 't selve, voor de Compie: aen, en over te nemen;
belopende, met de taxatie, van de onkosten daar
aen gedaen, te samen na syn Edts: opgemaakte
reeq: een somma van Negen duysent, Negen
hondert, negen en tsestigh en een halve Rycxdaelder
waarop dan door haar Ed: (vdo gesamentlyke raaden) met eenparige stem-
=men geresolveert zy; ingevolge, van de
voorsz Edts reeq: en taxatie, van 't kosten de;
dier erven, ter somma, van negen duysent
negen hondert negen en 't sestigh en een halve
Rycxdaeld:; de betalinge, aen den Edle: heer

Gouvr:

Overgelevde memorie door de heer. Generaal van 't kosten de Syner erven beoosten 't Casteel.

die dan verstaan zyn na Syn Edts: taxatie ter somma van 9969 1/2 Rds voor de Compie: over te nemen

Gouverneur Generael te laten geschieden; en deselve; daer voor, met de behoorlijcke en gewone opdragt, voor Reecq: van de Comp: aen te nemen; sonder dat daer van, sal behoeven; 's Heeren regt voldaen te werden; dat anders inde, den koper à 1 st. (dat nu de Compe selfs is) soude moeten betaalen.

En daarvan opdragt te kosten doen.

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

Corn. Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Vrij-dagh 13 Januarij 1679.

Naar het lesen der brieven, heden naar middagh, met het schip 't wapen van Alckmaar uijt het vaderlant aengebragt; is verders gesproken; van de te doene besendingen, naar de ooster provintien; en de sijn daer toe tegenwoordigh aengelegt.

Aangelegde Schepen naa de oosterprovintien

de fluijt de Geele beer en } voor Amboina
de fluijt Spanbroek ... }

Geele beer en Spanbroek na Amboina

de fluijt Buuren en ... } voor Banda.
de fluijt Westervelt ... }
die dagelijcx uijt Arracan wert verwagt.

buuren en westervelt naar banda.

de fluijt Wimmenum voor Timor

En Wymmenum naar Timor.

Omme, den agtbaren raad van Justitie deses casteels, [illegible] ter volgens onse resolutien van den 13 april en 29 Maij verleden jaars; tot nogh; bij de Hr. extraord: raat willem van Outhoorn; is waargenomen in conformite, van deselve laaste resolutie; ende de oude ordre van de Compe: wederomme met een eminent President te voorsien; soo is altsaus; op het voordragen, van den Edle Heer Gouverneur Generael; eenparigh verstaen, uijt het midden van ons Collegie, daar toe te versoeken, en te eligeren; den E heer Ordinarie raat Balthasar Bort

De heer Ordinarij Raat Balthazar Bort geeligeert president van den aghtbaren raat van Justitie deses Casteels.

26

[illegible] Voet, die hier sulcx dan ook, seer willigh heeft aengenomen; ende daermede, veel geluck ge=wenscht zij; zullende zijn E. op morgen door den heer Generael, in gemelte collegie der Justitie, op het stadthuijs, werden geïn=troduceert, ende den heer Willem van Outhoorn, zijn voorige functie van vice president, in gemelte Justitie, mede blijven waernemen. &c.

En de heer Willem van Outhoorn, als vicepresident gecontinueert.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

C. Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Dijnsdagh 17e January 1679

's morgens extraord.e Vergaderingh

Den Engelsen agent tot Bantam, d'heer Robert
Parker, bij twee sijner briefjes, ernstigh versogt te
hebbende; omme van ons, een passe te mogen hebben
tottet afsenden, van twee vaertuijgen, met thien
picols amphioen, voor hem particulier; naar
de oostcust van Java; en 't welck, bevorens, op
eergisteren; al op ons onvermogen, ende onlusten;
tusschen, den Soesoehoenan, onsen bontgenoot;
ende den Coninck van Bantam, trotterende;
sij geexcuseert; soo is als nu, op sijn voorschreve
iteratieve nader solicitatie; verstaen, om hem
niet t'eenemaal af te slaen; bij een briefje, in ant=
=woort, aen denselven te presenteren; dat hij voor
amphioen, derwaerts, aen ons wil oversenden; om met
Comp.s schepen, na de cust van Java vervoert, en
aldaer, ten meesten profijte, van gemelte heer
Parker, verkogt; ende de penningen, hem weder
goet gedaen te werden; te weten, dat dese cour=
toisie; maar voor desemaal, als een particuliere
vrundtschap, werd geaccordeert; sonder dat sulcx
voor toekomende, aen iemant meer, sal connen of
mogen werden vergunt; nadien wij ook, onse
bedonge previlegien, in de Mattaramse havenen
wel vermogen te maintineren. —

Op diverse versoecken van den Bantamsen Engelsen agent Parker om 2 passen voor 2 vaertuygen met 10 picols amphioen na de kust van Java

Is eyndelijck verstaan hem te presenteren voor amphioen door Comp.s ministers te sijnen profijte aldaer te laten vercoopen

Als een courtesie voor desemaal sonder gevolg na desen.

om dat wij onse privilegien in de havenen des Mattarams wel mogen maintineren.

De weduwe, van de: d'h.r Joan Bax gewesen Gouv.r
aen

aen caap de goede hoope, en jongst, metten schip de burgh van leyden, van daer overgecomen; doende versoecken, omme daer man Sr. verdiende, en te goet hebbende maantgelden alhier te mogen ontfangen, ter somma van 8098. 6. 12. Hoolsop goede Insigten, haer het selve, onder behoorlyke borghtogt toegestaen. —

(margin: de Weduwe van d'Hr. gouvr: Joan Bax haar mans verdiende gagie tot [illegible]098.6.12. onder borghtogt alhier te laten ontfangen —.)

Dewijle, de tijt, tot het vertreck der retour vloote naar het lieve vaderlant, hart begint op te schieten, dat is, naar onder gewoonte vastgestelt; jegens den 25en deser maant, te doen uytschryven en te houden, een algemeenen rust en bedendagh, om godt de heere, vierighlijck te bidden, voor het behouden varen derselver retour schepen; als mede, voor den generaelen welstant, onses lieven vaderlants, ende d'oostyndische Compagnie:

(margin: bedendagh voor de retour vloot vastgestelt te doen houden op 25 deser.)

Den predikant Bartholomeus Heynen aengeseyt wesende, omme volgens onse resolutie, van den 14. decemb 1676, sigh te vervaerdigen, naar Amboina te vertrecken; heeft op heden, in raade van India Ingedient, het naarvolgende request, luydende, van woorde tot woorde aldus. —

(margin: Request van den Predicant Bartholomeus heynen op de aenseggingе tot syn vertreck naar amboina.)

Edele, Erntfeste, aghtb. welwyse, voorsienige en seer Genereuse Heer Ryckloff van Goens Gouverneur Generael van Nederlants India nevens d'Edle Heeren mijn heeren de Raden van India.

Aengesien, het den Ed heer, mijn heer de Generael

Jongstleden

Jongsteeden mij heeft believen aen te seggen, dat ick mij
soude hebben veerdigh te maaken, om naar amboina te
vertrecken; en alsoo nogh mijn dispositie, nogh ook mijn
gelegentheijt, daertoe is streckende, soo soude ick eer
genegen wesen, na het vaderlant te keeren, dan de reijse
naar amboina aen te vangen, dogh ick versoecke; dat
UEd. gelieven, in aenmerckinge te nemen, hoe dat ick
nu 14½ Jaer in India als predicant hebbe gedient,
twaelff en een halff Jaer, soo op Couchin, Jaffanapatnam
als gale, met veele en de swaere lantreijsen, van de
[illegible] kercken, en schoolen, en dit alles, met soodani=
=gen reputatie, gelijck daer van, UEd.e soo politicke als
kerckelijcke loffelijcke getuijgnisse, connen werden vertoont,
en dese twee laatste Jaaren, hebbe mijnen dienst onder
UEd.e opsight hier op Batavia, soo gestadigh met des
[illegible] op de [illegible] te predicken, als ook in de stadt,
in de Nederduijtse, en bijsonderlijck, in de portugese ge=
=meente, mijn dienst geemploijeert, en derwijl de ker=
=ken raadt, met een eenparige stemme, vermits mijne
taalkundigheijt in de portugese dienst, mij onder
approbatie van UEd.e om hier vast predicant op Batavia
te blijven, [illegible], besonderlijck heeft voorgedragen
en het selve ook schriftelijck overgelevert, met bekent=
=makinge; hoe dat de noot, van Godes gemeente, dit
haer [illegible] te vereijschen, wijl bij sedert nogh is
gecomen, de doot van D.s Brelius saliger en gestadige
swackheijt van D.s Lans, en D.s Ferreraij; soo come mijnen
dienst tot dese gemeente, op te dragen, en aen te bieden;
als bequaem sijnde, daer, in twee taelen te dienen;
waertoe mijn dringt, behalven, de innerlijcke sucht, tot
Godes gemeente, ook de reden, dat de vaderlantse koude,
tegen mijn natuijr strijden, en op Batavia opgevoet
en groot gemaakt ben; weshalven versoeke, —
UEd.e approbatie tot welstant van Godes kercke —
Onderstont. UEd.e onderdanigste dienaer was ge=
=teekent. Bartholomeus Heynen — oud leerling v. d. Lat. school

Waer op, naar deliberatie verstaen is; sijn Eerwaarde
te licentieren; Om met het schip de Jonas, in sijn
Qualiteijt, naar 't vaderlant te vertrecken —

Ende off

Waar op verstaan is hem te licentieren naar 't patr[ia] te vertreaken

155

De provintie van Ternaten met 50 militairen van hier te recreuteren

Ende off schoon jnits de presente beschikbeijt, onses Guarni-
=soens, voor Amboina en Banda, dit maal geen soldaa-
=ten, hebben; konnen werden affgesteeken; soo is
egter, om verscheijde nootwendige consideratien, en
het voorgevalle werck op Flauw, als anders; goetge-
=vonden; de provintie van Ternaten, op haren eijsch
van 150, met de jagten Experiment en Sampson
na ons uijterste vermogen, met vijftigh mi-
=litairen te recreuteren.

Batavia jn 't Casteel datum als voren

Van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Dijnsdagh 17.en January 1679

Naermiddaghs.

Den schipper, die de fluijt de Geele beer, heeft gevoert, Adriaen van de Vyver, versoek doende; om de premie, voor gedaene uijtreijse in seven maanden en vyff dagen, over Caap de goede hoope; alwaer hij een en veertigh dagen, om te lossen &c.; hebben stil gelegen; als wesende, voor reeckeningh der Camer Amsterdam uijt texel geseijlt 6.en febr. en hier ter reede 11.en September voorleden Jaars; soo werdt hem de ordinarie volle premie geaccordeert.

De schipper van de Geele beer adriaan van de Vyver voor gedaene uytreyse volle premie toegeleyt

Anthonij boom van delff schoolmeester eenigen tijt geleden; van Ceijlon opgekomen; en van goede getuijgenisse sijnde; Is verstaen met sijn familie, naar Ternaten te gebruijken, als prov: kranckbesoeker, omme bij goet comportement, daerinne bevestight, en verbetert te werden.

den Schoolmr: Anthony boom als P.le kranckbesoecker na ternaten te gaen met syn familie

Alsoo den secunde op timor Pieter van der Hoeven 't voorleden Jaar, aldaer is overleden; Is als nu; op sijn gedaene aenbiedinge; weder om in desselfs plaatse, tot tweede persoon, van Timor, genomineert, en gestelt, den

157

32

den Ondercoopman Willem van [illegible]ren
A°: 1677. mettet schip den Eendracht in die -
qualiteyt, uyt het vaderlant hier aengelant.

Batavia int Casteel datum als vooren

van Goens

Corns Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Saturdagh 21 January 1679

Is goetgevonden, per eenige Javanen, weynigh dagen verleden, hier te lande van Patimoan aengecomen, met een briefje tot bekentmaakinge, van het boose gedoente van den gevlugten Wiera Saba tot tanjongpoura, door Capteyn Hartsinck; weder een antwoort briefje, uyt onsen name te laten schryven, en de hoofden van voorschreve patimoang &ca. daerbij tot volherdinge van hun trouwe, ernstigh aen te manen, ende met eenen ook daermede aen den luytenant Van den Eeden tot Tanjongpoera, te notificeren; datmen nader bescheyt verwagt; hoedanigh het sigh, na de vlugt van voorschreve schelmsen Wiera Saba, met al syn aenhangh, verder aldaer sal hebben toegedragen, en hoedanigh het met ons volck in de pagger gestelt zy; als mede hoe sigh de andere omgelegge Javanen, van de rivier Chebet &ca, in als comporteren: dewelcke, inmiddels, wel wat mogen werden gecarresseert; maar indien er eenige Bantammer rovers, 't zy met kleyne vaertuygen, of anders, ontrent onse pagger, mogten verschynen; dat die vryelyck, als kiedolse schelmen en stroopers, mogen werden aengetast, ende des mogelyck geruïneert.

de Regenten van Patimoan &ca. bij een briefje door Capt.n hartsinck tot volstandige trouwe aente manen.

En na tanjongpoura te notificeren, datmen nader advis van den toestant aldaer verwagt.

de Javanen van de Rivier Chebet wat te Caresseren

Alle bantamse vaertuygen en volken ontrent onse pagger aldaer komende als kidolse Ströpers aen te tasten.

Omme, de gereede advisen en ordres, voor amboina

Amboina en Banda, aen de schepen Wester=
amstel en Lantman; (die althans in den kruys
op Javas Oostcust; nogh voor Sourabaya
syn) over te brengen; Is goetgevonden, op
overmorgen, direct, na voorschreve Sourabaya
af te senden; de Chialoup de Nagtegael; en
daermede ook, het nodige, aen den heer Super=
intendent admirael Anthonio Hurt, en synen
raat te adviseren; hoe dat men verhoopt; het
werck ginder (na de verooveringe van Cadierij
en de aenkomste, der nader magt, met d'E.
Mayor Poleman) sigh wyder, tot een kort, en
goet eynde, sal hebben geschickt, en dat de
overkomste van de heer Hurdt alhier, wert
verwagt; soo haest syn E. selve, met den
raad, sal oordeelen, het werck ginder,
sonder becommeringe, te mogen verlaten,
en verder 't gevolg; aen d'E. Mayor Poleman
ofte den E. Commandeur Sainct Martin
aen te bevelen.

De Sloep de Nagtigael na Sourabaya te senden met de adrisen voor Amboina en Banda om per Westeramstel ende Lantman voort te gaan.

Adrisen daarmet ook aan d'H.r Admirael Hurt te geven.

De H.r Hurt wert hier verwagt, soo haest syn E. sal oordeelen daar sonder becommeringe te mogen werden gemist

Sullende, ook wyders werden gerecomman=
deert, omme Amboina, en Banda, daer
wij van hier, niet magtigh syn; present
eenige militairen toe af te steken; indien
het sonder veragteringe der goede begonne
progressen, en saaken; op Javas Oostcust,
sal by te brengen wesen; uyt de daer

Recommandatie aan d'H.r Hurt te doen omme Amboina en banda des nogelyck per met 100 militairen te secondeeren.

aanwesende Magten, oder, niet sonder Soldaten te voorsien, omme die waerdige provintien in dese schabourense tijden niet teenemael ongerecontenteert te laten.

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

161

Dijns-dagh 24.en January 1679

Heeft, den heer Directeur Generael Cornelis Speelman in raade voortgebraght, de Notulen van verschevde poincten, en te geven ordres, op de ontfangen brieven, uijt Ternaten in den voorleden Jaare 1678; en sijn aldaer, voor eerst, op de overgekomne requesten, met voorschrijven van de Hr. Gouverneur Robbert Padbrugge; verbetert;

Besoingjes over de Provintie van Ternaten

den Predicant Zacharias Caheijn, van 60 tot negentigh [illegible] ter maant; benevens het ordinarij, daer toe staande tractement; alle Ingaende; den 7 maart des Jaars 1677; wanneer hij; tot die eerwaarde bedieningh is bevestigt geworden.—

Den Predikant Zacharias Caheyn van 60 tot 90 gl. 's maants

Gerbrant Proost van Hoorn, ondercoopman, komende 40 gl. als administrateur tot Coopman, met vijftigh guldens bij halveringe omme alsoo, sijn in loopent verbant, uijt te dienen.—

Gerbrant Proost van 40. tot Coopman en administrateur in Ternato met 50 gl. by halveringh.

Cornelis Lourense van Ringerijk van boekhouder komende 24 guldens, als Cassier, en overdrager der ternaatse Negotie boeken, mits tijts Expiratie, tot Ondercoopman met veertigh guldens, voor drie Jaaren; mits

Cornelis Lauronze van Ringeryck van 24 gl. tot Ondercoopman en Cassier als overdrager der negotie met 40 gl.

den

den Gouverneur sal werden geauthoriseert
omme bij nalatigheijt, of sulcx sigh onwaardigh
maakende, die verbeteringe, weder te mogen
afschrijven.

Wijders 't geschrijven geresumeert sijnde het voor-
gevalle, bij den h:r Gouverneur Robbert Padbrugge
in sijne reyse met den ternaatsen Coninck —
Amsterdam, naar Gorontale, Manado, Sangij,
Tagulanda, Ceauw &c: int laaste vant Jaar 1677.
en hoe gemelte Coninck van Ternaten, die
laastgenoemde plaatse Ceauw, door syne wapenen,
t onder gebragt, hebbende, soo wel, als Taboecan
Candipan, Manganitan &c: liberalijck, aen de Comp:e
afgestaen, en overgegeven hadde; Soo is goet-
gevonden, alle hetselve, beneffens ook, de Contracten,
door d' h:r Gouvern: Padbrugge; met den Coninck
van Ceauw; als met de Coningen, van
Gorontale, en Limbotte, onder dato 9 November
1677, en de 25 maart 1678. Gemaackt; bij desen
te approberen; als wesende, de daerbij bedonge
Prerogativen kragtigh en bondigh genoegh, om
tegens allerleij natien, te connen, en te mogen
mainctineren;
Ende, omme denselven, ternaetsen Coninck +
In erkentenisse, van die afstant; dewelck van
voorname emportantie, wert aengesien, en
gevonden, wederom te gemoet te komen; te
recompenseren

't gedoente van d' h:r Padbrugge in syn voyagie a:o 1677. naar &c: geapprobeert. —

En ook de Contracten met de Coningen van Ceauw als van Gorontal en Limbotte gemaakt.

163

recompenseren, en te begunstigen; Doch is sulcx
niet beter, althans geagt te komen geschieden,
dan, met een quijtscheldinge, van seventhien
duijsent rijxdaelders: ofte een en vijftigh duijsent
guldens, op sijne schult, van een hondert twee
duijsent guldens, die hij jegenwoordigh, aen de
Compe. ten agteren staat; 't gunt dan nu

Den Koning van Ternaten in erkentenisse van de afstant van Leauw aen de Comp: de helft van sijn schult sijnde ƒ 51000 quijtgescholden.

maar, een en vijftigh duijsent guldens, sal
blijven resteren; ende tot vereffeninge, van
dewelcke, men Jaarlijcx een derde, van deselfs

En tot die verder vereffeninge Jaarlijcx ⅓ van sijn nagel recognitie inte houden

nagel recognitie penningen, sal doen inhouden,
op dat hij alsoo, in korten, eenmaal, uijt sijn
agterstallen, en op een effen bodem, magh

Om hem uijt sijn t'aghterheijt te redden.

geholpen, en gebragt werden, nadien hem
sulcx, groote lust, en couragie; en ook, in sijn
rijck, en bij sijne grooten; vrij meer ontsagh
en aensien sal geven; Buijten 't welcke
dan alhier, nogh mede aen d'E. Sr. Cornelis
Speelman, als gemagtigde, van denselven
Coninck, sal werden uijtgekeert; een somma

1200 Rijxdaers voor den Coninck Amsterdam wegen 6 Jaerige nagel recognitie der Macquianse Overheijt aan d'h.r Speelman alhier te laten betalen —

van twaelf duijsent rijxdaelders, sijnde, een
ses Jarige nagel recognitie, van de Overigheijt
van Macquian, à twee duijsent Rijxd: 's
Jaars; die deselve Macquianders, volgens
't aenschrijven, van den Gouvern. Padbrugge,
aen den Coninck Amsterdam, hebben afge-
staen en vereert; sonder dat denselven,

uijt

uyt insigte; van syn presente goede conduicte, en merite; van die vyff Jaarige, voor afbetalinge; ook eenigen jntrest, aen de Compagnie sal hebben te voldoen —

Sonder dat gemelte Con: van die voor afbetalinge jntrest sal voldoen.

En sal dan jnsgelycx, aen syn gesegde gemagtigde, den voormelten E. heere Speelman, nogh werden voldaen; seekere vyff duysent Ryxdaelders; synde soo veel, het overgenomen Jagje, voor de Compagnie, genaamt den Coninck Amsterdam (present in ternaten dienst doende) is waerdigh geoordeelt, en getaxeert. —

nogh 5000 Ryxdrs. wegens het Scheepje des Conings van Ternaten bij de Comp: overgenomen. mede aan de heer Speelman voor syn Recog: te voldoen

Welcke liberale dispositie, en dispensatie, men dan vermeynt; den voorschreve Coninck Amsterdam (die sigh nu naar wensch begint te schicken) seer, aen de Compe: sal verbinden; en hy daer door, ook t'eenemaal uyt syn verwarden, en agterstalligen hoedelijn houten sal komen wesen, en werden geredet. —

Om hem daarmede te meer aen de Compe te verbinden en uyt syn agterstallen te redden

Synde, buyten dien verstaen; de gewoone Jaarlycxe geschencken aen de Molucxe koningen, in verscheyde goederen; ditmael te nemen;

aen den Coninck van Ternaten op	Ryxdr:	636. —
aen den Coninck van Tidor . . . op	"	232. —
aen den Coninck van Batchian . op	"	132. —

De geschencken aen de Con: van Ternaten Tidor en Batchian, ditmael te nemen op 636: voor ternate 232: voor Tidor, en 132 voor Batchian.

Omme in geleyde der Brieven, aen deselve; nu mede af te gaen. —

En daer by onder anderen, den Coninck van

Tidore

Radja Tidor het weeren der roveryen syner papouers omtrent Ceram, Banda ernstig af te manen.

Tidore de weeringe, van de roveryen der papouers, sijne onderdaenen; en waer omtrent deselfs soone; den prince Ceram selve, 't zij met ordre, of kennisse; mede met schijn van waerheyt, beschuldigt wert; met ernst te recommanderen; en serieux van af te manen.

Eenige Spaanse padres en haar gevolg op Ceauw in onse handen gekomen tot 15 a 20 persoonen te laten herwaarts komen.

Om wyder van hier passagie naar Europa en Manilha te verleenen.

Vermits, met het overgaen, van't eylant Ceauw eenige patres en Spanjaarden (aldaer huys gehouden hebbende) in onse handen sijn gekomen, daermede men op de Manado, nogh bleef beladen; sonder, dat er bequame middelen, voorhanden scheenen, om sigh daer van, 't zij naar Manilha of elders, te ontlasten; soo is best geagt, indien deselve; daer nogh mogten wesen, voorschreve patres; nevens eenige van't Spaanse gevolgh; die daer van schadelijcker nadruck mogten werden gehouden; met eerste gelegentheyt; tot vijftien à 20 persoonen toe; te laten herwaerts komen; omme wijder passagie na Europa; of de Spaense soldaten &c.: bij ottagie na de Manilhas te verlenen, soo als de gelegentheyt des tijts; hulp; als dan komt toe te laten.

Geen landen meer in ternaten te ontdecken die buyten kennisse van andere syn.

Ook sal, den gouverneur en raat werden aengeschreven; geen meer landen of plaatsen in dien oirt, te ontdecken, die buyten kennisse, van andere natien, komen sijn, en blijven; om dat er reets, in de Moluccos, meer als te veel eylanden, en plaatsen bekent sijn; om

de

om de uytroeyinge der nagelboomen, na behooren
waar te nemen; en 't geene egter, ten uyttersten
alomme, dient, en moet werden behertigt.
Insonderheyt nu op Ceauw, Sagulande &a: en
soo ook op bangaij, tagingh &a: onder een behoor=
=lyke erkentenisse (op het mesnagienste) daer toe
te statueren.

Maar het voorstel; om een nieuwe redout, op
Ceauw te construeren; is best geagt, te declineren,
en het voor eerst aldaer; met het opgemaakte
Spaanse fortje, te blyven afsien.

Doch dat de frequentatie, en trijntsvaq met
die van Mindenauw tot Ternaten; voor goet
wert aengesien, en ook, dat die luyden; het bevaa=
=ren, op de Manado; om redenen, was afgewesen,
en verboden; en op welcke plaatse Manado
verstaan zij, voortaan, de administratie, van
Comp.s effecten, aan eene bequaam permist, in
plaatse van het hooft der Militie, sal moeten
werden aenbevolen.

Dat de voorslagh van den Gouvern.r Padbrugge
wegen de limitscheydinge; van 't Gouvernement
van Ternaten; en de presidie van Macassar;
aen de westkant van Celebes; met de bogt
van Cajely; wert geapprobeert.

En soomede; dat den Christen Coninck van
Taroena; Don Martin Tatando; met een honorabele
acte, en een nieuw wapen, uyt name van de
Comp.e

de uytroeyinge der nagel boomen aldaar daar se bekent syn ten uyttersten alomme te behertigen bysonder op Ceauw &a.

't voorstel van een nieuwe redout op Ceauw te maken te declineren.

de frequentatie met die van Mindenaw en hun afwysen tot het bevaren der Manado goet.

Een ondercoopman of boekhouder voortaan over Comp.s administratie op Manado te gebruyken.

de limitscheydinge van Ternaten en Macassar bewesten Celebes met Cayely geapprobeert

en mede dat den Coninck van Taroena met een wapen en honorabele acte wert vereert.

167

Compe magh werden verleent. —

Belangende, de Continuerende geschillen; tus-
schen de Coningen van Ternaten, en Tidor;
derwegen, sal na de oude Maxime, en ordre;
werden geordonneert; dat de Comp: haer ge-
schillen, moet als arbiter assopieren, en de ba-
lançe, tusschen beyden houden; om hun altyt
tot enigheyt weer te maken; en te verbinden;
sonder, dat egter, de nauwste confidentie, tusschen
die beyde Croonen, voor de Compe:, van groot
belangh zy; maar wel, veel meer te wenschen;
datter een perfecte vrintschap, tusschen den
Coninck Amsterdam, en desselfs suster, de prin-
cesse Gammalamma; konde werden herstelt
en bevestigt. —

Tusschen de Coningen van Tidor en Ternate moet de Comp: de ballans tot Enigheyt houden.

Sonder dat egter de nauwste confidentie tusschen beyden veel belanght

maar de vrintschap tusschen Con: amsterdam en syn suster Gammalamma nodigh

Dienadien, desselfs broeder Prins Tenner, off
Rotterdam, present hier op Batavia, niet daer
en inclineert, om weder, derwaerts te gaen;
soo is, om diverse redenen, en insigten; goet-
gevonden; hem voor eerst, dit Jaar, nogh alhier
aen te houden. —

Prins Rotterdam dit Jaar nogh hier op Batavia te laten verblyven

Gelyck mede, den opgesonden ouden secretaris,
en ternaatsen staat minister Majuda; tot nader
gelegentheyt, en dispositie, over syn persoon,
alhier, sorgvuldigh sal blyven, en werden
bewaart. —

En den ouden Secret: Majuda hier mede sorgvuldigh te bewaaren

En dat, de vrintschap, tusschen den Coninck
van Tidore, en den Gouvern:r in ternaten

nootsaakelyck

noodsaakelijck werd geagt; soodo, tot te beter obtentie van dien; geresolveert, na dervaerste te licentieeren, en te pardonneeren; dessels soone den prins Ceram; met onse approbatie, als successeur, van het tidoreese rijck te mogen laten bevestigen; indien hij sigh al voorens, van de beschuldigingen, der papoese roverijen (op de custe van Ceram; en self tot in banda, soo men geschiet) behoorlijck sal weten te purgeeren. —

Licentie om den Coninck van Tidors Soon Prins Ceram met onse approbatie tot Successeur van Tidor te mogen bevestigen

Indien hij sigh van de Suspitie wegen de papouse Roverijen weet te purgeeren

Eelijckmede; den gouverneur en raat in bedenckinge off werden gegeven, omme tot voorkominge alle ontstellen, bij overlijden van den ouden tidoreesen Coninck Sayfoedin, dessels Casteel; soo lange, in Comp: besettinge te nemen, tot dat er, een ander successeur, van die kroone, sal wesen vastgestelt; en bevestigt. —

Bedenckinge om bij overlijden van Radja Tidor dessels Casteel tot de bevestinge van den Successeur wegen de Comp: in besit te nemen

Dewijle het eijlant Ouby, om dessels vrugtbaarheyt van nooten &a:, naeukeurigh, dient in agt genomen; en dat het tot nogh, onder den koninck Alawadin van Batchian, eygentlijck is gehorende; die, tot afstant van't selve, een jaarlijcxe recognitie, van seven hondert en twintigh Rijxdaelders heeft gepretendeert; soo is als nu, na deliberatie geresolveert, den, daer voor toeteleggen; de somma, van vier hondert en twintigh; makende alsoo, met syn oude nagel recognitie; van 80; te samen; vyff hondert rijxdaelders des jaars; omme, daar van dan, een behoorlijcke acte, van overdragt; met de bij gelege aenhorende eylanden

den Konink van batchian voor afstant van't Eylant Ouby boven syn oude recognitie van 80 nogh 420 Rx:s 's Jaers toete leggen

eylanden op de Comp.^de [illegible] doch, in=
=gevalle, dezelve, dese onse liberale presentatie
[illegible]; niet [illegible] mogte accepte=
=ren, soo sal dat werck, nogh, op sijn beloop
moeten, sonder [illegible] gelaten; en egter onse besettinge
en het uytroeyen der speceryeboomen, neerstigh aldaer
gecontinueert.

dogh by non acceptatie dat werck op syn beloop te laten

en egter onse besettinge en t uytroeyen der speceryen te continueren

Sullende ook, voorsz. Coninck van Batchian
sigh, met de volckeren, en negoryen, op de
kuste van Ceram (daer de selve, van al
eenige Jaeren, veel [illegible] heeft gemaakt)
niet meer mogen bemoeyen.

den Coningh van Batchian sal sigh met de volckeren van Ceram niet meer mogen bemoeyen

En indien, het nodigh geoordeelt mogte werden,
den Gouvern.^r een nader ronde, en visite, in de
onderhoorige quartieren, van Molucco quame
te doen; soo wert sulx, ook bij desen geapprobeert,
sonder evenwel, voor als nogh, het eylant Minde=
=nauw, daer onder te begrijpen; en met die
voorsigt; van onse magt aldaer, niet te veel,
op verscheyde plaatsen, te dissiperen; En nademael,
de generale nederlandse besettinge, in de Molucco,
wert nodigh geagt, en voorgestelt; op een getal
van des honderd koppen; soo is sulx, ook soo=
=danigh; na de gelegentheyt, der saaken ginder,
voor goet aengesien; omme; tot dat getal; te
werden gebragt, en gesuppleert; soo haest; en
als wanneer, men, daertoe, vermogens sal wesen.

een nader visite van den Gouv.^r Padbrugge over de moluccos toegestaen.

sonder als nogh Mindenauw daar onder te begrijpen.

of onse magten daar=alomme te veel te dissiperen

de nederlandse besettinge in Molucco te brengen en te houden op 600. koppen als men sulx kan bybrengen

Vermits er, in de ternaatse brieven, mede wert
gesproken; van de noodsakelijckheyt eeniger

Cleine

L.

kleine munt, tot het behulp, en gerief-
tot gerieff, van de arme gemeente aldaer; soo sal
den heer Gouverneur, en raat, eens werden
genotificeert; of men, op den naam, des Conincx
van ternaten; geen kleen gelt, van minder
waerde; van coper, thin, offe loot; aldaer, soude
konnen, doen slaen, en munten; dogh niet
ordre; en sulcx, niet int werck, offe in practijck
te stellen; alvoorens, nader ordre, daer toe, van
hier te hebben &c.a

Voorstel of men geen cleene munt tot gerief in Ternaten van koper thin of loot op name des Coninx soude konnen doen slaen

dogh niet voor nader ordre van hier

Sullende mede, op de voorstellingen, van de
verbeteringe, der fortificatie, des Casteels
Orangie; als, eenige nodige packhuysen, in
ternaten, expres werden bevolen; in dese tijt,
niet anders, bij der hant te nemen; off te maa=
ken; dan het geene, ten hoogsten, komt te
requireren; en dat alles hegt en sterck; son=
der eenige cieragien; op poene, van vergoedinge
't geene mogte bevonden werden, nodeloos; te
zijn geschiet. —

Geen fortificatien of timmeragien in Ter= naten bij der hant te nemen dan die ten hoogsten requireren

Op poene van vergoe= dinge.

Vermits tot menagieringe, der vaderlantse
lont; de tidorese bastlont; in veele gelegentheyt,
en vrij beter, als de bengaelse; te stade kan
komen; wanneerse, na behooren wert gesponnen;
waeraen, het in eenige jaaren eenighsints ook,
door het verminderen der prijs) al vrij wat
heeft

[illegible] de beternisse der Tidorese lont salmen ordre geven

heeft gebragt; soo sal, tot de beterwiste van dien, ordre, derwaerts gegeven, en op nieuws wederomme, drie duysent kippen, gevordert werden.

En Wederom 8000 kippen eysschen

Eyndelijck, mede gesprooken synde, van een gereguleert getal, gequalificeerde dienaren in de provintie van Ternaten; gelyck anno voorleden, in de meeste gouvernementen, en directien van India, is geformeert; dogh waerontrent, in desen oort; om het ongesonde climaet, als andersints, soodanigen nauwe bepalinge, niet can werden geobserveert; soo is goet gevonden, het selve te ordonneren, in volgender manieren.

Reglement van nodige gequalificeerde dienaren na de constitutie van plaats en 't climaat in Ternaten geprojecteert

een Gouverneur
een oppercoopman, in der tijt
een Capiteyn
een Luytenant
een vaandrigh
een vaendrigh op de manado
vier à vijff predicanten, als het sodanigh by te brengen zijn
een fiscael met 50 G[ulden], die in een andere functie optredende; Coopman met 60 G[ulden] sal zijn; mits, dat hy in de fiscaels bedieninge aldaer, de cassa

off

off iets anders meerder sal moeten
waernemen.

een Onderkoopman tot guarnisoens boeckhouder
een Onderkoopman tot secretaris en cassier
een Onderkoopman tot winckelier, en dispencier
onder verantwoordinge, van den
Opperkoopman.
een boeckhouder tot packhuijsmeester, onder
verantwoordinge van den Opper=
=koopman.
een Opper chirurgijn
een siekentrooster.
een onderkoopman off boeckhouder op de
manado. en voorts soo veel
mindere persoonen, chirurgijns &c.a
als de gelegentheijt des tijds, ende
ongesontheijt des climaets, alder
ten naesten sullen komen te vereijschen.

Ende omme nu voorts ook met eenen te dis=
poneeren, volgens de provisien die den Gouverneur &c.a
jaarlijcx uijt Comp.s packhuijsen sal mogen
genieten, soo is na de constitutie van tijden
en plaatsen, den Gouvern.r in Ternaten
verstaen toe te leggen

Item Reglement van de jaarlijxe provisien voor den Gouvr. en secunde persoon aldaar.

2. leggers rinse france of spaanse wijn.
8. vaten mom.
5. kassen persiaanse wijn.
2½ vaten hollantse boter

2 half

48

Halff aem clijnt Olij ... 1½ p.
2 amen hollantse azijn
2 lasten rijs
1 last tarwe
kaersen en lampolij tot nodigh gebruijck
Item den Opperkoopman of administrateur
14 kannen wijn des maants
150 pont boter des jaars.
en kaarsen en lampolij naar advenant.

Dogh de verdere suppoosten; sullen sigh als te vooren, met hun ordinarie rantsoenen moeten vergenoegen; maar alleen de eerw. Predicanten; na discretie van den Gouvern.r en na dese sigh in de voortsettinge van 't Christendom, komen te comporteren; mogen werden getracteert &c.

Dogh de predicanten na kunnen yver int voortsetten vant Christendom te tracteren

De affgesonden des Connincx van Bouton: 4 Octob. anno passado, met de fluijt Spanbroeck hier aengekomen; nu weder, mettet Jaght de Experiment; sullende naar huijs keeren; soo is verstaen; het nodige daermede, aen den selven Coninck, en groote, in antwoort te laten affgaen; en hem in recompens, van thien gesonde slaven en slavinnen, weder, met eenigh hubswijt, laken, wijn, rosewater, houwerklingen, bedsilles, allegias &c. te beschencken; benevens ernstige recommandatie, dat de vaert sijner ondersaten beoosten bouton, als strijdende, tegen het jongst gemaakte contract, met den Heer Admirael Speelman tot vermijdinge; van alle onlusten

Met de boutonse afgesanten p.r de Experiment na huijs keerende de brief van dien Koninck te beantwoorden

...n hem van de vaert sijner ondersaten beoosten bouton als tegen 't contract ernstigh af te manen

[illegible]ten, voortaen, ten eenemael [illegible]
werden nagelaten, en gestaakt &c.a

Batavia in 't Casteel datum als voren

van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Vrydagh 27en January 1679

Naademaal sigh op gisteren aen het gehuurde schip St. Andries, leggende, ten meeren deele, met retours volladen; sodanigen swaaren lekkagie, onder aen de kiel, heeft geopenbaart; dat er, wel negen hondert slagen in een glas, of half uijre, moeten werden gepompt; soo sijn daerop aenstonts, den equipagiemeester Jacob Geurs, met den baas timmerman, van onrust, en eenige, der ervarenste schippers, gecommitteert; om het selve schip, en lekkagie, exactelyck, en naeuwkeurigh te visiteren; — gelyck zy dan, vervolgens gedaan; en van hare bevindinge, op heden overgegeven hebben, de onderstaende verklaringe; luijdende van woort, tot woort, aldus —

Geopenbaarde lekkagie int gehuurde schip St. Andries na 't Patria gereet leggende.

Gecommitteerde totte visitte derwegen gecommitteert.

En rapport van hunne bevindinge

Wy ondergeschreve sijn per ordre van den Edle Hr. Rijckloff van Goens gouverneur generael, en d'Edle heeren raaden van India, geordineert en gecommitteert, omme het jagt, de St. Andries te gaen besightigen; vermits, by naar geladen synde, sich een leck heeft geopenbaert; 't geene van door ons ondergeschreven, met goede opmerkinge is besightigt, en bevonden hebben, als volgt; te weten —

't leck dat sigh geopenbaart heeft, is omtrent de vier voeten, agter de grote mast, aen backboort

zijde

Zyde aen de sponningh van de kiel; synde, ontrent een hant breet langh, naer 't gevoel en gesigt, dat daarvan hebben gehadt, zynde dit een leck; dat hier ter Rheede, in 't halve uur, ontrent neegen hondert steek; pompens geeft.

Oordeelen, dit leck ontstaen te syn; wegens dat 't onderste gedeelte van de buyten ste huyt, den tyt van thien jaaren daer om gelegen heeft, waerdoor geoordeelt wert, 't werck in de binneste huydt, ver=gaen te syn, en daar door, wel lightelyck, meerder toe=vallen van leccagie, soude comen toe te vallen, 't geene, seer sorghlyck soude syn; om soodanigen Jaght naar 't patria versonden te werden, — dit leck, soude wel van binnen, kunnen dicht gemaakt werden, maar als geseght, wegens datter geoordeelt wert, van de toevallen, die der soude by connen comen te geraaken; alsoo het een langdurige voÿagie is. —

Oversulcx, wy ondergesz. sustineren en oordeelen dit bovenstaende Jaght, onbequaem te syn, om naar 't patria versonden te werden; voor en al eer, het behoorlyck gekielt, vertimmert en versien is. —

In 't gehuurde Jaght de St. Andries ady 27 January A.o 1679. was geteekent. J. Geus, Albert de Reus, Pieter Martensz. Wildwanck, 't merck van Baas Lodewyck. J. L. Radder, Cornelis Loufhauwer, Jan Verschuur. J. V. Poel, en Jan Cornelisz Heen

By welcke verclaringe, dan gesien wesende, dat dien bodem, t' eenemael, onbequaam wert geoordeelt; om soodanigh, sonder nader ver=timmeringe; de reyse, naa 't vaderlant, te connen ondernemen; soo is; daer op geresolveert, het

Dat gemelte schip St. Andries teenemaal — onbequaam wert geoor=deelt sonder nader vertimmeringe de reyse na 't vaderlant aen te nemen.

selve

177

Resolutie om 't selve schip aanstonts te doen ontladen.

En 't schip Silversteijn in de plaats aante leggen voor delf en Enckhuysen

selve Jagt St. Andries, aenstonts wederomme te doen ontladen; ende het cargasoen, ten spoedigsten, in 't retourschip Silversteijn; ('t welck bevorens, als mede, voor 't vaderlant, is geprojecteert geweest) te laten overschepen; ende in plaatse, naar het vaderlant aenteleggen; in voegen, als te vooren, voorsz. de St. Andries, voor de Cameren, van Delff en Enckhuijsen te samen.

Verclaringe ook van den Equipagiemr. en Gecommitteerde wegens de bequaamheijt der andere, tot vastgestelde 8 bodems naar 't Patria

Ende derwijle, den equipagiemr. Gels, nu met eenen ook is geordineert geweest, neven eenige gecommitteerde, eens nauwkeurigh, nader te besigtigen alle de respective schepen, als nu voor 't vaderlant gereet leggende; offe aen eenige derselver, ook 't een of 't ander, mogte haperen; omme soo wel, tot gerustheijt van ons; als de Heeren Majores; in het hazarderen, haerer waerdige Indische retouren, te komen dienen; soo is daar van, nu ingedient de volgende memorie, daar uijt, niet anders blijkt, als dat alle deselve, sonder schroome, tot die reijse, sijn bequaam geoordeelt.

Datse alle sonder schroom mogen voortgesonden werden

Wij ondergeschreven sijn ter ordre van den Edle. Heer Ryckloff van Goens, Gouverneur Generael ende d' Edle. Heeren raden van India geordineert, en gecommitteert omme de retourschepen, gedestineert naar 't patria, te gaen besigtigen, hoedanigh deselve, geconditioneert waeren; gelijck als.

't Schip Africa

't Schip America

't schip

't schip hendrick mauritts.
't schip Macassar.
't schip hellevoetsluijs
't schip silversteijn
de fluijt de Juffrou Maria
de fluijt de Jonas

Alle welcke boven staande bodems, bij ons ondergeschreve geoordeelt werden, bequaam te zijn; om de voijagie naar 't patria, sonder merckelijcke voorvallen te konnen doen —

Batavia adij 29. Januarij A.o 1679 Was geteekent Jacob Geus, Albert de Reus, Pieter Martense Wiltranck, 't merck van baas lodewijck, Jan Lambertse Radder en Cornelis Loefhouwer.

Omme, nu dese retour vloot, agtervolgens de intentie der heeren meesters, en het ordinarie gebruijck, sedert eenige Jaaren derwaarts, een bequaem bodempje; tot voorseijlder, in de reijse van hier naar de Caap, en voort, naar het vaderlant, bijtevoegen; Is verstaen, daertoe te gebruijken; het hoecker boot de Quartel; jnt laast des voorleden Jaers, van voorsz Caap, hier overgecomen — 'thoeker de Quartel tot een voorseylder der retour vloote na de Caap en 't vaderlant te senden

Den Ondercoopman Daniel Keskes, versogt hebbende, met dese affgaene retour vloot, noch mede naar het vaderlant te mogen vertrecken; soo is hem sulcx, om redenen daarne, geaccordeert. — Den Ondercoopman Daniel Keskes op sijn versoeck naa't patria verlost.

Geluijcks mede, aen den borger hendrick Strating van Groeningen; om nits onvermogen voor de kost derwaarts overtevaeren, ende aen boort het ordinarij gebeth &c.a te doen. — Item den borger hend: Strating vtor de kost om't gebeth te doen

Omme de retour vloote, na out gebruijk, met eenigh vee, en verversinge van Bantam in de straat

't schip 't goet begin tot afhaal der ververschinge voor de retour vlooté vooraf na Bantam te senden.

straat Sunda, te doen versorgen; vermits daer toe op Bantam; jegenwoordigh, misschien niet al te wel, vaartuijgen, sullen sijn te becomen; soo is goetgevonden, daer toe op morgen, vooraf na voorsz Bantam, te laten afgaen, het schip 't goet Begin.

't schip 't wapen van Middelburgh met de fiscaal de vloot te laten monsteren

En wyders om met d' waterfiscaal de monsteringe, over de retourvloot te doen, te projecteren het schip 't wapen van Middelburgh.

't Jaght Voorhout met de generale papieren na de Straat na te senden.

Item omme onse generale papieren aen deselve retourschepen, in de straat Sunda, aghter na te bestellen; het jaght Voorhout.

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens
Cornelis Speelman
Balthasar Bort
W. van Outhoorn
Joan Camphuijs

Dyns-dagh 31en January 1679

Het gehuÿrde Jagt St. Andries ingevolge onse resolutie, van den 27 deser; op de schriftelycke overgeleverde verclaringe, van den equipagien met gecommitteerde schippers, en timmerluyden; tot de reyse, naar het vaderlant (door geopenbaarde lectagie, aen de sponningh van de kiel, even agter de groote mast) sonder nader vertimmeringhe, t'eenemaels, als onbequaam geoordeelt, en daerom ook verstaen wesende; het selve Jagt, aenstonts te doen ontlossen; en de ladinge uit retour schip Silversteyn, overte schepen; soo heeft, den schipper van gemelte St. andries, wegens syne rheeders, dien boden voerende; op gisteren avont, naar 't gebett, aen ons ingedient; het onderstaende request —

Ingedient request van den schipper der rheeders van't gehuurde schip St. Andries, om met syn schip en last nogh met de retour vloot na 't patria te gaan.

of anders als hy nader op onrust sal vertimmert wesen

Aan den Wel Ed:e Heere Gouvern.r Generaal sampt de presente Ed:e Heeren Raden van't nederlants India —

Remonstreert, Hendrick Plegtman, schipper, bescheyden op't schip St. andries, als gemagtigden, van de eygenaars ende verhuurders, van't selve schip, hoedat hy remonstrant, voor't innemen, van des E Comp:s ladinge, voorsz schip, op't eÿlant onrust, behoorlyck heeft gekielhaalt, en voorsien; om in dyo reyse, bequamelyck ingevolge van de charte partij, tussen d'E Comp:e als bevragters ende de verhuurders, van ditto schip, naar't vaderlant te comen doen; dogh het sulcx synde dat het voorsz

schip

schip, na dat het volladen was, om met des Compe: ingelaede goederen naar 't vaderlant te repatrieeren, door u hoogh Ede: wederom wert ontladen, ten insigte van seeker leck, dat hem naer 't volladen heeft geopenbaart, ontrent vier voeten agter de groote mast, aen backboorts zyde, aen de sponningh van de kiel, zynde ontrent een hant breet lanck; wyder seyhende, by de verclaringe, van de genen, die 't voorsz schip en leck, hebben gevisiteert, welck leck hy remonstrant, sodanigh heeft doen stoppen, dat het voorsz schip bequaem is, met syn behoorlyke ladinge naer 't vaderlant te connen vertrecken, waartoe hy remonstrant, en al het volck daer op vaerende en bescheyden zynde, overbodigh zyn, ende by desen presenteren, in de name godts voorsz schip volladen zynde, de reyse mette tegenwoordige zyl reet leggende retour vloot aen te nemen, ende in cas u hoog Ede: nogh swarighe mogte maaken, voor daer in te laden carguasoen, soo presenteert, hy remonstrant in sulcken gevalle 't voorsz schip op onrust te doen kielhalen, en voorsien, mits dat hy remonstrant, alsdan, door u hoogh Ede: behoorlyck sal werden bevragt, off geladen, ende met den alder eersten naa 't vaderlant te vertrecken.

Op het welcke dan, met aendagt geletti zynde na deliberatie verstaen is, hem ten antwoort te geven, dat wy geensints connen goetvinden, op syn
Men kan daerop niet verstaen Compes: Retouren in dien bodem te risiqueren. — voorstel, gemelte schip, met Compes: Costelyke retouren, sodanigh te risiqueren (als ons, aen de voorseyde verclaringe, van soo veel wackere zee en timmerluyden, met reden gedragende) en verder tegens denselven schipper ende syne reeders uyt den name van de Compe:, van alle costen schade
Maar sal tegen gemte: schipper en syne reeders uyt name van de Compe: van schade en intrest door den notaris David disponteyn doen protesteren — ende interessen, derwegens in debita forma, te doen protesteren, door den Notaris David dispontevn, dewelcke, op morgen, daer toe, door ons sal
werden

worden geauthoriseert ende voorsien met de naar= volgende acte, waerinne alles claer duydelijck en bondigh staet aengehaelt, luydende aldus. —

Acte van authorisatie tot de protestatie voor gem.te notaris disponteijn daartoe met omstandige redenen.

Den notaris David disponteijn behoorlijck — geadsisteert, wert bij desen geauthoriseert uijt den name ende van wegen den Ed.e Heere Gouverneur Generael mitsgaders de presente Ed.e Heeren raden vant Nederl.s India, hem te vervoegen en te transporteren aen de persoon van Hendrick Pleghman, schipper vant gehuurde schip St. Andries, om hem en voor soo veel 't noot zij, in sijn persoon, sijn meesters, als eijgenaers vant voors.z schip, waer van hij hem noemt gemagtigden te wesen, denselven, uijt de Charte party, tusschen de gecommitteerde uijtte Heeren Bewinthebberen der vereenigde generale geoctroijeerde Oostjndische Comp.e ter camer amsterdam, met name de Heeren Cornelis backer raet en out schepen etc.a en Jeronimus de Hase Heere van stabrouck, mitsgaders Isaack van Son, voor ende in den name van de gemeene rheeders, nevens Kiewert Claesz. daer, schipper van de schepe, den 30. april 1677. voor den Notaris Nicolaes Hemmingh tot amsterdam en seekere getuijgen gepasseert voor te lesen de volgende woorden —

Ende belooft gemelte verhuyrder vant voors.z schip neffens zijne rheeders 't voors.z schip te leveren wel gekielt, gedubbelt en gecallefaet, en van alles wel voorsien, soo tot de na beschreven reyse nodigh ende dienstigh wesen sal. —

Hem notificerende daer benevens, dat hem niet en can onbekent of vergeten wesen, hoe hij int begin van de reijse, nogtans sonder eenigh noot weder, immers niet soodanigh dat ons door d'opperhoofden van des E. Comp.s schepen, met hem op den 26 meij 1677. uijttet Texel geloopen, daer over eenige clagten sijn te voore gecomen, niet alleen sijn fockemast en stengh maar ook sijn groote stengh en boegh spriet verlooren heeft,

en

183

en sulcx genootsaakt geworden, de eerste haven de beste
in Noorwegen te kiesen en aldaer te vermasten; ende
dat daer door ook veroorsaakt is, zyn laet arrivement
in India, ongevaer vyff maanden na voorsz. compie en
andere gedurende schepen die met hem uytgelopen waren,
de laeste met namen Blommendael en de den Crijgsman
welcke den 16 februarij 1678 geladen met retouren al
weder gerepatrieert zyn, daer zyn voorsz onderhebbende
schip St. Andries mede toegeprojecteert was, en 't welcke
tot merckelycken ondienste van d'E Compie door voorsz
zyn lange reyse niet is connen geschieden, daer en boven
hem erinnerende, dat hy 't sedert den 17 mey 1678, zynde
den dagh van zyn arrivement, soo haest hy maar zyn
zyn ladinge is connen ontlost werden tot den 18:
July daeraenvolgende, soo hier ter rheede als op Onrust
heeft moeten toebrengen, omme zyne groote leckagie
insonderheyt in de boegh vast seer verre onder water
te stoppen, ende te repareren, omme soodanigh weder
vaerbaer te werden, gelyck alle dese dingen publycq ende
kennelyck zyn; daeren boven hem vertoonende, en voor-
lesende 't schriftelyck rapport den 27 January 1679 door
negen diverse expres gecommitteerdens, soo zee als tim-
merlieden, over de bevindinge van zyn reets geladen
schip aen ons in raade van India gedaen; luydende.

Wy ondergeschreeve, zyn ter ordre van den Ed. Heer
Ryckloff van Goens Gouverneur Generael, en de Ed.
heeren raden van India, geordonneert ende gecommitt.
omme het Jagt St. Andries te gaen besichtigen, vermits
bynae geladen zynde, zigh een leck heeft geopenbaert, 't
geene dan door ons ondergesz. met goede opmerckinge is
besightight, en bevonden hebben als volgt, te weten.

't leck dat sigh geopenbaart heeft, is ontrent de vier
voeten achter de groote mast, aen backboort zyde aen de
kromingh van de kiel, zynde ontrent een hant breet
langh, naer 't gevoel en gesight, dat daer van hebben
gehadt, zynde dit een leck dat hier ter rheede in 't
halve uyr ontrent negenhondert streecq pompens geeft.

Oordeelende, dit leck ontstaen te zyn, wegens dat 't
onderste gedeelte, van de buytenste huyt, den tyt van

thien

Jdie [?] daer door ons gesegen heeft, waer door geoordeelt
wert, 't werck in de binneste huijt vergaen te zijn, en
daer door, wel lightelijck, meerder toevallen van lecagie
soude comen toe te vallen, 't geene deer dorgeb ende zijn,
an soodanigen Jagt, naer 't patria versonden te werden.

Dit leck, soude wel van binnen, connen digt gemaakt
werden, maar als gesegt, wegens datter geoordeelt wert,
van de toevallen, die der soude bij connen comen te geraa
ken, alsoo het een langduirige voyagie is.

Over sulcx wij ondergeschr. distineeren, en oordeelen dit bovengeme
-lte Jagt onbequaam te zijn, om na 't patria ver-
-sonden te werden, voor en aleer het behoorlijck gekielt,
vertimmert, en versien is.

Int gehuyrde Jagt S: Andries a dy 27 January 1679
was geteekent G: Gens, Albert de Leeuw, Pieter Martensz
Wiltvanck, 't merck van Baas Lodewijck, Jan Lambersz
Radder, Cornelis Loeffhouwer, Jan Verschuur, J: V: Poel,
Jan Cornelisz Her

Waer door wij ons genootsaakt hebben gevonden de
costelijcke cargasoenen albereijts ten bedraege van
ontrent vier tonnen waerdije int voorsz schip St
Andries geladen, in desen ongelegen tijt, op het
tippje vant vertreck der vloote, weder te moeten
lossen, en in een ander schip over te schepen, en dewijle
alle dese voor verklaerde aengewesen ondeijlen, door de lange
uijt reijse, het te laet comen, omme op zijn tijt nae 't
vaderlant te gaen, 't vertimmeren dier op de tweede
en nu weder dese nieuwe ontstaende lecagie, dewelcke
indien deselve, digt in zee vertoont hadde, misschien
irreparabel soude zijn geweest, niet sonder gevaer
van schip goet en volck daer door te verliesen, nergens
anders uijt ontstaen cunnen wesen, als uijt een puuir
onbequaamheijt, van 't schip selfs, waer van wij aennemen
-men te bewijsen, datter vlacq, in niet veel min, als tien
Jaeren, niet nieuw verdubbelt is geweest, en dat na
alle apparentie, 't werck in de naden vergaen moet
zijn, regel regt, tegen de conditie, dier boven uijt de
Charte partije ingetrocken, soodat nogh meer andere dier

gelijcke

dergelycke swarigheden op een soodanige sware wyse, als int naer t
vaderlant voor handen staat, sigh soude moeten openbaren
en door alle welcke te vallen, wy ons van wegen de generale
nederlantsche oostindische Comp:e ten alderhooghsten vinden
beschadigt en benadeelt, en over sulcx genootsaackt door
voornoemde Notaris, in voegen als gese: behoorlyck geadz
sisteert; tegens den voornoemden schipper hendrick pleghman
soodanigh als hy sigh gequalificeert, op de cragtighste manier,
niere, naar regten gebruyckelyck te protesteren van
alle costen schaden, ende interessen, die de E Comp: door
alle de voorgeciteerde quade toevallen, en 't ontladen
vant voorsz schip, vermits syn onbequaemheyt, heeft
gehadt, en geleden; en waer van wy, voornemen, met
dese vloote, advys aen onse heeren principalen te geven;
omme Comp:s geleden schade, op de verhuyrders, ende eygez
naars, en des noots oock op den schipper hendrick pleghz
man, op dit gehuyrde schip St: Andries beschreven in
syn eygen qualiteyt, off soodanigh, als hy sigh qualificeert
te connen, en te mogen verhalen; off andersints, soodanigh,
en daer, daer d'Ed: sullen te raden werden; verclarende
by desen jons van wegen d'E Comp: geensints langer,
aen de huyre, vant gemelte schip St: Andries, off aen eenige
conditie, dienaengaende, in de chertre partye gestipuleert
te houden; maar den schipper, en syn reeders, met haer
schip en volck, op haere vrye voeten te stellen; omme
daermede te gewerden; tot haer luyder eygen goeden raat
gedragen sal; verclarende daer en boven; dat al schoon
't schip hier in India door Comp:s behulp, van de kiel aff,
van nieuws verdubbelt; naar vereyscht vertimmert en
alsoo, alleen halven bequaem gemaackt wiert, dat wy het
voor den dienst van de Comp:e nogh hier in India, nogh
naer 't vaderlant; niet en soude connen gebruycken; off van
noden hebben; presenterende nietteminnin den schipper voor
syn reederyen tot haer costen, buyten bemoeyenisse
van de Comp: alle hulpe, ende assistentie te bewysen;
deselve vry stellende, soo hy des te raade werde, mettet leege
schip en volck, voor haer eygen reeckeninge en risico, int
geselschap, van onse vloote, naert vaderlant, te mogen verz
trecken; versoeckende gy Notaris, uw relaes, en yeder van
= ren schriftelyck, omme ons onderges:, daer van te dienen;
off voor d'E Comp:e, daer, en soo te raden werden sal.

En verclaringe de Comp:e
niet langer dan de condiz
tie van de huyr van gem:
St: Andries. is gehouden.

En datmen die bodem nogh
hier in India nogh na't vaz
derlant schoon hy al verz
timmert was niet souw
connen voor de Comp: —
gebruycken

maar licentierende den
schipper om op syn Risico
ledigh in Comp: der Retourz
vloot te mogen na't patria
gaan.

Int Casteel Batavia den eersten february 1619. onderstont
ter ordonnantie van haar Ho: Ed:es den Gouverneur —
Generael ende de raden van India, was geteeckent Joan
van Hoorn.

den

Den [illegible] generalen [illegible] opgestelt
in rade gebragt hebbende, de generalen eysch, van
Coopmanschappen en behoeften voor, den handel en
ommeslagh in India, als mede, uyt het vaderlant
te doen, tegens het aenstaende Jaer 1680. soo is
deselve met de nieuwe opmerckinge gevisiteert en
verbetert, en pertinent verstaen, sodanigh te laten
voortgaen; als sijnde in alles, soo veel bevonden is,
en met naukeurige opmerckinge, soo vergenoegsaem
opgestelt; als niet, ten gevolge, buyten veragteringe
van Comp.s Dienst, en groote ommeslagh, eeniger
maten heeft konnen geschieden.

Den generalen eysch voor India uyt 't vaderlant te doen voort jaar geresumeert en geapprobeert.

Batavia int Casteel datum als voren

R. van Goens

Corn. Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Dijnsdagh 31e Januarij 1679

Aparte Resolutie

Den koopman Joannes Brakel nogh na 't patria verlost, sullende sijn vrouw en familie hier verblijven.

Den Coopman Joannes Brakel, geweest hebbende Resident ten Comptoire Ligor, en in December verleden per de fluijt Zuijlant van Siam alhier aangelant, versogt hebbende met de jegenwoordige retour vloote noghmaels na 't patria te mogen vertrecken, en sijn huijsvrouw en familie hier te laten; op hoope dat de swackheijt van sijn gesigt waar door hij genootsaakt is geweest van deselve Ligor herwaerts over te komen, door veranderingh van lant en lucht int vaderlant soude konnen werden hersteldt; waar toe hem door de meesters alhier groote hoope gegeven is, waar op gedelibereert zijnde; goetgevonden is, hem sulcx uijts kragte tijts expiratie te accorderen, en toe te staan; mitsgaders sijn persoon als een goet en bequaam dienaar aen de heeren meesters int vaderlant te recommanderen. ——

Gestelden breeden raat der nu afgaande retour vloote na 't patria in ordre.

Verder ook met eenen gesprooken wesende van den breeden raat der nu afgaende vloote naar 't vaderlant; Soo is na deliberatie verstaan; deselve in ordre te formeren en te rangieren in volgende maniere. ——

d'Hr: Jacob van der Waijen Commandeur op 't schip Africa als continueel preses

Bartolomeus Houters, als vice Commandeur en schipper op Hendrick Maurits

den

den Coopman Joannes Brakel op 't schip
[illegible] Silversteyn als schout bij nagt en
omme ook daar 't nodigh zij als
fiscaal der vlote te ageren.
Marthijs Vonck schipper op Africa,
Jan van der Poel schipper op Hellevoetsluys.
Jan [illegible] schipper op de Juffrouw Maria.
Cornelis de Wit schipper op Maassluys
Jan Verschuyr schipper op America,
Carsten de Wilde schipper op Silversteyn,
Adriaen van de Vyver schipper op de Jonas,
en Jan Claassen Dick schipper op 't hoeker de
Quartel daar 't nodigh zij.

Omme de voorschreven kostelijcke retourvloot
van behoorlijcke goede instructie tot haar
meeste securiteyt te versorgen, is verders
geresolveert; dat naar de ordre die wij van de
Heeren Meesters hebben, deselve sal werden
geordonneert, de Caap de Goede Hoope na ge-
woonte aen te lopen om te ververschen, mits
daar omtrent gekomen wesende, de hoeker boot
de Quartel sal vooruyt zeylen omme te vernemen,
of er na de gestelde secrete seynen ook eenigh
onraat moste werden vernomen; als wanneer bij
soodanigen onverhoopten toeval en dat de vloote
genootsaakt wierde, de Caap voorbij te lopen; zij
hunnen rendevous en ververschplaats in sulcken
cas sullen hebben te nemen, aan het eylant
St. Helena; dogh almede met die voorsigt, om
tegens alle onverwagte voorvallen van vyant

de Retour vloot sal de Caap aendoen.

mits de Quartel daar omtrent tot securiteyt sal voorzeylen

En bij onraat off anders sints mislopen van de Caap sal deselve St. Helena aendoen.

of

189

of gewesen des quartiers daaromtrent niet speciale
ordre ontfangen te hebben voor nyt zeylen,
omme dat mede tegens verdagtinge niet bequa=
melyck of veyligh kunnende vervoersen; dan
belyck de olooste des voorleden jaars waren geh=
=ordonneert, de steden te verseeten, naar het eylant
fernando de Noironho.

Maar indien volgens hoope aan de Caap alles
wel staat, soo sullen zy indien daar als dan
geen nader speciale ordre van de heeren princ=
=cipalen t' binnen paertegtinge mogte werden
gevonden, de steden van voorz. Caap directelyk
naar de havenen onses lieven vaderlants benoorden
yrlant om, hebben voort te setten en alsins volgens
eedt en pligt de nootsakelyke naarstigheyt
en opmanschap tot voorkoming aller onheylen
hebben te gebruyken.

Batavia in 't Casteel datum als voren

Van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

[margin:] [D]ogh daarmede niet [k]onnende veyligh verre[i]=[c]hen dan 't eylant ferdinan[do] noironho aanlopen.

[margin:] [D]ogh andersints by [on]tstant aan de Caap de [h]eeren van daar direct na 't patria voortsetten [so]o zy op nader ordre der [h]eeren meesters.

Vrijdagh 10en Februarij 1679

Des voor- en namiddaghs

Ingevolge onser Resolutie van den laasten der voorleden maant, den Notaris David Dispontein geordonneert wesende, tegens den schipper, vant gehuurde schip St: Andries, Hendrick Plegtman; uijt name van de Generale Comp:e wegens de onbequaamheijt, van dien bodem te protesteren; in soodaniger voegen, als, bij de omstandige gedeclareerde acte, van authori= =satie, daer toe, bij onse voorsz Resolutie, geinse= =reert, staat uijtgedruckt; soo heeft gemelten Notaris, die op 2en deser gedepecheert, en daar van op gisteren, ons overgegeven, het volgende berigt, tot rapport, en verclaringe, van antwoort, bij den schipper Hendrick Plegtman voorgeciteert, daar op gedient, van substantie als volgt. —

Rapport van den Notaris David Dispontein wegen zijn gedane Protest aan den Schipper van de St: Andries.

Op huijden den 2e Februarij A:o 1679 uijt kragte, van de bovenstaande acte, van Autho= risatie, hebbe ick ondergeschreve, David Dispontein, openbaer Notaris, bij den Ed:le Hove van Hollant, mitsgaders ins Gravenhage, ende int Nederlants India geadmitteert, binnen de stadt Batavia residerende, ende de getuijgen naargenoemt, mij vervoegt, aen den persoon van Hendrick Plegtman schipper vant schip St: Andries, ende denselven dese voorstaande acte, van authorisatie, van woorde, te woorde voorgelesen; den welcken, van deselve acte, versogt copie, mitsgaders copie, vant Request

request by hem op den [illegible] January [illegible] [illegible] de
hooge regeeringe van India, overgegeven; als waarmede hy
aennam, schriftelyck te antwoorden.

Is voorts by my Notario wel expresselyck geprotesteert van
costen, schaden ende Intressen, als per voorz. acte van
authorisatie.

Dit geschiede ten bywesen en ten overstaan van de Sr.
Mattheus van Eyken en Carel Crap, beyde borgers deser
stede, als getuygen, hier toe specialyken versogt, die de
minute deses nevens my notaris, hebben onderteekent,
onderstont Quod attestor en was geteekent David
Disponteyn Not.s publicus

Item Schriftelyck antwoort van den Schipper van de St. andries hendrick plegtman op't selve protest.

'tSchriftelyck antwoort door den geinsinueerde
in desen my notaris op den 3 February 1679
ter handt gestelt luydt als volght

Ick ondergeschreve Hendrick Plegtman schipper be-
nevens op't schip St. andries, bevonden hebbende, copye van
het voorgelesen protest, my op gisteren, door den Notaris
david Disponteyn, ter ordre van den Ed.le heer gouverneur
generaal, en raden van India, aengedaen; daer op diene
tot antwoort, dat haer hoog Ed.ns, hem gelieven te wesen,
niet gelieven aen te sien, als gemagtigden van de
reeders, tot [illegible] van [illegible], of processen; maar
wel, als gemagtigden, en hooft van 't voorsz. schip, en
scheeps commanderen, soo verre 't volck, het toevertrouwde
schip, equipagie, en wat dien aengaende, daer meer aen hor-
ig is, en dat hem verders wel expresselyck, door syn
meesters, aenbevolen is, op Batavia gecomen wesende,
in alles, de ordre, ende bevelen, van de hooge regeeringe
van India, af te wagten, ende te volbrengen, waer toe
ick myn, ten allen tyden, gereedt om presentere te
laten vinden, ende de ordres, van u hoogh Ed.le sal ver-
wagten; verclarende, myn selven ongequalificeert te
wesen, omme op 't voorschreve aengedaene protest, int aller-
minste te antwoorden, als zynde, als gesegt, myn expresse
ordre, ende last, niet anders, dan de last, ende ordres, die de
hooge regeeringe op Batavia, myn zullen komen te geven,
te agtervolgen, zonder verder, adij 3 february 1679.
ende was geteekent Hendrick Plechman lager stont

Naar

Naar gedane Collatie tegens syn principale geteekende ende originele minute deses gean= nexeert, is dit antwoort daermede punctuelijck bevonden te accorderen, onderstont den 4e february 1619 was geteekent Bij mij D. Disponteyn Not: Publycq.

Welck rapport, en antwoort gelesen, en daer op verder gedelibereert wesende; Voorts goet ge= vonden, gemelten Notaris Disponteyn, ander= maal aen gemelten schipper van de St. Andries hendrick plegman, te Committeren, ende bij onse voorige Resolutie, en gedaene protestatie tegens denselven, volcomentlijck te blijven persisteren, Ingevolge, van de onderstaende woorde nader acte, daar toe aen gemelten Notaris verleent —

Persisteringe bij 't voorsz protest tegen den schipper van de St. Andries met nader protestatie door den Notaris David Disponteyn

Acte daarvan

Den Gouverneur Generaal ende de raaden van Indie, gesien en gelesen hebbende, 't antwoort, door den schipper hendrick plegman, op haer rechtige gedaene protest, q= [illegible]; verstaen wel expres, dat den Notaris David Disponteyn, geadsisteert met bequame getuygen, sigh andermaal sal begeven bij den selven hendrick plegman; omme deme voorts te lesen, dat wij hem, als nogh blijven aensien, voor gemagtigden van zijne reeders; en dat hier te lande niemant anders kunnen vinden, om daer over, in desen aen te spreecken, als zijnen persoon alleen; naar dien hij bij zijn ingelevert requeste, hem selfs, soodanigh gequalificeert heeft, ten waare, hij ijmand, van bewettigde qualiteijt, in zijne plaatse, in zijn antwoort, had weten aan te wijsen, 't welck niet geschiet zijnde, soo sult gij Notaris; allenthalven

blijven

blijven persisteren, bij de redene, en middelen in onse
voorschreve protesten, volgens de oprechtigheijt en waer=
=heijt g'allegeert, presenteerende, als nogh, gelijck daer in
gesegt is, ten overvloede van d' Comp: wegen, soo veel
behulp, en accomodatie, als in ons vermogen is, onder=
=nindert; onse gedane; en nu nogh gereijtereerde protestatie
van, mettet schip de St: andries; voor reeckeninge van de Compie
niet meer, gemoeijt, te willen, ofte kunnen sijn, als voor
soo veel, de boven gesegde, onse gepresenteerde hulpe, aengaet;
relateert gij notaris, u naeder wedervaeren schriftelijck;
omme ons, of d'E Compagnie, daermede, en van te dienen
daer, en soo te vaeren werden sal, onderstont Batavia
Int Casteel deser 10 february 1679. Ter Ordonnantie
van haar hoogh Ed: den Gouverneur Generael en Raden
van Nederlants India Was geteekent Joan van Hoorn.

Dit dan sodanigh, door voorschreve notaris Dis=
=pontein, agtervolgt en beijden mogen, geschiet sijnde;
soo heeft denselven daer opnogh heden middagh,
voor de ordinarie vergaderinge, ons gerapporteert,
en wederom toegebragt, uijt name van denselven
schipper hendrick pleghman, het naarvolgende —
nader schriftelijck antwoort. —

Nader antwoort van den Schipper pleghman op onse tweede protestatie.

Dato ut supra —

Uijt kragte van de boven staande acte, van authorisa=
tie hebbe ick ondergeschreve David Dispontein, openbaar
notaris, bij den hove van hollant, mitsgaders in s' —
Gravenhage, ende int nederlants india geadmitteert, —
binnen der stadt Batavia, residerende, ter presentie,
van de ondergenoemde getuijgen, mij vervoeght, ende getrans=
=porteert, aen den persoon, van hendrick pleghman, schipper
vant schip St andries, ende hem, de vooren staende acte van
woorde te woorde, voorgelesen; die daer op, ten antwoort
diende; dat hij bleef persisteren, bij t antwoort, op t
voorige gedane protest, schriftelijck overgelevert, ende —

vervoegt

versocht, als nogh, de ordres van U Hoogh Ed. gelijck hem wel expresselijck, door zijne meesters, op Batavia ter comen wesende, aenbevolen is, ende gedraagt hem wijders dien aengaende, aen de Charte partheij, tusschen zijne meesters, als Reeders, ende eijgenaars van 't voorsz schip St. Andries, ende de gemagtigdens van de Compagnie opgerigt, is, wijders bij mij notaris, als nogh uijt cragte van 't voorige gedaene protest, als uijt cragte, van dese acte, van authorisatie, uijt den naam ende van wegen den Ed. heer Gouverneur Generael, mitsgaders de presente Ed. heeren raaden van 't Nederlants India, in den name van d' Ed. Oostijndische Compagnie geprotesteert, van geledene costen, schaden ende interessen, ende relaterende dit te zijn, mijn relaas ende wedervaren; Aldus gedaan binnen Batavia, ten overstaen ende bijwesen van d' Sr. Matthewis van Rijske ende Carel Snit beijde borgers en geloofwaerdige getuijgen hier toe versogt, die de minute deses, nevens mij notaris hebben ondertekent, onderstont Quod attestor was geteekent D. Disponteyn Not: Publicus.

blijvende sigh als nogh aen onse ordres en de charte party gedragen

Den voorgementioneerden schipper, Hendrick Plegtman van 't gemelde schip St. Andries, heeft op gisteren avont, naar 't ordinary gebedt, mondelingh en op heden naarmiddagh, nader andermaal, in rade van India, schriftelijck gedaan, het volgende versoeck.

Nader versoeck van den schipper van de St. Andries om sijn schip aan Onrust te mogen repareren.

Den Edelen Heer Generael en Raden van India.

Werden versoght, bij mij ondergeschreve, schipper van de St. Andries, dat haer Ed. ordre gelieven te stellen, omme met het voorsz schip, aen Onrust te zeijlen, om aldaer de nodige reparatie te doen; en dat sulcx op het spoedigste magh geschieden, was geteekent Hendrick Pleghman.

Waar op gedelibereert wesende, een parigh verstaan zij, conform

70 70

dat hem buijten comp.e prejuditie dan wert toegestaen

conform, de presentatie, bij onse eerste acte, tot het gedaene protest, tegen denselven, hem sijn voorsz. versoeck, tot nootwendige reparatie, en vertimmeringe, van dien bodem, aen het eijlant onrust, soodanigh, buijten prejuditie, van de Comp.o bij desen te accordeeren, en toe te staen &c.a

de fluijt Goijlant aengeleijt voor banda om over bima te retourneren

Tot overvoer, van de geeijschte behoeften, voor de provintie van banda; ende omme, van daer, met een ladinge sappanhout, over bima en dompo weder herwaerts te retourneren, is verstaan voor deselve provintie nogh aen te leggen de fluijt Goijlant.

Omme, het Gouvernement van Cormandel deses Jaars wederom, naar vermogen, tijdigh met eenigh goet Capitael te versorgen, en met eenen, het vervoeren der goude Japanse Coubans, door particuliere, soo naar bantam, als elders, en ook selve, naar Cormandel, voor te komen; Is naar deliberatie geresolveert, deselve goude Coubans, gelijck anno passado, mede is geschiet, van de gemeente deser stede, het zij, in Contante betalinge, tegens silvere spetie, ofte wel, bij de Comp.e op Intrest, van nu af aen te nemen, tot thien Rijx.rs doer. —

de goude Japance Coubans alhier aan te nemen voor de Comp: tot 10 Rx. jder soo wel op interest als voor silvere spetie

het overgelevert request en nader remonstrantie van de gesamentlijcke borgerije deser stede wegen de borger vaart en handel

Vijders gesien en geresumeert wesende het request der gesamentlijke borgerije deser stede in dato [illegible] November voorleden Jaars aen ons gedaen; als mede, binnen, nu nader overgeleverde Remonstratie perselt ook, met een briefje, door haar, daar nevens, aen de Ed.en heeren XVII.ne int vaderlant geschreven, jen op 8.en der jongst leden maant

door

door de borger Capitaijnen Abraham Struijs
en Pieter van Leeuwen, jn raade van India jn=
=gedient; behelsende, verscheijde Consideratien
en versoeken, over den borger handel en vaart,
alhier jn India; dewelcke jegenwoordigh, jn=
=gevolge de ordre, der voorschreve heeren mees=

die nu volgens ordre der heeren Meesters ten meeren deel verboden is.

=ters, ten meerendeel, t'eenemaal is afgescheden
en verboden; soo is daarop na aandagtige me=
=ditatie, eenparigh verstaan; soo wel, hun voorsz:
eerste request, aan dese tafel geaddresseert, als
mede, hun nader remonstrantie, en bijgevoegde
missive, aan de hoo: Ed:le heeren seventhienen,

Samen aan de heeren 17.e Int Patria over te senden om haer Ed:e precise jntentie en ordre daarop te verwagten

met dese retour vloote, naar 't patria, onder
Compag:s papieren, mede te senden; omme de
regte jntentie, en precise ordre, onser, en haarer
naerevgt, van onse welgemelte heeren en meesters,
daar op te mogen verstaen; sullende middeler
=wijlen, voornoemde onse borgerije, op haare, daar
bij vertoonde klagten, van verval, soo veel

Ende jnmiddens gem.te borgerije soo veel te favoriseeren als buijten prejuditie van de Comp.e kan geschieden

werden gefavoriseert, en in alle, occagien, de
handt geboden, als eenigsints, buijten prejudi=
=tie en nadeel van de Compag:ne, sal geoordeelt
werden, te komen, ende te mogen geschieden.

Den adsistent Adam Hendrickx Pen, bij re=
queste versoek doende: omme van den boedel
sijnes Schoonmoeders, de weduwe van den
Opperchirurgijn Willem van den Bosch, voor
eenige dagen, alhier overleden, uijt jnsigte

Op't versoeck van Adam Pen om van sijn Schoonmoeders jnsolvente boedel ontslagen te mogen sijn.

en

en vreese van schulden, en insolvente agterheijt,
derselve, te mogen werden ontlast, en ontslagen
en deselve, door de Justitie, ofte wel anders, door
heeren weesmeesteren, werden aenvaart, en
gereddet; Voorts, die saake ingesien sijnde, goet
gevonden; hem met voorschreve requeste, en ver=
=soeck; te renvoijeren, aen den agtbaren raat
van justitie, deses Casteels.

Is verstaan hem aan de Raat van justitie te renvoyeeren

Insgelijcx is nogh, door den boeckhouder Daniel
Kock, ingedient, seecker requeste; insisterende te
mogen komen in revisie, van seecker proces,
daar bij, den agtbaren raat van Justitie deses
Casteels; hem, op sijnen gedanen eysch, heeft ontsegt,
tegens desselfs huijsvrouw, genaamt Maria
Pieters, en waar bij hij sigh, ten hooghsten bevondt
beswaart; als sustinerende, van gemelte vrouw,
om haar overspeligh leven &c.a, wettigh, en volcomen
te willen sijn, en blijven gescheijden; op het
welcke, naar deliberatie verstaan is; denselven
Daniel Kock, de voorschreve versogte revisie, bij
desen te accorderen, en toetestaan; onder alsulcken
namptissement van penningen, als daar ontrent
gebruijkelijck is &c.a

Den Boeckhouder Daniel Kock revisie op sijn versoek geaccordeert van seecker proces tegens sijn huijsvrouw bij de Raat van justitie hem ontsegt.

Nadenmaal den onderkoopman en gewesen Pa=
lembangsen resident Joannes Schilhoorn; nogh
wegens, te kortkominge op sijne administratie
aldaar, een somma van 3601 rijxd:ers
aen de Compag:ie ten agteren staat, en bij —
buijten

Den Gewesen palembangsen Resident Joannes Schilhoorn wegen sijn te kort gecome administratie en verdere verantwoordinge om Re=deneren in arrest en gijse=linge te doen nemen

buijten dit, nooch verscheijde gepleegde ongehoor-
saemheden; raakende dat Comptoir, sal moeten
verantwoorden; en dater, van sijn presente
Conduicte, en Comportement, alhier, ook de beste
getuijgnisse niet en wert gegeven; soo is, omme
de Compagnie dienwegen, van alle schade te be=
=vrijden, en te guarandeeren, naar behoorlijk ver=
=staen; den Gemelten Schilhoorn, bij provisie,
door den advocaet fiscaal van India, in
arrest ende hechtenisse te doen nemen. ——

Batavia int Casteel datum als voren

Rr van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

131

65
74.
74

Dingsdagh 14. February 1679.

Besoingnes naar Timor

D'H. Willem van Outshoorn, in Raade gebragt hebbende, de notulen, uyt de ontfangen brieven van Timor; tot resciptie, en ordre, met de fluyt Wimmenum, af te senden; Soo is, voor eerst verstaan, tot den Inkoop, van partye hout Sandelhout, als mede, soo a twintigh Stux, jonge kloecke slaven; derwaerts te bestellen (behalven de geeyste provisien, en weynige Coopmanschappen) een somma, van 8000 Spaanse realen, benevens 2000. Rijxdaelders in payement; makende te samen thien duysent Rijxdaelders. — Dogh ingevalle, tegens hoope, geen genoegsaam Sandelhout, tydigh, konde werden bemagtight, Soo sal gemelte fluyt Wimmenum, uyt derwaerts keeren, Bima hebben aen te doen; en daer, voort, syn ladinge met Sappanhout te suppleeren. —

Tot inkoop van Sandelhout en slaven 8000 Spaanse realen en 2000 payement derwaerts bestellen.

[B]y manquement van Sandelhout sal wimmenum over [B]ima met Sappanhout herw[aerts] keeren

Dermits op Timor, ook al lange, partij cleeden, t'eenemaal onvendibel hebben gelegen; sullen deselve, nu terugge herwaerts, werden ontboden, onder ernstige aenmaninge, de eysschen, voortaan omsigtiger te doen; en alle Inkoop, en verkoop van goederen, met Communicatie en toestaan van den tweede, of bij dessefs absentie; den derde persoon

[O]nvendibele cleeden terugge herwaarts te senden

[A]llen inkoop en verkoop met communicatie van den 2 of 3 persoon te laten geschieden.

persoon te laten geschieden. —

Onder de nader recommandatie tot et betragten, der mesnagie alomme mede na Timor te doen; Is ook verstaan het opperhooft aldaar jaarlijcx tot syn provisie — toeteleggen.

een halve legger wijn.
twee en 't seventigh pont boter.
een quart last terwe.
een last rijs. Item
kaarsen en Lampolij tot Zuijnigh gebruijk.

Provisie voort opperhooft op Timor Jaarlijx toegelegt

Ende de verdere Suppoosten sigh met hun ordinaire randsoenen te laten gedoen; sonder dat, door ijmant, eenige verdere extra ordinarie onkosten, ten laste van de Compagnie, — sullen mogen werden in Reeckeningh — gebragt. —

Zijnde uijt verders, na deliberatie, en overslagh, ook gemeent; dat na desen, bij vertreck, off versterff, van den presenten Oppercoopman Jacob van Wijckersloot; het Comptoir, en den omslagh op Timor, bij een bequaam Coopman of ondercoopman nevens twee à drie adsistenten en twee à drie sergeanten tot gequalificeerde ministers genoegsaam

Een coopman of ondercoopman sal naar desen op Timor genoegh sijn nevens 2 a 3 adsistenten en 2 a 3 sergeanten

sal

sal konnen waargenomen werden. —

Waardien er, van de vorstinne van Solor Niey Chily moeda; wert geschreven dat haare comportementen, en ook ontsagh, meer en meer, ten achteren loopen; soo is na de presente constitutie des tijts, geoordeelt, haar, soo bij een apart briefje, mi mede te gaan; als ook, door den E. Vijckersloot, ernstigh, tot beterschap van haare conditie, en ook nader, tot de overleveringe, van seekere, vijff Solorese moordenaars, van eenige onser goede bontgenoten, aen te manen; of dat men andersints, bij gelegentheyt, daar ontrent, harder sal moeten procederen, en des Compagnies goede sorge, over haar persoon, en lant; voort aen comen te ont=trecken. —

De vorstinne van Solor Niey Chily moeda by een briefje als anders tot beter comportement aen te manen

of dat men anders procederen en Comp.s: sorge van haar af= trecken sal.

Gelijck ook sal werden gerecommandeert te onderstaan; de Amarassers met Compag.nies bontgenoten van Coepan des doenlijck te bevredigen, of andersints; die van onse zijde tot couragieuse tegenstant, in hun lafhertigh gedoente, aen te moedigen. —

de vrede tusschen de amarassers en onse Coepanse bontgenoten te betragten.

Belangende nu, het gedaene versoeck, der

Coepanse

Soepanse Coningen, item den Sengadie
van Sammakerra &a. omme den nieuwen
Gouverneur Generaal Rijckloff van Goens,
alhier te mogen komen begroeten; dat
is best en nodigh geagt, op de beleefste
maniere, t'eenemaal te excuseren en af=
=teslaen, om dat, daar aen, voor de Compag:
niet, als moeyten en onkosten, souden vast
zijn.

't versoeck der Soepanse Coningen om den nieuwen heer Generaal te komen begroeten af te slaen

[illegible] den Timmerman
Albert Gillissen Buysman van Schiedam; opt
voordragen van den Wijckersloot en raat;
aldaar, verbetert, van 28 tot ses en dertigh
guldens ter maant, voor drie Jaeren.

Albert Gilissen Buysman Timmerman van 28 tot 36 gl: verbetert.

Naar het aflopen der Timorse notultjens,
den heere Directeur Generaal, Cornelis
Speelman; voordragende, hoeveel, en wat
Contante Spetien; men, tot betalinge, der
Specerijen, als de nodige ongelden &a: naar
Amboina en Banda, wel soude komen, en
mogen beschicken; Soo is, daar op geres=
=solveert, boven en behalven de 6000 Rijxd[rs]
die voor ijder derselver provintien, met de
fluijten Westeramstel en Lantman reets
zijn voor af gesonden, nogh, met de nu bij, na
gereede

nogh 32000 Rs in contant payement voor amboina en 12000 voor banda af testeken.

gereede lagste besendinge af te steken voor Amboina twee en dertigh duijsent en voor banda twaelff duijsent Rds alle in payement.

Batavia int Casteel datum als vooren

Van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Woensdach en 15 february 1679

's morgens Extra Ordinarie Vergaderingh

Gesprocken wesende van de te doene besendinge, uit dit saysoen naar de presidie van Macassar; soo is voor eerst goetgevonden tot overvoer van de geeyschte noottrijckheden &c.ª derwaarts aen te leggen de fluyt Janskerke beneffens de chaloup de Falcoen; doch de laaste, over Japara, omme, en passant, partij doecken, en amphioen, totten handel, op de Javaanse cust, mede te nemen.

De fluyt Janskerke aengelegt naar Macassar

Item de sloep de Falcoen over Japara.

Wijders gelett zijnde, op het geene, nogh, naar de provintie van Banda, mogte resteren, te ordonneren, met de gereede fluytscheepen Westervelt, buuren en Zeylant; is naar overlegh verstaan, en geresolveert; de gedaene onkosten, aen het nieuw gemaakte, en nu bij naa voltoyde Casteel Belgica op Neira, bedragende een Capitale somma van ƒ 296369.18.8. en dewelcke tot nogh; als effecten, bij de bandase negotieboeken, hebben voortgeloopen; in de nu lopende bandase boecken, met een aparte post, onder de andere generale bandase onkosten; te doen afschrijven; omme

De onkosten van 't Casteel Belgica in Banda op de generale bandase ongel[d]ens te doen afschrijven

alsoo

En 't bedragen der huysen erven &c.a als preële effecten mede alleen binnens linie te laten voortlopen

alsoo de reële bandase effecten, daar van te suyveren; En hoedanigh, dan ook wyders, goetgevonden zy; dat in 't reguard, der huysen en erven; die mede, voor geen soodanige effecten, komen werden gereekent, mettet sluyten derselver bandase boeken, insgelyx sal moeten werden gehandelt, omme des Compag:s staat, soo veel doenlyck, van alle doode schyn effecten, te verligten; latende egter, deselve alleen, met het kostende, per notitie, by de boeken, binnens linie voortlopen ter naeregtinge.

Reglement van gequalificeerde dienaren over de provintie van banda beraamt.

Met eenen nu overleyt, en gebesoigneert wesende, op een gereguleert getal, van gequalificeerde dienaren, die in dese provintie wel souden benodigen, soo is geoordeelt den dienst van de Compagnie aldaer, wel en naar behooren, sal komen betragt werden, met de volgende ministers.

Op Neira.

Een Gouverneur en Directeur.

een oppercoopman als tweede persoon die in syn tweede verbant sal mogen winnen 100. gl.s sonder meer.

een coopman tot fiscaal met 80 gl.s off by ander employ 60. en by nader verbant als dan seventigh gl.s sonder meer.

een

een ondercoopman tot Guarnisoen boeckhouder met 40 gl:

een ondercoopman tot Winckelier.

een onderkoopman tot Secretaris van den Gouverneur.

een boekhouder tot Cassier met 30 gl. en onderkoopmans tractement, bij nader verbant, onder verantwoordinge van den opperkoopman.

een Boekhouder tot Dispencier, die mede bij nader verbant 30 gl. en onderkoopmans kandsoen sal mogen winnen, onder verantwoordinge van den opperkoopman, en die daer nevens ook nog wel het Secretarisschap van de weescamer, of yets anders sonx komen bedienen.

een Boeckhouder of tot Secretaris der Justitie dat den eerste Clercq des Gouverneurs Secretarie behoort te sijn.

16 Adsistenten. als
2 bij den Oppercoopman
6. op de Secretarie.
6. op 't Soldij Comptoir.
1. in de winckel.
1. bij de Secretaris der Justitie.

nevens nogh 4 à 5 prov= [les] d= [tot] om bequaeme, uijt aengequeekt te werden; en bij sieckte of afsterven, niet verlegen te vallen

Op.

207

82 82

Op Paulo Ay.

Een Coopman als hooft die in zyn laaste verbant 70 gl. sal konnen winnen

een bequaam adsistent; die soo veel de administratie aengaat; mede van alles moet kennis hebben, en met eenen ook de substituyt fiscaals plaatse op dat Eylant behoorde waerte nemen.

Op Lonthoir.

Een Coopman en

een bequaam adsistent als voren op Poulo ay.

Op Wayer

Een eerst adsistent of boekhouder, die by tyts expiratie ondercoopman met 40 gl. kan werden

Op Ourien

Een goet adsistent of uytterlyck boeckhouder met 30 Guldens.

Een boswagter op het hoggelant die onder dien titul, wel 40 gl., en onderkoopmans tractement, kan verdienen.

Totte Visite der Eylanden

Een permanent onderkoopman met 40 gl. met reserve, of men dien, in der tyt, tot yets hogers, sal promoveeren.

Over de

Over de Militie

een Capitayn.
een Luytenant.
een vaendrigh
En soo veel Sergeanten en Corporaels, als er, ten Zuynigsten van noden sijn; waer van; als mede, hoeveel schoolmeesters, militairen, ambagts gesellen, bosschieters, matroosen op't Cleen vaartuyghs &c.ª aldaar requireren; men een perfecte Calculatie sal eysschen; omme bij ons, dan naeder geresumeert, ende geapprobeert te werden.
Wijders nogh.
2 predicanten en
2 Siekentroosters.
Doch, dit alles, met die Intentie, dat die gene, welcke die functien, nu bekleden, en van hoger Qualiteyt sijn; daer door egter, voor eerst, van haare diensten niet en sullen werden ontset.
Ende omme, de gouverneurs der ooster-provintien, op een eenparigheen voet te tracteren; Is nu ook vastgestelt; den gouverneur in banda (gelijck omtrent die van ternaten bij voorige resolutie van 24: Januarij

Item reglement van provisien bij den Gouvr: en Secunde persoon Jaarlijx te genieten

103

is geschiet tot sijne jaarlijcxe Consumptie
en provisie, uijt Comp.s magasijnen
toe te leggen. ——
2. leggers rhijnse, françe of spaanse wijn.
3. vaten mom.
5. Cassen persiaense wijn.
2½ vaten hollantse booter.
2. halfaemen olijven olij.
2. aamen hollantse azijn.
2. lasten rijs.
1. last tarwe.
kaarsen en lampolij tot nodige gebruijk
Item den secunde persoon
14. kannen wijn des maants:
150. lb. hollantse boter des jaars
kaarsen en lampolij na advenant.
moetende de verdere ministers, sigh met
hun gewone tractement, gedoen.

de contanten en Extraord.e onkosten te mesnagieren

Waar beneffens, ook, de suijnigheijt, int uijtgeven
der contanten, tot extraord.e onkosten, als
anders, ernstig sal bevolen werden te betragten; ende, die in des Gouverneurs huijshoudinge,
ordinarij werden verstreckt, vrij wat, te moeten
besnoeijen en verminderen.

memorie der restanten jaarlijx over te senden

En soo mede, dat ons jaarlijcx een pertinente
memorie, der restanten, sal moeten werden
overgestiert.
Ende of het geviele, dat d'h.r admirael hurdt

op

of Javas oostcust, door een of ander
toeval, tegens hoope; soo wel, als wij alhier,
mogte onvermogens wesen, amboina en banda,
met eenige militairen te [illegible]; soo
sal, na die quartieren, werden geschreven,
in sulcken gelegentheijt, het tijts geexpi=
reerde volck, die hun verlossinge versoeken
soo veel mogelijck, tot Continuatie te ani=
meren; en hun daartoe, met een gulden
boven ordinair te verbeteren, of wel 2 à 3
maanden, in Contant te verstrecken,
tragten te bewegen

In geval dat er geen militairen, ook van Javas oostcust voor Ambon en banda konnen gemist werden

Salmen het tijts geexpi=reerde volck met een gl=boven ordinair of 2 à 3 maanden contant tragten over te houden

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Vrydagh 17e february 1679

Den borger Gabriel hacken 1000 Rds geleent om in banda te restitueren

Den borger Coopman Gabriel hacken ver-
sockende, hem een somma, van duysent
rijcxdaelders, uyt Comp: Cassa, alhier ter
leen te mogen ontfangen, en deselve in banda,
na de aenkomste, der laaste schepen, volgens
gewoonte, wederomme te betalen; soo is hem
sulx, onder behoorlijcke borghtogt, geaccordeert.

de huysvrouwe van den Stierman Jan hermanse toegestaen na haer man in amboina over te vaeren

de huysvrouw, van den Stierman Jan
hermanse, sijnde opsiender van Comp: wercken
en vaartuygen in amboina, binnen staande,
om Licentie te mogen hebben, met eene van
Comp: schepen, naar haer voorsz man,
over te vaeren, en aldaer te woonen; Is
goetgevonden, haer, dat versoek toe te staan.

Besoingjes na Amboina

Nu tot afgaen, der laaste besendingen,
deses saysoens, naar de oosterprovintien, nu
ook wederom, gelett en gebesoingneert wesende,
in de saaken van amboina; waeromtrent
laast, nog eenige principale poincten, sijn
uytgestelt gebleven; soo heeft de vergaderinge
voor eerst, haare gedagten wederomme
laten gaan, over het maken, van een
Capitale hooft fortresse, in die provintie

ende

ende waarop, na aandagtige deliberatie, een=
parig verstaan zij daar mede, voor eerst
nogh tot nader gelegentheijt, te temporiseren,
dogh om dat den ommeslagh, van't voorna=
me werck, en ons volck ginder, niet langer
soo gesepareert en magteloos, als het nu legt
magh werden verstrooit; soo is, nodigh geagt,
ende geresolveert, het oude, ont=ramponeerde
Casteel victoria; conform het gedane
voorstel, van de heeren gouvern.rs hurdt, en
de vicq, bij haere brieven van anno passado,
ten spoedigsten, slaghs, te doen repareren
ende vertimmeren; dat men, daar, buyten
becommeringe, ten minsten, voor eenige
Inlandsche troublen, of opstaande magt,
magh blijven, en geraaken; ende 't welcke
na calculatie, met een somma van 2500.
à drie duijsent Rijcxd.rs sal konnen geschieden.

Met het maken van een nieuwe capitale hooft fortresse in amboina tot nader gelegentheijt te temporiseren.

Dogh ondertusschen 't oude Casteel Victoria ten spoedigsten voor eenige Inlantse beroerten te doen repareren.

Omme mede, Amboina, gelijck ontrent
Ternaten, timor, en banda al is geschiet,
te reguleren, tot een wel geproportioneert
getal, van bequame gequalificeerde minis=
ters, die tot den dienst van d'e Compag.ie,
aldaer, nodigh en dienstigh geagt werden;
Soo is bij resumtie, van 't opgestelde nootsaakelijk
getal, bij de nagelate memorie, door d'heer
ordinaris raat, en out gouv.r anthonio hurdt,
aen

't getal van gequalificeerde ministers bij d'e out gouvern. antonio hurt opgestelt geapprobeert.

aen sijnen successeur, de heer Robbert de Vicq gegoedt deelt, het selve, seer welken met goet overlegh, en circumspectie geschiedt te wesen, en gevolgelijck goetgevonden sooo, daarmede te conformeren, hergeinteert, en verdeelt, in manieren, als hier onder, nadertuijt gedruckt staat, omme tot reglement, te dienen, en sodanigh, in gebruijck gebragt, ende geobserveert te werden.

En nu tot reglement alhier nader op nieuw beraamt.

In Amboina aen't Casteel ofte de hooftplaats.

Een Gouverneur

een Oppercoopman tot tweede persoon die pr. sijn tweede verbant 100 gl. sal mogen winnen sonder meer

Een Coopman tot fiscaal met 50 gl. en bij ander employ gebruijkt werdende 60 gl. en in sijn tweede verbant 70 gl. sonder meer.

Een ondercoopman tot guarnisoen boeckhouder met 40 gl.

een Ondercoopman tot winckelier.

Een ondercoopman tot secretaris van den Gouverneur.

Een Boeckhouder, met 30 gl. in tweede verbant met ondercoopmans tractement tot cassier en administrateur van't equipagie packhuijs, onder verantwoordinge van den oppercoopman.

Een boeckhouder, mede na sijn expiratie, tot 30 gl. en ondercoopmans rantsoen, tot dispencier, onder verantwoordinge van den Oppercoopman.

Een

Een Boeckhouder met 30 gl.s tot Secrs.
der Justitie en 't welck door den
eersten Clercq van des Gouverneurs
secretaire behoort waargenomen
te werden.

Een boeckhouder met 30 gl.s tot secrs. van
den Landraat.

Seventhien adsistenten verdeelt, als
te weten.

2. bij den Opperkoopman.
6. op de Secretarie.
6. op 't Soldij Comptoir
1. in de winckel.
2. bij de Secretarisse der Justitie.
nevens nogh 5 à 6, om bij sieckte of
afsterven, tot plaatsvullinge te dienen,
en bequame, uijt aangequeekt werden.

Op Hitoe

Een Coopman, die in zijn laatste verbant
zal mogen winnen 70 gl.s

een bequaam adsistent, die soo veel 't adminis=
=tratie aangaat, van alles mede ken=
=nis moet hebben.

Op Honimoa.

Een koopman die mede in zijn leste verbant
70 gl.s magh winnen.

een bequaam adsistent, die wat d'adminis=
=tratie aengaat, van alles mede
kennis moet hebben

Op haroeca

Op Harocca

Een Onderkoopman met 40. pe:

Op Larique.

Een Onderkoopman

Op Boero.

Een Boekhouder.

Over de Militie

Een Capitayn

Een Luytenant.

Een Vaandrigh.

Een Opperchirurgijn

twee à drie Chirurgijns

12 à 15 onderchirurgijns,

Beneffens soo veel predicanten en verdere
kerckendienaren, als de gelegent=
heyt, des tijds, sal connen mede=
=brengen.

moetende, de resterende mindere suppoosten
en dienaren, al mede, na de occagie en
gelegentheyt van saaken, werden geschickt
en gereguleert.

L

[J]aarlyxe provisie uyt Comp:s
[m]agasyn den Gouverneur
[e]n Secunde persoon in
[A]mboina toegevoeght.

Soo is mede verders ook, den Gouverneur in
Amboina; in gelijcker voegen, met die
van Banda en Ternaten, tot Jaarlijxe
provisie uyt Comp:s magazijnen, toegevoegt
het volgende.

a Leggers

1. leggers Rinse, fransche of Spaense wijn.
6 vaten mom.
8. kassen persiaanse wijn.
2½ vaten hollantse booter.
2. halfaemen olijven olij.
2. halfamen hollantse azijn.
2. lasten rijs.
1. last terwe.
Item kaarsen en lampolij tot nodigh gebruijk.

Ende voor den tweede persoon ofte ad=ministrateurs insgelijx des jaars.

168. kannen wijn. of 14 kannen per maant
160 ponden hollantse booter.
en kaarsen en lampolij na advenant

blijvende verder, het extraordinarij tractement der eerw: predicanten sonder de restrictie, daar toe staande, wegens het aanleeren der taalen, als anders; aan het oordeel van den Gouverneur, bevolen en opgedragen. — 't Extraordin. tractement der predicanten aen't oordeel van den Gouvr gedefereert

Voorts, is onder 't reekenen der ongelden nodigh geagt, expres te bevelen, de suynigheyt der onkosten, in 't uytgeven der Contanten, alsints te behertigen, schoon ook, de extraordinaris ongelden (voor tractementen der vrienden — Suynigheyt in de onkosten insonderheyt, int uytgeven der contanten te behertigen

en

en Inlandse hoofden tot 20 à 30 [illegible] Spanags gelt; tot drie [illegible] ter maant [illegible] den Gouverneur betaalt werdende, voor als nog, werden toegestaan, volgens oud gebruijk, te mogen Continueeren.

Heeft Edele [illegible] sijnde, op de requesten der voorleeden jaar, met voorschrijven van de heeren Gouverneurs uijt Amboina overgekomen; soo is daar op tegenwoordigh verstaan, de volgende in qualiteijt, en gagie, te ver=
=beteren, als te weten.

Willem van Zijl secunde in Amboina 100 gl.: sonder meer

Willem van Zijl van Vianen, Opperkoopman en secunde persoon van 90 tot 100. guld: ter maant, sonder meer te mogen pretendeeren, so langh in die bedieningh is.

den predicant Gualterus peregrinus 120 gl.

Gualterus Peregrinus predicant, van 100. tot 120 guldens: op sijn taelkunde en het predicken, uijt [illegible].

den koopman Jacob de Jongh 70 gl.

Jacob de Jongh Coopman en Subaltern hooft op [illegible] van 60 tot 70 gl.

Rogier van den houten fiscaal en koopman met 50 gl.

Rogier van den houten, van ondercoopman à 40, tot Coopman en fiscaal met 50 gl.

Alexander Latil boeckhouder met 30 gl.

Alexander Latil van Batavia, als Secre=
=tarius van den Lantraat van boeckhouder met 26. tot 30. guldens ter maant.

Lambertus

Lambertus kruyff, van uytrecht als dispencier — Item Lambertus kruyff boeck=houder met 30 gl.
[illegible] van 20 tot 30 guldens ter maant
[illegible] met onderkoopmans tractement.

Dogh met dis precautie, dat schoon dese advan= — die binnen de 3 à 4 jaaren uyt hun diensten opkomen, sullen der verbeteringen weder afgesz. werden.
cementen, alle sonder stipulatie van tyt,
bijgestelt zijn, egter de sodanige, die ten min=
sten voor 't verlopen van 3 à 4 jaaren, son=
der expresse licentie, uyt hun bedieningen
vertrecken, of opkomen, binne verkregen
verbeteringe, weder tot de voorige gagie, sal
afgeschreven werden.

Nadien het ons hier tegenwoordigh, aen sout
ontbreekt, omme de provintien amboina en
banda, op haren nodigheyt, van te voorsien,
en dat de fluyt den hasenbergh dagelijcx van
Javas oostcust, met een ladinge sout, alhier
wert verwagt; soo sullen de schepen, nu na — Sout na de oosterprovintien voor amboina en banda door de nu afgaande schepen en passant langs javas cust uyt de hasenbergh te doen overnemen
d'oosterprovintien vertreckende, bij ontmoe=
tinge van voorsz. haesenbergh, tusschen dit,
en Japara; 30. lasten voor amboina, en 40.
lasten voor banda; daar uyt, hebben over
tenemen;
Dogh of sulcx, mogte komen te missen, soo
sal d'hr. ordinaris raat, en admiraal antonio
hurt, bij een advys briefje, per de fluyt woin=
menum, die in syne reyse naar timor, en
passant japara en sourabaya sal aengieren
werden

werden gerecommandeert, bij sulcken geval,
en voorsz. [illegible] ter verlegentheyt
te houden, het nodige sout met eene der bequaam-
ste scheepjes uyt den treyn derwaarts te bestellen.

Of anders dat nodige zout door de heer admirael hurt met een scheepje uyt den treyn derwaarts te doen bestellen.

Den Opperkoopman Jacobus Couper 10 January
passado met onse licentie, voor den tijt van eenige dagen
uyt de besettinge voor Indermaijoe opgekomen zijnde
Ende wij bij nader deliberatien, van den toestant
der saaken, hier rondsomme, nodig en dienstigh
geagt zijnde, de bezettinge en besettinge der
rivieren van Indermaijoe, Pamanoekan,
Intchiassem &c.a en de stranden van Carawang
af, tot Cheribon, en Tegaal toe, tot bevrijdinge
dier landstreken, voor alle invasien (immers
nogh voor eerst) te continueeren, dog is
met eenen vastgestelt, gemelten J. Couper,
als Commandant en hooft, dier besettingen,
met den eersten, wederom te laten derwaarts
keeren, en tot zijn transport te gebruyken
de Chialoup de Orangie boom, die daar uyt vaart
water als dienstigh tot de bezettinge, wel
eenigen tijt sal mogen aengehouden werden;
dogh waertegens wederom, het jagt Rammekens,
met de siecken, die sints, in den treyn mogten
zijn, sal werden herwaarts ontboden.

Den opper koopman Couper weder af te senden als hooft der uytsettinge van Carwang tot Cheribon toe.

met de sloep d'orangie boom

Jagt Rammekens met de siecken van Indermaijoe herwaarts te ontbieden

Ende naardien, de Bantamse gebuuren,
insonderheyt, haare stroopende swervers, en

roofvogels

toegevoegd [illegible] ; nogh voor wel
alsulke voornemen [illegible]
niets goets te vertrouwen zijn, soo sal hij [illegible]
onse voorige ordre, om die stroopers, bij ont=
moetinge, daar elders in 't vaarwater onder de
naam van Kidolse roovers, niet te ontsien,
als nogh, werden gepersisteert; ende dat te=
meer, mits dat de oorsaak van het verraders
voorgenomen schelmstuck, door Wira Saba,
en sijnen aanhangh, tegens de onse, op Tanjong=
poera, ook nergens anders, als uijt den quaden
Inboesem, van Bantam schijnt voortgekomen
te wesen; weshalven de Couper, ook neerstig
op den toeleg, en de mines der Cheribonse
princen, sal hebben te letten; ende den gewesen
verdreven Samadangse Pangiran Ranga Gompol
indien hij volgens de geruchten op Indermayoe
bij d'onse moet sijn verschenen, aldaer, tot
nader ordre, moeten werden aengehouden;
sonder hem nu ook ondertusschen, na Japara
of elders, te largeren. —

De bantamse stroopers daar alom in 't vaarwater onder de naam van Kidolse rovers als nogh niet te ontsien.

Te meer het voorgenomen schelmstuck op Tanjong=poura, daar bos. schijnt gebrouwen

Op de Cheribonse princen naauw te letten

Ranga gompol bij ver=schijninge op Indermayoe daar aan te houden maar niet na herwaarts of Japara te largeren

En of schoon de gemaakte pagger tot
Indermayoe, genaamt Bantams brill, goet=
gedagt zij, mede als nogh in possessie te
houden, om verscheijde redenen; soo sal
men egter, daer elders geen meer landt=
posten, sonder expresse last, mogen beslaan;
om

Geen meer landen als de pagger op Indermayoe te beslaan

[illegible]

Batavia int Casteel datum als voren

Rijckloff van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

H. van Outhoorn

Joan Camphuys

Woensdagh 22e. februarij 1679.

[illegible]

Naar het afteken en teeckenen der brieven naar de oosterprovintien No. 16 (op de tijdinge van Bantam, dat het engels schip de anna eerdaags van daar na Engelandt staat af te gaen) heeft geschreven, daarmede, een nader cleen advisbriefje, aan de Ed. Heeren Meesters int vaderlant te laten afgaan, beneffens ook de Corte facturen en 't Sommarium van afgegane retour van hier; om of het selve eer ons vloot mochte over komen; waer de tot naeder [illegible]: Item sal de Chialoup de Vliegen daarmede, op morgen avont, naar Bantam werden afgevaardigt, ende den bottelier Huygh Boeij sult ook mede weder derwaarts gaan, om nevens den resident Caaff, 't gedoente, en de mineeb, van't Bantamse hof; als anders, waar te neemen; en ons daar van, dan bij ocagie, pertinent rapport toe te brengen.

Een advijs briefje mettet engels schip de anna van Bantam aan de heeren 17 na't patria te schrijven

De sloep de vliegen en den bottelier huygh boye daarmet derwaarts te gaan

Sijn hoogheit Radja Palacca, voor eenige dagen, omtrent d'Ed. Directeur Generael Cornelis Speelman, gesproocken hebbende, van eenige saaken sijn persoon, en volck belangende, die hij hadde voor te dragen; heeft als in-

Geschrift door Radia palacca doen overleveren

[illegible], als voor de dato verleden, een geschrifte, in de Macassaarsche taele, 't welck naar translatie, wij bevonden, van volgenden inhoudt.

Met dit geschrift maackte den Coninck van Boni bekent, aen den Ede: Heer Gouverneur Generaal, ende raaden van India, hoe dat hy Coninck van Bonie; sedert sijn vier maanden is aengelant gewest, sonder tot nogh toe, te weten, het besluijt, van den Ede: Hr: Gouverneur Generael ende de raden van India; ende versoeckt derhalven, den Coninck, daerom tegenwoordigh; dat indien er yets tegens de vianden, van d'E Comp:e te verrigten is, hun Ede: hem 't selve believen bekent te maken, op dat hy van sijn lieden volck, [illegible], om des te bequamer, d'Ede Hr Gouverneur Generael, ende raden van India, haer bevelen, uijt te konnen voeren, soo er yets voorvallen sal; en hy deselve, nogh ook sigh selven, geen schande, toebrengen magh: op dat alsoo sijnen naem, soo wel onder de Coningen, bondgenooten van d'E Comp:e, als haere vianden, daar [illegible], in geene veragtinge en geraake, maar dat hy het werck, van d'E Comp:e verrigtende [illegible]; waar toe, hy bereijtwilligh is. [illegible] indien er geen saaken van gewigt, voor d'Ed. Eerw:e Hr Gouverneur Generael ende raden van India te verrigten zijn; soo versoeckt, den Coninck; van dit mousson

nogh

nogh [illegible], maar sijn [illegible] het [illegible] heeft,
; derwijle de wint, nogh goet is; want [illegible]
nogh lange, dus langh op Batavia soude moeten
verblijven, soo soude hij d'E. Comp.e, mitsgaders
d'Ed.e H.r Gouverneur Generael, konnen ver=
[illegible] saken; gelijck hadde hij, mits
sijn langdierige absentie, ook onlusten onder
konnen veroorsaakt werden; 't geen d'Ed.e=
Heeren gelieven, voor geadviseert te houden.

Waar op dan met aandagt gedelibereert
wesende; eenparigh verstaan, bij; gemelte
Radja Palacca (om hem, van sijn voorgenome
te rugh keeren naar Macassar, nogh wat
te diverteren, [illegible], wat te animeren,
ende te charesseren) op dingsdagh aanstaande,
met sijne voornaamste Conninginnen;
ende alle sijne grooten; hier binnen 't casteel,
ten bijwesen ook, van de voorneemste gequa=
lificeerde ministers, en officieren, van de Comp.e
ten huijse, van den heer Gouverneur Generael,
eens statiens, uijt name van de Comp.e, te doen
tracteren; op een aensienlijcke maaltijt, en
banquet, nadien dogh, in sijne saake, van
vertreck of verblijff, voor als nogh; alhier;
ten principalen, niets kan werden verhandelt,
ofte beslooten; voor dat men, nader tijdinge,
van ons leger, onder d'heer Admiraal Anthonio
Hurt, op Javas oostcust, ende den toestandt
en

En Resolutie om hem tot
divertissement van sijn
voorgenomen te rugge
keeren na huijs als
verders te charesseren
op een aansienlycke maal=
tijt van Comp.e wegen met
al sijn Swite te tracteren

Om dat over sijn verblijff
of vertreck &c.a voor de
nader tijdinge van d'h.r
hurt op Javas oostcust
niet can werden ge=
disponeert.

en gewenschten uytslagh van saaken aldaer komt te aanmercken, die wij dagelijcx met verlangen sijn verwagtende. ——

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

C. Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Saturdagh 25e Februarij 1679

Na middaghs Extra ordinarij Vergaderingh

Den heere Ondercoopman Jan Hendrick brengt
in raade de reecq der kerckelycke middelen van
de Nederlandse en Inlandsche kerke deser
stede des voorleden jaars 1678. Soo als
deselve, door d' Willem van Outhoorn
uyt de naam der sampt kerckmeesteren
aen syn Ed: syn overgelevert, en dewelcke
dan naar gewoonte geresumeert syn, alhier
int resolutie boeck te insereren.

Ingediende Reecq der Middelen van de Nederlandse en Inlandse kerken deser stede des vergangen Jaars. 1678.

Reeckeningh vande Middelen

Inkomsten en uytgiften raakende
de Nederlandsche kerck deser stede
Batavia beginnende Primo January
1678 en Eyndigende Ult: December
daaraanvolgende, Soo als die heden
door kerckmeesteren in Raade van
India gedaan en overgelevert is.

Adij Ultimo December 1677. Is het Capitael dat in
effecten onder de kerckelijcke middelen was gerest
gelijck by de laetst gedaene reeckeningh
blijckt .... Rd: 8166.28.-

Transportere.

Reeckeningh [illegible]

De Incomsten van den Jare 1678 sijn dese

van den doodgraver ontfangen van 't begraven der dooden in 12/m .... Rijxd.rs 376.38.

van den Comp.s Cassier ontfangen 420 [illegible] Intrest van 7000. Rd.rs gerekent van ulto aug: ao pass: tot ulto augusty deses jaars Rijxd. 420.—

Somma bedragende de Incomsten Rd. 796.38.

De uytgaven sijn dese.

aen den [illegible] maantgelden .... Rd. 160.12.

aen den klockluyder voor 12/m a 4 Rd. ...... 48.—

aen [illegible]

aen Gerrit Valck voor verscheyde reparatie 142.—

aen verscheyde kleinigheden volgens specificatie .... 101.36.

Somma bedragende de uytgaven Rd. 518.48.

voor soo veel het Capitael dit Jaar verbetert Rd. 277.50

Soo dat het Capitael nu bedraegt Rd. 8384.18.

Het Capitael bestaet in 't naervolgende

By de Comp: staet op Intrest	Rd. 7700.—
6. Drinckbekers en 9 schotels	292.48.
1. Silvere doopbecken	124.6.
1. Standaert tot de [illegible]	38.40.
voor soo veel als nogh in Contanten onder de Cassa blijft	228.24

't Capitael der Nederlandtse Kerck monteert 8384 Rd.

Somma Rd. a 60 stuyvers yder Rd. 8384.18.

Aldus door mij ondergeschreven als kerckmeester In raade van India overgelevert adij 7en [illegible] February 1679. Was geteekent Pieter Elmers.

Reeckeningh

Reeckeningh van de middelen

Inkomsten en uijtgiften, rakende de Inlandse kerck deser stede Batavia beginnende 1° January 1678 en eijndigende ult° december deselven Jaars overgelevert in raade van India door Adriaen van Beekom borger kerckmeester van deselve kerck. ——

Adij ultimo december 1677. Is het Capitael en 't gelt bij de Comp.e op Intrest geweest, gelijck bij de Jongst gedaene [illegible] .... Rs 4001. 8.

Uijt Comp.s Cassa ontfangen voor [illegible] intrest van 4400. Rs Capitaal .... Rs 264. —

van de [illegible] soo veel [illegible] begraven doden in [illegible] jaer .... 920. 40.

van verscheijde persoonen over verkoop van haer eijgen graven op het kerckhoff .... 400. —

Somma bedragen de inkomsten Rs [illegible]

De uijtgiften bedragen als volgt

Aen maandgelden [illegible] in [illegible] .... Rs 168. —

aen een [illegible] maanden van de [illegible] .... [illegible]

Aan broot tot 't gebruijck van 't H: avontmael .... 9. 60.

voor kaersen tot de avont predicatien buijten de Stadt .... 57. 12.

voor het [illegible] van de kerck .... [illegible]

voor [illegible] te bergen .... 8. —

voor [illegible] in de avont kerck .... [illegible]

De uijtgiften bedragen te samen Rs [illegible]

Soo dat de Inkomsten meer bedragen als de uijtgiften [illegible]

Somma het Capitael vande Inlantse kerck bedraegt Rs [illegible]49. 9.

't Capitael der Inlantse kerck monteert 5249 Rs

Bestaende in

het Capitael bestaat int volgende

Bij d'E. Comp.e op Interest [illegible]

In Cassa [illegible] 9.

Somma [illegible] 9. als vooren

Een silver doopbecken ....
drie d.o schotels ....
vier d.o beckers ....
twee d.o tafelborden ....
een koperen voet tot 't doopbecken

[illegible]

[illegible] Adriaan van Bergen [illegible]

Juffrouw Aletta Hinlopen weduwe van wijlen d'h.r Gouv.r Joan Bax bij resolutie van [illegible] Januarij passado geaccordeert in de haer mans te goet sijnde gagie per somma van drie duijsent [illegible] negentigh guldens [illegible] stuyvers en twaelff penningen, alhier te mogen ontfangen, [illegible] geinsteert sulcx in contant aen haer [illegible] te voldoen, 't welcke van een bijsondere consideratie toegestaen zijnde [illegible] soodanigh uijt Comp.s Cassa, à 2 gl. per [illegible], te laten geschieden

Dewijl met het [illegible] van d'heer Jan [illegible] van secret. van dit hooge Collegie tot [illegible] extraord. van India en ingevolge [illegible] heijt ofte cleijn getal der heeren raaden, niet langer toelaat [illegible] tot beijde diensten te connen [illegible], en den Coopman Jan van Hoorn al geruijmen tijt, als eerste clercq der dienst

De weduwe van de h.r Gouv.r Bax toegestaen haar mans gagie tot f 3593. in contant te mogen ontfangen.

dienst van staet onder zyn opsight wel
[illegible], en boven dien, ervarentheijt beco-
men heeft, om dien emportabelen dienst nogh
eenige Jaaren te bedienen; Soo is denselven
op 't voordragen van d'Ed. Gouverneur Genera-
[illegible] aengesien zyn jonckheijt, om hem nogh meer
in trouwe, yver, en neerstigheijt aen te setten,
bij consonante (?) voten, gestelt, tot secretaris bij
provisie, en dat hem rangh zal verleent wer-
den, naest den visitateur Generael, soo langh
hij dat ampt bij provisie waarneemt, [illegible]
egter genietende de emolumenten uyt het
[illegible] daartoe staande; en als
opperkoopmans costgelt, van die tijt, dat als
[illegible] is, synde 't sedert p.mo deser
[illegible] passado.

d'E. Joan van Hoorn p.te Secretaris deser vergaderingh met het daartoe staande tractement en vooreerst rangh naast de Visitateur Generaal.

Voorts heeft de heer Gouverneur Generael
de vergaderinge voorgedragen, hoe den [illegible]
opperkoopman deses Casteels Gerrit Vree-
lant, als diverse redenen, [illegible]
eijndelijk aen sijn Ed.le [illegible], omme
van die [illegible] bedieninge, daer inne hij nu
eenige Jaaren [illegible] dienste tot [illegible]
[illegible] Jaaren [illegible]
te mogen werden ontslagen; met aenbiedinge
en versoek egter; omme bij eenigh ander
equitabel

d'E. gerrit Vreelant versoeckt uyt syn presente bedieninge te mogen ontslagen werden.

equipagie emploijen, dicht te zijn, den [illegible]
te willen ende te mogen Continueren en
geemploijeert werden, waar op naar lange
deliberatie en redenwisselinge eijndelijcken
verstaen is; den Heer: [illegible] Vreelant op
sijn aengehouden Instantie van dije
bedieninge te ontslaen; doch egter om sijne
lange jarige trouwe diensten, dessellfs presen-
te qualiteijt, rangh, gagie, ende emolumenten
hem voor eerst, tot nader gelegentheijt, off
eenigh ander emploij, als nogh te laten
behouden.

Dat hem dan op sijn aengehouden instantie is toegestaen.

mits sijn gagie rangh en tractement voor eerst tot nader gelegentheijt behoudende

Wanneer dat vervolgens, al met eenen
geresolveert is, wederom in sijne bedienin-
ge, van eerste oppercoopman deses Casteels,
te laten optreden, den jegenwoordigen twee-
den Oppercoopman d'E. Nicolaas Baukes.

d'E. Nicolaes Baukes wederom tot eerste oppercoopman van't Casteel verkoren

[illegible] in die Capitale
dienst [illegible]
geen [illegible] of vertragheringe [illegible]
geleden [illegible]
[illegible] bijte [illegible]
[illegible] die [illegible] licentieringe
van d'E. Vreelant) [illegible] al hebben
aengeboden, eijndelijck (om redenen) voorge-
vonden, den Coopman Jan Parvé, geduerigh

En d'E. Jan Parvé wederom geeligeert als Pr. tweede oppercoopman van't Casteel

[illegible]

bonden

[illegible] der factorie te nomineren en te
verkiesen, tot provisioneel tweede opper coop-
man deses Casteels, ende hem toegevoeght
hebbende de emolumenten die deselve opper-
coopluyden competeren, tot nader [illegible]
[illegible] van [illegible] [illegible],
te stellen in rangh naast den E. Joan van
Hoorn. [illegible]

Met de emolumenten daartoe staande en, in rang naast d' E. J. V. Hoorn.

Den Licentmeester en Sabandar Ocker
Ockerse, tegenwoordigh in syn tweede verbant
van Coopman winnende f 90: [illegible] lange
tyts expiratie, versoeck gedaen hebbende,
om eenige verbeteringe van qualiteyt en
gagie te mogen genieten, is om het goet
genoegen dat hy ons in die moeyelycke en
[illegible] [illegible], onder de vreemdelingen
en inlanderen in al [illegible] daarin heeft
gegeven, derhalven [illegible] gequalificeert
tot Oppercoopman, met een beloninge van
[illegible] guldens ter maant, ende in rangh
[illegible] naast den [illegible] tweede
oppercoopman deses Casteels, [illegible]
[illegible] permanent,
naast aan den Visitateur Generaal ofte
de [illegible] [illegible], die by resolutie
van 3 october des voorleden jaars in de

Commandeurs

Den Sabandaar Ocker Ockerse om syn gegeven genougen en moeyelycke dienst gequalificeert tot oppercoopman met 90 gl. en in rangh naast den visitateur generael Permanent

[illegible] geslet.

Wijders geen gesproken wesende, van het [illegible] der Manderen [illegible] vaste stoffen, als [illegible], dienstige [illegible]; het uytgeven van nieuwe lootjes, aen de Javaanen, Balijers, en andere Ingesetenen deser Stede, [illegible]; is 't selve mede door d' E. heer directeur generaal Cornelis Speelman, als president van schepenen, te laten besorgen, gelijck sijn E., 't selve ook aengenomen heeft te doen.

't uytgeven van nieuwe lootjes aen de Javaenen, Baliers &c.a te laten voort besorgen door de h: Speelman.

Nademael met de jongste schepen uyt het vaderlant, wederom een groote partye diverse Cramerijen van kanten, stoffen, [illegible], linten, lakenen en andere waaren, sijn overgekomen, die niet lange te leggen, niet [illegible] te [illegible]teren; Soo is op 't voordragen van d' heer Directeur Generaal Cornelis Speelman, eenparigl. verstaen, deselve alle, bedragende Inkoops een somma van [illegible] beneffens nog eenige andere oude restanten, bij publicque venditie aen de meestbiedende, te doen verkopen, voort [illegible] mogen, behoudende dat ten overstaan van de E. heeren extraord: raden Willem van Outhoorn en Joan[illegible] Camphuys, om de perfecte bevindinge, daarvan, te beter te [illegible] en nae 't vaderlant, te konnen notificeren.

De overgecome Cramerijen en eenige oude Restanten uyt 't patria bij publique venditie te doen verkopen.

Ten overstaan van de heeren van Outhoorn en Camphuys

Eijndelijck

Vervolgens heeft meergenoemde heer Corn:
Speelman nogh in rade [illegible] de nominatie
van op gisteren bij heeren Schepenen gedaen, op
een Boedelmeester der Chinese en andere
vreemde persoonen, in plaatse van den over-
leden Chinees Tanhonqua; ende is daartegen uijt
de vorige nominatie van 8 Junij voorleden
Koecko, dan [illegible], als nu verkooren den
Chinees Koecko.

Den Chinees Koecko geeligeert tot Boedelmeester in plaatse van den overleden Tanhonqua

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secrs.

110

Woensdagh 1e Maart 16[illegible]

Ordinaris Vergaderingh Savonts naar 't Gebedt.

Voorleden Saturdagh door d'E. Hr. Directeur Generael Cornelis Speelman, als President van Schepenen, in Raade voortgebraght synde, seeker process criminneel gejntenteert bij den Baillu Jacob Casembroot, op ende jegens Servaes Christiaense van Ceulen, borger deser stede, over begaane manslagh met een pistool, met schroot geladen, aen den soldaat Jan [illegible] Guinkerk op 16en January passado; Soo is het selve process met aandaght by de Heeren ronde gelesen, en gevisiteert wesende, ende gedien, de stemmen der Heeren Schepenen daarover gevelt, om te, met den swaerde gestraft te werden, datter de doot naar volght; als mede by meerderheyt van stemmen goetgevonden, voorschreven vonnisse des doots, bij desen te approberen.

Sententie des doots bij meerderheyt van stemmen geapprobeert, jegens den borger Servaas Christiaanse van Ceulen.

Batavia jnt Casteel datum als boven

Van Goens

Corn. Speelman

Balthasar Bort

Joan van Hoorn

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Pardon.

Maandagh den 2e [illegible] 1679.

's morgens absent d'Ed. Heer: Speelman &c.

Rijcklof van Goens, Gouverneur Generael, mitsgaders de Raden, wegens den Staat van de Geunieerde Nederlantsche oostindische Comp.e in India, doen te weten: Alhoewel de Crimineele Sententie, door het eersw: Collegie van Schepenen deser stede, over den persoon van Servaas Christiaanse van Ceulen, borger alhier, (tegenwoordigh terechtstaande; omme metten swaerde gestraft te werden, datter de doot naar volgt) wel en ten regten zij gevelt; Soo is't dat wij, des niet tegenstaande (om de hooge Jaaren van den patient, ende de toevallige ongelucken in sijn begaene misdaatt; Ende wel bijsonderlijck en principael, om [illegible] ; de gedane Intercessie, en voorbede, als het overgelevende Smeekschrift, uijt name van den patient, door de hier aenwesende hoogheijt Radja Palacca, nevens desselfs Conninginne Dain Tillille; als andere redenen meer) beweegt, en te raade sijn geworden, Gratie voor Rigeur te gebruijken; ende den voormelten misdadigen Servaas Christiaanse van Ceulen, van de verdiende Straffe des doots, bij desen te pardonneeren, en te bevrijden; gelijck wij hem daar van

Pardon des doots verleent aen den borger Servaas Christiaanse van Ceulen

112

Leyden

Maandach ... voorschreven

desen ... Ondergestont Gegeven int Casteel batavia opt Eylant groot Java den ...en maart Ao 16... ende ... Rijckloff van Goens ter zijden ... Commissie van hooggem: ... Joan van hoorn ... Secr.

Batavia int Castreel datum en Jaare als boven

Joan van Goens

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

Dijnsdagh 2. Maart 1679.

Heden van onsen resident Caef tot Bantam geadviseert wesende, hoe den pangiran Alim aldaar, soude voornemens wesen, daartoe gemaackt geärmeerde vaartuijgen, in schijn van handelsprauwen, naar Carwangh af te senden; omme onse post en pagger op Tanjongpoura af te loopen, en ons volck om hals te brengen; soo is daarover gedelibereert wesende, goet=gevonden, benevens een cleen vaartuijgh op Tanjongpoera t'huijshorende, dat tot vertreck al eenige dagen heeft gereet gelegen, tot meerder securiteijt, derwaarts mede te schicken de chaloup de Vliger, bemant met thien, en nogh een groote gontingh, bemant met eenig soldaatie, omme de gelegentheijt van ons volck aldaar, nader te ondervinden, en de chaloup tot de wederafcomste van de gontingh, voor de Carwangse rivier, te zee te cruijssen, en op voorschreven schelmen te passen, om aldaar te [illegible], soo der welck onraat vernomen wert, weder herwaarts te keeren, stellende ondertusschen, naarstigh moeten werden vernomen, hoe en waar den schelm sen Wiera Saba met sijn aenhangh sigh onthoudt, ende soo wel hier als op Tanjongpoera

Op de tijdinge van eenige bantamse vaartuijgen onse pagger op Tanjongpoura wilden aflopen.

Is goet gevonden de sloep de Vlieger met nogh een bemande gontingh nevens het vaartuijghje van Tanjonpoera met party soldaten derwaarts te senden.

En op die schelmen te passen

De wiera Saba te doen vernemen en op hem en sijn soon levende of doot een premie van 200 Rd te stellen.

[illegible]
werden gestelt, door die denselven en [illegible] van
Soepatra levendigh off doot in onse handen sal
weten te leveren.—

Ende dewijl ons [illegible] goede insigten onse possessie op Tanjongpoura aan-
nogh te behouden, en te continueeren en dierhalven
met de aanstaande droogen tijt, de vervallen
en bedorven pagger aldaer, in een ruijmer
en defencijver plaetse met steen omtrocken te
doen veranderen; na dien het hoут [illegible] en bam-
se werck, gestadige reparatie en moeijte onder-
hevigh is; soo sal ook den [illegible] van den
[illegible] preuve te nemen
tot het backen van steen, nadien er gesegt
wert, ginder daertoe seer bequame kleij in de
gronde te vinden wesen; om welke oorsaeke
dan de Japanen [illegible] rivier [illegible]
als te vooren wel wat sullen mogen werden
gedaan [illegible], [illegible] ondersocht, [illegible]
berigt gegeven [illegible] eenige [illegible]
Javanen ons alhier voorgecomen om de [illegible]
landen van [illegible], omtrent Tanjongpoura,
onder onse Jurisdictie en bescherminge te [illegible]
bewonen; sonder hun echter, op derselver ver-
soeck, met eenige van ons volck uijt de pagger,
ergens te hulp te trecken, ten zij om wichtigh
belangh, en dan [illegible] gantsch geen gevaer van

eenigh

Voornemen om de vervallen pagger op tanjongpoera in een ruymer defencive plaats te veranderen.

Preuve tot het backen van metselsteen aldaer te nemen

De Chebetse Javanen te caresseren en na voorgeven van sommige om op tanjongpoura te wonen te vernemen.

Sonder hun egter met eenig van ons volck uyt de pagger te adsisteren

[illegible] te voorsien, ten zij om wightig belang
[illegible] met de [illegible] [illegible], in
de saken [illegible] op eene van dat
volck eenigen vasten staat te maaken, zij
en van welckers bevindinge en gelegentheyt
omtrent [illegible] aen den E. Couper op
andermaale ook nodigh [illegible] zij voornaam
[illegible] advijs te [illegible], tot
syner naerecht, [illegible] gelijck ook ver-
[illegible] syne recommandatien en ordres ten
meesten dienste van de Comp.e bij den luytte-
nant op Tanjongpoera, sullen moeten werden
nagekomen en [illegible].

d'E. Couper sal den toestant van Carwang van daar mede moeten werden genotificeert,

En syne recommendatien en ordres ook moeten werden aghtervolght

Den Heere Directeur Generaal C. Speelman
brengt in rade de notulen uyt de ontfange
brieven in dit voorgaande jaare van
Maccassar omme tot rescriptie en ordre te ver-
maken, met de gerade [illegible] Jan [illegible]
saaken op te stellen, waer omtrent, doch eerst
naar deliberatie verstaan is, onse principale
dispositie in het voornaamste hooftpoint
ten regaarde van syn hoogheyt Radja Palacca
verblijff alhier, ofte syn te rugge keeren,
naar huys, mettet geene daar ontrent meer
van consideratie en belangh is aen te merken,
uyt te stellen en in suspens te houden, tot
nader tydinge en berigte van den toestant
en

Besoingnes op de saaken van Macassar.

't principale point van Palaccas vertreck of verblijf uytgestelt tot nader bescheyd van Javas oostcust.

116

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dat hij [illegible] op de [illegible] en [illegible] [illegible]

die hoogheyt ondertusschen wat te caresseren en met genougen hier te houden

ingevolge onser resolutie van den 27 februarij sal
werden gecaresseert ende met sijn genegentheijt voor
eerst hier nogh werden gecontinueert; sullende
egter vijff en [illegible] man van sijne suite, op
desselfs versoeck, onder den Capteyn Malam, met

[…] van syn volck met Janskerke na Macassar te senden

Janskerke overvaren, ende op sijne hoogheyts
[illegible] [illegible] [illegible], en in handen van
deselve door ons een [illegible] briefken aen de bougise

En ook een briefje op syn versoeck door ons aan de grooten van bone te schryven

grooten van Bonee werden geschreven, om [illegible]
[illegible] dat volck, soo wel hier, als [illegible] [illegible]
waar uyt den wegh te nemen, en hun [illegible]
tot de Comp: te verbinden; [illegible] [illegible]
naar koninck den president en raad het werck
vinden; met discretie en circumspectie moeten
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] als nogh om [illegible]
nen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

't ontbieden van meer bougis kan men tot nader bescheyt van de oost niet vast stellen.

konnen stellen ofte [illegible], of men [illegible]
[illegible] der bougise bondgenoten van Macasser
alhier sal van nooden hebben ofte niet, daer
[illegible] [illegible] hooghevt Palacca, indien [illegible]
hem, en sijn volck, hier of elders, [illegible]
mogen konen [illegible] vallen, ernstigh [illegible]
te inclineren; en na allen inlanderen ge-

hoewel Palacca daertoe seer inclineert

woonte, gaarne een groote menigte volck
bij sigh te willen hebben en het evenwel [illegible]
altijt niet mede te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
briefje aen de grooten van Bonee [illegible]

den

Den Gouverneur Generael ende Raden
van India, senden desen brieff aen 't volck
van bonee, die alse oprechte bondgenooten sijn
van de Comp:e als daer naer alleen in
wapenen sullen bereyt houden, om op derselver
aanvang verschijnen, om wanneer den Bevel
van de Comp:e komt met haare wapenen der-
waarts te komen, offer sich te verrigten mogt
wesen jae indien 'er niets te doen is, dat Radja
bonee en sijn volck in der haast en met
een als 't behoort te rugge komen. —

Aengaande nu de Coninginne van bima en doppo,
derselver is verstaen, aen deselve bij naeste gele-
gentheyt van hier, het nodige te antwoorden,
en principalijck deselve ernstich te vermanen, tot
bedwinge van alle sodanige fortificatien, als het
admitteren eeniger vremde natien in haer rijk,
contrarie en strydigh, jegens de gemaakte
Contracten werden; voorts ook het licentieeren
van Crain Doppo voor een heer van Macassar
naer bima, voor meer, voor qualijck gedaen
gehouden, gelijck dan mede den president en
raat sullen werden geordonneert, ons nader
redenen te moeten geven, waerom volgens de
voor heen gegeve recommandatien op het
vlugten van den ouden en losen Crain
fronron geen beter regaard en is genomen:
Ende of schoon die van bouton ontrent
onse

Inhout van't briefje aen de Grooten van bone (te Schryven.

Aen de Coningen van bima en doppo salmen van hier Schryven

Om den eersten d'admissie van vremde en 't maken van fortificatien af te maken.

't licentieren van Crain Poppo na bima qualijk gedaan.

Gelyck ook dat op 't Vlugten van Fronron geen beter regard genomen zy.

onse visitateurs tot d'algemeene visite der speceri-
rij boomen in de Toukabesjes eylanden, hun
jongst maar tamelijck hebben gecomporteert;
en presentie van nader recognitie gemaakt;
sonder dat hij egter deswegen bij hunnen brief
met eenige afgesondene hier aen ons, daervan
publicq hebben gesprooken; soo sal na macassar
werden gelast, om de gewone visite dier
eylanden, op nieuws nader instantie en besendin-
ge te doen; sonder op hun ongefondeert seggen
en voorgeven reflexie te nemen.

De visite der Toukabesjes eylanden &c. sonder omsien der boutonders weder op nieuw te doen.

Stelle dat ondertussen die van Saleyer (hoewel se
niet altoos, in opus schattingh sullen ver-
mogens te wesen) volgens Compe: pligt, en betre-
kenisse voor het intrest des Coninx van
Ternaten, met vlijt (dog ook met circum-
spectie) moet werden gevigileert.

Omtrent die van Saleyer voor 't intrest des Coninx van Ternaten te vigileren.

Wat nu aangaat, de vaart, die jaarlijx, of
nu jongst, weder, van Compe: wegen, is on-
derkomen naar Cayely en Passir, daar van
sal men, den nader uytslagh blijven afwagten,
en die van Macassar mede aanschrijven, tot de
reglement, onse resolutie, van den 29: Januarij
passado, onder de besoignes van Ternaten
genomen; dat het district, van de noord en
westcant van Celebes, van Manado af, tot
voorschreve Cayely toe; voortaen sal staen
ende sorteren onder de sorge en opsigt van 't
gouvernem

Van de Vaart op Cayely en Passir sal men nader berichyt verwaghten.

't gebiet van 't Resort van Macassar bewesten Celebes gestelt tot Cayely toe en 't verdere benoorden onder Ternaten.

gouvernement van [illegible] gaende, bij
als de [illegible] daerwaerts staen, tot
Macassar, besonder de hooftsorge, en 't gebiet
[illegible] wegen, valt den president van
daar aldaer.

Behalven de geeyschte Cleeden, provisien, en noot-
=wendigheden, voor die presidie, soo heeft de Suijt-
Sandkercke sal konnen innemen en is gere-
=solveert, daar mede ook derwaerts af te steken
vier en twintigh duysent Rijxd.s in Contant
payement: die wel daar, al sal van noden
hebben, en waermede dan ook konnen geeyscht
en volle sal wesen voldaen.

2400 Rx in Contant Payement met Sanskerke na Macassar af te steeken

In maniere, als alle andere onse quartieren,
en verdere Gouvernementen in India; is
tegenwoordigh, na de presente constitutie
van tijden, ook beraamt, en vastgestelt, een
geregulieert getal, van gequalificeerde
ministers, die aldaer, na den ommeslagh, van
Comp.s presente staat en gelegentheijt, gerekent
werden, te sullen behoeven, en ook genoegh
konnen suffisieren, als te weten.

2 Reglement van gequa= lificeerde dienaren op Macassar beraamt.

Een president
Een Coopman, tot secunde persoon, die in
der tijt kan verbetert werden, tot
Oppercoopman met 80 gl.

Een fiscael

Den fiscaal met [illegible] die bij opbredinge tot
tweede persoon of anders, sal
wesen coopman met kostg=

Een ondercoopman tot guarnisoen boeckhouder
Een ondercoopman tot winckelier.

Een ondercoopman tot secretaris, van den
Ed. President, en van de Justitie

Een boeckhouder tot Cassier, die ook met
eenen, het equipagie magasijn sal
administreeren, onder verantwoorde=
=lijckheijt van den Oppercoopman.

Een adsistent of boeckhouder bijen ter ad=
=sistentie van den Oppercoopman

Een adsistent of boeckhouder, in der tijt, tot
dispencier, al mede onder den
Oppercoopman; en welcke plaatse
supposeeren dat met eenen bij
denselven de negotie pachthuijsen
genoegh konnen waarneemen.

Een boeckhouder tot Sabandaer.
Vier adsistenten bij de secretarie.
Twee à drie bijt soldaten [illegible] à
drie stu=ks voor slechte of overlijden van
andere, en om metter tijt, ook een
tolck, uijt aen te queecken.

Een opper=, en 2 à drie onderchirurgijns
Een predicant
een Siecketr.

2

Den Sieckentrooster [illegible]
Den Schoolmeester

Voor de Militie

Den Capitain
Den Luijtenant
Den Vaendrigh en 10 à twaelff Sergeanten
nevens een Guarnisoen van hondert
Soldaten; buijten het volck op de Chialoupen
en vaertuijgen, ginder uijt vaarwater be-
schenden.

Op Bima.

Den Adsistent neffens 3 à vier Soldaten en
matrosen.

Sullende de ministers, die present ginder
boven voorschreve geregulerde ordre werden
bevonden en best zijn te missen, met eerste
of goede gelegentheijt, moeten werden herwa-
opgesonden om elders te gebruijcken en verder
werden geordonneert, de tijts geexpireerde Soldaten
die hun verlossinge versoecken, al mede met een
gulden [illegible] of twee maanden
[illegible] tot verblijff te ani-
meeren; [illegible]
[illegible]
van dien kan bijbrengen.

Tot Jaerlijxe provisie en Consumptie uijt
's Comp: magasijnen, is den President en
Secunde, op Macassar, in vergelijckinge van
d'andere

De tijts geexpireerde Solda-
ten tot verblijff Extraord
te animeren.

Reglement oock van
Jaarlijxe provisie voor
den President en secunde
persoon op Macassar.

d'andere oosterquartieren, hun jegelijcx toege=
voeght; permanent.

1½ legger rhinse, france of spaanse wijn.
2 vaten mom.
3 kassen persiaense wijn
1½ vat hollantsche boter
½ aem olijven olij.
1 aem azijn.
1 last rijs.
½ last tarwe en gort
    kaersen en lampolij tot nodig gebruijck

Item voor den secunde persoon
10 kannen wijn ter maent
100 lb. hollantse boter 's jaers en
    kaersen en lampolij naer advenant

En alsoo er, in onse brieven derwaerts, veel=
tijts, en nu wederom, soo int reguard van Jac=
catra, als d'andere bontgenoten, verscheyde saa=
ken komen te influeeren, die wel noot saakelijck,
buyten derselver kennisse, dienen te blijven;
soo sullen deselve brieven, in conformiteyt van
onse vorige ordre, de dato 26 decembr. derwaerts
gegeven, bij u lien, altijt secreet, en apart, bij den
opperhooft geconsigneert werden te bewaren,
ofte bij sijne overlijden, onder den secunde persoon,
paulus de boeq; en die bij sodanigen ongeval koop=
man, teveal alleen onder sijn vorige tijtul, tot
nader ordre, sal blijven presideeren, en 't generale
Comp.s werck ginder, aen 't gemene bestier van
den

Onse brieven op Macassar te secreteren en apart te bewaren om reden der Inlantse grooten.

den koopman de boeq sal bij overlijden van d'heer Cops samen met den raat Comp.s saaken tot nader ordre waernemen.

[illegible] [illegible], aan [illegible]

Boven alle 't welcke, het poinct van een nauwe mesnagie, insonderheyt in den uytgift der contanten, en aen den [illegible] opkosten, nauwkeurig sal werden bepoogt te behertigen, en daertoe ook, tot de reglementen, en ordres, derwegen naar de andere onder provintien gesonden, tot naeregtinge, mede werden gerefereert &ca. — nauwe mesnagie alsins en insonderheyt in de contanten te betragten.

Batavia int Casteel ut als vooren

van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn Secr.

Vrijdagh den 1e Maart [illegible]

[illegible]

[illegible]

Hebbende de vacatuur van eerste Clercq onser generale Secretarie, met het aenstellen van den E. Joan van Hoorn tot 1e Secretaris deser regeeringe is comen te vaceren; Soo is goetgevonden, sy die bedieninge weder te laten op=treden, den Ondercoopman Pieter van den Hoorn

Pieter van den Hoorn eerste Clerck der Generale Secretarie en Coopman met 50 gl.s

hebbende daar lange jaaren gedient, en proeven van zyne bequaamheit, als genoegen in zynen dienst gegeven; ende denselven daarby ook te advanceren tot de qualiteit van Coopman onder een tractement van vijfftigh guldens ter maant, bij haar [illegible]inge, om alsoo zijn in loopend verbant voort uit te dienen.

[illegible] dan met eenen aen de gesamentlyke Clercquen van generale onse Secretarie, voor hun extraordinarie diensten, in de ver=lossinge na 't vaderlant, als anders, sij toe=gelegt, naar jaerlykse gewoonte, een premie van twee hondert Rijxdaelders.

de Clercquen der Generale Secretarie de ordinarie premie van 200 Rs toegelegt.

In het voorleden Jaar, en vervolgens, al diverse maelen gesproken wesende; om van de landen hier buyten Batavia, wat beter kennisse te heb=ben, en deselve, in goede ordre te schicken, dat daar van een Generale nette Landtkaarte, voor

Omme een goede ordre en toesigt op batavias buyten landen te hebben

eerst

[illegible] of alle
verschillen en dispu[illegible]
heen uytgegeve landen en erven werden gevonden,
die men dan eens t'eenemaal sal tragten
[illegible] opnemingge en bewaringe der heeren
wegen, bruggen, en wat daer aen dependeert,
de vereyschte [illegible] merckinge en toesigt te doen
nemen, [illegible] is om dat reets begonnen werk
te beter [illegible] effectueeren en in postuur te brengen,
naar overleg geresolveert den E. Hans Helt, — Is den E. Hans Helt verkoren tot dyckgraaf en brugbesorger, in Batavias ommelanden.
tegenwoordigh borger, en schepen deser stede
(die sijn voornaamste werck van den lantbouw
schijnt te maken, en ook van de lantmeeterij en
[illegible], als anders goede kennisse is hebbende)
bij desen te stellen, en te nomineren tot dijck-
graaff en brugbesorger, buyten en in de
Ommelanden van Batavia; omme daer van
voor af, ook soo haast doenlijck, een perfecte
groote kaarte, op te maken, en alsulcx nader — Om ook een perfecte kaarte daar van te maaken
te besorgen, en te verrigten; als bij aparte
Instructie, nader, door ons, voor hem, in — Instructie voor hem te beramen
die functie te beraemen, sal werden uyt-
gedruckt, tot sijn reglement, ende waer
besijden; met eenen goet gevonden is, hem
rangh te geven, naast, aan de presente twee
Capitaynen der buyten forten, ofte, met — En hem in rangh te stellen collatraal met de capiteyns der buyten forten.
deselve collatraal, na de outheyt van tijt
dat

X

NB

251

Batavia int Casteel ...

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn
Secrs

[illegible]

[illegible]

Den schipper van't schip de [illegible] van de [illegible], [illegible] gedaene uytreyse [illegible], [illegible] de [illegible] amsterdam [illegible]; [illegible]; [illegible] Caap de Goede Hoope [illegible] aengekomen [illegible] de halve premie. — d'opperhoofden van de Burgh van Leyden voor gedaene uytreyse halve premie.

Den vicecommandeur Pieter Martense Wiltvanck en schipper Willem Kemp, beyde mits haer expiratie inste-rende [illegible] het aenstaende jaar te mogen repatri-eeren, en daer toe ider niet eene der hier aanwesende retourschepen te mogen werden voorsien, is goet gevonden, den [illegible] Wiltvanck op te dragen het schip Europa, en schipper Kemp het schip Ternaten, laetende deselver presente schippers Reynier Martensz Schouten en Hans Vermunt weder tegens haer lieden op 't wapen van Middelburgh, en het [illegible] overgaen — Den Vicecommandeur Wiltvanck op de Europa. En Schipper Kemp op Ternaten te laten overgaan. Item de Schippers Reinier Martensz en Hans Vermunt weder op 't wapen van [illegible]burgh

Batavia int Casteel datum als boven

Van goens

[illegible]

Balthasar Bort

Joan van Hoorn

W. van [illegible]

Joan Camphuys

953

Vrijdach [illegible]

s' avonts naar het gebeth

De sloep de falcoen ten eersten na Samarang en Japara te laten voortgaan met amphioen en kleden

De [illegible] de falcoen op 15 februarij pass.[o] mede [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Coopmanschap [illegible]
en [illegible]

Om deselve prys courant te vercopen

Courant marcktgang, hoe eer, hoe beter, te vercopen
principalijck vermits de engelsen, met een Chialoup
kloeke quantiteyt Amphioen uyt bengalen op bantam
hebben aengebragt, en die sij buyten twijffel almede
op Javas oostcust sullen tragten te senden; Om

Om de Engelse van bantam met haer Amphioen daer door in de Wegh te wesen

[illegible] Engelsen daer aen de marckt te [illegible]
of haar die gemeende voordeelen te ontsetten; en des
mogelijck deselve de Comp: te doen gaudeeren. —

Batavia pr. Casteel datum als boven

R: v. Goens

Corn.s Speelman

Balthasar Bort

W. van Oudthoorn

Joan Camphuys

Maandagh 20: Maart 1679

's morgens Extraordinarie vergaderingh

Den Heer ordinarie Raat Balthasar Bort
in raade gebraght hebbende, de notulen van verschip=
pinge tot ordres al [illegible] na de westcust van
Sumatra; soo is daerop int een en 't ander,
alsulx geresolveert, als hier onder, kortelyck ten
principaelste kan blyken. — Besoingies na Suma=tras West Cust

nadien er tegenwoordigh alhier, nogh geen militie
altoos, en kan werden gemist; omme na de west=
cust, tot dempinge der trotterende nieuwe ont=
[illegible]ten te bestellen; Is evenwel, omme d' Comp:s — tot verseeckeringe der Goutmeynen &c:a
costelyck werck, der Goutmine, op Sillida, mitsgad:
den ommeslagh daer annex voor eenige toevallen
van stroopers, of andere vyanden, na vermogen te
verseekeren, goetgevonden daertoe, uyt de Mardyker
Inlanderen, deser stede, een getal van 100, of ten
minsten vyftigh soldaten (soo men der geen
meer kan krygen) in dienst aen te nemen, met
de ordinaire besoldinge van drie rycxd:s en een
rycxd:r kostgelt ter maant, onder eenen Thomas — een Comp:e mardykers onder eenen Thomas Lima derwaerts te senden als Vaandrig
de Lima, die op syn gedaene Instantie, en mits
gegeve preuven van bequaamheyt, is geprefereert,
de qualiteyt van vaandrigh, met aght rycxd:s
ter maant, benevens vier rycxd:s kostgelt
Item de Sergeanten ses en twee rycxd: ter maant
en de Corporaels vier en een halve, en een rycxd;

130

130

[illegible] Inclinatie, nogh al loopen; de hooftplaatse, op Sumatras westcust; over te brengen van Padangh, naar Sillida omtrent het eilant Chinco; omme verscheijde goede redenen; en Commoditeijten; soo is egter, naar overlegh verstaen; sulx, nogh voor eerst, uijt te stellen, en, in nader beraat te houden; tot men deswegen, het goetvinden der heeren meesters, uijt het vaderlandt, komt te ervaeren; onderwijlen, dat den Panglima Radja, en verdere Inlandsche Regenten tot Padangh, daer op, en over, eens sullen werden gesondeert; hoedanigh het sigh, met alsulcken verplaatsinge, bij voortganck, wel soude schicken; doch sal met eenen, ook werden geordonneert; onder en tusschen, geene naamwaardige onkosten, aan fortificatie of Timmeragie aldaer, voor eerst, meer te doen, dan alleen, het geene, van ligt werck, bereets onderhanden, en noodsaakelijck vereijsschende is; gelijck bij resolutie en ordre van 28 october voorleden Jaars, derwaarts, ook al zij geschreven.

't Verplaatsen van 't hooftcompt: van Padang naar Sillida uijtgestelt tot nader goetvinden der Heeren meesters

Latende onderwijlen de Padangse Regenten over die verplaatsinge eens sonderen

Geen onkosten van timmeragie meer op Padang te doen dan 't geene noodsaakelijk is

Vermits het Comptoir Priaman, al een geruijmen tijt, meer schade, dan profijt heeft opgebragt; behalven nogh, de veele ongemacken; ja selfs gestadige vreese, van toverije; die de Comp:e en hare dienaren, daer onderhavigh is; soo wert, op 't voordragen, van den Commandeur

't Comptoir Priaman om veele Redenen te doen ligten.

Commandeur Melchior hurdt best geagt: de logie, en omneslagh, daer ter plaatse, op de gemakkelykste, en bequaemste wyse, in der minne te ligten en als doenlyck; de huysinge te verkopen, of anders onder de bewaringe der Regenten te laten, of dit naar desen; daer omtrent, eens wederom eenige verandering en goeden quame te geven —

En vermits de Inlandsche beroerten, daer ter custe, voor des Comp.s negotie, ten hoogsten schadelyck syn; soo wert, het myden van dien; aen allen syden; agtervolgens de goede practique van den Commandeur hurdt geapprobeert; en derhalven als best geagt (te meer ons present onvermogen,) die van Cotta Tenga &c: so lange sy sich niet verder publicq, tegens ons bewegen, voor eerst nogh ongemoeyt te laten.

als benoenten op de westcust na vermogen te myden

en die van Cottatinga sose syn niet verder publicq bewegen nog ongemoeyt te laten.

Dewyle den Panglima Radja, en andere bontgenoten, het verbot, van alle particuliere vaart op de westcust, wel hebben kunnen goet keuren maar egter, ernstigh aengehouden; dat deselve, hun selve ginder, niet teenemael, mogt blyven afgesneden; soo heeft men, na de tegenwoordige constitutie van tyden, en om geen nieuwe ombrage te verwecken; dienaangaande geoordeelt, de westcust Regenten, het afsenden eeniger vaartuygen, voor als nogh, te condescenderen te

onaangesien het verbot van alle particuliere vaart der westcust

Is op d' instantie der westcust Regenten hun het senden eeniger vaartuygen om nedenen nogh geaccordeert

857

Sonder na Bantam te gaan off Gout off Zout te mogen vernegotieeren

te weten, directe na herwaarts, dogh niet na
Bantam, off datse op eenigh gout sullen
mogen perpoeyeren; ofte Zout negotieeren en
daer aenbrengen, als welcke beyde Coopmanschappen
naa vermogen, alleen voor de Comp.^e moeten
blyven gereserveert. Willende, de te licentieeren
vaartuygen, aan 't goetvinden, van den
Commandeur en raat, na de gelegentheyt
des tyts gelaten; maar egter, niet boven 't

met limitatie datter niet boven een a twee vaartuygen sullen mogen gaan

getal, van een à twee stux gelimiteert
werden.

Belangende, het werck der Sillidase gout-
mine; waarvan, de heeren uyt vaderlant, nogh
al, een goet gevoelen schynen te hebben; hoewel
de tot nogh daar uyt erlangde, weynige effecten,
by de geduyrige onkosten gants niet in Consideratie
komen; en van de verpagtinge op een beter
succes gantsch niet seekers, can geoordeelt wer-
den, te meer wy ook geen regte, nogh genoegsame
kennisse daervan, syn hebbende; Is derhalven

vant werk der Sillidase Goutmyne, daar op nog al weynig staat van succes te maken sijnde

goetgevonden, wat nader openinge, en perfecter
bescheyt, deswegen te vorderen, en daarnevens,
soo veel deugtsamen erts, voort patria, als
er maar eenigsints, sal weten te bemagtigen.

Salinen wat nader opening vorderen, benevens soo veel goeden erts als er zyn te bemagtigen

Dogh wat aengaet, de Songij capayangse en
Songijsirase gout mynen; daeraff, wert best
geagt; en verstaen, met het nader ondersoeck

dog 't ondersoeck der Songij capajangse en Songirase Goutmyne als nogh uytgestelt

vooreerst

vooreerst nogh te wagten, tot bequamer tijt en occasie; vermits, het jegenwoordigh, gants niet gelegen komt, soo veel werck, te gelijck, over hoop te halen; en genoegh sal wesen; ondertusschen, alleen een oog, over deselve minnen te houden &ca:

en alleen sorge daar over te doen houden

Om dat, de negotie ten Comptoire Baros; alstrans tredelijck schijnt toe te nemen; ende de Regenten sigh ook wel comporteren; soo is, op't voordragen van den Commandeur en raat, goet gekeurt, dat aen deselve Regenten, wel een matige permanente Inkomste, t'hunner alimentatie, uijt het Sout, sal mogen werden toegevoegt; gelijck mede, de Inwoonderen, van de Inakose eijlanden, met hun Clappus olij en Crameriyen; door een goede Conduite, wel meer en meer, tot ons mogen wer=den gewent en getrocken; maar de besendinge, en smalle negotie, naar het Eijlant Nias; sal bij continuatie van sulcken slegten succes, als men, tot nogh heeft behaalt, uijt geheel, voortaen blijven gecesseert, en nagelaten.

de Barosse Regenten om hun goet comportement een matige Inkomste uijt het Sout toe te voegen

ende die van de Inakose Eylanden met hun Cramerijen meer en meer aen ons te wennen

maer de besendinge naar Nias om de slegte negotie liever te staaken

Den Coopman en secunde persoon ter westcust Abraham Opdam, al voor lange, en als nogh, sijne ophomste van daer, mits continuele Indispositie en lammigheijt, ernstig versogt hebbende; is jegen=woordigh, sulx geaccordeert; Ende met eenen, in desselfs plaatse, als tweede, van Sumatras westcust, wederom verkoren, den Ondercoopman Arent Silvius

den Secunde Abraham Opdam mits lange Indispositie van de West Cust verlost

Ende en onder Coopman Arent Silvius weder tot Secunde aldr. geeligeert

259

Endaar bij geadvanceert tot Opperkoopman met 75 gl.

Silvius, synde een man, die preuve, van syne bequaamheyt, en verdere goede qualiteyten aldaer, heeft gegeven; en denwelcken, dan bevinden dien, ook hy, verhoogt, tot de Character van opperkoopman, onder een tractement van vyff ende 't seventigh guldens ter maent; sullende

den onderkoopman Jacob Hayman weder Resident op Baros

den Onderkoopman Jacob Claessen Hayman, weder als hooft ten Comptoire baros, in syn stede werden gebruykt. Item den Ondercoopman

enden Onderkoopman frans Backer tot de visite der Comptoiren mede verbetert tot Coopman met 50 gl.

frans Backer totte visite der Comptoiren, als andere voorvallende saaken, daar by hy van, mits lange Jarige diensten, wert vereert, met den titull van Coopman, en vyftigh guldens ter maent, Gelyck mede, nogh den onderkoopman

Joannes Colombij eerste Administrateur op Padang koopman 65 gl. beyde voor 3 Jaar.

Johannes Colombij, als eerste administrateur ten Comptoire padangh; en na vrijme tijts Coope=ratie, Insgelycx, is toegevoeght, de qualiteyt van Coopman, met vyff en t'sestigh guldens ter maent, beyde onder verbant van drie Jaeren.

Reglement van gequalificeerde dienaren ten [illegible] nodig geoordeelt

Wyders, is met eenen gelet, en beraamt, een geproportioneert aental, van gequalificeerde dienaren; die men oordeelt, na de mate, van Comp: presenten ommeslags, aldaer, te sullen benodigen; in voegen als hier onder volgt

Op Padangh ofte de hooft plaats.

Een Commandeur

Een.

Een Coopman en administrateur der
Negotie met 65 gl.
Een ondercoopman als tweede administrateur
met gelijcke verantwoordinge.
Een ondercoopman tot fiscael.
Een ondercoopman tot sabandaer en guarnisoen
boeckhouder
Een boeckhouder tot secretaris.
Een boeckhouder tot dispencier en 't houden van
d' reecq der equipagie goederen, onder
verantwoordinge van den administrateur.
Een adsistent tot cassier
Ses adsistenten bij de secretarije negotie en [illegible]
nevens nogh 2 à 3 om bequame uijt
aen te queken.
Een luijtenant als hooft der militie.
Een vaendrigh.

Op 't Eijlant Chinco.

Een oppercoopman als secunde persoon der
Commanderie met 75 gl. die in der
tijt, sal mogen winnen 100 guldens
ter maant, sonder meer.
Een boeckhouder tot overdrager der negotie
boecken.
Een onderkoopman tot hooft in de silledase mijne
en tweede persoon van Sinco, die bij
tijts expiratie, sal komen winnen
50 guldens.
Een soldij boeckhouder met 30 guldens.

Drie

drie à vier adsistenten

Op Baros.

Een onderkoopman als hooft die ook by tyts expiratie sal winnen konnen 50 gl.

Een boeckhouder tot tweede met 25 gl.

twee à drie adsistenten

hoedanigh gemeent werd, dat het aldaer ter custe genoegsaem sal konnen worden gestelt.

Itom Reglements van Jaarlycxe Provisien voor den Commandr. en Secunde Persoon.

Eyndelyken syn mede den Commandeur en Secunde persoon op de westcust, in vergelykinge van andere Commandementen tot jaerlyxe Consumptie, uyt Comps. magasynen toegelegt; als te weten

Den Commandeur

1½ legger Rinse, France of Spaanse wyn, na datter is.

2. vaten Mom.

3. kassen persiaanse wyn.

1½ vat hollantse boter.

½ aem olyven oly.

1 aem azyn.

1 last rys

½ last tarwe

kaersen en lampoly tot nodigh gebruyck

Den

Den Secunde Pepper

120. kannen wijn of 10 kan ter maant
100. lb hollantse booter
½ last rijs
¼ last tarwe
Een kaarsen en lampolij naar advenant
sonder meer.

Batavia jn 't Casteel datum als vooren

van Goens
Cornelis Speelman
Balthasar Bort
W. van Outhoorn
Joan Camphuys
Joan van Hoorn Secr.

263

830
138

Vrydagh den 24. Maart 1679

De schippers der schepen, Gekroonde Vrede en 't Wapen van Alcmaar, versoeck doende; om de premien, hunner gedaene uijtreijsen; de eerste, van wegens de Camer Enckhuijsen, in 6¾ en den laasten wegens de Camer Amsterdam, in 7¾ maanden, als wesende beyde, uijt texel afgeseijlt, 21 maij verleden jaars; en vervolgens te deser rhede verscheenen, 14. december, en 13 Januarij laast=leden; Is daerop verstaen, die van de Gekroonde vrede; de geheele; en van 't wapen van Alckmaar, de halve, gewone premie, toe te voegen.

die schepen gekroonde vreede en 't wapen van alkmaar d'eenste heele end ander halve premie voor gedane uijtreijse toegeleijt

Sara adriaans van de Genughten, weduwe van eenen Joannes korff in sijn leven, borger deser stede, bij requeste, te kennen gevende, haren deso=laten staat, en onvermogen, om de Crediteuren te komen voldoen; en derhalven, ootmoedighs ver=soekende, te mogen genieten, het benefitie van Repudium des boedels; met relieff van laps van verloopen tijt; Is op goede insig ten, daert, het selve vergunt; met committimus, aen den E. gerigte deser stede.

Sara van de Geneughten wed.e van Joannes korff Repudium eenes boedels geaccordeert met Relieff van laps van tyt

Nademaal, het uijtdiepen van de gragt, aende

Landzyde

landtzyde deses casteels all nog lange zijn vast-
gestelt, en de nodige dammen daertoe gereets sijn
gelegt; Is als nu goetgevonden, het selve niet te
aenbreken, van't aenstaande droge monson,
te laten voortgaen; en bij publycque opveylinge
aen de minstbiedende aen te besteden, tegens den
4.en van de aenstaende maant April. ——

Uijtdiepen van des Casteels graft te doen aanbesteden tegen 4 April

Aengesproken wesende, wat contante penningen
men tegenwoordigh bequamelijck, met de gereede
besendingen, naar Sumatraas westcust, en Palem=
bangh, souw konnen afsteeken; is naar overlegh
geresolveert, de helft dier gedaene gelt eysschen, te
voldoen; te weten, voor de westcust ses duysent,
acht hondert, meest aen payement, en voor
Palembangh thien duysent spaense realen; alwaar
den Ed. Commissaris Jan van Leenen, op sijn versoeck
wert toegestaen, na verrigter saaken, soo wel tot
Jamby, als Palembangh; (en wanneer hij oordeelt,
sulx sonder verlet, van Comp.s dienst, te konnen
geschieden) wederom in persoon, te mogen herwaarts
komen, om ons, nader rapport te doen.

6800 Rd.s aan payement met de gerede besendinge naar de West Cust

En 10000 Spaanse realen naar Palembang af te steeken

Den Commissaris van Leenen van Palembang gelicentieert herwaarts te komen.

Gelijck ook, dat de huysvrouwen van den
Coopman Egbert van Swenne, en boeckhouder
Willem Sabelaer, met naaste gelegentheyt, na
haer voorschreve mans (op Palembangh resi-
derende) sullen mogen vertrecken

Item de huysvrouwen van den Coopman van Swenne en boekhouder Sabelaer om na Palembang te gaan

Bij

d'E: Hurdt aante schrijven dat wij voort voornaamste hooft poinct mede houden het delogieren der Macassaren van Cappar van 't Eyland Java

Bij de brieffens, op morgen, met de sloep de Falcon, nae Javas oostcust af te senden; Is na deliberatie, nodigh geagt; den heere Admiraal Anthonio Hurt, te adviseren; dat wij, in de saaken daer ontrent, jegenwoordigh, als een voornaam hooft poinct, met sijn E: sijn houdende, en aansien, het werck der Macassaren tot Cappar; om hun, op de bequaamste wijse, van Java, te doen delogieren; en weder tot het eerste ooghwit, ontrent deselve, ende de Bougijs, op't eylant Celebes, in een gerusten staat, te brengen; waeraen, nogh al wat veel, schijnt te sullen vast sijn; en met groote dexteriteijt, en voorsigtigheijt, ontrent; sal moeten gehandelt werden. —

daar omtrent met groote dexteriteijt sal moeten gehandelt werden

den Sousouhounang het ijveriger bestier van sijn Rijk en saken met Ernst te erinneren

En wat aengaet, den Sousouhounang Aman Courat Sinnepattij Ingalaga; die sal vermits, sijne nogh continuerende slappe en tamelijcke Conditie; met ernst, en sonder schroom; het beter behertigen, en verbeteren van't bestier sijnes rijckx, en saaken; als dat hij ook, sijne trouw gebleven onderdanen, van Japara &c:, niet en behoort te irriteren, nogh boven reden te beswaeren,

duijdelijck

duijdelijck, moeten werden gerecommandeert
en [illegible].

Naar dien het sigh op Tegaal als Sama-
rangh; na de advisen van daar, jegenwoordig
mette Javaense Regenten, beter, als voorhenen,
begint aen te stellen; soo sal de vrunt schap, en
goede harmonie, als nu dienen gecultiveert,
en ook, ontrent deselve, allenxkens, met ernst
en modestie op de maintenue van Compag.s
prerogativen; soo daar, als, in alle andere
havenen des Sousoubounangs, in 't regaardt
van den aenbrengh van Cleden en amphioen
mogen, en moeten werden geurgeert; en dat Zij
niemant; sonder Comp.e passen; met soodanige
Coopmanschappen, en behoorden te admitteren;
om te sien, of men sulcx, metter tijt, kan in
treijn brengen; op dat de Comp.e, voor hare swaare
dragende lasten; wederom, de gedochte voordelen,
mags komen te gauderen.

tot Tegal en Samarang en elders met modestie op de maintenue van Comp.s Prerogativen allenskens te urgeren

Int regaardt van d'aanbreng van kleeden en amphioen, en om niemand met onse Passen daarmede t'admitteren

En dewijl, die van Cheribon, nae 't schrijven
van den oppercoopman Couper, sich mede, wat
moderater, en redelijker, in 't regaard des
Sousoubounangs, schenen te vertoonen; soo sal
hem werden aengeschreven, soo wel de prinze-
ten als ondersaten dier plaatse, van dem
Sousoubounangs

d'Couper aan te schrijven om die van Cheribon van des Sousoubounangs en Comp.s Inclinatie t'haren besten te verseeckeren

Wousoukounango, als ook, des Comp.s goede Inclinatie, t'haeren besten, te verseekeren, en Impressie tragten te geven; Indiense maar na onsen goeden raat, sigh comen te schicken.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Corn.s Speelman

Balthasar Bort

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn
Secr.

Dinsdagh 28:en Maart 1679.

Den Schipper Hendrick Pleghman, van het gehuurde Schip St. Andries staat te deser vergaderinge binnen, met mondelingh versoecke, omme te mogen hebben onse dispositie over sijn voorsz: schip; het welcke in conformiteijt onser resolutie, van den 10 februarij laastleden; jegenwoordigh aen het eijlant Onrust vertimmert, en volgens sijn voorgeven, nu bequaam sij, omme de reijse naar het vaderlant, te konnen ondernemen; waerop dan, wederom met aendagt gedelibereert wesende; is eenpaarigh geresolveert, ons onveranderlijck, te blijven houden aen de gedaene protestatien bij de resolutien van ult: januarij, en 10 februarij passado, geinsereert; namentlijck, dat wij, om sufficiante redenen (daer bij verclaart) aen de huure van voorsz schip St. Andries; ofte aen eenige conditien, dien aengaende, van wegen de Comp:, ons geensints, langer, en hebben konnen houden; maer, genootsaakt sijn geweest; den schipper, met sijne reeders, en volck, op vrije voeten te stellen; omme, daermede te gewerden; soo, en als daerluijder, eijgen goeden raat, gedragen sal; 't gunt wij bij desen als nogh, reitereren; met verclaringe daer en boven, dat, alschoon, die bodem; nu door behulp, van de

Comp:

Versoek van Schipper Plegman om onse dispositie over Zijn Schip de St. Andries

Daarop verslaan is bij onse Protestatien van 31 Januarij en 10 feb: te persisteren

Dat wij ons aan de huure van dat Schip niet langer houden

869

Comp.le weder gerepareert en vaarbaar gemaakt
zij; dat wij, des niet te min, denselven geensints
ten dienste van de Comp: konnen emploijeren;
dan, tot groote schade, en nadeel, onser heeren
en meesters; aen d'een zijde, om dat wij tegen-
woordigh, geen bequame ladinge, in voorraat
zijn hebbende; om dat schip, naar behooren, met
retouren af te steken; als ten anderen, dat
schoon genomen; dit schip, totte naaste retour
besendinge, naar 't vaderlant, al bleeft leggen;
als dan, evenwel, wij meer, van Comp: eijgen
kostelijcke retourschepen (die 't haarer bevon-
denisse, nootsaakelijck, tot vertimmeringe, na 't
patria dienen versonden) hier sullen aen de
handt, zijn en blijven; als wij met Indische
coopmanschappen, in verre naa niet sullen
konnen beladen; behalven dat wij in India
tegenwoordigh, nogh soodanigh, van Compag.
schepen, zijn voorsien, dat, dese St. Andries, hier
te lande, tot gebruijck; ook geensints, sonder
merckelijcke schade, kan te passe komen; soo wel
andersints; om, van onsentwegen, den voorsz
schipper, en zijne reeders, alle mogelijcke
hulpe, en accomodatie; naar de gelegentheijt
des tijts, te bewijsen, het verkopen, of afstaen
van 't selve schip; aen, en het overtreden
van 't daerop sijnde volck, in den dienst van de
Comp.le jnogh wel, het naaste, en bequaamste expe-
dient, in dese gelegentheijt, soude toeschijnen; dogh
alsoo.

Omdat wij dien bodem niet dan tot Comp.s nadeel konnen Emploijeren

En van Comp.s schepen alhier genoegsaam sijn voorsien

het verkopen van dien bodem aende Comp. souw wel best zijn

alsoo, den Schipper Pleghman, derwegen gehoort syndee; verclaart, tot alsulke, gewints, te konnen ofte mogen treden; maar sigh t'eenemaal, aen de Chente partye, tusschen syne Reeders, en de gecommitteerde heeren bewinthebberen, tot amsterdam gemaakt, stip te houden; Soo ist, dat wy als vooren, rechts gesegt, Insgelycx, in alle manieren; by onse voorheen gedaene, en verclaarde protestatie; blyven persisteren; en hem sullen aenseggen; sigh verder, soodanigh te gedragen; en alsulcx by der handt te nemen als hy selve, buyten prejuditie van de Comp.le sal, jen mogte, te raade werden &a. —

daar den Schipper Plegman niet toe kan off magh treden

En daarom wy by de gedane Protestatie Persisteeren

dat sy na hun Eygen goetvinden buyten Comp.e Prejuditie hem moeten gedragen

Damme, onse besettinge, voor, aff tot Indermajoe, wederom met de geeyschte nootlyckheden te voorsien, is goetgevonden te gebruyken, het Jaght Henricus, en 't selve, ten eersten herwaerts te doen keeren; ten zy het ginder, om redenen, voor eenigen tyt, mogte van nooden wesen; sullende, den Luytenant Jochum Michielsz, ook wederom medegaen; om ter adsistentie, van den le Couper, aldaar te continueren, tot, onse nader ordre, blyvende syn persoon, by ons, in gonstige gedengenis; en Insgelycx, met recommandatie; dat die van bantam, ende stroopende bahyers, en ander gebroeste, van Damadangh &a, alle frequentatie, en in, of uytgangh, omtrent

't Jagt Henricus met provisie na Indermajoe te zenden

en den Luyten.t Jochum Michielsz mede ter adsistentie van d. Couper weder in te laten derwaarts gaan

De Stroopende Rovers en bantammers op Indermajoe pamanoecan &a door onse kruyssers te doen verhinderen

omtrent de rivieren, van dermayde Pamanoekan
Intchiassem &c.a door onse Cruÿssende besetters,
en vaertuÿgen, naa vermogen, moeten werden
verhindert, en geene andere vaertuÿgen geadmit=
teert; dan, die hier op batavia t'huÿs hoorende
ofte wel met onse passen, voorsien sijn. —

En geen vaartuÿggen te admit= teren dan die onse passen hebben. —

En dewijl onse post op Tanjonpoura, ook van
eenige behoeften en verstreckinge voort volck,
dient versorgt; sal men deselve, weder, met
een bequaam vaertuÿgh, derwaerts beschicken;
onder geleÿde, van de sloep de vlieger; om met
eenen, de mont der craiwangse rivier, voor de
bantamse, en andere stropers te vrijligen;
sullende onse oude pagger aldaer, voor eerst,
nogh soo veel mogelijck, moeten werden, in
postuur, en esse gehouden; tot dat wij ons,
over een nieuw te maken werck; wat verder
van de rivier kant aff; na desen, nader, sullen
komen te beraden. —

de Sloep de Vlieger tot Geleyde van een vaartuÿg met behoeften naar Crawang te senden

onse Paggen aldr. nog in Postuur te houden tot nader Resolutie over een nieuw werck

Nadien het schijnt, datter op Japara, en om
de oost, tot Sourabaya toe; voor de onse, eenigh
gebreck van rijs is; en wij alhier, van dat
graen nogh redelijck wel geprovideert sijn;
soo is goetgevonden, het Jagt de batavise —
Coopman, met partije rijs, te laten gereet maken,
omme; nevens 't gene verder; op de dagelijcx van
daar, verwagten eÿsch; sal te voldoen sijn; dan

't Jagt de Batavise Coopm: met Rys &c.a naden meyn om de Oost te Zenden

ten

Ten eersten derwaerts voort te gaen.

Gesproken wesende van de eerste besendinge deses Jaars, te doen naar de Custe van Cormandel; soo sijn daertoe aengelegt, de schepen Europa, en Ternaten; sullende in de toekomende maant, werden afgevaardigt, en alvorens, met de nodige onderladinge, voor't patria (voor soo veel geschieden can) alhier geballast, omme de gebrekende salpeter, uit schip Ternata, op Chormandel te suppleren; en de onderlaag, aldaer vast te leggen; en alsoo deselve, tegen d'aanstaande eerste besendinge, tijdigh, weder hier te hebben, en tot Retour-schepen, te gebruijken. —

de Scheepen Europa, en Ternaten, aengelegt naer Cormandel

En beyde met onderlaag voort Patria te laten ballasten om tot Retour-Scheepen te dienen

Gelijck, dan vinders ook, om met de velle wercken, als anders, desen Jaare over Siam naar Japan te gaan; is geprojecteert, en vastgestelt, het cloecke fluijtschip Croonenburgh.

de fluijt Croonenburg mede aangelegt over Siam naar Japan

Den meesterknegt, van de wapenkamer deses Casteels, versogt hebbende, om verbeteringe van gagie; soo is met eenen verstaan; soo wel den baas, als Mr. knegt, van voorsz wapenkamer, toe te voegen, een vast tractement; namentlijk den eersten, vijfftigh guldens, en ses slegte realen kostgelt; en den anderen, vijff en twintigh guldens

Den baas van de wapen camer toegevoegt een vast tractement van 50 gls. en 6 r.s kostgelt

den Mr. knegt 25 gls. en 4 r.s kostgelt sonder meer.

190 148

guldens ; beneffens adsistenten kostgelt ter maant, sonder dat sy in voorsz diensten na desen, meerder verboginge, sullen ver mogen te pretenderen.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Joan Maetsuijcker

Balthasar Bort

Anth. hurdt p.o abunt gebleeken

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.s

Dijnsdagh 4:en April 1679

's Morgens

In gevolge, der Resolutie, van den 24:e passado;
en de billjetten, daertoe aengeslagen geweest;
Is als nu aen de minstbiedende, publijcq op=
geveijlt, en voorts aen den Inlants Tranck=
besoekers Nicolaes bastiaanse, aenbesteet, het
uijtdiepen, van de gragt, aen de land=zijde deses
Casteels, int geheel in sigh begrijpende, een
duijsent, seven hondert, seven en't negentigh roeden,
en seven voeten quadraat; Conform de onder=
staande afteekeninge.

't uijtdiepen vandes Casteels
gragt aande landsyde
Aanbesteet aan nicolaas
bastiaanse voor 3 Rds de
Roe off 5392½ Rds.

Voor de somma van drije rijcxdaelders, ider
roede; ofte alsoo te samen rijcxdaelders: 5392½.
en sulcx op dese Conditien

Conditien waarop de Compa: aen de minstbiedende
gesint en voornemens is, op te veijlen ende aan te
besteden het uijtdiepen deses Castells Graght aen de
Zuyd ofte lant Zyde, in sigh begrijpende 1797.
Rodden en 7 Voeten Quadraat, en dat op dese
Conditien namentlijck.

Op seeckere Conditien

De voorsz gragt, sal doorgaans, moeten werden uijtge=
=graven, ten minsten, ofte ruijm seven voeten diepte;
beneden de steene croijnige van boven af.

De

150

De Compe: sal tot de uytdiepinge leggen en onder-
houden de wederzijdse nodige dammen

Item sal de Compe: daertoe geven en contribueren
de nodige tonnemolens, om 't water uyt te
malen.

En daer beneffens sal de Compe: daer toe ook bestellen
de nodige kruywagens ende plancken; om de
modder en aerde weg te dragen.

Sullende voorts de voorsz: modder en aerde uyt
gemte: gragt te komen; alle werden opgeworpen
op het groote pleyn tegen over het casteel en
eygen blyven, aen 't gebruyk van de Compe:

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

Corn. Speelman

Balthasar Bort

Anth.o Hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn
Secr.

Vrydagh 7en April Ao 1679.

Nademaal hier tegenwoordigh een groote schaarsheyt
van rys is, en datter op Bantam door seeker engels scheepje
uyt bengalen 8 à 10. lasten van dat graan sonw
wesen aengebragt; soo is dienstigh geaght deselve
door onsen Resident Caeff te laten opkopen al was
het tot seventigh Spaanse realen het last, en
daartoe de Chialoup de Mangusboom op morgen
derwaerts af te senden, met verdere recommandatie
omme ons van 't verrigten des Jongen Sultans
op Cheribon, en de verdere presente meninge en
gedoente van het bantamse hoff continuele en
spoedige advisen te geven. —

ordre na bantam te geven tot inkoop van eenige rys als daer geen gebrek is.

ende sloep de mangusboom daarom derwaarts te zenden

na 't verrigten van den Jongen Sultaan op Cheribon en Syn menees naeder te doen vernemen

Den predicant Jan fereira à d'almeyda winnende
althans 100 gls ter maant, en hebbende een lange
reex van Jaaren; het voortsetten des Christendoms
onder de Inlandsche gemeente deser stede met een
extraordinairen yver en bysondere stigtinge
behertight, heeft als nu versoek gedaen, om mits
lange tyts expiratie te mogen werden begiftigt,
met wat vermeerderingh van gagie; waer op
gelet wesende, soo is ten aensien dessels goede
diensten, en te meer ook het gerieff in het
translateren eeniger Spaanse en portugese
brieven

Den predicant Jan fereira d'almeyda verbetert van 100 tot 130 gls ter maant

152

brieven als anders; goetgevonden hem van nu
aan mede toeteleggen het ordinarie tractement
der andere permanente leeraren deser gemeente
van hondert en dertigh guldens ter maant.

Batavia int Casteel datum als vooren

Van goens
Corn: Speelman
Balth: van d Bors
Anth.o hurdt
W: van Outhoorn
Joan Camphuys

Joan van Hoorn
Secr.s

Vrydagh den 14 Aprill 1679

Nademaal het aanstellen van derdewaecken
alhier in India op de schepen, en daar van der
ons in en dan af veele voorkomen, niet seer
nodigh wert geagt, soo is (omme de Comp:e daar
van almede te ontlasten) verstaen; voortaan
geen meer persoonen tot die functie te bevorderen
ofte bevestigen except alleen, die ons uyt het
vaderlant toekomen; sullende egter niettemin
onder de bequaamste zeeluyden in en dan daartoe
wel eenige persoonen mogen werden aangequeeckt
en daer het nodigh zy provisionelyck gebruyckt tot
soo lange dat se by goede ervarene bequaamheyt
en vacante plaatse in de bedieninge van onder=
=stierman konnen optreden en geadvanceert werden.

Geen derdewaken hier int Land te maaken

Maar die daartoe werden Gebruijkt sullen moeten waagen tot datse tot onderstierman konnen Optreden

Op de bekentmakinge van wegens d'eerw kerken=
raat, dat diaconen gereet syn om wegens hare ad=
=ministratie der armen middelen des vergangen
Jaars 1678. te doen behoorlyke en publicque recke=
=ninge; soo is na ouder gewoonte uyt dese vergade=
=ringh gecommitteert, d'E heer Willem van outhoorn
synde Commissaris in gemelte kerkenraat; omme
benevens den eersten opperkoopman deses Casteels
Gerrit vreelant, en den boeckhouder generael Ja=
=ques de buquoy, als twee leden uyt den raadt van
Justitie

D'E:r outhoorn nevens d'E vreeland en Buquoy &c:
Gecommitt: om de Reeq: van diaconen by te woonen

154

Justitie een twee uyt het schepenen collegie der saake bij te woonen; tegens aenstaande woensdagh den 19 deser; en daar van dan aen dese vergadering rapport te doen.

Besprooken wesende, wat Capitael men met d'eerste besendinge naar Cormandel wel sal konnen bestellen; Is geresolveert beneevens een bedragen van 452056. – gl. aan gout, onder andere goederen derwaarts af te steeken.

450 gls aan gout 3000 k. coper 30 lb nagelen 12 lb rompen en 60 lb tin voor eerst na Cormandel afgesteecken

3000. kisten Japans staafkoper.

30000. lb giroffelnagelen.

12000. lb rompen

50 ~~20~~60000. lb tin.

En besijden dien nogh totten handel van nagapatnam 500 kisten Japans staafkoper met ordre en licentie daar en boven, omme uyt de voorgementioneerde quantiteyt specerijen daar ter plaatse, ook soo veele te mogen ligten als den opperkoopman vorwer en raat sullen oordeelen totte Cormandelse prijsen bequamelijck en gretigh te konnen vertieren.

Item 500 kisten koper voor Nagapatnam

Tottet verdeelen van het Capitael naar Japan, dat men naar calculatie en conjecture vermeent ditmael wederom ontrent met het voorleeden jaarse te sullen egualeeren; is verstaen met de fluyt Croonenburgh voor af over Siam derwaerts te schicken. –

100 p.

mede 100. packen Bengaalse . . . .

100. p.s 200. packen tonquinse en Zyde. — Tottevendelinge van s Japance Capitaal 100 pk: Bengaals 200 pk: tonquins en 50 pk: Chinees Zyde (bij Hooneburg over Siam derwaerts) te bestellen

50. packen Chinese . . . .

En op den gedaenen Eijsch van contanten voor het comptoir Siam ter somma van 100: rijxd: totten thin en vellen handel &c: wert vast gestelt present te voldoen 150.e Guldens, meest in croonen en voorts provintie daelders als eenigh ander silver met intentie omme het manquerende van nogh 100.e gl.s ter naaster besendinge mede te laten volgen. — 150.e Gl: in contanten voor aff na Siam te voldoen — Ende Resterende gecijste 100.e gl.s ter naaster te laten volgen

Den Coninck Palacca, door den heere directeur generaal Cornelis Speelman ernstigh hebbende doen versoecken, omme mits sijn nogh duijrende verblijff alhier tot sustentatie, als anders een somma van twaalff duijsent Rijxd: uijt Comp: Cassa ter leen te mogen genieten, omme na desen bij syne verschijninge op 't lant van Celebes of Makassar in sijn rijck alsdan aen de Comp: wederom te reimbourseren; soo is die saake bij gemelten heer Speelman als nu in raade voorgedragen, en daerop gedelibereert wesende goetgevonden, de voorst: somma van twaelff duijsent rijxdaelders in spetie aen hem Palacca ter leen te doen verstrecken, mits hij en syne hier aenwesende grooten totte weder betalinge — Versoeck van Radia Palacca door d' H. Speelman om eenig gelt van de Comp: te leen — Waarop verstaan is, hem een somma van Rood. ter leen te verstrecken onder speciale obligatie en verbintenis

betalinge van dien bij speciale kragtige obligatie hun
sullen verbinden; als werdende gemeent, dat men
sulcx sonder ondienst van de Comp.e niet wel
en kan refuseren; soo om dat hij en sijnen
grooten hoop volcx uijt behoeftigheijt tot onder=
houdt sulcx alhier wel nodigh van doen hebben,
en daer door het verloop en stroperije van
sommige onder haer, (dat anders veeltijts sijn
te duchten) sal werden voorgekomen; als ten
anderen, dat het gedachten Radja Palacca en alle
de sijne te meer aen de Comp.e sal verpligten
en verbinden; en oversulcx als een noodsaake=
lickheijt en dienst voor d'E Comp.e werd gehouden
te meer, dewijle wij tot nogh niet gereet sijn, om
over 't langer verblijff of vertreck der Bougijs te
deser plaatse of hun employ in de troubelen op
Javas oostcust of elders hier omher; positive
te disponeren. —

Als konnende sulcx sonder ondienst van de Comp.e niet geexcuseert werden

En om vele motiven voor een noodsakelijkh.t sijn te agten

Over hun verblijff of vertreck alhier kan men nog niet wel disponeren

Eende om welcke redenen wij der verstaen sijn
tot defroijement en onderhoudinge van meer=
genoemden hooghijt Palacca, en desselfs bij heb=
bende suite; aen hem op nieuw uijt te reijken,
een somma van twee duijsent Rijcxdaelders.

Synde buyten des verstaen tot onderhout van gem.te Palacca ende Bougys op nieuw aen hem te verstrecken 2000 Rd.s

Gelijck mede aen den macassaarsen Crain Bissey
die in der daat schijnt noodtdruftigh te sijn;
en sulcx ook tacite eeniger maten heeft te
kennen gegeven; de somma van vijffhondert
Rijcxdaeld.s

Item aan Crain bissee 500 rd.s

rijxdaalders, mits dat haere respective vrouwen uijt die penningen, ook met een gedeelte, apart sullen werden bedaght; om redenen int regard van die volckeren concurrerende &c.

Batavia int Casteel datum als vooren

C. van goens
Cornelis Speelman
Balthasar Bort
Anth. hurdt
W. van Outhoorn
Joan Camphuijs
Joan van Hoorn Secr.

283

158

Dijnsdagh [en] 18: April 1679.

Morgens Extraordin:re Vergaderinge.

besoingnes over 't werk op Java's oost

Naar het lesen der brieven op gisteren met den Commandeur Isaacq de Saint martin van Japara, als' Insgelycx van tegaal en ook van bantam ontfangen; So heeft syn Ed:e den heere Gouverneur Generaal beginnen te spreecken; van het emportante werck op de oostcust van Java, als mede ten regaarde van Radja Palacca en Crain Bissee, ende hoedanigh men de saaken daar ontrent int Generaal na de gelegentheijt van tijt en magt, in der beste en bequaamste voegen sal faicken met versoeck aen de gesamentlycke heeren raaden omme haere gedagten en speculatien daer over serieuselyck te willen laten gaan; omme in korten een Salutair besluijt daar over te komen en te mogen nemen &ca.

d'Ed:e Generaal versocht de Heeren haar gedagten daar over en op palacca als Crain bissee te willen laten gaan om een Salutair besluijt te nemen

Daarna voorts gemelte syn Ed:t de vergaderinge ooch heeft voorgedragen in hoedanige maniere en consideratie men den heer extraordin:le raat Sibrand Abbema op 15:e deser met het schip Coeverden uyt Souratta hier aengelant, sal houden en aensien; Ende is daar op na dat alvorens de ordre der heeren meesters bij haare Generale missive van 18 october 1677.

gegeven

gegeven, andermaal is nagesien en gelesen;
eenparigh verstaen gemelten heere Sibrand Abbema
als zynde bij de voorschreve ordre in gelijcken
voegen met den heere Antonio Pavilioen en de
andere gelicentieerde heeren gestelt ende deselve
in gevolge dier ordre op den ontfangh desselfs
door de heere Gouverneur Generael hare demissie
is gegeven, mede (onvermindert zijn respect)
soodanigh aan te sien; ende oversulx van heden
af, insgelijcx van of uyt des Comp:s dienst te
licentieeren en te ontslaen, ende zijn gagie
te doen cesseren; en wanneer dan vervolgens zijn
rangh bij zijn aenwesen alhier voortaen ook sal
moeten wesen, naast aen den voormelten heer
ont Extraord: raat Antonio Pavilioen

Sr. Sibrand Abbema uyt Souratta verscheenen in gelijcken voegen als de andere gelicentieerde heeren aante sien

En daarom van heden aff mede van Comp:s dienst te ontslaan en syn gagie te doen cesseren

Op becomen advys van onsen resident Willem
Caeff tot Bantam, hoe den Batavischen borger
ingeseten Willem Mouraij met twee zijner chia=
loupen van Banjermassingh en Borneo aldaer sonde
wesen verschenen, en als ter sluijk sick onthout
directe strydigh tegens de ordres van de Comp:
ende de passe op desselfs vertreck van hier, aan hem
verleent; is goetgevonden het Jagt of nieuw ge-
maakte fregat den Tyger, nogh heden avont na de
baij van Bantam afte senden, omme voorsz
Mouraij aldaer op te soeken, en bij achterhalinge
aanstonts uyt onsen name in arrest en verseke-
ringe te nemen en nevens zyne voorsz chialoupen

't fregat de tyger na Bantam te zenden om den borger Willem Mouraij met syn sloepen van daar herwaarts op te brengen

toes

285

160

160

by missinge van mounay sal de tyger inde straat op d'aankomende vaderlandse schepen kruyssen

des mogelijck herwaarts op te brengen; sullende andersints, bij aldien deselven daar niet wert gevonden, voornoemde fregat de tyger aen de mont van de straat Sunda blijven kruyssen, op de verwagte aenkomende vaderlandse scheepen tot medio Maij aenstaende; om ons de brieven daarvan spoedigh toetebrengen, en deselve als alle andere Comp:e bodems te waarschouwen,

En alle scheepen voor de mineces der bantammers te waarschouwen

Jegens de bantammers en hare vaartuijgen allesins op hoeden te sijn; nadien wij met dat rijk tot nogh in geen goet verstant blijven flinctueren.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Cornelis Speelman

Balthazar Bort

Anth.o hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Pieter van Hoorn

Secr.s

Dyns-dagh 18en April Ao 1679.

Naarmiddagh.

Heyden morgen ende nu wederom door d'Heer
Joan.s Camphuys voorgebragt wesende de
notulen uyt de ontfange advisen tot rescriptie
en ordres naar het Comptoir Siam; soo is
voor eerst verstaan geen verderen inkoop van
rys aldaer te laten doen; soo om de dierte; als
insonderheyt de sigtheyt van dat graan Jongst
van daar becomen, en dat wy ons van andere
plaatsen wel hopen te provideren.

Besoingies over de Saken van Siam

Geen rys meer aldaar inckopen

Op het voorstel van den opperkoopman aangont
faa; int reguard van het gedaene versoeck des
Coninx, omme eenige syner dienaren met hun
baggagie naar Suratta en persia overte voeren per
Comp: schepen onder presentatie daar voor vragt
te willen betalen; Is naar deliberatie geresolveert,
gemelte faa te antwoorden, hoe onse intentie
altoos geweest en als nogh is, sulcke versoecken
op de beleefste wyse te excuseren, om dat men uyt
die frequentatie der Siammers met de uytheemse
mooren en andere natien voor de Comp: niet goets
en kan voorsien; maar niet te min; soo sulcx by
voorschreven Coninck eenige misnoegen en verhin-
deringe in Comps: handel mogte komen toete-
brengen, dat men hem dan daerinne met Civilit

Sal

'tversoeck des Coninex om eenig volk met Comps: Schepen na Suratta en Persia te senden op de Beleefste wyse te Excuseren

maar een het misnoegen off hinderenis des handels soude geven hem daar inne tewillen syn

887

162

162

sal mogen te wille zijn; dogh soo maijt als geschieden kan, en sonder hem voor als nogh der wegen eenige vragt te doen betalen, om dat die vorst in verscheijde accomodatien en mildens omtrent de Comp: nogh al vrij wat schijnt te goet te hebben.

Sonder hem om syn civiliteyt ook vragt te doen betalen

Maar aengaande 't versoek van den Oija berquelangh, omme een van sijn volck eerst naar batavia en dan voort met onse schepen tot inkoop van party rare vogelen &c.a naar amboina en banda te senden, dat sal by nader Instantie absolute t'eenemaal moeten werden afgeslagen, onder belofte aen dien heer, dat wij hem en de siamse majesteijt met de begeerde vogels &c.a van daar en elders steets naar vermogen sullen tragten te versorgen en met alle genegentheijt na sijn begeerte te gerieven; Inmiddens dat de Jongst aldaar gedaene schenkagie aen voornoemde berquelangh om sijne bewese accomodatien en tot conservatie van sijn gunste wert geapprobeert.

maer 't versoek van den Bencquelang om eenig volk tot Incoop van Rariteyten met onse Schepen, na Amboina te senden, absolut afteslaen

onder belofte wy hun na vermogen sullen besongen en Gerieven

approbatie der Jongest gedane Schenckagie aen den bencquelang

Aengaande ons vorigh project, om met den Coninck Jaarlycx een Leverantie van duijsent baren thin te contracteren, hoewel daartoe voor als nogh weijnigh kans wiert gesien, is nae deliberatie goetgevonden dat sulcx nogh eens nader sal werden ondersotaan; En

nogmael by den Coninck een tontament te doen over de Leverantie van 1000: baren tin Jaarlycx

Insgelijcx

insgelijx ook van den tinhandel op Vedjansalang en bangari, of de siamse Coninck deselve de Comp: alleen, met seclusie van alle andere vremde natien beneffens ook de vrijheijt van tol) niet sonde willen vergunnen, alsoo in die quartieren, na 't gevoelen van den heer ordinaris raat en dit malacx gouvernem: balthasar bort, anders voor de Comp: na de veele genomene preuven weijnigh vrught sonde te behalen wesen; sonder evenwel daertoe voor af op een losse voet eenige schenckagie aen den berquelangh of andere grooten te doen; maar alvorens afte wagten, wat sigh daar ontrent op ons schrijven 't gunt wij voornemen mette naaste besendinge selve aen den Coninck en berquelangh te laten afgaen; sal komen op te doen.

En insgelijx om den tinhandel op Vedjangsalang voor de Comp: alleen geseclüdeert te hebben en ook 't tols vrijheijt aldaar

Alsoo daar anders voor de Comp: weynig proffyt te behalen is

Sonder egter daarom op een losse voet eenige geschencken te doen

Op dat het Comptoir en ons volck op ligor voor eenige moeijte van schelmen en stropers bij tijt en wijlen te beter magh blijven verseekert; soo is op 't voordragen der residenten toegestaen, dat aldaer in plaatse van 4 à 5 wel 8 a thien matrosen sullen mogen werden aengehouden, te weten als het nodigh wert geoordeelt.

Om redenen van schelmen en dieven op Ligoor, in plaats van 5 wel 8 a 10 matrosen te mogen aenhouden

Dewijle men met het siams sappanhout noijt verlegen zij; soo sal geordonneert werden daer van doorgaens soo veel te senden, als de scheepsruijmte komt toe te laten dogh van het aguilhout niet als dat deughtsaem en van civilen prijse zij, inte kopen; gelijck mede de Elephants tanden niet hogger dan 8. 10. à twaelf stv: het pont, na dat deselve na haer groote en deught sullen waerdigh zijn.

Sappanhout uyt Siam soo veel to eysschen als de scheeps ruijmte toelaat

dog geen aguilhout als goet en goet coop

Elifants tanden niet hoger in te copen als tot 10 a 12 st: 't pondt

Soo.

289

169
164

Voorts al oock werden geaccordeert partij bedorve goederen en clenigheden, als een desperate schult van seeckeren Roman Japander; bij de Siamse negotie boecken op winst en verlies af te schrijven. —

bedorven Goederen en een desperate Schult in Siam af te schrijven

Den Assistent Jaspar Meyer van Paliacatta lange jaeren bij 't Comptoir Siam dienst gedaan hebbende, is als nu op 't voordragen van den Opaa mits kunne t'ijts Expiratie verbetert tot boeckhouder met dertigh guldens, onder de gestelde restrictie van ten minsten 3 à 4 Jaren daer voor te moeten continueeren of dat anders de verbeteringen weder afgeschreven werden; Gelijck dan het Ligoors opperhooft den ondercoopman Nicolaas Blom, soodanigh en anders niet sijne versogte verlossinge en opkomste van daer is geaccordeert.

Jaspar meyer in Siam boeckhouder 30 gl.

t Ligoors opperhooft nicolaes Blom syn opkomst geaccordeert mits vertreck nat Patria off Stilstandt van Gagie

Batavia int Casteel datum als vooren

Van goch

Corn. Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurd

W. van Outhoorn

Joan van Hoorn

Joan Camphuys

Woensdagh en 19. April 1679.

Naermiddagh Extraord: vergaderingh

Den anachoda van het Jonck laast uyt Japan hier aengekomen, in Comp:e van nogh eenige Chinesen op 14:en deser bij requeste versoeck gedaen hebbende, om voor hun aengebragte koper (bestaande uyt 3317. kisten; en dewelcke conform ons geëmaneerde placcaet van den 12 augusty des voorleden jaars in Comp: packhuysen sijn opgeslagen) wederom te mogen genieten en erlangen, de voormaals gegeve prijs van 21en tayl:des het picol; soo sijn deselve jongst uytgestelt tot ons nader beraat daer over te nemen; — Ende waer van dan nu wederom gesproken wesende; Is eenparigh verstaan, het voorschreve aengebragte koper aen de eijgenaars ditmael te voldoen tegen negenthien tayl:des het picol, sijnde de gemene prijs waer voor het in vorige tijden op de comste van de Joncken door de borgers alhier is ingecoght.

De eygenaars vant koper met de Joncken uyt Japan gebragt en by de Comp:e aengenomen te voldoen tegens 19 rd:s 't picol

Omme den E: Dirck de haas present opperhooft van Comp: negotie in Japan; desen Jaare te vervangen; als waer toe de tijt al dagelijcx insciet; is als nu goetgevonden daer toe wederom te verkiesen en te gebruijken, den Oppercoopman Albert Brevinck hebbende a.o passado dien handel waergenomen; en soo is mede met eenen

Den E. albert Brevink wederom opperhooft ende Coopman Isaak van Schinne als Secunde ditmaal na Japan gecligeert

eenen wedder tot sesde persoon sijn oock bijge=
=voegt, den Coopman Isaak van Schinne, die
jongst in die Qualiteijt met genoegen, Insgelijx
van daar is te rugge gekomen.

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

Corn: Speelman

Anth: Hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn
Secr:

Donderdagh 20e April 1679

Zijn voor de eerste besendinge deses Jaars naar de directie van bengalen aengeleijt de Jagten 't huijs te Cleeff.
de Zijp, en
Nieu noortwijck, nevens de fluijt
de Beemster

De Schepen Zyp, 't huijs te Cleev. noordtwyk en Beemster aengelegt na bengalen

En totte directe besendinge naar Japan werden met eenen bequaam geoordeelt en in deliberatie bij provisie geprojecteert de kloeke schepen
de betuwe.
't huijs te merwe en
't huijs te Spijck
welcke laaste nogh dagelijcx van sijn vorige voijagie over Cormandel wert te rugge verwagt.

Item naar Japan Geprojecteert de betuwe 't Huijs te merwe ent huijs te Spijck

Den E. Albert brevink op gisteren genommineert sijnde, omme desen Jaare voor de tweede maal wederom als opperhooft na japan te gaen; is als nu op sijn nader gedane instantie ook geassumeert, en gestelt, tot een litt in den agtbaren raat van Justitie deses Casteels van nu aen tot

Den E. albert Brevink op sijn instantie ook Geassumeert in de Raad van Justitie

893

tot syn vertreck toe, te weeten naast aen de Jongste in dien raat, behalven en boven den supernumerairen Abraham van Riebeeck; ende dat gemelte breving dan na syn wederkomste uyt Japan, daar inne voort weder sal blyven sessie nemen en behouden.

Om na syn komste uyt Japan daar in weder sessie te nemen

Al sedert een tyt herwaerts diverse deser stadts bruggen t'eenemaal vergaan en onbruykbaar geworden synde: soo wert als nu gearresteert, drie der principaelste en nootsaakelyckste dierselver, metten eersten behoorlyck en sufficant te laten vernieuwen en repareren, als te weeten die over de stadts buyten gragt voor de Rotterdammer en soo ook van gelycken voor de Diestpoort, nevens de brugh over de groote rivier aen't begin van de vaart Molenvliet.

Drie capitale bruggen voor de Rotterdammerpoort, Diestpoort en Molenvliet te doen vernieuwen

Nadien de resident Taaff tot Bantam heeft versogt met eenigh capitael tot inkoop der ververssingen, rottangh &c.a als de verdere guastos te mogen werden geadsisteert, is verstaan per de sloep de Mangusboom een somma van vyff duysent spaanse realen hem toe te senden. Met recommandatie tot den verderen inkoop van rottangh cadjangh als billitonse byltjens en parranga &c.a en

5000 Sp: r.s tot de nodige guastos voor 't comptoir Bantam met de chialoup de Mangus Boom derwaarts te zenden

Rottang. cadjang en billitonse byltjes daar te doen inkopen

En soo mede tot naerstigh ondersoeck vant gewoel vant Bantamse hof int regaard der Cheribonse Princen en Landen &c.a

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth.o hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.s

170

Vrydagh 21. April 1679.

de Gedane Rek:q: door diaconen niet behoorlyk Gedaan wesende daarom Soo niet aentenemen

Heeft den heer Gouverneur Generaal in raade verthoont de reecq: der armen middelen deser stede, soodanigh deselve op eergisteren, door diaconen in de groote kercke deser stede zijn gedaan, dogh alsoo deselve na resumptie seer slordigh onessen en defectueus wert bevonden; is derhalven goetgevonden die reecq: soodanigh niet aentenemen, maar den heer Willem van Outhoorn andermaal te committeren, omme nevens den boeckhouder generael het collegie van oude en nieuwe diaconen bij den anderen te convoceren, en te doen besorgen: dat alles ontrent voorschreve armen middelen na behoren vereffent, geliquideert en sonder eenigh manquement verantwoort wert &c.

maend E:r Outhoorn andermaal te committeren om te doen besongen dat alles door diaconen behoorlyk wert vereffent en verantwoord

Dewijl den borger Coopman Willem Mouray conform onse ordre van den 18 deser; sool even met het Jagt de Tijger, van bantam hier aengebraght zij, maar desselfs twee chialoupen, aen den Engelsen agent Robbert Parker verkoght, en bij denselven teengent geworden; Soo is goetgevonden, hem over 't verkopen sijner voorsz vaartuijgen aan vreemde natien

den borger Willem Mouray van bantam hier gebragt over 't violeren van sijn Pas &c. door de fiscaal te doen aenspreecken en in Gyselinge nemen

natien, als het violeeren sijner passe, ende tegen de ordres van de Comp:les door den fiscael van India, voor den agtbaeren raadt van Justitie te doen aenspreken, ende bij provisie in gijselinge en verseeckertheijt te doen nemen &c.a

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth.o hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Adri.n van Noort Secr.s

Dijns-dagh 25en April 1679.

Op 't voordragen vanden kerck=
=enraat de Portugese voor=
=middag predicatie des
Woensdags voortaan te laten
geschieden savonts ten
7 uuren om Enigeelyke
Reden

Op het voordragen van d'eerw kerckenraat
deser stede, hoe dat de portugese predicatie die
in de weeke des woensdaghs, voormiddaghs in
de Inlandsche kercke wert gedaen, met goede vrugt
en stigtinge soude konnen en dienen te werden
verset en verandert op desselven woensdags avonts
ten seven uuren; om redenen dat het veele geme=
=ne toehoorderen, die bij daagh haar onderhout
en kost elders mede tragten te gewinnen, als
dan best can vaceren en anders sulcx niet
wel konnen bijbrengen; Soo is sulcx Ingesien
wesende voor een nut en dienstigh werck bij
desen verstaan te approberen, en voortaan
soodanigh te laten geschieden; en het kaarslicht
&a. daertoe nodigh door kerckmeesteren der In=
lantsche kercke te doen bestellen en besorgen &a.

Sullende 't ligt daartoe by
kerkmeesteren van die
kerk werden besorgt

Insgelijcx is nogh op 't voorstel van gemelte ker=
kenraat ook voor goet aengesien en geapprobeert
dat den predicant Carolus Manteau (2en deser
met den heer admirael antonio hurdt uijt den
trejn van Javas oostcust te rugge gecomen) voort=
aen den predickdienst des Sondaghs voormiddaghs
hier ter steede bij provisie sal waarnemen.

Den Predicant Carolus
manteau de predikdienst
Sondags hier ter stede
bij provisie te laten waar=
=nemen

Ende den heer directeur generael Cornelis
Speelman

Speelman van sijn veele besoingies wat te ontlas=
ten, is't alss nu goetgevonden, den heer ordinarie
raat Antonio hurdt met wiens persoon dese verga=
deringe nu wederom is versterckt, op te dragen,
de beschrijvinge en besoingies van de Javaanse
oostcust, en den trein aldaer, als ook het werck
des Sousouhounangs &a. ——

D'H: Hurdt opgedragen de beschrijvinge van Javas Oost cust en't Werk des Sousouhounangs

Dit daarenboven ook de rescriptie en saaken
van de quartieren van Amboina, banda, ter=
naten en Timor, als waar ontrent sijn E:
overal ons met sijn E: ondervindinge en grondige
ervarentheijt sall connen dienen, en welcke last
en besorginge gemelte sijn E: dan ook willigh
heeft op en aen sigh genomen. ——

Item de beschrijvinge van Amboina, banda, ternaten en Timor

Dat hij ook reets aangenomen hebben

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

Joan Speelman

Balthasar Bort

Anth:o hurdt

Joan van Hoorn

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

839

Saturdagh 29:en April 1670.

Extraordinarie Vergaderingh

Naden Acte van Insinuatie doonde notaris Dispontein van wegen den schipper Plegman vande S.t andries overgelevert

Den Notaris david Dispontein op 11: deser voor en van wegen den schipper Hendrick Pleghman, in desen raade overgelevert hebbende seekere schriftelyke acte van Insinuatie; of men syn onderhebbende vertimmerde gehuurde Jagt S.t andries, in effe naar desen voor reeckeningh van de comp.e behoorlyck geladen naar het vaderlant soude willen afsenden &c.a Soo is daar van, als doen geeyscht copie t' onser naerreghtinge, om ter tyde daerop te antwoorden; en dewelcke dan soodanigh; door gemelte notaris aen onsen Secret.s behandight wesende van woorde tot woorde bevonden zy, van volgende tenure.

En den Inhout van dien

Den Notaris David Disponteyn behoorlyck geadsisteert, wert by desen versogt en gebeden uyt den naem en van wegen myn ondergeschrevene hendrick pleghtman, schipper bescheyden op 't gehuurde schip de S.t andries, sigh te vervoegen en te transporteren, aen den wel Ed.e heere Gouverneur Generael mitsgaders de praesente Ed.e heeren raaden vant Nederlants India, en haar hoog Ed.e uyt mynen naem met alle behoorlycke eerbiedigheyt bekent te maaken, dat myn onderheb=bende schip volcomen klaer, gereet en bequaem is, omme vol te laden en naar 't patria versonden te werden, bree=der blykende by de getuygenisse van des E Compagnies timmerbaes

kunnen saal Albert de Vries, die 't voorz schip, omme
met behoorlyke ladinge naar 't vaderlant versonden te
werden kunnen, heeft versien, en naar behooren gerepareert; overbodigh zynde, haar hoogl. Ed:es sulcx gelievende (des noch zynde) voorz mijn onderhebbende
schip door mannen dies verstaende, andermael te
doen en te laten visiteren, waermede ick ondergeschreve
oordeele te kunnen en te mogen volstaen; ende niet
langer (onder reverentie) behoorde tot verhinderinge van
mijne reyse naar 't patria opgehouden te werden; wyders
sult gij notaris versoeken in mijnen naeme, dat
haer ho: Ed:ee haer meeninge en intentie gelieven te
verclaeren; off haer hoogl. Ed:es genegen zyn, mijn ondergeschreven met mijn voorsz onderhebbende schip behoorlyck geladen, naar 't vaderlant (t zij nu off wanneer
't haer hoogl. Ed:e sal gelieven) te senden; ten welcken
eynde, gij Notaris mijnen dienst en volvaerdigheijt
haer hoogl. Ed:es volgens mijn behoorlycke pligt sult
aenpresenteren, omme wanneer 't haer hoogl. Ed:e sullen
gelieven, de reyse naar 't vaderlant te vervolgen; —
wyders sult gij notaris haer hoogl. Ed:e voorhouden, dat
Ick ondergeschreve tot bewaringe van mijn selfs en 't
regt van mijne meesters, tot het doen deser genootsaakt vinde, en dat ick mij niet gedrage, aen 't, aen
mij gedaene protest, in dato den 2:e februarij deses
Jaers 1679. relateert gij Notaris u relaes en wedervaren schriftelyck, omme mijn ondergeschreve ofte
mijn meesters daervan en mede te dienen daer en
soo te raade worden zal. Batavia adij den 10 April
A:o 1679 en was onderteekent Hendrick Pleghman

Op huyden den 11:e April A:o 1679. hebbe ick ondergesz
David

301

david disponteijn openbaer Notaris, bij den Ed: hove van Hollant, mitsgaders in 's graven hage en in't Nederlants India geadmitteert, binnen der stadt Batavia residerende, en de naar beschreve getuijgen uijt kragte van de voorenstaende acte van authorisatie, hij vervoegt in de vergaderinge van den Ed. heere Gouverneur Generael, en de Ed: heeren raaden van't nederlants India, en met haer Ed: licentie, haer Ed: de voorenstaande acte van woorde te woorde voorgelezen, dewelcke van deselve versogte copie, met beleg=ginge dat haer Ed: bij hun tijt daer op antwoort souden geven; dit geschiede in't bijwesen en inde tegenwoordigheijt van de Sr. Carel Crab, en Mattheus van Keijssen, beijde vrij coopluijden en winckeliers alhier, als getuijgen hier toe versogt, en relateerde dit te zijn mijn relaas en wedervaaren; en was onder=teekent, Carel Crab, Ms. van Keyssen lager stont ten oirconde, was geteckent; david disponteijn Not: Publ. 1679. nogh lager stont, Gecollationeert accordeert mette minute deses Batavia dato als boven bij mij — d. disponteijn Nots.

Ons goetgevonden om alvoorens daar op te antwoorden twe nader verclaringen wegens de voorige quade gestalte van dat schip doen beleggen

Als synde contrarie de gemaakte chertepartye

Waar over dan alvoorens op te antwoorden, den 23 deser goetgevonden zijn geworden, tot onser en des Comp: meerder ontlastinge; soodanige twee nader verclaringen wegens de vorige quade en onbruijckbare gestalte van 't bekende Jagt St. Andries contrarie de daervan gemaakte Chertepartije Ao. 1677. uijt patria, en waar van de expresse clausule hier vooren bij resolutie van 10 februarij passado staat geinsereert, door ofte voor den Notaris Jan Keysers en sekere onpartijdige getuijgen te doen beleggen; de eerste van den equipagiemeester

Jacob

Jacob Geus, nevens 3 ervaren gecommitteerde
Schippers en 3 timmerlieden wegen de Regte
bevindinge en hoedanigheijt int Jongste vertim=
meren van dien bodem, mitsgaders een naarder
verclaringe van hun gevoelen daer over; en de
andere van den gewesen schipper vant schip
Ternaten Michiel van der Buijs, en twee sijner
mindere officieren; sijnde te gelijck met voorsz
St. Andries in de maant may 1677: volgens ordre
der heeren bewinthebberen uijt Texel naar India
afgesonden, hoedanige sporrelinge sigh doenmaels
5 al int begin der voyagie, met dat Jagt St.
Andries buijten eenige merckelijcke zeenoot heeft
toegedragen; als hier agter vervolgens pertinent
staan geinsereert. —

d'Eene van den Equipagiem[eeste]r Geus en gecommitteerde Schippers

End'ander van den Schipper Michiel van den Buys wegens 't voorgevallene int begin der uijtreyse uijt het Patria

Op huyden den 23en April Ao 1679. Compareerde
voor mij Jan Keysers van Breda, openbaer Notaris
bij den Ed. Raade van Brabant, ins Gravenhage
en in Nederlants India geadmitteert, binnen de stadt
Batavia residerende, ende getuijgen naargenoemt;
d'Hr. Albert de Heus, baas timmerman, nevens
Dirck Wijckeren en Michiel Dompost, beijde meester=
knegts der timmerluijden, alle bescheijden op 't
Eijlant Onrust, omtrent de Rheede der stadt Batavia
dewelcke onder presentatie van eede, daertoe des
noots en versoght sijnde te doen, ter instantie van
den Ed. Ho. Agtb. Heer en heeren Rijckloff van Goens
Gouverneur Generael en Raden van India, verklar=
ren waeragtigh te wesen, dat sij attestanten op
den februarij laastleden seer nauwkeurigh
hebben

Eerste verklaringe van den baas en verdere timmerlieden op Onrust

178

hebben ondernomen, de kennisse gestalte, en alle de gelegentheijt van't gebuurde Jagt S.t Andries en besonderlijck hoe het selve int vertimmeren en kielen op voorschreve eylant Onrust sigh heeft geopenbaert namentlijck, gelijck bij haer attestanten bevonden zijn gelijck als volght —

Eerstelijck de drie onderste vingerlings aen de steven geheel, en al aen stucken, soo dat alle drie onbequaem en onbruijkbaer zijn geweest;

Ten tweeden, soo was de voorsteven drie duijmen breet van de kiel afgeweken, ook soo Ilher ses voeten boven de kiel (Ich segge de affwijcking) een breuck geweest.

Ten derden, het leck dat hem omtrent de groote mast onder 't vlack aen de kiel naedt eerst heeft geopenbaert, hebben bevonden, de kielnaet wel 3 à 4. vadem werckeloos te sijn, als ook de meeste naden, t'onder 't vlack binnen de verdubbelingh. —

Ten vijffde, alsoo mede hebben zij attestanten bevonden, de eecken huijt onder 't vlack seer van de worm beschadigt, te sijn, [illegible] de vuuren huijt, die daerop heeft gelegen meest daer los aengevangen heeft; want in plaatse dat deselve huijt daervan soude geraeft werden, is die het meerendeel daervan met handen afgehaelt, 't geene haer attestanten niet en verwondert, doordien zij van den schipper van't Jagt S.t Andries voorsz hebben hooren seggen, dat 't meeste gedeelte van de verdubbelinge van't vlack omtrent thien Jaar daerop gelegen hadde.

Ten sesden, verklaren zij attestanten, dat naar het affarbeijden van de vuuren huijt bevonden hebben aen de spiegel 2 à 3. eecke plancken, aen de onder enden vervot en geheel vergaan te sijn, 't geene alsoo in Zee gekomen hadde, groote en swaere leckagie soude bijgebragt hebben.

ten sevenden

Ten tweeden soo warender mede aen backboortsz lijde tusschen wint en water, soo boven, als onder de verdub=
=belingh, twee groote enden van plancken ingestooken, alsoo de oude geheel vergaen waeren.
Eyndelingh hebben sy attestanten onder de verdubbelingh tusschen de twee onderste berchhouten, groote leckagie bevonden, soo dat genootsaakt sijn geweest om de vulling met een kiate vullingh te verdubbelen. —

Tweede verclaeringe soo wel der van voorsz: timmerlieden Als den Equipagiem[r]. Gens en Gecommitteerde Schippers

5. Compareren als nogh nevens de meergenoemde albert de kens, dirck uncteren, en Michiel Com=
=post; den E. Jacob Gens Equipagiemeester van d' E. oostjndische Comp: mitsgaders d'eersaeme schippers hans vermunt, Jan Lambertsz Ladder en Cornelis Loeff=
=brouwer alle jn dienst der E. Comp: dewelcke ter requisitie als voren, gesamentlijck reitererende. —
Eerstelijck dat niet alleen van den schipper van 't voorsz Jagt S[t]. andries maar ook van deselffs opper=
=timmerman genaemt Ryer Pietersz, verscheyde malen hebben hooren seggen, sprekende van 't selve jagt S[t]. andries dat 't meeste gedeelte van de verdubbeling van 't vlack, ontrent thien jaaren daar op gelegen hadde; wyders verclaren nogh den E. Equipagiemeester en welge=
=noemde schippers, dat sy ter requisitie van de welgeduchte Hee[r]: precise en seer punctuelijck en omstandelijck hebben ondernomen en gevraegt, naer alle de gelegentheyt van 't voorsz Jagt de S[t]. Andries en hoedanigh het selve jn de vertimmering was bevonden by de drie eerst genoemde attestanten, waer van berigt hadden ontfangen, Jnsgelijcx als bij de agt eerst voorstaen=
=de articulen duydelijck hebben verklaert, uyt alle welche sonderlinge groote gebrecken van 't voorsz schip d'attestan=
=ten alle te samen in conscientie na de opregste waerheyt moeten verclaeren en oordeelen dat Jndien het selve niet
alsoo

alsoo gerepareert waare, het niet wel mogelijck soude
zijn geweest, daermede een voyagie naar 't patria te
doen; want het naar alle apparentie door de merckel=
lijcke groote aengewesene gebreecken niet over Zee
soude hebben konnen comen, maer hebben moeten
sincken; Aldus gedaen en gepasseert in batavia, ter
præsentie van Johannes de vlaminck en Reynier
Jansz beyde borgers aldier, als getuygen hier toe ver=
sogt die de minute deses nevens de attestanten, en
mij notario hebben onderteeckent, onderstont quod
attestor. was geteekent Jan Keysers Nots.

Verclaringe vanden Schipper Michiel vander Buys en twe synen officieren

Op huyden den 28.en April Ao: 1679. compareerde
voor mij Jan keysers van breda, openbaer Notaris
bij den Ed: raade van brabant in 's gravenhage en in
nederlants India geadmitteert, binnen de stadt batavia
residerende en de getuygen naergenoemt, d'eersame
Michiel van der buys, schipper in dienst der Ede Comp:
dewelcke aen mij Notaris ter hant stelde vier
diverse originele documenten, alle van soodanigen
inhout en in sulcker voegen onderteekent, als hier
onder bij insertie van woorde tot woorde volght—

Ordre van de heeren Bewinthebberen waar
naar de respective opperhoofden van de schepen Ternate,
voorsigtigheyt, oostenburg, St. andries, bloemendael en krijgs=
man, haer sullen hebben te dragen, int voeren van de
vlagge, als ook int voorseylen.—

De wimpel sal gevoert worden van het schip Ternate, daer
schipper op is, Michiel van der Buys, dewelcke ook bij voorval
en ontmoetinge van vijanden de voorrangh sal hebben, waerop
de andere in goede ordre sullen moeten volgen volgens krijgs
gebruyk.—

De schepen sullen maent om maent het vuijr voeren en voorzeylen

in

Aanvangh als volgh.
het schip Ternaten
de voorsightigheyt, oostenburgh.
St. andries, bloemendael
de krijghsman.

dat yder sal moeten letten zijn maant van voorzeylen ge-
eyndigt zijnde de prince vlagge van agteren sal laten waijen
waerop de andre in rangh volgende sal gehouden zijn om voor
te zeylen en bij nagt het vier voeren.
Actum den 26 mey 1677. was geteekent G. V. Clarenbeeck.

Op heden den 26. mey, als even in zee sijn geraeckt
hebben wij schippers van de respective schepen, goet en geraetsaem
gevonden, ons koers om de noort agter hitlant en schotlant om te
zeylen, behoudens dat de coers benoorden hitlant sullen stellen,
5. dogh soo den wint ons mogte tegen wesen, sullen wederom bij den
anderen komen, om dan te sien, wat ons geraetsaem sal sijn te doen,
en te beraemen, aldus gedaen in 't schip Ternaten desen 26 mey
Ao: 1677. was geteekent Michiel van der buys, Ouwel Jansz.
Juriaen Goversblom, Heyn arents de Wilde, Gijsbert Willemsz
en Hendrick Plegtman.

Wij ondergeschreve getuijgen na dat wij op den 26.
mey Ao: 1677. met de schepen ternaten, oostenburgh, voorsightigheyt
St: andries, bloemendael en krijghsman, uijt Texel in zee sijn geraeckt,
en met gemeene stemmen hebben beraemt en goet gevonden, om
de cours N.N.W. agter hitlant, en yerlant om te stellen,
de wint ontrent het O.Z.O.: met een brave doorgaende koelte, soo
ist, dat wij op den 28. mey s'morgens giste ontrent 15 a 16 mijlen
benoorden, het doggers sant gecomen te wesen, alwaer tot onser
aller verwondering met leetwesen saagen, dat het schip de St: andries
met goet zeylbaer weer en een open wint, sijn focke mast, even
onder de salingen affseylde, waer door sijn voor, en boven bindestengh
van boven neer, en de groote stengh ontrent een vierde part aensien
van boven viel, doenmaels waeren wij met het schip ternate na-
gissingh ontrent 1/4 van een mijl voor uijt van hem, weshalven
aenstonts zeyl minderde, en onder de wint na hem toestacken, bij
hem gecomen wesende, hebben met ons schip soo dight agter hem om
en onder sijn lij langs geseijlt, als in hol water met sulcke swaere
schepen eenigsints doenlijck was, deselvige gepraijt, en toegeroepen
hebben, hoe met hun gelegen was, wiert ons uijt den St: andries
tot

307

tot antwoort gegeven, dat hunne foche mast boven hergaen was, met een versoeckende, wij die dagh en de volgende nagt bij hem wilde blijven, tot dat wederom wat meerder zeijlagie soude bij gemaeckt hebben, en dan voort van meeninge wesende, om tot bergen in Noorwegen binnen te gaen, en sigh daar van ander rontholt versien, oversulx hij ook aenstonts zijn cours Noordoost en N.O. ten Noorden aenstelde, dwars van ons aff, na de cust van Noorwegen, de wint nogh ontrent het Zuijdoosten met koelte als vooren, weshalven wij met het schip Ternate wederom na de andere schepen (die wat aen lij van ons waaren) toeliepen, en onder de wint stacken, lieten de witte vlagh tot een teijken, om de vrunden van de andere schepen te spreken, agter van de Compangnie affwaijen, so sijn d'andere schepen dan ook agter ons comen op zeijlen, die wij de gelegentheijt, meeningh, en antwoort, van den St: andries bekent maakten, met toeroepen, vermits doen ter tijt t'eenemael niet mogelijck was, om met schuijten door't hol aenschieten van't water, aen elck anders boort te kunnen vaeren, hebben egter met alle vlijt getragt volcomen sijn versoeck te voldoen, en hebben niet gemanqueert, om hem tot ontrent zijn gewilde plaats bij te blijven, tot dat hij op den 29: do: na de middagh dwars van ons affstack na de noorse wal toe, weshalven wij wederom geraetsaem vonden, onse cours na dit lant te stellen, en onse reijs sochen te vervorderen.

Dit bovenstaende verklaeren wij gesamentlijck aldus waer en waeractig gepasseert te wesen, dierhalven des noots sulcx versoeckende ten allen tijden genegen het selvige met eeden te becragtigen en was geteekent Michiel van der buijs, J.V. Bergen boeckhouder Siewert Leendert de Jonge opperstierman Lauren's van Lontsteen onderstierman dit is 't merck H van Hemme Jansz hooghbootsman Jacob Pietersz Schieman Riewert Harmensz Constapel Jan Cornelisz wever van Sardam oppertimmerman, en Jan Heijnkens Sr: vaderwaeck; ter zijden stont Nt: Schip Ternaten desen 29. May Ao: 1677.

Wij ondergesz: na dat voorsz Schippers met de schepen Ternate, voorsigtigheijt, oostenburgh, St: andries bloemendael en de koopman, den 26. van de voorleden maant mey uijt Tessel sijn geloopen, naar dat geresolveert was met den anderen achterom te vaaren soo hebben op den 28 do: tot verwondering met leetwesen gesien dat 't voorn schip de St: andries, met een braem zeijlskoelte sijn foche mast aen't endt brack, desselfs, en groote stengh, mitsgaders de

stengh

haegh van de boven blinde over boort hagen leggen, denselven gepraijt hebbende, gaven tot antwoort, dat de focke mast boven vergaen was, mits versoekende die dagh, met de volgende naght nogh bij hem te blijven, alsoo nogh wat zeijlagie hadde bij maken, en de dagh daeraen volgende van meeninge was, naer noorwegen te gaen, om sigh daer te laten vermasten en repareren, gelijck wij volgens 't versoech als vooren niet in gemanqueert hebben, hem soo lange bij te blijven; en alsoo ons so [illegible] versoght zijnde, 't gepasseerde in desen verclaringe der waerheijt te verleenen, aen onsen Commandeur, hebbende niet kunnen weijgeren. Int Schip Ternaten desen 2: Juny Ao: 1677. was getekent Michiel van der buijs, Ouwel Jansz Juriaen Goversblom Kleijn Arentsz de Wilde en Gijs Willemsz.

Compareerde als nogh, [illegible] nevens den Welgen: Schipper Michiel van der buijs, Joan van bergen, boeckhouder en Laurens van poutsteen, onderstierman, alle drie Jegenwoordigh bevlenden op 't Jaght 't huijs te cleeff, en te samen in haere voorsz qualiteijten met het schip Ternaten den 28 December 1677. uijt het vaderlant hier ter rheede batavia gearriveert dewelcke voorgelesen zijnde de twee voorstaende onder de hant verleende attestatien in dato 29 Meij 1677. bij haer drie attestanten nevens andre getuijgen mede onderteekent zijnde; en de tweede attestatie in dato 2 Junij desselvigen Jaars bij vijff schippers, en onder die bij den eersten attestant mede onderteekent, tot nader bevestiginge, en Justificatie van de eerste voorschreve getuijgenisse, en verklaren de attestanten ter instantie van de Edle: heer Gouvern.r generael Rijckloff van Goens en de raaden van India, als nogh bij de waerheijt van haer voorgenoemde geteekende getuijgenisse te persisteren, en het selve bij desen als te renoveren, sonder eenige alteratie van vermeerderingh off verminderingh te doen, en getuijgde den schipper van der buijs nogh alleen, dat

bij

bij in de maant Junij 1670 nevens den Equipagiemr: Jacob Stevens en andre door haer Ed: hoogh gemelt mede gecommitteert geweest zijnde, om het gesunde Jagt S:t andries, waervan hier boven gesproken staet, soo haest het ontlost was, van de goederen die daer mede uijt het vaderlant overgebragt waaren, op het versoeck van den schipper hendrick plegtman te helpen visiteren, alsoo hij klaegde over groote leckagie in de boegh van't schip, sustinerende dat het moest haperen, ontrent, off aen 't has van de voorsteven, als doen, niet alleen van den selven genoemde schipper hendrick plegt=man, maer ooch van sijn oppertimmerman Heijer Pietersz duijdelijck en uijtdruckelijk meer als eenmael te hebben hooren seggen, dat de verdubbelinge onder 't vlack van't schip wijnig wien Jaaren daerop gelegen hadde; Aldus gedaen en gepasseert in Batavia ter presentie van Johannes de Vlaminck en Reynier Jansz beyde borgers, als getuijgen hier toe versogt, die de minute deses nevens de attestanten en mij Notaris hebben ondertekent, onderstont Quod Attestor was geteekent Jan Keysers Nots.

met welke verclaringen en bij't persisteren bij de voorheen gedane protestatien dan gemeent zij Comp:s regt genoeg te syn door ons bewaart

Op het welcke alle dan wederom in Raade van India met aandagt sijnde gedelibereert, is eenpaerig voor het regt en Interest van de Comp:ie dienstigh geagt, niet anders of verder in dese saake te komen treden; dan bij onse voorheen gedaene protestatien van 31: Januarij en 10 februarij passado, alsins en in allen deelen volkomen te blijven persisteren en tot sulcx; schriftelijck te doen den voorn:e Notaris Jan Keijsers nader uijt onsen name

En daarom andermaal schriftelijk bij onse vorige protestatien door den notaris Keijser te doen persisteren

te

te authoriseren; Welcke dan aanstonts ge-
schiet; en sijn relaas ook ten eersten weder
aen ons gerapporteert hy; Conform de naarvolgende
geinsereerde Acte &a:-

Den Notaris Jan Keysers behoorlijck — Acte voor den notaris Keyser om sulx te gaen den Schipper van St: andries te doen.
geadsisteert, wert bij desen geauthoriseert, uijt den
naeme en van wegen den Gouverneur Generael
en de raaden van India, representerende de Generale
Nederlandse geoctroyeerde Oostjndische Compe: in
dese landen, te vervoegen, aen en bij den persoon
van hendrick Vlegtman, schipper van het gehuurde
Jagt de St: andries present leggende alhier ter reede
om hem aen te seggen, dat door den Notaris —
David Disponteijn, op den 11e: deser maant in raade
van India is overgelevert, sijne gedaene Insinuatie,
soodanigh als hij deselve in qualiteijt van schipper
op den voorsz scheepe, van wegens sijne reeders door
den genoemde Notaris heeft laten doen, en dat Ue
belast is, daer op hem tot antwoort te geven, dat
wij als nogh persisteren, bij onse gedaene regt=
matige protestatie, en dat wij door U tot allen
overvloede, tot Justificatie van de selve, hier
benevens hem laaten ter hant stellen twee —
copie attestatien, voor U Notaris, op den 23en dagh
van dese lopende maant gepasseert, en nevens U
door de burgers Johannes de vlaminck en Reynier
Jansz als getuijgen mede onderteekent, en dat wij
ons de saaken ten belange van zijn onderhebbende
schip sedert den dagh van de voorsz protestatie
dat geweest is, den 2e: februarij Jongstleden niet
meer en hebben aengetrocken, voor soo veel

het

106

186

het de Compe: en ons, als representerende deselve, - eenighsints souden konnen, off mogen raaken; en sult gij notaris van u verrightinge in desen, schriftelijck u wedervaren relateren. Int Casteel Batavia den 29e April Ao: 1679. Onderstont ter ordonnantie van bovengemelte haer ho. Edele: den Gouverneur Generael en de Raaden van Nederlants India was geteekent Joan van Hoorn als Secretaris.

Een Schriftelyk antwoordt van Gemelte notaris wegens en uytnaam van schipper Plegtman daar op —

Verklaren wij Jan Keijsers van Breda openbaer notaris, bij den Ede: Raade van Brabant in 's Gravenhage, en in Nederlants India geadmitteert, binnen de stadt Batavia residerende, geassisteert met de eersaeme borgers Johannes de Vlaminck en Reijnier Jansz, ons alle vervoegt te hebben, bij en voor den persoon van Hendrick Plegtman, schipper van het gehuurde schip de St. Andries, en hebbe Ick Notaris hem uijt vorige last wegens de Edele: heeren Gouverneur Generael en Raaden van India, het voorstaende eerstelijck van woorde tot woorde voorgelesen, waerop hij schipper Plegtman versogte daervan copije te hebben; deswelcke ook hem datelijck authentijck hebbe overgelevert, neffens ook de twee autentique copie attestatien, in de gemelte acte van authorisatie geïnsereert, diensvolgens hebbe ick notaris ook mondelingh de uijtterste Intentie van haer welgemelte Ede: heeren hem schipper Plegtman nogh aengedient; namentlijck dat haere Ede: bleven persisteren bij haer voorgaende protestatie, en dat Ick notaris wegens deselve Ede: hem overgaff de voorengen: drie authentique documenten; eijndelijck dat haere welgedachte Ede: de saaken ten belange van sijn onderhebbende schip, sedert den dagh van de voorsz. protestatie, dat geweest is den 2e februarij Jongstleden, niet meer en hebben aengetrocken; voor soo veel het d'E Compe: en haer Ede: als representerende deselve, eenighsints souden konnen off mogen raaken; en Ondertusschen Ick notaris dit relaes

hebbe

hebbe gedicteert; hadde hij schipper Plegtman de voorn
drij Instrumenten voorlesen, en gaff door verders tot
antwoort, dat hij daernaer daerop schriftelijck souds
dienen; aldus overhandigt, gepersisteert, geinsinueert
geantwoort, gepasseert en gerelateert, in Batavia, dato
tum en ter presentie als boven, en hebben de getuygen
in oirconde der waerheijt dese nevens mij Notario onder-
teijkent, en was geteekent Jan Keijsers Nots. nogh stont
en was geteekent Johannes de Vlamink en Reynier
Jansz beyde borgers; onderstont Quod attestor, was geteekt
Jan Keijsers Nots.

Met alle welcke successive schrifturen en procedduren
wij dan vermeenen, van het veelgenoemde schip St.
Andries, soo veel in ons vermogen is geweest, genoegh
te sijn geseght, omme de Comp: ter tijt en plaatse
daar het behoort te connen guarandeeren, en daer regt
te bewaaren, sonder dat deswegen nu yets meerder
sal behoeven bij de hant genomen, ofte int werck
gestelt te werden

Met alle welcke documenten gemeent wert van 't schip St. andries genoeg sy geseght en gedaan om de Comp. te guarderen daar 't behoort

Batavia int Casteel datum als vooren

Van goens

C. Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Joan van Hoorn

Jeremias van Riebeeck[?]

Joan Camphuijs

108

188

Maan-dagh 1:e Maÿ A:no 1679

Besoingies over de saken van Cormandel

De Incopers van de slegte [illegible] Rÿs A:o passado door den fiscaal ten Custe te doen aanspreken

En weder 3 a 400 lasten verschen Rÿs voor batavia te doen Inkopen

Item de negotie op bimelep: weder t'doen voortsetten

Int neguiant vant weygeren den Passen aen de moren voor als nog by de voorle. den saak ordre te persisteren

Dese vergaderinge bÿ d'h:r Generael extraord: belegt sÿnde omme te besoigneren, in de saaken van Cormandel, soo is naar overslagh vastgestelt, den Gouverneur en raat te bevelen, omme over de slegtheÿt en onbequaemheÿt van den rÿs A:o passado mettet schip den blauwen bulck van Tegenepatnam becomen, de Inkopers van dien door den fiscaal ginder te laten aanspreken; en tot Sadrespatnam of anders tot bimelepatnam weder drie à vier honderd lasten goede en versche rÿs, voor batavia te doen Inkopen, en op welcke laaste Comptoir ooko sal geordonneert werden, de negotie en Insaam van verscheÿde dienstige Grove Cleden, op niewo na vermogen voort te setten

En of wel den heer Gouv:r Caulier en raat vermeenen, dat het weÿgeren en inhouden der passen aen de mooren; des Comp: negotie tot Tegenepatnam en ook tot Sadrespatnam ten hoogsten soude konnen troubleren en becommeren; soo is egter naar deliberatie verstaan bÿ onse vorige ordre dienaengaende als nogh te blÿven persisteren; ten sÿ ons nader kragtige redenen dierwegen wierden gegeven,

alsoude

alsoude men ook bij eenigh soodanigh gevreest
quaat gevolgh, de negotie der voornelte
Comptoiren van Tegenepatnam en Sadras
patnam; wat verder om de Zuyd en onder
Compagn: eygen Jurisdictie van Nagapatnam
tragten te trecken en over te brengen, omme
alsoo dan met eenen van Sivagies en andere
bedrengde roveryen bevrijdt te mogen blijven.

alsoude men by eenigh gevreest quaat gevolgh den handel van Sadras en Tegenepatnam na Comp:s Jurisdictie van Nagapatnam trecken

Nota

Soo is mede op de klagten der Masulipatamse
opperhoofden; dat het werck ginder met het
geordonneerde verminderde getal van Inland-
se dienaaren niet na behooren kan waarge-
nomen werden; nogh dat zij opperhoofden
met het geordonneerde Jaarlijkse genot van
provisien niet konnen bestaen; goetgevonden
dan het reglement deswegen gemaakt, ons als
nogh te blijven houden en gedragen; tot dat
men met het nader berigt van den Gouv:r
en raat wegen dat voorstel, sal sijn gedient
om daar op dan 't nodige verder te disponeren.

Op de klagten der Masulip: opperhoofden over 't minderen der Inlandse dienaren en hunne Jaarlijkse Provisien is verstaan voor als nog bij 't geordonneerde Reglement te persisteren

tot het nader berigt van den Gouv:r en raad daar over

Den ouden Capteyn Luytenant Joris herven-
donck lange Jaaren ter custe gemiliteert
hebbende, en A:o passado met het nieuw gemaak-
te reglement door d'h:r Gouverneur Caulier
herwaarts opgesonden; is op sijn versoeck bij
desen geaccordeert, wederom naar Cormandel
te

den Capiteyn Luytenant Joris Hervendonck weder na Cormandel gelicentieert om in syn vorige functie gebruyckt te werden

te mogen vertrecken, omme aldaer in zyn vorige functie gebruykt te werden: als mede den hoogbootsman Lourens aartse zynde, in gelyker manieren van ginder overgekomen

enook den hoogbootsman Laurens Aartse

Hoewel van het berooven van Comp:s logie tot Sadrespatnam A:o 1676. tot nogh aen het Golcondase hoff geen voldoeninge off satisfactie heeft konnen werden geobtineert soo is en wert egter nodigh geagt, dat die saake en pretentie doorgaens sal moeten levendigh en aengebonden werden; derwyle men andersints wel meermalen ligtelyck van sulcke schelmstucken sowx konnen perijckel loopen.

De Restitutie van't berooven den Sadraspatnamse logie aan't Golcondase hoff doorgaans levendig te houden

Michiel Janson van Amsterdam al een geruyme wyle bekleedt hebbende het secretaris ampt van den Gouvern:r en raat tot Palliacatta, wert als nu opt voordragen derselver, en syn overgesonden request met's uyme tyts expiratie geadvanceert van f 20. tot onderkoopman met veertigh guldens ter maant en verbant van vyff Jaar.

Michiel Jansoon Secret:s vanden Gouv:r op Palliacatta onderkoopman 40 gl:s 5 Jaar

Insgelycx zyn ook geapprobeert de gedaene verschansingen ter Custe van den Coopman Jacob Corbusier tot opperhooft; en den onder coopman Bruyn Wildelant tot secunde ten Comptoire

Jacob Corbusier tot opperh:t en Bruyn Wildeland tot Secunde op't Comtoir daar benon geapprobeert

Comptoire daatteron; item Caspar Nilo.
tot guarnisoen boeckbonder, en Pieter van
der burgh als administrateur der lywaat pack-
huysen tot palliacatta. —

Item Caspar Nilo als guarnisoens boeckbinder en Pieter van den burgh in de lywaat pakhuysen op palliacatta

In conformite der ordre van de heeren
meesters, bij hare Jongste concept generale
missive van .. May 1678. sal na Cormandel
als ook bengale en elders werden geordonneert
bij aldien de Engelsen meermalen eenige van
ons volck, bij hun komen te versteeken, ofte
vervoeren; in sulck geval schriftelyck tegens
deselve te protesteren, en soodanige protesten
herwaarts over te senden, om bij tijt en wijlen
haar Ed.le: uijt patria van te konnen dienen &ca.

Ordre na Cormandel bengalen en elders te geven, om tegen d'Engelsen by 't versteecken onser matrosen schriftelyk te protesteren

En die protesten herwaarts en na patria voort te senden

En vermits uijt vaderlant de stoffe der goenij
vrij beter, als den slegten bengaelsen hennip
tot het slaan van eenigh touwerck, sijn be-
vonden, soo sal van gemelte goenij stoffe eens
2 à drie hondert ponden van Cormandel
werden geeijscht omme alhier nader preuve
van te nemen &ca. —

twe a 3 hond.t Cormandelse goenij tot een preuve te eyssen

Onder de besoignes van Cormandel, is ook
dienstigh geagt de nu affgaende twee rijck
geladen kielen van over de 1½ tonnen
gouts, de bhay van trincoenmale op Ceylon
en

De 2 schepen nu na Cormandel gaande trien, Coenmale te doen aanlopen

om na eenige france off andere vyanden te vernemen

en soo over Nagapatnam en de Zuyder comptoiren hun reyse voort te setten

Partye tin spiaulter, sandel hout, rompen en nagelen ook apart voor Nagapatnam mede te senden

Item een Preadvisbriefje aen d'H.r gouv.r van Goens en raad op Ceylon

en de jongste gedane herstellinge in de wannias te approberen

en passant te laten aengaen; omme aldaer
na den toestant ter custe; en of er geen
onraat of eenige vyandlycke france schepen
uyt vaerwater, syn te vernemen; en alsoo
hunne reyse sonder schroom op Nagapatnam
en langs de Zuyder comptouren, omme daer
de gerede goederen voort patria en batavia
in te nemen, voort te setten; sullende met deselve
bodems beneevens partyen tin spiaulter, sandel
hout, rompen, en nagelen, op de gedaene eysschen
apart, voor den handel op voorschreve Nagapat-
nam. Ook een praeadvis aan den E.
heere Gouv.r Ryckloff van Goens de Jonge,
en raat op Ceylon werden afgeschickt
en haer E. daar by voor af bekent gemaakt;
ons genegen en approbatie int en over de jongst
gedaene herstellinge der Wannias; met het
overlyden van den boosen en loosen Cayla
Wannia; ende nieuw gerenoveerde articulen
off verbonden met alle de hoofden derselver
landen tot onderdanige gehoorsaemheyt en
vaste trouwe aen de Comp.ie; ende verder dat
wy met gemelte heer Gouvern. en raat van
absoluyt verstant syn nodigh te wesen; en by
desen ook, ordonneren; dat door de geheele
wanny uyt onsen name en ordre by open
placcaat sal werden gepubliceert. dat de
hoofden

hoofden derselver wannias welke hun in toekomende wederom met rebellie of notabele ongehoorsaemheyt tegen hun schriftelijcke beloften en wettigen lantheer (namentlijck de Compa:) quamen te misgrijpen; dat de soodanige deswegen met de doot sullen werden gestraft, haere landen aen de Compie: vervallen en haere kinderen en nasaeten van hun erff=regt, en possessie t'eenemaal uytgestooten blijven en sulx aen andere, die men voor de Comp: daartoe de getrouwste en bequaamste sal oordeelen, overgelaten werden; als moetende hier ontrent met rigeur werden geprocedeert op dat men die goede beginselen in vaste stant en onderhoudinge magh brengen; en niet door t'elckens met goetheyt te pardon=neren; sin slimmer als te vooren te doen ageren; nadien die boschvolckeren, door onderlinge verbintenissen en verwandschappen andersints bij quaatstokingen datelijck, den een den anderen volgen; behalven dat het ten eenemaale; sijn Compe: gecon=questeerde souverayne onderdanen; en dit een saake, die voor 't belange en profijt van de Compagnie van sonderlinge importantie gevonden en bevonden; En daerom bij desen soodanigh eenpaerigh billijck en

Ende omde hoofden der Wannias bij rebellie en aanslaande tegen de Compe: met de dood te straffen haare landen aende Compie: te doen vervallen om hun kinderen van haar erfregt te verstecken

En sulx aan andere den getrouwsten over te geven.

om door rigeur en goede beginselen een vasten stand [illegible] te brengen

omdat die boschvolckeren anders t'elckens malkanderen int quade wedder souden volgen

En omdat het syn Compe: souvraine onderdanen en die saak voor de Compie: van importantie

en nodigh geoordeelt en gebonden wert, gelyck
daar aff met de Jongste brieven naar 't vader-
lant al preallabel advis aen de heeren meesters
is gegeven geworden. —

Gelyk daar af ook al preallabel advis na 't Patria sy gegaan

En wat belangt de perel visscherye in de bin-
nen bhaij van Trincoenmale waar van ons
Jongst een monstertje is toegesonden, en ook na
't patria voortgeschickt; dat; dat werde door
Expresse Getrouwe Commissarissen eens nader-
lee sal dienen ondersogt; of 'er voor de Comp: by
vervolgh en goet succes; al mede eenigh im-
portant voordeel van te verwagten mogte
syn —

de ontdekte Perel visscherije tot Trincoenmale door Getrouwe Commissarissen nader te ondersoeken

Alsoo wy met de nogh trotterende swaare
troubelen op Javas oostcust al weder goede
quantiteyt rys van Cormandel bengalen
arracan &c.ª sullen van noden hebben; soo
sal ook naar Ceylon en nagapatnam werden
geordonneert, Indien aldaer buyten eygen
nootdruft 5 à ses hondert lasten van dat
graan kan werden gemist ons deselve met
bequaeme scheeps gelegentheyt (dogh goet
en durabel) herwaarts te bestellen. —

Ordre na Ceylon en nagapatnam te geven, om 5 à 600 lasten Rys soo 't daar kan werden gemist voor batavia te bestellen

Tegen Javanen met d'h.r admiraal anthonio
hurdt

kundt van Javas oostkust hier gebragt, en aldaar als rebellen en oproermakers, door den Soesoehoenangh in onse handen gestelt; Zijn als nu goetgevonden met dese Cormandelse schepen te versenden naar Trincoenmale; omme aldaar in de kettingh aen de gemeene wercken te arbeyden; en alsoo van haer verdere quade voornemens bevrijdt te wesen. —

Negen stx: Javaanse rebellen van Javas oostkust na Trincoenmale te senden om ald:r in de ketting aende Gemeene wercken te Arbeyden

Nademaal men na 't Gouvernement van Malacca niet voor Juny of July aenstaande de nodige en gewone besendinge met den eysch van coopmanschappen en behoeftens (en egter nogh eenigh recreut van militairen) sal konnen bestellen; soo is niet ondienstigh geagt met twee burger vaartuygen een preadvis, aan d'H:r Gouverneur Jacob Jorisse Pits en raat af te schicken, en onder andere te ordonneren, dat men aldaar int reguard der vreemde en uytheemse vaart en negotianten; voor eerst als nogh bij den ouden voet sal blijven continueren:

2 Preadvis briefjes per borger vaartuygen na Malacca te senden

Ende te ordonneren om int reguart der vreemde vaart ald:r nog voor eenst bij den ouden voet continueren

maar omtrent de Castilianen de Jongste ordre der heeren meesters (bij hunne concept generale missive van maart 1678) hebben te observeren; en die natie bij weder verschijninge op Malacca; den doortogt te beletten; en tot becomen ordre en bescheit van hier; in

maar de Castilianen volgens de Jongste ordre den Heeren m:rs den doortogt op Malacca te beletten

en tot nader ordre van hier in Arrest te houden

arrest

196

196

arrest en beslagh aen te houden.

Gelijck mede bij aldien er eenige bouttouders in dat vaarwater mogten werden gerencontreert of bevonden (contrarie de contracten met dien Coninck en lantsgrooten gemaakt) deselve mede aengehouden en met hun vaartuygen &a. versekert herwaarts opgesonden moeten werden.

de bouttonders int vaarwater van malacca gevonden werdende mede aen te houden en versekert herwaarts op te senden.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth:o hurdt

W: van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn
Secr.

[Di]nsdagh 5 Maij 1619.

Nadien men jn onse besoingies omtrent het emportante en nogh verwarde werck op Javas oostcust omme verscheijde redenen en toevallen als nogh tot geen volcomen vast besluijt van een finale heijlsame Resolutie ten meesten dienste van de Comp: en't welvaeren deser gemeente kan komen of treden, soowel de vergaderinge sigh daar omtrent continueel in serieuse meditatien is ophoudende, omme hoe eer hoe beter daartoe te geraaken; soo is goet gevonden, het Jagtje de Bataviscke Coopman, leggende reets met nootlijckheden voor den Steeijn om de oost meest volladen; in korte dagen met een preadvis derwaerts te laten voortgaan.

En daar benijden nogh tot overvoer eeniger resteerende behoeften &ca. naar voorschreve Javas oostcust aen te leggen, het Jagtje Henricus.

Dewijl men omtrent 't wande werk op Javas oost Cust nog tot geen finale Resolutie kan treden

Soowel men met Serieuse besoingies daar over besig is

Is goet gevonden 't Jagt de Batavise Coopman vol nootsakelijkheden met een Preadvis na Sourabaya te laten voortgaan

Batavia jn't Casteel datum als boven

Van Goens

Joan Maetsuycker

Balthasar Bort

Joan Camphuijs

Anth.o hurdt

Joan van Hoorn

W: van Outhoorn

198

Woonsdagh 10e Maij

Naarmiddaghs Extraord:e Vergaderingh

Voorsts Ed:e generaal over Seecken overgelevert Geschrift door Radja Palacca

Den Ed:e heer Gouverneur Generael dese vergaderinge hebbende doen bij een komen, draagt de heeren voor; hoe dat, sijn hoogheijt Radja Palacca huijden mergen bij sijn Ed:t hadde geweest; en (na eenige onderlinge discoursen van sijn toestant &ca:) in de malleijtse tale overgegeven; seeker geschrifje; waerbij, syne Intentie en Inclinatie scheen te willen openbaeren; en waar van denselven bevorens ook al meermalen eenige preallabele discoursen heeft gevoert; hoe wel de constitutie van tijt en saaken ons tot nogh niet en heeft toegelaten ofte bequaam gemaakt; omme in sijn en sijner volckeren reguard, naar wensch te komen disponeeren. luijdende voorschreve ingedient schriftuurtje naar vertalinge in het duijts, als volght:

Daar by syn Intentie scheen te verclaaren

Hoewel de Constitutie des tyts tot nog niet heeft toegelaten, in syn Reguard te disponeeren.

't Inslaag Intentie van t voorsz: Geschrift van Radja Palacca

Den Coninck van Bonee geeft eerbiedelyck te kennen d'Ed:e heer Gouverneur Generael en d' Ed:e heeren Raden van India, hoe dat ich Radja bone de groote genegentheijt van de Comp:e mijnwaerts nooijt in vergetinge kan houden, om dat d' Ed:e Comp: mijn hooft tot mijn lichaem aen een heeft gebragt, en op wien ich mijn hoop en groote vertrouwe nogh ben hebbende, en daerom hebbe volcomentlijck alle de ordres en wetten, die in de beijde brieven per d'E:e president Jacob Cops en den Capiteijn Jan françen door U Ed:e:

van U Ed. waaren gesonden, weggekomen, 't gaet nu
in de sevende maant, dat ick hier als ondienstigh
geweest ben, daerentegen d' E. Compag: en U Ed: groote
moeijten en kosten ben aendoende, weshalven seer
vriendelijck U Ed: versoecke mij te vergunnen, dat ick
mijn volck (die op Sourabaija zijn) magh ontmoeten;
Ingevalle U Ed.e mogten voorgeven, dat U Ed: nogh jet=
wes hebben te beramen off beraetslagen (gelijck U Ed.e:
verscheijde maalen mij hebben believen te dienen) soo
sal ick hier een van de koninghs kinderen die het vaen=
del van 't Boneze rijck sout laaten, om deselve U Ed.e=
resolutien af te wagten, dewelcke bij mij dan kan komen
bekent maecken, en is 't dan saake dat Comp.s dienst
op Java dient gedaen te werden, soo sal ick het daar
doen, dogh soo d' E. Comp.ies dienst tot Bantam mogte
werden vereijscht, dan kan ick met alle ons volck weder
komen, om de Bantammers tot onder doot toe, te be=
strijden, alsoo van herten genegen ben, d' E. Comp.e:
en U Ed: wetten en Mandamenten gehoorsamelijck in
alles naar te komen, om dat alle mijn leven Comp.s:
en U Ed.e weldaden ende verlossinge van 't Boneze rijck
niet kan vergelden, en bij aldien U Ed.e niet en believen
te vergunnen, dat ick bij mijn volck magh zijn, 't is
dan seeckerlijck dat U Ed.e en d' E. Comp.e mijn leven
niet en estimeert, alsoo onder ons een gewoonte is, dat
den Coninck van Boné bij de Aron pitoes moet zijn
en als wanneer den Coningh van Boné dat niet en
doet, dan wert hij bij de Aron pitoes voor geen koningh
gekent, en dese Aron pitoes zijn op Sourabaija.

Waar over dan met aandagt gebesoigneert ende geredenceert wesende; Soo is eyndelijck voor af bij provisie eenpaerigh goetgevonden, gemelte Radia Palacca sijn versoek, in soo verre te accorderen — *Waarop goetgevonden is Palacka's versoek in soo verre te accorderen*

325

Dat hij met al sijn volk en vaartuijgen sig tot vertrek sal mogen vaardig maken

accorderen, en te approberen; dat hij sijn hier
aanwesende volck en vaartuijgen sal vaardigh
maaken en toerusten tot vertreck; en waar be-
=sijden dan van onse kant om hem te meer te
contenteren; en (bij vertreck) tot overvoer van hem
en sijn volck en gommeslagh te dienen, ook sullen
werden gereet gemaakt, en bij desen daar toe sijn
aangelegt, de schepen 't Eylant Mauritius, Japan
en 't Goet begin: het zij dan naar Sourabaya:
daar het in verscheijde opsigten wel eerst en naast
schijnt te sullen op uijtloopen en vereijsschen; ofte
wel anders soodanigh en alwaar men het voor
den dienst en interest van de Comp:e sal nodigst
bevinden, hun te gebruijken of te depescheren.

En daarbenevens dan ook om tot dessels overvoer te dienen sijn geprojecteerde de schepen Mauritius Eijl:t Japan en 't Goet begin

Het zij naar Sourabaya of daar men het voor d'interest van de Comp: sal oordeelen nodig te agten

Bij onse resolutien van 12 september, 8 october
4 november, en 6. december des vergangen jaars
al gesprooken wesende; omme ons hier rondomme
soo te water al te lande tegen de quade mineës
en vijandlijke actien der Bantamse gebuijren
allesints ter defentie te prepareren; gelijk des-
=wegen ook met de jongste retourvloot naa 't Va-
derlant zij geschreven; soo is als nu geresol-
=veert, nadien die quade machinatien dage-
lijx nogh al langs hoe meer sigh komen te
openbaeren; dat men de buijten fortressen
Rijswijck en de Sevenhoek, om te beter bij eenig
overval hun gewelt te konnen wederstaan;
ten spoedigsten met een zoden werck van buijten

Bij verscheijde Resolutien sijnde gesprooken om tegens de quade mineës der Bantamse onsen defencie te prepareren

Soo is nu ook goetgevonden de buijten fortressen Rijswijk en Seven Hoek met een soden werk van buijten te versterken

op

op de bequaemste maniere sal laten versterken, en de soldaten, die tot het Zoddensteeken, als anders daar aen sullen werden gebruijkt, gedurende die tijt, een schellings des daags beneevens een mutsjen arack voor hunnen arbeijt toeteleggen. —

Inde soldaten daar aen Anbeijdende 1/8 R: daags nevens een mutsjen Arak toeteleggen

En de overmits ons bij de advijsen van den Resident Caaff ook zij ter kennisse gekomen, dat de twee bantamse koopvaerdijen met omtrent 100 man, onder de 2 broeders Pangiran Soeria en Ratou bagus abdul cahir, eenigen tijt voorleden naar de straat banca afgesonden, (en 't welcke niet sonder voorweten der sulthans kan sijn geschiet) hun na de rivier van Andragirij begeven, en aldaer seer schelmachtigh en op een verraderscke wijse des Comp:s logie souden afgeloopen, alle onse daar aen wesende nederlandsche dienaeren tot 17. int getal vermoort, en des Comp:s Coopmanschappen effecten en verderen ommeslagh geroofft hebben, gelijckse, dan, met dien buijt, dees dagen t'huijs gekomen waren; Soo is op die onverwagte tijdinge met aendagt gedelibereert wesende, goetgevonden en nodigh geagt, den Coopman Jacob van dijck eens weder in Commissie naar bantam te laten afgaen, omme den Jongen Coninck uijt onsen name in der minne, doch met goeden ernst, afte vragen, wat het te seggen

Op bekomen advis vanden Resid: tot Bantam dat hun noofvogels Comp:s Logie tot Andragierij souden afflopen, en al ons volk aldr souden vermoort hebben en Comp:s effecten Genoost

Is goetgevonden den Coopman Jacob V: dijk eens weder in Commissie na bantam te laten afgaan, om den Jongen Conink aftevragen wat dat werk van Andragierij te zeggen en wat ervan de waarheijt zij

seggen en van de waerheijt zij; dat de Ban=
tammers, als boven verhaelt onse logie tot
Andragiri afgelopen; en ons onnosele
weerloose volck aldaer in een anders vrij=
lant vermoort hebben, met verdere verkla=
ringe; hoe wij over alsulcke boose acten en
horribele moort, sonder eenige reden of regt ten
hoogsten sijn verwondert en ontstelt, en nogh
te meer, om dat naar 't advis van onsen Resident
Caaff, die moordenaars over dat boose faict, bij
den jonge koninck souden werden gemainoti=
neert, en geprotegeert; dogh om me die extra=
ordinarije afsendinge niet te voorbaerigh bij
der hant te nemen; voor dat men wat naar=
der en sekerder bescheijdt heeft; is alvorens best
geoordeelt, die bootschap aen den Jongen Sul=
than van Bantam voor aff, door praeseen=
daar aenwesende Resident Caaff te laten geschie=
den; en alsoo te ervaeren, wat zij daer op
sullen antwoorden; sonder als nogh voor eerst
tot dat bescheijt; van eenige Restitutie der
geroofde goederen te spreken.

met verclaringe wij over dat Schelmstuck Sijn ontstelt en nog te meer om dat die moordenaars door den Sulthan souden wesen geprotegeert.

dog sal alvorens van dyck te senden door den resid.t Caaff die Bootschap eens werden gedaan om hun antwoordt daarop te ervaren

Sonder nog voor eerst van eenige Restitutie te Spreecken

Weshalve dan met eenen tot afhaal van
eenige ingekogte tarw als overbreng van
den duijsent spaense realen, en partij ge=
eijschte provisien op overmorgen naar bantam
sal werden afgesonden de Chialoup de
Salm

De Sloep de Salm met 1000: Rs tot afhaal van tarw na bantam afte senden.

den

Den Schipper Jan Lambertse Radder
versoeck gedaen hebbende; omme sigh
voortaen van den dienst van de Comp:
te mogen ontslaen, en als een borger alhier
te erneeren, onder aenbiedinge nogtans, om bij
eenigh voorval, daer 't nodig mogte wesen;
hem altoos gaerne te laten gebruijken; en
versoeckt ook met eenen, omme als hij mogte
inclineren wederom te repatrieren, als dan
met een schip in sijn presente qualiteijt te
mogen werden voorsien; Soo is denselven
sulcx geaccordeert; en wederom in sijn plaatse
op het schip Schielant gestelt den Schipper
Hans Vermunt ende in plaats van denselven
op 't schip 't wapen van Middelburgh den
schipper Kraein Rande, Item in stede van
dien weder op 't schip den eendragt schipper
Symon Pieterse Croon:

Den Schipper Jan Lambertse Radder op sijn versoek van Comp^s dienst ontslagen, om in sijn Qualiteyt na desen weder te mogen Repatrieeren

En schipper Hans Vermunt in sijn Plaats opt Schip Schielandt gestelt

Item Kraein Rande weder opt 't Wa: van Middelburg

en Symon Pieterse Croon opt Schip d' Eendragt

Verders is door sijn Ed: den heere Gouvern^r
generael ende raade gebragt de Concept
instructie voor den dijchgraaf deser
stadts ommelanden, d' Ehans helt opgestelt;
omme voor eerst soodanigh tot sijn p^e
naergt te dienen en geobserveert te
werden; en dewelcke dan na resumptie ook
na de presente gelegentheijt eenpaerigh is
geapprobeert

De Concept Instructie tot P^e narigt voor den dijkgraaff deser Stede by sijn Ed: voortgebragt Geapprobeert

329

als kunnende na desen na bevindinge van Zaken werden geamplieert werden

geapprobeert; als kunnende na desen, [illegible] een
en 't ander, als men jeto verders tot nut
en gerief van't gemeene beste komt uijtte
vinden; verder na bevindinge van saaken
werden geamplieert en verbetert.

L

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn
Secrs.

Vrydagh 12 May 1679.

Naar dat al een geruijmen tijt voorleden veelmalen is gesproken geworden van het verplaatsen van't Lazarushuijs, buijten deser stede, staande, tot nogh aen de west-zyde ontrent de buyten fortresse anckeé, en by resolutie van 15. July verleden jaers, om nutte en nodige in-sigten verstaan; 't selve te begrijpen aen ofte om-trent de mont der rivier anckol; 't welck sedert by nader ondersoeck en bevindinge geoordeelt zijnde mede nogh zijn swarigheden en becom-meringen in verscheyde opsighten te sullen meede slepen; soo zijn een wijle herwaerts onse specu-latien weder geloopen; waar men het dan op't bequaemste en verligste voor alle be-smettingen soude konnen begrijpen, naardemael die droeve siechte (God betert) nogh al dage-lycx onder dese gemeente, eer schijnt toe dan aftenemen, en over't welcke eyndelijck al op 19: April passado (volgens de gehoude notulen) de gedagten zijn gevallen; off men het niet alderbest soude konnen laten aen-stellen; op eene der gelegenste eylanden buy-ten dese stede; 't geint naar alle apparentie voor het verligste middel zy geagtet, ende waer na dan op't voorstel, en gedaene berigt van

Besoingjes over't verplaatsen van het Lasarushuijs

dat voorleden jaer verstaan was, omtrent de mondt der Rivier Angiol te begrijpen dog bij nader ondersoek al mede van swarigheyt bevonden

nader speculatien waar men 't selve op't verligste souden connen begrijpen, wyl die siekte nog dagelycks toeneemt

van den heere Gouverneur Generael (die
van't Eylant purmerent te dien fine een
oculaire Inspectie heeft gelieven te nemen)
dat aldaer wel de bequaemste en miste ge=
legentheyt tot alsulcken ommeslagh geoordeelt
en gekeurt mogte werden; wyders als nu eyn=
delyck, absolut is vastgestelt, en gearresteert,
het Lazarushuys op voorschreve eylant Purme=
rent te laten overbrengen ofte opstellen;—
leggende niet verre, en naast een canonschoot,
ontrent van het eylant onrust, ende wyders
de nodige huysingen en opstal als het verdere
daartoe en aengehorende, by affictie van
biljetten, aen de minst biedende publycq te doen
aanbesteden, ende de besorginge van dien
(met onse Communicatie en voorkennisse)
aen heeren Schepenen te bevelen.

Dat dan Eyndelyk vastgestelt is, op het Eylandt Purmerent te laten opstellen leggende nabij onrust

Ende nodige huysinge en Opstal daartoe het Lazarus huys by biljetten te doen Aenbesteden, ent besorgen van dien wyders aen d'heeren Schepenen te bevelen

Syn hoogheyt Radja Palacca die sigh in gevol=
ge onser resolutie van eergisteren, met syn
byhebbende volckeren tot vertreck begint te
prepareeren en met eenen te armeren en toete=
rusten; heeft als nu doen versoecken voor
eenige derselver, met 100 à 150. musquets ter
leen te mogen werden voorsien; omme nadesen
ten tyde 't Syn op Javas oostcust, macassar
of daar het mogt wesen wederom te restitu=
eeren; waer op verstaan is; een getal van
100 St. "ebbes" bequaeme musquetten aen hem te doen ver=
strecken

Radja Palacca op syn versoeck om syn volck te Armeren met 100 musquetten ter Leen te accomoderen

verstrecken, om sijn volck daermede vooraf wat ten oorlogh te exerceren, en bequaam te maken; daarse ons ten dienste van de Comp: best sullen te stade mogen komen.

Om onse post op de rivier van Carwangh tot Tanjongpoera (die men oordeelt; als nogh niet te mogen verlaten) tegen eenigh verraderscher voornemen der bantamse rovers en moordenaars (waar van al iets wert gerugt) te beter te bevrijden; soo is verstaen, op morgen een expres vaartuygh, in geleyde der Chialoupen Orangieboom en de Vlieger derwaerts af te schicken, met adwertentie, en ordre, aen den luyt:nt van den Geden; omme de presente pagger naar vermogen in postuur van defentie te houden; en niemant der Javanen in desen tijt veel te vertrouwen; als ook het backen van metselsteen volgens de overgesonde monsters sonder uytstel te bevorderen en te laten voortgaan.

Om onse Paggerop tanjongpoura tegen de verraderijen der bantammers te bevrijden

Is goergevonden een vaartuygh in Geleyde der Chialoupen orangieboom en vlieger derw:ts te senden

Met advententie om in goet Postuijr te blijven en geen Javanen veel te vertrouwen

Item 't backen van metsel steen aldaar te laten voortgaan

Gelijck dan ook met eenen is gearresteert tot nader beveyliginge en ontdeckinge onser landen aan de oostzijde deser jurisdictie den Captein Willem hartsinck binnen 8 à 10 dagen; met een troepje van 40 Nederlandsche en 20 Mardijkers soldaten; nevens 40 onser Javaanen over Silingsky, Bacassy ofte den bequaamsten wegh een toghje en visite te lande, naar Tanjongpoura ende landstreeken daer omher te laten doen; om met eenen onse schans aldaer te visiteren en 't gebreckende daer aen sonder uytstel te doen verbeteren; en wijders het goet voornemen van eenen Warga jouda (die present hier is) als andere Javanen der rivier Chebets; omme onder de bescherminge van onse schans aldaer te mogen komen.

Verder Resolutie om tot beveyliging der landen aend oostzijde den Capit. Hartsinck met 40 nederlandsen 20 Inlanders te lande ook in kort een marsch na tanjongpoura te laten doen

Om met eenen na gedane visite 't gebreckende aldaar aen onse schans te verstercken

En 't goet voornemen der Chebetse Javanen om op tanjongpoura te mogen wonen, me toerk te stellen

om alsoo de landstreck van daer eenwaerts te bevolckende

komen resideren, in der bequaemster voegen int werck te doen stellen, om alsoo allenx kens de landstrecke tusschen bacassy en tanjongpoera met volck te beplanten. —

Wiera Saba levendig off doot tragten in handen te becomen, om sijn geboefte te verdrijven

Sullende met eenen door gem.te Hartsinck werden getragt om den gevlugten regent Wiera Saba, die de Batavische boven landen, met de stroperijen van sijn volck seer lastigh valt; 't zij levendig of doot in onse handen te becomen; en sijn bijhebbende geboefte te verdrijven, en wijders ist doenlijck mede bewerckt, om Sacrajouda en de balijers van Goedoegoedon &ca. weder tot ons te trecken;

En Sacrajouda ende goedoegoedoesse balijens weder te tragten aen ons te trecken op de vorige conditien

op de conditien bevorens aen hun vergunt. als 't welcke present al van sonderlinge emportantie in dien oort voor ons zij te houden &ca.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

[illegible]

Balthasar Bort

Anth.o hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn secr.

Vrijdagh 12 May 1679

Aparte Resolutie

Gebesoingneert werdende op de notulen uyt de ontfange brieven en advisen; soo van d'o ordinarie raat Wilhem Volger: als van den nieuwen Directeur Jacobus verburgh en raat uyt het rijck van bengala jnt laaste van voorleden en begin deses Jaars; bij den heere Extraord. raat Joan Camphuys op heden jn raade van India voortgebragt; Soo is geresolveert onder andere saaken op verscheyde poincten alsulx te ordonneren ende te recommanderen als volgt. —

Besoingnes over de saken van bengalen

Eerstelijck aengaende de quade schulden en banquerotten (die de Comp.le in bengale al dickwils meer als te veel is subject geweest); Is goet gevonden den Directeur en den raat aen te schrijven en jn overlegh te geven off het niet practicabel en jn te voeren soude sijn, dat aen de Inlandse Coopluden geen verstreckinge van Coopmanschappen wierde gedaen, voor dat sij telckens, Immers voor 't meerendeel tot betalinge van deselve, dienstige retouren hadden jngelevert ofte wel sufficante borgen daer voor gestelt. —

om die veele quade schulden en banquerotten te ondervoorkomen om geen verstreckinge aen de coopluden te doen, voor dat zij telkens daar voor goederen leveren off suffisante borgen stellen

Ende wadien ons nu al veelmalen te voren komen klagten; dat jnt openen der goederen hier en elders somtijts eenige beschadight en onbequaam; en somtijts eenige te kort bevonden

werden

werden; soo sal voortaen tot een vast regle=
ment werden geordonneert; dat de Inkopers
of teykenaars der prysen voor de qualiteyt en
deugt der ingekogte Coopmanschappen; en de
packers derselve, voort getal en gewigt van
dien sullen moeten responderen; gelyck 't een
en t ander by onse afresendene missive wat om=
standiger sal werden uytgedruckt. –

Reglement om voortaen wegende t'kont komende en beschadigde goederen de Inkopers en affpackers van dien te doen verantwoorden

Anders uyt de ontfange bengaalse brieven
gelesen en aangemerckt synde, dat seeker
Inlander Ramray genaamt, niet tegenstaande
denselven by eygen hant tekeningh hadde bekent,
een dieff ofte ten minsten een versweyger en
heelder van dieverye te syn; door den heer
directeur wilhem volger &c: in een aensienlyck
emploÿ ten Comptoire Cassimabasaar in Comp:e
dienst was aengenomen; soo is sulcx geoordeelt
van een nadeeligh en quaat gevolgh te syn; en
vervolgens goetgevonden de gemelte aenneminge
te disapproberen, en niet alleen te ordonneren
den gemelten Ramray weder buyten den dienst
van de Comp:e te stellen, maar, dat ons ook
met d'eerste gelegentheyt, klaar en duydelyck
berigt, sal moeten werden gegeven; hoe het
met dese suspecte saak en 't gene den gemelten
Ramray tot laste van sigh selven en den Coopman
Isaacq van twist heeft verclaart, eygentlyck
en na waarheyt gelegen zy, om d'E:E: heeren
onse principalen int vaderlant van te konnen
dienen

den Inlandsen Ramnay om syn bekende dieverye tot Cassimabasaar weder uyt Comp:s dienst te stellen

En naderen berigt vande Suspecte Saak van voorsz Ramnaj te vorderen

dienen; sullende hier van mede in onse afge-
levenen brieff, wat omstandiger werden aengesaelt.

Dermits aldaer jegenwoordigh geen cleen vaer- Twe lootsboots voor bengale
tuygh kan werden gemist; soo sal naar Ceylon Geeysset van Ceylon
werden geordonneert des mogelyck de twee ge- derwaerts te laten
eyschte vaartuygen voor bengale, tot het in en besellen
uytlootsen der schepen, aldaer, te doen verwaar-
digen.

Nu al verscheyde malen bevonden wesende, dat Vanden aenmaken van
de bengaelse geslage touwercken, 't zy door de on- touwerk in bengale om
deugentheyt van den hennip off anders, gants niet deffelfs ondeugentheyt
bequaam syn om te gebruyken; soo sal het ver- afteschaffen
der aenmaaken van dien aldaer t'eenemael
werden afgeschaft; ten waare alleen soo veel en buyten die men daar tot
sodanige, als men ginder tot eygen nooddruft nodig behoef kan
en gerieff konde gebruyken ofte verorbereren. verorbenen

Maar wat aengaat de lont, van dewelcke nu dog met aanmaken
eenige ontfange bossen redelyck goet syn bevonden, van goede lont te
die sal geordonneert werden nogh al langs hoe Continueeren
meer te moeten tragten te verbeteren; en onder-
wylen mettet aenmaaken te continueeren.

Aengemerckt wesende, hoe in de bengaalse directie
eenigen tyt derwaerts verscheyde extraordinarie omtrent de verbeteringe
verbeteringen tegens d'ordre van de Comp.^e in bengalen voorsigtig
syn geschiet, soo sal men derwaerts ordonneren te handelen
in toekomende daar omtrent voorsigtiger te
handelen; en de officieren by hare expiratie met En d'officieren by tyds
schrifts Expiratie met getuygenis
getuygnisse Eerwaerts te zenden voyeren

getuygenisse van hun comportement bewaeren aen ons te renvoyeeren; sullende derhalven de verbeteringe aldaer geschiet aen den Opperstierman adriaen willemse tot schipper op 't hoeckerboot de bergeut met 66 Glb wederom moeten werden afgeschreven.—

de verbeteringe in bengalen van Adriaen willemsz tot Schipper met 66 gl.s Gedisapprobeert

Doch op de requesten met voorschrijven van den directeur Verburgh en raat overgecomen, sijn aldaer goetgevonden te advanceren—

den Ondercoopman Nicolaes Pilletier als fiscael in Ougly tot Coopman met vijfftigh guldens ofte bij andere functien na sijn qualiteyt gebruyckt werdende met sestigh guldens ter maent.

Nicolaes Pelletier fiscael in bengalen coopman 50 gl. of anders met 60 gl.s

Voorts Jacobus Meyer en Elias van Valencijn d'eerste opziender der lijnbaan en nu ooch gestelt wordende tot ordinaris gecommitteerde bij den fiscael tot Ougly, en den tweeden cassier ten Comptoire Cassimabazaar, beyde ondercoopluyden met seven en dertigh guldens voor drie jaren, mits den laatsten ook daar nevens de plaatse van Guastus meester ten selven Comptoire sal moeten waarnemen.

Jacobus meyer en Elias van valencijn mede in bengalen beyde ondercoopl. leden met 36 gl.s 3 Jr.

Sullende valencijn nevens de Cassa ook d' Guastos op Cassimabasaer moeten waernemen

En wat belangt den boeckhouder en secretaris Fredrick van Hisfelt, die sal mede in gelycke Gagie en verbant werden verhoogt, bij aldien den ondercoopman en oud secretaris van d'Hr volger Gerrit hooft mogte overleden sijn, ofte ook

Fredrik van Hisfelt als Secrets. in Ougly sal mede ondercoopman Syn soo gerrit hooft dood of in ander emploij is

wel

213

wel bij herstellinge tot vorige gesontheijt in
een andere bedieningh werde geemploijeert

De huijsvrouw van den opperchirurgijn Joost Cra=
=nendonck versogt hebbende na haer man in bengale
te mogen overvaeren, soo is op de getuijgnisse, dat
hij een bequaam man en aldaer dienstigh is,
haer sulcx geaccordeert.

De vrouw van den Chirurg:n Joost Cranendonck toege=staen na haer man in bengalen te vertrecken

Om dat wij door de nogh Continuerende be=
=roerten langs de oostcust van Java, desen jaare
al wederom een ruijmte van rijs, soo voor Ba=
=tavia als de ooster provintien &c: sullen moeten
doen insamen, soo is goet gevonden na Bengale
te ordonneren, een quantiteijt van duijsent
lasten van dat graan (dogh versch en durabel)
te besorgen, en tot welckers overvoer, ent geene
wijders na herwaarts sal moeten gesonden werden
als mede de 10= man salpeter, en verdere goederen
voor Cheijlon geeijst en die ook uit geheel sil=
=len mogen werden voldaen; men tegens augustij
de nodige scheeps ruijmte gecalculeert, op nogh 8 a
10 bodems van hier bestellen sall.

1000 Lasten rijs dit Jr in bengalen weder te doen incopen

En daer toe als den afhael der vendene goede=ren tegen Aug:o 8 à 10: bodems sullen wenden derwaerts bestelt

de Inlandse Coopliede Rangsordas en Sonderdas,
um al eenige malen jaarlijcx bij afreecq met
de Comp: ingebragt en ingehouden hebbende
seeckere agt duijsent ropien, die den gevlugten
Ondercoopman Willem van Eckeren al veel

Seeckere 8000 Rs die Rang=sondas En Sondendas al eenige jaeren wegens van Eeckerens schulde van de Comp: hebben ingehouden

jaaren

jaaren voorleden aen hun was ten agteren
gebleven, en waer van al diverse reijsen over en
weder zij geschreven; Is als nu daer op goetge=
vonden te ordonneren; dat hoewel sulcx in effecte
tegen de reden zij, en de Compe: niet aen en gaat
egter om datter na't schijnt andersints metter tijt
niet met allen van komen sal, dat men de=
selve Coopluijden, soo het anders niet wil vallen
met de betalinge van de helft dier Somma
sal mogen laten voldaan, en daar met die
rekeninge vereffenen.—

Salmen hoewel tegende reden met de betalinge van de helft mogen laten vereffenen, om datter anders ligt niet van uijt te komen staat

Om dat den peper in bengale present op een
seer goede merckt, en ook in redelijcken aftreck
schijnt te wesen, salmen het geeijschte voor die
directie nae vermogen tragten te voldoen, en
sorge draegen, dat het van hier geschiede soo
men verneemt ofte berigt krijgt, dat mallabaar
de gevorderde 500.0 lb. niet en sal connen
besorgen ofte uijt geheel voldoen.

de Peeper Eysch van Bengalen tot 500.0 lb. van hier ten vollen te voldoen soo sulcx van mallabr. niet is geschiet

Eijndelijcken ook in opmerckinge en Consi=
deratie genomen zijnde, het geene den directeur
Jacob verburgh en raat bij hunne missive van
den laatsten februarij deses jaars op onse vo=
rige ordre van den 9. augustij anno passado
aenvoeren, wegens het getal gequalificeerde,
en andere nederlandsche als Inlandsche dienaren
die in voorschreve directie tot het waernemen
van

t voorstel van den direct. verburg tot een Reglemt. van 65 gequalificeerde nederlandse en 341 Inlandse dienaren in bengalen nodig nog wat in beraat gehouden

van Compagnies dienst souden benodigen, en voorgedragen werden, tot een getal van vyft en tsestigh gequalificeerde nederlanders buyten de mindere als het volck der chialoupen en vaartuygen, nevens drie honderd een en veertigh Inlanderen.

Is naar overlegh geresolveert onse approbatie op dat voorstel en versoeck nogh wat in beraat te houden; ten minsten tot dat men van daar nader sal syn gedient van een pertinente specificatie met verder berigt; offer niet nogh eenige veranderinge en verminderinge in souden konnen werden uytgevonden. Onderentusschen even wel voor af by provisie vastgestelt synde, dat sommige functien, sonder wel van minder personen konnen, en ook voortaen na desen sullen moeten werden bedient; wanneer deselve door veranderingh vertreck ofte versterf van de geene die se nu bedienen, mogten komen te vaceeren als namentlyck.

tot naderbenigt van daar off en geen meer veranderinge Sy in te vinden

Sommige functien in bengalen voortaen van minder persoonen te laten bedienen

bij veranderinge off versterff van die er present Zyn

In Ougly

Sal den pachthuysmeester geen hoger qualit^t mogen hebben als ondercoopman.

en diergelyke in Ougly op Casimbasaer billesoor en maldar

Item over de lynbaen K: als nogh wel een ondercoopman mogen werden gestelt, mits die dan niet eenen als gecommitteerde by den fiscael werde gebruykt gelyck hier boven is gesegt.

voorts sullen daer in plaats van 12 thien adsisten ten

adsistenten en daer onder 6 bij de secretarie genoegh sijn. werdende den huijstimmerman aldaer mede niet seer nodigh geoordeelt dan nader advijs van sullen verwagten.

In Cassimabasaar.

Sal het sonden van de Cassa en van de guastos wel bij een ondercoopman voorstaen waer te nemen sijn.

Tot Bellesoor:

Sal een ondercoopman tot opperhooft en boeckhouder tot secunde, beneffen nogh een adsistent tot de guastos genoegsaam konnen suffiçeeren

In Malda.

Sal mede geen hooger als een ondercoopman en een boeckhouder tot opperhooft en secunde gebruijckt, en daar bij des nodigh nogh 1 à twee adsistenten konnen gestelt werden.

Batavia int Casteel datum als vooren

Van Goens

Corn. Speelman

Balthazar Bort

Anth. Hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

Dyns-dagh 16e May 1679.

Omme totte eerste besendinge deses Jaers nat vaderlant te gebruijken, soo sijn besyden de schepen Europa en Ternaten op 28e maart passado al geprojecteert; als nu nogh aengelegt de schepen Tidore ent Lant van schouwen omme te dienen voor de Camer van Zeelant, soo men het nadesen met de generale besendinge soodanigh sal komen bijbrengen, en waertoe dan voorschreve bodems ondertusschen sullen werden gereet gemaakt, en met de nodige ballast en onderladinge voorsien, gelijck dan met eenen op voorschreve schip Tidore is goetgevonden te stellen, omme daermede te repatrieren den schipper David Lifferin van de fluijt oosterblocker sijnde een wacker man en die sijn verlossinge heeft versogt.

Nevens de Reeds geprojecteerde Schepen Europa en Ternaten, Sijn nu mede na't vaderl: aengelegt de schepen Tidoore en 't Land van schouwen

daartoe deselve sullen werden gereet gemaakt

Schipper David Lefferin met commando opt Schip Tidoore te laten repatrieren

Alsoo den borgert baas smit Gysbert de Doot op 30e april is komen te overlijden; die het maken van allerhande ijserwerck tot Comp: equipagie omme slagh bij contract is aenbesteet geweest; Soo is ul op 2 deser geresolveert, dat werck (gelijck in voortijden) weder aen de Comp: self te trecken, en een bequaam man tot baas nevens de nodige knegts en Jongens daartoe aen te stellen ter bequaamste plaatse die men

In plaats van den overleden Baas smit Gysbert de Doodt over 't Equipagie werck

Geresolveert dat werck weder aen de Comp: te trecken

543

men daar tot 't Eyl. op Compe.s timmerwerff
ofte anckerwerff sal komen uyttrein; ende als
in, verder goet gevonden; uyt die sigh daar toe
hebben aengeboden; tot baas van die voorsz.
ne smits winckel te gebruyken; den borger
Jan baptist de looff de getuygenis hebbende van
een trouw en neerstigh man, en denwelcken
dan weder in den dienst van de Compe: is aen=
genomen onder een tractement van dertigh
guldens ter maant, en ondercoopmans rantsaen
Sullende met eenen tot dat werck zoo uyt den
boedel van den overleden de door, en uyt han=
den van den voorschreve looff werden overgeno=
men; agt smits Jongens ofte swarte knegts
tot tagentigh en vijfthien andere tot sestigh
rijcxdaalders, ider, als zijnde aan dat ambagt
gewent; en na de getuygenisse van den equipa=
giemeester daertoe dienstigh en nodigh; en
hoedanigh gemeent werd, de Compe: meerder
nuttigheyt en minder onkosten, als by de
vorige aanbestedinge sal genieten.

Den schipper van't gehuyrde schip St. Andries
Hendrick Pleghman versogt hebbende een on=
derchirurgyn van de Compe: ter leen en in
zijn dienst te mogen overnemen; alsoo hij
daerom verlegen is; soo is verstaan hem daar
mede te accomoderen.

Den heere Gouverneur Generael gesproken
hebbende

Sooisnuweder tot baas smit
vandie voorname winkel
Gestelt en Aengenomen
den borger Jan baptist de
looff

onder een tractament van
dertig Gl.s en onderkoop=
mans tractament

Sullende daarbesyden van
degem: ded voorz endelooff
voordeComp: werden
Aengenomen 8 Smits
Jongens tot 80 en 15
Andere tot 60 rd.s Ider

Als Synde voordeComp:
dienstig nodig en nut

den Schipper vant gehuurde
Schip St. Andries op Syn
versoeck een onderchirur=
gyn in Syn dienst geleent

hebbende van de versterckinge van't eijlant
onrust in dese troubleuse tijden der Bantam=
mers; Soo is op het voordragen van sijn Ed:
geresolveert; de nieuwe (dogh onvoltoijde) punct
offte fortificatie op gemelte Eijlant; met de
minste kosten in volkomen defentie te laten
opmaken; en ook met 2 houte afsnijdingen
van pallissaden ter wederzijden versterken;
tot bescherminge en bevrijdinge van Compag=
kostelijken en hoognodigen ommeslagh aldaer.

Om de troubelen der Bantammers

De nieuwe onvoltooijde fortificatie op onrust in defensie te laten opmaken

En dat Eyland met nog 2 houte afsnydinge te versterken

Elizabeth vermeer weduwe van den Soldaat
Joseph mendis, bij requeste Insterende; omme
uijt haren ellendigen agterstalligen en armen
staat, te mogen hebben het benefitie van re=
pudium; soo is om goede redenen het voorsz
versoeck van repudium hares boedels geaccor=
deert met committimus aen den agtbaren
raadt van Justitie deses casteels.

Elisabeth vermeer wed.e van Joseph mendis Repudium hares Boedels geaccordeert

Overmits den Luijtenant der Chinese natie
deser stede Tsio Yisay, in september voorleden
jaars is komen te overlijden; en ons zedert
dien tijt al diverse malen; en nu op nieuws
eenige versoeken en requesten van veele Chi=
nesen ingesetenen sijn te voren gekomen; dat
voorsz plaatse weder door ons mogte werden
gevult; en waertoe verscheijde der voornaemste
Chinesen bij hun sijn voorgestelt; Soo is als
nu

In plaats van den overleden tsio yisay is weder tot Luijtent.t der Chinesen aengestelt den Chinees Lie soeko

mi op't voordragen van Zijn Ed:e daerop gedelibereert zijnde: verstaen in de voorschreve luytenants plaatse der chinesen te deser stede te laten optreeden, den presenten vaendrigh Lissocko, ende in zijn stede tot vaandrigh dier natie wederom aen te stellen, den chinesen Coopman Soa Tengelauw, hebbende al een lange reex van jaaren aldier geresideert.

En tot vaandrig t' Soa Tengelauw

Ende is daar beneffens mi ook als een oudste sergeant en schrijver der Chinesen, daar nogh bygevoegt den Chinees Gan Tengqua, soone van den overleden Capiteyn Siqua, die in onse; als andere taalen is ervaeren; en daerom veeltijts elders kan te passe komen; en waermede gemeent wert, dat de chinesen ook soodanigh wel sullen zijn gedient. —

Item daer neven nog tot een oudste Sergt: en Schrijver den Chinees Gantengqua

Voorts heeft de Heer directeur Generaal Corn: Speelman in rade gebragt, de concept preadvijs brieffes mettet jagt de Bataviasche Coopman op overmorgen aftegaan, naar Japara en Souurabaja, daar bij onder anderen d' E: major Poleman sal werden geadverteert, om den Sousouhounang als nogh met alle vermogen tottet beter bevestigen zijner saaken te exhorteren en daer na aen te leggen om tegen de apparent aenstaande komste van radja palacca met de bougijs; aldaer ten eersten op nieuws brant aen't werck te komen slaen, en de landen van de

Advis brieffjes na Japara en Sourabaya p:r de Coopman tegaen

den Sousouhounang door d' E: majoor tottet beter bevestigen Sijnen saaken t' exhorteren

En't werk aen te leggen om tegen de comste van radja Palacca &c. ten eersten weder de landen aen 't werk te slaen

macassaren

macassaren en andere rebellen te suyveren, waar omtrent ook als nogh wert geperciteert; om de bantamse vaartuygen in dien oirt vernomen werdende, bij attrapperinge als vijanden aen te tasten

de bantamse koopvaerduygen in dat vaerwater by attrapperinge als nog aen te tasten

En om van de meest nodige houtwercken als goe parthije hout alhier te mogen werden voorsien, is met eenen de fluijt den haesenbergh wederom na Japara aengelegt, daer beneden ook derwaerts sal werden geordonneert het maken van eenige zeijl chialoupen, daer men hier overal om benodigt is na vermogen te besorgen en te spoedigen ——

de fluijt den haesenberg om hout en houtwerk na Japara aengelegt

't maken van eenige zeijl chialoupen, op Japara voorsz te doen bevorderen

Vorders is verstaan met voorsz: jagt de batavische Coopman ook en passant den oppercoopman Jacob Couper tot Indermajoe aen te schrijven, dat wij niet connen verstaen, die van Cheribon nogh ook die van bantam, eenige pretentie op de negorije Candagauer of eenige andere plaatsen bewesten voorsz: Indermajoe mogen hebben, schoon wij ook de submissie van Cheribon selve onder bantam voor als nogh om redenen; (en tot het ons ofte den Sousouhounang beter gelegen sal komen, 't selve wat nader te bedisputeren); soo blijven aensien. ——

Ordre aen d' Couper op Indermajoe te geven dat d' bantammers off Cherebonders geen pretentie op eenige plaatsen bewesten Indermajoe mogen hebben

Schoon wij om reden voor als nog de submissie van Cherebon onder Bantam soo aensien

En sal ook met eenen gemelte Couper werden gelicentieert, op voorsz: Cheribon een logie voor de Compe: te mogen versoeken, indien hij vermeent dat daar door, het voornemen der Engelsen, om te dier plaatse te comen wonen en handelen; soude konnen werden verydelt en verhindert; sonder dat het andersints nodigh sal werden geagt

d' Couper sal een logie voor d' Comp: op Cherebon mogen versoecken indien men d' Engelse daardoor van daar souw connen diverteren

dog sullende andens niet seen nodig weser omdat wy ook altyt geen besettinge op Indermayoe menen te houden

geagt te tenteren; te meer onse intentie ook niet en Lÿ omme juist voor altoos op Indermayoe eenige besetting te houden, 't gunt al mede tot haerer naeregt sal moeten dienen. —

Den Regent Anga souda op Sneriassem doond Compe. meed naam van Angabaÿ bedoen vereenen om hem te meer aende Comp: te verbinden

En alsoo den Regent tot Sneriassem genaemt Anga souda wert getuÿght sigh trouw en wel in den presenten toestant der ontroerten in die landstreek te comporteeren; Soo sal den E. Coumper hem met den eertitul van Angabey mogen vereeren en tot verdere stantvastigheÿt voor den Sousouhounangh en de Compagnie tragten te verbinden. —

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

[illegible]

Balthasar Bort

Anth.o hurdt

W. van Outhoorn

Joan van Hoorn Secr.

Vrydaegh 19e: May 1679.

Omme van het geruchte afloopen van Compe:
logie en't dootslaen van ons volck tot Andragie-
=rie door de bantanmers; metten eersten nader en
sekere kennisse te mogen hebben; is goetgevonden
op morgen per borger Chialoup een clean briefje
aen d'E: Gouverneur Jacob Jorisse Pits en naar
tot Malacca te laten afgaen; met ordre dat
Hy van daar aenstonts twee Inlandse vaar=
tuijgen, met een briefje aen den Coninck van
Andragirij sullen afsenden, om soo wel hier als
ginder ten spoedigsten, met antwoort en berigt
wegens dat boose schelmstuck te mogen gedient
zijn —

Om naderen kennis vant aflopen onser logie op Andragierij te hebben

Een brieffje met borger Chialoup na Malacca af te senden

met ordre van daar aenstonts twee Inlandse vaartuijgen met een briefje aen den Conink van Andragierij te zenden

Den Chinees Coopman Liesoko bij requeste
versoekende; om een vaertuijgh ofte wankan
naar Atchin te mogen senden, om zijne oude
uijtstaende schulden aldaer te innen; en voorts
eenige smalle gepermitteerde Coopmanschappen
te verhandelen; soo is hem sulcx bij desen voor
ditmaal toegestaen, onder Conditie en restrictie
nogtans, dat hij geen cleden aldaar sal vermo
=gen te laten negotieren en ook gehouden wesen
zijn Intesamen Gout, tot een redelijcke prijse
aen de Compe: alhier te moeten leveren.

den Chinees Liesoko een vaartuijg naar Atchin te mogen senden om zijn schulden te innen en te handelen

onder Restrictie geen cleden daer in te koopen en zijn Gout aen de Compie: te moeten leveren

Den Ps: adsistent Pieter Bonstoe draagt schrif=
telijck voor, zijne genegentheijt; omme te mogen
obtineren

343

den P:l adsistent Pieter Bonsioe als Procureur te deser Steede Geadmitt:

obtineeren, licentie voortaan als procureur
voor de banck van Justitie deser stede te
postuleren, en sigh alsoo buyten Comp:s dienst
te eryeeren; op 't welcke verstaan is, denselven (soo
hij daar toe bequaamheyt heeft) als procureur
te admitteeren. —

Verclaringe van den Equipagiemeester en Gecommitteerdes wegens de onbequaamheyt van 't Jagt de Schelvis

Den equipagiem:r Jacob Geus nevens den baas
timmerman van Onrust en eenige schippers
gecommitteert geweest sijnde, totte visite van 't
Jagt de Schelvisch, hebben daer van aen sijn Ed:
overgelevert de volgende verklaringe wegens
hunne bevindinge. —

Wij ondergeschreve syn ter ordre van den Ed:le
heere Joan van Hoorn Gouverneur Generael en d' E:E:
heeren raaden van India geordonneert en gecommit=
teert, omme 't Jagt de Schelvisch te gaen besien, hoedanigh
het van gestaltenis en deughtsaemheyt geconditioneert
waare, 't welcke wij naar alles wel besightigt en naerge
sien bevonden hebben, als volgt te weten.

Den ondersten overloop is met de balcken daer geheel
uytgesloopt, alsoo meest vergaen waren; sijnde de knies
als wegerings en [illegible] vergaen en verrot, gelijck
ook mede alle de Inhouten sijn, die mede door 't spijkeren
en Inslaan van bouts geheelijck gescheurt, en onbequaem
sijn, waer door geen spijkers in kunnen houden.
Sijn mede de balckwegerings ten meerendeele vergaen,
en onbequaem als mede de water borden. —
de breegangen sijnde mede ten meerendeele met de poorten
door vergaen heyt daermede uytgesloopt; ook sijn meest
alle de oplangers vergaen soo dat onbequaem sijn. —
voorts is de vaste huyt meest onbequaem en gescheurt
door 't Inslaan van de spijkers en bouts; sijnde ook de

verdubbeling

[illegible] daer geheel affgesloopt, al soo vergaen en verrot was —

Zijnde voorts voornoemde bodem seer slegt gestelt, over sulcx bij ondergesz oordelen deselve onbequaem te zijn, om daer onkosten [illegible] gedaen te werden. Onderstout Opt Eylant onrust adij 16. Meij 1679 was geteekent J. Geus, albert de Reus, Jan de Geus, Gerrit Koster, en Pieter van den bergh. —

Waarbij dan gesien de onbequaemheijt van dat Jagt; soo is best geagt en verstaen het selve af te leggen en bevvesten dese rivier aen de wal te halen. — Waarop verstaan is t'selve af te leggen en om de roost aende wal te halen

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Joan Maetsuijcker

Balthasar Bort

Anth.o hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joha. van Hoorn Secr.

Dijns-dagh 23.e Maij 1679

de schepen 't huijs ter merwe de betuwe en 't huijs te Spijk naar Japan vastgestelt

Bij resolutie van 20.en april laastleden gesproken wesende van de directe besendinge desen jaare te doen van hier naar Japan, ende waer toe doenmaels ook sijn geprojecteert de kloecke schepen 't huijs te merwe, de betuwe en 't huijs te Spijck (welcken laasten bodem onderwijlen op 21.en deser behouden alhier van Cormandel zij aengelant;) soo is als nu in conformite derselver resolutie, vastge=stelt; de gemelte drie schepen dit saisoen totten Japansen handel aen te leggen; behalven de fluijt Croonenburgh voor af over Siam derwaerts ge=sickt.

behalven de fluijt Croonenb. voor aff over Siam derwaerts begaen

de Chinesen Quepanqua &c toegestaen met een gekogte jonck na Canton te mogen retourneren en weder herwaarts ten handel komen

De Chinese koopluijden Quepanqua, Tsiosengnio nevens eenige andere, int begin deses jaars van de cust van China over Japan aldier ten han=del aengecomen, doen te deser vergaderinge schriftelijck versoeck omme, met een hier gekogte jonck, onder onse passe, weder na Canton na huijs, te mogen keeren, en van daar, te deser plaatse, andermael hunnen handel komen drijven, waarop, na deliberatie, eenparigh verstaan zij, hen 't selve te accorderen; en van een behoor=lijcke passe te voorsien.

Gelijck mede soodanigen versoeck is vergunt, aen

aan den Chinees anacloda Niobonko; omme met sijn Chialoup van Bantam (daer deselve is leggende) ende hij te voren heeft geresideert, insgelijcx naar voorschreve Canton te mogen vaeren, omme van daer directe weder herwaerts te komen, en als dan sijn vaste domicilium te deser stede te nemen. —— En insgelijcks den Chinees Niobonko om met sijn Sloep van Bantam na Canton te gaan, en vandaan herwaarts te somen met sijn domicilium

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Jan Camphuijs

Balthasar Bort

Anth.o hurdt

W. van Outhoorn

Joan van Hoorn
Secr.

Vrydagh 26.en May 1679.

Approbatie vande Sententie des doots by heeren Schepenen Gevelt tegens Solo van bougys over Slavedieverije

Is door syn Ed.le den heere Gouverneur Generael
in raade van India gebragt seeker proces Crimi-
neel, geintenteert, bij den Landdrost Vincent van
Mooch, op en jegens Solo van Bougijs, lijfeigen van
seekere vrije vrouwe, genaamt Ussa, welck proces,
bij de heeren raaden, rondt gelesen, geresumeert
en nu andermaal geventileert; en gesien wesende,
de sententie des doots, bij heeren schepenen, daar
over gevelt, omme, wegens het verleyden, en
vervoeren van slaven of slavinnen, naar Tange-
rangh; mett koorde aen een galge ter doot ge-
straft te werden; soo is eenstemmigh goetge-
vonden; de voorsz. sententie soodanigh bij desen
te approberen.

Voorstel van Heeren Schepenen om mits 't vermeerderen der Processen en tot dienst van 't Gemeen 't voorsz. Collegie In Aenstaende met nog 2 leeden te versterken

Wijders heeft de h.r directeur Generael Corn:
Speelman; in vergaderingh ingegeven, seekere ex-
tract resolutie, en voorslagh den 17.en deser bij heeren
Schepenen deser stede genomen, en aen ons gedaen;
tenderende, dat tot den dienst en gerieff der Jus-
titie, en de algemeene ingesetenen, deser stede, mits
het dagelijcx vermeerderen, der besoingnes, en processen,
in dese gemeente; als insonderheit, de verdere saaken
den welstant, en regeeringe deser stadt, en omme-
landen raakende; (waartoe door ons altoos, naar
vermogen wert geijvert) met de nu kort aenstaende
verkiesinge; tegens den 30.e deser maant; het voorsz.
eerwaerde

eerwaarde collegie van heeren schepenen, be=
staande althans, uijt seven personen, met nogh
twee leden, daer en boven; te weten, een dienaar
van de Compag:e, en een uijt de borgeren, mogte
werden versterckt; Op het welcke, dan met aen=
dagt gelett, en sulcx door den heere gouverneur
generael; de heeren in overlegh gegeven wesende;
soo is verstaan, die voorslage van heeren schepe=
nen, tot uijt en beste, deser stadt en gemeente,
bij desen te amplecteeren, en ingevolge van dien
de aanstaande te doene nominatie, daar na te=
laten rigten; omme dan met de verkiesinge, nogh
twee leden, meer, als te voren, voorsz. eerwaarde
Collegie, voorsien, en gesterckt te houden. —

Te werden een Comp:s d:r en een uijt de borgeren

Dat welcke tot beste desen stadt en gemeente ook is geapprobeert en verstaen te laten geschieden

Den pagter van de aenkomende rijs Daniel
Nicolaassen mardijker, nevens sijne medestanders
of borgen; al verscheijde malen; en nu weder in
dese vergaderinge verschenen wesende, omme, uijt
de sobere aenkomste van dat graan; en de groote
schade, die zij daar door komen te lijden eenigen
afslagh van pagtpenningen of ten minsten, ee=
nige surcheance tot betalinge derselve te mogen
erlangen; soo sijn zij t'elckens afgewesen; om
redenen dat op de verpagtinge een ijgelijck zij
gewaarschouwt, voortaan geen afslagh meer te
sullen genieten; dan nademaal het in der daat
waar zij, dat er wenigh, of geen rijs, door de be=
woerren op Javas oostcusten, te deser plaatse, werdt
aengebragt; soo is tegenwoordigh verstaan, den
om

Op t versoeck den pagter den aenkomende rijs Daniel nicolaassen om afslag off surcheance van betalinge

Is verstaen om goede redenen hem een maand stilstand tot betalinge synen pagtpenningen te accorderen tot ulto. July

om die weduwen, een maant stilstant van betalinge der pagtpenningen, te vergunnen, tot ultimo Junij aanstaande, ende dat, (Zij als dan niet ten vollen betalende) voorsz tinpagt wederom op nieuw, sal werden opgeveilt ende verpagt, ende de schade derselver ofte t' haaren lasten gelaten &c.a

En dat Zij dan niet betalende die Pagtweden sal wenden opgeveylt ende schade van dien t' haren lasten gelaten

Batavia jnt Casteeldatum als vooren.

Van goens

[signature]

[signature]

Anth.o hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.s

Maandagh 29 May 1679.

In den avontstondt Extraord: vergaderingh
absent d'H.r Balthasar Bort

Den Gouverneur Generael brengt in raade de nominatie, op gisteren bij heeren schepenen deser stede gedaen, omme daer uijt, na oude Jaarlijcxe gewoonte jegens morgen, sijnde den gedenckelijcken dagh van Batavias veroveringe nu 60. jaaren voorleden, voor het aenstaende te verkiesen een Compleet getal, van seven persoonen, in voorschreve schepenen collegie; ende het welcke nu op't voordragen van haer eerwaarde, ingevolge onser vorige resolutie, van den 26: deser, met nogh twee permanente leden sal werden versterckt, wesende de jegenwoordige, ende hebben gedient, als volgt. ——

Nominati tod Jaerlyksche verkiesinge van Schepenen voortgebragt om op Batavias verovering nagewoonte verkiesing te doen

En daartoe volgens vorige Resolutie nog 2 leden voorgedragen

d'E. H.r Cornelis Speelman eerste raat en directeur generael van India als President .... 7: Jaren

d'E. Ysaack Soolmans als vice preses. .... 1.

d'E. Jacob van Dijck .... 1.

d'E. Jurgen Scholts .... 2.

d'E. albert van Brengel .... 7 $\frac{\ }{m}$

d'E. Hans helt .... 1.

d'E. Cornelis Swart .... $\frac{9}{m}$

Present aanwesende Schepenen

Ende sijn als nu op nieuw genomineert

Nominatie van een dubbel getal persoonen op nieuw tot schepenen

Tot President

d'E. H.r anth: hurdt ord: raat van India met 10. stemmen

d'E. H.r

232

d' Ed. Heer Joan Camphuijs Extraord: raat
van Indiës met .... 6. stemmen

Voorts uijt de dienaeren van de
Compag:e

Andries Cleijer met .... 7.
Cornelis van der Duijn .... 8.
Willem hartsinck .... 7.
abraham daniel van teneffe .... 8.
harman egbertse .... 9.
en Jaspar van Collen met .... 10.

Item uijt de Borgeren

Josephüs vosch met .... 9.
abraham struijs .... 10.
Nicolaes Müller .... 9.
pieter van leeuwen .... 9.
Jan Jonij .... 9.
Jacob Does .... 10.
Adriaan van Beekum .... 10.
Cornelis Berenberge .... 9.
Jan Lambertse hadder .... 10.
en Dionijs kelck met .... 8. stemmen

d. Hr. direct.r gen.l Speelman op Zijn versoek van 't Presidentschap van schepen te ontlasten

Waarop dan vooraf, in conformiteijt onser resolutie van den 29 maij des voorleden jaars den E. heer president Cornelis Speelman heeft versogt van dese sijne seven jarige chargie te mogen werden ontslagen, nadien dese onse vergaderinge; nu met nogh twee ordinarie en twee Extraord.e leden waare gesterkt en de voorsien; ende het welcke dan ook

met

met de Intentie van sijn Ed.t overeenkomen-
=de, nademaal den heere Speelman met het werk
der Generale directie en verdere emportante
besongnes sijne handen gedurigh kuijm
genoegh vol heeft; Soo is dan eenparigh
verstaen sijn E. van voorss. presidentschap
van schepenen, te ontlasten; en voor die gedae-
=ne dienst, vrundelyck te bedancken; en wij-
ders met eenen goetgevonden, in sijn E. plaatse,
daartoe, uijt de genomineerde, twee heeren raden
wederom te eligeren ——
d'E h.r ord.r radt Anthonio hurdt ——
En is dan vervolgens het meergemelte
Collegie ook op nieuw gesupplecert met de
volgende persoonen. —— als te weten.
d'E. Isaak Soolmans tot vice preses bij continuatie
d'E Jacob van Dyck ... } mede bij continuatie
d'E Cornelis Swart ...
d'E albert van brengel }
d'E abraham Strijns ... } nieuw verkoren
d'E Jaspar van Collen ...
d'E Jan Souri ...
d'E adriaen van Beekum }
Jacob van dam Continuerend secrs.
Alle welcke nieuw verkoren heeren, dan
morgen namiddagh, na dat de oude,
den eedt van purge hebben afgelegt, in
dese

En voor sijn Eerw.s dienst daan in te bedancken

d'H.r ord.s Raad Anthonij Hurdt wedentot presid.t van schepenen geeligeert

En verder continuatie en electie vant Schepenen Collegie

dewelcke opmorgen sullen werden bevestigt

234 234

dese raadkamer sullen werden aengenomen
ende bevestigt.

De heer Willem van Outhoorn als
Colonel der Inlandse borgerije, heeft ook
Ingedient, een nominatie, van twee manque-
rende, mardijker hoofd officieren, daer toe van
op sijn E. voordragen, als de bequaamste
sijn aengestelt, en geapprobeert.

Verkiesinge van Isaacq Jacobs tot luijtenant en Domingo Diego tot vaandrig onder den

Isaacq Jacobse tot luijtenant onder de
Compagnie van Capteijn
Paulus Simonse binnen de
Stadt

en Domingo Diego tot vaendrigh onder de Comp.
van Capteijn David de Campo
buijten de stadt in plaats van
Isaak Jacobs voormelt

Eijndelijck heeft sijn Edt. den heere Gou-
verneur Generael de vergaderinge voorge-
dragen, eenige notulen tot poincten van
rescriptie aen de heeren meesters int vader-
lant; om mettet schip St. Andries derwaerts
affegaen, nadien den schipper Hendrick
Plegman, geresolveert schijnt, de reijse een
lange, ledigh derwaarts aen te vangen; en
't welck

235

't welck dan bij de vergaderinge soodanigh voor goet is aengesien, en door gedagte Sijn Ed:e met eenen aengenomen, voormelte briefje te concipieeren en te outwerpen.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Balthasar Bort

Anth.o hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secrs

236.

236

Dijns-dagh 30 May 1679.

Op batavias Veroveringh namiddagh na de predicatie

onder de Besoingnies over de Zaaken van Toncqin, en 't Gebrek van Silver tot den Handel

Na dat volgens oud gebruijck, soo even d'oude heeren schepenen deser stede, na 't afleggen van den eed van purge voor haere diensten bedanckt, ende de nieuwe leden van dat Collegie jn dese raatkamer wederom bevestigt, beëedigt, en geluck gewenscht waren: soo is wederom jegenwoordig met eenen gesproken van de besendinge naar Tonquin, en hoe het ons daar toe, om silver alhier jegenwoordigh komt te gebreken; en waaromme al op 23.e deser in de noordse besoingjes de dispositie en 't aenleggen van schepen derwaarts, tot nader gelegentheijt is in statu gehouden; en waar op dan nader gelet wesende; soo is ten meesten dienste van de Comp: geresolveert, omme jn de stadt onder de gemeente te onderstaen of men niet 30 à 40[m] spaanse wigtige realen met 9 à 10 per cento opgelt soude konnen doen jnwisselen, om tot voorschreve negotie te gebruijken.

Is nu ten dienste van de Comp: goetgevonden voor de negotie 30 à 40[m] spaense Realen onder de gemeente jn de stad met 9 à 10 [pr] c[to]: opgelt te laten opwisselen

Batavia jnt Casteel datum als voren

Van goens

Joan Huijsman [?]

Balthasar Bort

Joan Camphuijs

Anth. hurdt

W: van Outhoorn

Dirck [Jan] Hoorn [?]

Saturdagh 3. Junius 1679

's Avonts naar 't gebeth

Om onse besettinge voor Indermajoe &a: van eenige nootlyckheden te voorsien, is goet gevonden op morgen derwaerts te dimitteren, de Chialoup de Mangusboom, omme ten eersten, met de siecken te rugge herwaarts te komen; sullende den E: Couper, daerneven werden aengeschreven; dat wy syn voornemen, om op den Bantamsen rover Chiliwidara te passen; als mede syn gegeve antwoort aen den gewesen pangeran van Samadang: ten vollen approberen; sonder dat men, eenige optogt van ons volck te lande, ter adsistentie van den selven: sal mogen laten geschieden; maar alleen doen weten; indien hy sigh, couragieus en getrouw voor den Sousouhounang, komt te comporteren, na gelegentheyt van saken, weder te sullen geholpen werden &a.

De sloep de Mangusboom met Pantij bekoessen na Indermajoes besettinge te senden

om met de sieken terug te keeren

d' E Coupers gedoente op de Bantamse rovers te passen des (…)ders geapprobeert

Geen oplogt van ons volk tot adsistentie van den Pangiran Samadang te laten geschieden

Verders heeft d' Hr Speelman voortgebragt, de concept advisen met 't Jagtje Henricus, op morgen naar Sourabaya en Japara aftegaan, die soodanigh na lectura syn voor goet gekeurt, als sullende 't principaalste in onse nader te nemen besluyten over 't gandsche werck derwaerts over, moeten volgen; en inmiddels na Japara werden gerecommandeert het innen der oude schulden; item het bemagtigen van swarte suyker, houtwerken &a. en verder geadverteert, dat het confisqueeren der

De concept brieffjes met de Henricus na Javas oost cust af te gaen geapprobeert

Sullende 't principaalste met onse naden te nemen besluyten moeten volgen

't Confisqueeren der goederen buyten Comps. passen op de Javaanse cust door vremde gebrag(…) aenwendende

238

der goederen, die door particuliere handelaars
binnen en boven Comp.e passen langs de javaanse
Als nog niet vast gestelt
cust, werden aengebragt, als nogh niet zyn vast
Alsoo sulx nadesen door den Soesoehoenang en syn Regenten sal moeten gepractiseert werden
gestelt, als een zaake zynde; die t'syner tyt
door den Soesoehoenang en syne regenten, tot
mainteinne, van syn verleende Octroyen
aan de Comp.e; sal moeten gepractiseert, en
geexecuteert werden.

Batavia int Casteel datum als vooren

J. van Goens
Cornelis Speelman
Balthasar Bort
Anth.o Hurdt
W. van Outhoorn
J. van Camphuys

Joan van Hoorn Secr.

Sondagh 4.e Junius. 1679

'smiddaghs Extraord.re Vergaderingh
absent d'H.r Joan: Camphuijs

Is door Sijn Ed.t den heere Gouv.r generael voortgebragt, de nominatie, op eergisteren, bij de nieuwe heeren schepenen, volgens jaarlijcx gebruijck gedaen; van een dobbel getal persoonen; omme daer uijt voor het aenstaende te verkiesen; als van de presente te continueren; de borgerlijcke Collegien deser stede, van weesmeesteren; Commissarissen van houwelijcxe en cleene saaken, boedelmeesteren van Chinese en andere vreemde sterffhuijsen, regenten van't vrouwen tughthuijs; en regenten van't Lazarus-huijs.

Nominatie van heeren Schepenen tot verkiesing den Borgerlycke Collegien deser Stede

Ende voor eerst de jegenwoordige ende hebben gedient; als te weten.

Present aanwesende weesmeesteren

Weesmeesteren

d'Ed. H.r Joan: Camphuijs president	1. Jaer
Jan Douw vice preses	2.
Nicolaas Baukes	1.
Jacob Does	2.
Andreas Cleijer	1.
Adriaen van Beekom	2.
Dionijs Welch	1.

Item Commissarissen van Houwelykse en Cleene Zaaken

Commissarissen van Houwelijxe en cleene Saaken

d'E. Francois Tack als president	1. Jaer
Abraham Struijs vice preses	1.
Wilhem ten Rheyne	1.
Willem don Lopes	2.
Pieter Schippers	d.o

Boedelmeesteren

Boedelmeesteren

Boedelmeesteren

d'E. Ocker Ockerse president .... 1. Jaar
Jaques Boulan .... 2.

Uijt de Chinesen

Tietsocko .... 2.
Koecko .... 2.

Regenten van het Tugthuys

Buyten regenten vant Vrouwen tughthuys

Capteyn Dideloff van der beeck .... 3. Jaar
bartel Claessen .... 2.

Regenten van het Lazarushuys

Buyten regenten vant Lazarus huys

Wilhem ten Kenne .... 2. Jaar
hermannus herckemans .... 1.

Nieuw genomineerde Personen tot weesmeesteren

Ende werden als nu bij voorverhaelde nominatie voorgestelt

Tot Weesmeesteren als President.

d'E. H.r Willem van Outhoorn Extraord: raat van India met ... 18. Stemmen
d'E. Gerrit Dreelant .... 13.

Voorts uijt Comp.s dienaren

Cornelis van der Duijn met .... 13.
Willem hartsinck .... 12.
harman Egbertse .... 11.
abraham daniel van Zenesse .... 10. Stemmen

En uijt de Borgeren

Pieter van Leeuwen met .... 13. Stemmen

Jurgen

Jurgen Schults met .... 10 stemmen
Harman Klenke .... 12.
Cornelis Berenbergh .... 13.
Nicolaes Muller .... 12.
Jan Wijnandse .... 12.
Everard van der Schuur .... 11.
Jan Lambertse Radder .... 11.

Tot Commissarissen van Houwelijcxe en kleene Saaken — Stem genomineerde tot Commissarissen van Houwelijcxe en kleene Saaken

Als President.

d'E. Isaak de Saint Martin met ... 12 stemmen
d'E. Jacob Loos met .... 13.

Voorts uijt Comp.s dienaren

Roeloff Witwout met .... 11 stemmen
Robbert Lindsaij .... 11.

En uijt de Borgeren

Cornelis Berenbergh met .... 13 stemmen
Jacob Does .... 13.
Jan Lambertse Radder .... 12.
Adriaen Adriaanse .... 12.
Jan Vrouwelingh .... 9.
Aernout Nennes .... 8.

Tot Boedelmeesteren van Chineese en ander vreemde sterffhuijsen — Nominatie van boedelmeesteren

Uijt Comp.s dienaeren

Gerrit Vreelant met .... 13 stemmen
François Tack .... 13.

Uijt de borgeren

Jacob Does met .... 13.
Adriaen Adriaense .... 12.

En uijt de

En uyt de Chinesen

Que d'Lienqua met .... 12. stemmen

Lim singqua .... 13.

Tosiongko .... 11.

't Sincko .... 10.

Nominatie tot Regenten van't vrouwe tugthuijs

Tot buyten Regenten van't vrouwen tughthuys.

Uyt Comp.s dienaren

Hans Mens .... 13. stemmen

Hendrick van Norden .... 13.

Uyt de borgeren

Adriaan Adriaensz .... 13. stemmen

Cornelis Zundhoff .... 13.

Item tot Regenten van het Lazarus huys

En eyndelijck tot buyten Regenten van't Lazarushuys.

Uyt Comp.s dienaren

Hermanus Grim met .... 9. stemmen

Albert de Hens .... 12.

En uyt de borgeren

Willem don Lopes met .... 13. stemmen

Andries Blocklant .... 13.

Gecontinueerde en Geeligeerde weesmeesters

Uyt alle welcke voorenstaande genomineerde personen, dan soo van de oude gecontinueert, als van de nieuwe geeligeert sijn, in manieren als volgt

Tot Weesmesteren

d'E. Joan.s Camphuys als president bij continuatie.

d'E. Jacob Does tot vice preses bij optredinge

d'E. Andries Cleyer bij continuatie

d'E. Dionijs

d'Heer Jonas Kelck bij Continuatie
d'Heer Cornelis van der Duyn
d'Heer Pieter van Leeuwen } nieuw verkoren
d'Heer Jan Lambertse Vadder
Cornelis Mol Continuerende Secrets.

Tot Commissarissen van Huwelijxe en Cleene Saaken — Commissarissen van Houwelykse en Cleene Zaaken

d'Heer Francois Tack als President bij Continuatie
Pieter Schipper vice Preses bij optredinge
Wilhelm ten Rhyne bij Continuatie.
Cornelis Berenbergh } nieuw verkoren
Jan Vrouwlingh
Joannes Lutgens Continuerend Secrets.

Tot Boedelmeesteren van Chinese en andere vreemde Sterffhuijsen — Boedelmeesteren van Chinese en vreemde Sterffhuijsen

d'Heer Ocker Ockerse President bij continuatie
Adriaan Adriaense nieuw verkoren

Uyt de Chinesen

Koeko bij Continuatie
Que Siengua nieuw verkoren.
Jacobus Bolswaert Continuerend Secrets.

Tot buyten Regenten van't Vrouwen tughthuijs — Buyten regenten van het Tugthuijs

Capteyn Dideloff van der Beecq } beyde bij continuatie.
Bartel Claessen

En tot buyten Regenten van het Lazarus huijs. — En tot buyten regenten van het Lazarushuijs

Wilhem ten Rhyne } beyde bij Continuatie
Hermanus Berckmans

die dan

369

Die dan nademiddagh na de Predicatie alle sullen werden bevestigt

die dan namiddagh naar het eyndigen der predicatie in dese raadkamer sullen werden ontboden; en na dat d'oude sullen wesen bedankt, en de Commissarissen den eed van purge hebben afgelegt; op nieuw aengenomen, bevestigt en beëedigt; behalven de Regenten van't tugthuijs en Lazarusbuijs, dewelcke daar van exempt sijn.

Batavia int Casteel datum als voren

Van Gould

[illegible]

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

W. van Outhoorn

Joan van Hoorn Secr.

Maandach 5: Junius 1679.

Naar Midagh Extraord: Vergaderingh

Den gewesen Regent op Tanjongpoura genaemt Wiera Saba, die in de maant Januarij voorleden onse paggert aldaer, heeft meenen afteloopen, en sedert het misluckten van dien aenslagh (dewelcke soo gesegt wert, ten principalen, uyt sijne broeders machers, Naja Troena en Wiera Nanga die nogh absent sijn houden, soude wesen voortgecomen) sigh met al sijn aenhangh van daer op de vlugt begeven, door den E. Capteyn Willem Hartsinck, conform onse ordre; belofte van sijn leven gedaan, en alsoo bij hem, ter voorschreve plaatse, afgecomen, en nu op heden in geleijde van een sergeant, met 12 soldaten, door sijn E. herwaarts opgesonden, en hier aengecomen wesende; om sijn pardon te versoeken; Soo is, daer over gedelibereert, en den toestant van saaken, na 't advis, van gemelten E. Hartsinck ingesien wesende; eenpaerigh goet gevonden; denselven Wiera Saba, sijn pardon en vergiffenisse, over sijn vorigh quaat bedrijff, op morgen, door den heere Gouverneur Generael, uyt name deser vergaderinge, resolut te doen geven, en hem vervolgens ten eersten, met dat volck, weder te rugge, naar voorsz tanjongpoera te dimitteren

den gevlugten gewesen Regent van tanjongpoura Wiera Saba

op belofte van syn leven ginder bij d E hartsink verschenen en nu herwaerts gesonden synde

is goet gevonden Pardon van syn vorig quaat bedrijff te geven en weder te rugge na tanjongpoura te dimitteren

dimitteren, met versegginge dat hij sigh van aen getrouw en na behoren volgens sijne beloften Comporterende; als dan ginder in de Carrawangse landen, elders daer het den Ed. Raet sinck voor gemene beste der inwoonderen komt best, en dienstigst te agten; sal werden gestelt, en geautoriseert, en voortaan weder, als een goet onderdaan van den Sousouhounang, en de Compe. sal werden aengenomen, ende erkennet. Omme alsoo hier door, te meer te betragten, de volckeren in dien oirt, tot ons te trecken, en te verbinden. —

om door d'Edle Raetsinck daar elders inde Carrawangse Landen by Continuatie van goet Comporteren te werden gestelt —

En voor een goet onderdaan Als te vooren Aengenomen —

Door, ofte van wegen, den schipper, van't gehuurde schip St. Andries, hendrick plegman, sijn op 19e. des voorleden maants, wederom in rade verschenen geweest, den notaris David dispontein, met sekere twee borger getuygen, overleverende, en voorlesende, seckere acte ofte nader protestatie, van gemelte plegman, aen dese vergaderinge; daer van, doen maels, Copie is versogt, omme ter gelegener tijt, des nodigh geagt werdende, op te antwoorden, luydende van woorde tot woorde, aldus. —

nader aenc off. Protestatie vanden schipper van't Gehuurde schip St. Andries Hendrick Plegman op 19 maij Ingedient

Gesien en gelesen sijnde, bij mij ondergeschreve hendrick plegman schipper beschreven op't gehuurde schip de St. andries t antwoort mij op den 29 der jongstleden maant april door den notaris jan kerfers ter ordre van den Ed. heer Gouverneur generael en d'Ed. heeren raaden van't nederlants India, als representerende de Ed. nederlandse geoctroyeerde oostindische Compe. in dese

landen

handen ter hand gestelt op de Insinuatie door den
Notaris David Dispontein op den 15en: der voorsz: maant
april aen haer hoogh Ed:e hoogheeden sod als haer Ed:e vergadert
waaren, uijt mijnen naam wettigh gedaen, bij welck
antwoort, haer hoogh Ed: verklaaren (niet tegenstaende
ich bij deselve insinuatie hebbe bekent gemaakt, dat
mijn schip ten vollen bequaem is) als nogh te blijven
persisteren, bijt protest, door den genoemden Notaris
david dispontijn op den 2 februarij deses Jaars 1679.
in haer hoogh Ed:ens naem, aen mijn, als schipper van
den voorsz scheepe St. andries gedaen; weshalven Ick
ondergeschrevene als nogh, tot bewaringe van mijn selfs
en 't regt van mijn meesters, den Notaris David
dispontijn, behoorlijck geadsisteert, bij desen versoecke,
sigh noghmaels te verwoegen, en te transporteren, aen
den Ed:e heere Gouverneur Generael, en d'Ed:e heeren
raaden van't nederlants India, omme haer hoogh Ed:ens
't bovenstaande voortelesen; als mede aen te seggen, dat
ich genootsaakt zij, omme verdere schade, en onheijlen
te verhoeden, In den name des heeren, met het
voorsz schip St. andries, de reijse naa't vaderlant
ballast scheeps, aen te nemen; door dien haer hoogh
Ed:ens konde maken uijt, verklaaren, mij nu, ofte Int
toekomende, met behoorlijcke ladinge, naa't vader=
lant niet te willen senden, en 't selve schip niet van noo=
=den te hebben; wijders sult gij Notaris, ter saake voorsz=,
in mijnen name, als schipper, van't voorsz schip St. an=
=dries, wegens d'eijgenaers van't selvige schip, wel ex=
=pressselijcken, tegens haer hoogh Ed:ens als represente=
=rende, de generale Geoctroijeerde Nederlantse, oost=
indische Comp:e hier te lande; protesteren van alle
kosten, schaden en Intressen, door de non voldoe=
=ninge van de Chartepartije, wegens 't voorsz schip

Int

248.
248

uit vaderlant tusschen de Oostindische Comp.e en de eij=
genaars aengegaen, albereits gehadt en geleden, off
nogh te hebben en te lyden; Relateert mij Notaris
schriftelijck uw relaes en wedervaeren, ter mijn
ondergeschr. en de eijgenaars vant schip St. andries,
daervan, en mede te dienen, daer en soo verade wer=
den sullen

Batavia adij achthienden Meij 1679. was geteekent
H.r Plegman onderstont Gecollationeert accordeert
bij mij (was geteekent) david disponteijn Not.s pub.

Welcke acte of protestatie, dan met aandagt
en opmerckinge gelesen wesende; soo is daerinne aen=
gemerckt, hoe de periode, van hem, niet ofte in toeko=
mende met behoorlijcke ladinge naar't Vaderlant niet te
willen senden; gantts verkeerdelijck bij hem is be=
grepen en gestelt; nadien sulcx, gantsch niet, soo=
danigh, bij onse protestatie, van 10e: februarij passado
is gemeent, off te verstaen, nogh ook de intentie
geweest; en waerover dan, den schipper Plegman
met den Notaris david disponteijn, op 29e: verle=
den maants, in desen rade ontboden, en verschee=
=nen wesende; soo is haar, die absolute verkeerde
stellinge, en Captie voorgehouden, en aengewesen,
waerop, gemelte Plegman verclaarde; dat hij na
sijn zeemans kennisse, en begrip, der vaderlandsche
zeeregten, sulcx uijt onse protestatie, van 10e=
februarij passado, van met het schip de St. Andries
niet, ^meer gemoeijt te willen of te konnen sijn, hadde begrepen,
sonder daarinne, eenige verkeerde Iterpretatie, te
hebben voorgehadt, of als nogh gedagt, met aen=
biedinge, van sulcx bij nader uijtegginge, in efecte
conform

Verkeerde Interpretatie daer in begrepen van hem met geen behoorlijcke ladinge naar vaderl.t te willen zenden

twelk hun is voorgehouden en aengewesen

En verclaringe van gem.e Plegman van daarinne niet verkeerts te hebben voorgehadt

conform de woorden onser protestatie te sullen expliceeren, gelijck hij dan ook gedaen heeft, in sulcker voegen, als onder de vorige bovenstaande sijne acte, staat geschreven; van Inhoude als volgt. als bij nader explicatie onder sijn vorige protestatie nu word schriftelijk aengewesen

Verclaare Ick ondergeschreven Hendrick Plegman, schipper bescheiden op 't schip St. andries, tot Interpretatie van de woorden, in de bovenstaande proteste geinsereert, namentlijck, niet te willen seilen; dat het selve, wel soo in den proteste sub dato 2: februarij deses Jaars 1679: niet, en staat; maar dat daar staat; dat haer Ed:e t voors. schip voor den dienst van de Comp:e nogh hier in India, nogh naar 't vaderlant, niet en souden konnen gebruijken; ofte van nooden hebben, ende bij nader aen mijn gedane protest sub dato 10: daer aen volgende; dat daar staen de volgende woorden: mettet schip de St. andries voor reeq van de Comp:ie niet meer gemoeijt te willen off te konnen sijn: uijt welcke woorden, Ick ondergest: verclare, de woorden van niet te willen seilen, genomen te hebben. Batavia adij den 2: Junij Ao 1679. ende was geteekent Hendrick Plegman; ter sijden stont, ons present en was geteekent Jacobus kersteloot en pieter de beer; lager stondt, ten oirconde, en was geteekent, David disponteijn Nots pub. 1679. hier onder stont weder gecollationeert accordeert tegens sijne geteekende als boven dato ut supra; bij mij David disponteijn Nots pub:

Inmijlen uit van dit gepasseerde, en dat wij gemeint hadden, voors. schipper Plegman, met sijn schip de St.

375

St. andries de reyse, jn korte dagen, ledigh naer der
vaderlant soude hebben ondernomen; soo is ter
deser vergaderinge; door Zijn Ed.t den heere
Gouverneur Generaall ingebragt, een nader re=
quest, hunden morgen, door denselven schipper,
aen Zijn Ed.t, op nieuw ter handt gestelt, met
sodanigen versoeck, als uijt het volgende, van
woort tot woort magh blijken

Nader Requeste van den selven schipper Plegman vant schip St. Andries als nu weder overgelevert

Aan den Wel Ed.e Heere Ryckloff
van Goens, Gour. Generaal sampt
de presente Edele heeren Raden
van't Nederlantse India

Edele Hooghagtbare Heeren

Hendrick Plegman, schipper vant gehuurde schip de
St. andries, niet tegenstaende, de wedersijdse gedaene
Insinuatie, en protestatie, besonders ten wedersijden
hun goet regt, offererende, en aenbiedende, bij desen
zijn persoon, onder hebbende schip, en 't daarop vaerende
volck ten dienste van uw hoogh Ed.e; omme nu ofte
wanneer 't haer Ed.e; sullen gelieven, als vast niette
aenstaende Retourvloot, met behoorlijcke, ofte soodanige
ladinge, als uw hoogh Ed.e sullen gelieven, goet te
vinden, naar 't vaderlant te vertrecken; latende
de voorgaende verschillen, questie en verwijderinge
alsevents ontstaen, in sijn geheel; omme door
d' E. Oostindische Compagnie en de Eijgenaars vant voor=
schreve schip gemodereert, vereffent en affgedaen
te werden, 't zij in reglen, ofte daer buijten,
soodanigh d' E. E. Compagnie, ter eenre en
de Eijgenaers en Reeders, vant voorschreve schip
ter andere zijde, beraden werden sullen; verwagh=
tende hij Suppliant, hierop, in Margine, uw hoogh
Ed.e gunstige apostille

Versoeckende onvermindert de vorige gepasseerde wedersijdse protestatien nu off nadersoo volladen nat vaderlant te mogen gaan

waarop

waar op dan, wederom gedelibereert wesende; soo
is om van onse zyde, te betoonen; dat wij (en aan-
gesien de comp.^le selfs van schepen, tot retour
nae patria, als anders, nogh een overvloede
voorsien zijn) denselven schipper plegman, met
zijn schip, alle mogelijcke accomodatie, ja redelijk-
heit sullen bewijsen; geresolveert, hem in margi-
-ne van sijn request, ter antwoort toe te passen
het volgende apostille. — Aposstil Antwoorde den op om soo hij met syn schip tot den vertreck den Retour vloot wil wagten, hem alsdan van wegen de Comp: mede met Retouren te sullen afladen

Den Suppliant wert geaccordeert, soo hij tot
het vertreck der eerste retourvloot wil wagten; dat
men hem als dan van wegen de Comp:^e met re-
touren sal afladen, mits dat de vragtpenningen
van dat schip, sedert den tijt, dat wij, voorsz bodem
hebben gequiteert gehadt; niet eerder, weder sullen
aenvanck nemen, ofte ingaen; voor dat, d'eerste
goederen, van Comp:^s wegen, op nieuw daerinne sul-
len werden affgescheept; en dat men hem, inwijlen
van nu aen, sal vermogen te ballasten, en watervast
te maken; onvermindert het bovenstaande, en sonder
dat sulx, voor de aflandinge sal werden aengesien,
ofte gerekent; latende het verder verschil, geren-
voyeert aen de heeren majores. —
Int Casteel Batavia den 5:^e Junius 1679 onderstont
ter ordonnantie van haer Ho: Ed:^e den Gouverneur
generael en raden van India was geteekent Joan
van Hoorn Secrs.

Het welcke, bij dan, soodanigh heeft aengenomen,
en geaccepteert; omme met d'eerste aenstaende
retour vloot, volladen te vertrecken. — welck by den selven Plegman dan ook sodanig is geaccept:

Verder met eenen ook gesproken wesende, van

de

Ontrent de gagie van schipper Plegman als met syn schip te handelen en de die te laten stilstaen van 31 January passado tot hij weder sal vertrecken latende sulx ook aende dispositie der heeren meesters

de gagie, van den vertrekkenden schipper Hendk
Pleghman, die soo wel voor schipper van de Compe:
als van de Reeders, op het schip St: andries, in 't
vaderlant is aengenomen; met 70 Guldens ter
maant; Soo is daar op verstaan, met hem, in
gelijcker voegen, als met sijn schip te handelen,
en sijne gagie, te laten stilstaan, sedert den
31en: January passado; tot dat men, de afladinge
van dien bodem, weder sal beginnen; en die dan
weder te laten aenvank nemen; blijvende, het
verdere verkregen; in sijn reguard; almede aen 't
goetvinden, der heeren meesters, uit vaderlant
gedefereert.

't Gehuurde geanriveerde schip de Romeyn na ontladinge ten eersten met grove whaeren weder naer Patria terugge te zenden

Naardemaal het gehuurde fluijtschip de Romeijn
op eergisteren, uijt het vaderlant, van wegen de
Camer amsterdam, alhier, met de tijdinge van
vreede, tusschen de kroon vranckrijck, en onsen
staat, is aengelandt, en de ordre der heeren
meesters, daermede overgekomen, dicteert; omme, die huijrscheepen, soo haest het bij te brengen is;
weder te laten retourneeren; Soo is na deliberatie verstaen; gemelte schip de Romeijn, ten meesten
dienste van de Compie: soo haest het ontladen
is; weder te laten veraerdigen, en met salpeter, sappanhout, peper en andere grove whaeren, volstouwen; omme des mogelijck, tegen
't eijnde van dese maant; de reijse na het vaderlant wederom te ondernemen; en de Compe:,
alsoo daar door, hoe eer hoe beter, van de swaere

om de Comp: van de swaere huur te ontlasten

huur

.buijnpenningen te ontlasten; sullende met
eenen van de Hompen die wij present hier
nogh overigh aen de handt hebben, ook 60.000 lbs.
~~[illegible]~~ duijsent ponden, daerinne werden
afgescheept, soo veel dien bodem in sijn kamers &c.
kan bergen; om het cargasoen, daer door, wat
te veraansienlijcken; en te meer de heeren
meesters uijt vaderlant, van die specerije, niet
veel overigh; maar wel gaerne, een ruijme
voorraat, uijt India aen de handt hadden.

60 ℔ ... nompen tot verrijkinge van 't Cargasoen ook daer in te schepen

Op 't voordragen van d'ho:r Gouvern:r Generael
gelet, en gesproken wesende; van de besendinge,
desen Jaare, weder te doen, naar het rijck van
china; en hoe men 't met het werck aldaer, best
soude schicken; nadien er tot nogh toe, na allen
schijn, niet veel voordeelen uijt sijn te verwag-
ten; door de veele quellingen, die ons doorgaans
en al van outs her, in die landen sijn ontmoet:
Soo is dan als nu, voor eerst geresolveert; niet
meer, als een cleen Cargasoen, nogmaal
derwaerts te stieren; en daertoe naar Boc-
cieuw aen te leggen; de Jagten Udijcke en den
alexander.

Discoursen over de saken van China

En resolutie om mits de nog sobere apparentie tot een vrijen handel als veele quellingen naer een cleen cargasoen nogmaals derwaerts te senden

En daer toe na Boczieuw aen te leggen de Jagten Udijk en Alixander

Den 11:e der voorleden maant, 't schrijven van
onsen Resident Willem Caeff, uijt bantam
aengehaelt wesende; van 't versoeck en voorstel
van

Opt voorsz. s'van daijn toedjou tot Bantam om met sijn volck sterck 180 man de Comp: te willen dienen

van seecker bougijs daijn Toedjou Aroukera; omme
met sijn onderhebbende volck dat tot Bantam
bij een is, bijsterck ontrent 180. man; de Compe
te willen dienen; 't zij daar, althier, of elders,
gelijck van denselven tot bevestiginge, van dien;

En daertoe hij sijn soon daijn malatja heeft herwaerts gesonden

sijn soon genaamt daijn Malatja, doenmaels, ne-
vens onsen tolck Bingl boey; ook herwaarts over-
gesonden heeft; met een geschenck, van 2 kopere
gemaakte harnassen; Soo is, daar op gereflecteert
wesende; goetgevonden; hem als nu, door een
briefje, aen de Resident Caaf, en mede door gemte
Bing boey, mondelingh, te doen antwoorden,

Is goetgevonden hem weder mondeling te antwoorden dat ons sulx bevallig zy om ten tyde als't nodig geoordeelt zy herwaarts te komen

dat sijn inclinatie, en aenbiedinge, om tot de
Compe: over te komen; ons bevallig zij; en hij
sigh onderwijlen, stil en gerust kan houden, bin-
nen tyde, en plaatse, die hem sal aengewesen
werden; sijn voornemen int werck te stellen;

Latende hem in recompense van 2 kopere harnassen ook weder met eenigh geweer en laken beschencken

en tot ons over tekomen, latende hem, voor die
twee harnassen; onder de hant, ook weder met
eenigh geweer, laken, en Cleetiens recompenseren,
en sijn soon wederom, met Bingh boey, in
mede derwaerts keeren.

Versoeck ook van eenen macassaarsen daijn mandelique tot bantam om alhier by Craijn bisse te mogen komen wonen

Nogh heeft seker Macassaar genaamt daijn
Mandelique, mede op bantam, althans reside-
rende, door voorschreve onsen Resident Caaf,
doen versoeken; omme hier op Batavia, bij
Craijn bisse, te mogen komen wonen; het
welck

het welck dan, met Communicatie, van gemelte bissee, hem sal werden toegelegt om sigh aldaer, onder Compagnies gebiet, in gerustheijt te mogen ernehren — datmen hem saeltoestaen om sig hier te Erneren

Den heer directeur Generael Corn^e^ Speelman, brengt in raade een memorie ofte samentreckinge van over, en te kort bevonde goederen, bij de batavische packhuijsen, sedert primo september, des voorleden tot ultimo februarij, deses Jaars; bestaende de overige in — memorie van over en te kort bevonde goederen by de batavise pakhuijsen het voorleden Jaar

1815. lb^s^. noten muscaten.
9341. lb^s^. sappan hout
6250. lb^s^. ofte 50 kisjens Japans staafkoper

Ende de te kort komende in

375. lb. Calliatour hout.
97946. Cattij's swarte peper
65990. lb^s^. noten muscaten.
274. lb^s^. loot.
4772. lb^s^. gommelack.
465. lb^s^. plat loot.
61. p^s^. tapesarasses
7435. lb^s^. sappan hout
622 3/4 lb^s^. quick silver
2510. lb^s^. Japans staafkoper en
11. March: op 1955. marckrealen.

het welcke dan na resumptie, volgens gebruijke=
=lijcke

381

256

256

die vereffeningen soo alse behoort na gewoonte te laten affschrijven en vereffenen

gebruijkelijcke gewoonte verstaan hij, bij de bataviasche negotie boecken, soo als 't behoort, te laten afschrijven, en vereffenen

Batavia int Casteel datum als vooren

Van Goens

Joan Maetsuijcker

Balthasar Bort

Ant.o Hurdt

W. van Outhoorn

Joan van Hoorn

Dijnsdagh 6: Januarij 1676.

Absent de heeren Speelman en Hurdt.

Staan met requeste te deser vergaderinge binnen, de Chinesen Tieu hinqua, Tiobquinio &c.ª int begin deses Jaars van de cust van China ten handel over Bantam hier aengecomen, nevens andere hunner maskers, en versoeckende met een Jonckje, door hun alhier gecogt, weder na haere plaatse tot Macaau of Canton te mogen te retourneeren en van daar weder direct te deser plaatse, hunne negotie met onse licentie te komen drijven; waerop verstaan zij hun het voorschreve versoeck (gelijck de vorige) bij desen te accorderen.

de Chinesen Tiauhinqua &c.ª toegestaen met een kleijn gekogte Joncke na Canton te mogen retourneeren en hier weder ten handel komen

Batavia int Casteel datum als boven.

Rvan goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Joan Camphuijs

Anth.º Hurdt

Joan van Hoorn

W. van Outhoorn

258

Dijnsdagh 6e Junij 1679

Aparte Resolutie

Kaertie tot Project van een te maken Lasarushuijs opt Eyland Purmerent by d' Hr Speelman voortgebragt

Bij resolutie van 12 Maij passado goetgevonden en vastgestelt wesende, het Lazarus huijs deser stede te begrijpen, over te brengen en te doen opstellen op het Eijlant Purmerent ende de besorginge van dien met onse voorkennisse aen heeren schepenen te bevelen; Soo heeft den heere directeur Generael Cornelis Speelman, laest geweesene President van het selve collegie; als nu in rade gebragt een kaartje ofte project behelsende en in wat forma men het selve aldaar soude begrijpen, en met eenen voorgestelt

En voorstel van d' E van Dyk, Helt en Swart om opmaken van dien tot best van 't gemeen by Aenbestedinge Aen te nemen

hoe de Sr Jacob van Dijck, Hans Helt, en Hendrick Swart te samen, hadden aenbiedinge gedaen uijt liefde en beste van 't gemeen de opmaakinge van het voormelte Lasarus huijs, na dat project, bij aenbestedinge op voorsz Eijlant te willen aennemen, op alsulcke conditien, als daartoe met advijs van den fabrijck Adriaan de Leeuw sijn, op en voorgestelt, en dewelcke dan nu

dat dan na deliberatie verstaen is sodanig te approbeeren

met eenen bij ons geresumeert wesende; Soo is naar deliberatie verstaan het voorsz project ende die aenbestedinge soodanigh te approberen, en metten eersten te laten voortganck nemen, bestaende de voorschreve conditien in het geene hier onder volgt.

Conditie

Conditie [illegible] d'Heeren [illegible] Coyet, Hansen [illegible] en Cornelis [illegible] van d'E. Heer President en Heeren Schepenen en [illegible] ondernomen hebben het maken van een nieuw [illegible] huijs op het Eylant [illegible]

Conditie soedanig die aenbesteedinge sal geschieden

Eerstelijck het fondament sal aengeleijt worden, [illegible] steen breet, hoogh 8 lagen, voorts [illegible] 8 lagen hoogh [illegible] derde op [illegible] steens 8 lagen, alsdan 6 lagen hoogh op 1½ steen dick, daerop 8 lagen 1 steen dick, t'samen 50 laagen uijt sijn fondament, tusschen 10 laagen onder en 10 lagen boven de vaste grond, na uijtwijsen vant hier agter geteijkent profijl.

Opgaende werck boven 't voorsz. fondament sal hoogh wesen 12 voeten dick 1 steen, en breet 24 voeten binnens werckx met twee [illegible] be- sloten, alles op te metselen met goede gebacke met- selsteen en kalck, sonder die [illegible] te vermengen, dan alleenigh soo veel sant als inde becleedinge van dien gebruijckelijck en van noode wesen sal, tot voltrecking.

Ook sullen de aennemers soo [illegible] mogen van nooden hebben, van d'E. Comp.e [illegible] te kopen, volgende houtwerck, ten prijse aldaer gespeci- ficeert, te weten kiate balckjes van 25 en 28 voet à 3 Rds. ijder, kiate do. van 20 en 12 voet à 2 Rds. ijder, en [illegible] wesen alle de materialen soo sant, kalck, metselsteen, pannen, en verder houtwerck op haer eijgen kosten over te voeren, mits dat d'E. Comp.e daertoe [illegible], de Chiampans en verdere vaartuijgen daertoe vereijscht.

In ijder toede muur sullen drie dicke dwarsbalcken van 28.

[illegible] van 't hoeck bedekt beg[illegible] en aen weder zijden
een [illegible] gevels van een
[illegible] dicht, en de binnens muijren van een halve
steen dickte gemetselt worden, welcke steijnmuijren
binnen de aennemingh betaelt sullen werden tot
[illegible] prijs.—

De kap van 't dack moet ook wel en na behooren met
goede dichte [illegible] der [illegible] en [illegible]
dicke latten en behoorlijcke [illegible] en [illegible]
platen en opgemaakt worden.

En sal alle 't selve werck na 't opmaken [illegible]
eerst gevisiteert en opgenomen worden van luijden
haer dies verstande.—

Op alle welcke voorschreve conditien de aennemers
het selve hebben aengenomen te maken, de steen
kalck volde aen weder zijden voor de somma van
een hondert en thien duijsent 160 stuijvers [illegible]

Des sullen de aennemers geaccommodeert worden
met twee timmerluijden en twee metselaars, des
begeerende, mits datse aen de Compagnie voldoen
haer maandgelden, en deselve voort soodanigh
als het vereijscht, als dat behoort.—

Aldus gedaen in den raad van schepenen op 't
Stadthuijs den [illegible] Meij, en in Raade van India
geapprobeert, den 6 Junij 1679. binnen den
Casteele op Batavia.—

Besoingnies over de saken van Radja Palacca en syn versogte bentneck

Zijnde de heer Gouverneur Generael
ter deser vergaderinge voorgedragen hebbende het
versoeck en gestadigh aenhouden van Radja Palacca

om

Dus een uijtslagh sijner saaken, een order ende
resolutie van sijn vertreck bequaemlyk hebbende
dat so sij langh en breet geobserveert en gedesigneert
in, en over den present toestant hier voorkomende, Ternoverende Presenten bestand hier voorkomende
soo wel aen de oost, als aen de westzijde het re-
guard over gebiuwen; En hoedanigh men bequamst
gemelten Radja Palacca ten besten en meesten dienste
van de Comp:e sal aenleggen; en daarop aandagtig
gemediteert werende; een paar tijt voordeel denselven
niet langer na fatsoen offte sonder misnoegen
te konnen op en aenhouden; en derhalven in gevol- En resolutie omt vertreck van Radja Palacca met al sijn Bougijs voor eerst na Javas oostcust te laten voortgaen en te spoedigen
=ge onser resolutie van den 10 Maij vastgestelt;
sijn vertreck met alle sijn hier bijhebbende volck
voor eerst naar Javas oostcust te laten voort=
gaen; ende soo veel te spoedigen, als het eenige
water; nietter geen daar ontrent In ons belangh
verder te considereren valt sal bij te brengen wesen temeer hij altoos des vereijsschende in korten van daan weder kan herwaerts keeren dat hij ook belooft heeft
te meer dewijle men hem, soo't mogte vereijschen,
in die ooster mouson altoos binnen korten tijt
van daar wederom kan herwaarts ontbieden, en
waartoe hij sigh ook ten vollen aenbiedt en genegen
schijnt te thoonen.

Verder met eenen in serieuse opmerckinge geno=
=men sijnde, hoe men het ook sal stellen met den Crain bissee nog voor eerst hier te laten verblijven in de staat daer hij present in is.
afgesetten macassaarsen Coninck Crain Bissee
in welcken regaard nogh veel obstaculen schijnen te
resideren; dat men tot eenige dispositie over sijn
persoon, immers voor als nogh niet wel en kan
treden; ende waarom dan best geagt en gearresteert
bij, hem voor eerst nogh te laten verblijven in die

staat

387

tot men nader sijn verder over sijn Persoon sal konnen disponeren

staat daar bij tegenwoordig [illegible] in 16, en word gehouden, tot, dat na deesen [illegible] en gelegentheijt sal gelaaten en medegebragt [illegible] om nader op sijn persoon en conditie te komen en te mogen disponeren.

Batavia int Casteel datum als vooren

C. van Goens

Corn. Speelman

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Johan van Hoorn Secr.

Vrydagh 9: Juny 1679.

Den heer directeur generael Corn.s Speelman heeft gebragt in raade sekere memorie van eenige packen beschadigde lijnwaten op 19. May per 't scheuntje helena overbracht van Banjermassingh alhier te rugge aengebragt; en waer sijnde voors.t dien by opneminge en natellinge van eenige stucken sijn te kort bevonden, als te weeten.

Op een pack swarte halve brede bastas ... stx 37.
En op een pack swarte halve smalle bastas ... stx 26.
Samen stx. 63.

Sonder dat er eenige reden van dit te kortkomen tot werden gegeven, ende weshalven dan, na deliberatie verstaan zy deselve 63 stx bastas; door die gewesen administrateurs Joan.s van Mechelen en Pieter van de Veste aen de Comp.e te doen vergoeden, met 50 p.o Cento advance boven den incoop, behoudens haar guarant daar zij 't meynen te connen vinden, latende de verdere beschadigtheyt der stoecken, uyt de lecke van voorsz. scheuntje helena als anders voor ditmaal door passeeren. — 63 stucx te kort bevondene Bastas door de gewesen Administrateurs op Banjermassing te doen vergoeden met 50 P.C.to Advans

Den gewesen schipper van 't hoeker boot de Croonvogel Lucas Gerrits Minne op 29 october voorleden jaars in Tonquin overleden; en by syne nalatenschap bevonden synde 1212. Spaense realen nevens 483 kopstucken, die aldaer door d'opperhoofden in Comp.s Casse syn aengenomen, soo heeft — de nalatenschap van den overleden schipper Lucas Minne in Tonquin alhier aen den Curateur ad lites weder te laten voldoen in de Geer[?] de specien

heeft den Curateur ad lites d[e]s Manuel Don-
neZee versogt, dat hem de voorsz somma ofte
waarde van dien in faveure van des overledens
boedel en erfgenamen alhier wederom mogt
werden voldaan. — 't welck, dan door d' Hr.
Cornelis Speelman als nu de vergaderinge
bekent gemaakt wesende; soo is goet gevonden
die penningen aen den Curateur ad lites we-
deromme te laten uijtkeeren, in soodanigen specie
als se sijnde voor de Comp: sijn aengenomen
onverminderd des fiscaels litigieuse actie. —

De aangehaalde taffachelas en amphioen bij d' fiscaals Paauw en Zeeman uijt 2 scheepen voor d' Comp: aentenemen

Voorts heeft ondertusschen heere Directeur Generaal
Speelman ingedient 2. notitien, d'eene van 5.
packen ofte 860 Stucx taffacelas Singans
bij den waterfiscaal Pieter Pauw op 12 maij
uijt het schip de Betuwe; en de andere van 12.
Canassers, inhoudende 774. cd: amphioen, op 30.en
maij door den advocaat fiscaal van India
Gualter Zeeman uijt het schip den Hasenbergh
te deser reede aengehaelt; en conform onse ordre
des vergangen Jaars in Comp.s packhuijsen opgesla-
gen welcke cleden bij gecommitteerde hun des
verstaande sijn getaxeert, op 18 pagoden ofte
ses en dartigh rijcxd.rs het corgie van 20 stx;
ende den amphioen op 85 ropias ofte twee en
veertigh en een halve rijxd.s de man van 60.
pont, beijde Inkoops te kosten. —

Weswegen naar overlegt dienstigh geagt bij
de voorsz goederen als Courante Coopmanschappen
voor

voor de Compe: aen te nemen; en van de taffa=
=chelas den fiscaal Pauw zyne portie te laten
voor doen, tegen vyfftigh ryxdaelders het Corgie; En hun de Taffachelas na Taxatie
dat deselve alhier by verkoop wel kunnen souden
komen halen; mitsgaders den amphioen nevens En den Amphioen na d'eerste vendite sal Gelden gestedoen
die van de Compa: by eerste venditie te laten
verkopen, ende alsdan den fiscaal Leeman na
dessels vendement zyne portie daar uyt mede
laten valideren.

d'Equipagiemeester Jacob Sems nevens eenige
[...]pers Ea: gecommitteert geweest zynde, totte
[...]ite der afgevare en lecke scheepjens Damack Verclaringe van de onbequaamheyt der scheepjes Damak en Helena
en de Helena, hebben van daage bevindinge aan
zyn Edt: den heere Gouverneur Generaal
overgegeven de 2 volgende verklaringen.

Wy ondergeschreven syn per ordre van den Edle
heer Speelman zyn Gouverneur Generaal ende
d' Ed: heeren raden van India geordineert ende
gecommitteert omme 't Jagje Damacq te gaen besien,
hoedanigh 't selve van gestalte en deugtsaemheyt
mogte zyn, 't geene wy nagh 't alles wel besigtigt
bevonden hebben als volgt, te weten,

De voor en agtersteven syn geheel van de wurm
gegeten en vergaan, waer door beyde los zyn, die
daar wel konnen uyt gestooten werden, en hebben
ook geen sponnings, door dien, meer op zyn Javaens
gemaakt bennen, zynde daer soo slegt gestelt dat
te verwonderen is, over Zee heeft kunnen comen

alsoo

alsoo maer aen den anderen hangende is, zijnde op
verscheijde plaetsen gaten in 't scheepje, die door ver-
gaanheijt daerin zijn gevallen, daer men van binnen
heel deur kan sien, ook leggen om 't scheepjen twee
verdubbelingen op den anderen, de welcke geheelijck
van de worm gegeten, en gansch onbequaem zijn
gemaakt.

De wegeringh zijn mede meest onbequaam, gelijck
als ook de buijtdenningh gestelt is; voorts heb
wij 't selve in zijn geheel seer slegt geconditi
bevonden, overzulcx bij ons geoordeelt wert nie
waerdigh te zijn daar eenige onkosten van [illegible]
meringh aen gedaen te werden. onderstont Ba
ady 6 Junij 1679. was geteekent J. Geus, Jan [illegible]
Gerrit Koster, Bruijn Jansz, en 't merck + van
Lodewijck Claesz de Graaf.

Wy ondergeschreve syn ter ordre van den Ed:
heer Rijckloff van Goens gouverneur generael
en d' E: E: heeren raaden van India geordonneert
en gecommitteert, om 't scheepje de Helena te gaen
besien, hoedanigh 't selve van gestalte, en bequaemt:
mogte zijn 't geene naar alles wel besightight en naar
gesien, bevonden hebben als volght te weten.

De voorsteven is een groot gedeelte wegh, door vergaent-
ook zijn de plancken in de boegh soo vergaen, dat
daerin wel met vingers, gaaten kunnen gemaakt
werden, alsoo de planchen off vaste buijt aldaar
geheel vermolmt is.

Zijnde de geheele wegeringh, als mede de balck weger
ingh geheel en al vergaen tot de kimmen toe,
gelijck mede de buijtdenningh gestelt is, ook zijn
hier en daer uit kuijpin de knieden mede vergaen.

d'agtersteven

De opperstevens is ook meest geheel verrot, en vermol-
=lemt, ende planckens, off vaste huijt is soodanigh
vergaen, dat maar een den anderen sijn hangende,
en dat meest 't geheele schip over.

Ook sijn de luijckhoofden [illegible] als voorgaen; soo
dat het schip eenelijck op sijn verdubbelingh is leggende,
hoewel die mede niet veel besonders is, daer eenlijck
harstop gevaren heeft.

Hebbende alsoo wij voornoemde bodem seer slegt bevonden
hebben, oordeelen wij oversulcx onbequaam te sijn
langer te vaaren, veel min daar eenige onkosten
van timmeringh aan gedaen te werden. onderstondt
Batavia den 6. Junij 1679. was geteekent J. Geus,
Jan de Geus, Gerrit Koster, Bruijn Jansz en 't merck
+ van Baes Lodewijck Claesz de graaff.

Uijt dewelcke dan gesien wesende de onbequaam=
=heijt van beijde die scheepjes, soo is best geagt het
Jagtje de Macq aftelegghen, te ontakelen, en aan de
meestbiedende te doen verkopen. —

't Jaghje damacq afte=
leggen en te verkopen

Maar alsoo voor het onbequame fluijtje Helena bij
den borger Coopman Cornelis Swart; is aanbie=
=dinge gedaen, omme hetselve, met eenige weijnige
daar bij sijnde en aanhoorende scheeps behoeften
van de Compagnie te koopen; en hier
langs de Javaanse cust &ca. nogh eenigen
tijt te gebruijken; Is verstaen densel=
=ven sulcx te accorderen, en genoemde
bodempje mettet geene der om en aan is
behoorlijck te laten taxeren, nadien 'er dogh
soodanigh

Um maer de Helena op de
aenbiedinge van den
Borger Cornelis Swart
omt selve te kopen naden
te doen taxeeren

283

268

Soodanigh wel 't naeste gelt pak staat te komen.

Batavia pr. Casteel datum als vooren

Van Gedeb.

Corn. Speelman

Balthazar Bort

Anth. Hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

Saturdagh 10.e Junius 1679.

'S morgens Extraordinar Vergaderingh.

Zyn Ed: den heere Gouverneur Generael op gisteren en heden wederom gesproken hebbende van het werck op Javas oosthoek; en de men het verder in de nogh fluctuerende ontwerpen ten meesten dienste en beste van de Comp.e sal aenleggen en bevorderen, soo is na verscheyde redenvoeringen en aandagtige meditatie present voor eerst gearresteert en vastgestelt, uyt geselschap van den Coninck Palacca met syne bougys tot verder vigoreuse vervolgh van het begonnen werck aldaer, na, en self boven ons presente vermogen naar Sourabaya af te steecken een aental van 250 militairen, te weten. — Inde Besoingnies over 't werck van Javas oosthoek

Is goetgevonden nevens Radja Palacca ende bougys nog 250 nederlandse militairen tot vervolg der saaken aldaer af te steecken

100. van de alderbeste
100. van de middelbare en
50. bequaam tot schildwachtere.
250. uyt dit guarnisoen ende deselve te verdeylen in drie compagnien onder bequame officieren.

Eyndelijck dan met eenen ook goetgevonden, soo om gemelten Radja Palacca te contenteren als wel principalijck, omme de generale saaken daarom de oost ter adsistentie van den majoor Poleman, als tweede van de Commissie te helpen bestieren, te nomineren en te verkiesen, den oppercoopman Jacobus Couper, als den welcken

den oppercoopman Jacobus Couper geeligeert tot tweede nae d' Majoor Poleman in de zaken op Java

men

gen [illegible] bequaamheijt en [illegible]
vaerentheijt derwaerts over, al vrij veel magt toe-
vertrouwen, omme soo ontrent den Soulouboi=
nangh en alomme in dat verwarde rijck 't een
en 't ander na onse ordre en intentie; en na bevin=
dinge van saaken, te helpen uijtvoeren en int
werck stellen. Sullende denselven ten dien
einde nogh desen avont per de Chialoup de
Orangieboom van Indermanoe opt spoedigste
werden herwaarts ontboden; sijnde in sijn
plaats 't commando over onse post en scheeps
besettinge, aldaer wederom werden aenbevolen
aan den luijtenant Jochum Michielse, en die van
bij desen met eenen, vermits sijne lange ijverige
goede diensten, ook wert gequalificeert tot
Capiteijn absolut van 't Prauwen huijs en
Cleen vaertuijgh etc:, met een beloninge
van tachentigh guldens ter maant, heden
innegaande.

die daarom met de Chialoup d'
Orangie Boom van Indermanoe
sal werden op ontboden

En de besettinge van Inder,
majoe etc. wederom aenbevolen
aen den Luijtenant Jochum
Michielsz

die met eenen wert gequalifi,
ceert tot Capiteijn van 't
Praauwen huijs en cleen
vaartuijg met 80 gl.

De heer ordinarie raad Antonio Hurdt als
president van schepenen, deser stede; heeft in
raade over de nominatie op gisteren, bij haer
eerwaarde Collegie, naa jaarlijxe gewoonte
gedaen, van krijgsofficieren der Nederlandse
borgerlijcke schutterije; omme voor het
aanstaande, soodanige uijt te continueeren,
en op nieuws te verkiesen, als men mogte vinden
te behooren, wesende voor eerst de presente;
en hebben gedient, als hier onder wert aengewesen;

Nominatie van eenen
Schepenen tot krijgsofficieren
der borgerschutterij deser
Steede voort aenstaande
Jaar

Aan de oostzijde

Presente borger officieren

Aan de oost Zyde der Stadt.

Pieter van Leeuwen Capiteyn .... 3. Jaar.
Adriaan van Horten Luytenant .... 1. —
David dispontein vaandrigh .... 1. —

Sergeanten

Bartholomeus van Doornick .... 2. —
François Hade .... 2. —
Dionys van As .... 1. —
Paulus Dusseldorp .... 1. Jaar

Aan de West Zyde der Stadt.

Abraham Struys Capitayn .... 6. Jaer
Pieter Schippers Luytenant .... 2.
Willem Moubagh vaendrigh .... 2.

Sergeanten

Sebastiaen Pittarin .... 2.
Isaak Dinckels .... 2.
Adriaen Adriaense .... 1.
Jan Baptist de Loff .... 1. Jaar
Zynde nu in Comp:e dienst getreden.

En over de Nederlantse borger Cavallerÿ.

de Ritmeesters plaatse in stede van den overleden Abraham Cruys nogh vacant.
Jan Wynantse Luytenant .... 1.
Eduard Pittarin Cornet .... 1.
Jan Busse van Flebbagh Quartierm:r .... 3.
Gerrit Kroon Quartierm:r .... 1. Jaar.

Zyde

397

272 272

Nieuw genomineerde officieren

Ende syn uit de novo in gevolge der nominatie voorslagen.

Voor de oost Zyde der Stadt

Tot Capitayn

Jacob Does met .... 12. stemmen
Adriaen van Hoesten met .... 14.

Tot Luytenant.

David Dispontein .... 16.
Cornelis Stoll .... 8.

Tot Vaandrigh

Cornelis Stolle .... 8.
Joannes Zoon .... 9. stemmen

Tot Sergeanten

Cornelis Lindhoff ...	alle Der met 16 stemmen
David Elderse van der Mey	
Jan Poveret ...	
Carel Krabb ...	
Thomas Bouwe ...	
Andries Blockland ...	
Cornelis de Jager ...	
Christoffel Claassen ...	

Voor de West Zyde der Stadt.

Tot Capitayn

Jan Lambertse Vedder met .... 11. stemmen
Pieter Schippers met .... 8.

Tot Luytenant.

Willem Moubagh met .... 13.
Adriaen Adriaense met .... 7.

Tot Vaandrigh

Tot Vaandrigh

Cornelis Berenbergh met .... 9 Stemmen

Adriaen Adrigense .... 11.

Tot Sergeanten

Hendrick Laben ....
David Schouten
Mattheus van Hissen
Gysbert de Hartogh
Frans. Bernardus
Pieter Bruijnzeels
François Clement
Jeannes de Pape.

Yder met [illegible] Stemmen

En voor de Cavallery.

Tot Ritmeester.

Hans Helt met .... 11. Stemmen

Jan Wijnasse met .... 13. Stemmen

Tot Luytenant.

Eduard Hittaver met .... 14.

Jan Vrouwelingh .... 16.

Tot Cornett

Jan Tijsse van Slebbagh met ...... 13.

Cornelis Troll .... 13.

Tot Quartiermeesters

Jacob Bouwmeester
François Penneman
Jacob Groenewegen
Wessel Heewalt ..

Yder met 16 Stemmen

Uyt

Gecontinueerde en verkoren borger krijgs officieren

Uijt alle welcke voorengenoemde persoonen van voor dit aanstaande Jaar ten meerendeele zijn geconfirmeert en voort verkoren de naargenoemde.

Voor de oost zijde der stadt

Pieter van Leeuwen Capiteijn
Adriaan van Hosten Luijtenant } bij continuatie
David Dispontein vaandrigh

Sergeanten

Bartholomeus van Doornick
Dionijs van Es } bij continuatie
Paulus Dusseldorp
Carel Graaff ... alleen nieuw verkoren

Voor de West zijde der stadt

Abraham Struijs Capiteijn
Pieter Schippers Luijtenant } bij continuatie
Willem Stoubagh vaandrigh

Sergeanten.

Adriaan Adriaanse bij continuatie
Hendrick Laben
Franck Bernardus } nieuw verkoren
Pieter Bruijnzeels

En voor de Cavallerij

Jan Rijnasse tot Ritmeester
Eduard Pitarin Luijtenant } alle bij optredinge
Jan Aulisse van Flesbagh cornett

Quartiermeesters

Gerrit Croon bij continuatie
François Penneman nieuw verkoren

die

die alle op morgen na de predicatie in dese raad-
kamer sullen werden ontboden; ende na dat de
selve voor haere gedaene diensten sijn bedanckt,
de nieuw geconfirmeerde, en geeligeerde onder den
daertoe staanden eedt, aen handen van sijn Edt
weder werden aengenomen en bevestigt.

Besprooken en in overlegh genomen wesende,
wat en hoe grooten capitael men desen jaere
totte negotie int rijck van Japan soude konnen
en behooren aftesteeken; soo is naer deliberatie
en overslagh van ons vermogen ten meesten
dienste van de Compe goetgevonden; 't generale
Cargasoen voor Japan ditmael wederom te
nemen; in gelijcker voegen als anno passado
op de waarde van agt tonnen gouts inkoops,
uyt de bequaamste Coopmanschappen, die men
daar toe aen de hant heeft, en welckers voor-
naamste somma de Bengaalse en andere zijde
komt uyt te maken, doch waerinne het Siamse
vellen Cargasoen geslagen op ontrent 60 m
guldens, mede sal werden gereekent; nadien
men als nogh door de gedwongen negotie der
Nangasackyse Gouverneurs met groote Capi-
talen geen meer advancen als met kleyne
ofte matige kan te gemoet sien.

Wijders omtrent daar mede in opmerckinge geko-
men sijnde; hoe veel staafkoper men tot retour
van daar sal ontbieden en doen aenslaen;
is geresolveert, soo veel van dat Mineraal
inte kopen

't Cargasoen dit jaer naar Japan int geheel weder vastgestelt te nemen op 8 tonnen gouts inkoops mede dat van Siam daar onder

omdatmen daar als nog met groote capitalen geen meer advance te gemoet ziet

Coper dit jaar in Japan aen te slaen soo veel de 4 bodems sullen konnen afvoeren

Inkoopen, als de vier derwaerts gaende clocke bodems bequamelijck door deselve sullen konnen voeren; en 't welcke gecalculeert en gereguleert wert op 20 a 24000 picols. —

Gecalculeert op 20 a 24000 p.

Sijnde ook met eenen vastgestelt dat van de voorschreve 4 bodems die godt de voorste in Japan staan te verschijnen: het huijs te Merwe met het afgaande opperhooft d'h. Dirck de haes wederom directe sal behoorlijk retourneeren; Inmijlen dat de dispositie over de andere 3: 't huijs te Spijck, 't huijs ter Kroonenburgh en de Bemmel der tijde met de bevindinge ter sijn october over Malacca sal worden geordonneert en geschickt.

't schip 't huijs te Merwe mette Opperhooft uijt Japan direct te laten retourneeren

Ende dispositie over de 3 andere Bodems aldaar tot de besen[illegible] dinge over Malacca uijtgestelt

Omme het gouvernement van Malacca met de geeijschte contanten Coopmanschappen en behoeften te versorgen, is dan ook met eenen na outlossinge vant selve aldaer het nogh manquerende voor 't Comptoir Siam over te voeren, ten om den thin, Sappanhout &c. weder te brengen: is goet gevonden te verhuren en aen te leggen de Clocke fluijt Sparendam

tot overvoer der behoeften voor Malacca en Siam

Is aangelegt de fluijt Sparendam

Wijders heeft d'h. Joan's Camphuijs in raade gebragt de Notulen uijt d'Collegit outfange advisen vant Comptoir tonquin, en waerinne onder anderen [illegible] voorgekomen wesende de klagte hoe meer verergerende en vervallende Ne=gotie en dat tijck, nadien er ao passado 21 guld=ns was ten agteren geteert, en daar bij de sobere

advance

Besoingnis over 't Comptoir Tonequin ende deliberatie dat men de verengende negotie sodanig niet langer sal volgen

advancen die sig jaarlijcx op de Tonquinse zijde en
[illegible]voordeelen, bij de negotie in Japan voor-
vallen, sodanigh dat het niet mogelijck [illegible]
[illegible]raden is den tonquinsch handel langer in
dier voegen voor de Comp: te vervolgen; Soo
is als nu eenpaerigh goedgevonden en vastgestelt
den ommeslagh ten Comptoire Tonquin voort
meerendeel in te trecken, en soo verre te bemoeyen;
dat aldaar voortaen alleen sullen blijven re-
sideren een bequaam ondercoopman, namentlijck
Leendert de Moij benevens een assistent een onder-
chirurgijn en 2 matroosen; omme de procura
van muscus en pelangs voor 't vaderlant als
eenige andere kleinigheden te besorgen; en alsoo
egter nogh een cleene residentie aenhouden;
om te sien of de tijden naar desen wederom
eenige veranderinge ten goeden mogten uijtde-
bringen.

Dienvolgende [illegible] welcke dan den Coopman
en president opperhooft Joannes Besselman nevens
den secunde Dirck Comans en de verdere
suppoosten, die present boven dat gestipuleerde
getal sijn, met [illegible] sullen werden her-
waerts ontboden; omme elders anders na hunne
bequaamheijt ten meesten dienste van de
Comp: geemploijeert te werden, met die recom-
mandatie dat sij bevorens hun vertreck de
Inwinderinge der nogh uijtstaande schulden; als
den vertier der overige restanten van Coopmans-
na

Waaromme vastgestelt zy
den ommeslag aldaar
voort meerendeel in te trecken

En voortaan alleen daar te
laten een ondercoopman
een adsistent een onder
chirurgijn en 2 matrosen

tot de Procura alleen van
muscus en polanghs &c.
voor 't vaderlandt

En om te sien off de tyden
aldaar na desen weder
mogen komen te beteren

En daaromme 't opperhooft
Besselman en secunde
Comans nevens de verdere
meerder suppoosten van
daar te laten herwaarts
komen

om elders geemployeert
te werden

403

Desperate schulden aldaar af te schrijven

na uijtwijsen der nogh nieuwe bevestigingen, en
beswaerderen, en de schulden dewelcke t'eenemael
desperaet sijn; bij 't sluijten der negotie boecken
(om deselve daer van te suijveren) afschrijven.

En nadien wij metter niet inkopen van ande
R: voor Japan des grooten Capitaal van
7 tonnen gouts, als er nu geeijscht, ginder in
verre na niet sal benodigt sijn, behalven dat
sulcx uijt onse tegenwoordige klaarde Cassa
ook gantsch niet soude bij te brengen wesen;
soo is verstaan dit saijsoen eenlijck naar
Tonquin te gebruijcken en aen te leggen het

't Hoeckerboot Craijnvogel dit saijsoen eenelyk naer Tonquin aengelegt

hoeckerboot de Craijnvogel; als werdende tot
overvoer van de weijnige geeijschte goederen;
en tot retour van de tinsouw en pelangs ruijm
groot genoegh geoordeelt; en sal daermede tot
den te doenen inkoop derwaarts werden afgeste-

En daermede afgesteecken een capitaal van 100 ƒ gl. aan contante silvere specien

ken een somma van 100: guldens in contante
silvere specien daer toe men dan noch deser maal

En daer toe partij Spaans gelt men in de Stad opwisselen met 12½ P Cto opgelt

nogh een goede partij Spaensche realen onder de
gemeente in de Stadt sal doen verwisselen te-
gens 12½ percento opgelt; nadien men't alsdan
niet minder can becomen; hoewel men die
nogtans in factura niet hooger dan tot vijftigh
stuijvers sal stellen, en de reeckeningh van 't paije-
ment dit verlies sal moeten dragen.

Aen de Tonquinse coningen dese intreckinge met de slegten handel ook te notificeeren

En op dat de Tonquinders ook mogen weten, dat
dese intreckinge des Comptoirs en 't verminderen
der Cargasoenen; om de slechtheijt des handels

wert

meer sijt wenste gestelt, soo sal in opschrijven
aen de ouden en Jongen Coninck beschreijven
sulcx genstelijck werden vermaant, en met
eenen gevraagt, dat sij de goederen die se voor
haer komen te eijschen, soo [illegible] betaelen en
veeltijts sommige daer van dan niet begeeren,
gelijck te dien eijnde de sij haer niet wenge-
nome en in invendibele [illegible] weder tot
waers sal werden ontboden, en dat men
daerom, als door onvermogen haere [illegible]
de op nieuw gedaene versoeck van veele goede-
ren die men selff niet weet te bemagtigen
ook geensints en kan besorgen noch voldoen,
nogh ook geensints [illegible] om ten [illegible]
ste gevalle de afgekeurde jaerlijcx voor deesen
gedane besendingen van tonquin direct op
Japan wederom te doen hervatten, om dien
de redenen daer toe strekkende.

Bendene nog mangeklagen over haere sobere betalinge den goederen, en daerom haare groote eysschen niet en kan voldoen

Invendibel [illegible] uyt Tonquin [illegible] 't ontbieden

Inde afgekeurde besending van tonquin na Japan kan men ook niet weder treden

En naerdemael de tonquinse koningen desen
jaere contrarie hun voorige gewoonte; ons
geen wedergeschenck van [illegible] ofte jets anders
hebben toegeschickt; soo sal om die redenen als
de verminderinge onses soberen handels in dat
rijck, de residenten [illegible] vereeringe
mogen wel kleender en smalder, dan voor deesen
[illegible] innemen, [illegible] de [illegible]
[illegible] niet wilden
[illegible] op de beleefste manieren sal [illegible]
[illegible] gaan [illegible]
[illegible] en verder [illegible]
getroosten

Dewyl de Tonequinse koningen dit Jaer aen ons geen schenckagie hebben gedaan

Salmen de vereeringe aen haer dit mael ook vry cleender dan te voren nemen

[illegible] geen de Residenten by [illegible] op de beleefste maniere sullen moeten excuseren

405

gebruyckelijk, wat er ook van koomt voorkomen
gelijck dan mede de schenckagien aen de voor
dragers van die 2 boven na de mate van ons
aenbrengende cleene Capitaal sal moeten werden
gereguleert;

de Schenckagie aen s'Conincx Voordragers mede na de maat van ons cleen Capitaal te Reguleeren

Ingevalle nu, met het staaken van onsen Inkoop
der Zyde; den Coninck en Prins om deen of
d'ander reden mogten aenbiedinge doen; omme
een parthye van dat gespin, gelijck a° voorleden;
aen de Comp.e te leveren, omme het aenstaande
daer vinden sonder jets vooraf daer te voldoen;
soo sal sulcx wel mogen werden geampliceert;
en soo veele aengenomen, als de kroonvogel
bequaamelijk kan innemen, dogh niet beneden
de 18 factaar.

by aenbiedinge der Tonequinse Coningen tot leverantie van Panty Zyde om tegens 't aenstaende Saisoen sonder Interest te voldoen sulcx t'Ampliceeren

Soo veel de Croonvogel kan voeren dog niet beneden d' 18 falaar

En dewijl de engelsen daar tegenwoordigh
sterck beginnen te woelen, en door groote belof=
ten ons outrent die Coningen al vrij wat na=
deeligh zijn; soo sal men recommanderen op haer
bedrijff wat naauwkeurigh te letten, en ons daervan
pertinent berigt te geven. &c.a

opt woelen en bedrijff der Engelse in Tonequin naaukeurig te letten

Ingevolge der resolutie van den 5 deser den Sir-
baansen regent Wira Saba weder sullende te
rugge keeren naar Tandjongpoera, soo is goet ge
vonden den Capiteyn Slantwinck ons besluyt
over deselve voort af te leggen en ook met hem
te water klaar te maken, hiermede bijvoegende, dat
hij hem niet op Tanjongpoera maar ontrent

Kiassem

Capiteyn Slantwink ons besluyt over Wira Saba aen te seggen en hem niet op Tanjongpoura maar omtrent Claasom ofte Edens te Plaatsen daar Hy t' ombaar agt

-chiassen of elders in die landstreeken dat mogte plaatsen en wederom als regent authoriseeren, daar en soo men het voor den dienst van de Comp.e sal nut en oirbaarst agten; en uyt regueard van desselfs broeders Wiera troena en Wiera nanga die nogh absent waren; Indiense mede te voorschyn komen, ook in dier voegen en tot gemeene beste en ruste dier landen en ingesetenen hebben te handelen; En verders, dat de inwoonderen der revier Chebet sigh omtrent onse pagger en in de landen van tanjongpoera vrijelijck mogen ter nedersetten, en erneeren; om dus met-ter tijt te beter en te vaster aen ons te gewennen en te vertrouwen. —

en mede desselfs broeders wiera troena en wiera nanga by verschijninge ook ten beste van de Comp: te handelen

ook dat sig de Inwoonders van Chebes vrijelyk om-trent onse Pagger op Tanjongpoura mogen ter neder setten

Batavia int Casteel datum als vooren

Van goens

Joan Maetsuycker

Cornelis Speelman

Balthazar Bort

Anth.o hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.s

407

282.

Dijns-dagh 18.e Junij 1679.

Den borger Coopman Willem Mouray dient in het naarvolgende request: ——

Request vanden Borger Willem Mouray omme voor 1 a 2 jaren aen d'Engelse op Bantam te mogen geleijen werden

Aan den Weledelen Heere Gouv.r Generael
Sampt de presente Edele Heeren Raaden
vant Nederlantsch India.

Vertoont met behoorlijcke reverentie Willem Mouray borger alhier, hoe dat hij suppliant, door misfortuijnen ende gelede schaede in groote schulden is vervallen, als sijnde hij suppliant schuldigh aen de Heer Pavilioen drie duijsent Rijcxd.rs, aen Struijs ses duijsent, aen Velt, duijsent, aen Muller vijfthien hondert, aen Juff.r van der Plancken drie duijsent, aen Dom: ses duijsent, aen Bartelsz vier hondert, aen Mol duijsent aen M.r Wijbrant vijff duijsent, aen Heijlman vijff en twintigh hondert, aen de erffgenamen van Smitsaert Zal: vier duijsent ses hondert, aen Juff.r Cadel seven hondert vijfftigh, en aen Juff.r van der Vooren seven hondert, maakende te samen dertigh duijsent vier hondert en vijfftigh Rijcxd.rs, en geconsidereert aen de burgers geen vaert meer wert toegestaen sulcx dat hij supp.t geen apparentie siet sijne crediteuren te kunnen voldoen, ten waere saake dat uwe Ho. Ed.le hem supp.t gunstighlijck geliefde te consenteren, omme sigh selve, voor den tijt van twee jaaren aen de Royale Engelse oostindische Comp:e te mogen verhuijren, off te leenen ten welcken eijnde hij supp.t bij desen met alle eerbiedigheijt is versoeckende uwe Ho: Ed.le consent en toestant

in voldoening verdragtende. de suppliant hier op uw.
Ed. Ed. goedertierne dispositie &c.

Waar op gelet wesende; is naar deliberatie
verstaan het versoeck daarby uytgedruckt, om
sigh voor twee jaaren aen de Engelsen te mogen
verhuyren ofte leenen (als direct tegens de ordres
en maximes van de Comp.e als mede haar octroy
strijdende en aenlopende) absolut afteslaan; en
het geene den Engelsen Agent Robbert Parcker
tot Bantam, by een briefjen op eergisteren ontfan=
gen, in faveure en tedien fine voor gemelte
Moijnaij aen ons heeft geschreven; weder op de
beleefste maniere van Spolle te beantwoorden;
en dat wy in sulcke saaken om bovenverhaelde
redenen en 't respect onser heeren meesters geensints
en konnen treden.

dat hem als tegens Comp.e maximen strydende absolút is afgeslagen

En ook omtrent d'Engelse Agent Parker op syn voorschryven voor den selven Moúnaij op de beleefste wyse sal werden g'excuseert

Den mestiès borger Joannes de haes van Taijoan
op 8 Maij voorleden versoeck gedaen hebbende
dat hem syn vaderlycke erffenisse ter somma
van drie hondert en negentien Rijcxd.s, dewelcke
fide Commis zy gemaakt geweest; om syne tegen=
woordige meerderjarigheyt nooddruftigheyt als
anders van die belastinge mogte ontlast; en hem
door ons tot syn gebruyck goedertierentlijck toege=
voegt werden; met welck versoeck denselven
doenmaels is gerenvoijeert aen heeren weesmees=
teren deser stede; omme ons te dienen van
haer eerwaarde advis en informatie; die dan
daer op.

den Borger Joannes de Haas van Tayoan op syn versoeck en goedtschiken syn vaderlycke Erffenisse van het gemaakte fidei commis ontslagen

daar op hebben gedient, datter op het leven en
gedoente van denselven de haab' als onberispe-
lyck gants niet te seggen viell; soo heeft den-
selven als nu andermaal by requeste syn
bovenstaande versoeck gerenoveert; ende
waarop dan goetgevonden zy, naardien syn
legitime portie onder die voorsz. Somma is
begrepen, en die gantsche saake van weynigh
belangh wert aengesien en gehouden; behalven
datter ook geen broeders ofte andere erfgenamen
van syn vaders wegen meer overigh syn, hem
de voorsz. vaderlycke erffenisse van het gemaakte
fide commis te ontslaan, en te laten ontfan-
gen en handeren; sonder dat nogtans dese
onse speciale dispositie, om de geringheyt van
de saak Ra. elders anders in verdere consequen-
tie sal komen ofte mogen werden getrocken.

Sonder dat de speciale dispo-sitie van verder consequen-tie sal syn

Den Chinees Coopman Litsocko doet versoeck
om een passe voor een wankan hem met
syne medemackers toebehoorende, (en tegenwoor-
digh nogh op Bantam leggende) en diese van daar
sullen doen herwaarts komen; met intentie
deselve dan voorts na de cust van China ten
handel te senden, omme dan wederom directe
herwaarts te keeren, mits zy de gewoone be-
hoorlycke tollen daar van alhier sullen betaelen,
waerop gelet wesende, eenparigh goetgevonden
is, ten beste deser stadt en gemeente, ende
omme de soo seer toenemende vaart van
Bantam

Den Chinees Litsocko een Passe vergunt om een Jonck van Bantam na Canton te mogen senden ten handel en dan daar mee weder hier te komen

om daar door de soo seer toenemende vaart van Bantam na [illegible] te diverteeren

Bantam, soo veel mogelijck te diverteren; den
gemelten lijfsoecko het voorschreve versoeck te
accorderen en toe te staan &c.a

Bij resolutie van 10 May passado gearresteert
wesende, den Coopman Jacob van Dijck eens
wederom naar Bantam te committeren, omme
bij den Jongen Coninck en grooten aldaar na de
begane moort door de Baere aen Comp.s Logie
en weerlose volck tot andragingh te vernemen;
dogh 't welcke doenmaels om daar bij aengehaalde
redenen nogh eenigen tijt in statu soude werden
gehouden en aengesien: Soo is als nu bij nader
deliberatie geresolveert, de voorsz afsendinge nogh
te laten berusten tot nader occagie, dewijle
dat sulcx voor jegenwoordigh om diverse
Insigten voor eerst niet nodigh of dienstigh
werd geoordeelt. —

't afsenden van den Coopman Jacob van dyk aen den Jo: konink na Bantam

by naden deliberatie geresolveert nog te laten berusten als nog ontienstig geoordeelt werdende

Voorts heeft d' Hr Gouverneur Generaal in
raade gebragt een kaartje van de wester voor
stadt deser stede omme die tot de verheit van 100
roeden westwaart op (alwaar den Dijckgraaf
nu volgens onse Intentie en ordre mettet graven
van een wijde sloot rondsom dese stadt een
begin gemaakt heeft.), in een perfecte vorminge
van bequame blocken, te brengen en te verdeelen
nadien het daer omtrent op veele plaatsen tot
nogh vrij wat onordentlijck is gebout geweest
stellende de straten en graghten werden
genomen

Project van een begonnen Sloot ent Rogen van nog eenige graften en straten aende west zyde der stad sodanig te laten voortgaan

411

286.

286

genomen westwaart heen, regt tegen over de Stadts puncten namentlyck, Groeningen, westvrieslant, overyssel, uytregt en Zeelandia, en Zuyden en noorden yder langh heenen op de verheit van 100 roeden; welck project dan verstaan is soodanigh voor goet aente sien en te laten voortgaan. —

't afgevaren fluytie Helena naer gedane taxatie aenden Borger Cornelis Swart verkogt voor 450 Rds

Bij resolutie van 9. deser genoteert synde; dat het onbequaam gekeurde afgevaren fluytje helena met de weynige daerby synde scheeps behoeften, op de aenbiedinge van den Borger Coopman Cornelis Swart, soude werden getaxeert; soo is sulcx door den equipagiemeester en gecommitteerde schippers geschiet, en daar van op heden een memorie der taxatie overgelevert, wesende; goetgevonden en geaccordeert dat voorschreve bodempje aen gemelten Swart over te laten en te verkopen, voor de somma van vier hondert en vijfftigh Rijxdaelders. —

Om't oude vervallen yser magasyn hier binnen 't Casteel eenmaal op te nemen

Omme het oude en t'eenemaal gedevaliseerde yser magasyn hier binnen 't casteel na het veel Jarige concept, en ook de nader ordre der heeren Majores eenmaal pertinent op te nemen; 't welck in een lange reex van Jaaren door de onbequaamheyt en gebreck van plaats &ca niet en is geschiet, behalven dat het selve ook niet lange konnende werden staande gehouden, eenmaal nootsaakelijck sal moeten

werden

moeten werden vernieuwt, soo is dan naar
omslagh, waar men de voors.e ommeslagh van
alle het yser, spykers &ca en wat daeraan depen=
deert, soo lange sal verplaatsen en begrypen,
eyndelyck best geagt en gearresteert; daar
toe te laten opruymen, de 2 pachthuysen, aen de
oostzyde der waterpoort; 't eene daar men de
suyker en andere grove waren pleegh in op te
slaan; en 't andere daar de groote drogisterye
van Comp.s medicinalen althans werd gehou=
=den, en welcke drogisterye en medicine win=
=kel dan met eenen, zy verstaan wederom
te doen begrypen op haer oude plaatse in het
huys daar tegenwoordigh het opperhooft des
soldy comptoirs Manuel Bornezee een tyt
langh heeft gewoont, en alwaar dan met
eenen den doctor deses casteels Andries
Cleyer syn domicilium, als te vooren by en
nevens voors.e winckel sal nemen; ende S.r
Bornezee wederom in het huys daar voorschreve
doctor Cleyer althans sigh bevindt en resideert.

't Is verstaen dien omme=slag so lange te laten overbrengen in de twee pakhuijsen aende oostzyde der waterpoort

Latende de drogisterijen en medicina groote winckel weder begrijpen op haare oude plaats daar 't opperhooft des Soldij comptoirs nu woont

En daar dan den doct. deses Casteels Andries Cleyer met eenen bij de winckel weder sal woonen

En S. Bonnezee weder in het huijs daar doct. Cleyer nu woont

In Onder eenige discoursen van de saaken op
Javas oostcust; door den heer directeur
generaal Cornelis Speelman voorgeslagen en
gesprooken zynde, of het niet wel dienstigh
soude wesen, een besendinge aen de broeder
des Sousouhounangs Aman Courat; den Pangiran
Pougar in de stadt Mattaram te committeren,
ende

Voorslag van d H.r Speelman om een besendinge ook aen Panginan Pougar inde Mattaram te doen

413

288.

288

ende daartoe eenige ofte drie der hier aanwe=
sende Soesoehoenangs afgesanten; (dewelcke tot
het selve niet seer ongenegen schynen) uyt onsen
en haeren hoeke des Soesoehoenangs name te
gebruyken; omme daarmede te onderstaan en

Om te sien of men hem door minnelycke Inductie in een vertrouwt verstandt met syn broeder den Soesoehoenangs ende Comp.e soude konnen brengen

te sien of men hem Pougar door industrie en
minnelycke Inductie met voorsz. syne broeder
en de Comp.e niet in een goet en vertrouwt ver=
stant soude konnen brengen, van de Santammers
soo hy daermede al mogte ingelaten syn diverteren,
en alle Linderpalen van wantrouw en Jalousie
tusschen hun beyden uyt den wegh nemen; als waar

Waermede gemeent wert een voornaam hooftstuck tot herstellinge der gemene mataramse ruste sou werden verrigt

mede voor seecker te houden zy, dat een voornaam
hooftstuck tot de herstellinge der gemene ruste van't
mattaramse ryck, ende de eendragtigheyt der inwoonde=
ren soude werden verrigt, en ook met eenen grond=
digh konnen werden ondervonden en ervaeren wat=
ter by en ontrent denselven en in de mattaram
generalyck al ommegaat, en hoe't daer gestelt zy;

Welck voorstel dan is geresolveert te laten voortgaen en den vaandrig Benjamin vander Meer nevens 2 des Soesoehoenangs hier aenwesende gesanten daer toe te gebruycken

Soo is naar deliberatie eenparigh geresolveert,
dat voorstel te amplecteren, en de saaken daar=
toe metten eersten te prepareren; latende den
vaandrigh Benjamin van der meer, die onder dat
volck niet alleen taalkundigh maar in haer
manieren ervaeren zy, in hun geselschap medegaen,
als van ons; nevens genoemde gesanten gecom=
mitteert; om hem des te meer, van onsen
goeden wille tot hunnes ryks besten te verseeckeren,
en met eenen, met te beter onderrigt en bescheyt

van

van alles gedient te werden, en Jurislen door
gemelten heere Speelman een Concept briefje
aen voornoemden Pangiran Pongar met de
nodige poincten en saaken ter materie dienende
concipieeren.

En een brief met de nodige Poincten aen gemelte Pongar door d'H:r Speelman te doen opstellen

Batavia int Casteel datum als vooren

Van goens

Joan Maetsuijcker

Balthasar Bort

Anth.o hurdt

Joan van Hoorn Secr.s

415

Vrijdagh 16e Junius 1679.

Absent de Hr Ord. Raat Ant: Hurt

Sententie des doots geapprobeert tegens den onderstierman Jan Fredricksz van Vreeland over begane manslag aen Jacob France van der Vliet

Heeft sijn Edt den heere Gouverneur Generael in raade gebragt de stucken van het proces crimineel geintenteert bij den advocaat fiscaal van India Mr. Gualter Zeeman voor den agtbaren raat van justitie deses Casteels, op ende jegens Jan Fredrikz van Vreelant onderstierman in dienst der E. Compe over begaene manslagh op 26. der voorleden maant maij met een roerscloot aen den borger baas kuijper Jacob France van der Vliet, als die aen seekere swaere wonde door sijn regter dije ofte heupbeen den 9 dagh daaraen is komen te overlijden; 't welck proces van andermaal met aandagt geresumeert, en ook het advis van den heer Anthonio Hurdt daar op ingenomen wesende; Soo is met eenparige stemmen excepto d'Hr Joan Camphuijs die naast de doot geadviseert heeft, verstaan de sententie van gemelte agtbaren raat van justitie deswegen, tegen gemelten Jan Fredrikz van Vreelant op eergisteren geveld, omme met ten swaarde gestraft te werden, datter de doot naar volgt, bij desen te approberen.

d'Hr Camphuijs adviseert naast de dood

De affgesanten van den Jongen Coninck Pangiran

Pangiran de Patty tot Palembangh op 13.e voorleden maants met twee vaertuijgen daar van zij 't grootste in de straat Bancka met wel ses hondert picols peper door quaat weder hebben verloren, hier verschenen wesende, en nu weder in korten tot vertreck prepareerende; en door den Sa-ba[illegible]chewse versoeck gedaan hebbende omme voor reeckeningh van voorschreve haar meester met een somma van duijsent Spaanse realen uijt Compagnies Cassa ter leen te mogen werden geaccomodeert, omme tot Palembangh in peper of anders wederom aen de Compagnie te betalen; Soo is goetgevonden haar met de leeninge van voornoemde somma in maniere voorschreve te gerieven. —

de gesanten van den Soesoehoenan Pangiran Patty tot Palembang op hun versoeck met 1000 Sp:se r.s alhier ter leen te accommodeeren

Den Heere Gouverneur Generael beginnende te spreken van de saaken hier om de oost, en onder anderen de sobere gestalte onses Guarnisoens, omme de vereijschte en vastgestelde recrewten van militie op nieuws derwaerts af te steken; Soo is dienstigh geagt dat sijn Ed.t alvorens nevens den heer Direct Generael Speelman morgen vroegh op alle deses Stads posten de militie eens persoonlijck

Om de soberheijt onses Guarnisoens tot de afte steecken recruiten naer de Cust van Java

Sullen d' H.r Generaal en Direct.r personelijk de militie eens visiteeren

Sullen

292.
292

sullen gaan besightigen, om daar uijt dan nader overslagh te maaken; wat en hoeveel men tot secours sal konnen bijbrengen &c.

Batavia int Casteel datum als vooren

Van goens

Van Riebeeck

Balthasar Bort

Anth. hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

Maan-dagh 19en Junij 1679.

'S morgens Extraord.e vergaderingh
absent d'Hr Anth.o Hurt

Naar het lesen der brieven op gisteren naar=
=middagh van banda, palembangh, Malacca, en
peguw ontfangen; Is gesprooken van de afgeson=
=dene Mallendse gesanten des Conings van Manig=
=cabo gelegen op Sumatras westcust, in de maant
Januarij voorleden over Jambij met Inlands
vaartuijgh en een brief van haren heer hier
verschenen, waerinne gesprooken wert van eenige
penningen, die hem voor heenen door ons of
de opperhoofden ter westcust Jaarlijcks souden
belooft wesen te betaelen; dan nadien men
derwegen alhier bij ondersoeck geen vermaan
van en vint; Soo is best geoordeelt hun te be=
=wegen, indiense willen met onse schepen over
padangh, in plaats van over Jambij, weder naar
huijs te keeren; om alsoo door den Commandeur=
=ter voorsz custe, hun meesters eijgentlijcke toe=
=stant en begeerte wat nader te konnen ervaeren,
en ons in tijt en wijlen na te reeten; doch Zij
dis niet genegen; maar weder over Jambij willende
vertrecken; Dat men dan egter onse antwoort
brief aen voornoemde hun meester over padangh
door gemelte Commandeur sal derwaarts laten
voortschicken, en soo veel nader bescheit van
tragten te erlangen als doenlijck sal wesen

Wijders

Gesanten met een brieff van den Coninck van manicabo op de westcust over Jamby hier gekomen

Sprekende van eenige Penningen die hem voorhenen Jaarlijcx soude wesen belooft, daer by ons niet van bekent staat

En daarom die gesanten voorteslaen om over Padang met onse scheepen weder na huijs te keeren

En evenwel sy weder over Jamby willende vertrecken, datmen dan egter de antwoort brieff aen den Co: door onsen Commandr over Padang sal doen bestellen

En naden bescheyt van voorderen

419

de Romp vant Jaghje damack vercogt aenden Chinees 't Songwanko voor 45 Rd.s

Vorders heeft de Sr. directeur generael Corn. Speelman met eenen gerapporteert, de vercoop van de romp van't afgeleefde Jaghje Damacq op eergisteren aen den Chinees 't Songwanko publijck geschiet en dat maar voor vijff en veertigh rijcxd:rs; 't welck na gewoonte alsus hier wert genoteert. ——

Batavia int Casteel datum als vooren

Van Goens
Corn. Speelman
Balthasar Bort
W. van Outhoorn
Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

Dijns-dagh 20:en Junij 1679.

Om in 't Comptoir Siam, volgens onse voor afgedaene belofte totten thin handel als anders soo het hyte brengen sal wesen met nogh 100. guldens in Contante silvere Spetie te accomo=deren; soo is na deliberatie goetgevonden nogh een goede party Spaanse realen; aldaar 't selfs tot de voorsz: Somma ofte daaromtrent onder de gemeente in de stadt te laten inwisse=len en opkopen tegens twaelff en een half pr: Cento opgelt nademaal het dogh niet minder sal te becomen wesen; ende met eenen die penningen, soo het hyte brengen zy tegens de ordinarie Interest van ½ per Cento by de Compe: te behouden; om dat het anders int's met onse tegenwoordige gestelteniss der Cassa seer sober sal omkomen. &a:

Om 't Compt.r Siam met nog 100. gl.s te versorgen is goetgevonden nog goede Partij Spaanse Realen inde Stad te doen opwisselen met 12½ p.Cto opgelt

En die Penningen soo 't geschieden kan tot ½ p.Cto by de Comp: op Interest te houden om de schaarsh.t der Cassa

Den heer Anthonio Pavilioen hebbende doen indienen seeker geschrift, voorstel of versoeck, dat van de vaste goederen, die by executie wierden verkogt, ende Crediteuren al egter niet ten vollen aen haer guarant van pen=ningen konden geraaken, als dan ook geen 's heeren geregtigheit van vyff ten hondert nevens de verdere geregts salarissen mogte off behoorde te werden betaalt; om de meerdere schaden die de Crediteuren daar al egter by=

quamen

Geschrift van d'H.r Anthonij Pavilioen doen indienen wegens 't oneygentlijcke betaalen van 's Heeren Geregtigheyt van agterstallige insolvente Boedels

quamen te lyden, gelyck syn E en meer an-
=dere bereets was, en nogh stont te beurt te vallen
&c.a als uyt het ondergeciteerde afschrift nader
magh blyken. —

Men magh sich niet verrycken, met een anders schade.

Wat valter dan te oordeelen van de vijff ten honderd
die d'E.e Comp: neemt van de vaste goederen, die by
Executie vercoght werden, en minder gelden als 't
gelt bedraagt, waer voor deselve verbonden waaren;
want den uytleener moet dan alreets die schade
lyden en nogh vijff ten honderd, boven dien, welcke
last wel geregtigh betaalt werr, by willige over-
een komst van Coop off andere overdragt, van
parthye contrahenten &c.a: maar als sulcx door dwangh
van decreet geschiet, soo behoort d'eene schade op de
andere, op een persoon niet gelegt te werden, alsoo
de Coopers in mynen, reeckeningh maaken die
betaling te sullen moeten doen, ende de goederen
daer op soo veel laager laten afcoopen, die se anders 5.
ten honderd hooger souden aenslaan, en by gevolgh
souw den Crediteur, ook soo veel minder verliesen
Zoo ist ook t'eenemaal buyten alle regt en reden,
dat een Crediteur onder wien eenige goederen, 't zy
losse off vaste verbonden off verpandt zyn geweest
en die mede by decreet werden vercoght, van 't
gelt dat de geene, die by daar uyt selve comt te
mynen voor soo veel als sulcx niet meer mogt comen
te bedragen, als de somma en dessels rent en die by
daar op special had uytgeset, ten vollen betale
de geregtige Zalarissen der bedienden: om
dat daer onder ook begrepen is, de guarantie der

Penningen

penningen van die vertogte dingen, 't welck daar van jnsners behoort afgetogen te werden, want anders geeft hij waerlijck aen een ander, 't geen hij in der daet aen sigh selven schuldigh was; sonder dat ijmant daarom yets gedaen, off int minste eenigh gevaar van schaade geleeden can hebben.

Mijn heeren den Ed: Heer Gouverneur Generael Ryckloff van Goens ende d'Ed: E: Heeren Raden van India

Ick versoecke dat U Ed: believen in bedenckingh te nemen off de voorsz misbruijcken niet behooren afgestelt te werden; indien dat niet geschiet, soo sal ick corteling schaade daer bij lyden, gelijck weets voorheen seer veel luyden, al lange geleden; en na desen nevens mij dan nogh meer te verwagten souden hebben; dogh 't welck gantsch niet vermoed, nogh verwagt wert, van U Ed: aenbevolene geregtigheyt, en te overwegene billijckheyt; door eene uijt de vrije ingesetenen deser stede, Onderstondt U Ed: onderdanigen dienaar was geteekent A: Pavilioen ter syden stont In mijn woonhuys in de Stadt den 20 Junij 1679.

Waar op dan goetgevonden sij, derwegen bij het oude gebruijck binnen deser stede te blijven persisteren; alsoo men gants niet in reden kan vinden te bestaan; dat om particuliere agterstallen, den heer eeniger maaten van sijn regt en inkomsten soude connen of mogen werden verkort &ca.

Waer op goetgevonden sij bij 't oude gebruijck deser Steede te persisteren

Den Capitain François Tack in maart voorleden uijt het leger en den treijn op Javas oostcust hier te rugge gekomen, staat te deser

vergaderinge

vergaderinge binnen met het naarvolgende
request.

Req.t vanden capiteyn francois Tack om vergoedinge vande tot buyt gemaakte goude kroon des Sousouhounangs

Aan den hoogh Ed.e Heer Ryckloff van Goens
gouverneur Generael ende Ed.e Heeren raaden
van India.

Met eerbiedigh en schuldigh respect vertoont bij desen
francois tack uyt 's gravenhage Capitain in dienste
van d' E Comp.e hoe dat hy suppliant voorleden
Jaar 1678. door uw ho: Ed.e is geordonneert en geëm=
ployeert in de troupes onder den Ed.e h.r raat ordinar=
ris en superintendent admiraal antonio hurdt tot
herstellinge der beroerten in het Mattaramse
rijck en vooraf met een Corps van volck den
lant marsch van samarangh door de landen van
lagouden grompol Caduan panaragan en mar=
dion gedaen hebbende; tot Cadiery bij het gros van
ons en des Sousouhounangs leger is aengecomen,
en geconjungeert; alwaar hy vertoonder nal
lange deliberatien en veel stribbelingen niet
alleen de groote rivier palembaan, de eerste met
eenige cleene vaertuygen tegens de vijanden is
overgetrocken en gepasseert, maer ook daernaer
mit voortmarchieren de avantguarde opgewest,
en ook d' eerste attaque op voorsz. hooft plaats
van den rebelligen prince Troenajaja kadiery
heeft gedaen, waerop dan naar een scherp gevegt,
soo binnen de voorsz. stadt als insonderheijt in
den dalam, off het hoff van Troenajaja; hy troe=
najaja in die furieuse actie seer schielijck en con=
fuselijck heeft moeten vlugten.

Het is nu sulcx, dat in het aentasten, bevegten
en

en veroveren der voormeergem.te hooftplaats Car
=diery, den vertoonder, te zyne gelucke tot buyt
in handen is gevallen, de oude keyserlycke madja=
=payse goude kroon, dewelcke hy vertoonder op de
ernstige begeerte van den welgem.te Ed.e H.r admirael
Hurdt des anderen daegs, aen syn Ed.e inhandigt
en vervolgens met de behoorlycke solemniteyten
aen den Sousouhounangh tot een teyken van syn
H. restauratie overgegeven, en op syn hooft is geset
geworden, onder die volcomen verseeckeringe, en
vaste beloften van den welgem.te Ed.e H.r admirael
Hurt, uyt de name van uw Ho: Ed.e dat den ver=
=thoonder deses de reghte waerde, of het aequivalent
van meer gem.e goude kroon indisputabel soude
werden gerembourseert, en goetgedaen.

Ten respecte van welcke belofte, hy vertoonder
die goude kroon ongeschonden heeft afgestaen en
overgegeven, gelyck sulcx by de Generale missive
in dato 30 Novemb.r 1678: van den Ed.e H.r admirael,
Hurdt, en syn raet aen uw Ho: Ed.e geschr. comt
te blyken, mitsgaders ook by uw Ed.e gunstige be=
=segginge in uw Ed.e memorie voor den Ed.e H.r admi=
=rael Hurt, en raet, de dato 24 July 1678, als mede in
uw Ho: Ed.e missive de dato 24 January a° stantij
nogh nader is bevestight, met dese formalia.

'den buyt die int vervolgen en ruineren van den Re=
=belligen Prince Troenajaja, als verdere Comp.s en des Sousou=
=hounangs vyanden moghte werden becomen, wert van
goederherten insonderheyt aen onse Europiaense militie
gegundt, alsoo sy deselve ten synen beste, door haere
kloeckmoedigheyt wel dubbel hebben verdient
behalven nogh uw Ho: Ed.e gunstige toeleggingh
in gem:

jn gemelte missive met dese woorden; en nemen
wij mede op de Recommandatie van den Heer admirall
Hurdt ten faveure van den Manhaften Capitain Jack
jn gonstige geheugenisse, dat syn Ed. de oude Keyserlyke
Madjapayze Goude Kroon van t'aghtigh Realen swaerte
ten gelucke in syn handen gevallen, ongeschonden gecon-
-serveert hadde, en dat deselve door UEd. met convenibele
Eere en Solemniteyten daertoe gehoorende off gebruyke=
=lyck aen syn hoogheyt den Sousouhounangh tot teycken
van syn Ed. restauratie hem op't hooft gestelt was; —
op vertrouwen van alle welcke redenen en mo-
tiven maar voornamentlyck op vertrouwen van
U Ho: Ed: gewone genereuse regtmatige redelyck-
=heyt mitsgaders UEd.: bysondere gonstige genegentheyt
omtrent de militaire, die haar tot dienst van
d'E Comp: en UEd: glorij en eere tragten te even-
=tueeren, soo neemt den vertoonder en Suppl.t bij
desen de vrijmoedigheyt, om in alle nedrige ootmoe-
=digheyt uw Ho: Ed.e eerbiedigh te versoeken, dat
hem de waerde off het æquivalent van voorngem.
tot buyt gemaakte goude kroon gunstelyck magh
werden goetgedaen en voldaen, in conformiteyt
van de assurante beloften van den Hr. admirael
hurt, doenmaels U Ho: Ed.e representerende, aen
wiens mondelinge en nader verklaringe hy sigh
eerbiedigh en gaerne sal gedragen, gelyck dan
ook den vertoonder van uw Ho: Ed.e genereusheyt
niet anders kan verwaghten off verhopen dan dat
uw Ho: Ed.e op de hier voorgemelde beleggingen
en Concessie van uw Ho: Ed: eygene meyninge
en brieven gunstelyck en favorabel sullen gelieven
te reflecteren
't welck doende &a.

Op 't welcke dan gelet; ende onder anderen
te desen.

Te desen materie door den Heere Directeur Gener.
Cornelis Speelman, voorgedragen wesende; Hoe
twee der hier present aenwesende afgesanten
des Sousouhounangs Aman Courat Sinnepatty
Ingalaga, met name Demang, Souda Nagara en
Angebey Kitty pradja; hadden aenbiedinge gedaen,
omme voor de Zeetollen der Mattaramse
Zeehavenen bewesten Japara van Damacq
aff, tot Tegaal toe, naaer [?] desen de nogh presente
fluctuerende onrustenissen; In een Jaar na desen
soo men deselve met licentie en toestemminge
des Sousouhounangs aen haer wilde overgeven,
en verpagten, aen de Compe. te sullen opbrengen
een somma van vier duysent Rijcxdaelders
buyten de gewone homagie en gerechtigheyt
die gemelte Sousouhounangh al even wel van
sijne onderdanen quame te competeren; ende
dat voorsz. 4000 Rijcxdr: dan in affkortinge van sijn
Hoogheijts schult aen de Compa. voor aff souden konnen
dienen, 't gunt naer deliberatie en overlegh voor een
goede saake aengesien werdende; soo is eenparigh
verstaen, hetselve soodanigh te amplecteren en te
laten geschieden om metter tijt door sulcke en andere
middelen de Compe. aen haar guarant van soo swaare
reets gedrage en nogh dragende lasten te doen geraaken,
Ende waar na voorts weder gesproken wesende ten
regaarde van het versoeck van den Capiteyn Fran-
cois Tack; omme te mogen hebben een eerlijcke
beloofde vergeldinge, voor de door hem tot buyt ge-
maakte en aan den Sousouhounangh overgeleverde

Voorslag van des Sousouhou-
nangs Gesanten om voor de
Zeetollen der Mattaramse
Havenen bewesten Japara
in een Jaer na desen
4000 Rds. aende Comp: op
te brengen

Buyten de gewoone
Geregtigheyt den
Sousouhounangh
competerende

Welcke 4000 Rds. in
affkortinge van des
Sousouhounangs schult
aende Comp: souden
dienen

Welk voorstel dan
verstaen is t' amplecteren
en sodanig te laten
geschieden

En doen voorts op 't versoek
van den Cap:tn Tack wegens
de Goude Kroone om syn
goede dienst [illegible]

oude

427

ende vaderlijcke goude kroone, en 't welck al wat
in weden schijnt te bestaan; hoewel het eygentlijck
veel nader door den Sousouhounangh als de Comp.e
behoorde te werden vergoet; Soo is egter in
Consideratie van de goede devoiren en bijsondere
diensten bij hem volgens de getuygnisse van d'h.r
Hurdt betoont; En ingevolge der beloftenisse
aen denselven gedaen; goetgevonden hem tot
recompense van voorsz.e goude kroone toe te=
leggen een somma van duysent Rijcxdaelders
die aen hem sullen werden betaelt, soo haast
de Comp.e het eerste gelt van de verpagtinge
der Mattaramse Zeehavenen van dewelcke
hier vooren staat gesprooken; komt te ontfangen.

Goetgevonden hem tot Recompens daarvoor toe te leggen een somma van 1000 Rd.s uyt die Penningen der Mattaramse havenen als se sullen inkomen

Batavia int Casteel datum als vooren

Van Goens
C. Speelman
[illegible]
Anth. Hurdt
W. van Outhoorn
Joan Camphuijs
Joan van Hoorn Secr.

Woons-dagh 21e Juny 1679.

'sMorgens Extraord: Vergaderingh

Den heer Willem van Outhoorn als Colonel der Inlantse borgerije brengt in raade seeker notitie van eenige boetens, die onder de mardijker Compagnien en wagten sedert eenige jaeren herwaerts waren gevallen; en onder de hooft officieren derselver berustende; samen ter somma van 761 ⅝ rijxd:, met voordragen uijt name derselver officieren, waar toe men die penningen bequamelijckst soude konnen gebruijken; waar op dan gespeculeert en gelet wesende; dat voorsz Inlandse borgerije tot nogh geen wapenkamer offe eenigh gemeen geweer en hebben gehadt; Soo is goetgevonden van de voorsz boet gelden en die'er nogh mogten bijkomen; op een bequame plaatse een beknopte wapenkamer voor deselve Inlanderen te doen formeren, en na gelegentheijt met bedoorlijck geweer stofferen, onder de sorge en toeversigt van den heer Colonel als 't welcke bijsonder in dese tijt voor een nutte en nodige saake wert aengesien en gevonden. ——

voor de 761⅝ rd:s aen ingekomen boetens onder de Borger mardijcken Comp:s | 'T Sijn voorsz ellaner Officieren versoeken een bequame wapencamer met geweer voor deselve mardijckers te doen formeren op een dienstige Plaatse | onder de sorge van den E: Colonel d' H:r Willem van Outhoorn

Bij resolutie van den 10 deser gearresteert sijnde omme tot vervolgh onser saaken op Javas oostcust met de reets genomineerde scheepen en in geselschap van Radja palacca op nieuws derwaerts af te steecken een aantal van 250 Nederlandse militairen

In plaets van de genomineerde 250 nederlandse Soldaten in comp:s van Radja Palacca na Javas oostcust te gaen

Soo is hij om pregnante Redenen verstaen dat getal tot op 150 Soldaten te verminderen

militairen; soo is als nu op't vertrecken van sijn Ed: en bedenckinge van onse presente staat en gelegentheijt alhier; om verscheijde pregnante redenen en motiven, bij nader resolutie eenparigh vastgestelt het voorsz. geprojecteerde getal te ver anderen en te nemen op maar een hondert en vijfftigh nederlantse coppen, dogh daarbeneffen

Dog daartegen weder den w: te laten medegaan een Comp: Amboinesen onder Capiteyn Joncker een Comp: Baliers en een Comp: maleijers bij onse Ingesetenen van 75: 70 en 50 coppen sterk

wederomme te voegen en te laten medegaen, den amboinesen Capitayn Joncker met sijne Compe Eulanderen sterck .... 75 Coppen.

Item een Compe: onser balijsche
Ingesetenen deser stede sterck 70. coppen
En een Comp: maleijers sterck .. 50. coppen.
Onder bequame officieren en daartoe dan sijn genoemt.

Bij Capteijn Joncker
Luijtenant Coüsa Tima van Amboina
vaendrigh: Lowisio van Manipa -

Over de Malleijers.
Luijtenant: Cassim Nakibal.
vaandrigh Moman Pacotrambas:

En over de Balijers
Luijtenant: Intsche Jean van Soligingh
vaendrigh: Intchel Marka van Cotacona

De 150 nederlandse in 3 Comp: te verdeelen

Sullende met eenen de bovenverhaalde 150. nederlanders in 3 Compe: ofte vaendels werden verdeelt, ider van 50 Coppen nevens haere officieren, tot dewelcke dan met eenen uijt die haar dienst hebben gepresenteert, sijn genomineert

geïnnimeert en gecommandeert.

Tot Luytenants

Jan Struys
Nicolaes Fert en
Willem Saalbeeck.

En tot vaandrighs

Hendrick van Straalen
Sibert Francen backer en
Benjamin van der meer.

Van de Luytenants Struys Fegrent, Saalbeeck en 3 vaandrigs

En dewelcke dan met eenen om Zijnne goede gepresteerde diensten zijn verstaen alle met die absolute qualiteyten te bevestigen

welcke officieren dan alle met haar absolute qualiteyten ook zijn begifrigt

Gesproken wesende van de besendinge die men desen Jaare als nogh naar de custe Cormandel tegen den aanstaende maant sal moeten bij der hant nemen en laten geschieden, soo is voor eerst daartoe aengelegt het schip Oostenburgh.

't schip Oostenb: aangelegt naer Cormandel

Onder de papieren in april voorleden met den E. Martinus Caesar uijt China overgebragt bevonden wesende eenige stucken tot laste van den overleden oppercoopman Jacob Martense Schagen en Coopman Louijs de keijser, zijn E alsdaar voorgecomen; de welcke wat intricaat ons toeschijnen; soo is best geagt deselve te stellen in handen van den E. Gr. Willem van outhoorn, als vice preses van den agtbaren raad van justitie, omme benevens Abraham van riebeecq lits in gemelte Collegie die stucken eens exactelijck te resumeeren, om te sien wat 'er eijgentlijck mogte insteeken; ende als dan van haer E bevindinge en advis aen dese vergaderinge rapport te doen.

de Stucken ten laste van den overleden Schagen en Coopman Louis de Keyser uyt China overgekomen

gestelt in handen van d'Hr. Outhoorn omme met E. Abraham van Riebeeck eens exact te resumeeren

En van haer E bevindinge Rapport te doen

Eenige

431

Eenige Japanse vrouwen toegestaen met Comps: scheepen eenige Goederen tot Alimentatie haren vrinden na Japan te mogen senden

En weder Pareeg fruijtagien tot haeren gebruijk van daer te mogen ontbieden

Eenige japanse vrouwen alhier van outs woonagtigh, versogt hebbende, gelijck meermalen bij geschiet, tot alimentatie haerer vrinden in Japan, eenige goederen en cleenigheden, met Compsː schepen te mogen derwaarts senden, en dan weder eenige fruijtagien, als anders, tot haer gebruijk te mogen herwaerts krijgen; is verstaan haer sulcx te accorderen, ende daarmede te accomoderen, nadien het de compeː niet en komt te prejudicieren &c.

Batavia uijt 't Casteel datum als voren

Van goens

Corn: Speelman

Balthasar Bort

Anth: hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Abr. van Riebeeck Secs

Vrydagh 23. Juny 1679.

Den Heere Gouverneur Generaal te deser vergaderinge voorstellende een serieuse propositie over en wegens de gelegentheyt van ons onderhandse emportante werck des Sousouhounangs &a. op de oosterzuyden van Java waar van op 18 en 21. deser als meer andere resolutien ook zy gesproken ende uyttesetten magt naar ons presente vermogen reets gearresteert, soo syn daar ontrent na delibera=tie op't voordragen van den Heere Directeur Generael Cornelis Speelman present andermaal nagelesen de brieven en ordres van dese tafel onder dato 2. december des voorleden Jaars aan den gewesen heer admirael Anth.o Hurdt met den E Majoor Christiaan Poleman derwaarts geschreven en afgegaan, en dewelcke naar aandagtige resumptie bevonden en gefonden werden onse eygentlijcke Intentie te beselsen en uytte drucken; en dershalven als nog by sal werden gepersisteert; in soo verre sulcx met het presente wesen en gestalte van saaken na de veranderinge des tijts sal over een comen; En welcke nader rescriptie en ordres soo aen den Sousouhounangh; als d'E Majoor Poleman en soo mede t'gunt er verder mogte by requireren den

Propositie van syn Ed: over 't Importante werck op Javas Oosthoek

weswegen over d'uyt te setten magt reets is gedisponeert

op't voordragen van d'H. Speelman de brieven in December aen d'H: Hurdt derwaarts Geschr: andermaal naangelesen

En die na Resumptie bevonden werden onse Eygentlycke Intentie te beseffen en daarom alsnog by sal werden gepersisteert

In soo verre het met de Present gestalte van saken sal over een komen

welcke nu naderen te schrijven ordre soo aen d'E majoor Pooleman als aen den Sousouhounang & d'H.r Speelman na onse Intentie sal op't papier brengen

den voormelten heere Speelman is opgedragen,
en ook by sijn E. aengenomen op't papier te-
brengen en na onse onderlinge discoursen en ge-
-nome besluiten te Concipieren omme als dan
nader by de vergaderinge geexamineert ende
geapprobeert te werden.

Leggende alsints d'Intentie om het werck tegen de Macassaren als anders ginder na vermogen te bekorten

Alles ons verlangen en Intentie teenemaal
daar heen leggende; om het werck ginder dat
ter nodighst en bequaamst soo tegen de Ma-
-cassaren van Cappar als verders te doen en

En 't selve aen d'E. Pooleman en raadt daar in loco te bevelen

te verrigten zy. en 't welck na voorvallen
des tyts den E. Poleman en synen raade aldaar
in loco moet toevertrouwt en aenbevolen
blyven, naar uitterste vermogen te ver-
-korten en soo veel doenlyck ten einde
te brengen.

Voorts met eenen omtrent desen toestant
en 't gedoente op Javas oostcust ook in

Op't Particulier versoeck van d'Hr. majoor Poleman om van daer verlost te werden

opmerckinge genomen wesende het particulier
schryven van den hier voorgenoemden E.
Major Poleman de dato ultimo February Jongst
aan dese vergaderinge, omme van ginder
verlost en tot syne voorgenome reyse nogh
desen Jaare naar het vaderlant gelicen-
-tieert te mogen werden; soo is daer op
verstaan naa de presente constitutie
des tyts (die niet anders toelaat) hem in
antwoort te dienen; dat wy van syn

E.

de beproefde goede devoiren geensints konnen
verwagten, bij ligt als nu den dienst van
de Compagnie in dese benodigtheijt der tijts
ontijdigh soude willen ontrecken; en dat men
om het vertrouwen en de goede estime; die
wij van sijn goede conduite in militaire
oorlogs saaken als anders sijn hebbende, hem
nogh tot continuatie int werck aldaer voor
eenigen tijt sullen versoeken en met allen
ernst tragten te animeren. hem als nog tot Continuatie int werck aldaar voor eenigen tijt te versoecken

Doch ingevalle denselven tegens onse hoope
daar toe niet en mogte inclineeren, ofte naar
luijsteren; maar immers wilde verlost wesen,
soo sal men hem sulcx accordeeren en moeten
aansien. Ende alsdan het Commando van't
generale werck en den treijn ginder; bij pro=
=visie en tot onse nader ordre werden over=
=gegeven en aanbevolen, aen den oppercoopman
Jacobus Couper; bij onse resolutie van 10. deser
tot sijner E adsistentie als tweede dier Com=
=missie rects genomineert; en op eergisteren
van Indermajoe alhier verschenen; Ende
denwelcken dan om hem te meer in sijnen
ijver en vigeur aen te setten, bij desen ook is
goetgevonden te qualificeren en te vereeren
met de Character en qualiteijt van
Commandeur absoluijt. dog inmiddens willende verlost wesen hem sulcx te accordeeren; En alsdan 't Commando vant generale werck by provisie tot naden ordre over te geven aan den oppercoopman Jacob Couper; die dan by desen ook is gequalificeert tot Commandeur absoluijt

daer

435

Den Capn. Abraham van Renesse mede weder na Javas Oostcust te laeten mede gaan

Daar beneffens dan met eenen den E: Capitein Abraham daniel van Renesse, van wiens goede ingressie bij de Javanen, als ervarentheijt en bijsondere kennisse in de saaken aldaar wij ons mede ten vollen verseekeren; is en wert geno-mineert; omme hem mede andermaal derwaerts te vertrecken; als tot hooft der hem medegaande militie; als omme verder; bij bij vertreck ofte verblijff van den E: Majoor Poleman als eerste Capiteijn de militaire magt; onder het hooger gesag van d'E. Majoor, off anders van d'E Commandeur Couper, naast sijn E. ten besten te helpen bestieren; en bij de continuatie, off het aanwesen van gesegde E Poleman, de derde plaatse, in rangh, van de Javasche Commissie te occuperen.

Om als eerste Capiteyn der Javasche militie onder d'Sr. mayoor off E Couper aldaer te commanderen

En by aenwesen van d'E Poleman de derde in rang der commissie te zyn

Naar allen tijdelcke ook hij besloten het vertreck der genomineerde magt, en radja Palacca met alle sijne boughis, van hier derwaarts, soo veel te spoeyen, als eeniger mate, sal bijte brengen wesen.

't Vertrek der genomineerde magt en Radja Palacca na vermogen te spoedigen over Samarang direct naar Sourabaya

Sullende gemelten radja Palacca, de reijse nemen regt door, en en passant over Samarangh, naar Sourabaija, bij den E Majoor Poleman en ons leger; omme aldaar, voor eerst, bij sijn E. te blijven; en gesamentlijck, het meest nodige, ten eersten, ter hant te slaan, ende int werck te stellen.

Om aldaar by en met d'E. Poleman het meest nodige p. eerste ter hand te slaan

van

311

311

van welcke voorstaande resolutie, dan, de
pr alles, hier ontrent, na de emportantie, te
bekenden, en te voorsichtiger te gaen, den
welgemelten heer Pieter polman, en
raat tot Sourabaja, voor af, per de sloep
d'Orangie boom, sal gesonden werden
kennisse gegeven, op dat de [illegible] den Sousou-
hounang Amangcurat Sinnepattij Ingalaga,
hun dienst daarnaer houwen, [illegible]
en naer mogen richten. —

Vanwelk voorstaande
besluyt d'Sr. poleman en
Raad op Souxabaga voor
af p.r de sloep d'orangie
Boom salwerden
kennisse gegeven tot
hun narigt

Batavia int Casteel datum als voren

C. Van goens

C. Speelman

Balthasar Bort

Anth.o hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

457

Dijnsdagh 27 Junij 16[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bij den heer Joan Camphuijs te deser ver-
gaderinge wederom [illegible] wesende
voorwerp [illegible] tot ordre en rescriptie
naer Japan, [illegible] omtrent [illegible] sal
een ent ander zij verhandelt; soo is voor eerst
gesproken van den [illegible] Jegenwoor-
digen handel in dat rijck, en daer omtrent
geoordeelt, dat het schrijven door ons aen
de Nangasackise gouverneurs [illegible]
van al in den Jaare 1676 [illegible] preuve is
gehouden, sonder eenige vrucht; als t'eene-
maal [illegible] te agten; en dat te dien
[illegible] door de opperhoofden
sonder [illegible] last geen meer schriftelijke
[illegible] aen deselve (en niet dan mondelinge
[illegible] de beste wijse) daar toe sullen
mogen [illegible] werden gedaen; en verder
die saake als nogh op sijn beloop gelaten, om
dat omtrent die natie met geen redenen iets
is te winnen zij: hoewel egter aen de tolcken
de ottenas en verdere Japanders daar d'onse
handel omtrent gaan, als se daar nae vragen ofte
comen te vernemen, wel sal mogen werden
verstendigt en bekent gemaakt, dat wij om
[illegible] in Japan den Zijden
handel

besoingnies van Japan

't Schrijven aende nangasackse Gou^{rs} wert onnut geagt

d'opperhoofden sullen oock geen schriftelijck aen deselve meer mogen doen

om dat daer met redenen niet te winnen zij

maer men sal mondeling aende Japanders mer ons omgaende over onse [illegible] negotie en vant staken den Zijden handel in Tonequin wel mogen kennis doen

[illegible] handelijk [illegible] van 't Comptoir [illegible]
dat mij ook niet de Bengaalse [illegible]; [illegible]
daarmede [illegible] in den [illegible] uitgewerkt
verbeteren, maar [illegible] [illegible]
tegen sullen wesen; als comende uit vader-
lant en [illegible] anders [illegible] over [illegible]
werden vertiert.

In opmerkinge genomen zijnde, hoe donse
in Japan jongst na 't afgaan der retouren
van daar boiten betalen der Selenkagien en
Gastos, mits de weinige overgebleven restan-
ten genoodsaakt zijn geweest, eenige penning-
gen van de Japanders op interest te lichten
en 't welck bij sulck geval voor niet ondien-
stig kan werden gehouden, mits op
de retouren van daar weder wert gepre-
fereert, als die intresten komen te bedra-
gen; Doch is verstaan, dat niet die met de
Jaarlijx ook sal mogen werden gecontinueert.

Bÿ t Lighten van Eenige Pen: op Intrest tot de nodige Selenckagien en Guastos sal sulcx egter wel mogen werden Gecontinueert

Nu [illegible] de Raden in Japan mede op een
geregulieerde voet van nodige gequalificeerde
dienaren, gelijk andere Comptoiren van
India te brengen, hoewel 't selve soo wel [illegible]
om doen schijnt; omdat alles niet meer ge-
mack en op ordre; maar in [illegible] dit
[illegible] principalen [illegible] werden vergist [illegible].

Reglement van vaste gequalificeerde Dienaaren voor 't Comptoir in Japan

[illegible] buyten anderen
[illegible] aldaer [illegible] ondercooplieden [illegible]
na [illegible] opgesonden tot het waarnemen
van die nodigste employen en vast te
stellen.

1. Oppercoopman tot opperhooft met 100 gl. ter m.
1. Coopman tot tweede persoon met 60. of 65 gl.
1. Ondercoopman tot dispencier.
1. Ondercoopman tot packhuysmeester.
1. Ondercoopman tot negotie boeckhouder.

en daer beneden eenige adsistenten, welcker
getal na gelegentheyt van tyden en saaken
werd ongelimiteert gelaten, en aan de sorge der
respective opperhoofden [illegible], [illegible] de onder-
cooplieden tot boeckhouders [illegible] anderen [illegible]
woonte op de schepen [illegible]

buyten de Permissien ordinarij op de schepen blyven varende

Als dewyle er na 't vertreck der schepen uyt de
sonderlinge meer ten dienste van de Comp: =
valt te verrigten, dog [illegible] tot de beter bewa-
ringe der nodige mesnagie, soo in dese als
alle andere opsigten, voortaen aldaar stil
moet gehouden, ofte na 't vertreck der schepen
mogen overblyven van 9 nederlanders, te
weten: —

Een getal van 9 nederlanders na 't vertrek der schepen aldaer te laten overblyven

1. Opperhooft
1. der drie genomineerde ondercooplieden, bij [illegible]
of een [illegible];
1. Opperchirurgijn [illegible]
4. adsistenten, [illegible] een ondercoopman, off, anders met meer [illegible]
1. hoffmeester en
1. bottelier.
9. persoonen t'samen, waarmede het aldaer
naet

[illegible] onse [illegible] noch dat [illegible]
werden [illegible]

[illegible]
[illegible] en [illegible]
[illegible] bewoonen, en [illegible] met [illegible] als
andere geaardt in het [illegible]
[illegible] uitvoeringe onse besluiting van den [illegible]
[illegible] en [illegible] om het
[illegible] deser [illegible] op te [illegible]
waar door zy gevolgelijk van daer [illegible]
[illegible]
van dien sigh [illegible]
[illegible]
te mogen nedersetten, en [illegible] gelijk [illegible]
nens met [illegible] als [illegible]
[illegible] vergunnen [illegible]
van [illegible], sonder [illegible]; hier-
door, op 't selve eylandt eenigh regt van eygen-
dom te mogen pretenderen

[illegible] nu en dan veele provisionele
admissien voorkomen, die [illegible] buyten
ordre of licentie daartoe op de buyten plaatsen
werden aengestelt, [illegible] is als mede verstaan, dat
er van die qualiteyt voortaan geene
sullen werden erkent, ofte aengenomen, als
die daartoe bequaam en nodigh zyn, dewelke
dan ook met een acte sullen werden ver-
[illegible] door de geene by wie deselve ten dienst
van de Comp: in de afgelegen gouvernementen
en

de Ternatanen en Amboi-
nesen eenige saecken
opt Eylant Puimonent
Gewoont hebbende

[illegible] op haer versoek
toegestaen sig weder opt
Eylands Engels onnuys
te mogen nedersetten
en [illegible]

Sonder daerdoor Egter
Eygendom opt selve
Eylands te mogen
pretenderen

Geen Provisionele adsissen-
ten meer aen te nemen
als die daertoe bequaem
en nodig zyn, ende
alsdan daervan op de
buyten Plaetsen ook
Acte sal werden
verleent

441

en [illegible] tot de volkomene [illegible]
[illegible] comen te [illegible]

[illegible] ook niet [illegible]
[illegible] den particulieren handel [illegible]
[illegible] passende [illegible]
geene [illegible] en [illegible]
[illegible] dienstigh is, [illegible] ampli-
eren en [illegible] renoveren [illegible]
[illegible]

't Placaet van voorleden Jaer tegen den Particulieren Handel geemaneert te doen Amplieren en Renoveren

[illegible] en [illegible] 150 lasten rijs, die ik [illegible]
[illegible] voor onse [illegible], en volck
[illegible] Javanen, ontrust, [illegible] te bestel-
len, [illegible] dienstigh geacht; het ove-
rige [illegible] van 50 lasten [illegible]
[illegible] volgen, en
in de [illegible] te doen afschepen
om bij [illegible] van't gewas off andere
inconvenienten [illegible] langs
de Javaanse [illegible] voor onse [illegible], en insonder-
heijt ook voor de [illegible] die de [illegible]
hebben, niet verlegen te [illegible]
[illegible] nogh egter [illegible] gewoone [illegible]
[illegible] beswaerlijckh genoegh te verhinderen
sullen zijn. ——

boven de genomineerde 150 og 50 Lasten Rijs naden [illegible] op Javas Oostcust af te soeken

Nademaal den pachter der aenkomende
[illegible] Daniel Nicolaessen [illegible], nogh al in
gebreke blijft; sijne agterstallige en verschenen
pachtpenningen op te brengen; soo [illegible]

Conformite

conformite onse resolutie van den 26 May
verleden, als nu, tot voldoening de voorsz. tyn
pagt; na 't aenslaen van biljetten, op nieuw
verpagt omme te doen, opstellen en verpagten
tegen toekomende Saturdag synde den eersten
der aenstaande maand July; Jndien geseyde
Daniel Nicolaassen, inmiddels geen behoorlyke
satisfactie en komt te geven; blyvende niet
alleen tot syn [illegible] lasten liggen, het
vermindeerde [illegible], maar ook het geene
de pagt [illegible] zal concerneren.

Tynspagt tegen 1e Pmo July aenstaende op nieuw te doen verpagten

Soo den Pagter Daniel Nicolaasen inmiddels geen satisfactie geeft

mits egter de agterstallen tot syn lasten sullen blyven

Batavia in 't Casteel datum ut supra

Van Goens

[illegible]

Speelman

Anth. Hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

C. van Hoorn Secr.

443

Sondagh 1e. July 1679.

Ordinaris Vergaderingh

Volgens resolutie van den 27e. der verleden maants; en de aengeslagen biljetten op heden, ten huyse van den Chinesen Capitain, waarook ten overstaan van den heer Directeur Generaal en gecommitteerde Edelen, als den heer ontfanger en Licent meester, sullende opgeveylt en opnieuw verpagt werden, de pagt van de aenkomende rys [illegible] mede [illegible] met geen [illegible] ontfanger en Licentmeester [illegible] de Mardijkers Jacob Jansen, Nicolaes [illegible] en Nicolaes [illegible] [illegible] nemmige van die pagt, en waer van dan, door haer [illegible]; aen syn Ed.t den heer Gouverneur Generaal kennisse gedaan synde; soo is, met [illegible] Jansen als pagter, ende de 2 anderen als principale borgen; over een gekomen [illegible]; dat deselve rys pagt, van heden of [illegible] de [illegible] 6 maanden deses jaars sullen [illegible], voor gelijcke somma als bi den anderen Daniel Nicolaasen die tot nogh in gebreke van betalinge is gebleven, heeft gehadt, [illegible] duysent en tagentigh rijxd.rs ter maant, en dat op de continuatie der oude conditien; besoorens over de pagten beraamt,

de Pagt vande Aenkomende Rys bij den mardijcker Jacob Jansen overgenomen voor de volgende 6 deses Jaers op de vorige Somma van 1080 Rijxd.s [illegible]

De gesanten van den Jongen Coninch Pangiran Adepatij van Palembangh 18 May voorleden hier aengekomen, nu weder versogt hebbende na huys te keeren; soo is goetgevonden by de [illegible] daer nevens, aen voorsz. haar meester

[illegible]
=uen; dat den handel na de jongst gemaakte
contracten van A°: passado moet werden geob=
=serveert; en dat hij veel beter sal doen, [illegible]
[illegible]

[illegible]

Batavia int Casteel datum als voren

[illegible]

Van Goens

Anth. Hurdt

Joan Camphuijs

[illegible] van Outhoorn

Den Jongen Coninck van Palembang p: syn gesan=ten aentemanen om den handel na de jongste contracten t' observeren

en syn Pepon lieven na Batavia als malacca te senden

De advis ook aen den Commis: an leveren op palembang te geven wegens de begane moort der Bantammers op Andragierij

Dynsdagh 4.e July 1679

[illegible]

Des [illegible] gedaen de nader te doene versendinge naa de Comptoiren Palembang en Jamby, omme van daer hiertoe een goede quantiteijt peper voor de retour vloot [illegible] te [illegible] [illegible] [illegible] gelegt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; sullende den Eendragt [illegible] Palembang [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] na Jamby [illegible] [illegible] Japan [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laten toekomen, en dat sij hun aldaer [illegible] eerst na de gelate ordre en memorie van den E. Commissaris Van van Leenen sullen hebben te reguleren.

De Schepen Bselfreyn en Eendragt Aengelegt naer Palembang en Jamby tot afhael des Pepers

1 Jonck Japan van Jamby ook een Lenstoij met Peper te laten herwaarts koomen

Sijnde mede met eenen ook in opmerkinge genomen de overgekomene versoeckschriften met [illegible] van voorn. & van Leenen; en daer op [illegible] den Coopman Jan van Leden opperhooft en den onderkoopman Joan Seijnen [illegible] ter Comptoire Jamby beijde in die qualiteijten en functien toetevoegen hunne volle gagien daer toe staande, naementlijck den eersten [illegible] en den anderen veertich

Jan van Leden opperhooft Jamby in sijn koopmans Qualiteijt [illegible] [illegible]

en Joannes Seijnen sonder aldaer in sijn onderkoopmans Qualiteijt [illegible] van nu af

dertig guldens ter maand, van schepen af gegaande [illegible] den adsistent
Tobias Laps op Palembang, mits zijnde bij applicatie te geraken tot de qualiteit van adsistent absolut met twintig guldens ter maand, vergunt, vijf dagen. —

Verder is naar deliberatie goedgevonden aan 't gouvernement van Ceylon te kennen gereet maaken de schepen —

Sumatra [illegible]
't wapen van Tertholen [illegible]

De [illegible] conform [illegible] [illegible] [illegible] dien [illegible] [illegible] [illegible] lica A° passado met de [illegible] [illegible] Rooyenburg vol Caneel weder te rugge gekomen. —

Omme zijn hoogh: Radja Palacca in de aanstaande Campangie naar Javas oostkust wat te meer aensien, en ook contentement te geven; is dienstig geagt hem volgens zijn inclinatie te vereeren en te voorsien met een lijfwagt van 24: nederlandsche soldaten onder een bequaam sergeant; en hem tegelijk ook te verstrecken een [illegible], [illegible] bij [illegible] en andere [illegible] regalen [illegible] dese soo wat te [illegible] luister [illegible] aen te stellen. —

Omme.

Tobias Laps op Palembang adst: 20 gl:s 's m:

de schepen Sumatra Tertholen en [illegible] Vreede voor Ceylon aengelegt

[illegible] om van daer na 't vaderlant te gaen [illegible] om meer Caneel [illegible] te [illegible]

Radja Palacca na Javas oostkust een lijfwagt van 24: [illegible]enlanders bij te voegen

en ook met een [illegible] te vereeren [illegible] en daer [illegible] deelen

Eenige behoeften voor Tanjongpoura met drij vaartuijgen onder geleijde van een Sergt. en Ses man derw.ts te schicken

[Illegible] onse besettinge op Tanjongpoura [illegible]
[illegible] behoeften en noodtwendigheden te voorsien
die ons [illegible] Capiteyn [illegible] bij sijn rapport
[illegible] den [illegible] alsoo heeft te kennen ge-
geven; [illegible] verstaen daer toe 3 bequame
vaartuijgen te laten gereet maken, en deselve
onder 't geleijde van een sergeant met ses
soldaten [illegible] derwaerts af te schicken.

Om 't gebreck van behoorl. Capitael in Contant &c. voor Siam

Overmits wij alsnoch niet machtich sijn
met de [illegible] Sparen [illegible] over Malacca
[illegible] duysent guldens in silver
[illegible] voor 't comptoir Siam conform
[illegible] van den 5. April passado ten
volle af te stellen, en maar ontrent
sestich duysent guldens daertoe dienstige
munte aen de hand hebben; ende
soo [illegible] of [illegible]
ten, omme het [illegible] den Siamsche
Coninck en onse Berquelangh te konnen
dienen; Soo is derhalven geresolveert

Is verstaen nog een bodem met de Restanten In Augusty derwaerts te laten volgen

met die en verdere restanten in de maant
Augusty noch een bodem direct naar Siam
te laten volgen, te meer om het Jappan-
[illegible] dienstich [illegible]
[illegible] niet te veel [illegible], ende

En daermede ooch de brieven en geschencken Aenden Coning en Ajia Berquelang

daermede ook [illegible] te laten ontfange-

[illegible]

[illegible]

[illegible]
quelangh te beantwoorden.

Batavia [illegible]

[illegible]

Van Goens

[illegible]

Seers

Vrijdagh den 7:e July 1679

[illegible]

Schipper Abraham Maelon Syn Gagie weder te laten Goetdoen sed. 31 october synde voorleden Jaer Gesuspendeert uijt Ternaten opgesonden

Den schipper Abraham Maerlwaen Middelh:
Ao passado, door de heer Gouvr. Robbert Pad-
brugge uijt Ternaten om eenige voorgevalle
onlusten gesuspendeert herwaerts opgesonden,
en sedert dien tijt wederom als hooft op het
Jagje de Kater in de besettinge voor Pama-
noekan gebruijckt sijnde, heeft te deser ver-
gaderinge versogt dat hem sijne afgeschreve
gagie mogte werden goedgedaen; waer op na
deliberatie verstaen is, nadien de saake sijner
voorige suspensie van geen groot belangh bij
geweest, hem (op de goede getuijgenisse die (in
sedert. van desselfs dienst sijn gegeven) sijne
uijtgebragte schippers gagie wederom te laten
goet doen van den 31: october voorleden jaars
dat als hooft op 't fregat de Kater is gebruijkt
geweest, latende hem verders op eijgen aenbie-
dinge mede onder den Commandeur
Couper naar den treijn op Javas oostcust
vertrecken; om ginder bij voorvallende gele-
-gentheijt geemploijeert te werden.

En hem wijdens om emp. na den Treijn vande oost te laten medegaen

Den adsistent Joannes Bolwerck van Masu-
lipatnam van Jongs af aldaar bij de negotie
en in den ontfangh der lijwaten opgevoet, ook
in den ommegangh dier mooren ervaren,
is

den adsistent Joannes Bolwerck, met Sijn vrouw na Cormandel gelicentieert

[illegible] bij desen op sijn [illegible]
[illegible], uit sijne huijsvrouw van hier
[illegible] Luitenant te [illegible]
mogen voor vertrecken; [illegible] bij vacante plaetse
op een of ander emploij na gelegentheijt
[illegible] gebruijkt [illegible]
[illegible]
[illegible] tot prejuditie [illegible]

om bij vacante plaetse sonder prejuditie van andere aldaen gebruijkt te werden

Albert Adriaense van Bemmel [illegible], desen staet bij requeste [illegible]; [illegible] mogen hebben met het gehuurde schip de Romeijn na't patria te mogen vertrecken; soodanige bij [illegible] schipper [illegible] accorderen, vermits sijn [illegible] vrouw [illegible] van [illegible] bij vonnisse van den achtbaaren raat van Justitie voor seven jaaren int spinhuijs is gecondemneert [illegible] geworden; is naer overleg [illegible] versoeck tot vertreck soodanigh toegestaen.

den borgen Albert Adriaensz toegestaen met de gehuurde fluijt de Romeijn te mogen repatrieeren

vermits sijn vrouw int Spinhuijs sit

Nademaal het meerendeel der Amboinesen onder de Comp:e van haren Capiteijn Sonder op 21: Junij passado geresolveert mede nae [illegible] te laten afgaan; bevorens in Comp: dienst hebben genoten een besoldinge van 4 Rds per maant, synde een vierde meerder als voor de andere Inlanderen, [illegible] een wijle tijt hebben toegevoegt; soo is tegenwoordige op haar iteratijve instantie ende in consideratie
dat

De Amboinesen soldaten onder den Capiteijn Sonder [illegible] op hun versoek en om reden een 4de [illegible] toegelegt

[illegible] welcke [illegible]
[illegible] als andere inlanders [illegible]
[illegible]
[illegible] uit [illegible]
[illegible] laten genieten; [illegible]
[illegible]
[illegible]: ende [illegible] Patibeke
van Amboina, een [illegible], als hoofd der hier
blijvende overige Amboinesen, bij absentie van
[illegible], gestelt werd; onder den titul van
vaendrigh; [illegible] deselve is toe-
gelegt.

Item de Luijtenants 16 en den vaendrig 12 Rd.s

En soo ook den hierblijvenden vaendrig der Resideerende Amboinesen Genaemt Patibeke

De derwaarde predikant Servatius Clavius
[illegible] passado, met het jagt Vomer [illegible] van
Ceylon hier aangekomen zijnde: omme con-
form onse resolutie van 30 augustij en [illegible]
[illegible] des voorleden jaars naar derwaarts
geschreven, indien zijn eerw. daar toe mogte
incineeren; als een permanent leeraar in dese
gemeente geplaatst te werden, en tot welcken
[illegible] wij als gesegt hier verschenen zijnde; doo
notificeerende zijn eerwd.: dat zijn Eerwaarde sigh
daar toe eerbiedelijck presenteerde, uijt welcken
van ook een pariol verstaen wij, de presidente
van d'eerwaarde kerckenraat onse inclinatie
in zijn regard bekent te maaken.

d'Eerw: kerckenraet te notificeeren onse Inclinatie om d.o Clavius van Ceylon aenkomen Als een Permanent Leeraer hier t' Plaetsen

Den E. Capiteijn Willem Hartsinck op
23e passado volgens onse voorige ordres met sigh
van

[illegible] alhier aengekomen bestaende
uijt den Tommagon en [illegible] Javaanse
hoofden, met namen Wiera Soeta, Wira nagara, bangsa
Singa Ierpa, Tamba Chbaya en Praya troena, — de Javaense hoofden van Crawang met Capiteyn Harsinck hiergekomen
om haer alhier voor ons te vertoonen en haere
betuijginge van trouwe en gehoorsaemheijt ter
de Comp.e af te leggen; soo is als nu verstaan
deselve in korten te lande weder naar huijs — weder te lande na huijs te dimitteren en met eenige cleenigheden te beschencken
te dimitteren; en met eenige cleenigheden van
root laaken en Cleetjes te beschencken; ende
vorders den eerst genoemden Wiera Soeta sijnde
een soon van den voorheen vermoorden — En eenen daer van gen.t Wiera Soeta om sijn goede conduicte met de naam van Tommagon Natta Souda te vereeren
Carawangsen Regent des Tommagong
Singa Perbangsa, ende die de Comp.e in alle
Carawangse troublen wel het getrouwste
is gebleven, en ook in de landstreken daar
om heen wel van het meeste gesag en aansien
is; op het voordragen van den Capitein Harsinck
te vereeren met de naame van Tommagon
Natta Souda, in stede van sijne vader, als het
welcke sijn gesag en aansien onder de volke-
ren merckelijck gemeent werd te sullen ver- — Om hem daer door te meer aen de Comp.ie te verpligten
sterken, en hem ook meer en meer in ijver
en standvastigheijt tot de Comp.e verpligten;

Verder niet eenen gesproken wesende; van
afsendinge in de aanstaande maant

weder

328. 328

ziegen te doen; naer de Directien van Souratte
en Persia; soo zijn deese ten vergaderinge gene
gelegt de cloeckste scheepen Coromandel ende China;

De Scheepen Corromandel en China aengelegt voor de Directien van Souratta en Persia

als sullende nu met de vreede met Vranck=
rijck, niet nodigh wesen; meer bodems tot de=
fentie, daar bij te voegen; gelijck nu eenige
jaaren herwaarts te dier oorsaake, is geschiet
geweest.

Besoignes van Malacca

Den heere [illegible] ordinaris Raad Balthasar Bort
te deser vergaderinge ingedient hebbende de no=
tulen uijt de ontfange brieven desen jaare
successive van Malacca; omme mette althans
derwaarts gaande fluijt Sparendam de nodige
ordres op te verschrijven; soo is voor eerst ver=
staan op den eijsch van 10000. maar 4000.

4000 Sp: R[a] in contanten te Afresteecken omdat men er niet meer kan missen

Spaanse realen tot inkoop van tin &c.a: als
dewelcke niet te veel kan werden bemagtigt,
derwaarts affe te steeken; om dat men present
daar van niet altoos meer heeft te missen.

Chialoupen van Malacca Eenw:[t] ontbieden nadien en daer nog Genoegh sullen Zijn

Dewijle men hier verstonde, dat als het wel
zijt R[a]: seer vijf bequame Chialoupen is beno=
digt, en dat uijt Malacca vaerwater 5 dagten
en 7 Chialoupen althans werden gebruijkt;
soo is dienstigh geagt 2 van deselve bequaam=
ste Chialoupen met eerste occagie derwaarts
te ontbieden. Te meer het verminderen
der vaartuijgen en equipagie tot het vermin=
deren van Malaccas tegenwoordige zwaare
lasten ook seer dienstigh geoordeelt werd.
Alsoo er op Malacca nogh een partij javaanse

sorteringe

329

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — *26950: aen Invendible leedig, op malacca leggen, soo se wel geconditioneert zijn te laten herwaerts koomen*
te [illegible] [illegible] verklaert, [illegible] [illegible] [illegible]
en [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] best [illegible] [illegible] Invendibele [illegible]
herwaarts te ontbieden, te weten, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
of bedorven [illegible] en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — *dog beschadigt wesende te verkoopen voor't geen sy gelden mogen*
te verkoopen [illegible] [illegible] [illegible] gelden.
Belangende het [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] en
[illegible] schrijven [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] het [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] van Portugesen, en
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — *de Portugesen Engelsen en andere Europeen op malacca ten handel te admitteeren tot naden ondneden den sleenen meesters dog niet mede Comp*
[illegible]. Soo is [illegible] [illegible] op dit point
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] Portugesen als Engelse
en andere Europische natien [illegible] [illegible]
Malacca ten handel te admitteeren [illegible]
[illegible] van de Compe: [illegible] [illegible]
[illegible], en [illegible] [illegible] [illegible] — *mits betalende 20 pr. thol*
betalende 20. per Cento voor tollen, [illegible]
met eenen [illegible] [illegible] [illegible] en [illegible] — *de aanmeendende moren met Engelse vlaggen en passen mede door malacca vaerwater onverhindert en sonder genegtigheyt te laten passeren*
[illegible]; [illegible] met Engelse vlaggen en passen
mogen wesen voorsien, door't Malacse vaar
water onverhindert en sonder eenige gerechtigheyt
uyt te vorderen [illegible] voor eerst sal laten passeeren.
[illegible] wesende op de requesten met voorschrijven
van

[illegible] den heer Gouverneur [illegible] oock goedgekeurt,
dat [illegible] [illegible] [illegible]
Hendrick Temmer van [illegible] in plaats van de
overleden [illegible] die hem te qualificeeren
tot Capitain vant guarnisoen aldaer met
een besoldinge van tagentigh gl. per maant.

Hendrik Temmer Cap.t op Malacca met 80 guld.s

[illegible] opperkoopman Adriaen Wilant
dewelcke in plaets van den overleden hendrick
[illegible] is aengestelt tot opperhooft van de negotie
en besettinge voor Pera te advanceren tot opper-
-man met sestigh guld. ter maant, onder verband
van drie jaren.

Adriaen Wilant hooft negotie voor Pera koopman met 60 gl. 3 jaer

[illegible] van rade is geapprobeert de gedaene
bevorderinge door den heer [illegible] Gouv. [illegible], van
Laurentius Schulenus als secret. van den Gouverneur
en [illegible] tot onderkoopman met
veertigh guldens ter maant.

Laurentius Schulenus als Secret: van den Gouverneur Geapprobeert tot onderkoopman met 40 guld.s

[illegible] doch nogh [illegible] van de [illegible]
[illegible] Esaias Schaap tot dispencier en Arnold
de Carpentier tot licentmeester.

Item Esaias Schaap tot dispensier, en Arnold de Carpentier tot Licentmeester

En derhalve bevonden wij dat er tot Malacca nogh
eenige militaire hooft officieren boven het gere-
guleerde getal [illegible] [illegible] voorleden jaar
[illegible] dat der een luytenant
[illegible] vaandrigh van daer werden ontbooden
omme hier of elders ten meesten dienste van
de Comp. gebruijckt te werden.

Een luytenant en een vaandrig boven t geordonneerde getal van Malacca is herwaerts ontbieden

Alsoo de ingesetenen van Malacca door de
vijandlijcke overloopers van Naningh en Rom-
bouw [illegible] nogh somtijden aengetast en beladight
werden, soo is ook op 't voorslagen van den

Om de stropenge der [illegible] Rovers is een versterken van Malaccas voorstad toegestaen

Gouv.

Gouv:r en raat geconsidereert dat het [illegible]
aen de noortstadt tegens die [illegible] met eerste
gelegentheijt wel magh in werck gestelt werden;
te weten, indien de gemeente sulcx ten principalen
als t' haeren besten willen bekostigen en helpen
dragen, gelijck sij hun daertoe geneijgt willigh
tonden. Ende dat te meer dewijl men sigh al-
daar in desen tijt tegen de Johorse armagnies
schoon onse uijterlijcke vrunden, en andere omleg-
gende maleijtse volckeren wel magh op hoeden en
in postuijr houden.—

Naardemael de meeste Comp:s gebouwen en pack-
huijsen binnen de stadt en fortresse Malacca, door
ouderdom t'eenemaal bouwvalligh en vergaen sijn,
soo is op het voorstel van den heer Gouv:r [illegible]
goetgevonden het kopen van seeker groot nieuw
steenhuijs met het erff daer bij van den vrijburger
Christiaan aartse voor de somma van [illegible]
[illegible], omme tot bequame woningen voor den secunde
persoon en Capitain, en daar beneden tot bequame
packhuijsen voor Comp:s coopmanschappen te wer-
den verdeelt en geaccommodeert.—

Ende hoewel den Gouv:r X:o op Malacca, gelijck
over meest alle gouvernementen en Comptoiren
bij geschiet tot nogh geen vaste taxt een jaarlijxe
conduijcte uijt Comp:s provisie magazijnen sijn
toegelegt geworden, soo is tegenwoordigh conform
de nader ordres der heeren meesters en tot be-
tragtinge der menagie verstaan; het selve aldaar
mede gelijck op andere plaatsen te doen observe-
ren en gevolgelijck den voorsz. Gouv:r jaarlijx

tot

Te weten indien de Malacse gemeente sulcx ten principalen wilde bekostigen

Te meer men sig aldaer voor de Johoresen en maleijers wel mag in postuur houden

Om de slegte gestalte veeler Comp:s gebouwen en packhuijsen op Malacca

Is goetgestaen seeker groot steenen huijs en erff aldaer tot behoeff der Comp:e in te kopen

Den Gouv:r en Secunde op Malacca mede gelijk andere plaetsen een vast reglement van jaerlijcx provisien toegelegt

[illegible] tot [illegible]
2 [illegible] tinse Frange ofte Spaense wijn
6 vaten [illegible]
5 kassen Persiaanse wijn
4½ vaten Hollantse boter
[illegible] olij [illegible]
2 [illegible] Hollandse asijn
2 kassen [illegible]
1 last [illegible]
en kaarsen en lampolij tot nodigh gebruijck.

Item den Secunde persoon
160 kannen wijn ofte 16 kannen per maent
150 lb Hollantse boter
en kaarsen en lampolij als de vorige tot nodigh gebruijck.

Onder meer [illegible] met die ordre dat alle 't geene boven dese bij deselve [illegible] na de ordre van de Comp.e in cassa sal moeten werden betaalt.

Sullende 't geene daer boven wort genooten bij haer moeten betaelt werden

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

[illegible]

[illegible]

Anth. hurdt

Joan van Hoorn Secrs

Joan Camphuijs

Saterdagh 8en Julij 1629.

[illegible] vergaderinge [illegible]

Den Heer Gouverneur Generael deser vergaderinge hebbende voorgestelt om een eynde te maaken in de saaken van China, daer [illegible] diverse maalen is gesproken; en de tijt als nu seer verre op 't eynde begint te lopen, dat de schepen derwaarts dienen voort te gaan; Soo is voor eerst naar overlegh geresolveert de ondercoopluyden Adriaan de man en Juriaen Andriesz de Munnick [illegible] te gaen; als zijnde [illegible] ervaren mannen, die de [illegible] [illegible] [illegible] mede [illegible] bij te woonen.

Ende als doen voort gelesen ende geexamineert [illegible] handel [illegible] saaken [illegible] in voorige tijd aan China [illegible] Compagnies [illegible] [illegible] [illegible] vrijen handel [illegible] [illegible] vruchteloos zijn uytgevallen, en de [illegible] [illegible] [illegible] hebben [illegible] [illegible] ordinaire [illegible]

Besoingnes over de saken van China

de Ondercoopluiden Adriaen de man en Juriaen münnick, dewelcke gelaten mede gaen totten handel &a.

t bevragen van den vrijen handel [illegible] al wedersoo vrugteloos uytgevallen

459

334 334

d'E. Comp.e soodanigh met een [illegible]

Sonder datmen daerin door de monopolie der hoosienste Regenten beurdschap te Gemoet sien

[illegible] door de monopolie en gestadige [illegible]
geringe der hooghemelde Regenten geen hoope van
beterschap of herstellinge te gemoet gesien [illegible]
deude; soo is ten meesten dienste van de Comp.e

en daerom verstaen maer een Carguasoen van een tonnegouts derwaerts tesenden dog geen Peeper

goet gevonden, maar een Cargasoen van een
tonne gouts in verscheyde Coopmanschappen, en
daaronder alle den barnsteen by ons in voorraat,
soo wel die jongst uyt 't vaderlant ontfangen
als dewelcke [illegible] ons hier gelegen heeft en laast
van Sumatra te rugh gesonden is, alsoock een
[illegible] met [illegible], hoogh gestelt [illegible]
waaren te laten afgaan, sonder eenige peper
daar by te voegen; om dat men dien tot
[illegible] prijsen [illegible]
en [illegible]
soo overvloedigh niet aen de hant heeft, en sonder

Sonder daer van iets Aen lant tebrengen voor dat de oude Overgeblevene Restan ten verkogt en meest aen boort sullen Zijn

te ordonneren, dat van dit Cargasoen niets
in hoeveelheit aen lant sal mogen worden gebragt
voor dat de [illegible] overgeblevene
[illegible] verkoght [illegible]
[illegible] voor het [illegible] sullen [illegible]
met die [illegible], dat de saken [illegible]
na [illegible] werden [illegible]; [illegible]
[illegible], [illegible]

De Saaken aensieleggen omme by handel off niet den Gandsieren Ommeslag in Hocksieuw teligten

[illegible] en [illegible]
alle [illegible]
[illegible] in [illegible]

onder Verclaringe met soo slegte negotie daer niet te konnen bestaen

aldaar [illegible] te laten, [illegible]; [illegible]
om met sodanigen negotie niet konnen bestaen

en na

en naderhand [illegible] afslagen, dit
[illegible]
[illegible]
[illegible] bij [illegible]
[illegible]
[illegible]
geen [illegible]
geschieden, [illegible] te konnen [illegible]
[illegible] dan als dan, maar soo
weijnige dienaren, [illegible] op bar[illegible]
[illegible]
overlaten, als eenige [illegible]
wesen, ten welcken einde de scheepen niet
binnen de rivier onder de magt der Tartaren
sullen mogen werden gebragt: maar onder
Tinhay moeten blijven leggen, schoon genomen
de saaken tegens vermoeden; metten handel al
ten beeten [illegible] en de Coopmans
[illegible] en wes meer
daar omtrent, [illegible] dexteriteit sal moe[illegible]
ten betragt, in [illegible] werden, bij
d'h. Camphuijs [illegible] genoemt tot ordre en
naricht voor de aldaar sijnde residenten dat
van der planchen en [illegible]
mitsgaders de [illegible] mede gaande onderkoopluiden
de man en [illegible]; sal werden op't papier
gebragt; omme als dan door ons geap-
probeert en getekent te werden. ——
[illegible]
[illegible] vermits [illegible] regenten van Hoccieuw door
het

dog soo't ligten vanden
ommeslag met geen fatsoen
konde geschieden salmen
den soo weijnig volck tot
bar en goederen laten
verblijven als bijtebrengen
Zij

de scheepen niet binnen de
Rivier maer onder Tinhay
te laten blijven schoon
't ook metten handel tegens
vermoeden aen wel gelucke

en alsints voort met goede
dexteriteijt moeten werden
gehandelt

Om datmen geen brieven Antwoordt vande Kouriense Regenten heeft bekomen

Is ook onnodig geagt dit met den haer te schrijven oft geschencken te doen

En ginder ook geene als daer comp.e dienst vereyscht

[illegible] ... daer door den dienst ... kunnende werden bevonden. —

Batavia per Casteel datum als voren

[illegible]

Van goens

[illegible]

Anth. Hurdt

[illegible]

Joan Camphuys

[illegible]

Joan van Hoorn Secrs

Dynsdagh 11en Julij 1679

Den Borger Willem Mouray versoeckende een toogh heen en weder te mogen doen naar Bantam, tot innige synder schulden etca soo is hem sulcx geaccordeert.

den borger Willem Mouraij toegestaen een toghje naer Bantam te doen

Een soo mede den boeckhouder Thomas Chadbourn omme alhier voor den achtb. raat van Justitie deses Casteels te mogen werden aengenomen in cas van reformatie, wegens seeker proces tusschen hem en weesmeesteren op Paliacatta voorgevallen, ende waerinne hij sigh meent ten hoogsten beswaart en benadeelt te vinden.

den boeckhouden Thomas Chadbourn geaccordeert Reformatie van saecken Proces tusschen hem ende weeskamer van Palliacatta

Ook is ingedient seeker request van Joanna da Costa, weduwe van Jan Pieterse Schaap van Delft, geweesen borger deser stede en nu vijff maanden geleden op Baly doodtgeslagen, versoeckende daerbij, uyt haren armelijcken staat omme te mogen hebben het beneficie van repudium; 't welck na deliberatie verstaan is haar te vergunnen met commissie aan den gerechte deser stede.

Joanna da Costa wed: van Jan Pietersz: Schaer Repudium hares boedels Geaccordeert

Alsoo ons jegenwoordigh ter ooren gekomen, en versoeckschrift van alle de Neder=
=landsche kettinghgangers, om quartier met
bede.

338. 338

8 Nederlandsche kettingh gangers gelargeert om als Soldaten met 9 gl.s smaends na Javas Oost Cust te gaen

bezondere [illegible] van [illegible]; en als Soldaten in den trein naar Javas Oostcust gebruijckt te werden; soo is daar op den vierden geeffectueert, dat de wijle men, daer om [illegible] oost volck nodigh heeft een getal van acht personen, dat geen publique schelmen ofte dieven [illegible] sullen werden gelargeert; en voor Soldaten met negen guldens ter maant derwaarts gesonden met namen

Claas de Jongh van Hamburgh
Bartholomeus Michielse van Malacca
Boudewijn Hendrikse van Haerlem
David Claesse van Enckhuijsen
Pieter van den Broeck van Antwerpen
Adam Staats van Bockholt
Jan Walbeeck van [illegible]
Jan Durckse van Nimwegen.

Verclaringe van d'Heer Speelman wegens een gehouden conferentie met Radja Palacca ende verdere Bougijse grooten

Vorders heeft den heere directeur generaal Cornelis Speelman de vergaderinge als nu voorgedragen en int breede verclaart verscheijde saaken in een lange gehouden conferentie op eergisteren, tusschen en beneffens met sijne hoogheijt Radja Palacca en de verdere hier aenwesende Bougise Coningen, nevens ook Crain Linques en Dain Maleewa, welcke

Laaste

laaste (?) in april passé hier van Javas oostuijst overgekomen sijn. — Een meerendeel specterende int belangh vant Lant van Macassar of Celebes en van diverse [illegible] geschillen, die er tusschen hem, en andere Bougijse en Macassaarse vrije koningen en bontgenoten nogh open staen; en waar ontrent gemelte heer Speelman hem van soo verre hadde getragt te genoegen als de billijckheijt en 't Intrest van de Comp:e quam mede te brengen; en verbiegen (?) na desen 't verder gebesoingneerde; na de saaken en beschrijvinge naar Macassar sal te passe, en voorkomen; alleene verder sonder anderen uit onz verscheijde motiven; goetgevonden wesende; nadien het sonder moeijten ofte eenige aanstoot sal konnen geschieden, dat voorsz:e Crain Lingques en ook Dain Maleuwa; niet mede in Compagnie van Radja Palacca, en de Bougijs, alsnu naar Javas oostuijst sullen vertrecken, maar voor eerst nogh hier verblijven, om me met de naaste occagie per onse schepen wederom te rugge na Macassar te keeren en als dan ginder soodanigh te werden aengestelt; en ontrent haare personen verder gedisponeert

als

Over 't Land van Macassar en eenige openstaende verschillen onder (?) tusschen Palacca en verscheyde Grooten aldaer

Daer over d' H: Speelman na 't Intrest van de Comp:e hem hadde getragt te genoegen

En sal daer ontrent verder gebesoingneerde in de ordres en Rescriptie na Macassar na desen sal te passen komen

Dog als nu goetgevonden Crain Lingques en Dain Maleeuwa om [illegible] niet met Radja Palacca na Javas oost te laten gaen

maer hier nog te houden om met naaste occasie met Comp:s schepen weder na Macassar te keeren

465

En alsdan over eenige Persoonen ten Besten den gemeene bontgenooten, naden te disponeeren

als men ten meesten beste van de Compag:e en de gemeene bontgenooten, dat nodigh achten te ordonneeren.

Batavia int Casteel datum als vooren

Van Goens

C. Speelman

Balthasar Bort

Anth.o Hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn Secr.s

Woensdagh den 12e Julij 1679

Voor de middag, in de ordinarie vergaderingh

In desen vergaderinge gesproken wesende
van de advijsen in door af per 't schip Oostenburgh
aan d' Hr. Gouverneur Jaques Caulier en raat
te laten afgaen; (nademaal de schepen Veluwe
en 't Wapen van Alckmaar nog niet gereet
en zijn) dat is verstaan desen bodem op de
buijten Comptoiren niet te doen ophouden,
maar met sijn ladinge van 3100. kisten koo=
per, gout, speceryen &c. ter somma van ruijm
[illegible] tonnen gouts ten spoedigsten naar Pallia=
catta en vervolgens van daar naar Masulipatnam
te doen vertrecken, om die importante Coopmansc=
happen aldaar aan de marckt te brengen.

Oostenburg na Cormandel met sijn inhebbent koper gout en speceryen ten eersten over Palleacatta naer Masulipatnam te laten voortgaen

Gesproken wesende met eenen in deser materie voorgekomen
zijnde, het gene den Hr. Gouv. en raat van
Ceylon en insonderheit den Commandeur
Pieter Dorper en raat tot Nagapatnam
hebben geschr. aengaande de twist en din=
differenten die door de ministers op Cormandel
en insonderheijt van Tegenapatnam uit regard
van den handel aan het district van Nagapa=
tam, souden werden toegebracht tot Compag=
nies merckelijcke schade; soo is na verscheijde delibe=
ratien alvoorens daarvoore te treden nodigh
en dienstigh geacht dat de papieren dienwegen
overgekomen

Wegens de disputen over den handel tusschen die van Nagapatnam en Cormandel

Is goetgevonden de papieren eens andermael te examineeren

467

overgelevert [illegible]
vergaderinge egaelelijck sullen werden geresu-
meert en ondersocht, van die klagten als nu

En ondertwijlen den gouv.r Cormandel van nagaps. klagten kennisse gegev.

met eenen aan den Gouvern.r en raat op
Cormandel kennisse gegeven, omme daer op hun
antwoort te mogen verstaan, ende ten tijde
verders het nodige tens meesten dienste van de
Generale Comp: op te disponeren. &ca.

Wijders aengemerckt de versoecken van verschey-
de provisioneele militaire officieren soowel eenige ge-

Verscheijde Penniston en militaire officieren inde treijn op d'Oostkust van Java verbetert

weesene pennisten dewelcke bij den heer Ordinaris
raat Antonio Hurt al eenige maalen sijn voor-
gestelt omme haare beloofde verbeteringen in
het treijn op Javas Oostkust en die nu onder
het besoigneren van de saaken dienaangaande
door den heere directeur generaal Joan Speelman
de novo nochmaal op heden sijn voorgedragen,
Soo is na deliberatie verstaan op de goede
getuijgenissen die soo door den gem. heere
Hurdt als anders van hunne diensten werden
gegeven, de volgende persoonen aldaer aan de oost
in hunne respective functien te bevestigen en te
verbeteren als te weten.

daeronder den opperkoopm. Cornelis Bartelsz met 80 gl. 3 jaar

Den Opperkoopman Cornelis Bartelsz met hier
in gagie te verhoogen tot tagentich
gulden ter maand voor 3 jaaren

Item 3 boeckhouders

Nicolaas [illegible] tot boeckhouder à [illegible]
gulden voor vijff jaar
Sebaldus Kuchleijn tot boeckhouder met sestich
guldens voor drie jaaren.

Insgelijcx

Ambrosius Koppesteijn tot Borchhouder met
dertigh Guldens voor 3 Jaer.

Pieter Looygieter prov: Adsistent op Japan als
Soldaet met thien Guldens voor vijff
Jaer om militaire en geen adsistents
dienst te doen.

Tot Luijtenants.

Willem van Wijntegem à vijfftigh guld: wiens
gagie sal goet gedaen worden tot sijn
doot toe; en soo mede die van de overge-
-leden Luijtenants. — 8 Luijtenants

Alexander Macquelijn en
Pieter Frans Polsbiet,
Arnout Burgers van vaendragers als vooren.
Quilliaem van der Stappen als vooren.
Joannes Kuijs Idem.
Jacobus Macquelijn d°.
Domingos Gomes d°.

Tot Vaendragers. — 10 vaendragers

Derrie Machon à 40 gl:
Floris van Heede als vooren
Frans van Dwinden als Idem.
Joannes Marniaer Idem.
Lodewijck Dijckhuijsen d°.
Philip Mundi d°.
Willem Louwens d°.
Pieter Jans van de Casteele d°.
Louis Brant en . . . . } overleden
Jan hendrick Nieuwkamp }

Tot Sergeants.

[illegible]

469

31 Sergeants

Tot Sergeants

Als

Willem Monnik à 20 gl.

Jacques Jannink, ad. idem

Willem Broomwit d°

Hendrick Rosemont d°

Abram Symons Coper d°

Jan de Coninck d°

Josua Gualtnams d°

Willem Elkin d°

Thomas Been d°

Christiaen Hogets d°

François van der Wey d°

Harman Hendricx d°

Adriaen Cornelisz d°

Matthys Hendricxe Sperinck d°

Claes Jansen d°

Pieter Wacker d°

François Bulle d°

Melis Jansz d°

Christiaen Westphals d°

Hans Jacob Bome d°

Hans Jurgen Stenzel d°

Jurgen Peeven d°

Laurens Balthasar Lemmerling d°

Jacobus Tryntman d°

Thomas Kray van Kuskop d°

Martinus Miaka d° d°

Agabus Joosten van Banda d°

Gustavus Claes d°

Isaak Jansz Leeuw d°

Harman Hendricx en overleden

Hans Speir . . . .

Tot Corporaels

Corporaels

25 Corporaels alle
samen met de overledenes daer onder begrepen

Segert Laurens a 14 Gl.
Bartel Seijder ad Idem
Hans Hendrick Schul d°
Pieter Jansz d°
Joost Heijnman d°
Jacob Colom d°
Jurgen Marselouw d°
Barent Dirckse d°
Willem Willemsz d°
Paul ouden d°
Francois Claerbout d°
Pieter de ka d°
Hans [illegible] d°
Adriaen Bleuse d°
Hans Hendrick Sperwer d°
Jan oeloffz d°
Hendrick kloot d°
Jan Jochim van Pelckhoven d°
Frans Jacobse d°
Claes Jansz d°
Abraham terpoeth d°
Jordan varpoeck d°
Barent de braecke [illegible]
Jacob [illegible] ... overleden
Paulus Conjaert ...

Buyten alle welcke aen verder niet eenen
Zij goet gevonden den vaandrigh Arnold Gre=
vinck.

den vendrig Arnold Grevinck op Tagal mede
Gesteld tot Luytenant

346.

346

greninck op Legaals, om de goede getuijgenisse die er van sijnen dienst en Conduicte werd gegeven, en om hem te meer in sijn goede devoiren aante setten, insgelijcx te vereeren met de caracter van Provisioneel Luijtenant.

In 't Casteel Batavia, datum als vooren

A: van Goens

Joan Maetsuycker

Balthasar Bort

Anth: Hurdt

W: van Outhoorn

Joan Camphuijs

C: van Hoorn

Vrijdagh 14en Julij 1679.

's avonts naer 't Gebeth

Is desen voormiddagh de gewone vergaderinge opgesloten sijnde door een gegeve visite en conferentie van sijn hoogheijt Radja Palacca en de andere bougise grooten, aen sijn Ed. als dewelcke tegenwoordigh op hun vertreck staan naar Java's oostcust; Soo heeft als hij den heer Directeur Generael Corn. Speelman in Raade vertoont 4 gepasseerde Obligatien op heden ten sijnen huyse, soo door gemelte Coninck Palacca als 3 andere vrije Bougise koningen met namen Radja Layou, Radja Tanete en Radja Boelecombo, van een somma tesamen monterende ——— 16000 Ryd: namentlijk

Palacca Rd. 13200.
Layou .... 800.
Tanete .... 1000.
en Boelecombo ... 1000.

die sij alhier boven en behalven de penningen volgens resolutie door haer tot onderhout aen deselve geduurende hun aanwesen alhier verstreckt, op hun ernstigh versoeck uyt 's Comp. Cassa met mijne voorkennisse en ordre ter leen van de Comp. hebben genoten; omme het sij te deser plaatse ofte elders in hunne landen op 't Rijck van Macasser ten tyde aen de Comp. behoorlijck wederom te voldoen

Gegeven visite van Palacca in Conferentie aen syn Ed.

4 gepasseerde obligatien door Radja Palacca en 3 andere bougijse koningen wegen een somma van 16000 Rd. ter leen van de Comp. alhier genooten

boven hun versterckte onderhoude

omme hier off op macassar weder aen de Comp. te voldoen

473

vergoeden [illegible] aen de opschrijvinge der
voorschreve gepasseerde obligatien voor den
Notaris Jan Keijsers ten overstaan vande
opperkoopluyden en Cassier deses Casteels hier
onder nader magh blijcken ——

Copie obligatie van Radja Pallacca groot 13200 Rd.s

Op heden den 14: July A.o 1670 compareerde
voor mij Jan Keijsers van [illegible] Notaris openbaar
bij den [illegible] [illegible] India
geadmitteert, residerende in de stadt Batavia, ende
de getuygen naergenoemt, [illegible]
van Bone Palacca [illegible] en Landsheer op 't
Eylant Celebes, dewelcke bekende voor hem ende sijne
erfgenamen [illegible] wel en deugdelyck schuldigh
te wesen aende geoctroyeerde vereenigde Nederlandsche
geoctroyeerde oostindische Comp.e een somma van
dertien duysent tweehondert rijxdaelders —
courant Compag.s munt, die hij bekent ende op
sijn versoeck uyt [illegible] d' hoogh Ed. heer gouverneur
generael en d' Ed.e heeren raden van India tot
sijn volkome vergenoegen in gereede gelde ter leen
ontfangen te hebben, belovende uyt dien deselve
penningen op Macasser of wel hier ter stede, soo
als de gelegentheyt eerst te presenteren, aen de Comp.e
[illegible] vande Comp.e [illegible] [illegible]
te restitueren, voldoen en dankbaer te betalen —
sonder eenige interruptie, tot naerkominge van dien
welcke hij verbonden voor mij Notaris, en getuygen
verklaerde niet alleen te verbinden sijn persoon
en goederen [illegible]
en [illegible] de [illegible], en [illegible] sijn erven
[illegible], en bij sijn [illegible], off
ander onvoorsiene absentie [illegible]
deselve Comp.e paratie satisfactie te doen, en desen
ten

[illegible] heeft sijn [illegible] met
sijn eijgen handtekeninge bekrachtigt en onver-
breeckelijck vastgemaeckt, ten bijwesen en over-
staen van de navolgende Bonese princen, aron
Teko, aron Meroe, aroe Sabojmakou, aron tasia-
da, Daing Manalo, ofte aron Cenra, van sijn
bijzijnde Lede en van d' Comp: wegen ten bijwe-
sen van Nicolaes Bauckes, Jan Parve, Opper-
koopluijden des Casteels Batavia en Mattheus
van Luijckenburgh Cassier vande Comp: die de
penningen uijtgetelt heeft; aldus gedaen en ge-
passeert binnen 't Casteel op Batavia ten huijse
van d' Ho: Cornelis Speelman Directeur Generael
van India was geteekent met eenige Maleijtse
Characters te naemen van Radja Palacca,
arou Teko, arou marou meroe, aroe [illegible],
arou tasiada, Daing Manalo, ofte arou Cenra, daer
onder stondt [illegible] accoord, was geteekent Jan
Tijssen Notaris. ter sijden stont, ons present, was
geteekent N: Bauckes, Jan Parve, en M: van
Luijckenburgh.

Op heijden den xvii Julij A: 1670 compa- Obligatie van Radja
reerde voor mij Jan Keijsers van [illegible], no- Lajou groot 800 r Ds
taris openbaer bij den Hove van Brabant, en in
Nederlandts India geadmitteert, residerende in
de Stadt Batavia en de getuijgen naergenoemt
—— Limbasay —— Koningh van Lajou
uijt landschap Touwate, op 't eijlant Celebes, de-
welcke bekende voor hem sijne erfgenamen
ende naecomelingen deugdelijck schuldigh te wesen
aan de Generale Vereenighde Nederlandsche, ge-
octroijeerde, oostindische Comp: een somma van
acht hondert rijcxdaelders Courant, Comp: munt
die sijn hoogheit seijde op sijn versoeck uijt handen
van

475

van d'Ed. heeren Gouverneur Generael ende d'E. heeren
Raeden van India tot hun volkomen vergenoe=
=ge die selven gelde ter leen ontfangen te hebben,
belovende mits dien deselve penningen op haer eijsch
off wel hier ter stede, soo als de gelegentheijt
comt te presenteren, aen 't Comptoir van de Comp.e
ter eerster vraage wederomme te restitueren
voldoen, en ten dancke te betalen, sonder eenige
Intermissie, tot naerkominge van het welcke hij
Comparant voor mij Notaris en getuijgen verklaerde
niet alleen te verbinden sijn persoon en goederen,
maer ook zijn erffgenamen, en dat te verbinden
[illegible], en zijn erven daer mede verbonden,
en bij zijn afflijvigheijt, off ander onvoorsiene
absentie, gehouden willen wesen deselve Comp.e
parate satisfactie te doen, en desen ten oirconde
heeft hij tegens dese obligatie met sijn eijgen
handtekeninge bekraghtight, en onwederroepelijck
vastgemaakt ten bijwesen [illegible], van Dain
mangagang, Carra, Cara[illegible]
van zijn [illegible] van d' Comp.e wegen
ten bijwesen van Nicolaes Baukes, Jan Parve,
Gequalificeerden des Casteels Batavia, en Mattheus
van Luchtenburgh Cassier van de Comp.e, die de
penningen uijtgetelt heeft; Actum gedaen en gepas=
=seert binnen 't Casteel op Batavia ten huijse van
d'Ed. heer Cornelis Speelman Directeur Generael van
India, was geteekent met eenige Malabaarse Cha=
=racters de namen van Limbadaij
Dain Mangagang, Carra carra eiba
daer onder stont Quod attestor, was geteekent
Jan Keijsers Not.s publ. ter zijde stont ons present
was geteekent Nic.s Baukes, Jan Parve, en
M.s van Lughtenburgh.

Op huijden den xxvi.en Julij A.o 1679 Compa=
reerde

Compareerde voor mij Jan Keyser van Breda, Notaris Obligatie van Radja
Openbaer bij den Hove van Brabant en in Nederl= te Tanete groot 1000 rd.
India geadmitteert, residerende in de stadt Batavia
ende getuygen naergenoemt Crayna Sanje,
koningh van Tanete op 't Eylant Celebes, dewelcke
bekende voor hem, zijne [illegible] en erven wel
en deughdelijck schuldigh te wesen aende Generale
vereenigde Nederlantse Geoctroyeerde Oostindische
Comp: een somma van duysent rijcxdaelders
Contant Compe munt, die zijn hoogheyt zeyde
op zijn versoeck uyt handen vande Ed. heer Gouvr=
Generael, ende d' Ed. heeren raden van India tot
zijn volkome vergenoeginge in goeden gelde ter leen
ontfangen te hebben, belovende mitsdien deselve
penningen op Macassar off wel hier ter stede, soo
als 't de gelegentheyt soude te presenteeren, aent
Comptoir van de Comp: ter eerster occasie we=
derom te restitueren, voldoen, en ten dancke te
betaelen, sonder eenige intermissie, tot naerko=
minge van hetwelcke zijn hoogheyt voor mij no=
taris en getuygen verklaerde, niet alleen te verbin=
den zijn persoon en goederen, maar ook zijn
Coninckrijck, en dat de steden van 't selve, en sijn
erven daer voor verbonden, en bij zijn aflijvigheyt
off andere onvoorsiene gebeurte, gehouden sullen
wesen, deselve Comp: parate satisfactie te doen,
en des ten oirconde heeft zijn hoogh: dese obli=
gatie met sijn eygen hant ter kennisse bekragtight
en onderteeckent [illegible] ten bijwesen
en [illegible] van [illegible] off [illegible] jegenwe
tolcke, van zijn hoogheyts zijde en van d' Comp:
wegen ten bijwesen van Mr. Bauckes, Jan
Parré, oppercoopluyden des Casteels Batavia en
Marten van Engtenburgh cassier van de comp:,
die de penningen uytgetelt heeft, aldus gedaen
en gepasseert binnen 't Casteel op Batavia ten
huyse

477

huysen van d'Ed. Heer Cornelis Speelman Directeur
Generaal van India was uyt malentso getee=
ckent Pappa Tanje, Dain Manoyjeangh, Torampe
Onderstonde gelod attestor was geteeckent Jan
Keysers Notar. Ter Zyden stone ons present
was geteeckent Rd. Baukes, Jan Parré, M=
van Lughtenburgh.

Obligatie van Radja bollorombo groot 1000 Rd.

Op huyden den xxv. July Ao. 1679
Compareerde voor mij Jan Keysers van Breda
notaris openbaer bij den hove van Brabant
en in Nederlants India geadmitteert, resideren=
rende inde stadt Batavia en de getuygen
naergenoemt, Dain Mambayra Coningh van
een gedeelte van bontoncomma op 't Eylant
Celebes, dewelcke bekende voor hem, zyne
nakomelingen, en erven wel in deugdelycke schult
=digh te wesen, aen de Generale vereenighde
nederlantse Geoctroyeerde Oostyndische Comp:
een somma van duysent Ryxdr. courant,
Comp: munt, die hij bekent deselve op d'Ed.
ordre en last van d'Ed. Heer Gouverneur
Generaal, en d'Ed. Heeren Raden van India
tot zyne volcomen vergenoeginge in goeden gelde
ter leen ontfangen te hebben, belovende mits
dien deselve penningen op maendstaet off wel
hier ter stede, soo als de gelegentheyt sal comen
te presenteren, aent Comptoir van de Comp:
ter eerster occasie wedercomme te restitueeren
en te betalen, sonder eenige
... te ... danke ... van het welcke
intermissie, ter naerkominge van het welcke
hy comparant voor mij notaris en getuygen
verclaerde niet alleen te verbinden zyn persoon
en goederen, maer ook zyn coninckrijk ...
dat

dat de Stenders vant't selve [illegible] sijn [illegible] daar voor
verbonden, en bij zijn afflijvigheijt off ander onvoor-
siene absentie gehouden sullen wesen deselve
Comp:ie parate satisfactie te doen, in desen ten
oirkonde heeft Zijn Hoogh:t dese obligatie met
sijn eijgen hantteeckeninge bekragtight en tevens
eerlijck vastgemaakt, ten bijwesen der voorn:e
Staten van Carrij Sonbowa Carrij Tadjanga
Carroe berre, Daen Madjerre van Zijn Hoogh:ts
zijde, en van d' Comp:s wegen ten bijwesen van
Nicolaes Baukes, Jan Parvé, oppercoopluijden
des Casteels Batavia, en Marthens van Lichtenbe-
=burgh cassier vande Comp die de penningen
uijtgetelt heeft, aldus gedaen en gepasseert
binnen 't casteel Batavia ten huijse van d' E:
Cornelis Speelman directeur generael van
India, was geteekent Daijn Mambaijre, Carre
Soulowo, Carre Tadjanga, Carroe berre, Dain
Madjerre, Onderstont Quod attestor, geteekent
Jan Keysers nots. ter tyden stont ons present
was geteekent Nic: Baukes Jan Parvé en
M: van Lughtenburgh.

Wijders is als nu ook met eenige [illegible] geworden
den welgem: Radja Palacca nevens de
verdere Bougijse vrije koningen en voornaem-
ste grooten en Stenders vant rijck van
Bonee, [illegible] tegenwoordigh alhier
present, en alle tot vertreck na Javas
oostcust tot mede herstellinge van den
Soesoehoenangh en 't Mattaramse ver-
vallen rijck gereet sijnde daertoe met
al hun volck haare [illegible] als opregte
bontgenoten

Radja Palacca ende verdere Bougijsche koningen en grooten eendagen van hun vertrek na Javas oostkust met eenige nieuwe geschenken en een vaandel te beschenken

470

354

bontgenoten, opt alderkrachtighste insal tot verscheÿde maalen en present wedercomme aan de Comp.e hebben beloofft ende bestooren op den dagh van derselver vertreck ten meesten dienste van de Generale Comp:e en omme haer in de presente Constitutie des tÿds te meer aan te moedigen ende tot ons genegen te maaken, met eenige moÿe geweeren en eer vaandelen te beschencken verdeelt in manieren als volgt

Aan Syn Hoogh.t Palacca
uyt name van Zyn Ed.t particulier

een fyn geamalieert Snaphaen voor
En voorts uyt name van de Comp:

een Curieus Zyde geschildert en vergult vaandel

4 fÿne Snaphanen
2 gemeene Snaphanen
2 fÿne Carabÿns
1 paar fÿne pistolen met haer holsters
10 patroon tassen
200 st.e vuur steenen

Aan Arou of Radja Tanete

1 fÿne Snaphaen
1 fÿn pistool
2 patroon tassen
25 st.e vuur steenen
1 Zyde vaendel

Aan

Aan Radja of arou Laye

1. fijne snaphaen
1. fijn pistool
2. patroon tassen.
25. stx vuursteenen.
1. Zijde vaandel.

Aan Arou Bangala

1. fijne snaphaen
1. fijne pistool
2. patroon tassen.
25. vuursteenen.
1. Zijde vaandel

Aan Arou boelecomba

1. fijne snaphaen
1. fijne pistool.
2. patroon tassen.
25. stx vuursteenen
1. Zijde vaandel.

Aan Arou boule boulou

1. fijne snaphaen
1. fijne pistool
2. patroon tassen
25. stx vuursteenen
1. Zijde vaandell.

Voor de volgende Boneese Princen
en Grooten als.

Arou Teeko.

fijne

1. fijne snaphaen
1. patroon tas.
20. vuursteenen.

Arouw Inocqua

1. snaphaen
1. patroon tas
20. stx vuursteenen.

Aan Dain Malawa.

1. snaphaen
1. patroon tas
20. stx vuursteenen.

Aan Dain Mambaina

1. snaphaen
1. patroon tas
20. stx vuursteenen

Aan Arou Tassada

1. snaphaen
1. patroon tas
20. stx vuursteenen.

Aan Arou t'Sjau Boea.

1. snaphaen
1. patroon tas.
20. stx vuursteenen.

Aan Arou Marra.

1. snaphaan.
1. patroon tas.
20. stx vuursteenen:

Aan Arou Salankera

1. snaphaen.
1. patroon tas
20. stx vuursteenen

Aan

357

Aan Arou Toeroa.

1. snaphaen
1. patroontas
20. stx vuursteenen

Aan Arou Meroe

1. snaphaan
1. patroontas.
20. stx vuursteenen

Aan Arou Salamekoe

1. snaphaan
1. patroontas
20. vuursteenen.

Aan Arou Sina.

1. snaphaen
1. patroontas
20. stx vuursteenen

Aan Arou Mangoe.

1. snaphaan roer
1. patroontas
20. stx vuursteenen

Aan Arou Beengoe

1. snaphaen roer
1. patroontas
20. stx vuursteenen

Aan Oelewangh

1. snaphaen roer
1. patroontas.
20. stx vuursteenen

Aan Tadjongh

1. snaphaan roer
1. patroontas

20. stx.

483

358.
358

20 stx vuursteenen

Van Poudre

1. Snaphaan roer
1. patroontas.
20. stx vuursteenen

En daer beneffens insgelijx den eygen
Capiteyn Jonker die mede gaat.

en ook Jns een Capiteyn Joncker

2. fijne Snaphaanen
2. fijne pistoolen.
4. patroontassen
100. stx vuursteenen
1. Zijde vaandel.

Batavia jnt Casteel datum als vooren

Van goens

Rijcklof van Goens

Balthasar Bort

Anth: hurdt

Joan van Hoorn
W: van Outhoorn
Joan Camphuijs

Saturdagh 15:e Julij 1679

'S morgens Extraordin:e Vergaderingh

Desen morgen Radja palacca nevens alle de verdere Bougise en bonise koningen en grooten comen, ons besluyt, door gecommitteerde uyt den Raede ingehaelt en met gebruyckelycke solemniteyten binnen gebragt en in dese raeds-kamer verschenen wesende; omme tegenwoordigh hun laaste afscheyt te erlangen; ende alsoo ze nu door de E.E. heeren Cornelis Speelman ende Joannes Camphuys naar boort van 't schip Mauritius Eylant geconduiseert te werden; omme desen avont offe morgen vroegh in geselschap van den E. Commandeur Jacobus Couper en Capitain Abraham daniel van Renesse de reyse naar Javas Oostcust aen te vangen; Soo is dienvolgende en sulcx oock bij haer gesproken en voorgedragen; 't versoeck uyt de naam van den Pangiran Celongh tot Bantam door desen resident Willem Caeff gedaen; omme een passe voor een sijn scheepje van daar naar Sumatra te gaen; waarop dan gelet en geconsidereert wesende dat wij regte voort ontrent die quaetwillige gebuuren, na den presenten toestant onser saaken, wat moeten temporiseren; ende ook dan denselven bij onse weygeringe

egter

Radja Palacca en alede bougijse Grooten binnen gebragt om afscheyt te nemen, en sullen nu voort door de heeren Speelman en Camphuys naer boort geconduiseert werden

Om naden tegen om d'oost met d'E. Couper en Renes t' Zeyl te gaen

Opt versoeck van Pangiran Celong tot Bantam

[illegible] en ook [illegible]
een passe van d'Engelse vrunden sonde werden
gerieft en voorsien, en soodanigh onse passen
maar in veragtinge comen te geraken;
soo is om dese en nogh meer andere goede [illegible]
ten, eenpaerigh goet geagt ende verstaan, den
gemelten Bantamsen pangiran Tsiellongh
voor dese maal en als een particulier faveur
met soodanigh een passe voor sijn scheepje
naar Souratta te voorsien ende te accomoderen.

Is verstaen hem met een Passe voor syn Scheepje naer Souratta te Accomoderen

Batavia in 't Casteel datum als voren

Van Goens
[illegible]
Balthasar Bort
Anth.º Hurdt
W. van Outhoorn
Joan Camphuys
Joan van Hoorn secr.

Dingsdagh 18en [illegible] 1679.

[illegible]

[illegible]

[illegible] besoignes [illegible] bij den heer Directeur Generael Cornelis Speelman geconcipieert [illegible] Indias [illegible], de concept missive aen den heer Majoor Christiaen Poleman [illegible] tot Sourabaija, item de memorie voor den Com=mandeur Jacobus Couper en Capitein Abraham Daniel van Renesse, item de memorie voor den vaendrigh Benjamin van der Meer na de Mattar=ram, als de brieven aen den Pangeran Pougar aldaer, en ook aen sijn broeder den Sousouhounang [illegible] tot Sourabaija, als [illegible] geschreven [illegible] aen den Cap[illegible] [illegible] Opper=coopman Corn: Bartelsz en raet op Japara, als oock per de [illegible] van hier [illegible] en den Commandeur Couper [illegible]; ende dewelcke [illegible] resolutie [illegible] de presente constitutie des tijts gericht en ingestelt te wesen, ende

gevolgelijk

d'Hr. Speelman brengt voort de concept missive aen d'Hr. majoor Poleman item de memorie voor d'E. Couper de brieven aen den Sousouhounang en Pougar, item aen de residenten op Indramajoe, tagal en Japara

Ende welcke na aendachtige resumptie eenparig sijn geapprobeert

[illegible] ende [illegible]
over een pertinente approbatie te bekragtigen.

De huijsvrouw vanden Stierman Govert Wijngaert gelicentieert na haer man op te reijsen Overtevaeren

De huijsvrouw van den stierman Govert Wijngaard heb [illegible] de [illegible] dienst [illegible] [illegible] [illegible] aan haren man met een van Comp.s schepen derwaerts [illegible] [illegible] toe-gestaen, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] en toegestaan.

de gesanten vanden Sulthan Ratou van Palembang een alreede gelevende 1137 P.ls peper 2/3 in contant en 1/3 in kleeden te voldoen tot 5 Rd.s 1 picol

Ordero is op 't voordragen van de heer Gouverneur Generaal uijt name der hier aenwesende Palembangse gesanten van den ouden Sulthan Ratoe; omme hunne albereeds geleverde peper aen de Comp.e in contant te mogen betaalt krijgen, ende [illegible] na [illegible] in halff gelt en halff kleeden komt te vervallen; verstaen [illegible] [illegible] geleverden peper ad 1137 picols [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de ordinaire [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] te voldoen.

D.o Clavius op de verkiesing en voordragen vand.e kerckenraet tot een Permanent Leeraer deser Gemeente te bevestigen en geapprobeert

In conformiteit van het gesloten [illegible] 31 [illegible] [illegible] kerk in haar [illegible] ge-maakt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] predicant Servaties Clavius te [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] heer Gouverneur Generaal [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] een [illegible] [illegible] tot een [illegible] [illegible]

Ordeen

[illegible] en [illegible] deser [illegible] [illegible] [illegible]
en begrepen; met verseecker [illegible]; dat
voorsz. [illegible] verklaringe als nu [illegible] [illegible]
[illegible] moeten worden geapprobeert en [illegible]
[illegible] dan vervolgens na onse voorige besoigni-
=en, en intentie voorschreven betoeginge [illegible]
geapprobeert [illegible]

Der der als nu met eenen [illegible] [illegible]
over de saaken van Palembang en Jamby, om
met de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] eindelijck
geresolveert: op den eisch van [illegible] [illegible] Spaanse
realen tot inkoop van peper present [illegible]
af te steecken een somma van [illegible] realen,
makende met 5000 gelijcke realen aen de
[illegible] des Jongen Coninck [illegible] alhier
verstreckt samen 18000, en [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] en [illegible]
[illegible] — —

Besoingnies over de Saken van Palembang en Jamby

13000 Spaense Realen op den Eysch van 24000: na Palombang afgesteecken tot Insaam den Peeper

[illegible] [illegible] den Commissaris van [illegible]
[illegible] Commissie [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hebben [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
onder recommandatie [illegible] [illegible]
alle [illegible] [illegible] den [illegible] en [illegible]
[illegible] als de verdere Palembangse Grooten
[illegible] [illegible] te nemen; en in alle mogelijcke
vriendschap te [illegible], ende dat [illegible] ook
[illegible]

den Commissaris van [illegible] Syn tenugge komste vandaar Hinwaerts Geaccordeert

voor syn vertrek met Genoegen van den Coninck en Grooten tot Palemb: afscheyt tenemen

de Contracten van onse Ind. Prompt naer te komen

Sonden de Palembangen Peper Sluijcken nu en dan voorvallende als nogh niet gewelt te beletten

maer met klagten daer over bij den Coninck te doleren en mainteneren onser Prerogativen te versoecken

Bij 't Carpen der peper op Palembang te continueren

En daer toe nog 30 Slaven derwaerts te bestellen

de agterstal van den onderkoopman Schilloorn op Palembang te doen afschrijven en hem te vereffenen

542½ Rd.s aan de sparatie schulden op Palembang afte doen schrijven

[illegible] jongste getraakte contract van onse Inde-
[illegible] weer [illegible] volgens de
Palembangse onderdanen en andere uit [illegible]
[illegible] hinderlijke [illegible]
[illegible] pepersluijkerij [illegible]
Palembangse [illegible] 't [illegible]
geschieden, met gewelt te beletten, maar gene-
dich met klagten deswegen ontrent de voorn.
Coningen aen te houden; dat wij in onse ver-
leende [illegible] prerogativen mogen gemainte-
neert worden; [illegible]
de nodige middelen [illegible]
[illegible] bij den [illegible]
[illegible] het Carpen der peper tot [illegible]
Palembangh nu ook nader gesproken wesende,
so ten dienste van de Comp. nodigh, daar bij
daar te doen Continueeren; en te dien einde
nogh 30. stx slaven met desen boden derwaarts
te bestellen.
En dewijl de faciliteijt van den gewesen
[illegible] als noch bij
Palembangse [illegible]
[illegible]
[illegible] afte schrijven
[illegible] Ingesetenen
[illegible] te worden.
En hoedanige afschrijvinge [illegible]
geordonneert werden, te doen van 542½
aan de spatie schulden, aldaar bij de boecken
nogh voort lopende om deselve daer van
suijveren

ons tegen[illegible] de Comp.e door-
gaens niet wel sal gelegen komen, den peper
alle met Contante realen te voldoen; soo
sal alsins moeten werden getragt in geprac-
tiseert, omme deselve ½ in gelt en ½ in
cleeden te betalen, —

de Peper op Palembang de ½ in gelt en ½ in cleeden te betalen

Indien in 't versoeck [illegible] of de Solloresen wel
mogten voornemens zijn wederom een invasie
op Jamby te ondernemen; soo sal de bij sulcken
occasie [illegible] aldaar werden aenbe-
volen, sigh met geene van beyde partyen aldaer
ins te engageren: (als beyde ons vrunden sijnde)
maer 't eenemaal neutrael te moeten blijven
en bij welcke onverhoopte toeval d'heer Leene
sal werden aengeset nogmaal in persoon derwaerts
een keer te doen, omme op Comp.s saken en
effecten de nodige toesigt en ordre te stellen &c.

Bij genugte Invasie der Solonesen op Jambij om aldaer met geen van beyden te engagieren maer neutrael te houden

En bij sulcken toeval d'h.r van Leenen nog een keer na Jambij te laten doen om op Comp.s Saken ordre te stellen

Batavia in 't Casteel dato als vooren

Van Goens

[illegible]

Joan Camphuijs

[illegible]

Anth. Hurdt

W. van Outhoorn

Joan van Hoorn Secr.

491

Donderdagh 20en Julij 16[illegible]

Naermiddaghs Extraord. Vergaderingh

Om de swackheyt van volck onse Post op Tanjongpoura ende quade menees der bantamse Stroopers

Naerdemael onse post en bessettinge op Tanjongpoera, volgens 't rapport van den Capiteyn Hartsinck aldaer niet meer als 65 koppen sterck is, ende dat de Bantamse stroopers en moordenaers hier om de oost langs onse stranden swervende, dagelijcx wel eens een toelegh, 't een of 't ander bij mogten maken, gelijck ons selfs van Bantam [illegible] ontlangs is geadviseert; soo is om die redenen, als mede de nogh ontrouwe Javaanse inwoonders daer rontsom omme [illegible] te beter in devotie en ontsagh onder te houden, [illegible] ons inlant ons presente vermogen geraetsaemt

Is goetgevonden den bandanees Luytenant Alij met 40 Inlandse Soldaten derwaerts te senden over den landwegh

den Inlandtsen Luytenant Alij van Banda met sijn Comp. Inlanderen sterck 40 koppen op over morgen door den kortsten wegh over 't Karrangh te lande naar voorsz. Tanjongpoera tot versterkinge onser post aldaer af te senden omme aldaer ten meesten dienste van de Comp. en tot te meerder ruste dier landstreke te werden gebruyckt; met ordre aen den [illegible] van der Leeden; omme alle Bantamse stroopers, die sigh daer mogten komen te vertonen, vijandelijck als vijanden aen te tasten, en door te slaen, en verder dat hij

De bantamse Stroopers aldaer vernomen werdende als vijanden aen te tasten

Sijn

rügt uit plaatsen van Wiena Saba ende Chebesse Javanen die achter onse paggers sigh metter woon begonden ter neder te slaan na de gelaste ordre van den Capitein Hendrik; bij sijn aan ons overgelevert rapport opgestelt; sal hebben te sigten en te gedragen.

Omtrent Wiena Saba ende Chebesse Javanen nade Gelaste Ordre vanden Capt. Hartsinck te handelen

Onse ordere in deser materie ook gelet op den persoon van den Luitenant Hendrik van den Eeden onse post aldaer commandeerende, van den welcken ons seer goede getuigenissen werden gegeven, en om welckes dan te dien insighten en omme verscheyde bequaamheden in denselven bespeurende, als sijne goede dienstigheijt, verstaan is met de voorsz. qualiteit van Luitenant absolute te vereeren, onder een belooninge van vijftigh guldens ter maant, gelijck den tijt dat bij soodanigh aldaer is geschikt; beseende van 21 februarij.

Den P. Luytenant vanden Eede gestelt tot Absolute Luytenant met 50 gl. s. van 21 feb. 1658 dat Eg op Tanjongpoura Eesp generideert

Op de bijsonge soo geven per Javaans vaartuijgh uit de Straat Sunda ons aangekomen van de aankomste van den heere Dirck Blom, als ordinarie raad van India met het schip Kleijn uit het vaderlant, is goet gevonden sijn E. met een cleen lettertje in handen van den E. water fiscaal Pieter Pauw per t jachtje de Tijger te verwellekommen,

d'Ordonnarie raad Dirk Blom inde Straat Sunda met een kleen letterken door den Fiscaal Paauw te doen verwellekommen, p x de Tyger

en

368.
368

en ondertusschen een bequaame woninge voor syn
[illegible] gereet maken.

[illegible]

Den Heer [illegible] Gouverneur Generaal de
Vergaderinge bekent maakende het gedaane
rapport door die [illegible] de Eerwaarde kerk
kenraat, hoedat den Predikant Frederick
Guenjer bedienende de maleytse gemeente
alhier hadde verklaart syne genegentheyt omme
[illegible] de expiratie deser jaare te repatrieeren
ende verder wie men dan gevolgelyk in desselfs plaatse
wederom tot den maleytschen Godsdienst soude
konnen van de hier aenwesende Leeraren employeren
ofte voorstellen; soo mede met eenen by syn Ed.
gesproken van eenige onlusten, die er onder de
broeders en Diaconen souden trotteren, en of het der
halven niet nodig ware, het manquerende getal
van 2 overleden [illegible] uyt dat collegie met
name Antony [illegible] en Hendrik [illegible] wederom met
andere mannen te doen suppleren, [illegible] tegenwoordige
diaconen in kerken [illegible]
hebben, datse niet haar [illegible] soo als nu in wesen
waren, het tot de naaste verkiesinge wel souden
konnen waarnemen; uyt welke [illegible]
[illegible] (als accorderende met d'ordinaire
[illegible]) soo wel als die van den Eerw. kerkenraat
mede soo voor het aen sagen, soo is [illegible]
deliberatie by meerderheyt van stemmen verstaan
van Ja; en dat men den Eerw: kerkenraat
daar van sal kennisse geven een nieuwe

verkiesinge

Den maleytsen Predikant Guenjer versocht syn verlossinge na 't patria

en deliberatie wie men weder tot den maleytsen dienst sal voorstellen

Onlusten onder de broeders Diaconen trotterende

En daarom by meerderheyt van Stemmen het manq. quereende getal met andere 2 mannen door den Kerckenraet te doen suppleren

a de diaconie
verkiesinge van de persoonen, [illegible],
om door ons naar gewoonte geapprobeert te
werden.

[illegible]
hoewel wij bij onse resolutie van den [illegible] Junij
passado hadden gemeent, het gehuurde fluijtschip
de Romeijn tegen 't einde van die maant, of het
begin van Julij wederom na het vaderland Pa-
tria te dimitteren, soo is 't echter om diverse
redenen, goetgevonden, [illegible] voor
'teerste aanstaande, maer 't September, de
reijse derwaarts te laten ondernemen, om dat
de voornaamste bescheidingen na de jongste quar-
tieren sullen afgelaten [illegible] te beter te
wesen, d'heeren onse principalen, [illegible]
te stellen.

de gehuurde fluijt de Romeijn niet voort eerste van September te laten nat Patria retourneren

Batavia int Casteel dato ut supra

Van Goens

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Joan van [illegible]

W. van Outhoorn

51

Joan Camphuijs

405

370.
370

Vrijdagh 21 Julij 1679

[illegible]

Den Inlants luijtenant Alij in die qualiteijt absolut toegelegt 16 rx [illegible]

en sijn vaendrigh booij toto 12 rx

d' Hr. generaal en andere ingelanden hier beoosten 't Casteel hunt thuijnen aen de zeekant vermogen uijtsetten met 't aengewonnen voorlant

Den Inlants luijtenant Alij staande op meppen te lande in [illegible] te [illegible] met [illegible] genomen, [illegible] als vaandrigh [illegible] [illegible] op sijn [illegible] voortaan als luijtenant [illegible] toegelegt een [illegible] van [illegible] rijxd: ter maent, mitsgaders sijn vaandrigh [illegible] [illegible] twaalf rijxdaalders; —

[illegible] generaal [illegible] [illegible] voor, of [illegible] sonder [illegible] voorlant van sijn Ed: thuijn aen de zeekant hier beoosten 't casteel in de voorsz thuijn [illegible] en gevolgelijck sijn pagaer soo veel verder na de voorsz zeekant uijtsetten, indien het sonder prejuditie van ijmant konde geschieden, waarop [illegible] [illegible]; dat [illegible] uijt patria elders in [illegible] gebruijk [illegible], en derhalven [illegible] andere ingelanden haar [illegible] met het vergrooten of uijtsetten van haar thuijnen soo verre well sullen mogen [illegible] [illegible] laten geschieden. —

Batavia in 't Casteel datum als boven

Van Goens

[illegible]

Balthasar Bort

Joan Camphuijs

Anth. Hurdt

Joan van Hoorn

[illegible]

W. van Outhoorn

Dinsdagh 2.e Julij 1680

In den Avondstont andermael Extraordi. vergaderinge

Den heere Dirck Blom op heden met het schip [illegible] behouden uyt het Vaderlant, soo even ter deser rheede verschenen, ende door de heeren raaden Willem van Outhoorn en Joannes Camphuys van boort gehaalt, ende also aen lant getreden en in dese raadkamer verschenen wesende, soo is sijn Ed. alvorens geseten sijnde door den heere Gouverneur Generaal afgevraagt wat ordre sijn Ed. int stuck van desselfs rangh in desen raade van de heeren 17. hadde ontfangen en medegebragt, welcke dan door denselven beantwoort wesende te sullen sijn naast de presente jongste raadt ordinaris; soo is den voorsz. heer Blom daerop aenstonts sessie aengewesen naast den heere Anthonio Hurt, ende wanneer voor [illegible] geopent en gelesen sijnde de nu mede ontfangen Generale Missive van de heeren bewinthebberen ter vergaderinge van Seventhienen uyt Amsterdam gedagteekent primo november des voorleden jaars, aen dese vergaderinge geschreven; soo heeft den heer Gouverneur Generaal den heer Blom afgevraagt, off sijn Ed. den eedt der raaden van India ook al hadde gedaen, waarop denselven verclaart hebbende, dat den voorschreven eedt int patria aen handen

der

Den ord.s Raat Dirck Blom komt uyt het Patria aen lande

neemt sessie in desen raede naast d'H.r Hurdt

En verclaert den Eede der Raden van India int Patria te hebben gepresteert

497

372. 372

der [illegible] de
gepresenteert, soo wiert gemelte heer blom voor-
verpolgens als een ordinarie medelit van dese
tafel door alle de heeren collegia liten veel
geluck en den zegen des heeren toegewenst
in het welcke doen, ter der [illegible] wegen
mede is geschiet aen den heere Willem van
Outhoorn, als denwelcken hij voorgaende
Generale missive nevens den heer blom mede
tot raad ordinarie is geeligeert en verdoght.

Synde den voorns. als een Ordinair lit deser Tafel Geluck gewenscht

Ensoo mede d'H. willem van Outhoorn met syn optredinge insgelijcx tot Raad ordinaires

Batavia int Casteel datum als voren

van Goens

Joan Bwman

[illegible] Bax

Anth. hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn Secr.

Donderdagh 27en Julij 1679.

[illegible]

[illegible]

[illegible] Naademaal ons [illegible] God [illegible] loff op [illegible] met de aankomste van den [illegible] ordinaris [illegible] Dirck [illegible] het schip [illegible] vaderlant [illegible] toegekomen de [illegible] en [illegible] tydingen dat den geslooten vrede tusschen de kroone van Vranckrijck en onsen staat op 10. Augusti des voorleden jaers binnen Nimmegen [illegible] van weder sijden geratificeert [illegible] en [illegible] alomme in ons vaderlant op den 6. october [illegible] [illegible] [illegible] soo is [illegible] [illegible] Generael ende Raden van India goetgevonden den [illegible] geratificeerde vrede te deser stede mede [illegible] voorschreve publicatie in behoorlijke forma te laten geschieden, ende een expressen danck en bedendagh te doen houden tegen woensdagh aenstaande, sijnde den 2: der maent augusti om godt den heere te [illegible] [illegible] [illegible] vrede [illegible] ons lieven vaderlants en de generale oostindische compe: ende

waar

Op de becomen tydinge van de Ratificatie den vreede met Vranckrijck int Patria Geschiet

Is goetgevonden deselve vreede hier mede te doen Publiceeren en een danck en beedendagh over te doen houden op 2 Aug.^s Aenstaende

374

[illegible] de [illegible] worden
genotificeert, tolkomende Sondagh na de voor=
middagh predicatie, de behoorlijke aenkundi=
ginge omtrent de gemeente te doen; op dat
sigh een yder daar naar magh rigten ende
te verlijdigen; Ailleende met eenen op de
respective officiers, die [illegible] werden aen=
bevolen te letten; dat als [illegible] te dien dage
[illegible] opene [illegible] wer=
den gevonden [illegible] toe staande.

[illegible]

Gesproken wierde, van de te doene [illegible]
[illegible] desen [illegible] naar [illegible]
[illegible] als alsnaar [illegible]
een quantiteijt van [illegible] à 1000. Lasten
[illegible]
[illegible] aengee=
[illegible] de schepen [illegible], Oostervelder, Swarte=
sluijs, en [illegible]

[illegible] de [illegible] tot de gewone
besendinge tegen 't begin der aenstaande
maant naar Bengala tot afhaal der
[illegible] en daar [illegible] als mede een
[illegible] vastgestelt de navolgende
schepen: Soesdijk, Strijen, de Landman,
Sparrewoude, Spanbroek, Swanenburgh, [illegible]
ken, Westervelt, Janskerke en Buuren, alle
so tot [illegible] water, [illegible] sonder [illegible]

over

tot afhael den Rijs uijt Arracan sijn dewaerts aengelegt de schepen Oosterblocker, Swartsluijs en Benclmeer

Item sijn naer de directie van Bengalen aengelegt de sluijten Soesdijk, Strijen, Landman, Spannewoude, Spanbroek, Swanenburgh, Pijnacken, Westervelt, Janskercken en Buuren

[illegible] geconsidereert [illegible] ge=
=ordeelt; en van deselve van twee bodems
tot overvoer der goederen voor Ceijlon en
ook 1 ofte wel 2 tot overvoer der suijckeren
en andere Coopmanschappen naar Persia
werden geprojecteert.

Waervan den 1 naer Ceijlon en ook 1 of 2 naer Persia sullen werden geemploijt.

Batavia in 't Casteel datum als voren.

Van Goens
[illegible]
Balthasar Bort
Anth. Hurdt
Dirck Blom
W. van Outhoorn
Joan Camphuys
Joan van Hoorn, Secr.

376.
376

Donderdagh 27en Julij 1679.

Naemiddags extraord. Vergaderingh

Zijn bij de heer Joan Camphuijs voorgebragt de notulen tot principale rescriptie en ordres na Cormandel op de jongst van daer ontfange advisen, omme met de schepen Velune en 't wapen [illegible] een vaart derwaert onder anderen voor eerst voorgecomen wesende hoe den Coninck van Golconda persoonlijck tot Masulipatnam geweest hebbende, versogt hadde omme met een van Comp: stierluijden op sijn schip, dat hij voornemens was na Persien te senden, ter leen te mogen geaccomodeert werden, en dat sulcx door onse opperhoofden was afgeslagen, en op de gegeven ordre der heeren meesters geexcuseert, 't gunt egter wel van eenige nadeelige consequentie soude konnen wesen; nadien sijn Ma.t door d'Engelse met een van haere stierluijden sijnde geaccommodeert; 't zij om die off andere redenen ligt op de Comp.e verstoort hadde getoont; soo is als nu naar deliberatie verstaen, den Gouverneur en raat op Cormandel te authoriseren, om aen den Coninck ofte eenige grooten, als men siet, dat, en daar het de noot en welstant van de Compag.e vereijscht, wel een stierman ter leen te mogen vergunnen; nadien hij dogh anderssints door de Engelsen bereijdwilligh werden gerieft; en 't gunt niet dan

ongenegent[?]

Besoignes over de Saaken van Cormandel

den Coninck van Golcondas versoeckt een Stierman vande Comp. ter leen

over welckers weijgeringh sig vergenaamt hadde getoont

waerop goet gevonden is te ordonneren den Coninck ende Grooten als t de noode vereijschet [illegible] een stierman [illegible] leen

ongelegentheyt tot ons comir te laten, immers soo lange tot dat men deswegen van de nader en positive te verwachtene nodige ordre der heeren meesters sal wesen gedient, en 't welck ook in gelijcker wegen bij goetgevonden en verstaan int stuck van het verleenen der passen, daar het de gelegentheyt des tijts komt te vereijsschen; omme deselve door 't woelen der Engelse deenen en andere niet in veragtinge te brengen: nadien se doch altoos gemackelijcker weder in te bonden: als bij verval (of datse door 't geven der Engelse Geleybrieven Illusoir gemaakt wierden) in haer voorige luyster te herstellen sijn.

omdat sy dog anders door d'Engelse werden geniet tot Comp.s schaade

tot nader Positive ordres der heeren meesters vandat point

Belangende de limitscheydinge van 't Cormandelse Gouvernement en het district van Ceylon anno passado bij ons genomen met de rivier van Colderon, en over het welcke int stuck des handels tusschen de opperhoofden van Nagapatnam en de Eenige comptoiren op de cust al een wat cavillatie, insonderheyt bij de advisen van Nagapatnam, schijnt te wesen; deswegen als ten regaarde van het nieuw beslagh op Porto novo; is goetgevonden onse finale resolutie en dispositie uyt te stellen; tot

wegens de limietscheydinge tusschen Cormandel en Ceylon ende cavillatien over den handel tusschen Nagapatnam en Cormandel

's wenschen onse finale dispositie uyt te stellen tot aenstaande directe besendinge na Ceylon en naden deliberatie

378. 378

tot de aenstaande directe, bij deser besendinge naar Ceilon, offte anders wel over Malacca, naar dat wij [illegible] nader sullen hebben ingenomen; en sulcx ook bij een apart briefje aen den Commandant Pieter Verwer en raat, bekent te maken; met ernstige recommandatie tot onderhoudinge [illegible] een goede harmonie, ten dienste van de Comp: met den Gouverneur en raat op Cormandel; en een eenparigen vertier der Coopmanschappen &a.

En insulix ooknanagapatnam te notificeeren met recommandatie van een goede harmonie met die van Cormandel

En in hoedaniger voegen ook voor als nogh is uytgestelt ons nader goetvinden; op de gedaene Instantie door die van Cormandel, omme boven het gereguleerde getal van nodige Dienaren, bij onse resolutie van 13. July verganger Jaars nogh een getal van 220 stx Inlanderen te mogen aenhouden en gebruijken, die den Gouverneur en raat op de Comptoiren daar ter custe ten dienste van de Comp: oordeelen te vereijschen; als verders nogh ook op de Instantie bij denselven Gouverneur en de Masulipatnamse Opperhoofden gedaan; om eenige vermeerderinge in haere geordonneerde Jaarlijcxe randsoenen te mogen genieten.

Soo is ook uytgestelt het versoeck van die van Cormandel om nog 220 Inlandse Dienaeren, boven t voorleden Jaar geordonneerde Getal te mogen hebben tot comp.s dienst

Insoomede t versoeck om meerder Provisien voor den Gouverneur en masulipatnamse Opperhoofden

Overmits de Reeckeningh van den

overleden

overleden nabab Clancahnas; met sijn [illegible]
voor den nabab Amirclan in Souratta, het — mits de afreecq: vanden nabab aminchan in Souratta
voorleden Jaar door den heere ons Directeur
Sibrand Abbema is versocht, en datter al
van over lange Jaaren nogh twee versegelde — Is goetgevonden oren 2 versegelde bondels met paarlen van sijn vader nog op Masulipatnam leggende sijn ondne nede aftewagten
bondels met paarlen, van dessells voorschreve
vader onder de Compag:ne ten comptoire Masu=
lipatnam in bewaringe sijn berustende geweest,
soo is verstaan, deselve aldaer nogh te laten
verblijven, tot dat uijt Suratta berigt sullen
hebben gekregen, hoedanigh het met de overge=
=sonden quitantien en Obligatien omtrent ge=
=heer Amenclan sal sijn afgeloopen, en onder= — en beschrijf vondenen hoe die Peerlen gestelt zijn
wijlen ook van Cormandel, of de gem:te bondels
met peerlen nogh suijver en onbeschadight sijn,
[illegible] gemelte [illegible] een heer is vol van
agterdoght en wantrouwen, met wien overzulx
voorsightigh moet worden gehandelt en omge=
=gaen [illegible] voornoemde poincten en vor= — verdere poincten bij de Cormandelsche brieff uijtedrucken.
dere considerattien op de saken van Cormandel
bij aftesendene missive met de vereijschte omstan=
=digheden uijtgedrukt, en na approbatie vant
geschrevene met ons gewoonelijke onderteekeningh
be[illegible]

Op become [illegible] van onsen Resident Caaft — Een advisbrieffe met hoe engels schip de Phenix van bantam aend [illegible] int [illegible] te laten afgaen
tot Bantam, dat het Engels schip de Phenix
binnen weijnigh dagen van daer naar Europa
staat te vertrecken; is opt voordragen
van

van zijn Ed.t verstaan, daer mede een kleen advijs briefje aen de Ed.le heeren bewindhebberen int vaderlant te laten afgaen, 't welck bij gemelte zijn Ed.t sal werden op't papier gebragt, ——

Noch een briefje tot notificatie der france vreede nach Malacca ——

Gelijck mede per 't borger vaartuijgen, de ratificatie en publicatie der vreede met Vranckrijck, aen de heer gouverneur Jacob Jorisz pits en raad tot Malacca sal werden gecommuniceert ——

Batavia int Casteel datum als vooren

Speelman
[illegible]
[illegible]
Anth.o hurdt
Dirck Blom
W. van Outhoorn
Joan Camphuijs
Joan van Hoorn
Secr.s

Dyns-dagh 8e Augustij 1679

Is op 't voordragen van d'Ed. Gouv. Generaal goetgevonden de Celebratie der vreede met Vranckrijck op morgen vastgestelt, in gelijker voegen te laten geschieden; als 't in den jaare 1674. op en over de vreede met Engelant is ge=practiseert, als onder anderen, dat hier van 't Casteel en de hooftpuncten der stadt als de schepen op de reede des avonts het canon sal werden gelost, en ter gewone plaatsen ook matige vreugde vieren werden aengesteken.

De Publicatie ende vieren der vreede met Vranckrijck op morgen, in gelijker voegen te laten geschieden als Ao 1674 de Engelsche vreede

Item
Gelijck dan met eenen verstaan zij, de ratificatie en publicatie deser vreede met een cleen Compliment brieffie aen de Engelse, france en Deense agenten tot Bantam ider int bijsonder te laten bekent maken.

De Ratificatie der france vreede aende Engelse france ende Deense agenten op Bantam jder bij een brieffie te notificeeren

Item
Om dat ons dagelijcx meer en meer klagten te vooren komen van de stroperijen en rooverijen der Bantamse rovers, hier langs onse Stranden; Soo is, om van deselve geen affronten elders te ontmoeten, goetgevonden onse wagt en post aen de Maronda, die door het vertreck van den Capitein Jonker seer is verswackt met nogh 18 à 20 soldaten te doen versterken.

Om de stroperijen vande bantams geboefte is verstaen onse post opde Maronda met nog 20 Soldaten te versterken

D'Ed. Joan Camphuijs dient te deser verga-

deringe

382. 382

Bevoorsigings over de Saaken van bengalen

[illegible] tot resolutie in antwoort naar de directie van Bengalen; waer ontrent onder anderen dan gebleeken wer- sende de groote benodigtheijt van contant capitaal; omme den insaam van de tegenwoordige goet coop- Zijde, als den amphioen en verdere dienstige retouren naar behooren te konnen voortsetten; soo is dat gez- stelt met dese 10 aengelegde bodems derwaerts af te senden een somma van 3½ tonnen gouts in silvere spetie;

3½ Tonne gouts in silvere spetie mede 10 aangelegde scheepen derwaerts te senden

sijnde soo veel men althans met alle zen delft bo- ven ons vermogen kan bijbrengen; en wijders goet- gevonden den directeur en raat aan te schrijven;

Synde soo veel men kan bybrengen

dat zij tot de procura van Zijde en amphioen; bij schaarsheijt van gelt; de coopmansz: wel wat beneden de ordinaire prijsen sullen mogen af- staan en den vertier der selver met alle de- voiren, daar toe sullen moeten tragten, voort- tesetten; Ja self haar ook te qualificeeren, eer men de voorsz dienstigen Inkoop soude moeten staken, liever 1 à 2 tonnen gouts aldaar tot ¾: Ja! niet anders komende; tot 1. per cento 's maants op Interest te nemen; met intentie naar Souratta te ordonneren, omme van daar met eerste occagie een somma van 4 à 500. ƒ contante ropien, na bengale te bestellen.

Tot de procura den goet koop Zijde en amphioen sal men de coopmansz: wel wat beneden d'ordonnary prijsen mogen afstaen om vertier te maaken

Insgelijcx salmen om den Inkoop niet te staaken by gebrek van gelt wel 1½ off 2 tonnen gouts op Interest so mogen ligten tot ¾ Ja delfs 1 p° C°

Ende overmits de peper althans in voorsz Bengale van goeden vertier, en op een redelijcke prijs bevonden te wesen; soo is ook dienstigh geagt den eijsch van die Coel tot 500 ƒ ed. int geheel als

om de goede marckt des peper in bengalen is den genoemden eisch van 500 ƒ derwaerts te bestellen

als mede van [illegible]
van't fous in die directie. —

Den adsistent Hendrick Wallis, houdende de Soldy
boecken tot Ougly bij requeste uijts lange tijts ex-
piratie en met goede getuijgenisse om sijn verbete-
ringe versogt hebbende; soo is denselven gevordert
van Ag. tot boeckhouder met dertigh gl: ter maand. — Hendrik Willes Soldy boekhouder in Ougly boekhouder Bogt.

Aengaande nu verders het employ der 10 bodems
present derwaarts vertreckende ende welcke van
dien soo naar Ceylon, persia Pu: bequamelyckst
sullen konnen werden gebruijkt, sulcx is goetge-
vonden aen't overlegh van den heer directeur
en raat te defereren, en aenbevolen te laten — d'Employ der 10 Scheepen nabengalen went aenden direct. en raad gedefireert
gelijck 't een en't ander, de Bengaelse directie
betreffende, bij onse missive, met de voornoemde
schepen af te senden, wat omstandiger sal worden
ingeschielt en uijtgedruckt. — — vordene pointen bij de brief nabengalen te notechen

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

[illegible]

[illegible]

Anth. Hurdt

Dirck Blom

Joan Camphuys

W. van Outhoorn

Joan van Hoorn
Secr.

384

Vrijdagh 4en Augustij 1679

Den Heere Generael draagt de vergaderinge andermaal voor, hoedanigh men den Macassaarsen Dain Matara die hier met sijne Compag: van 80. man van geweer en alles voorsien en in 3 vaartuijgen geëmbarqueert leijt; ten meesten dienste van de Compagnie sal gebruijken; en of men ons vorigh project (op 21. der voorleden maant in raade van gesproken; omme denselven het vaarwater hier rondsomme van de Bantamse stroopers te doen suijveren) niet voor als nogh best sonde simuleren; om geen ontijdige offentie na de presente gelegentheijt des tijts eerst te beginnen, waarop gedelibereert wesende, is verstaan, ontrent de Bantammers, als nogh niet offencieff off als openbare vijanden te ageren; schoon zij ons van haare zijde daartoe seer overvloedige en regtvaerdige redenen hebben gegeven; voorts Dain Matara met sijn volck, in plaatse van hier ontrent te cruijssen, op overmorgen in geselschap van de chialoupen Griffioen en Lupert, met partij provisie, naar onse besettinge op Indermaije aen den Capteijn Jochum Michielsz te senden; met ordre aen denselven

Gesprek om Dain Matara met sijn Macassaren het vaarwater hier om het van de Bantamse Stroopers te suijveren

En ogt niet best zij als nog geen ontijdige offentie tegens Bantam te beginnen

Schoon ons daartoe overvloedige redenen sijn gegeven

En waerom verstaen is Dain Matara met sijn Macassaren nevens de sloepen Griffioen en Lupert na Indermajoes besettinge te senden

denselven en eenige kruysvaertuygen aldaar
voor eerst tot verseekeringe dier besettinge
als verder ten meesten dienste van de Comp:e
te gebruyken tot bevrylinge en visiteeringe alder
spruyten en rivieren dier landen en stranden
als mede het district van Tagal: daar de
bantamse Cheribonders, al vrij wat geweldige
heerschappije en roverijen hebben int werck
gestelt, en t'gunt eerder met alle vermogen
dient te werden gestuyt, en de overtreders
ook onse vorige ordonnantie tegens
en int regaard der bantamse sidolse struyk-
=rovers daar aenmerkelijk trotserende; om deselve
sonder aensien by attrapperinge als vyanden
te mogen aentasten, sonder nogtans voor als
nog in het district van Cheribon iets vyandelijks
ofte iets te ondernemen, en ook de handel-
prauwen nog ongemoeyt te laten, gelijk dat
alles per brieffe door den Directeur Generael
Speelman nader werd uytgedrukt.

Om aldaer by den Capiteyn Jochum Michielsz tot bevrijdinge dier Landen en Custen Gebruyckt te worden

En hoe komende daer de strooperijen der bantammers te stutten

Ende Sidolse struyckroovers by attrappeninghe sonder aensien aen te tasten

Dog int Cheribons district als nog niets te ondernemen of geen handelvaertuygen te beschadigen

Monica Ditmans huysvrouw van den adsis-
=tent Joannes Meugens, voorleden Jaar by
mitigatie van sententie des agtbaren Raads
van Justitie voor dese vergaderinge gecon=
=demneert voor 3. Jaaren in het vrouwen-
tugthuys; is tegenwoordig op haar lamenta=
=bel gedaen versoek en sobere gestalte uyt
voorsz Spinhuys gelargeert. ——

Monica Ditmans huysvrouw van Joannes Meugens van haer detentie uyt het Spinhuys gelargeert

Gelijck mede den gedeporteerden schipper
Manuel

Item den gedeporteerden Schip. Manuel van Ceulen uijt zijn detentie en om met Comps. scheepen na Ceylon bij zijn familie te mogen overvaren

Manuel van Ceulen uijt zijne detentie,
omme met eene van Comp.s scheepen naar
Ceylon bij zijn vrouw en kinderen te mogen
overvaeren, onvermindert egter de sententie
van den agtbaren raadt van Justitie tegens
denselven geveld als de presentie van de
Compag.e en den fiscael van India. —

Onverminderd de sententie tegens hem alhier geveld

Rapport van d H.r Speelman wegens de zaaken van Hendrick Lacus aende Caap voorgevallen

Den heere directeur generael Cornelis Speel-
man, doet in dese vergaderingh bericht, dat
hij de papieren van den schipper Hendrick
Lacus, te vooren geweest hebbende ondercoopman
en tweede persoon aen de Cabo de goede hoop,
en van denselven uijt palliacatta aen de
hooge regeeringe geconsigneert, den 16 november
a.o 1676 alhier ontfangen, geadsisteert met
den heere raat extraord.e van India Joan
Camphuijs heeft geresumeert, en insonder-
heijt zeeker schriftuer gejntituleert Itera-
tive Consideratien door den voorsz Lacus op-
gestelt en ongedateert gelaten, mitsgaders
het rapport door den gewese visitateur generael
Robbert de Vicq onder dato 18 Junij 1677 ter
ordre van de hooge regeeringe daer op geformeert,
sustinerende beijde te samen, dat verscheijde
posten in die twee documenten duijdelijck
genoegh uijtgedruct, alhoewel eenige stucken
daar toe specterende komen te manqueren
souden konnen gebragt worden t'zijnder
ontlastingh.

ontlastingh, maar naardien nergens bleyckt
selfs niet uyt gebesongneerde van den Heere
van den Broeck ont Ordinarij Raat van India
niet tegenstaande zijn Ed: gedaene exacte visite
als expres Commissaris over de Cabo, off
er staande de administratie van denselven
Lacus eenige Leccagien zijn afgeschreven of niet
't welck alhier niet kan werden naegesien,
gemerckt, sedert ruym 15 off 16 Jaeren geen
boecken herwaerts zijn overgesonden, soo mee=
nen sijn Ed: onder verbeteringe van dese
Regeeringe, datter tegenwoordigh niet geen, be=
hoorlijck fondament op die saaken ten princi=
pale sal konnen gedisponeert werden, ten
zij men alvoorens dien aangaande naar de
Cabo ordonnere, dat herwaerts naderen per=
fect berigt werde gegeven, niet met Extracten
maar met de Copyen van de boecken selve
die onder de administratie van Lacus op de
Cabo gehouden zijn, en boven dien datter
behoorde geordonneert te werden, ten eynde
die van de Cabo, gelijck voormaals plagh te
geschieden, niet alleen haere Soldije-boecken
maar insgelijcx haer negotie-boeken, met het
geene daeraen dependeert en geauthenti=
seerde Copyen Jaerlijcx sullen hebben her=
waerts te stieren, om des noots daer van ge=
dient te konnen zijn, 't welck door sijn Ed=
den Heere Gouv:r Generaal in Deliberatie gelegt
zijnde

Ordre nad' Caap gegeven
om Jaerlijcx haare Soldij en
negotie boeckjes in Copia
herwaerts te senden

573

Hendrick Laurs het begeeren hebbende op seeckere syn Caapse Soldy Reecq:e van 887 gl: alhier toegestaen ontfangen onder Cautie de Restituendo

Zijnde, is eenparigh verstaan het selve met aldernaaste occasie, ten dienste van de Gen:le Comp:ie onvermindert het respect van de Heeren onse principalen, derwaarts soodanigh te beveelen; en alsoo niet een gebleeken zij, dat seeker soldij reeckeningh in de boeken van de Cabo de goede hoope onder dato Ult:o Maij 1668. geslooten met een saldo van agt hondert seven en t'agtigh guldens en seven penningen, den voorschreven Laurs tegen zijne ten agterheijt in de Negotie boeken niet en is gevalideert, schoon daer onder staat afgeschreven, datse in minderinge van dien ingetrocken zoude werden, soo is hem als nu op sijn versoeck toegestaen, die voorschreve somma van f 887.-.7. te mogen ontfangen, mits stellende sufficante Cautie de restituendo, indien naar bekome rescriptie van Cabo bevonden wiert, dat hem de parthijen in boven geciteerde schriftueren aengewesen, tot liquidatie van zijn agterstal niet en soude konnen te goede komen. —

Insgelijcx Communiceert den directeur, dat hij ten bijwesen en overstaan van den Heer Baltasar Borth ook hadde gesproken met den L: burger Capt:n Pieter van Leeuwen wegens de borghtoght voor zijn schoonsoon Joannes Schilhoorn gewesen Resid:t op Palembangh, toonende sigh bereijt willigh en overbode de Comp:ie te guaranderen voor het geene liquide quam te blijken

blijken, dat zijn voorsz: schoonsoon op sijn ad=
ministratie ten voorsz: comptoire te cort quam,
en daervan bij hem obligatie in handen vande
Commissaris van Leene gepasseert waare, be=
staende in de twee volgende partijen, te weten

de schult van eenen Intsche tiako . . . . rd:s 1083:3/4
Item voor de te cort bevonde contanten
 Rd:s volgens handschriften . . . . " 3581. —
 te samen Rd:s 4664. 3/4

dienende tot vermindering van de voorsz:
 summa, soo veel als voor reecq: van schil=
 hoorn uijt handen van kiaij Commagon
 wiera mangala op palembang ingekomen
 ende ontfangen was, monterende Rd:s 562 1/2
waerbij den E: van Leeuwen condescen=
 deerde dat nogh gevoeght soude mogen
 werden de montare van 730. picol
 peper, welcke door de Commissaris van
 Leene op de kepier van palembang
 uijt sijn chialoup Orangie in Comp:
 boden waren gedaen overscheepen, de
 tegen 4 Rd:s het pic: gebragt in credit
 van schilhoorn zijnde . . . . 2920. —
Mits dat hij daer ook goet sedaen
 wierde de peper tol, begrepen in het be=
 vonden quilige voor de voorschreven
 partije betaelt . . . . " 365. —
versoekende verders dat ingetrocken mog=
 ten werden Rd:s 2218: 8. voor de saldos
 van agt stx reeckeningen bij schil=
 hoorn aen de Comp: verdient tot den
 baetsteijn soo ront, dies presenterende
 betrijste stellen, dat daer op uijt vad=
 derlant geen betalinge en zij ge=
 schiet, 't welck gerek: tegen 64 stp:s 't stk 693. 1/4
aenneemende in contant tot vereveninge
 daer bij te leggen en in d' Comp: cassa te voldoen 124. —
 4664. 3/4

waerop

515

Reecq: vande Liquide agenten
vanden gewesen palembangsen
Resid:t Joannes Schielhoorn
dat door den borgen Capiteijn
Pieter van Leeuwen voore
is verevent

waarop gedelibereert en geconsidereert zijnde,
dat indien de peper met zijn e.ᵈ eijgen chialoup
[illegible] herwaerts waere gebragt en aen de
Comp: gelevert geweest, hij soo wel als andere 6 r.
voor 4 pic.ᵉᵉ soude hebben genoten, soo en zijnde
geen redenen gevonden, om hem de tol aen de
Coningh op palembangh betaelt, te weijgeren,
maar verstaen, die in maniere voorschreven te
laten valideren, en insgelijcks te accepteren
de gepraesenteerde [illegible] voor het inschrijven
van de boven aengewese verdiende maandgelden,
uijt welcken geconsenteert zij; dat deselve sodanigh ingeschreven sullen werden; en wat nu
aengaet, de verdere posten door den Commissar.
van Leene in de palembangse negotie boeken
volgens overgesonden extract uijt deselve den
voorn: Schilboorn tot laste gebragt, als te weten

en Ovende vendenesliquide Posten van Schilboorns lagtenkegt ter somma van r.ᵈ 1091 r.ᵈ

100. pic.ˡᵉˢ peper die A.° [illegible] Comenlieden [illegible] Captein [illegible] afgescheept souden [illegible] 400.

voor de geregtigheijt, die [illegible] van peper op palembangh [illegible] aldier aen de Comp.ᵉ [illegible] 100.

voor soo veel hij gedurende sijn administratie op diverse goederen [illegible] minder geboeckt [illegible] die effective verkogt zijn geworden [illegible] 591. 2

Bedragende alsoo te samen [illegible] 1091 r.

daer aen den de Schilboorn niet schuldigh te zijn, en volgens dien ongehouden tot restitutie

soo

dies verstaen is den advocaat fiscael van India s.r Walter Leeman te ordonneren als constant van Compag.e regt denselven voor den agtbaren raat van Justitie daerover te actioneren, de welke ten dien eijnde met extract uijt dese onse resolutie en met de verdere documenten daer toe dienende gecommuniceert sal werden. ——

verstaen hem schielijck door den fiscael voor den Raadt van Justitie te doen aenspreecken

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

[illegible]

Balthasar Bort

Anth.s Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.s

Dijnsdagh 6:e Augustij 1659

Capiteijn Willem Hartsinck verbetert van 80 tot 100 gl. ter m.t zedert 14 meert 1658

Den Capiteijn Willem Hartsinck binnen=staande om verbeteringe van gagie, als wesende in sijn tweede verbant, dat al een wijle zijn geexpireert, nogh maar 80 guldens; Soo is, in considera=tie van dessels goede diensten, goetgevonden hem toeteleggen een beloninge van hondert guldens ter maant, van dat zijn laaste verbintenisse zijn geexpireert, wesende 14: maart 1658. Commande=rende jegenwoordigh de buijten forten en Javanen &c.a aen d'oostzijde deser stede.

Jan George Muers gestelt tot Provisioneel Capiteijn

Den Luitenant Johan George Muirs zedert het vertreck van den Capt.n Aernout Welsdorp d.a passo die plaatse hier int Casteel waargenomen, en [illegible] gegeven hebbende; Is present [illegible] requeste gequalificeert met de caracter van provisioneel Capitein, soo lange hij die [illegible] bedient.

Versoek van Sisoeko Gan=tenqua &c.a om eenige landerijen tot haer suijker plantagien boven Ankee in eygendom

De Chinese [illegible] Sisoeko, Gantenqua &c.a nevens [illegible] Cambodia, ter deser vergade=ringe bij requeste versoeck doende, omme tot cultie=veringe harer suiker plantagien (zijnde wel van de voornaamste deser stede) aen of ontrent de fortresse Ankee, eenigh meerder lant, tot nogh de Comp.e toebehoorende, in eygendom en daervan een erfbrieff te mogen hebben; Soo is tot de no=dige voorsorge, als het weijden harer buffels &c.a, Is daerop gelet geagt; en naar deliberatie ver=staan; het selve versoeck voor als nogh uijt te stellen.

stellen, tot dat de onder handen generale kaart der landerijen buijten Batavia sal wesen opgemaakt, onvermindert nogtans, dat zij het bepaelde lant ouder en tusschen t' Simmons gesten sullen mogen gebruijken. —

dat alsnog is uijtgestelt maer d'inwoonders 't gebruijk van 't gesz: land toegestaen

Vorders is aen Adiga Cabraal wed: van den man dijker Cabraal op haer ernstige instantie toegestaan, met een van Comp: schepen naar Ceylon te mogen overvaeren; om aldaer bij haer vrinden te woonen en van geassisteert te werden.

Adiga Cabraels Inlandse vrouwe passagie met Comps. Schepen na Ceylon vergunt

Nogh heeft sijn Ed: de vergaderinge bekent gemaakt, hoe de Gecommitt: uijt d' Eerw: kerkenraat over onse gedaene approbatie op 10. voorleden maant in 't regard der beroepinge van Eerw: D. Servatius Clavius in dese gemeente, waertoe zij hem op 28 passe hebben geintroduceert; ende onse goede sorge over dese kerke; de hooge regeringe eerbiedigh hadden wesen bedanken; 't welcke dan goetgevonden is per notitie alhier te insereren. —

De kerkenraat bedankt de hooge regeringe over 't beroep van d° Clavius alhier

Batavia int Casteel datum als boven

Van Goens

Corn. Speelman

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

Dirck Blom

Joan Camphuijs

Adriaan van Hoorne

W. van Outhoorn

Secr.

Vrydagh 11en Augusti Aº 1679.

Den onderkoopman Reynoldus Brouwerius, op syn
versoeck den 26. der voorleden maant in desen
raade gedaan, omme het ampt van notaris
den onderkoopman Reynoldus brouwerius op syn versoeck als notaris te desen Steede geadmitteert — te deser stede te mogen exerceren; doenmaels
gerenvoyeert wesende, aen den achtbaren raat van
Justitie; omme aldaer geexamineert te werden;
heeft als nu wederom binnen gestaan met een
verclaringe van gecommitteerde uytten selven
na voorgegane examinatie van syn bequaamheyt daer toe — raade, wegens syne geexamineerde bequaamheyt
tot dat voorsz. ampt; en derhalven andermaal
op syn instantie gelett wesende; soo is op goede
insigten goetgevonden; hem nietvermindert syn qua-
liteyt, die hy tegenwoordigh heeft, en waar door hy
het versoekende na desen soodanigh weder in den dienst
van de Compe: sal vermogen te treden, by desen
als notaris publicq te deser stede te admitteren,
ende daar van de onderstaande acte te doen ver-
leenen.

Alsoo den persoon van Reynoldus Brouwerius,
onderkoopman ten dienste van de Compe: aen ons
versocht heeft; omme het notaris ampt te deser stede
te mogen bedienen, en dat hy op onse gedrage licentie
daerover by gecommitteerde uyt den agtbe: raat van
Justitie deses Casteels geexamineert wesende, volgens
derselver gegeven verklaringe bevonden is volkomene
bequaemheyt tot die functie te hebben; soo ist, dat
[illegible] in gevolge van dien, en op desselfs nader
gedaene instantie, in raade van India goetgevonden
hebben, gemelte persoon van Reynoldus Brouwerius
tot openbaer notaris te deser stede behoorlyck te
admitteren

[illegible] te aenvaerden, en deselve [illegible] daer van de
de [illegible] te verleenen, omme na dat hij alvorens
door den agtbaaren Raat van Justitie sal wesen
beeedigt het selve ampt, nevens andere Notarisen
[illegible] en plights getrouwelijk te mogen
te mogen bedienen.

Int Casteel Batavia den 11.e Aug.o 1679 was
geteekent R: van Goens, ter zijden stont s' Comp.s
zegel in rooden lacke gedruckt en onder 't selve stont
ter ordonnantie van hooghgemelte Haer Ed.e was geteekent
Joan van Hoorn Secret.s

Naar dien de fluyt de voorsightigheyt tot een
laaste besendinge deses Jaars naar Siam geprojec-
teert volgens rapport van den Equipagiemeester
daar toe (sonder [illegible] te weten) onbequaam geoordeelt zij, soo is omdat het
[illegible] of 't zijnde begint te loopen, — de fluyt de Beneckmeer tot de laaste besendinge naar Siam aengeleyt
in plaatse van dien bodem voor Siam bij desen
vastgestelt en aengelegt de fluyt de Berckmeer,
ende in stede van voorschreve Berckmeer weder
omme tot de voyagie om tins naar Arracan — en naar Arracan wederom het Jagt Hammekens
het Jagt Hammekens.

Batavia ins Casteel datum als vooren

R. van Goens

Cornelis Speelman

Sybrant Abbema

Anth. Hurdt

Joan Camphuijs

Dirck Blom

Joan van Hoorn Secrs

W. van Outhoorn

Maandagh 14e Augustij 1679.

naarmiddags Extraordinare Vergaderinge

op de advisen van Palembang ende Invasie den Soloniren tot Jambij

Ter deser vergaderinge gebesoingneert werdende
over de advisen voorleden vrijdagh per expresse
Comp.e gesanten van den Commissaris Van
van Leenen en raat tot Palembangh ontfangen,
en daar uijt; als de gewisselde brieven met de
Jambijse Residenten gesien wesende: hoe den Laxa=
=mana van Johor, met een magt van volck en
vaartuijgen, en vermengt ook met parthije Ma=
=caffaren; onverwagt de stadt Jambij was komen
bespringen; en reets soo verre geadvanceert dat
aan de behoudenisse dier plaats wiert gedespereert,
en waar door ook Comp.s logie dienaaren en
effecten in geen cleene ongelegentheit scheenen
te steken; ende waarom den E. Commissaris Van
van Leene tot reddinge van dien, sigh van Palem=
bangh na derwaarts heeft begeven; soo is als nu
naar deliberatie over die saake geresolveert

Is verstaen 't Jagt Voorhout ten eersten over Palembang na Jambij af te senden

het jagt Voorhout metten eersten en passant over
Palembangh (nevens parthije noodlijdenden en
behoeften voor dat Comptoir) naar voorts
Jambij af te senden; mette nodige ordre aen den

met ordre aen den Commiss.e Van Leenen om ons neutraal te houden en als mediateur aen te bieden

Commissaris van Leene, en daerbij conform
het vorigh schrijvens als nogh sal werden gepersis=
teert [illegible] van beijde die strijdende parthijen
als weder [illegible] neutraal te blijven
houden; dogh ons en diens als mediateurs tot
weghneminge en 't slijten der geschillen aen=
te bieden

te bieden (en ten welcken eijnde ook verstaan | daartoe ook 3 briefjes aen de Jambyse en Johorsen en macassaren te schrijven
zijn drie briefjes soo aen den ouden als Jongen
Sulthan van Jambij, de Lapamana van
Johor en het hooft der Macassaren die sigh
in dat spel mede hebben vermengt (alle ten=
derende tot sulcken eijnde) te schrijven; dogh
indien onse voorsz devoiren tot mediatie | bij Jambys ondergangh sal men opt beste fatsoen Comp.s Logie en omslag van daer tragten te ligten
vrugteloos mogten uijtvallen; en Jambij wij=
ders t'eenemaal geruineert werden, soo sal
men moeten tragten met het beste fatsoen
van beijde partijen; Comp.s Logie volck en
ommeslagh van daer te ligten, onder protes= | onder Protestatie aen beijde partijen van de schaaden die de Comp: daerdoor aende uijtstaende schulden als anders sal lijden
tatie nogtans omtrent die van Johor soo wel
als die van Jambij ende Macassaren wegens
de schade die de Comp: in haere uijtstaande
schulden en effecten tot voorsz Jambij daar
door komt te lijden.

In om dat de Palembangse Sulthan door
zijn alliantie en bewese adsistentie aen den
Jambinees mede bevreest schijnt of die van | soo de Johoresen Palembang mede mogten aentasten ons daer van advis tegeven
Johor hem en zijn rijck mede wel mogten
komen aen te tasten; soo sal gelast werden;
ons bij sulcken onverhoopten toeval daervan
aenstonts kennisse te doen; en inwijlen den | en inmiddels de Palembangers op hun versoeck en om redenen met eenige Ammonitie te adsisteren
gem.n Palembangse vorst op sijn iteratief ver=
soeck met 6 stuckjes ijser Canon, 40 musquet=
ten partij ijsere kogels, en 1500 lb buskruijt
ter leen van hier werden geaccomodeert

om

523

om de stucken, als 't nodigh zij, door onse resi=
=denten aen denselven ter leen te werden ver=
=streckt, maar de reste in sulcken geval voor
betalinge t zij met peper off contant, want daar=
=van dogh naar genome gebruijk geen bequame
restitutie zoude konnen geschieden, 'ende dese
accomodatie te minder gedifficulteert, nadien
zij dogh andersints op bantam door de Engelsen
&c.a met voorsz. ammunitien wel souden konnen
gerieft en daar door van ons afkeerig gemaakt
werden; om dat peperrijke en nu soo na aen
ons verbonde landschap aen de hand te houden,
gelijck dan verders gemelten Sulthan tot het
agtervolgen onser bedonge prerogativen, en om
de engelsen van Jambij present gevlugt daar
verschenen, ofte eenige andere natien nu ofte na
desen niet ter negotie te admitteren ernstigh
sal werden aengemaant, en de residenten de
procura des pepers (onaengesien de presente
troublen) ten hoogsten beijven aenbevolen.

en hun aentemanen tot het contract geen engelsen aldaer niet ten handel te admitteren

Te deser materie met eenen gesproken wesende
van't Comptoir Andragiery, alwaar het op=
=perhooft Jan van Assendelft in de voorgenome
moort der bantammers in april passado;
aen verscheijde becomen quetsuren is komen te
overlijden; en ons overige volck tot 21 man
in becommering en sonder hooft is blijven
sitten; hebbende egter weder een considerabelen
vijsel van cleden gedaen; soo heeft de vergaderinge

best

best geagt voor tegenwoordigh niet als eenige provisien en behoeften derwaarts te bestellen; en tot opperhooft ofte resident voor dat Comptoir te nommeren, den Ondercoopman Johannes Colombij, sijnde een bequaam man en die door sijn lange Continuatie ter westcust ontrent de malleyers gronddige ervarentheijt becomen heeft, den welcken dan bij instructie sal werden aenbevolen; sigh wegens de begane moort door de bantammers en den toedragt der saaken ontrent de andragirijse Coningen en volckeren exact te Informeren; en ons dan van't een en 't ander, en of men daar wel op een veijlige voet weder partij cleden souw konnen verhandelen, met eerste gelegentheijt pertinent berigt toe te schicken; omme als dan verder 't zij over het ligten ofte het continueren van't voorseijde Comptoir andragirij nader te disponeren.

Eenige Provisien en behoeften voor ons volck tot Andragiry af te senden

En den ondercoopman Joannes Colomby als Resident in Plaets van den overleden Assendelft

Om sig op de bonghst begane moort der bantammers als op den handel aldaer te Informeren

Om dan op 't ligten oft Continueren van das Comptoir te disponeren

Sullende gem: Colombij nu met 't Jagt voorhout voor af naar Jambij vertrecken; of hij aldaer d'Ed: van Leene uit verwarde werch met Johor met raat en daat konde te passe komen, en dan wijders met de Chialoup de Zalm die in korte dagen daar na sal volgen en voor andragirij wert geprotegeert van Jambij de reijse na sijn geordonneerde Comptoir andragirij voort te setten, om gemelte

De Chialoup de Salm mede voor Colomby na Andragiry aengeleyt

Chialoup

525

chialoup voor der partij gout genegotieert en in voorraat Lijn, na Malacca te laten voortgaen ofte wel anders na den toedragt en bevindinge van saaken ten eersten weder herwaerts te dimitteeren. —

Ende om te sien of men de macassaren, die in de troublen van Jambij mede sijn vermengt; op de gevoegelijckste wijse van daer soude konnen diverteeren; en ingevolge van't algemene bonaijse contract weder naar Macassar ofte wel naar herwaarts doen keeren; soo is niet ondienstigh geagt nevens onsen brief ook eene door de hier aenwesende gewesen Coninck Crain bissee en een gelijke door Crain Lingues aen deselve te dien fine te doen schrijven, of sulcx van goede operatie mogte wesen. —

Brieffjes door Crain bissee en Crain Lingues aen de macassaren tot Jambij ook te doen schrijven

13

Den luijtenant Van den Eeden tot Tanjong poera doen versoeken hebbende; omme eens te mogen herwaarts opkomen; soo is goetgevonden hem sulcx te accordeeren, en sulcx over den landwegh te laten geschieden, in geselschap van partij chebetse Javanen, omme alsoo metter tijt die passagie te gemeensamer voor ons volck te maaken; en sal dienvolgens op morgen den Sergeant Berrevelt met een borger vaartuijgh en een brieffje aen voorsz Van den Eeden afgaen; om bij dessels absentie tot onse nader ordre 't gesag over onse post en volck aldaer waartenemen, ende wijders werden gerecommandeert: om de chebetse en

Den luijtent. van den Eeden op sijn versoeck van Tanjong poura te laten opkomen over den landwegh

In geselschap van partije chebetse Javanen

En salden Sergt. Berrevelt derwaerts gaen om in plaets van van den Eedn 't gesagh aldaer waer te nemen

andere

andere onderhoorige Javanen [illegible] om
her nogh swervende stropers in't lant, niet ligte=
lijck en buijten hooge nootsaake met eenige van
ons volck uijt de pagger te adsisteren, Om
van de Bantamse als andere Schelmen geen
affronten te ontmoeten. —

de Javanen aldaar niet dan bij noot met eenig van ons volck te adsisteren

Batavia in't Casteel datum als voren

Van Goens
Cornelis Speelman
Balthasar Bort
Anth. Hurdt
Dirck Blom
W. van Outhoorn
Joan Camphuijs
Joan van Hoorn Secr.

402.
402

Dijnsdagh 15:en Augusto 1679.

Den heere Gouverneur Generael brengt Je=
genwoordigh in Raade, een uijt vuijl opgemaa
te Caarte van Batavias ommelanden; ende
stelt wijders, voor: dewijle den gewesen Dijch=
graaff hans Helt op 21. passado. - is komen te
overlijden; Soodanigh dat men het nu volgens
onse vorige Intentie, met het voorgenomen
graven van een Ringsloot en 't opmaaken van
andere gemene heeren wegen &ca. sal aenleggen,
ende wie men wederom in plaatse van gemel=
ten Helt: tot het opsigt ende uijtvoeringe; van
soo emportante wercq; (soo voor de Compe: als
't gemene beste deser stede) sal aenstellen; waer
op gelet ende gemediteert wesende, soo is (naar
dat alvorens deswegen al diverse præallabele
discoursen en voorslagen sijn gedaen en voor=
gegaen, als nu goetgevonden; den Coopman
Jacob van Dijck: (die als een lith uijt het eerw.
Schepenen Collegie op onse ordre; de opsigt over
de reets aengenome gravers en 't begonnen gra=
ven aen de west sijde, sedert de doot van den
Helt provisioneel heeft waergenomen; en
ontrent dese saake aengesien en geoordeelt
werd de bequaamste te wesen; die men Jegen=
woordigh daertoe kan uijtvinden en aen

de

[margin:] Caerte van Batavia's Landen en propositie over 't graven der Ringsloot ingebragt

[margin:] den Coopman Jacob van Dijck in plaets van den overleden Dyckgraaff hans Helt onder de Titul van gecommitt: Schepen &c. Toesigt over 't Graven der Ringsloot en onderhouden der heeren wegen &c. aanbevoolen

13

NB

de handt heeft, onder den titul van gecommitteert
schepen, de sorge en toesigt over de te graven
tingsloot als 't verder opmaken en onderhouden
der nodige heeren wegen, bruggen &ca. in de
bataviasche ommelanden op te leggen en aen te
bevelen; ende denselven voor die extraor=
=dinary moeyten, om hem te meer dat werck
met alle neerstigheyt en trouwe te doen bey=
=veren; boven syn gagie ende tractement, dat
hy present in comp: dienst; en als schepen is
genietende; uyt de gemeene middelen tot het
graven en verbeteren der landeryen te con=
tribueren, maandelycx nogh toe te leggen een
besoldinge van hondert guldens, buyten 't
onderhouden van 2 paarden en eenige andere
daartoe nodige te doene clene onkosten, die
by gecommitteerde sullen werden geexa=
=mineert; ende dat denselven wyders in
der tyt voor die te doene dienste tot het ge=
=meyne beste; by de Compa: voor gerecomman=
=deert sal werden gehouden; en hem dien vol=
=gende ook vry staan; by voorvallende va=
cante plaatsen, 't zy hier op batavia of el=
ders, syn dienst en sollicitatien aen te bieden.

En hem voor die extraord: dienste toe te leggen boven syn present tractement uyt de gemeene middelen nog 100 gls. smaants

En ook inden tyt voor gerecommand: gehouden

Waar na dan wyders ten belange van ons
voornemen; en het aen te vangen werck
is geresumeert het advis van heeren schepenen
deser

Resumptie van de resolutie van heeren schepenen dato 18 maij

404. 404

deser stede bij haer eerw: resolutie van den 18 may laastleden op onse recommandatie aen ons overgegeven; omme tot het verbeteren ende maken van de nodige wegen en slooten, item tot verseeckeringe der landerijen aen te stellen, een gemeene heffinge en taxatie over alle erven en landen, soo binnen als buijten dese stadt, tot uijtvindinge der nodige onkosten daertoe, buijten merckelijcke beswaringe der Ingesetenen, als pro=rato bij voorsz resolutie van heeren Schepenen Zijn gecalculeert, en uijt de volgende Inhoude van dien nader kan blijcken.

Om een gemeene heffinge over alle erven en landerijen aen te stellen tot uijtvindinge der oncosten tot de wegh sloten

Donderdagh den 18en May 1679.

alle present.

Naar dat heeren Schepenen sedert het gebesoigneerde van den 27. 28. may en 20. Julij des voorleden jaars, haere ernstige gedagten meermalen hadden laten gaen, omme uijt te vinden het facilste expedient dat tot een wel geproportioneerde taxatie en hef=finge over de landerijen binnen deser stede Jurisdic=tie gelegen met de minste beswaernisse der ingese=tenen soude konnen werden geprojecteert, tot verval der onkosten reets gedaen, en nogh te doen, aen het maken en onderhouden der onder=handse wegen en bruggen, waertoe albereijts bij dese kamer de somma van vierduijsent rijcxdaelders op restitutie te erlangen uijt de aenstaende heffinge zijn verstreckt en uijtgesloten; soo hebben wel=gem= haer eerw goetgedagt de landerijen over

welcke

welcke heeren gecommitteerdens bij voorgaende getogen resolutie van den 20:e July 1678. een generale taxatie hadden geprojecteert, sonder onderscheijt off deselve nabij off wel verre affgelegen waaren, in haere situatie en distantie te distingueeren, en volgens het onderscheijt van dien, als mede van derselver waerdije, het project en reglement tot de heffinge dies te beter te proportioneren, waertoe dan den Ed.e heer president vertoont een kaarte, waerin de landerijen met haere linien, en letters, in haere distantien, en situatien werden onderscheijden, met aenwijsinge hoe veel roeden quadraet yder afdeelinge is inhoudende, beneffens de onderscheijdentlijcke belastinge die op deselve pro rato, dat deselve verre off nabij gelegen zijn, soude konnen worden gemodereert, als te weten.

De stadt Batavia hout in 120400. roeden quadraat en werd yder roede (onder eerbiedinge van de Ed.e hooge overheijt) bij voorslagh getaxeert op vier stuijvers de stad en voorsteden voorsteden, en voorts tot de distantie van 600 roeden begrijpen in sigh 792600. op een halve stuijver, voorts van de distantie van 600 roeden tot 1400. roeden, hout in binnen de linien van **E.F.G.H.** 3193000. roeden à 1/8 st.s de roede. —

En van de 1400 tot de 2200. roeden begrijpt in zijn quadraet 2680000 roeden, waerbij nogh soude konnen gebragt, en verder gereekent werden 500 roeden west en 500 roeden oostwaerts, de rivieren anche, en angiol buijten de linien **E.F.G.** **H.** tot op de verdeijt van voors.e 2200 roeden zuijd en westwaert, 't welck dan in sigh begrijpt 2200000. geaddeert bij de bovenstaande 2680000. roeden Comt samen 4880000. roeden quad.t a 1/16 stuijver. —

voorts

531

406. 406

voorts zuydwaerts van 2200. roeden, tot de 4000 roeden, zuyr in 7200000. roeden quadraet a 64 stv.,
volgens welcke geprojecteerde verdeelinge en ratie haere eerw. konnen uytrekenen dat bequamelyck
sonder veel, off groote beswaarnisse van imand der Ingelanden een fons van 35302 Rd. soude konnen
werden gecollecteert; versoeckende den Ed. Heer presi=
=dent dit project by eerste gelegentheyt uyt den name van dit Collegie aen de wel Ed. Ho: Regee=
=ringe te communiceren en voor te dragen, mits=
=gaders, dat hun Ed: ons gebesoingneerde wilden houden voor aengenaem, en in voldoeninge vande
recommandatie door haer Ed: Ho: agtb. op ons gede=
=fereert, meynende geen bequamer project, en tot de minste beswaernisse der goede Ingesetenen te
konnen vertoonen, dewyle het sig extendeert over de gandsche gemeynte, het welck by wel=
=gemelten Ed: heer president is geamplecteert en soodanigh aengenomen te doen. onderstont
aldus geresolveert ter vergaderinge van heeren schepenen deser stede batavia int stadthuys, ten
dage en jaare als boven en was geteekent Cornelis Speelman, Soolmans, Jacob van dyck,
Jurgen Schults, albert van Breugel, Hans Helt, Cornelis Swart, en Jacob van dam Secret^s: lager
stont Gecollationeert accordeert, en in voor de 2de ~~maert~~ ~~in[illegible]~~ den augusty 1679. was geteekent Jacob van dam
Secret^s=

't Graven van een ringsloot vastgestelt

Ende is doen verder eenparigh goet gevonden en gearresteert, voor eerst, het graven van een
defensive ringsloot tot verbeteringe en securi=
=teyt der waerdigste landeryen rondsom dese stadt absolut vast te stellen; op soodanigen
manier

manieren en distantie; als men ten meesten nutte van gemeen sal oirbaarst en nodigh oordeelen.

Ende vert ook met eenen het voorschreve voorstel of ingegeve advijs van heeren schepenen tot heffinge en uijtvindinge der nodige penningen voor eerst soodanigh geapprobeert; omme met eerste beginsel beijt mede voortgegaen ende int werck gestelt te werden, en inmiddels verder gespeculeert omme het geene 'er boven voorsz somma nogh sal vereijschen; op de bequaamste en minst aenstotelijkste middelen uijttevinden.

Ende daar beneffens met eenen verstaen, dat den E. van Dijck naar 't vaststellen van het project tot het graven der Ringsloot (twelck in een dagh te deser vergaderinge sal geschieden) als dan voorts sijn ordres tot vordeeringe en uijtvoeringe van het te resolveren werck; sal hebben te halen en te ontfangen van den heer president, en 't eers: Collegie van schepenen, die ook de heffinge van voorsz fons, mitsgaders de administratie van dien; sal werden en blijven aenbevolen.

Dogh ingevalle onder de handt ijets mogte komen voorte vallen, waarinne heeren schepenen sigh mogten beswaart bevinden; dan sal den heer President; daar van hier in desen rade communicatie hebben te doen; om 't nodige opte disponeren; en sullen dan verders maandelijx twee

En voorschreve van sts. Scheepenen tot heffinge oven de landen ingen Geapprobeert

met verdere speculatie om d'overige nodige middelen uijtte vinden

d'E. van Dijck sal naer vaststellen vant Project der Ringsloot sijn ordres ontfangen vant Collegie van Schepenen

die ook de heffinge en administratie der penningen sal werden aenbevolen

En bij importante voorvallen sal de Hr. President daar van in Rade van Indiaa kennis doen

533

Twee Scheepenen Sullen 't vande=
=lyex twerck ende Reeg: vande
Ringsloot vand' ...dyck
opnemen

twee leden uijt voorsz. heeren schepenen werden
gecommitteert, omme het werck in die maant
verrigt, volgens de aenwijsinge die daer van
door den Jacob van Dijck sal werden ge=
=daen, op te nemen, en exactelijck natesien
omme soo tot ontlastinge van gem.te van
Dijck; als tot verseeckeringe, dat alles van
onse goede intentie behoorlijck wert verrigt,
en tot werck gestelt te strecken en te dienen.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

...

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn
Secr.

Vrijdaagh 18e Augusty 1679.

absent d'Heer ordinarie raat Balth:r Bort

Is aan Anna de visser Inlantse vrouwe en
weduwe van den adsistent andries de visser,
op haer ingedient request en vertoninge van
haeren armelijcken staat geaccordeert ende
vergunt het beneficie om haren boedel te mogen
repudieren, met Committimus aen den agt-
baren raadt van Justitie deses Casteels.,

Anna de Visscher repudium haeres boedels geaccordeert

Op de advisen gisteren van onse post en
besettinge tot Indermajoe ontfangen, wegens
de nieuwe invasie en stroperijen der Che-
ribonse en Bantamse rovers in de landstree-
ke aldaar; als mede om de lecke scheepjes
de Anna, kat en kater (die noodsaakelijck ver-
timmert dienen) te vervangen; Is naar
deliberatie goetgevonden boven de voor afge-
gaene sloepen griffioen en Luipert op morgen
derwaarts af te senden; het fregat de Tyger, en
daer mede soo tot vervangh der sieken: als
om ons aldaer tegen voorsz booswigten wat
te renforcabelder te maken, boven een getal
van 50 zeeluijden op voorschreve bodemptjes
nogh derwaarts af te steeken 20 nederlantse en
20 Inlandse militairen; en wanneer gemeent

Boven de sloepen Griffioen en Luijpaert nog 't fregat de Tijger na de besettinge van Indermajoe af te senden

met 50 zeeluijden en 20 nederlandse en 20 Inland-se Soldaten

voert

535

Om dat district van de Bantamse en andere rebellen te zuyveren

Sonder ons volk nog diep int land te hasarderen

vert, dat het Indermayoese district van de
rebellen wel sal komen werden gesuyvert;
daertoe den luytenant Dain Matara met syn
Compagnie Macassaren ook voornementlyk
sal moeten werden geemployeert, om die schel-
men maar door te slaan daer men kan, egter
met alle voorsigt en sonder hun voor als nogh
diep uit lant te vervolgen; gelyck sulx
en 't verder nodige by 't aftesenden briefje
aan den Capteyn Jochum Michielse en naar
nader sal werden uytgedruckt.

De scheepen na Ceylon Mallabaer Souratta en Persia tesamen tegen 12 Septemb: af te senden

Om door die parade op Mallabaer soo wat ontsag te baaren

de Gekroonde Vreede alleen directe na Colombo voort te gaen om den Canneel

Verders gesprooken wesende van het ver-
trek der aangelegde schepen naar Ceylon
en Mallabaar als Souratta en persia; soo
is na deliberatie vastgestelt deselve alle te
gelyck van hier aftesenden tegens den 10 of
12. der aanstaande maant September, omme
met eenen door die parade op de custe van
Mallabaar, soo wat ontsagh en aansien in
desen tyt te geven; alleen sal het schip de
gekroonde vrede de reyse op 't spoedigste di-
recte naar Ceylon voorttesetten; om
ingevolge onser intentie, volladen met
Canneel soo haest mogelyck tot ons weder
te keeren.

Naardemaal

Naardemaal ons over Cormandel eenige geruchten sijn toegekomen van de desperate siecte van den resident in Arrakan Balthasar kinlopen, en dat aldaer overmits bij soodanigen toeval wel een ander bequaam persoon soude vereijsschen; soo is altans onder eenige besoingies over dat Comptoir bij de Hr. willem van Outhoorn voortgebragt verstaan den onderkoopman Thomas Staal met de drie gereede schepen derwaarts te laten mede gaen, om bij overlijden van gemelte kinlopen deszelfs plaatse als opperhooft aldaer te blijven bekleden; ofte anders sints met eerste gelegentheijt weder herwaarts te keeren. —

Den onderkoopman Thomas Staal nach Arrakan te zenden, om bij overlijden van den resident kinlopen als opperhooft daar te blijven off anders wederom te komen

Sullende verders aen onse residenten aldaar werden geordonneert en met eenen bij 't schrijven aen den Arrakansen Coninck versogt, dat wij jaarlijcx een quantiteijt van 800 à 1000 lasten van dien goet koop rijs souden mogen bemagtigen en uijtvoeren.

Versoek en ordre to geven om 800 à 1000 Lasten Rijs Jaerlijcx uijt Arrakan te bemaghtigen

Dogh indien het desen jaare aen genoegsamen insaam van dat graan aldaer

mogte

412.412

Nog bij gebrek van dat Graen aldaar sal een der Bodems vandaan na Cormandel voortgaan

mogte gebreken; Soo is goetgedagt eene der 3 derwaarts gaande schepen als dan ledigh naar Cormandel te laten voortseylen; om sijn ladinge daer ergens ter custe te mogen erlangen. ——

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Corn.s Speelman

Balthasar Bort

Anth.o hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.s

Dijnsdagh 22:en Augustij 1679.

Den heere Directeur Generaal vertoont in rade eenige proeffjes van bedorven tarwe en Cadjangh, met het schip de voorsigtigh.t 27. Julij passado uijt Sumatra aengebragt, veroorsaakt door groote lectagie van dien bodem; en dewelcke volgens de opgegeve bevindinge van de Cooplieden Robbert Lindzaij en Jan van Meckelen bij uijtleveringe is bevonden te bestaan in 22 lasten en 41 maten tarwe; nevens 2. lasten en 16 maten Cadjangh; welcke bedorve granen dan als t'eenemaal onbruijkbaar; goet gevonden zijn hier ter reede te laten overboort smijten, en 't gunt nogh eenigermaten goet zij voor het vee op 't Eijlant Onrust te laten brengen &c.

22 Lasten bedorven Tarwe en 2 Lasten Cadjang per de voorsigtigheyt uyt Sumatra Gebragt te laten overboort smyten

Zijn Edelh.t den heere Gouvern.r Generaal onder eenige besoingjes over de saaken van Ceijlon; onder anderen ook voordragende of men den eijsch van een kloeken bodem vol rijs nevens weijnig andere behoeften voor de Caap de Goede hoope gedaen; niet alsoo bequamelijck van Ceijlon; daar dat graan

Voldoeninge van den Eysch van Rys &c voor de Cabo van Ceylon te laten geschieden

tegen=

414

tegenwoordigh overvloedigh aen de hant en
beter als hier te missen sal wesen souden
komen doen besorgen, soo is daerop verstaen
van Ja; en dat ten dien eijnde van hier
naar voorsz. Ceijlon sal werden afgesonden

En daer voor 't Schip den blaauwen Eulck werden te gebruijcken en den waerts Af te senden

het schip den blauwen Eulck; omme van daar
vorders volladen met goeden rijs beneffens een
partij geeijste Cleeden en andere cleenigheden
naar voorschreve Caap de bon Esperance
voortgeschickt te werden, ende na ontlossinge
van voorts directe wederom herwaarts na
batavia te keeren.

11000 Cronen nog met de berchmeer na Siam af te steecken

Ingevolge onser Resolutie van den 4 Julij
laastleden: is als nu goetgevonden met de
fluijt de berchmeer nogh voor 't Comptoir
Siam af te steken 11000. stx Croonen en
waarmet (als de goederen voor den Conink
en berquelangh gesonden werdende, en die
Zij ordinarie Courant betalen) dan de

daar met dan de 100 ⊖ geeijschte Ps. sullen sijn voldaen

geeijste 100 ⊖ ℔ in Silver nu int geheel
sal sijn voldaen.

Den Insaam van thin in Siam maar matigh te vervolgen

Nademaal den thin nu jongst op verscheijde
Comptoiren maar sobere advancen heeft
bedaelt; soo sal na Siam en Ligor werden
geordonneert, den Insaam van dat mineraal
alleen matighlijck te vervolgen; sonder

daar

daar, of ook elders toe, eenige penningen op Interest te ligten; en geen meer geld in thin te besteden, als er buyten den Inkoop der vellen, en sappanhout; 't geen ons niet te veel nogh te oupas kan toekomen, sal komen over te schieten. Sonder eenige Penningen op Interest te ligten

Sijnde verder ook met eenen gerefumeert en geapprobeert de hoofse brieffjes aen den Siamsen Coninck en oija Berquelangh geschreven, en bij d' Hr. Joan Camphuijs geconcipieert en voortgebragt. Brieffjes aen den Siamsen Coninck en oija berquelang geapprobeert

Batavia int Casteel datum als vooren

Van goens

[illegible]

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan van Hoorn Secr.

Joan Camphuys

541

916.

416

Vrijdaegh 25en Augustij 1679.

Den boeckhouder Thomas Chadborn onlangx geleden van de Custe Cormandel herwaarts overgekomen ende als nu versoeck doende; omme met sijn vrouw en familie mits tijts expiratie desen jaare per de aanstaande retourvloot naar het vaderlant te mogen vertrecken; soo is verstaen hem sulcx te accorderen en toetestaen.—

Den boeckhouder Thomas Chadborn met sijn familie nae Patria verlost

Batavia int Casteel datum als voren

C. van Goens

Ryckloff van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth.o Hurdt

Dirck Blom

Joan van Hoorn Secr.s

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Maandagh 28:en Augustij 1629.

De Gesanten van den Sulthan ttatoe tot palembangh, de eerste op 18: Junij en de andere op 12.e deser hier aengekomen, zijnde nu wederom op haar vertreck naar huijs staende, soo is tegenwoordigh gelesen de missive in antwoort aen gem:te Coninck af te gaen, sijnde door d' heer Speelman op 't papier gebragt; en naar resumptie [illegible] geapprobeert.

Missive in Antwoort aen den Coninck van palembang afgegaen geapprobeert

Sullende ook wijders den Coopman van Swemmer en raat tot voorschreve palembangh bij een cleen advis briefje werden aenbevolen, den Insaam van goede partij harpuijs; die wij hier present seer beginnen te benodigen, om dat onsen eijsch daar van uijt het patria niet ten vollen voor als nogh besorgt ofte voldaen is, nogh ook niet het gevorderde pick, uijt welcken dese voorsorge gedragen werr, uijt noodsaakelijckheijt, om niet verlegen te vallen, alsoo wel de comp:e in haeren dienst voor de Equipagie veel beter, met het Europees picq en harpuijs en

Ordre tot Insaam van harpuijs na palembang te geven

bij gebrek van dien uijt het Patria

hoewel 't Europees harpuijs veel nutter en dienstiger is

418

en tot geen hooger koste, als met dit
Inlantse vuyle hoet gedient wert, gelijck de
ervarentheijt nu al genoegsaem geleert heeft.

Batavia int Casteel datum als voren.

Van goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W: van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr

Dijnsdach en 29 Augustij 1679

Den Coopman Joannes Backerius op 27:e des voorleden maants met het schip de voorsightigheijt uijt Souratta aldier overgekomen volgens onse voorleden Jaarse derwaarts gegeven ordre staat te deser vergaderinge binnen met het ondervolgende request.

Request vanden Coopm:n Joannes Backerius, dat den fiscael eenige Actie op hem menende te hebben die spoedig mag instellen off anders een Silentium tegens hem imponeren

Aan den Hoogh Ed:le Heere Gouvern:r generael Rijckloff van Goens en de Ed:le heeren Raaden van Nederlantsch India.

Ed:le hooghgebiedende Heer en Ed: hooghaghtb:e heeren.

Geeft met eerbiedige oormoet nederigh te kennen den Coopman Joannes Backerius, Jongst met de voorsigtigheijt op seecker gesustineert pretext; van den heer fiscael en uw hooghaght:e ordre, aldier 27:e laastleden van Souratta overgekomen; daar sijn bedieninge door een ander provisioneel wert waergenomen. dat gemerckt hij suppliant tot dato; door den heer fiscaal voorsz niet en is aengesproken, versoecht dierhalven seer onder=danigh en reverentelijck; dat denselven soo verre hij vermeijnt eenige actie op den requirant te hebben; door de hooge last van U Ed:e hooghagt:s magh werden bevolen, daarmede Illico te beginnen en een korte

en

545

en spoedige expeditie te maaken; of andersints
dat hij voor uw hoogagtbare verclare, niets op den
supp:ant te seggen te hebben, en sulcx bij gevolge
hem een silentium van uw hoogagtbaarheden
magh werden geimponeert.
't Welck doende &ca.

Daar op gedelibereert wesende, soo is eenpariglijk
verstaen, den advocaet fiscael van India
Gualter Zeeman (als op wiens versoek de opont-
biedinge van gemelte Backerus en den over-
leden opperkoopman en Souratsen secunde-
persoon Albertus van Oosterwijck is geschiet)
te injungeeren, omme met het lang geduurde
proces van den oud Surats directeur Andries
Boogaart over de gedaene rapporten van den
overleden Heer Commissaris Wilhem Volger
ten spoedigsten voort te gaen, ende eenmaal
een einde af te maaken.

Den fiscaal te injungeeren om met het lang geduurde proces van d' Heer Bogaert ten spoedigste een eynde te maaken

Ende wat belangt en aengaat den Coopman
Joannes Backerus (wiens oproepinge almede
op de rapporten van den heer Volger zal:r
heeft geschiet; en aan de saake van de heer
Boogaart hij voorgegeven annex te wesen;)
deswegen sal den fiscael insgelijcx werden
gelast, indien hij eenige actie tegens sijn persoon
vermeent te hebben; deselve almede sonder
eenigh uitstel te moeten instellen, en dat hij
eenige nader papieren ten dien fine van onse
secretarie vermenende nodigh te hebben, deselve
in

en ook soo hij eenige actie tegens Backerus meent te hebben deselve sonder uijtstelle te institueeren

en eenige nader papieren daartoe benodigende in deselve naader te versoecken

in dese vergaderinge sal komen versoeken;
omme des nodigh en dienstigh geagt werdende;
die als dan aen hem ter handt te doen stellen.
Ende dat hem fiscaal ook verders tot sijner
naerigt extract van dese onse resolutie sal
werden verleent.

Janneke Gyselinghs weduwe van den borger Jacob Janse Reskes. versoeckende bij requeste om te mogen aengenomen werden in cas van revisie, over seeker proces tusschen haer en den notaris Dionijs van Es op 15. July verleden bij den agtbaren raat van Justitie uijtgesprocken; wegens het stellen van een balcosijn in een halve steens gemeene muur, als het optrecken van een schoorsteen en het doorslaen van een rookgat, tusschen haer beider wooningen in de stadt; soo is daerop goet gevonden haer de versogte revisie te accorderen, onder de conditie ende het namptissement van penningen daer toe staande.

Janneke Gyselings revisie geaccordeert van seeckeren proces tegen den notaris Dionys van Es over scheydinge van een muur &c.

Fronica Wijs weduwe van den oppercoopman en berghmeester der goutmijnen Jacob de Werelt, dient te deser vergaderinge in seeker request daer bij vertoonende, hoe dat se na de doot van voors.e haer man z.lr: op de uijtreijse naderhant aldier is hertrout geweest met den borger hans Jacob de Ryche, ende daarin door

Opt Requ.t van Fronica Wijs wed.e v.n den opperkoopman Jacob de Werelt

misleijdinge

422

uitblijdinge soo verre bedrogen; dat denselven de tijche sigh fugatief gestelt en hem alsoo van haer en Comp: gebiet ontwocken heeft, ende verder dat den Doctor hermanus Grim onder sigh soude hebben verscheijde haere chinise en andere boeken, met versoech derhalven om wettige scheijdinge van voorsz haeren fugativen man; en dat doctor Grim mogt werden geordonneert tot de restitutie haerer boeken en geschriften; ofte wel andersints, dat haar ook mogte werden gelicentieert wederom naar het vaderlant te vertrecken., Op welck een en d'ander verstaan Wij, gemelte fronica Wijs haer vertreck met de aenstaande retourvloot na't patria te accorderen, dogh het verder versoech uit reguard van haeren gevlugten man en van den Doctor Grim, belangende sal Zij indien eenige actie vermeent te hebben, deselve moeten Instituëeren voor den agtbaren raadt van Justitie deses Casteels.

Is aan haar ten versoek naar't vaderlandt geaccordeert

Dog 't verder versoeck in reguard van doct Grim en haar fugativen man aend Justitie gewesen

Sijn Edelh: de Hr Gouvr Generael te deser vergaderinge wederom voortgebragt hebbende de kaarte van batavias ommelanden; en met eenen sprekende van het graven der vastgestelde Ringsloot, volgens onse resolutie van den 15 deser; de welcke na overlegh nodigst en best geagt en geoordeelt Zij, aen de westzijde omtrent de fortresse

anche

Ankee, als een der voornaamste posten, om
de moetwil der Bantamse tegen te staen, voor
eerst aen te vangen en te beginnen; Soo is tott
vorderinge van dat werck ende om de bequaam-
ste Cituatie uijt te vinden als nu gearesteert
dat de heeren directeur Generaal Corn: Speel-
man nevens de heeren raden Anth: Hurdt, dirck
blom, Willem van Outhoorn en Joan: Camphuijs, verge-
selschap met de landdrosten en eenige Gecom-
mitteerde uijt het eerwaerde Schepenen Collegie
benevens de Capitaijnen der buijten forten &a,
aenstaande Saturdagh morgen de landstreke
ontrent Ankee, en daer boven eens persoonlijck
sullen gaen opnemen en besigtigen, omme te
ondervinden en te overleggen, waer en hoe men
het graven der Singsloot, alder eerst en bequaamst
sal dienen aen te vangen; omme daer van dan
rapport gedaen hebbende, wijders na genomen besluijt
ten spoedigsten werck te beginnen, en voor het aenbre-
ken van't aenstaende regen mouson soo veel te
effectueren als ~~met alle vermogen~~ sal bijtebrengen
wesen.

Tot vorderinge van 't werck der Singsloot sullen de heeren Speelman, hurdt, Blom, Outhoorn en Camphuijs de landstreken omtrent Ankee eens gaan besigtigen

Om te overleggen waer men 't graven eerst sal dienen aen te vangen

om naer gedane rapport en genomen besluijt ten spoedigsten 't werck te beginnen

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

C. Speelman

Balthazar Bort

W. van Outhoorn

Anth. hurdt

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn

Dirck Blom

549

Donderdagh 31.e Augustij 1679.

s'morgens Extraord.e Vergaderingh

Schipper Jan Gravius op Cortgene gestelt in plaats vanden overleden Jan barentse tant

Naademaal den Schipper van't schip Cortgene Jan Bartelse tant, op de uijtreijse is comen te overlijden, en dat er van den opperstierman Jacob ente die gemelte bodem heeft hier gebragt seer slegte getuijgenisse sijn voorgekomen; Soo is goetgevonden wederom op Cortgene te stellen den schipper Jan Gravius.

Schipper Cornelis slegt op Wimmenum in plaats vanden overleden harmen hop

Gelijck mede in plaatse van den schipper Har=man hop, die voor twee dagen mede is overle=den, op de fluijt Wimmenum den schipper Cor=nelis slegt.

Visite door de vergaderinge gedaen vande vervallen steene beer aande landzijde des Casteels

De vergaderinge Collegialiter op eergisteren hebben=de wesen besigtigen het uijtdiepen van de gragt aen de landzijde deses Casteels, ende wel prin=cipalijken de vervallen steene beer tusschen de punten robijn en amsterdam, daar se het Casteel ende de stadt pleegh aen malcanderen te sluijten, ende doenmaels gesproken hebbende, hoedanigh men op de bequaamste maniere de voors. vervallen beer wederom soude konnen

Memonie derwegen door den fabrijcq de leeuw en werck basen overgelev[ert]

repareren en maken; Soo is daar van bij den fabrijck[illegible] de leeuw; als de basen der timmerluijden en metselaars opgestelt en aen sijn Edelheijt overgelevert: een project

ofte

ofte memorie, van Inhoude als hier onder
blijckt.

Gevisiteert hebbende de gront van de
oneffen plancken: daar de beer voor desen op ge-
metselt is geweest; en bevonden deselve maar 2
voeten lager als het fondament van de berm vande
gragt; en soo smal aengeleijt dat het aen d'eene
sijde binnen de lijn komt te staen, ander niet wel
voorsien met doode mans, door diense te ver van
~~[illegible]~~
malkanderen verbonden, gelijck gebruijckelijck is, leijt
ook maar op d'losse gront, soo dat het water aen
wedersijden daer komt deur te spoelen, waer door
den beer is komen te vallen, daer het wel 2 voe-
ten aen wedersijden buijten de lijn behoorde uijt-
gelegen te hebben, soo datter tegenwoordigh op dat
los fondament niet kan gebouwt worden, off het
sal wederom komen in te storten, d'eene sijde vande
beer, die bij't rijs packhuijs staet, is van de gront af
heel uijtgeweken, en tusschen wint en water sijnde
steenen uijt gehoelt en uijt gevallen, de ander sijde
die nogh staet bij de punt de Robijn, sijn de steenen
mede tusschen wint en water vergaan en gevallen,
en behoorde dese muijren opgenomen te worden tot
het fondament toe, om dan wederom den beer te
komen opmaaken, soo behoort er deurgaens twee voet
leeger een roster van lange balcken en swaluw steer-
ten (vier voet breeder aen wedersijden gelegt te
werden, met dwarsbalcken) wel in malkanderen
vast gemaakt, waertusschen men pallissaden heel
digt

digt aen malkanderen moet inheyen, en dan op
dese kruyssen van pallissaden, die in de rooster
geleyt zyn, plancken verbantswyse geleyt en
gespykert, soo sal het een bestandigh en verseekert
fondament wesen, om daerop te konnen metselen
Batavia 29.^e aug^{ty}. 1639. was geteekent Adriaen
de leeuw, Cornelis Anthonisz. Jan Gerrits.

Waer uyt Gesien dat alleen Het fondament tot het maken van een nieuwe steene beer veel goet soude costen

Uyt welck project gesien en aengemerckt wierde; dat alleene het leggen van een soodanig
Sufficant fondament tot het opmaken van
een nieuwe steene beer; een swaere somma
gelts soude komen te belopen; en 't welck de
Comp:^e in desen presenten schaarsen tyt gants
niet soude gelegen komen; soo is vorders naar
deliberatie eenpaerigh geresolveert; de openinge

Soo is verstaen in Plaets van de vervalle steene Beer de gragt tusschen 't Casteel ende Stadt aende oost zyde met een hegt Pallisade werck toe te setten

langs de buyten gragt aen de oost zyde stadts
buyten gragt, daer bevorens de steenen beer
heeft gestaen; met een hegt pallisaden werck
toetesetten; ende van buyten voort inspoelen
der modder als anders met plancken tafels te
doen digt maaken, soodanigh dat gemeent
wert het selve werck met klene kosten, soo ter

't gunt met kleene kosten voor veel jaren sal bestendigh zyn

defentie als anders, en sufficant genegh voor
veele jaaren sal tedoen wesen, en derhalven
't restant van't vervallen steene werck te doen
afbreeken; en met het voorgenomen project
ten eersten te doen voortgaen

den

4

Den Heere Gouverneur Generaal voort gebragt hebbende eenige notultjes tot rescriptie naar de Custe van Mallabaar; soo is onder anderen op't voorstel van den Commissaris maisten huysman; tot een voyagie derwaarts aengelegt, het Jagt de Elizabeth omme soo't nodigh mogt bevonden werden voor een wyl aldaar tot den Canarasen handel gebruykt te werden; en waar van ~~als~~ dan door gem:te d. huysman en vaat nogh nader ~~redenen~~ sullen moeten werden gegeven. —

't Jagt d' Elisabeth aangeleg voor mallabaar tot den Canarasen handel soo nodig zy

Eelyck mede op't voordragen van syn Ed:t is verstaan; de fluyt ofte kat Opmeer in Comp:e der andere 3 aengelegde bodems im mede weder te rugge naar Ceylon af te senden; ende de kat 'Thuys te bergen insgelyck over Malacca derwaarts te laten volgen.

de fluyt opmeer mede nu nog naar Ceylon aangeleg

ende mede de fluyt 'Thuys te bergen om over malacca te gaan

7

Bij een briefje soo even van onsen Resident Willem Caaff tot Bantam ontfangen verstenigt synde; hoe dat (behalven de batavise borgers Jaques La Rokette en Willem Mouray, de eerste door behulp der France, en d'ander, door de Engelse vrinden, na hun vertrek van hier derwaarts, van daar naar Sumatta waren weggeraakt, nogh verscheyde onser

Op de Tydinge van bantam dat Engelsche en France verscheyde onser onderdanen van hun gevlugt verstercken en weggevoeren

onderdanen

928.
428

onderdanen, soo Comp.s dienaren als borgers, door d'Engelsen wierden versteken, en weg-gevoert, gelyck er dan wel een getal van 25. met hun schip de phenix na Engelant souden wesen vertrocken; soo is daer over gedelibereert wesende, ende geoordeelt dat gemelte Europese vrunden, het wel langs hoe meer daar op mogten toeleggen, om ons volck te debaucheren Compagnies schepen daar door in ongelegentheyt te brengen, en hun van soodanige wegloopers te dienen, na overlegh goetgevonden; tegens alsulcke quade actien, conform de Jongst gegeve ordre der heeren meesters, soo wel omtrent de En-gelse als france agenten tot Bantam in hunne respective qualiteyten mondelingh en schriftelyck te doen protesteren, en ook de deense vrunden, daar van te Insinueren, als een saake strydigh tegens alle regt en re-den ende de gemaakte tractaten van vrede met de voorsz natien, ende voorts met eenen gearresteert tot het verrigten van sulcx naar bantam te Committeren den E. Commandeur Isaack de Saint Martin, d'E. Capitayn Francois Tack, en d'E. Abraham van Riebeeck, gemunieert met onse schriftelycke ordre t' hunner naergevolginge die

Is goetgevonden volgens d'ordre der heeren meesters derwegen schriftelyck tegen hun selaten protesteren

en ook de deenen derwegen te doen Insinueren

En tot verrigtinge van dien naar bantam te Committeren d'E. Saint Martin Tack en van Riebeecq

met ordre t'hunner narige

die bij d'heer Joan Camphuijs met de verdere nodige omstandigheden sal werden geconcipieert; En is tot haar transport derwaarts aengelegt het schip 't lant van Schouwen, met Intentie, alles op de civielste en minnelijckste maniere in't werck te doen stellen; Sonder daar door eenige aanstotelijkheden ofte verbitteringen te veroorsaken; en waar toe gemeent wert, de voorschreve genomineerde gecommitteerdens met genoegsaeme Conduicte en beproefde Capaciteijt voorsien te wesen. — En met 't schip 't Land van Schouwen

alles sonder eenige aenstotelijkheden in minnelijcke manieren

Die Sullende gemelte gecommitteerdens t'haarer komste soo 't sulcx met den Resident Caaf nodigh oordeelen, den Jongen Sulthan mogen kennis doen om wat oorsake datse daar gekomen sijn; en alle wantrouw ontrent de Javanen moeten verminden, ende dergalven ook, indien gemte Sulthan hun mogte willen spreken, sigh daartoe laten vinden, sonder in eenige discoursen van staatsaake of het werck op Javas oostcust, in't welcke hij weten — den Jongen Sultan op de komst der gecommitt: daan van kennis te doen

maar met hem van geen staat saaken te spreken

d'E

430.
430

d'Hr. Saint Martin en Lach mede hun
present en gebruijkt geweest, te treden;
onder voorgeven sulcx buijten haer ordre
te wesen; dan alleen hun verseeckerende van
onse goede inclinatie tot onderhoudinge der
vrede met Bantam, indien zij maar met=
=ter daat komen te betoonen; daartoe mede
gesint te wesen.

Alleen van onse goede inclinatie tot vreede met bantam

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn Secr

Maandagh 4 Septemb. 1679

Naarmiddagh Extraordre Vergaderingh

Den E. Jacob van Dyck, bij resolutie van den 15e passato aenbevolen, en opgelegt wesende, de sorge en opsigt tot het verbeteren, der landerijen, en het graven der Ringsloot &ca. verschijnt, althans wederomme in vergaderinghe met de kaarte, van dese stadts ommelanden.

Als wanneer, met eenen ter selver tijt, den heer directeur generaal Cornelis Speelman heeft mondelinghe rapport gedaen, der bevindinge voorleden Saturdagh, van sijn E. ende de verdere gecommitteerde heeren raden &ca. Ingevolge onser resolutie van den 29e passado, ontrent en boven de fortresse Ankeé, ten belange van het graven der Ringsloot, aen die kant voorgenomen te beginnen. — Rapport van d' Heer Speelman en verdere heeren wegens haar bevindinge boven Ankee ovens graven der Ringsloot

Op welck rapport dan verder naa deliberatie andermaal is goetgevonden en geresolveert het graven der vastgestelde Ringsloot, conform 't op nieuw gedane voorstel van den E. Jacob van Dyck, 't gunt naar overlegt als nu voor best ende bequaamst — waarop verstaen Zij 't graven der Ringsloot volgens 't nieuw gedane voorstel van d' E. Jacob van Dijcke te laten voortgaen

Zij

Van Andree aff Zuijdwaerts op om te Respondeeren op Rijswijck

Zij aangesien en geoordeelt; metten eersten
te laten voortgaan; (van de fortresse Andree
aff Zuijdwaarts op Soodanigh, dat deselve
door de tratee, en de landen daar langs
heen, sal voortlopen; ende voor eerst komen
te respondeeren, op de fortresse Rijswijck, als
dus danigh bij ons aengesien en gehouden werdende
de voor een dienstigh en nootsaakelijck werck;
tot best van de Compagnie en de gemeene

Verclaringe van de heeren Hurdt en Outhoorn dat Sij het selve wel voor een Goet maar geen nootsakelijck werck aensien

Ingelanden deser stede; except de ordinaris raadt
Anthonio Hurdt en Willem van Outhoorn; welcke
verclaaren; het graven van de voorschreve ge-
projecteerde ringsloot; om redenen, die deselve
heeren desweegen vermeijnen te konnen geven,
wel voor een goet; maar geen zoo absolut
nootsaakelijck werck, tot beste deser stadt
en gemeente te konnen oordeelen; als haar
E:E: schatten, de kosten en lasten van graven
en onderhouden der gem: sloot ofte gragt
successive zullen komen te importeren.
Zijnde daerop doen wijders naar verscheijde
onderlinge meditatien en redencavelingen,
tot bevorderinge en spoedige voortganck, van
het meergem: werck; naar onse intentie een-

Sullende de Comp:e tot een begin den oncosten van dat werck bij provisie als ter leen uijtschieten 't ingekomen gelt der opnieuw verpagte opbanc

paerigh geconcludeert, dat de Comp:e tot een
begin der nodige daartoe te doene onkosten
en voor soo veel Zij ten laste van haer quota
als

als de voornaamste hooftparticipant en geïnteresseerde in voorsz. gravinge sal hebben en moeten dragen) bij provisie als ter leen sal uytschieten en verstrecken in handen van heeren schepenen; ofte wel soodanige andere Commissarissen; als men aen dese tafel daer toe nodigh mogte vinden te ordonneren en te gebruyken) alle de penningen die er van de op nieuw aengestelde topbane sedert 15 october voorleden Jaars, in Comp.s cassa ~~zijn en~~ sullen wesen Ingekomen; en weswegen de finale dispositie over 't gebruyk van dien doenmaals, volgens onse daarover genomen resolutie van 7: october voorschreve nogh gereserveert en in statu zijn gebleven. —

desweegen onse finale dispositie voorleden Jaar nog zijn in Staat gebleven

Waar beneven nu met eenen ook voort werdt gearresteert, de heeren weesmeesteren deser stede te recommanderen; omme tot datselve werck der Ringsloote uyt de middelen der onbekende weesen van haer eerw. wegen Insgelijcx bij forma van leeninge voor aff te doen Contribueren; een somma van tien duysent Rxd.s; waar toe deselve na de verclaringe van den heere President Joan.s Camphuys haar eerw. niet ongenegen en sullen betoonen, mits soo wel de Comp.e als de weeskamer voor eerst daer van haar Interest a 1/2 p.r C.to

en bysyden dach neven voor eerst ook Insgelijcx als bij Leeninge 10.m rxd.s der Onbekende weesen te lyten tot 't Selve werck

mits vooreerst tot nader dispositie den Interest a 1/2 p.C.to van die gelden sal werden gereeckent

à 2 per Cento sal reekenen; tot dat naar desen
over die voorsz. gelden nader positive sal werden
gedisponeert, en met welcke 2 Capitaale Som=
men die t'saemen 20 m. ryxd. sullen beloopen;
het begin van de Ringsloot rondsom dese stadt
aen de westcant van de fortresse anckee aff, tot
de fortresse Zoutelande ofte antchiol aen d'oost=
zyde, bequamelyck en resolut sal komen by de
hant gevat, en gelyck hier vooren reets staat
aengehaelt van de fortresse ankee af; aen de
westzyde begonnen werden.

En met welcken 2 Sommen de Ringsloot Resolut sal konnen by der handt gevat worden

Werende inmiddelen insgelycx verstaen de heffin=
ge der gelden op alle de stadts erven en buyten
landeryen conform het voorstel off advis van
heeren Schepenen, in en by ons genomen be=
sluyt van den 10 augusty laastleden, insge=
lycx metten eersten te doen voortvaren, en
de invorderinge besorgen; ende welcke inko=
mende penningen dan voorts successive naar
vereysch van saaken in handen van heeren
Schepenen ofte wel andere daartoe te nomi=
neren Commissarissen sullen werden bestelt,
omme de nodige distributie en afbetalinge,
daar uyt na behooren te doen, ende te be=
sorgen.

Met de heffinge der gelden over de Erven en landeryen en inninge van dien ook metten eersten to laten voortvaren

En welcke Penningen in handen van Schepenen off Andere Commissarissen sullen werden bestelt

Ende is doen na 't voorstaande geresolveerde
tot provisionele uytvindinge der verdere
gelden

gelden tot soo een wydluftigh en capitaal
werck werdende gerequireert; met eenen eyn=
delijck geresumeert sekere memorie present
door den E: Jacob van Dijck in desen raade
Ingedient, omme op de poincten daarinne
vervatt te mogen hebben en weten onse
ordre en Intentie t' syner naerigt in het gra=
ven der Ringsloote; en daar op voor eerst soo=
danigen arrest genomen, als uyt de onder=
staande Insertie en onse daarnevens gestelde
antwoorde en ordre kan werden gelesen;
daar op dij van Dijck dan nu eyndelijck sal
werck beginnen, luydende aldus.—

Resumptie van seeckere memorie van d' E: Jacob van Dyck over de forma van Graven den Ringsloot

Ingestelde Poincten en Ordre op de voorsz: Consideratien

Consideratien op het werck, de
geprojecteerde Ringsloot betref=
fende, als

Eerstelijck.

Dat de hooge regeeringe believen te
overwegen en vast te stellen van
wat breette en diepte deselve sal
gegraven worden, 't welck onder
reverentie niet min dan vier roe=
den behoorde te zijn, laatende de
diepte voor als nogh aen de onder
vindingh der gronden bevolen.

4: roeden breet en soo diep als 't vallen kan, doorgaends 4. voet op de roede tot aen den bodem van de gragt.

2

Off niet noodtwendig sal vereysschen
dat aen de binnen zyde van de
wegh een sloot van een roede breet
werd gegraven, om de groote stor=
tingh

dit voor eerst in suspens.

Storringh vant water, dat door de hooge borstweeringe als opge=stopt zynde, loosingh te geven, zynde te vreesen dat niet alleen daar door de wegh maar ook de borstweeringh selfs sal onbruykbaer gemaakt en gestadige reparatie toegebragt werden, behalven dat de binnen-landen geen dienst vant water dan met 't doorgraven van de wegh en borstweeringe souden komen trecken.

3.

Seer noodigh.

Off ook de rivier passangervan omtrent 80. roeden zuydwestwaert van den uyttersten hoeck te graa=ven zynde niet noodsaakelyck behoor=de in de singsloot gebragt te werden, om alsoo een geduyrige deursspoelingh en levendigh water te hebben.

4.

d'buyten barm 16. voet de binnen=wegh sal hemselven met de binnen sloot wel wysen.

de dyck dick 12 voet aenleghs en 6 voet hoogh, doce=rende 6. voet.

Van wat hoogte en dichte de borstweeringh en hoe breet de wegh binne en den barm buyten d'borst=weeringh sal gemaakt werden, dunkende het maaken der borstweeringh met het graven gelycke voortganck dienen te nemen, want d'aerde droogh geworden, en d'vaste piloors daeronder vermengt wesende, sal het werck met meer moeyte en min bestendigheyt moeten ge=maakt werden.

Off

Bij de roede aen te besteden.	5 Off het gedeele werck, soo wel het graeven, als 't maaken van de borstweringh en de wegh sal aenbesteet dan met buijrvolck gemaakt werden.

voor aff met buijrlingen tot nader ordre, en de buijren soo goetkoop als doenlijck aen te nemen. —

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens
C. Speelman
Balthasar Bort
Anth. hurdt
Dirck Blom
W. van Outhoorn
Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

438.

438

Dijns-daegh den 5:e September: 1679

's Morgens Extraord:e Vergaderingh

De fluijten Wimmenum en Geele Beer Aengeleijt naer Japara om Zout en hout Afrehalen

De Heeren bij den anderen gekomen sijnde omme weder te besoingneren en te lesen in de papieren van Cheijlon: soo is alvorens op de bekome advisen van Japara, dat aldaer wel een ladinge zout, en houtwercken souden in voorraat sijn, goetgevonden tot afhael van die beyde benodigde behoeften derwaerts af te schicken de fluijtschepen Wimmenum en de Geele Beer. ——

Met eenen te deser tijt gesproken wesende van de besendinge naer de westcust van Sumatra, dewijle de tijt ook al sterck begint in te schieten; ende daer beneffens eenig recreut van militairen, sal komen te vereijschen.

tot overvoer van 59 berghwerckers en 91 militairen als benodige goederen naer de westcust

Gelijck mede de uijt het vaderlant gekome berghwerckers voor de Sillidase goutmijne, tot een getal van 59 personen; al ten eersten sullen dienen derwaerts bestelt, soo is goetgevonden, boven de voorsz bergwerkers, die mede tot versterckinge des guarnisoens op Sillida dienen, nogh af te steken een getal van 91 militairen, sullende alsoo te samen uijtmaaken 100 Coppen ——

En tot welckers transport, als tot over

voer

overvoer van de versochte Cleeden en andere Coopmanschappen en verscheyde behoeften voor die Commanderie; dan syn aengelegt de schepen 't wapen van der Goes, ende Saxenburgh, om ons van daar ten spoedigsten den voorraat peper herwaarts te brengen, sullende 't schip 't wapen van der Goes met den principale voldoeninge van den Eysch nevens de voorsz militie en bergwerckers en slaven, tot voortsettinge der Goutminerie, naar de Intentie der heeren majores, eenlyck een praadvis briefje tot geleyde mede nemen; en onse principale orders en rescriptie derwaarts dan in korten per de fluyt Saxenburgh werden nagesonden. —

Syn derwaerts aengelegt de schepen 't wapen van der Goes en Saxenburgh

Sullende den goes vooraf gaen

en Saxenburg in korten volgen

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

[illegible]

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Joan Camphuys

Dirck Blom

Joan van Hoorn Secr

W. van Outhoorn

Dyns-dagh 5. septemb. 1679.

Naer middaghs. —

Den Soldaet Jan Wilhelm Vrijdagh van Aurick, versoek doende, omme vermits tijts expiratie met sijn vrouw per de aenstaende retourvloot deses Jaars te mogen na't vaderlant vertrecken; soo is hem het selve geaccordeert:

den Soldaet Jan willem Vrijdag met sijn vrouw na de Patria verlost

Gelyk mede sulx is vergunt aen den borger Pieter Sonneman, van der veere, om met sijn vrouw te mogen repatrieren; mits voor daer betalende het ordinarie transport gelt, dogh dat hij mits onvermogen, daer van sal blijven geexcuseert, omme voor de kost als matroos gedurende de reyse dienst te doen. —

En soo mede den borger Pieter Sonneman met zyn vrouw

Dewyle men alhier op Comp.e equipagie werff [illegible] om een bequaam M.r blickslager [illegible] benodigt, en dat den kranckbesoeker Jacob [illegible]llier van Middelburgh voor weynigh dagen met het schip Cortgeene uyt het vaderlant overgekomen; sigh daar toe aenbiedt, en bevonden werd een man van goede getuygenisse te wesen; soo is derhalven verstaan denselven daer toe aen te stellen en te gebruyken, met sijn presente

den kranckbesoecker Jacob Sellier gestelt tot baas Blickslager op Comp.s Equipagie werf [illegible] Presente gagie van 30 guld.

presente gagie van dertigh guldens ter maant, nevens vier realen kostgelt.

Den schipper vant Jaght d' Elizabeth binnen staande om de premie van sijn gedane uyt reyse wegens de Camer amsterdam, sijnde 6 februarij des vergangen Jaars 1670. uyt Texel geseylt naart Eylant ferdinando Noirondo; omme aldaer de retourvloot van dat Jaar te rescontreren, daar zij op primo april gekomen en den 3 Junij desselven Jaars weder na de Caap de goede hoope voortgeseylt; den 15. Julij aldaer gearriveert; en van daar weder den 15. November passado over Mauritius na Madagascar afgevaardight sijn; tot Inkoop van party slaven voor de goutmijne van Sillida op de westcust van Sumatra; 't welck zij dan ook in de Baij van Magalage beschickt, en 114. stx slaven daartoe ingekogt hebben, van waarse doen wijders den 12 maart naar voorsz westcust overgesteken en den 16 Junij tot padangh met 63. slaven (sijnde de reste onderwegen gestorven) aengekomen, en vervolgens den 14 Julij laastleden behouden te deser rheede verschenen sijn; oversulcx dat se, volgens haer gehouden Journaal, eygentlijk tot deser reyse uyt het vaderlant tot batavia, maar 6 maanden en [illegible] dagen hebben 't soeck gebraght,

Den schipper vant Jagt d' Elisabeth voor gedane uytreyse over fernando Noironho, de Caap naer Madagascar ende Westcust de volle Premie toegelegt

gebragt; Soo is daarop gelett en Ingesien wesende
de swaare en langdurige voyagie, die voorsz bodem
volgens de orcke der heeren meesters heeft gedaen,
en dat sy in hun verrigten genougen hebben gege-
ven, derhalven by desen goetgevonden, gem:te schipper
en de officieren van voorsz Jagt toetevougen de
ordinaire volle premie van ses honderd guldens.

Bimanesen toegestaen met Comp.s Scheepen na macassar te gaan, om van daar voort na haar lant te raken

Hameida en Hamadoeka Inwoonders van bima,
met nogh 5 van hunne machers al voor outrent
2 Jaaren met het vaartuygh van den Inlants
burger Capteyn Pieter Alvis hier aengekomen, en
zedert by denselven (met kennisse van d'n outfan-
ger en licentmeester) gewoont hebbende; by
requeste versoek doende omme weder in vryheyt
gestelt, en na haar lant en woonplaatse gelar-
geert te mogen werden; soo is haar toegestaen,
mette eerste aanstaande besendinge per Comp:
schepen na macassar te mogen overvaeren;
omme van daer voort weder naar bima be-
steet te werden.

Batavia int Casteel datum als voren

Van Outhoorn
Camphuys
Cæsar
Pit
Jo. Van Hoorn
Antho. Hurdt
Dirck Blom
W. van Outhoorn
Joan van Hoorn
Secr.s

[illegible]

Namiddags Extraordinary Vergaderingh

De heeren als nog besigh sijnde met het resumeeren der overgekomen papieren van Ceÿlon; heeft den heer gouv^r Generaal in vergaderinge gebragt, dat het proces Crimineel geïntenteert bij den landdrost der west-zijde Vincent van Mook voor heeren schepenen deser stede, op ende jegens Jacob van Baddega lijfeijgen aan den borger Jacob [illegible]; ende gesien de sententie bij voorn. heeren schepenen geveld, omme over seer vuyle begaene stomme sonde op de rheede deser stede gebragt en aldaer met gewigt om den hals in zee geworpen, ende alsoo int water versmoort te werden; Soo is na aandagtige resumptie der stucken met een-paerige stemmen goetgevonden het voorsz vonnisse des doors, als wel en ten regten geveld, bij desen te approberen. Sententie des doors geapprob: jegens Jacob van Baddega over Sodomie

Batavia int Casteel datum als boven

Van Goens

[illegible]

[illegible]

Anth^o. Hurdt

Joan Camphuys

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan van Hoorn Secr^s

Vrijdagh 8. September 1679

Intsche Antecg malegsse vrouw Repudium hares boedels Geaccordeert

Intche antecg Malleijtse vrouw en weduwe
van Intche Djengel nu onlangs in Comp: dienst
uyt [illegible] op Java oostcust overleden, als voor eeni-
gen tijt bij requeste te kennen gegeven hebbende,
haren ellendigen en armelijcken staat, ende hoe
haar man buyten 's lands alhier nogh eenige schulden
hadde agtergelaten; dewelcke zij onmagtigh was
te voldoen, versoeckende derhalven om te mogen
hebben, het beneficie van repudium haeres boe-
dels; en op welcke saake d' E. Anth: hurt als
President van Schepenen sigh nader hebbende
geinformeert, en de saake in effecte na haar
voorgeven en buyten naalatigheijt bevonden
wesende; Soo is goetgevonden haar de versogte
repudium te accorderen, met committimus aen
den agtbaaren raat van justitie deses Casteels

Den chirurgijn Joannes Looff met sijn vrouw na de Westcust Gelicentieert

Op 't versoeck van den chirurgijn Joannes
Looff, om sijn vrouw en familie naar Sumatras
westcust te mogen mede nemen, nademaal
hij aldaar geordonneert zij geemployeert te
werden, soo wert hem het selve toegestaan.

Item ook de jonge dogters Joanna en Willemina Brouwenshaven om bij haar Suster te woonen

Delijcke mede aan Johanna en Willemina
Brouwershaven [illegible] jonge dogters, onlangs
uyt het patria herwaarts overgecomen, omme
bij haar suster en swager den Onderkoopman
Jan

[illegible] naer [illegible] te [illegible] pae-
ren en aldaer te woonen. —

d'Hr. Joan: Camphuys [illegible] raat van
India, [illegible] [illegible] te [illegible] [illegible] in
[illegible] van 't cleen Zegel, [illegible] [illegible]
anno passado, dat de [illegible] [illegible] daer van
by [illegible] en [illegible] by resolut: van den
18 maart desselven jaars, staet [illegible]
tot den laasten der [illegible] afgeweken
maant augusty, en waar by blyckt, dat er in
die tyt van 18 maanden door diverse ver= — daervan in 18 maenden 5235 RDr. is ingecomen
=koopte zegels in Comp.s Cassa is ingebracht
en ontfangen een somma van 6500 [illegible]
ofte 5235 Rd. en 8 stuyvers, als by de onder=
gespecificeerde pertinente notitie nader kan
blycken

Wy ondergeschreven by resolutie van 29 July
des verleden jaars 1678 geeligeert en verkoren
zynde tot Commissarissen van Comp.s kleen zegel
alhier, [illegible] by drie besondere
Rekeningen gebleken, dat de heer ordinaris
Raet van India, en [illegible] Generaal
Willem van [illegible] [illegible] febrüary
1678 tot ult.o Augusty deses Jaars 1679
heeft [illegible] de navolgende gezegelde
[illegible] papier, gedruckte [illegible] en brieven
namentlyck.
[illegible]

Ingedient Reg.r van cleen Zegel door d'Hr. Camphuys

446

99 zegels van drie [illegible] ider .... r. 99 6.—

40 [illegible], die verwisselt zijn en [illegible] zegels [illegible]

[illegible] .... r. [illegible]

[illegible] zegels van [illegible] realen r. 1991, 4
[illegible] 6.¾

[illegible] realen zegels .... r. 1945. [illegible]

[illegible] zegels van een quart reael .... r. 80.—

10046. zegels van een achte reael .... r. 3005.¾
[illegible] 9.¾

[illegible] zegels van [illegible] .... r. 3014.[illegible]

Somma de verkochte Zegels bedragen
in den tijt van 10 maanden r. 6516.[illegible]

Zijnde Zyd: tot [illegible]
Guijvers 62376.[illegible]

En bleven op ulto augustij [illegible] onder den [illegible] ordinaris raadt willem [illegible]

[illegible] zegels [illegible]
[illegible] 969. van een reael
[illegible] van ½ reael
[illegible] 430. van ¼ reael
[illegible] van ⅛ reael
[illegible] zegels [illegible] en
[illegible] raad van gedaen [illegible]

Batavia int Casteel [illegible] September 1679 was
geteekent Joan: Camphuijs —

De bovenstaande 6596 ½ realen off [illegible] duijsent

[illegible]
[illegible] als cassier
van den Generalen ontfangh door den ordinar
ris raat van India willem van Outhoorn [illegible]
[illegible] gestelt, en weder [illegible]
[illegible]

Batavia int Casteel [illegible] 1689.

was geteekent Joan [illegible]

[illegible] specifica [illegible] en notitie der [illegible]
dan met eenen [illegible] Jaarlijx na
ultimo Augusti te laten geschieden; en als [illegible]
[illegible]

Batavia int Casteel [illegible]

En dit [illegible] Jaarlijx na Aug: te laten geschieden

[illegible]

Van gecht

[illegible]

Balthasar Bort

[illegible]

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn
Secr.

448

Dijnsdagh 12 September 16[illegible]

Des smorgens en naarmiddaghs.

Besoingnies over de saken van Cheylon

Voorleden vrijdagh en nu wederom, door
Syn Ed.t den Heer Gouverneur Generael in
Raade voorgelesen wesende, de notulen uijt
de ontfangen brieven en beschriften van 't Gou=
vernement van Ceylon, is hier na diergelijke
[illegible] op voorgeleyde saken het
volgende geresolveert.

men sal 't werk op Ceylon na [illegible] onder den steenen meest [illegible] met 3000 blancke coppen moeten bestieren

Eerst [illegible] dat de saken aldaar
sullen moeten werden gedirigeert en geregulieert
naar de [illegible];
omme dien ommeslagh met een getal van 3000
blancke dienaren, volgens het project van den
jaare 16[illegible] te bestieren, en waer te nemen;
sullende bij [illegible] of geene bevallen het gebreck
van blancke soldaten met Inlandse lascorijns
moeten werden gesuppleert, en waarop den Gouv.
en raat present al [illegible] vertrouwen sullen
te stellen; met die intentie omme Ragia Singa
allerwegen na vermogen te caresseeren, ende
de rust die men met denselven en de boven-
landers tegenswoordigh heeft, niet ligt om eeni-
ge stroperijen op onse Inlanderen, of andere
cleene ongelijcken te ontwerpen ofte te verbre-
ken, ende ten welcken eynde ook als nogh het
nader gedane voorstel wegens het beslaan van
Chilauw

Ragia Singa na vermogen te caresseren ende presente rust niet ligt weder te breecken

ende [illegible] 't beslaen van Chilauw als nog uijtgestelt

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] maniers, [illegible]
=neeren en uijt te betalen; dogh ter contrarie de
gedaene verplaatsinge van Comp: logie en om= de verplaarsinge van Comps: Ommeslag op Tutucorijn na Ponneail geapprobeert
meslagh ter custe van Madure, van Tutucorijn
een weynigh westwaerts nagh Ponneail, om dat
men die van deselve beter situatie oordeelde
[illegible] werden gegeven bij deesen te approberen,
[illegible] den [illegible] willem van den molen
in den jaare 167[illegible] [illegible] [illegible] door d'E willem van den molen voor sijn debvoiren in de Landen en Landbouw van Gale te vereeren met een Goude Penninck van 100 rd:s
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]; dat de [illegible]
[illegible] van Gale [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] plaatsen [illegible]
dat niet [illegible] [illegible] [illegible]
ten te sullen werden bedagt, en 't welcke
[illegible] na [illegible] het [illegible] [illegible] effec=
=te gebragt wesende, bevalen door den g=
=gouverneur om 't effect van die belofte aen
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
=gelesen wesende, de approbatie van die be=
=loninge, door de hooge regeringe aldaer bij mis=
=sive van 21. december 1675. naar Ceylon geschr.
[illegible] goetgevonden denselven d'E willem van

der

450 450

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] in het [illegible]

De verbeteringe van de Commandeurs van voorn[oemde] en Van der Molen op Ceylon te doen ingaen sedert den Ontfang onser ordres des voorleden Jaars aldaar

Ende volgende [illegible] met eenen [illegible] [illegible], waerinne de verbeteringen van Com[mandeu]r van der Molen als den [illegible] Dominicus [illegible] [illegible] [illegible] onse resolutie van 18. July [illegible] Jaars geadvanceert tot Comm[andeu]r [illegible] [illegible] ghedeyst [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

En sodanig voortaen omtrent alle verbeteringe op buyten Comptoiren te handelen

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appartementen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gehandelt.

Approbatie van verscheyde functien op Ceylon van Willem van Dam, Jan Pollio, Jacob Huygens, Jan Falconier, Adam Sedyt en Rombout van de Penne

Synde [illegible] met eenen geapprobeert de gedaene verplaetsingen bij eenige vacante plaetsen op Ceylon als te weten:

Den opperkoopman Willem van Dam tot administrateur op Colombo.

Den Coopman Jan Pollio tot opperhooft op Manaar

Den Coopman Jacob Huygens tot Secunde op Nagapatnam

Den

[illegible] tot Officier [illegible]
[illegible]
Adam [illegible] tot Luitenant [illegible] by [illegible],
[illegible]
[illegible] Caliture [illegible]
met 60 gl. [illegible] meer; en dat [illegible] den
[illegible]
[illegible]
[illegible] 600 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] en dat [illegible]
[illegible]
Den Coopman Michiel de [illegible]
[illegible]
[illegible] tachtigh guldens. [illegible]
Den Coopman Jan Barnard de Ryke als op[illegible]
[illegible] maande verbetert van
[illegible] tot tsestigh Guldens.
Den Capiteyn Hans Jacob Boeff tot Battecalo
om syn lange goede diensten van 80.
tot hondert guldens.
Den Ondercoopman Aldert van Schuylenburg
als dessave der waninys tot coopman
met sestigh Guldens.
Den persoon van Jacob van Houten als
een

Suinsdicte van den dessave van Colombo

Advancementen op Ceylon gedaen

Van michiel de geus tot Oppercoopman 80 gl.

Jan barnard de Ryckе Coopman van 50 tot 60 gl.

Hans boeff Capiteyn tot 100 gl.

Aldert van schuijlenburg Coopman 60 gulds.

Jacob van Houten Coopman 50 guldens

577

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tot
Colombo tot Coopman [illegible] met [illegible] [illegible]
[illegible] jaar
[illegible]
Onderdoctor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Paul Leeman [illegible] [illegible] [illegible] gulden ter maant.
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

En doctor Paul Leenman tot 70 guldens ter maand

Doordien de laast afgegane [illegible] van [illegible] met [illegible] [illegible] na 't vaderlant niet [illegible] en [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] te [illegible] daar [illegible] [illegible] [illegible] voor de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aenstaande retouren met de [illegible] schepen van daar voor Amsterdam en Zeelant in gelijcke portien, soo wel van den caneel, als andere waren [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] en de quantiteyt des caneels [illegible] te nemen [illegible] [illegible] [illegible] of te samen 4000 balen.

De Retouren van Ceylon naar 't vaderlant in gelycke portien voor Amsterdam en Zeeland te verdeelen

En daaronder 4000 balen canneel te samen

Nademaal de armen en het [illegible] tot [illegible] [illegible] hoge [illegible] [illegible] [illegible] van [illegible] ontbloot [illegible] en [illegible] [illegible] Gouvern. en raat voordragen [illegible] tot alimentatie van [illegible] de inkomsten van eenige [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
dat de [illegible] van de Steene Stadt [illegible]
Nagapatnam om de daerlyke onkosten die [illegible]
[illegible] onderhouden van het presente [illegible]
[illegible] in plaatse van dien met
[illegible] muur van 1½ voet dick sal
worden [illegible]
[illegible]
[illegible] boven de [illegible]
guldens sal komen te kosten. —

Dogh [illegible] Ceylonse als
Cormandelse [illegible]
[illegible]
[illegible]

alle Inkomsten te Laten goet doen daer 't behoort

Ent Weeshuys en den armen op Jaffanapatnam &a. weden apart van de Comp.s wegen te alimenteren

de fausebre van de Steene Stadt van nagapatnam in plaats van Looden met een ligte Steene muur toegestaen te ommantelen

Int regard den Limiet Scheyding tusschen Ceylon en Commandel bij ons voorleden Saaksce ordre te persisteeren

[illegible]

Ende Gouvr. op Nagapatam nader Reden van sijn expressien tegen die van Commandel te doen geven

[illegible] te verificeeren, de expressien bij zijne brie-
ven [illegible] Gouvr. op Ceylon
[illegible] Coromandelse [illegible]
[illegible] van den [illegible]
[illegible] en [illegible]
van [illegible] en Commandel [illegible]

en ook de gouvrs. van Ceylon en Commandel waarom 't Comptoir Porto Novo tegen onse ordre aen Nagapatnam overgelaaten zij

[illegible] moeten geven, waarom het [illegible]
[illegible] Porto Novo [illegible] bewoorden, de Rivier [illegible]
[illegible]
[illegible]
Commandel [illegible]
[illegible]
haar gemeen gemaackt [illegible]

Den Gouvern.r en raat op Ceylon bij hun
jongste [illegible]
der [illegible] van nodige officieren en am-
bagtsgesellen &c.a soo is het selve na te-
sumphe

[illegible] gehouden, [illegible], dat [illegible]

Eenige vastgereguleerde functiens op Colombo &ca op Ceylon voor het toekomende

[illegible]

Den administrateur [illegible] van [illegible] Commandeur [illegible] dal in [illegible] niet 60 gl: [illegible]

Den secretaris van 't gouvernement [illegible] qualiteit van onderkoopman [illegible] tot [illegible] als hij niet [illegible] een [illegible] van den [illegible] en anders niet

[illegible]

Den Cassier tot Colombo na desen niet hooger dan een onderkoopmans [illegible] 6 gl:

[illegible] tot Colombo mede niet hooger als onderkoopman en met voor[illegible] dat sijn boekhouders [illegible] 16. —

[illegible] en den [illegible] der soldy [illegible] als [illegible] gelijck den [illegible]

[illegible]

[illegible]

mogen, sommen als [illegible]

[illegible]

[illegible] Moulin [illegible]

[illegible]

[illegible] ruimen [illegible]

[illegible] als 60 of 80

[illegible] gulden.

[illegible] met

hier als 24 [illegible] mogen [illegible]

[illegible]

[illegible]

en dat er op Ceylon [illegible]

[illegible] wel eenige [illegible] werden

[illegible]; [illegible] om het maken van nieuwe

Capiteyn Arnout Slosser van Ceylon na Malabaar te plaetsen

officieren te [illegible], goetgevonden den Cap-

iteyn Arnold Slosser (leggende present op Manaar)

naar Cochin te doen [illegible], [illegible]

aldaar [illegible] wel met een [illegible]

Lieutenant sal konnen werden [illegible]

[illegible] van [illegible] als [illegible]

Eenige militie van Ceylon te missen synde na Mallabaar af te steeken

commandeert; [illegible] verhaalt [illegible] wer-

den, eenige militie voor eenigen tijt van Ceylon

na

[illegible] om de vorsten daar weder onder devotie te brengen

55

[illegible] van ... de ... van Goens de Jonge ingewikkelt en ... [illegible] ... des voorleden jaars 16[illegible] ... [illegible] Op 't poinct van d'ordre der Heeren meestens wegens de verlossinge van d' H. Gouv. van Goens de Jonge van Ceylon

[illegible] ... de visiteren alle de ... van India ... van Goens de Jonge ... extraordinaris en Gouverneur van Ceylon ... [illegible] ... ordinaris ... als ... en proportie ... [illegible]

458

[illegible]
[illegible]
[illegible]
titul en qualiteyt van [illegible]
[illegible]
[illegible], waarmede wy [illegible]
[illegible] transport van [illegible]
[illegible]

't welck wy meynen [illegible]
heyts te sullen [illegible], om [illegible] te doen [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] en [illegible]
[illegible] [illegible] en [illegible], ordon-
neerende [illegible]
[illegible] met de [illegible] van Cey-
lon na Batavia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible], dat het [illegible] gouvernement van
Ceylon werden geadministreert en provisioneel
waargenomen, by den eersten persoon na den [illegible]
bas aldaar gevonden wordende, ter tyt en wylen
[illegible] provisioneel [illegible]
linge sal [illegible]
[illegible]

Is geresolveert de gem:te
Gouv:r van goens de Jonge
met eerste occasie van Ceylon
te laten herwaarts komen.

[illegible] daar op naar [illegible]
[illegible] dat den voorn:
[illegible] van Goens de jonge in con-
formiteit der [illegible] ordre met eerste
bequaame

[illegible]
[illegible]
[illegible]
poor vant Generale Gouvernement [illegible]
inslag op Ceylon hebben te doen, aen en in
[illegible]
[illegible]
[illegible] Jaffanapatnam [illegible]
[illegible]
den [illegible]
[illegible] Gouvernement provisioneelijk [illegible]
[illegible]
[illegible]
Commandeur [illegible]
[illegible]
[illegible]
commandement van Jaffanapatnam te laten
waernemen by den Opperkoopman [illegible]
[illegible] de Heyde, [illegible]
by provisie, en [illegible] onder de [illegible]
vant gemelten E: Commandeur Pijl, die by
[illegible] toegedeelt;
[illegible] den E: Commandeur Jan Blommer,
den welcken [illegible] generaal van
verstant is daartoe provisioneelijk [illegible]
te worden gestelt, van Wannacalla [illegible]
eens [illegible] visite naer voorschreve Jaffanapat-
nam sal konnen committeren, en [illegible]
de saaken daar alomme ten meesten dienste
van

En mits 't overlyden vand' H:r Bax transport vane Ceylons Gouvernement te laten doen aen d' E: Commandeur Laurens Pijl

Om 't selve onder den titul van eenste Commandeur van Ceylon tot nadenkne te bestieren

Commandement van Jaffanapatnam in plaets van d' E: Pijl werden te doen aannemen by den opperkoopman Ruijgert de Heyde

En d' E: Commandeur Blommert alst nodig mogt zyn, somtyts eens te visiteren off voorsz: Jaffanapatnam te laten doen

De oppercoopden der Scheepen Asia ent wapen vanden Goes beyde voor gedane uytnegse toegevoegt de volle Premie

[illegible]

Requeste vanden Curateur Andries Manuel Bornezee, om termis voor eenige Persoonen over te geven Getuygenis wegens de nalatenschap vanden Overleden Schipper Jan Bartelsz Jans

[illegible] staat te delen vergaderinge binnen [illegible] naevolgende requeste [illegible]

Aan den Wel Edele Heer [illegible] Gouverneur Generaal [illegible] Edele Heeren Raaden van India

Edele hoog achtbaare Heeren

[illegible] met alle behoorlijcke eerbiedigheijt [illegible] u Ed. hoog agtbaarheedens [illegible] [illegible] Andries Manuel Bornezee [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
gekomen; [illegible]
[illegible]
[illegible] met [illegible]
ontvangende [illegible] niet [illegible]
willekeurigh, en voor den suppliant [illegible]
[illegible]
bij malkander den supp.t en [illegible] als [illegible]
ontrekkende en [illegible] zijn, dat hij [illegible]
[illegible] ordonnantie [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
maer onder den supp.t [illegible] als [illegible]
des Comp: [illegible], ende [illegible]
wed.e en weesen van den [illegible]
[illegible]
biedelijck dat in [illegible]
[illegible] een acte moste [illegible]
de erfgenamen en inboedel [illegible]
moeten blijven geconniveert van [illegible]
en fama als [illegible] ordonnantien en
placcaten van d'E. Comp: dit [illegible]
[illegible]
[illegible]

Waer op gedelibereert [illegible]
[illegible] genoegen [illegible] daar op te doen
[illegible] en tot antwoort te geven het volgende
apostil

Dee waer op verstaen zij 't voorsz: Remis te accorderen, en mitsden Fiscael en Curateur ad Litesin beleggen dien Stucken sal adsisteren

[illegible] Curateur [illegible] mochte zyn, en mits dat de fiscaal den curateur ad lites [illegible] en beleggen [illegible]

Celine Symons weduwe van den Cranckbesoecker hendrick Jangel Passagie na 't vaderlant vergunt

[illegible] Celine Symons weduwe [illegible] hendrick [illegible]

[illegible]

Den Incarnis borger Jan de Wassenaer uyt de Ketting gelangeert daar hij in Amboina Gecondemneert is

[illegible] borger Jan [illegible] uyt Amboina [illegible] opgesonden [illegible] in de Ketting hebbende [illegible] van begaane overspel aldaar; bij requeste [illegible] in [illegible] met [illegible] voor de [illegible] banden volgens de sententie in amboina gevelt; soo is daarop goetgevonden [illegible] Jan de Wassenaer [illegible] desen op goede insigten te pardonneren [illegible] te ontslaan.

Dinsdag

[illegible]

ad [illegible]

van [illegible]

gaen so met [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

werden geformeert; [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

persoonen die men meent [illegible]

[illegible]

[illegible] aan de landt [illegible] te ordineeren en [illegible]

[illegible]

formeeren uyt de volgende persoonen in

[illegible]

Besoingies van Sumatras Westcust

So veell eros voort Patria te ontbieden als men kan bemagtigen

de Pynangsemynen Inder tyt nader t' ondersoecken

Om een berg Collegie te formeeren

Benevens de bergmeesters Francois Bilandre en Jacob van Agtenberg ook verstaen na de Westcust te laten gaen doctor Wilhem ten Reyne

Provisioneel geformeerde berg Collegio over de meyne van 6 persoonen

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]

[illegible]

En voor dewelcke ook een Provisioneel Reglement sal worden opgestelt

[illegible] een provi- sioneel reglement voor [illegible]

[illegible]

Den Commandeur sig alsnog mette[n] voor van Padangse Eenes Transporteeren

[illegible]

maar by syn absentie den Secunde Persoon in syn Plaats inden berghraat Committeeren

[illegible] absentie den secunde persoon [illegible]

[illegible] in syn [illegible]

[illegible] dan ook in gelijke [illegible]

gelegentheijt bij de andere leden van dien raad

daar voor erkent en gerespecteert sal moeten

werden &a:

En nadien de 2. m.r bergwerkers hebben

opgegeven

[illegible]

Anthony Seykenbroeck uytgekomen voor bengwt. nu om onbequaemheyt weder tot soldt. gestelt

Rijcklof van Goens

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

Donderdag den 16.e Januarij [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] gelijk als in [illegible]

[illegible]

Op de klagten van den Chinees Lirsocko wegens 't roven der Bantammers of Tangeranders in zyn land boven Ankee

voor [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

van den Chinees Lirsocko [illegible]

dat hem op [illegible] [illegible] land [illegible]

[illegible]

de rivier Ankee; waar[illegible] [illegible] en

met zoo veel buffels, die [illegible] tot zijn

[illegible] aldaar uijt het bosch quamen

[illegible] Tangeranse [illegible] ander

[illegible] ook de slaven die daar

tot een [illegible] aentas[illegible] waren met verzoek

van onse adsistentie [illegible]; waar omtrent

[illegible] wordende de schade die de

[illegible] Ingesetenen [illegible] Europesen kon-

nen [illegible]; zoo is goetgevonden op mor-

Is goetgevonden den luijtenant Rüysch met een troep van 100 man op morgen op die schelmen uijt te senden tot de Revier Ontongjava toe

gen vroeg den luijtenant Jan Rüijsch met

een troep van 40. nederlandse en 60 Inland-

se [illegible] uijt te zenden; omme te besien of

hij die schelmen kan agterhaelen latende

denselven voorts met eenen een ronde en

visite in onse limiten tot aan de rivier

van Ontongjava doen; 't welck bijsonder

En met eenen somtijts een ronde in onse landen om de west [illegible] doen

die dien [illegible] voortaen met eenige troupen

volcks somwijlen en al wat dickwils zal

geschieden.

Den E. Jacob van Dijck wederom binnen

komende

[illegible]
[illegible]
genoegsaeme [illegible] ten graven [illegible]
[illegible] kan magtigh werden [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sal spreken [illegible]
seggen omme uijt daer [illegible]
[illegible]
te willen [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
en waar [illegible]
Sijn [illegible] sal rapport doen, en ver[illegible]
[illegible]
[illegible]
en daar onder de [illegible] vrijwilligh
sullen [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] bestellen ter plaatse waar [illegible]
eerst sullen beginnen en daar quartier
nemende van in aff te bestellen een suffi-
[illegible] wagt [illegible] een [illegible] volk onder
[illegible]

een

Opt voordragen vand E. van Dyck wegens gebrek van Gravers tot de ringsloote

Is verstaen door d. Hr Colonel [illegible]hoorn uijt de mardyker [illegible]en eenig volk daer toe te doen bestellen

mits genietende een beloninge van 4 RDs [illegible]

de gravens ook voor de bantamse stroopers te protegeren met een wagt

In verwagtinge men daar toe genoegsame vrijwillige arbeijders sal bijvinden

En van nu af een troep soldaten bij 't graven der Ringsloot te bestellen

Verclaringe wegens de onbequaamheijt vant Jagt de Engelse Anna door d' Equipagiemrs. &c.a

[illegible]

[illegible] de Engelse Anna [illegible] onbequaamheijt [illegible]

[illegible] ordre van den [illegible]

[illegible] gecondittioneert [illegible]

[illegible] alles wel besigtigt [illegible] bevonden [illegible] als volgt.

[illegible] hebben wij bevonden de planken van [illegible]

[illegible]

Ook soo is [illegible] aen gebeuren [illegible] op dat op dese niet langer [illegible] kommen raeken.

[illegible]

[illegible]

de meeste [illegible] die [illegible]

[illegible]

[illegible] dikmaals [illegible]

[illegible] gaande [illegible]

[illegible] en ongelukkig [illegible]

[illegible] tot geen [illegible]

470. 470

[illegible]

dat daarom verstaan is afteleggen en te verkoopen

[illegible] gemelte [illegible] afteleggen, [illegible] aan de meestbiedende [illegible]

[illegible]

de buyten fortresse Ankee met 4 soorden Pinesen te verstevaken

[illegible] projeet [illegible]

[illegible]

voor Comp.s Lyffeygenen en Party soldaten

Comp.s lijffeijgenen, en groote partij soldaten [illegible] te [illegible] een [illegible] = hinge [illegible] sterck [illegible] de fortresse [illegible] tot een [illegible] geleert een groot [illegible] te sullen naar sigh slepen [illegible]

sodanig als mede fortresse Rijswijck Reets is geschiet

[illegible] de [illegible] dat [illegible] den [illegible] na de [illegible] op [illegible] majoe af te [illegible] de chialoup de Luipert bemant met

de Sloep Luipaert met 3 man na Sindermajoe af te senden tot verdrijving van de kai

[illegible]

de beschermingе der Inderimagoe, de Landen te besorgen

Den Javaensen gouv. wina Loddera dient ons volck van Rys aldaar te voorsien

[illegible]

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

[illegible]

Joan Camphuijs

Jan van Hoorn Secr.

597

472 472

Vrijdag den 15en [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Den borgen Cippier van Schepenen Cornelis Jansen Dico op Syn versoeck met Syn familie nat Patria verlost

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

te mogen vert[illegible]; [illegible] dien [illegible]

[illegible]

Opt req^t. vanden onderkoopman Isaak Papineauw

Den [illegible] koopman [illegible] Papineau by [illegible]

[illegible]; omme [illegible] syn [illegible]

[illegible] lange [illegible] ende by [illegible] door

den [illegible] Justitie hersteld is, —

[illegible] ten dienste van de Comp:e naer

[illegible] Ceylon te [illegible] gebruykt worden

en [illegible] dan met [illegible] acte [illegible]

=tie van syn voorheen geleede schade en [illegible]

=lijck van [illegible] [illegible] te kon-

=nen [illegible] [illegible] tegen denselven

te [illegible] ende [illegible] dat hy [illegible] lange

daar in over syn tijt gedient heeft ook met

de qualiteyt van Coopman mogte werden

verbetert; [illegible] op gelett wesende;

Is op goede insigten verstaen den te qualificeeren tot Opper coopman met bogt.e en na Ceylon te senden om Employ over Malacca

Geresolveert den voorn: onderkoopman

Papineauw om redenen en goede insigten

en [illegible] lange tijts [illegible] by desen te

qualificeeren met de character van Coopman

onder

[illegible]

[illegible] Op 't versoeck van den Chinees Coop=
=man Quicsieuqua [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] gelt.

Den Chinees Quicsieuqua vergunt 2 persoonen met Comp.s schepen nade West Cust te senden, tot inninge sijner schulden, mits betalende vragt gelt

[illegible]
[illegible]
met gepermitteerde Coopmanschappen [illegible]
tuijn naer Malacca ter negotie te mogen
senden.

Item den Chinees Kianio vergunt een chialoup met Chamerijen naar Malacca te senden

Vorders heeft d'Hr Directeur Generael Cor=
Speelman [illegible]
[illegible]
Persia ende [illegible] referentie ge=
=komen [illegible] besoingies van Persia, ende of
geen als [illegible] met eenen [illegible] tot de
[illegible] een nieuw Directeur [illegible]
van den E. Frederick Bent die [illegible]
[illegible]

Besoingies over de saken van Persia en Souratta

met d'ophomst van d'E. Fredrik Lamb. Bent

599

[illegible]

[illegible] tot absolut directeur [illegible]
te nommen en te verkiesen den [illegible]
coopman en presenten secunde [illegible]
Casembroot [illegible]

[illegible]

Is weden tot direct: van [illegible] Geëligeert den presenten Secunden Reynier Casembroot

En verbetert tot de ordonnantie direct:rs gagie van 180 gl: voor 3 Jaar

[illegible] toe te voegen het ordinaire [illegible]

[illegible]

Desende doen [illegible] verstaan de secunde plaatse dier directie in stede van den [illegible] den Coopman Justus van den hoëvel [illegible] ende [illegible] te [illegible] ende te qualificeren tot opperkoopman met [illegible] maandelijks

Den Coopman Justus van den hoëvel weden ge[illegible] tot Secunde Persoon van pensiën en tot opperk: met 100 gl:

[illegible] den onderkoopman Cornelis van Outhoorn [illegible] aan te stellen tot secunde en negotie boeckhouder in Gamron en te advanceren

den onderkoopman Corn: van Outhoorn Secunde in Gamron Coopman 65 gl:

[illegible]

[illegible] onderkoopman Claas Bollaert als [illegible]

[illegible] met [illegible]

[illegible]

[illegible] Gamron beyde [illegible]

leden met [illegible]

onder een verbant [illegible]

met de vermeerderinghe [illegible] qualiteyt [illegible]

[illegible]

Claas Bollaert pakhuysm.r in Gamron coopman 60 gl.

Gerardus Beeckenius resid.t in Bassoura en Constantin Endonick fiscaal en secrets. in Gamron beyde onderkoopluden met 40 gl.s alle voor 3 Jaar

En naegaende naden ontfang onser nu aftegane ordres in Persia

Twelck nadeser omtrent alle advancementen den buyten comptoiren sal werden gepracticeert

1 Persiaense Zyde contract voort vervaldes handels gangs hoe schadelycker zynde

[illegible]

Soo salmen den directeur en raadt in Pensia, der eenn schriftelycke advys afvorderen, off de continuatie off taffen van dat contract voor de Comp: best is.

Om dan daer op by de H^r^ meesters positive te konnen disponeren

[illegible]

Der sydes in Pensia voortaen niet meer over te houden maer Jaerlycx met een bodem tegens tafgaen der Retour vloot tedoen herwaerts komen

[illegible] 1678 [illegible]

Compt^r^ bassoura als nog aen te houden

[illegible] heeft opgeworpen (hoewel in seer cleen en verstier

van

[illegible] bijkomstigh
[illegible] [illegible]
[illegible] te krijgen [illegible]
[illegible]
[illegible]
ende d'E. Comp.e [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vermogen, en daarom niet [illegible] [illegible]
de [illegible] van den [illegible]
[illegible] nieuwe [illegible],

[illegible] te [illegible]; om
denselven na desen syne schenckagie, liever
resolut te geven; als door [illegible] weijgeringe
dien wederom in nieuwe onlusten met hem te
vervallen &c.a

den gamnonser [illegible] sijn schenckagie nadesen Lieven Resoluit te geven, als weder in nieuwe onlusten met hem te komen

Vermits de [illegible] van eenige pen-
ningen uit en door de Siamse Conincks
scheepjes en [illegible] in persia voor de
Coninck [illegible] en [illegible] mede
brengt; soo is goetgevonden, dat sodanige
versoecken en vertreckingen aldaer en elders
na desen op de [illegible] en beleefste maniere
sullen werden geexcuseert en afgewesen
N.a off immers geene vertreckinge te doen
ten sij blijcke, dat syne ministers gequali-
ficeert zijn, de Comp.e daeromme te mogen
[illegible] en in sulcken gevalle daervan
bondige obligatien in de Nederlandse en
Persiaanse ofte Siamse taale te maaken;
en

De Verstreckinge van Penningen aende Siamse Conincx Scheepjes in persia en Eldens nadesen opt beleefste te excuseeren

Immers niet dan aen ministers die doen blijcken datse daartoe gequalificeert zijn, en onder bondige verbant Schrifteren

470.
3478

[illegible]
[illegible]
[illegible] gepractiseert wierde [illegible]
gen aenhaer verstrect, onder opsight [illegible]
[illegible] of [illegible] binden, [illegible]
[illegible]
[illegible] bekomen, [illegible]
[illegible], want [illegible] den [illegible] van [illegible]
al [illegible] en geene [illegible]
[illegible]

Batavia int Casteel ultimo als voren

[illegible]

Rijcklof van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anthonio Hurdt

[illegible]

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn
Secr.

Saturdagh [illegible] September 1679.

'smorgens ordinaris Vergaderingh

De Heeren tegenwoordigh wederom extraordin.r bij den anderen gecomen wesende; soo sijn voor eerst afgehandelt verscheyde hooftpoincten ten belange van Comp.s staat en negotie in Souratta op de voorstellingen deswegen bij d' h.r directeur Generaal Cornelis Speelman gedaan en is dan voor eerst geresolveert nademaal de Intentie der heeren Mayores tot de nauwkeurige visite der Souratse directie (Immers soo veel geschieden kan) ten meerendeele uyt eenmaal sal wesen voldaan; en in de bewuste saake van den h.r oud directeur Andries boogaard ook niet meer en valt te verrigten, den E: Commissaris en directeur daniel Parvé van de voorsz caracter van Commissaris wederomme te ontslaen en deselve intetrecken, mitsgaders sijn E voor sijn geprasteerde devoiren te bedancken; In vertrouwen en verwagtinge dat hij niettemin in de qualiteyt van directeur allesints in sijn yver en trouwe ten dienste van de Generale Comp.e sal blijven vigileren en continueeren; Ende waaromme ook bij onse voorleden Jaarse aparte gegeven instructie aan denselven ten regarde der negotie als nogh t'eenemaal wert gecontinueert, en bysonderlijck dat men geen Coopluyden van't bodt voor Comp.

Besoingies over de saken van Souratta

En dat er int visiteren der Souratse directie niets meer te verrigten zy

Is goetgevonden den Heer direct.r daniel Parvé van de Caracter van Commiss.s weder te ontslaan

En egter bij onse en voorleden Jaarse derwaerts gegeven aparte Instructie te persisteren

605

980 480

Insonderheijt om de Coopmansz.den Aende meestbiedende af te staen

comp.e coopmanschappen en sal mijntsrunten [?]; maar deselve na bevindinge van saaken aan de meestbiedende hebben afrestaan, dogh bij aldien tegens verwagtinge na de vreese van gem.te [illegible] parwe den Souratsen Gouverneur en verdere regenten mogten voornemen en tragten; om mede in onsen handel in te dringen en daar omtrent te monopoliseren, dat men het selve bij soodanigen toeval geensints en sal mogen gedogen nogh inwilligen; om de vorige vrijheijt van met alle Coopliede te negotieeren niet te verliesen; en dat om de seer schadelijcke consequentie en nadeligheijt dien men vaststelt daarinne te residderen en waaromme in sulken cas met alle vermogen sal moeten getragt werden hun daar van te diverteren; al soude (ook liever niet anders konnende) alle de coopmanschappen een jaar onvercoght en over blijven leggen, om dat men van't handelen met de regenten in Japan en andere plaatsen al te veel quade preuven heeft ondervonden. —

Dog de Souratsen Gouv.r en Regenten niet in onsen handel te laeten indringen om desselfs schadelijcke Consequentie

Alsouw men liever niet anders konnende de Coopm.n een jaer onverkogt laten overleggen

Dogh de negotie volgens hoope weder goede voortgank nemende ende in overgaande Carguasoenen na wensch kommende vertiert werden dan sal 't dewo werden gerecommandeert; omme een somma van 2 à 300.m contante silvere ropias al wast meer over Ceylon na de directie van bengale te bestellen, sonder egter in allen gevalle hoger Interesten als ½ per cento ter maant te mogen betalen

Bij goede voortganck der Negotie 2 a 300 Contante r.as van Souratta over Ceylon na bengalen te doen bestellen

Sonder egter hoger Interest dan ½ p.C. [?] te mogen betalen

betalen, met verdere betragtinge omme ook het rabat in den verkoop der goederen voor Couran=te betalinge, (etter bij Jot doenlijck) mede ten eenemaal te mortificeeren.

't rabat voor Courante betalinge metter tijt ingetrocken te mortificeeren

Sullende ook werden gelast onsen nu overgaan=den eijsch soo na mogelijck te voldoen, en het Invendibele aguilhout; soo men 't aldaer nogh niet kan quijtraken naar persia voort te senden.—

Onsen Eijsch uijt Sourratta int geheel selaten voldoen

't Invendibel Aguilhout na Persia voort te senden

En nadien het jongst gesonden houtwerck van mallabaar, tot reparatie van Comp.s tent aen Soualtjs Strant ten meerendeele onbequaam was bevonden; soo sal geordonneert werden; dat zij andermaal het nodige en bequame hout daartoe derwaarts bestellen; gelijck mede met de nu afgaande bodems soo veel koper van ceijlon en mallabaar naar Souratta sal werden bestelt als op de beijde plaatsen buijten eijgen bedorff en vertier kan werden gemist.

de houtwercken tot Comp.s Omslag aen Soualtjs Strant andermael van mallabaer na Souratta te doen bestellen

Item soo veel koper van Ceijlon en mallabaer als aldaar salt ontsien Zijn

Aangaande nu het voorstel van d'h.r parve; omme na ontfanigen desen jaarse negotie eens persoonelijck een togje nat Comptoir amadabath te doen; dat wert na voorval van saaken, en als het den dienst van de Comp.e mogte toelaten en vereijsschen; aen sijn E. en des raats overleg gedefereert.—

d'Voyagie vanden directeur Parve naar Amadabath aen sijn Eygen overleg gedefereere

Soo is ook op 't voordragen van denselven h.r directeur

607!

Den koopman Joan Kell geadvanceert tot secunde den Souratse directie en opperkoopman met 80 gl. voor 5 jaar

directeur parve goetgevonden in plaatse van den overleden d'. albert van oosterwijck wederom tot secunde persoon der Souratse directie te eli- geren, den Coopman Jan kel; ende denselven daar besijden te qualificeeren tot opperkoopman met tagentigh guldens ter maant, onder verband van vijff Jaaren Ingaande na den ontfanck van dese onse ordre aldaar.

De Reductie van 't Comptoir Agra geagreëert

En daar voortaen maar een onderkoopman als opperhooft te plaatsen

Item preuve te onnemen om den Agrasen Indigo in Souratta in te kopen

Ende wijders tot deser materie ook geresumeert wesende, de opgestelde notitie van nodige gequa- lificeerde Comp: dienaren in de Souratse di- rectie; bij zijn d'. particuliere missive van den 28 april passado geinsereert, soo is vooreerst geagreëert, de reductie van 't Comptoir agra en omme aldaar uijt de cleene emporte van handel voortaan maar een onderkoopman als hooft te laten resideren; ende met eenen ook eens preuve te doen nemen, of men den agra- sen Indigo niet uijt geheel ofte ten deele in Souratta selve en soude konnen negotieeren en Inkopen.

Nader gestelt Reglement van nodige gequalificeerde dienaeren in de Souratse directie

Ende verder vastgestelt dat conform ons concept bij resolutie van 20. augustij voorleden jaars uijtgedrukt, des Comp: saaken aldaar voortaan sullen behooren en moeten bestiert en waargenomen werden bij de volgende ministers als te weten.

Op 't hooft Comptoir.

Op't hooft Comptoir Suratta

Een directeur
een opperkoopman
een onderkoopman } tot pachthuijs meester
en een boeckhouder }
een onderkoopman tot secretaris
een onderkoopman tot cassier en om met
eenen bij den opperkoopman dienst te
doen.
een boeckhouder tot dispencier.
thien a twaelf adsistenten
een sergeant en
twintigh a vijff en twintigh soldaten
een Cranckbesoecker
een onder en een Jongh chirurgijn.
een trompetter.
een kuijper
een scheeps Corporael
en voorts de Inlantse nodige dienaren ter dispositie van den directeur en raat — Blijvende het getal der Inlanders tende dispositie van den direct. en raadt

Op't Comptoir Amadabath

Een Coopman representerende de derde persoon
een onderkoopman
een boeckhouder tot Cassier en dispencier
twee adsistenten
een chirurgijn en voorts
vijfthien a aghtien Inlantse dienaren

Tot brodera

Tot Broderaen Broetchia

Een onderkoopman
een boeckhouder tot tweede
een adsistent
thien of twaelf Inlandse dienaren.

In agra als gesegt

Een onderkoopman
een boeckhouder
een adsistent
agt of thien Inlandse dienaren.

Souaлijs Strant.

Een ondercoopman met de qualiteijt van fiscaal
een adsistent.
ses Inlandse dienaren.

Geen Passen aen de mooren of andere in Souratta na de cust Mallab: te verleenen besuyden Cananoor

Overmits de vaart der mooren, armeniers en andere ter Custe mallabaar des Comp.s negotie allesints komt te prejudicieeren; soo is ten dienste van de Comp.e vastgestelt naar Suratta te ordonneeren, dat Zij aldaar geene passen naar Mallabaar; besuijden Cananoor in Comp.s conquesten sullen hebben te verleenen; en de versoekers van dien In=sinueeren van onse resolutie dat men Hun sonder passen daar verschijnende met schip en goet in arrest soude nemen. om te sien of men door middelijcke Inductie de mooren benjanen en armeniers van die vaart soude konnen diverteeren. —

met Insinuatie dat men hen daer sonder Passen komende in Arrest sal nemen

dogh

dogh ten regarde der passen sal onse re=
solutie van den 27. July ten belange van
Cormandel genomen; mede voor Souratta
tot naevegt werden geordonneert, omme des
noods ontrent de moorse koningen en groo=
ten daarinne te mogen dispenceren; om
redenen bij voorschreve resolutie uijtgedrukt;
tot dat men met de klare en positive ordre
der heeren meesters jn dat stuck sal wesen
gedient, gelijck als alle dese materien in
onse adviJsen naar Souratta naader en bree=
der sullen werden geextendeert. ——

Egeen Salmen des reneijsschen dto omtrent de Souratse Grooten in regaerde der Passen mogen dispenceren

Tot den naden Positive ordre den Heeren meesters deswegen

Den E fiscaal van India Gualter Zeeman
volgens onse resolutie van 29e augustij passado
gesijnjngeert sijnde tot expeditie van saaken
jn't proces tegens de heer out Sourats directeur
andries Boogaart; en soo mede jndien hij eeni=
ge actie sonde vermenen te hebben op den Coop=
man Joannes Backerus, en dat hij eenige nader
papieren daartoe van onse Secretarie benodi=
gende, deselve in desen raade sonde hebben ko=
men te versoeken; Soo heeft denselven E fiscaal
daarop voorleden dijnsdagh den 12. deser jnge=
dient het navolgende geschrift verselt met een
Inventaris der stucken van't proces van d'Hr
boogaart, Item een Extract uijt het rapport
van d'Hr Commissaris volger L: de dato 18.
Junij 1677. aen de hooge regeringe alhier gedaen

Reqt van den fiscaal Zeeman raakende de Zaaken van d'E Bogaart en backerus versoeckende boo en nog eenige nader papieren (tot) hunnen Lasten mogen= werd de selve liner Eand 1 gestelt noogt werden

raakende

raakende de copie den Oosterwijck L: en
backerus, benevens de schriftelijcke antwoorde
van denselven Coopman backerus op voor=
noemde Extract rapport aan gemelte fis=
caal gedient alle van inhoude als hier
onder vervolgens sijn gejnsereert,

Aan de Ed.e Hooge Regeringe van India

Den fiscaal van India Mr. Walter Heeman
gehadt hebbende lecture van UEd. resolutie van
dingsdagh den 29e aug:s jongstleden raakende
de saaken van d'Hr. Mr. Andries Boogaard en
den Coopman Sr. Johannes Backerus dient
daarop in alle schuldige eerbiedigheijt eerstelijck
raakende het proces van den Hr. Boogaard, dat
het selve alreede bij partijen is gebragt in state
van wijsen, en dat wegens hem fiscaal van tijt
tot tijt, uijt selve sijn ingedient soodanige stuc=
ken en documenten als hem successive ter handt
gestelt zijn geworden, gelijck bij de annexe copie
authentijcq inventaris vant selve proces bij
partijen ter wederzijden al op den 14 aug:s
voorleden geteekent, UEd.e des gelievende konnen
sien; En belangende de te doene Calange om=
trent den persoon van den voorn. Backerus
ter saake als in de voorsz. uw Ed. resolutie ge=
melt daarop segt den bovengen. fiscaal, dat
hij hebbende doen hooren den meergenoemden
backerus op de bekentenisse aen d'Hr. willem
Volger L= onder vier oogen gedaen, wegens d'on=
trouwe en quade gangen die aldaar in swang

gangen

gongen denselven Backerus uit den ignorante
plegt gelijck hij dessels antwoorde op het ge-
rapporteerde bij den h:r volger, hem backerus
ten desen bij den fiscaal voorgehouden comt
te blijken, en wat aengaat de negen duijsent
twee honderd drie en tagtentigh en 3/2 ropias,
hem backerus bij de bevindinge van d' h:r
volger, geduijrende sijn drie Jarige opper-
hooftschap in Broothia, en dat van een jaar
in amadabat ten laste gebragt, is den voorn:
fiscaal als nogh van gevoelen, gelijck hij meer-
maals mondelingh heeft verclaart, dat de
genaemde bevindinge van d' h:r volger alleen
niet sufficient nogh genoegh is, om hem uijt
cragte van dien, voor den Regter van ontrouwe
te convinceeren, waaromme het op ontbodt van
de h:r Oosterwijck en backerus uijt Souratta
voorts uit welnemen, van UEd:e bij hem fiscael
ook in geen andere termen, dan die van be-
denckinge aen UEd:e is geconcleert geweest,
verklarende hij fiscaal wijders hem onbekent
te zijn, off ter deser secretarie of elders nogh
eenige papieren soude mogen berusten, die hem
off in de saake, tegen den h:r bogaard, off d' h:r Backe-
rus soude konnen dienen, alsoo UEd: allesints
bekent is, dat Comp: affgaande en aenkomende
chartes en papieren niet gewoon zijn aen den
fiscaal gecommuniceert te werden, wesshalven
hij fiscaal gedienstelijck aen UEd:e is versoekende
soo'er nogh ijetwes hier of daar soude mogen
schuijlen, 't welck hem ten desen in een vande
voorsz saaken soude konnen dienen, dat UEd:e
gelieven te schicken en ordonneeren hem fiscael

het selve

hetzelve met den alderéersten toekome, en ter
hant gestelt werde, met welche dese zijne
verklaringe den fiscaal dan sustineert ten
vollen te hebben voldaen de intentie van U Ed.
by de voorsz haare resolutie uytgedrucht, van
hem met den alderéersten op de saake van backe-
=rus en den gestalte vant proçes van den gs.
Boogaard te willen uytten en verclaren, ver-
=soekende gantsch eerbiedighlyck desen nevens
zyne voorsz annexen Inventaris en ant=
=woorde van gs. backerus op het voorschreve
gerapporteerde van den hr. volger inde notuley
en vervolgens inde generale resolutien van
U Edn. magh werden geinsereert, ten minsten
hem fiscaal apostille in margine deses verleent,
waarby de vertooninge deses aen U Edeler come te
blyken, omme hem in tyt en wyle daar van
tot zynen declergie te konnen en mogen dienen,
waarop den fiscaal hem verlatende &c. onder-
=stont en was geteekent. Gualter Zeeman

Inventaris vande Stucken vant Proces van d'E Andries Bogaan

Inventaris van alle de stücken

papieren en documenten overgeleyt in
den proçesse tusschen de hr. meester Gualter
Zeeman, advocaat fiscaal van India, hoe
off. eyss. ter eenre en d'h. Mr. Andries boogaerd
oudt Gouverneur van Banda, en bevorens
geweest directeur in Souratta sulcx ged.
ter andere zyde, eenelyck soo veel aengaat
zeeker Incidenteel versoek by den hr. ged.
alvorens in dese saeke ten principale te
antwoorden gedaen.

Eerstelyck desen Inventaris geteekent Lra A

wydere

ijnders alle de notulen in der saake tot dato
des gevallen van N.o 1 tot N.o 8. inclusijs, alle
mede getekent .... B.

des h.r dijsselers schriftelijcken eijsch in dese saake
ingedient ten principalen .... C.

Schriftelijck versoeck van den h.r ged.e onder anderen
om specificatie van de gravamina hem bij
voorsz. eijsch, soo hij sustineert in al te generale
termen te laste gebragt ofte ter neder gestelt. D.

Schriftelijcke antwoorde van den h.r dijsselers hier
op waarbij sustineert het voorsz. versoeck te
hebben voldoen. .... E.

met het overleggen van de nevenstaande papieren
namentlijck, eerst een memorie ofte bekom-
minge vande Guseratte negotie boecken, t'sedert
de Jaaren 1667. en 1668 tot de Jaaren
1672 en 1673. toe .... F.

Item copie translaat uijt het persiaans ge-
trocken uijt de boecken van Siabkeech
en mamesh Mosem .... G.

Een verklaringe van den Opperkoopman Al-
bertus van Oosterwijck en den ondercoopm.
Cornelis Comans .... H.

Een bevindinge der guseratte negotie boecken sedt.
Januarij 1669 tot Januarij 1670 .... I.

Item nogh 5 stucx interrogatorien raakende 't
verongeluckte schuijt victoria van N.o 1 tot
5 toe genombert onder .... K.

en eijndelijck een memorie van 4 stucx wissel
brieven eijgenhandigh bij d' h.r gelegen geteek. L.

Schriftelijck replijck van den h.r ged.e die met
't exhibitie van voorsz. stucken sustineert
sijn versoeck niet voldaen te zijn .... M.

Schriftelijck duplijck van den h.r dijss.r gereq.de
sustinerende dat hij voorsz. niet nader
kan nogh behoeft te voldoen .... N.

Aldus

Aldus geinventariseert en genombreert offe geteekent Batavia den 9 December 1678. was geteek.t
Gualter Zeeman, Pieter Kettingh.

Ampliatie van desen Inventaris

Interlocutie op't voorsz. Incident dato 19 Januarij A.o 1678 .... fo. O.

alle de Notulen zedert voorsz. datum tot heden gevallen van N.o 1 tot N.o 12. Inclusis ... P.

Schriftelijck antwoort van den H.r ged.e ...... Q.

Schriftelijck Replijck ten principalen van d' H.r Suff.s R.

Schriftelijck Duplijck voor den H.r ged.e ...... S.

antwoort in Scriptis voor den H.r ged.e tegens seker versoeck van d' H.r Suff.s om dilay van te doene productie .... T.

Aldus geampliceert Batavia 3 Novemb. 1678 was geteekent Gualter Zeeman en Pieter Kettingh.

Desen Inventaris moet nogh werden geampliceert met de navolgende stucken als

t'appoinctement Interlocutoir op't laaste versoeck dato 8 decemb. 1678 gevallen .... Lit.s V.

alle de Notulen t' zedert gevallen van N.o 1 tot N.o 9. inclusis alle gemerckt ...... W.

Copie Rapport van d' H.r commissaris Willem volger aan haer Ed.e alhier dato Junij 1677. voor d' H.r Suff.s .... X.

Extract Missive van d' Heer Daniel Baron commissaris en directeur in Sowratta aen haer Ed.e alhier dato 1679 mede voor den H.r Suff.s .... XX.

en voorts voor den Heer ged.e de naervolgende stucken volgens seekere aparte memorie gemerckt .... XXX.

Diverse Extracten en copijen van en uijt de Sowratse Resolutien van N.o 1 tot 33 inclusis alle onder de ... Lit.a Y.

uijt

vijff stucq Extracten uijt de Souratse negotie boecken dato 29 mey 1668. 4 april 1669. 26 May 1670. 27 Maart 1671 en 5. January 1672 LL

Seff stucq d° dato 28. Maart 1668. 6 decemb. 1669. 28. May. 6 octob. en 27. novemb. 1670 27 feb. en ult° May 1671. mitsgaders 19 en ult° Maart, 17 april en 25 May 1672 AA.

Copie Resolutie, bij d'E. Mr. andries Bogaert en den raat in Suratta genomen 16. aug. 1672 .... BB

Twee Extracten uijt de Souratse negotieb. der jaaren 1669. en 1670. item 1672 en 1673 CC

vijff stucq d° dato 29 May 1668. ult° d° 1669 28. d° 1670. 28. d° 1671, en 25 d° 1672. DD.

Drie Extracten uijt het Journaal der Souratse negotieboeken der Jaaren 1667. en 1668. dato 8 february 1668. EE

verklaringe van den makelaer Kissendas Sonder das Soon .... FF.

attestatie van Willem Leendertsz en Jan Roelofsz aengaande de verclaringe van den benjaans coopman Manicksen viora .... GG.

attestatie van d° Willem Leenderts en Jan Roelofsz aengaande de verklaringe van den benjaan Giddendas, boeckhouder van Hasia Haebbeech desselfs Zoon mierzi=modeem .... HH.

verklaringe van den voorsz benjaan Gidder=das selfs .... II.

Extract Interrogatorium door d: ~~[illegible]~~ beantwoort .... KK

Item

617

492.
492

Interrogatorium, door S.r Jacobus de Vic[q]
beantwoort. .... LL.

Item copie resolutie getrocken aen 't Sualy
strant by den E.r M.r Andries Boogaerd
en den presideeren raatt van Souratta
versterckt met eenige gequalificeerde
van de bevelhebbers daar present
sijnde den 7 mey 16[..] .... MM

nogh extract Souratts dagregister, vande
jaaren 1668. en 1669. .... NN.

Copie missive by Zijn E. en den raat voorn.
aan haer Ed.e tot bat.a gesz. dato 9 mey 1669. OO.1

Extract d.o by deselve aen d'Ed. Ho. Ag. Heeren
Majores int patria gesz. dato ultimo
novemb.r 1669. .... OO.2

Extract d.o uyt verscheyde missiven, soo van
d'Ed. Ho. Extraord. raat van India en
commissaris Wilhem Volger aen d'Ed.
Ho. Ag. Heeren Majores, aen de Hooge
Regeeringh alhier, aen d'Ed. Ho. Admirael
en superintendent Rijcklof van Goens
en aen den opperhooft coopman Volver-
neck, als van welgemelte Ed.e Ho. van
Goens aen de Hooge Regeeringh geschreven
van N.o 1 tot N.o 14. in cluys en alle
gemerckt met de .... PP.

Item nogh voor den E.r Comm.s volgende memorie
van het different der Souratse onkosten
van de jaaren 1668. en 1669. met die
van 1669. en 1670. .... QQ

Memorie der lijwaeten sedert het jaar
1667. tot 1673. in cluys in Souratta en
Amadabath genegotieert .... RR.

Copie particuliere missive van d'Ed. heer com-
missaris Wilhem Volger uyt Souratta
aen haer Ed.e tot bat.a gesz. dato 4 mey 1674. SS.

copie

Copie missive vande Opperhooft en den Raet tot
Sourabaya dato 16 february 1675. aende
Coninglycke Residentie .... T.T.

D°: aende Ed: heeren Maiores ter
Patria gesz. dato. 20 January 1677 .... V.V.

Memorie vanden Ed: Commissaris en Direct.
Wilhelm Volger aen syn E: vervolger de
hr. Sybrandus Abbema de dato 18 february
1677. .... W.W.

Vier Extracten uyt de missiven der Ed:
hoo: Achtb: heeren Maiores in Patria aen
haer Ed: geschr. dato 20 Septemb. 1675.
4 octob. 1676. 11 mey 1677. en ult°
augusty 1678 .... X.X. 1.2.3.4.

Seventhien stucx soo Extract als copije mis-
=siven, als anders voor den Gr. Ged: .... Y.Y.

Twee originele briefkens van d'hr. Joan van
Hoorn, dat van haer Ed: aen den hr.
Ged: en voor den Schrivende .... Z.Z.

Schriftelycke Requestes voor den selven ..... AAA.

Deductie voor den hr. Diss. soo syn E: sulx
te raade wert .... BBB.

Deductie voor den hr. Ged: .... CCC.

Aldus Geinventariseert en geamplieert Batavia
Int Stadhuys den 14 Aug. A° 1679. en was geteekent
Gualter Zeeman, en Pieter Kettingh onderstond
Gecollationeert Accordeert, Batavia adij 8 September
A° 1679. was geteekent Henr. Symonsz Gerw: Clerq.

Extract uyt het Schriftelyck Rapport
van den E: hr. Willem Volger Zr. wegens syn E:
Commissie in de directie van Sourabaya by syn E:
opgestelt alhier op Batavia P°. Juny 1677.
en in Raade van India overgelevert den 18.
Juny daaraan.

Extract uyt het rapport van
d'Hr. Voeger van A° 1677
aende Hoge regeninge
Raakende des hr. Oostenwyk
en Caclenks

En om myn selven ten vollen te declargeeren van
alles

494.
494

alleen, dat wij te voren en ter kennisse gecomen
is soo moet ick gelijck over 't van Agra en geschie-
dië ook bijvoegen; 't gunt mij van de Amadabatse
en Broitchiase gelegentheden, so uijt Comp:^s als
de maekelaars boecken is gebleken, sijnde voor eerst
het verschil in voors: Amadabatse boecken van de
Jaaren 1664 en 1665: differerende met den ander
=ren ƒ 27644 8/16. dat in de boecken van d' E. Comp:^e
voor den Inkoop van diverse Cleeden in d' Jaaren
meerder dier betaelt te wesen, als den boecken der
maakelaars ten wijsen; gelijck U.E. do. d.d. (des belie=
vende naar te sien) sal konnen blijcken, bij 't geene
Ick daervan hebbe opgestelt, en vervolgens van 't
Agrase gedoente, in de hier nevensgaande memorie
gevoegt; Insgelijcx is in d': memorie ook te vinden
een breede specificatie van de verschillen, in voors:
Amadabatsen boecken t' sedert den 3.^en Junij 1665.
tot 30. maart 1672. monterende gem: verschil
een somma van ƒ 53116 15/16. en gemerckt dit
geheele werck op een seer swack en geen ander
fondament als de boecken van de maekelaars scheen
te rusten, soo heb ick na voorgaande overweginge
goet en nodigh geoordeelt voors: specificatie aen den
oppercoopman Albertus van Oosterwijck (die de
administratie van d': Jaaren tot sijner verant=
woordinge in Amadabath heeft gehadt) en den
Coopman Joannes Bacherus (dewelcke eerst in
Broitchia, en naderhant een jaar in Amadabath
als hooft heeft gepresideert) eens te vertoonen, mits-
gaders haerlieden belast dat se naar genomen be-
sien mij deselve wederom souden ter handt stellen,
in voornemen, soo sijlieden de negative quamen
te speelen, daer als dan tegens de maakelaars te be-
voordeelen; doch na 't verloop van 5 a 6. daagen, quam
voors: van Oosterwijck met het papier te rugh,

seggende

seggende dat hij tegens mij als Commissaris tus=
schen vier oogen wel wilde bekennen, de saaken
in dese directie altoos so hadde gegaen, en dat hij ick
twijffelde hij, off het wel soo veel, als ick hem had
opgegeven, soude bedragen, om dat door hem daervan
geen schriftelijcke memorie was gehouden, versoeken=
de 't selve in de beste voegh mogte werden geslagen
Backerus quam nader, en verklaarde eenige maen=
den bedorven met schreijende ogen, hoe hij A.o 1669.
als hij uijt Souratta door den Directeur Boogaard
als hooft naar Brootchia wiert gesonden, op sijn
aenkomst aldaer, en vernemende dat den makelaer
niet regt in sijn schreven ginck, 'tsulcx gem.te Direct.r
eenigsints bedecht in d'Comp.e en naderhant bij par=
ticuliere brieven hadde bekent gemaakt, maer
niet eenige verwagte antwoorde becomen, en als
hij den maakelaar aenspraeck kreegh geen ander
bescheijt, als schrift 't aen den Directeur &.a; na 't
eijndigen van dat jaarse negotie wederom in
Souratta comende en hopende dat den heer Direct.r
Boogaard hem over sijn schrijvens mondelingh soude
aenspreken, en naar alles vernemen, dogt te ver=
geefs; maar in generale termen, dat hij in plaats
van andermaal na Brootchia te gaen, het secretarie
wederom als secretaris soude hebben te bekleden
en dewijle hij Backerus in dien dienst merckelijck
aen sijn gesigt was gekrenckt geworden ver=
sogt hij seer smeekelijck in Brootchia te mogen
continueeren 't geene ten laasten wiert toege=
staan, mitsgaders dat hij 't sedert dien tijt had=
de moeten helpen doen, een werck dat tegens
sijn hert en conscientie streed, en 't welck ick
hier ons wat wijdlopigh hebbe willen verhalen
ten einde uw Ho. Ed.e daar bij mogte blijken,
hoe

Briefje vanden fiscael Zeeman deswegen aen Sr. Backerus ut alhier gesz:

Soo opregt dat ick in al mijn diensten hebb gegaan.

Sr. Backerus

het bovenstaande is extract uijt het rapport van d'Hr. volger wegens zijne verrigtinge, als Commissaris in Souratta, waar op ick versoeke als nodigh zijnde voor soo veel de materie UE. belangt, dat sigh naar waarheijt en in conscientie believe te declareren, in afwagtinge vant welcke, blijve ondertussen UE. vrunt ten dienst was geteekent Gualter Zeeman ter zijden stont Batav. 11en September 1679.

Item antwoord briefje vanden Coopman Backerus daar op aenden fiscael, tot verschooninge van zijn saak op de beschuldiginge van d'Hr. volger

d'Heer fiscael Gualter Zeeman

Over het deen intruigeren aen mij u dato annex te hebben antwoorde, op het voorenstaande extract uijt het rapport van d'Hr. commissaris volger, werr op versoeck mits desen na de waerheijt geseekert, dat 't selve zijn, voort meerendeel calumnien, en een [illegible] diense verdigtselen, uijt gebraakt, van een ont hatigh, en laugh vervolgend gemoet op den geaccuseerden, die wel expresselijck ignoreert, en ontkent yet van soodanigs te weten, veel wenniger sulcx geleden, off gesegt, en nogh minder [illegible] dierwegh op geklaegt te hebben, 't welck immers met de waarheijt overeengegaan selfs affirmeert des accusateurs overtuijght gemoet, als bij den beschuldigde Jaer en dage nae alle scherpe en met gewelt gesogte informatiens, niet alleen in considerabele administratie gebruijckt, maar ook omtrent de hoge regeringe van India uit gemeen en particulier van soo loffelijcke conduicte voorgedragen, gerecommandeert, en voor dien versogt heeft, dat desselfs jongste avancement voor 3 jaaren daar op gevolght is, 't geen in cas probatoir van fraude, als dan den accusateur

immers

immers niet en soude hebben behooren, mogen
nogh aenbevelen konnen, nogh moeten doen, nogh
ook verscheide andere dingen, int werck stellen, —
die d'onwaarheijt van voorsz. zijn d[e]s accusa=
tien duijdelijck uijtdrucken, hier te lange omme
aan te haalen. —

En wat belangt de gepractiseerde specificatie, die
overhandight sou zijn, daervan is de waarheijt, dat
deselve 15 april 75: den geaccuseerde is vertoont
als hij 2:en dermaant eerst uijt Agra met de —
Caffila daer aengekomen was, en bevorens wel=
ken tijt den geaccuseerde den heere Volger noijt
met oogen had aenschouwt, en daerom mede te
notoir onwaar, dat geallegeert wort, al eenige
maanden bevorens verklaringh soude hebben —
gedaen, maar wel dit volgende waaragtigh, dat
voorsz. specificatie, alsoo doen ter tijt uijt de —
hooge p[illegible] d'E Comp:s huijse uijt [illegible],
gekomen was, denselvigen dagh van daer den
accusant weder hebbe tegebragt, met verclaringe
dat protesteerde tegen de schelmstucken van de
makelaars, welcke over te veel behenden
ontrouw, bedrogh, en dieverije, waarvan gepresenteert
is [illegible] te doen, zij nu sogten indirectelijk
de schult op een ander te laden, om met eenen
door den eerloosen wegh haer van den voorsz.
geaccuseerde wat mogelijck t'ontlasten, te meer
vermits hij uijt trouwe en ijver voor de generale
Comp:e hun op alle de buijten Comptoiren te handt
op de hielen gevolght hadt, nogh ook nimmer van
ijmant van haer in zijn administratie, door
maar te veel aengebode giften had laten willen
corrumperen, waarmeede dan dusgelijck ver-
toonde hoe onmogelijck het was, dat dese valsche
menschen

menschen daar bekeken, met 's Comp.s houders dis=
crepeeren, en dat sulx in mijn tegenwoordigheijt,
alsoo mij derselver getal letters volcomen genoegh
kenbaar waaren, nimmermeer soude konnen blijken;
maar hier heen won den h.r Commissaris ook scheen
geen Zuin zijn, en heeft mij daarom ook noijt hiervan
't zed.t en tot zijn vertreck, dat bij twee Jaar en
was, meer aangesprooken, dogh ondertusschen niet
vergeten zijn verstocht gemoet t' voldoen, mij met
alderhande boon en wederwaardigheden te bejegenen
en buijten actueel bedieningh te spot te laten loopen;
En hier mee is kort en waaragtigh na de waarheijt
opt menttieuse en sendigte begrepen, bij 't voorsz.
extract rapport, den h.r fiscaal gedient, twelck
(Indien hij het nodigh geagt hadde) al van behooren
over jaar en dage te begeeren en geen dings
wanneer ijmands advantement verhanden is,
als in desen mij zij gebeurt, lijden ophouden,
en waarmede den ten onregte geaccuseerde sigh
selven mit niet weijnigh geprajudicieert is, vin=
derdesen hiermede verblijvende, onderstont Ue.
Ed.e ootmoedige dienaar, onderstont Ue.
kreijde dient en dienaar was geteekent Johannes
Backerus. Ter zijden stont Batavia 't Septemb.r
1679.

Resolutie opt req.t ende ingediende documenten van den fiscaal om hem privatelijck visie te geven van alle de secrete papieren van d.r h.r Commiss.s Parvé

Waar op gedelibereert wesende, soo is
eenparigh goetgevonden; gem.t fiscaal Leeman
onder zijnen eedt van behoorlijcke secretesse
privatelijck visie te geven van alle de secrete
brieven en papieren door den h.r Commissaris
Daniel Parvé uijt Souratta aen ons over=
gesonden, omme alsdan naar genomen
lectura derselver, nader redenen te geven; off
hij uijt deselve eenige nader actie van

beschuldiginge

beschedigingen ten laste van d'Hr. Bogaard en den Koopman Backerus vermeent in regten te sullen konnen doen ofte niet.

Ende is te deser materie van de saake van d'Hr. Bogaart tegenwoordigh ook ten dienste van de Generale Compe. nodigh geoordeelt en geamresteert totte meerder satisfactie en gerustheyt, de Heeren Majores int patria dewijle het proces tusschen d'Hr. Bogaart en den fiscaal Zeeman nu eenemaal in state van wijsen gebragt; en van alle verdere ende verdere productie van wederkanten gerenuncieert zijn; den agtbaren raat van Justitie deses Casteels; boven de heer president Balthasar Bort; en vicepreses d'Hr. Willem van Outhoorn in dese saake tot het afdoen van 't voorsegde proces van d'Hr. Andries Bogaart; nogh extraordinair te versterken met den heere ordinaire raad Dirck Blom sullende sijn zitplaatse na't afleggen van den gewoonen eedt in geseide Collegie nemen regt tegen over den president en de eerste vote hebben. het welcke gesegden heere Blom; bij een= paerige stemmen daartoe versogt sijnde; dan ook bereytwilligh heeft aengenomen.

Ende naardemaal het proces tusschen den

Marginalia:

Om te sien off hij daer uyt sess nade tot laste van d'E. Bogaert en Backerus in Regten sal konnen doen ofte niet

totter afdoen van de saak van d' Heer Bogaert is tot gerustheyt den Heeren meesters ook verstaen in de raadt van Justitie te committeren d' H. ord: Raad Dirck Blom

Boven de heeren Bort en Outhoorn

Sullende d' H. Blom sessie nemen over de Presid: en de eerste vote hebben

den gewesen Lith in de raadt van Justitie
Mr. Jan Bitter (die over het opsenden eeniger
particuliere Diamanten &ca naar 't patria,
bij den achtbaaren raat van justitie is
gecondemneert; en ook door de heeren mees-
=ters derwegen expres naar 't vaderlant
opontboden;) en desselfs huijsvrouw Corne-
=lia van Nieuwenroode uit dien al lange heb-
getreijneert en sedert eenigen tijt in
staate van wesen gestaan, eene saake sijnde
voor partijen wedersijds van hoge impor-
=tantie en buijten apparentie tot reconsi-
=liatie, behalvens dien vermengt met scherpe
disputen en veele documenten; die gro-[illegible]
=te hoop haer opmerckinge en consider[illegible]
meriteeren; soo is ons 't gewigte van dien,
met eenen niet ondienstigh geagt; omme
daarvan ook hoe eer hoe beter een eijnde
te hebben; den boven genoemden heere Dirck
Blom mede te versoeken en te committe-
=ren; omme insgelijks als over de saake
van d'h. Bogaart, insgelijks de afdoeninge
van dit proces, in den raat van justitie
te willen helpen bijwoonen; en ten eijnde
brengen. ——

d'h'r Blom insgelijx in den Raad van Justitie gecomm. tot het afdoen van 't Proces tusschen d'E. Jan Bitter en sijn huijsvrouw Cornelia van nieuwenroode

Den E. Commissaris Daniel Parve bij
sijne jongste particuliere missive van den
28. april passado aen ons geschreven

materie

nuatie van sijne bevindinge aldaar on=
der andere poincten ook mentie maakte
van het verschil der Interesten op de geligte
Capitalen, en dat dogh onaangesien hij
deselve hadde verslagen uyt eenige alleen
van met ordre en dagelijxe kennisse der
heeren directeurs betaelt gelijk en hij
ook geen ander verschil van Interest sijn
en hadde gemoveert, dan van seekere
2456 1/16 ropias op een Capitaal van 238
ropias dewelcke hem door den heere out
directeur Sibrand Abbema op sijn vrun=
delijk versoeck souden wesen toegestaen
geweest.

Twee Poincten uyt de Particuliere Missive van den Commissaris Panvé 28 april uyt Souratta

wegens 't verschil der Interest Penningen

Item ook nogh een opsigte der te rugh ge=
braghte moriase nagelen Ao. 1677. in Sourat=
ta, en de ongesorteerde ondeugt die daar
op aldaar namentlijk was bevonden, waar
voor den ... parte na gedane ondersoeck
vermeent den gemelten heer out direct.r
Abbema behoorde te verantwoorden om
dat sijn ... van de quade gestalte dier
Specerije ter eerster instantie door de
ontfangers van deselve behoorlijck rap=
port ware gedaan; Soo is na deliberatie
daer over geresolveert den heer out
directeur Abbema present hier in loco
sijnde

Item wegens de ondeugdelijke op deze nu gebraghte moriase nagelen Ao. 1677 in Souratta

d' Sr. oud Suratse directeur Sibrand Abbema te doen ter hand stellen, omme zijn verantwoordinge daer op te doen

sijnde; te laeten ter hant stellen twee
extracten uijt de voorbenoemde par-
ticuliere missive van d' Hr. parvé, en de
resolutie daertoe spectererende, voor soo
veel die twee saecken van 't bevolk der
intrest penningen en het ondersoeck der
ingelevert ijser raken, omme sijne E.
verantwoordinge daer op te doen en te
[illegible].

Batavia in 't Casteel datum als voren

[illegible]

Corn. Speelman

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn Secr.

Saturdagh 16:e September 1679.

[illegible]

[illegible]

Naar het lesen der brieven bevenaamde-
-dag hier gekomen chialoup van Amboina
en Macassar aangebragt; soo is onder
andere discoursen van de depesche der
schepen naar Ceylon, Mallabaar, Sou-
-ratta en Persia, opgehouden (?) dat de
schepen Coevorden en China, nevens
Sumatra, Ketelbolen (?), gekroonde Vrede
Blaauwen Hulck, Elisabeth en Opmeer
alle te gelijck de reijse sullen nemen
van hier direct naar Colombo, en dat
van de twee eerste alsoo met de andere
schepen Sumatra, Ketelbolen, Hulck, en Eli-
-sabeth van Ceylon op Mallabaar voor-
-... sullen aengekomen wesen;
ten eersten, naar Cochim sullen voort-
zeijlen, om daar het koper nevens partij
houtwercken &ca. voor Souratta in te nemen
en als dan ten spoedigsten de reijse der-
-waarts te bevorderen —

Ter welcker materie mede gesproken wer-
-dende van een bequamen bodem, omme
den heer Extraord.e raat en Gouvern.
Rijckloff van Goens de Jonge met sijn
familie van Ceylon herwaarts over te
brengen

De schepen voor Souratta en Persia, Mallabaar en Ceylon alle direct na Colombo te laten gaan

Ende Souratse en Persiaens vaartuijgs (?) ten eersten na Cochim en vandaar na Souratta te laten voortgaen

Omme den Ceylonsen E. Hr. gouvr: van Goens tot sijn transport teenw.t (?) de gekroonde Vreede, Blaauwen Hulck of een ander en bodem te laten neemd

Therigeir, indien dat ... voor het schip Middelburgh al voor ... van daar over Cormandel of elders sal voortgedepes=cieert sijn, is verstaan sijn Ed. aan te=schrijven, dat hij tot sijn transport sal vermogen te nemen, de gegroonde Vreede de Slauwhulck of wel soodanigen anderen bodem, als daar toe ten meesten dienste van de Comp. sal konnen werden geëmploijeert.

Besoingnes over de saken van mallabaar

nogh heeft den Ed. heer gouv. generaal te deser tijt mede voortgebragt eenige pointen en notulen tot ordres en re=scriptie met de tegenwoordige besendinge naar de cust van Mallabaar.

Geen Siammers op Mallabaar of Persia meer verstreckingh gedoen, dan Coninx eygen Scheepjes en dat ook niet als bij noot

waarvan voor eerst is gearresteert, aen de Siammers na deser op Cochim, soo wel als in persia geen verstreckinge van penningen meer te laten doen, ten ware bij klare blijken, dat het eygene Coninx schepen sijn, dewelcke men in haare noot en verlegentheijt met wel eenige accomodatien soude konnen ontseggen.

Eende is ook verstaan geene Suratse

arabise

[illegible] of Moorse; Ja
als geen Portugese Scheepen of vaar=
tuijgen voortaan besuijden Cananoor,
en onder Compagnies gebiet op Malla=
bar te admitteren; maar hun
alle af te wijsen; en de soodanige; die
egter sonder passen met amphioen ofte
andere verboden waaren, onder het
magt van onse fortificatien mogten
aenkomen, in arrest en verseekeringe
te nemen; sonder daar ontrent op
eenige passen van Europeers regard
te neming, nademaal niemant bevoegt
en is, de Compagnie in haar Souverai=
neteijts prerogativen te verkorten, maar
het Contrarie sal men selfs bij verschij=
ninge van eenige Franssen of Engelsen
op onse conquesten in dien geval hun al
mede op een civile maniere mogen van
de hant wijsen; ten zij bij hooge noot
of ander notoir gebreek zijn wanneer zij
daar van geholpen en [illegible] ende
ten spoedigste weder om sullen moeten
werden voort gedepescheert.

Soo sal mede den Commandeur kunbmaa
ten

Geen moorse of self portugese Scheepen besuijden Cananoor in Comp.s gebiet te admitteren

En die sonder Passen met verboden waaren onder onse magt komen, in Arrest te nemen

Sonder op eenige Passen van Europeers regard te nemen, om dat sij daartoe niet bevoegt zijn

de franssen Engelse off andere bij verschijninge mede civiel afte wijsen ten zij bij hoge noot off gebreek

Recommandatie om het gros vanden Insaam des Pepers van Couchin en Coijlangh to trecken

ten serieusten wel [illegible] gerecommandeert,
omme het gros van den Insaam des pepers
met alle [illegible] naar Cochin en
Coijlangh te trecken en van andere om-
gelege plaatsen daar de Comp. geen soo-
danigen souvereijn gebiet heeft te diverte-

Ceylon doorgaans ruijm van peper van Mallabaar geprovideert te houden

-ren; met verdere ordre omme Ceylon
doorgaans soo voort patria als anders
van Mallabaarse peper kunne in voorraad
en geprovideert te houden.
En soowel onse intentie legt omme door
de [illegible] der in afgaande schepen, als
het adsisteren met eenigh volck van [illegible]
Comp: respect op Mallabar en insonderheyt
ontrent de stoute actiens van den Coninck
van Callicoylan als andere wederom
nae behoorens te herstellen; soo sal het

Comp.s respect ende geschillen met Calicoylan &c. liever in de minne als met gewelt te vereffenen

seer blijcke dervaarts werden gerecom-
mandeert; dat wij die saecken en geschillen
veel liever in der minne als met eenige
meerder forse of gewelts wederom bijgelegt
ende vereffent sagen; en soo mede dat men
de twee inlandse gevlugte coopliedens

Item de coopliedens Babba en Poelicar door industrie wed. tot Comp.s devotie te trecken

Babba en Poelicar van den [illegible]
mosten en dien te divertteeren, ende door
industrie wederom tot Comp.s devotie te
trecken. Insgelijx

Insgelijcx sal den Commandeur en raat werden aangeschreeven, om alle europese papen, soo veel het bij te brengen zij, uijt het gebiet van Cochim te houden, doch den ouden Carmelitaan fre Mattheus om redenen alleen nogh binnen de stadt Cochim te mogen laten blijven tot nader ordre.

Alle europese Papen uijt het Cochinse gebiet te houden

Maar den ouden Carmeliet fre Mattheus daer te laten blijven tot nader ordre

Batavia int Casteel datum als vooren

Van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secrs

Donderdagh 21 September 1679.

'smorgens Extraord.e vergaderingh

[illegible] 't lesen ende [illegible] der brieven van Ceylon, Malabaar [illegible] [illegible] zijn te deser vergaderinge binnen geroepen de opperhoofden van het schip den blaauwen hulck, om reden te geven; van de boven gewone te kort uijtgeleverde rijsladinge int begin deses [illegible] aen Caap de goede hoope, en waarop sij ondergehoort wesende hebben van [illegible] kortdigen en onbehoorlijcke uijtleveringe aan voorsz Caap soodanige sufficante redenen gegeven; dat daarop verstaan is hun van die voorsz onderwigt bij desen te [illegible] en vrij tekennen; ende daar over naar gemelte Caap de goede hoope wegens soodanige onbehoorlijke procedúren [illegible] advijs te geven.

de Opperhoofden van 't Schip den Blaauwen hulck, op hun gegeven suffisante reden vande te kort uijtgelevende Rijs jongst aende Caap daar van [illegible]

En over sodanige onbehoorlijke manieren van doen na de Caap advis te geven

Is mede voorts ook goet gevonden de vlagge over de nu vertreckende 8 bodem tot Colombo toe te defereren aan den schipper Jan Witboom op't schip 't wapen van tertholen. —

Schipper Jan Witboom de vlagge over de 8 scheepen na Ceylon tot daar toe gedefereert

Batavia int Casteel datum als boven

Van Goens
[illegible]
Balthasar Bort
Anth. hurdt
Dirck Blom
W. van Outhoorn
Joan Camphuijs
[illegible]

Vrydagh 22.e September 1679

Is den Sergeant Berkman Cornelisse van Amsterdam op syn versoeck gelicentieert, omme met syn vrouw en familie per de aanstaande retourvloote naar het vaderlant te mogen vertrecken. — | den Sergeant Berckman Cornelisz met syn familie nat Patria verlost

Item

Gelyck mede de huysvrouw van den onderkoopman Pieter nieuwenhuys om met 't fluyt Sarenburgh na haar man leggende op Sumatras westcust, te mogen overvaeren. | de huysvrouw vanden onderkoopman Pieter nieuwenhuys na haar man op de Westkust gelicentieert

Ende is insgelycx de onderchirurgyns Joannes Jonkhals en Jan Lesiers geaccordeert, om met hun huysvrouwen en familie naar voorsz westcust te gaan; en aldaar geemployeert te werden. — | Item de onder Chirurgijns Joannes Jonkhals en Jan Lesiers met hun familien na de voorsz Westkust

Den borger en glasblaeser Jan Vrouwlingh aº 1675 mettet schip 't huys te Cleef alhier aangelant by request te kennen gevende de slegte neringe der glasblaserye, en dat hy daar mede niet konde voortraaken, ende deshalven versoekende: omme onder een redelycke conditie weder in Comp.s dienst te mogen aangenomen en geemployeert; ofte andersints met syn vrouw en familie per de aanstaande retourvloot wederom naar het vaderlant gelicentieert werden; | den borger glasblaser Jan Vrouwling versoekt in Comp.s dienst geemployeert off anders nat vaderl. verlost te werden

Soo

Waer op hem sijn versoeck met sijn Familie na 't Patria is Geaccord: gelijk hij uytgekomen is Als Ondercoopman

Soo is goetgevonden het laaste versoeck den=selven toetestaan namentlijck om met de retourvloot te mogen repatrieeren in die qualiteyt en rangh als hij door de heeren meesters uytgesonden is, namentlijck als ondercoopman op onse schepen.

Carel Bastiaense van Leermeester Gestelt tot Inlants kranckbesoecker met 10 Rd. smaants

Carel Bastiaanse Inlants leermeester kin=ner staande met getuygenisse van d'eerwaar=de kerckenraat van sijn bequaamheyt en provisionelen dienst als Inlands kranckbe=soeker die hij in mits vacante plaatse al een wijle heeft waargenomen en versoecht derhalven omme daarinne te mogen werden bevestight; soo is sulcx bij desen geapprobeert en denselven voortaan toegeleyt de ordinaire daartoe staande belooninge van thien rijcxdaeld ter maant.

Item Francois Thomas wordt tot Inlants Leermr: met 6 Rd. [illegible]

Gelijck dan mede nogh op de getuygenisse van gemelte kerckenraat tot Inlants leer=meester is aangenomen Francisco Thomas met een tractement van ses rijcxdrs ter maant.

Doctor Louis de Keyser in plaats vanden overleden Verdiere wordt als Doctr. in Compu: Hospitael geplaatst met Zijn presente gagie van 60 gl.

Nademaal den doctor Pieter Verdiere sijn dienst gehadt hebbende in Comps: hospitaal eenigen tijt voorleden alhier is komen te overlijden; en dat den Coopman Louys de Keyser jegenwoordigh versoeck doet; omme

in

in dessels stede aldaar te mogen werden
geëmployeert; soo is goet gevonden denselven
daartoe weder aan te stellen en te gebruijken
met sijn presente gagie van 60. gl.ˢ, als zijnde
mede een doctor van goede studie en experientie
en bevorens noghmaals soodanigh in voorsz
siekenhuijs geëmployeert geweest.

Wilhem ten Reyne van deventer medecine doctor aᵒ. 1674 soodanigh hier te lande gekomen met het schip Ternaten en althans nogh in die qualiteijt winnende 60. gl.ˢ als in in vergaderingh binnen staande versoekende vermits sijns expiratie vermeerderingh van gagie alsoo eerlange ten dienste van de Comp.ᵉ naar Sumatras westcust staat te vertrecken; soo is daar op nagelesen het geene de heeren onse principalen onder dato ultimo augustij des voorleden jaars 1678. nopende sijn persoon aen dese vergaderinge schrijven. luijdende aldus.

Doctor willem ten Reyne gaande na Sumatras westcust verbetert van 60 tot 90 guldens ter maant

En alsoo de luyden (namentlyck op Sumatras West-
kust) veele sieckten in ongesontheden onderworpen syn,
sal het nodigh wesen, datmen die kust, voornamentlyck
Poulo Chinco niet alleen gedurigh voorzien hout van
alle nodige medicamenten, maar insonderheyt mede
van een goeden en experten doctor in de medicine
mitsgaders apothequen en chirurgyns, waartoe wy by
desen, 't werck aen de gangh wesende wel soude
konnen projecteren doctor Wilhelmus ten Rhyne
onde

687

ende dat uyt oorsaecke deselve mede is een goet
chimicus, en dat de kunst van chimie omtrent
het werck van de metallen van besonderen dienst
en nuttigheyt soude kunnen wesen, die wy houden
dat met seer goede vrugt mede soude konnen en behooren
geplaast te werden int voorsz bergh collegie voor off
naast den onderberghmeester; Soo een doctor sal mede
buyten des meerder en beter bequaamheyt hebben om te
observeren wat de constitutie van't climaet en dat lant
tot conservatie van de gesontheyt sal dienen gedaan, off
gelaten, en specialycken mede hoedanigh de lyffeygenen
Insonderheyt die daar eerst aankomen sullen dienen
gegouverneert te werden.)

Waarop zynde gedelibereert, soo is verstaan
Zyn E in qualiteyt van medecine doctor
toe te voegen, een tractement van + negentigh
guldens ter maant, beden inne gaande.

Sara van Bengalen wedu: van Gerrit hendricxz van der Horst Repudium haeres boedels vergunt

Sara van Bengale Inlandse vrouwe en wedu-
we van den borger Gerrit Hendricxe van der
horst bij requeste verthonende den Insolventen
en armelycken staat van haares mans naar=
gelaten boedel met Instantie omme deselve
derhalven te mogen repudieeren; Soo is verstaan
haar sulcx te accorderen met Committimus
aen den E gereghte deser stede.

Op de nominatie van schepenen tot een schepen in plaets van den overleden Jaspar van Coleer

Den heer antonio hurdt als president van
schepenen Indienende 2 resolutien op 18 a 20. deser
bij haar eerw. genomen over het werck van
het graven der kingsloote &ca. Soo is daar bij
onder

onder anderen ook gerekent gevonden en voor
gedragen; een nominatie genomen uijt de
vorige van 28. Maij voorleden tot verkiesinge
van een ander persoon in schepenen Collegie in
plaatse van den overleden onderkoopman Jaspar
van Collen en waartoe dan is genomineert
en verkoren den Opperkoopman Corn: vander Duyn. Is verkoren den Opperkoopman Cornelis vander Duijn

Delijck mede in plaats van den doctor Wilhem
ten Reyne, die in korte dagen naar Sumatras
westcust staat aftegaan tot buijten regent
van't Lazarus huijs deser stede (welcke tegen=
woordigh op het Eijlant Purmerent werd begon=
nen te maken) wederom is geeligeert den
Albert de Reus baas timmerman en hooft op
het Eijlant onrust, welcke daar seer nabij
is gelegen; en dewelcke derhalven tot die opsigt
naast sal bij de hant sijn en vaceren konnen &ca. Ensoomede in Plaats van dr. ten Reyne tot buijtenregent van't Lasarushuijs den Baas van onrust albert de Reus

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

Van Outhoorn

Balthasar Bort

Anth.o Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Jan van Hoorn
Secr.s

514.
514

Woensdagh 27en Septemb:r 1679.

Namiddagh Extraord:re Vergaderingh

Deliberatien over de saken op Sumatras westcust

Naar het lesen der advisen, soo even uijt ons leger op Javas oostcust en van Sourabaija outfangen, is verder bij de vergaderingh ge=
=delibereert en gedisponeert op verscheijde saaken uit met de fluijt Saxenburgh eersdaags na de westcust van Sumatra te ordonneren; en daar op, vervolgens ten principalen geresol=
veert het onderstaande namentlijck.

Voorstel om al Comp:s Sout aen den panglima Radja te leveren tot de Rd.s selfs te declineren

Dat het voorstel van den Commandeur Hurt en raat, om al het Sout dat de Comp:ie daar mogte aenbrengen, aen den panglima Radja op Padangh tot een vaste prijs van veertigh Rijxd:rs het last te leveren, om verscheijde consideratien sal werden gedecli=
=neert.

met het delogieren van het hooft Comptoir ende des Command:rs Residentie van Padang na Poulo Chinco nog voor eenige tijd te temporiseren

Dat onder verscheijde speculatien over het ver=
plaatsen van het hooft comptoir ende den Commandeur van Padangh naar Poulo=
Chinco, echter voor best en raadsaemst werd geoordeelt; daar mede tot nader ervarentheijt en bevindinge van den toestant en voortgangh der Continuë om verscheijde opsigten voor eerst nog te temporiseren; alleen dat den Commandeur voor af met de komste der jongst

gegane

gegane Bergmeesters en Berghwerckers sigh in persoon na Clinco en Sillida sal verwoegen omme het wercke der mine soo veel mogelijck aen de ganck te helpen; ende nodige wooningen en materialen als verderen ommeslagh te besorgen, waartoe de meest nodigste timmeragie soo tot Sillida als Clinco met de in voorgenome grooter uytbrendinge aldaar; naar tijts gelegentheyt aan 't goet overlegh van den Commandeur en raat wert en blijft gedefereert; omme ook deswegen als omtrent het bearbeyden en voortsetten der mine met den voorat geprojecteerden Bergraat volgens onse resolutie van 11.de Septemb.r passado, en in nader beraamde provisionele Berghordre uyt het opgegeven geschrift van den berghmeester Francois Blandre tot dat men nadesen uyt het vaderlant of anders bequaam sal wesen daerinne verder positive te ordonneren, ten meesten dienste van de Comp.ie te consuleren omme ook na de intentie der heeren meesters soo wel de Songij Capajangse als de reets begonnen Sillidase mine, soo haast de gelegentheyt sulcx toelaat, mede eens ter preuve aan te tasten en te bearbeyden; omme te ondervinden wat daar van mede te verwagten mogte wesen.—

Latende de Commandeur alleen somwylen derwaerts gaan omme 't werk der goutmyne voort te setten

Ende benodigtheden werden omslag aldaar te besorgen

Omme daer omtrent als 't bearbeyden der mynen meden gestelden Provisionelen Bergraat te confirmeren conform de nu beraamde Provisionele bergordre

de Songij Capajangse myne by eerste gelegentheyt eens mede te ondersoeken

Dat'er van d'eerste en tweede soort goeden

erts.

516. 516

Soo veel goeden erts als mogelyk off by gebrek van dien partye der slegtste soort te herwaerts te ontbieden tot 50000 ℔. ___

ertb soo veel herwaarts moet werden bestelt, als eeniger maten sal konnen brengen wesen ofte bij gebrek van dien een goede partij der slegste soort ofte slym tot de quantiteijt van vijftigh duijsent ℔ toe met die ordre

Alle de onkosten der goutmyne voortaan een aparte reecq: te geven

omme voortaan van alle de onkosten die tot en aen de mine komen gedaan te werden een aparte pertinente reecq te houden; en soo

En soo mede de erts &c. die er uyt komt

mede wat quantiteijt erts &c. deselve daar tegens wederom komt uyttelevere, waar met het nu al zedert 8 a 9 jaren na proportie der ongelden seer weijnigh heeft beslooten ende waarom met dan nu ook op meslig van den

Nader verklaringe van den Commandeur en bergraden over de presente en verdere apparentien der goutmyne te vorderen

Commandeur ende respective bergraden per een schriftelycke verklaringe en nader meditatie na waarheijt van de presente bevindinge en verdere apparentien der goutmijne sal vorderen; omme tot naerecht voor de heeren meesters uit patria te dienen. ___

De keyser van Indrapoura tot behertiginge zyner saaken en peper cultuure te exhorteren

Dat men den keiser van Indrapoura als nogh tot meerder verblijff en behertiginge van saaken, ende peper cultuura in sijn rijck, met alle industrie sal animeeren en exhorteren.

By ontvoerten tot Baros de effecten en omslag van daar na Padang over te brengen

Dat men bij vervolgh der op nieuw swevende ontroerten tot Barob, sal vermogen alle de Comp: ommeslagh en effecten van daar naar Padangh overtebrengen, en alleen ___

t waarwater

waarvaer daar ontrent tegen de vreemde
handelaars dan laten bevrijssen: dogh an
dersints bij veranderinghe ter goeden en
bevrediginge dier twistgierige volcken onder
elckanderen; het Comptoir ende Negotie
daar ter plaatse hebben aen te houden en te
continueeren; Gelijck ook als nogh met de
besendinge na de Niasse en Niacose eijlanden
Is verstaan te laten geschieden om het ge-
rieff van verscheijde levensmiddelen die
van daar voor onse besettelingen werden
getrocken; schoon genomen er geen slaven
te becomen zijn, en die men anders egter na
voorstel van den Commandeur tot een re-
delijcke civile prijs van de Malleijtsche han-
delaars sal mogen kopen; om datse getuijght
werden tot het onderaartse mijnwerck bequaam
te wesen —

En alleen vaan waerd daar ontrent tegen de vreemde handelaars te bevrijssen

dog bij vredige tyden dat Comptoir aenhouden

Gelijck mede nog de besendinge na de Eijlanden van Nias en Niaco

Schoon en geen slaven te bekomen zijn, die men egter van de Maleijtse handelaars sal mogen koopen om hun dienstigh in de Goudmijne

Ook is aan de onderkoopleden Pieter Maan-
hout en Cornelis de Vries uijt haare langdu-
rige impotentheijt sonder reconvalisatie ter
westcust, hende hunne opkomste en verlossinge
na herwaarts geaccordeert en wijders geap-
probeert de gedaene verkiesinge aldaer
van. —

de onderkoopluijden Pieter Maanhout en Cornelis de Vries mits impotentheijt hun opkomste van de westkust toegestaan

Den onderkoopman Reinier Huijs tot
administrateur op Padangh

Geapprobeert Reynier Huijs tot administrateur

Den onderkoopman Pieter Nieuwenhuijs
tot fiscaal

Pieter Nieuwenhuijs tot fiscaal

Den

En Joannes Staal tot Guarnisoen boeckhouder en Sabandaar

den adsistent Joannes Staal tot guarnisoen boeckhouder en Sabandaar.

Den Command.r Melchior Hurdt verbetert van 130 tot 150 g.s 's maende

Gelijck mede den Commandeur Melchior Hurdt op sijn gedane versoecke en om genoegen dat hij aldaar in sijnen dienst is gevende; verstaan hij te verbeteren van 130. tot hondert en vijfftigh guldens ter maant.

Hans Kock van Funen tot vaendrig met 40 gl. [illegible]

En Insgelijcx op sijn E. voordragen den Sergeant Hans Kock van Funen tot vaandrigh absolut met veertigh guldens ter maant voor drie jaaren, soo als dit alles mede in onsen brieff derwaarts af te senden gustandiger sal werden verclaart.

de fluyt de Hasenbergh nog mede om hout en sout na Japara af te senden

Behalven de fluijten Geele Beer en Winnenum; is nogh verstaan om een Ladinge houtwercken als party hout ooch weder na Japara af te senden de cloecke fluijt den Haesenbergh en met de eerste bodems ook goede party amphioen en cleden, omme metter tijt in de negotie langs de Javaanse cust na vermogen in te dringen; daar toe dan ook Winnenum de comptoiren van Tegaal en Samarangh aenlopen sal met ernstige recommandatie aen de residenten totte voortsetten van 't procureren der

Recommandatie der w.e etc. tot de Procura van hout ent maken van chialoupen

der

Ter sonderlinge onttrecken salb aenmaaken van partij cloeke cliplonpen daar allomme.

Mede is verstaan nagr Tanjongpoera te ordonneren den losen regent Wiera Saba, die al wederom sijn oude quade gangen schijnt in te slaan, soo hij daar bij de hant is oft mogte komen tot nader ordre niet weder te largeren, maar in verseeckeringe aante houden.

Ordre na Tanjongpoura de onden Regent Wiera Saba tot nader ordre in verseeckering te houden

Eyndelijck heeft den heer directeur generaal Cornelis Speelman als nogh rapport gedaen dat de romp van het afgeleyde onbequame Jagje d'Engelse Anna voorleden saturdagh den 2de deser in publique opveijlinge is verkogt aen den chinees t'Songwanko voor de somma van vijftigh Rijcxdaalders.

De Romp vant Jagtje d'Engelse Anna verkogt voor 50 rs^ro^

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens
Cornelis Speelman
Balthasar Bort
Anth. Hurdt
Dirck Blom
Joan Camphuijs
Joan van Hoorn
W. van Outhoorn
Secr

Dijns-dagh 3.en October 1679.

Den schipper Dievert Kool voor hem en de verdere opperhoofden van het schip den Hollandsen Thuyn tegenwoordigh versoek doende om de premie daarer gedaane uytreyse van wegen de Kamer Amsterdam over St. Jago en Caap de Goede Hoope in 7. maanden en 8 dagen dogh waar van zij wel een maant hebben stil gelegen; wesende uyt Texel afgezeylt 19.en december 1678. en de hier verscheenen 27 July jongstleden; Soo is haar na behoorlijcke gedaene reeckeningh der consumptie toegeleyt de volle sesmaandige premie.

Aen opperhoofden vant Schip den Hollandsen Thuyn voor gedane uytreyse toegeleyt 6 m.r Premie

Den Borger Hendriek Pepinxter op 31.en voorleden maants bij request te deser vergaderinge versogt hebbende; omme den boedel van de weduwe van den Inlants Luytenant Coen Jansen waarinne hij nevens den borger Gabriel Matthesen (tegenwoordigh hier niet present wesende) tot universele erffgenamen zijn geïnstitueert; Soo is denselven doenmaals met voorsz request gerenvoyeert aen den agtbaren raat van Justitie deses Casteels omme die saake eens te examineren, en daarvan aen ons berigt te geven

Den Borger Hendrik Pepinxter toegestaen den boedel vande Wed.e van Coen Jansen onder benefitie van Inventaris te mogen Aenvaerden

-wen; 't welck dan door 2 leden uijt gemelten
-de na behoren geschiet; en volgens haer ge-
gegeven verklaringe geoordeelt wesende;
het voorschreve versoeck in redelijckheijt en
buijten Injants prejuditie te bestaan; soo-
is dan als nu, op de nader instantie van
gemelten Lepinaster verstaan, hem het aen-
-nemen en aanvaarden van dien boedel, onder
benefitie van Inventaris, bij desen te accor-
-deren; en ontrent deselve verder sodanigh
te handelen; als de billijckheijt sal mede-
brengen. —

Dorothea Steght weduwe van den stierman
Bartholomeus Steght en gewesen vroedvrouw
te deser stede, al eenige malen versogt hebbende,
licentie ongmette aanstaande retour vloot te
mogen repatrieeren, mits zij hier al lange jaren
heeft geweest, en sij wat gebreckigh aen haar
gesight begint te werden; soo is haar sulcx
tegenwoordigh geaccordeert, sonder betalinge
van kost ofte transport gelt. Dorothea Slegt Licentie nat Patria vergunt vragt vrij

De huijsvrouw van den sergeant Jan de Klerk
van Middelburgh, bij requeste te kennen gevende,
dat haar man in 't vaderlant, op sijn recq. met
eenige schulden was belast; en gevolgelijck nu
alhier tot onderhout van hun familie, geen
verstreckinge konde genieten; en derhalven

versoekende

647

versoekende t'harer sustentatie, met een gedee
van sijn gagie te mogen werden gesup-
diteert; Soo is daar op verstaan dat

De getrouwde luijden die met Vaderlandse schult beswaert en behoeftig zijn niet meer als ⅓ jaarlijcx van hun gagie te laten inhouden

van gemelte vaderlandse schult niet meer
als ⅓ jaarlijcx sullen werden ingehouden,
om de eijgen behoeftigheijt dier luijden; ende
dat sulcx ook voortaan tot een permanente
ordre ontrent andere van die nature sal
werden geobserveert en gepractiseert.

Op 't versoeck vanden adsistent
16 Daniel Kock

Den Boeckhouder Daniel Kock op 't passado,
en nu andermaal versogt hebbende, dat er
mogten werden genomineert, en gestelt, eenige
personen tot revisieurs, over en in het proces
tussen hem en sijn huijsvrouw, waarvan
hem de revisie op 10 februarij deses jaars, al is
toegestaan en geaccordeert; Soo is daarop
naar resumptie en bevindinge, dat er nogh
4 van de leden in den raad van Justitie in
wesen sijn, die bevorens over sijn saake
hebben geseten, namentlijck d'H.r Willem
van Outhoorn, d'H.r Abraham Andes, Anthonij van
Vorst en Abraham van Riebeeck, verstaan
daar bij als adjuncten en revisieurs tot af-
handelinge van voorsz. saake te nomineren;

Sijn tot Reviseurs in sijn toegestane Revisie genomineert d'H.r Bort, Casar, vanden Bolck ende Gheijn

de 4 andere leden, boven die tegenwoordigh
in voorsz. banck van Justitie sittende
namentlijck d'H.r President Balthasar Bort,
d'H.r Martinus

d' E. Martinus Caesar, d' E. Daniel van den Bolck en
d' E. Jacobus de Gheyn.

Wijders is geresumeert seecker billiet offte plac=
=caat ten versoeke van den Curateur ad
lites Manuel Cornezes opgestelt, tot adver=
=tentie, dat alle die eenige pretentien off ar=
=resten, op de middelen van overleden Comp:s
dienaren vermenen te hebben; deselve binnen
seeckeren korten tijt sullen hebben te insti=
tueren, of dat se andersints daarvan hier
in India sullen versteken blijven, om
redenen daarbij nader uijtgedruckt, ende
met eenen verstaan, het selve soodanigh
te approberen; ende door den advocaet
fiscaal van India met gecommitteerde
uijt den agtbaren raadt van Justitie, ter
gewone plaatse te doen publiceren en affigeren;
luijdende aldus:

Placcaet opt versoeck vanden Curateur Adlites geemaneert dat de Pretendenten op eenige middelen van de overleden Comp:s dienaeren sig alhier binnen seeckeren tijt sullen moeten openbaeren

Rijckloff van Goens Gouvern:r Generaal
uitsgaders de raeden vanwegens den generalen
Nederlandzen staat in India, allen den geenen
die desen sullen sien offte hooren lesen doen te
weten, door dien veel en verscheijde maalen
ons te vooren gecomen en gebleken is, dat de
naelatenschappen van Comp:s affgestorvene diena=
=ren, naar het liquideren en affsluijten binnen
tiecq, ten Generale Soldij Comptoir des casteels
met

649

met arresten ten behoeve van d'een off d'an=
=der zijn beswaart geworden, en waar door dan
niet selden is comen te gebeuren, dat het termijn
van haare middelen een gantsch jaar laater is
moeten, en konnen gedaen werden tot merkelijke
prejuditie van de geinteresseerdens, en geen minder
moeijelijckheijt voor de heeren onse principalen, die
door de behoeftige erffgenamen continueel aengeloo=
=pen en gemaant werden. Soo heeft ons goet ge=
=dagt, gelijck ons goet dunckt bij desen, tot voor=
=koominge vant een en't ander, dit biljet onder de
handtijkeninge van onsen secretaris aller wegen
ter behoorlijcke plaatse door den deurwaarder
van den Agtb: raat van Justitie deses casteels
te laaten aanslaan, om daar met een ijgelijck
wie het ook zij te adverteren, en te kennen te
geven, dat alle de geene die eenige pretentie
meijnen te hebben, en te konnen verifieren
en ten laste van de nalatenschappen van soodan=
=nige dienaren, als tusschen den eersten Septemb:
1670 tot den laasten Aug: 1679. off jongstleden
hier off elders overleden deselve ten Generale Sold=
comptoir voorsz aen den Curateur ad lites Emma=
=nuel Bornezee aen te geven, en bekent te maken
ook en soo't nodigh zij, daer actie in regten te
Instituëren, tusschen heden, en den 16.e deser
maant, op pæne dat de geene, die daer in comt
te manqueren, en sigh selve te versuijmen, van
sijn regt en pretentie voor altijt sal sijn en
blijven versteken, immers hier in India, sonder
dat ooijt eenige arresten zullen werden verleent,
na den voorsz vastgestelden dagh, alsoo wij dit dus daenige

ten

ten goede van de erffgenamen, en ten genoegen
van onse heeren principalen bevinden te behoo-
ren. Onderstont, Gegeven tot Batavia int
Casteel in onsen Raede den 3en octob: 1679. en
gepubliceert, mitsgaders ter gewoone plaatsen
geaffigeert, den 4 daeraen volgende. Lager
stondt ter Ordonnantie van haer Ho: Ed:
den Gouverneur Generaal ende heeren raaden
van India, was geteekent Joan van Hoorn secr.

Op de nadere ondervindinge en rapporten
van den Sr Jacob van Dijck, volgens het bericht
van den heer Gouverneur Generaal heden in
raade gedaan; dat men int graven der
vastgestelde Ringsloote (dewelcke al werd
begonnen) met de wijtte van 3 in plaats
van de geresolveerde 4 roeden, sijns genoegh
sal hebben en erlangen tot het opmaken der
geprojecteerde dijck daar binnen ende dat als
dan volgens de Calculatie van den Coopman
van Dijck; daarmede wel 1/3 van de sware
onkosten soude werden uijtgewonnen; Is
na deliberatie daarover; goetgevonden met
het graven der Ringsloote tot de breette van
drie; in plaatse van 4 roeden te laten
voortvaeren.

[margin:] de Begonnen Ringsloot in plaets van 4 maer 3 Roeden wijt te laten graven om dat sulcx wel 1/3 minder sal kosten

Nademaal het eerw: Collegie van heeren
schepenen

526. 526

Nademaal heeren Schepenen Schynen te declineeren de sorge over het graven der singslooten

Schepenen bij haare resolutien van den 18. en 20. der voorleden maant op dese val gedient, over de qualificatie en de sorge die wij bij onse resolutie van den 15.en augusti hun eerwaarde hadden opgelegt en aenbevolen, over het graven der vastgestelde singslooten, als het innen der penningen van de voorgestelde heffinge over alle erven en landen beneffens de administratie van dien etc. eenige difficulteiten schijnen te maken; en die eere welcke wij hun collegie daermede meijnden aen te doen te declineeren, onder voorwerpsel insonderheijt van de 5 borger schepenen van de swaare en moeijelijcke stadthuijs besoingjes, ende dersalven; tot dat werck bequaamlijck te sullen konnen vaceeren buiten merckelijcke prejuditie van hun eijgen belangen, en middelen daarmede zij in desen tijt haare onderhout moeten gewinnen; soo is daar over jegenwoordigh na deliberatie verstaan; dat hetselve geensints van onse verwagtinge uijt schepenen collegie hadde geweest en dersalven den heer president van schepenen Anthonio Hurdt goetgevonden te ordonneren, omme op morgen 't voorsz eerwaarde Collegie generalijck in een bij een komste (boven het geene de 5 borger leden derselver bevoreus op 18.en Septemb: van haare verklaringe

aen

aan ons hebben doen indienen, te doen af=
=vorderen; een nader en Cathagorese ronde
uijtinge en resolutie van haar allen en
ijgelijcx intentie, naementlijck of zijlieden
conform onse opgedrage qualificatie van den
15:e Augustij, de besorginge en uijtvoeringe
van het graven en voltoijen der Ringsloote,
nevens 't geene daer aen dependeert, souden
gelieven op en aan haer te nemen ofte niet;
omme dan vorders na dat becomen bescheijt,
bij ons verder het nodige in te werden ge=
=ordineert en besorget.

Is goetgevonden haer E:
derwegen een nader
Cathagorese antwoorde te
doen afvorderen

Of zij de besorginge der
Ringsloote &a. willen op haer
nemen of niet

Den Heere Gouverneur Generaal in Raade
proponeerende, of men het gehuurde fluijtschip
de Romeijn conform onse resolutie en inten=
=tie van 20. Julij precys tegen den
10 à 12 deser met een korte advisbrieff
naar 't Vaderlant soude laten retourneren;
dan wel, off men dien bodem nevens eenige
der gereedste retourschepen tesamen voor de
eerste besendinge soude afsteken tegen medio
of 20. der aenstaande maant, soo is daar
op na omvrage eenpaerigh besloten; de gem=
gehuurde fluijt de Romeijn, dewijle deselve
volladen en gereet is leggende, tegens den
10 deser in Godes name over de Caap de
goede Hoope te laten voor afgaan; en daar
mede

Den Gehuurden fluijt de
Romeijn tegens den 10:e
deser voor af naar Patria
te laten voortgaen over de
Caap voor de camer Amsterd:

mede alleen kortelijck de heeren Majores
den toestant haerer saaken op de respective
Comptoiren hier in India te notificeeren
en bekent te maaken, ende de voorz. bodem te
Consigneeren aen de Camer Amsterdam van
daar deselve gestuurt en uijt gevaren, ende gevolgh
ook weder t'huijs behoorende Zij.

Nadien eenige onser Javanen op gisteren ontrent
ofte niet verre van Anchee gerencontreert
hebben 2 bantamse roovers of slaven dieven, ende
na eenige schermutselinge deselve vermeestert
en de hoofden daar van binnen gebragt; Is
niet ondienstigh geagt, in de presente consti-
tutie des tijts, dat die stroperijen en moor-
derijen ontrent onse goede Ingelanden al seer
veel in swang gaan, voor alle koppen die ons
volck sullen binnen brengen en bewesen hebben
van regte schelmen, roovers en menschen dieven
te wesen, toe te leggen een premie van drie realen
Ider, gelijck in oude tijden daar ontrent mede
pleegh te werden gehandelt.

Een Premie van 3 Rds gestelt op ider hooft der Roovers en bantamse moordenaers, die hier in onse landen werden geattrappeert

Batavia int Casteel datum als voren

J. van goens
Joan Maetsuijcker
C. Speelman
Balthasar Bort
W. van Outhoorn
Joan Camphuijs
Anth. hurdt
Joan van Hoorn
Dirck Blom

Donderdagh 5e October 1679

s'Morgens Extraord: Vergaderinge.

Heeft d'Ed: advocaet fiscaal van India Mr. Gualter Zeeman, in raade van India Ingedient het navolgende Request.

Request vanden fiscael Zeeman om copie off Extract seeckere missive vand H. Commiss.s Parvé uyt Souratta raekende d'H. Bogaard

Aan d'Hooge Regeeringe van India

Den fiscaal van India Mr. Gualter Zeeman heeden morgen becomen hebbende, Extract van uwe hoogh Ed:s geresolveerde in dato den 16. Septemb.s laestleden ; op syn Ingediende in dese hooge vergaderinge den twaelfden dito, daar bevooren, waarop hem ook soo van stonts visie en lecture gegeven synde, van seekere secrete brieven en papieren, door d'Hr Commissaris Daniel Parvé uyt Souratta aen uwe ho: Ed:s overgesonden: verclaart daarop, onder alle caarters en papieren, dien hy aldaar gesien heeft ; geen andere gevonden te hebben, als seekere missive by gemelte h.r Parvé uyt Souratta voorsz aan uwe ho: Ed: geschr. in dato 28 April deses lopenden jaars 1679. die hem inde saake tegens d'Hr Boogaerd meermaals gemelt soude konnen dienen, van welcke missive hy fiscaal versoeckt copie off affschrift, ten minsten en in allen gevalle Extract voor soo veel eenighsints in en tot de bewuste saake kan doen en dienen, omme die als nogh onder benefitie van relief, ten voorsz proçesse tegens d'Hr Boogaerd inte dienen: 't welck ten spoedigsten soude dienen te geschieden, om dat voorsz proçes alreede by de

hant

65

Dant is genomen, mogende bij den Regter op dit bewijsstuck, off dese productie soo veel regaard genomen werden, als denselven in conscientie naar Regten sal bevinden te behooren, sonder dat den fiscaal hem bevoegt off gestelt vind, op de sufficantie van dien in regten bij desen nader te konnen off mogen de=clareren, als zijnde het point, en officie van den Regter dat hij fiscaal, aen sijn hoogh wijs en discreet oordeel gedefereert laat: versoekende gantsch eer=biedigh gelijck van zijn voorige Resp: Ingediendens ook alsoo van desen, insertie in uw ho.. Ed: gene=rale Resolutien magh werden gedaen, om hem in gelijcker voegen als voren, daar van in tijt en wijle te konnen en mogen dienen, was geteekent Gualter Zeeman, ter zyden stont ter hooge ver=gaderinge ingedient op Woonsdagh den 4 Octob 1619 des avonts naart gebeth.

Considerasien om hem de Papieren te geven of niet om de twijffelagtigheyt of se in Regten kennemelijk zijn off niet

Waarop in seriense opmerckinge gekomen zijnde, of het geven van soodanige Extracten uijt secrete brieven ofte Rapporten twijffelagtigh zijnde, off se in regten iets souden konnen be=wijsen; niet wel souden konnen zijn een oorsaak, dat de Commissarissen int aanstaande door de heeren onse principalen ofte dese vergaderinge te verkiesen: werden geintimideert; en beschroomt gemaakt om voortaan haer gevoelens en sen=timenten bij geschrifte bekent te maaken; dewijle het uijtgeven van soodanige Extracten veeltijts meer konnen dienen; om de Com=missarissen gehaat te maaken; als om de

geene

geene tot wiens laste jets mogte uijtgevonden en bekent gemaakt sijn, in tegen te over= tuijgen, doch daarentegen weder geconside= reert, hoe het inhouden, of secreteren van soodanige schriftuuren, soude connen genomen werden, als off, den heer fiscaal, daar door in sijn offitie gestuit; ofte (gelijck men seijt) de handen gebonden wierde, soo sijn ook de speculatien daar op gevallen; off men, niet een middelweg soude konnen uijtvinden; om soo wel te bewaren, het regt van d' Comp.e als het respect, van de heeren Com= missarissen; en is daarop dan (naar veele overwegens) goet gevonden, en vastgestelt; dat men de brieven ofte extracten; bij den gemelten d'r fiscaal Leeman geeijscht; ofte versogt, sal stellen, in handen, van d' heer ordinaris raat Balthasar Bort, althans president, van den agtbaren raadt van Justitie deses Casteels, omme door denselven te werden gecommuniceert; aan de verdere heeren Leden; onder secretesse, op haren gedaenen eedt; en die, daarop dan, aen dese vergade= ringe sullen hebben te verclaren, off deselve, geeijschte brieven ofte extracten, naar regten, sullen konnen dienen, tot bewijs, off wel ver= sterckinge van het bewijs; dat de beschuldigden door d'r fiscaal hij te laste gebragt: omme

Ingevalle

En Resolutie om die Papieren eerst te stellen in handen van d' H.r Presid.t des Raats van Justitie d' H.r Bort om de leden van dien Raat hun advis deswegen te hooren, of se in tegen- tigen d' H.r Bogaert Jss souden connen openenen off niet

654

Omdaar op dan verder te disponeren

Ingevalle van Ja; daarop, naar bevoeken en vereijsse van saaken, bij ons te werden gedelibereert, en gedisponeert. En dit te meer, om dat, den Gem=ten agtb. raadt van Justitie, buijten den Gem=ten heere president, tegenwoordigh nogh is voorsien: met twee ordinaris leden, uijt desen raadt, naementlijck; d'heer willem van Outhoorn, als vice preses; ende heer dirck Blom, op 16. Septemb. passado, eppres over dese saake etc: daarinne geassumeert.

Temeer de Raad van Justitie in die saak nu ook met 3 ordonnaris Raden van Indie is versterckt

Nademaal na de ordre van de Comp.e de vlagge over de retour vloot desen Jaare voor de Camer van Zeelant moet huijs gaan en dat den heer Sibrant Abbema heeft bekent gemaakt; sijn E. inclinatie en gereetheijt om na de intentie der heeren meesters met sijn familie te repatrieeren met versoeck omme te mogen weten wat schip men sijn E. tot sijn transport soude goetvinden toeteleggen; soo is daarop gedelibereert en geoordeelt wesende; dat sijn E. tot nogh toe voor tegenwoordigh de naaste zij tot de vlagge en het commando der vloote; goetgevonden, tot desselfs heer Abbemas transport te projecteren het schip 't lant van Schouwen ende daar bezijden met eenen ook verstaan; de tegenwoordige stilstaande active qualiteijt en de gagie van den Gem.te heer Abbema

D'H.r Sibrand Abbema als Admirael der retour vloote Genomin.t te gaan op 't schip 't Land van Schouwen nadien de Camer Zeeland nu de vlagge moet hebben

Ende stilstaende qualiteijt en gagie van Gem.te H.r Abbema werden te laten ingaan als hij als admirael der vloote were voorgestelt

Conform

conform onse resolutie van den 10 april
passado wederom te laten aenvanck neme
ten dage wanneer sijn E als Admirael
der retour vloote sal werden voorgestelt.

Omme de ontroerde tijdingen soo van
amboina als principaal ook van ternaten
ent vlugten des Conincx Amsterdam &ca
ons toegekomen: hoewel daar van als nog
de regte geschapentheijt niet en hebben ver-
=staan; soo is evenwel op het voorstel van
sijn Edt. den heere Gouverneur Generaal
geresolveert en vastgestelt desen Jaare een
vroege besendinge en recreut na die dierbare
oosterprovintien ende insonderheijt naar Am-
boina en Ternaten af te senden; ende is met
eenen dan al voort voor eerst naar de
provintie van ternaten aengelegt het Jagt
Roemerswaele.

Omde ontroerde Tijdingen In Amboina en ternaten vroege besendinge dis Jaar derwaerts te doen

En voor eerst na Ternaten aengelegt 't Jagt Roemerswaele

Welijck ook omme tot de besendinge tegen
20 à 25e. deser naar Malacca te gebruijken
en van daar vorders na Bengale te gaan
is genomineert de fluijt aardenburgh boven
en behalven 4 huijs te bergen al bij reso-
lutie van 31 . . tember voor Ceijlon
mede over Malacca geprojecteert, ende
waer mede dan onse gewone nodige ordres
na de

de fluijt aardenb. geprojecteert te gaen over malacca na Bengalen

nevens 4 huijs te bergen voor Ceylon

na de respective quartieren op de Indische
kisten sullen werden bestelt.

Wyders is door den heere anwesende kundt in
rade gebragt, de resolutie, gisteren voor=
middagh op onse ordre van eergisteren bij
't eerwaarde Collegie van Schepenen geno=
men; omme te verclaren hoedanigh haare
finale en innerlycke intentie omtrent de
besorginge en uytvoeringe van 't werck
raakende de ringslote was leggende; —
luijdende aldus: —

Ingediende Resolutie van Schepenen wegens haar Intentie over de besorginge van 't graven der ringsloot

Woensdagh 4^e October 1679.

absentes de heeren Jacob van Dijck en Corns. Swart Schepenen

Naar afdoen van eenige processen is door
den Ed. Hr. president den gantschen raadt en yder
lid van dien serieuselijck gerecommandeert en
afgevordert een ronde en categorique verclaringe
te willen doen, hoedanigh haare finale en inner=
lycke intentie omtrent de besorginge en uyt
voeringe van 't werck raakende de ringsloot
was leggende, die hebben haar Ed. hun een paar
rick en gesamentlijck verklaart dat indien haar
Ed. hoo. achtb. overgebraghte resolutie van 15e aug=
sto. lestleden (welcke de bewuste qualificatie tot
dat werck behelst, verstaan moeste werden,
eenelijck te begrijpen en in te houden een simpe=
le aanbiedinge en opdraginge van die qualifica=
tie, om die uytvoeringe van het graven der

ringsloote

=ringslootte, en den aankleven van dien te be-
=vorderen, dat in soo een geval haar Ed:e als
nog eerbiedigelijck versogten van dat werck
te mogen blijven geëxcuseert en verschoont,
om redenen, breeder bij haare resolutie van
den 18:e der voorleden maant geallegeert dogh
Ingevalle hooggemelte haer Ed:e resolutie
en gedefereerde qualificatie ontrent dit
Collegie in eeniger manieren moeste aan-
gesien werden als een positive last en ordre
bij welche de Ed:le Ho: Regeringe de bevor-
=dering van dit meergeciteerde werck der
te graven ringsloot haare Ho:Ed:e hebben
willen aanbevelen en op te leggen, soo ver-
klaarden hunne Ed:e deselve om niet disobe-
dient te wesen aannamen 'tselve volgens
haare hooggemelte Ed:e intentie en haar uijt-
=terste vermogen bij der hant te nemen, en
te bevorderen, onderstond aldus gearresteert
en geresolveert ter vergaderinge van
heeren schepenen deser stede Batavia int
Stadhuijs ten dage en jaare als boven
des 't oirconde was getekent Jacob van
Dam Secret:s

Daar uijt dan gesien en nader ge-
=merckt wesende, dat voorsz collegie van
schepenen (als bij onse vorige resolutie — Daarbij sij persisteeren om die saak te declineeren
reets staat genoteert) schijnen te persis-
teren, bij 't declineeren, om de sorge over
het werck der ringsloote op hun te nemen
en alsoo

661

en alsoo niet te accepteeren de eere die
wij haar eerw: daar mede hebben meijnen
te defereeren.

> En waar op verstaen sy onse Qualificatie derwegen 15 Aug op haer gepasst: nu weder Intetrecken

> En dat werck aen andere Persoonen aente bevelen

Soo is voor eerst dan gearresteert onse
qualificatie bij resolutie van 15 augusty
passado op het meergemelte Collegie van
schepenen geexpedieert en gedefereert; bij
desen t'eenemaal wederomme Intetrecken
haar daar van te ontslaan en dat werck
aan andere persoonen, daar toe te nomine=
=ren en uijt te vinden aan te bevelen latende
verders voor tegenswoordig 't Collegie van
schepenen deser stede buijten dat werck;
soolangh als het nu en bevorens is geweest
dogh in nader deliberatie omme ten tijde
na desen nu ook weder de 2. vermeer=de
=derde leden volgens resolutie van 26.
maij passado; principaleijck ten opsigt
van 't aanstaande werck der singelsloote,
en opsigt over de landerijen daar bij
gevoegt insgelijcx wederom Intetrecken
offe niet!

> met deliberatie om de twee vermeerderde leden in Schepens banck uyt dien hoofden nadesen te weder intetrecken of niet

Den Macassaarsen Luijtenant Dayn Matara
met sijn 3. vaartuijgen en volck op 17. pass=
=overwagt uijt de besettinge van Inder=
=majoe sonder iemants voorkennisse hier
aengecomen wesende, door eenige onlusten

> Den macassaarsen Luijtenant Dain Matiana met syn Comp. Andermael nae Indermajoo by onse besettinge Afgesonden tot versterckinge

die er

die er met den Capiteyn [illegible] Michielsz
schijnen te zijn voorgevallen; apparent
om datse in haar gewone stroperijen waar
zijn beteugelt geworden; Ik verstaan [illegible]
dat op nieuws sal geprovideert wesen, ten
eersten andermaal derwaarts af te senden
tot versterckinge onser magt aldaar; en
met recommandatie aen den Capteyn
Michielsz om dat volckje soo wat naar
hun gewoonte te reguleren, Item dat
den verdreven Pangeran van Samadang
Tanga Gompol sich voor eerst nogh sal
dienen op Indermaijoe onder onse bescher-
=minge bij den gouvern. Wiera Soddera
te blijven ophouden, en te betragten, om
des mogelijck zijn verdreven en verlopen
volck aldaar allenxkens wederom bij
een te versamelen.

den verdreven Pangeran Samadang sal sig voor eerst op Indermaijoe moeten blijven onthouden

Batavia pr. Casteel datum als voren

Van Goens
Joan Hurdt
Balthasar Bort
Anth. Hurdt
Isaac Blom
W. van Outhoorn
Joan Camphuys
Joan van Hoorn Secr.

663

Sondagh 1e October 1679.

Naarmiddaghs naar de parade.

Allenden voorraet van noten muscaten en rompen alhier met de retourvloot naer 't vaderlant te senden

Onder het lesen van de minuut concept missive; mette gemonteerde fluyt de Romeyn aan de heeren seventhiene, naar 't vaderlant af te gaan; is het eenen naar deliberatie geresolveert nadien de moluxe speceryen present aldaar in goeden aftrech en demande syn; bysonderlyck de noten muscaten; dershalven alle den voorraat derselver alhier bestaande in een quantiteyt van 389997. lb. — mette aanstaande eerste retour vlote af te scheepen, en te versenden except alleen 15000. pont rompen, omme tegens toekomende voorjaar naar Cormandel tot den Inlandsen handel te dienen; alsoo mettet verder besorgen der eysschen voor de comptoiren van India, tottet aanstaande verwagte ... uyt banda ... sal komen gestelt ende ... gesloten werden.

Except alleen 15000 lb rompen voor Cormandel over te houden

Batavia int Casteel datum als boven

Van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

Joan Camphuys

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Maandagh den 9e October 1679.

Savonts naar 't gebeth

absent d'Ed. directeur Generael Cornelis Speelman

Heeft den heer Ordinaris Raat Balthasar Bort als President van den agtbaren raadt van Justitie deses Casteels in raade Rapport gedaan, hoe dat in conformite van ons geresolveerde dato 5. deser (in manieren als aldaar is uytgedruckt) aan de leeden van den agtbaren raadt van Justitie waaren gecommuniceert, de secrete brieven en papieren, door den Commissaris Daniel Parve desen jaare uyt Souratta aan dese tafel overgesonden; en daar van na genomene visie en lec=ture by haar agtbaarheedens eenparighlijk verstaan en geoordeelt; alle de voor=schreve schrifturen in de saake van het proces tegens den Andries Boogaard t'eenemaal onnut en onnodigh te wesen, om hem van te komen dienen; ende dat gemelte papieren derhalven door hem heere Bort soodanigh alsse waaren weder=omme in handen van Zijn Edt. wierden overgelevert, gelijck geschiet en van

Rapport vand' H.r Bort uyt den Raad van Justitie wegens de secreta der particuliere geschriften vand' H.r Commiss.s Daniel Parve

die by gem: Raad eenparigh tot de saake vant proces vand' H.r Bogaert onnodig en ondienstig geoordeelt zijn te wesen

665

[illegible] verklaringh gebruijckt
sodanigen notitie gedaen is

Batavia p[er] translaet datum als boven

R. van Goens

C. Speelman

Balthasar Bort

Anth.o Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

[illegible]

'smorgens vroegh Extraord: Vergaderingh

Saen ingecomen bij den opstellen geschreven en bericht sijnde opmaecken leesen en teeckenen der generale missive per de Bedmunde Sint de Romeijn aan de heeren 17 int vaderlant affgegaen, alsmede die aan de Camer Amsterdam en aan den Hr. gesaghebber en raat aan Caap de Goede hoope; Soo is doen ook met eenen op het voordragen van sijn Ed: vastgestelt omme de brieff en afgesanten van den Pangiran Pougar offte anders mede genaamt Soesoehounang Ingalaga uijt de Mattaram voorleden dingsdagh den 5. deser met onsen derwaarts opgesonden vaandrig Benjamin van der Meer hier aengekomen; noch desen voormiddagh te laten inhalen met 5 Canonschooten van de punt de Diamant en soodanige andere Ceremonien van de Comp: Soldatesque deses casteels als men gewoonlijck ontrent andere komt te gebruijken.

De Brieff en gesanten van di Panginan Pougan off Soesoehounang Ingalaga uijt de mataram aangecomen in te halen met 5 Canon schooten &a.

Batavia int Casteel datum als boven

Van goens

Joan Maetsuijcker

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

667

542

Vrijdagh 7en October Ao. 1639.

Den oppercoopman Dirck Sijmonse de Jonge laast gewesen opperhooft van Compe.s negotie in Siam 4e deser vergaderinge voor de tweede maal versochte hebbende om met sijn huijsvrouw en kinderen per de aan aenstaande retourvloote na het vaderlant te mogen vertrecken; vermits sijn debiliteijt hem langs hoe meer elders toe onbequaam maakt; Is na deliberatie goetgevonden denselven sulx toe te staen en te accorderen.

Den opper coopman Dirck de Jonge met sijn famil. licentie nat patria vergunt

Deselfde mede soodanigen licentie omme mette retourvloote naar 't vaderlant te mogen gaan is vergunt aan Jacobus Pavilioen soon van de oud extraord. raat, Anth.s Pavilioen te weten, sonder betalinge van vragt ofte kostgelt.

Item ook Jacobus Pavilioen soon van d' H.r Anthonij Pavilioen vragt vrij

Den heer directeur generaal Corn.s Speelman te deser tijt voordragende, hoeveel ende wat voor schepen men tot de eerste besendinge deses jaars naar het vaderlant wel soude konnen vervaardigen en afsteecken en hoedanigh men deselve op de bequaamste maniere voor de respective Cameren soude konnen

Consideratien over de eerste besendinge nat vaderl.

en

en kooren te verdeelen; Soo is daarop naar verscheijde reden kavelingen en meditatien geresolveert, bij de voorsz. reets geprojecteerde bodems; als nu nogh te nomineren het schip Schielant, dewijl Mauritius Eijlant dat bereets daartoe sijn geballast nogh voor eerst niet van Javas oostcust schijnt te sullen retourneren.

1 Schip Schieland nog mede na Mauritius aengelegt

Ende wijders ook met eenen bij pluraliteijt van stemmen vastgestelt, de verdeelinge der retourschepen voor de eerste besendinge aen de respective Cameren, na de gelegentheijt en toelatinge des tegenwoordigen tijts ten meesten dienst van de Generale Compa: te reguleren in maniere en ordre als volgt.

Verdeelinge der Retour voor voor de eerste besendinge

Voor de presidiale Camer van Zeelant
1 Schip 't Lant van Schouwen. — Schouwen en Tidoor voor Zeelant
1 Schip Tidore.

Voor de Camer van Amsterdam
1 Schip Europa. — Europa en St. Andries voor Amsterdam
1 gehuurde schip St. Andries, om dat het van die Camer ingehuurt en ons toegesonden sij.

Voor de Cameren van Delff en Rotterdam — Schielant voor Delff en Rotterdam
1 Schip Schielant

En voor de Cameren van Hoorn en Enckhuysen — En Ternaten voor Hoorn en Enckhuijsen
1 Schip Ternaten.

Den

660

599.544

Den heer ordinaris raat Balthasar Bort,
spreekende van een cleen advis briefje per
2 borger chialoupen nu voor af naar Malacca
te senden; soo is ook te deser tijt onder
anderen goetgevonden, den fiscaal tot Ma-
lacca Abraham Borgers op sijn ernstigh ver-
soeck desselfs verlossinge en opkomste van
daar om dan vorders te repatrieren, bij
desen te accorderen en toe te staan; Ende
met eenen uijt die hun dienste op Malacca
tot deselve functie wederom aen ons hebben
gepresenteert, in stede van gem. Burgers
tot fiscaal van Malacca te nomineren
en aan te stellen; den onderkoopman
Anthonij de Vogel; ende denselven daar
beneffens te verhoogen tot de qualiteijt van
Coopman met de ordinarie gagie van
vijfftigh guldens soo lange hij fiscaal is ofte
anders sestigh guldens; soo wanneer hij in
een andere Coopmans functie mogte over-
treden en gebruijkt werden; sonder verband
dogh onder stipulatie; gelijck alomme bij
geordineert, dat een ijder na sijne verbete-
ringe ook 3 à 4 jaaren aldaar ter plaatse
sal moeten continueren of anders sijne
verbeteringe tot de vorige gagie weder
afgeschreven werden. —

Gelijck

Margin: Den fiscael tot Malacca Abram Borger versoeckt te repatrieeren

Margin: En wedenom daer toe verkooren den onderkoopm: Anthony de Vogel en verbeteren tot Coopman

Margin: of by andere functie Voges

Eer:

Delijck mede over het point van de Rebelle
Ranningers en Rombouwers agter Malacca
(in welcke eerste hunne gesanten om vreede
te maken afgesonden hadden) goetgevonden
Zij te ordineren; om de saaken na vermo=
=gen te dirigeren; met die beijde volckeren
wederom een reputatieuse vreede is 't doen=
lijck te sluijten; tot beste van de Compe:
als de arme ingesetenen van Malacca &a.

Met de volckeren van Ranning en Rombouw des mogelijck vreede te doen maaken

Eer:

Sijn Edt: brengt wijders in raade voort
de nominatie van heeren schepenen op 27e.
des voorleden maants gedaan; tot verkie=
=singe van een persoon tot weesmeester
in plaats van den Er: Cornelis van der
duijn althans schepen; ende eene tot Com=
missaris van houwelijcke en cleene saaken
in plaatse van den doctor Willem ten
Reijne die naar Sumatras westcust staat
te vertrecken ende sijn dienvolgelijck daar
toe bij haar Eerw: op nieuw genomineert:

Nominatie van Scheepenen tot een weesmeester en een Commiss: van houwelijcke en cleene saaken

Tot Weesmeesteren

Capiteijn Willem Pattsinck met 6 stemmen
den Coopman Roelof Witsoort - 8

Tot Commissaris van houwelijcke
en cleene saaken

den Opperkoopman Dirck de Jonge met 8 stem
den Coopman Robbert Lindsaij met 8.

uijt

671

546.
546

Uijt dewelcke dan bij dese vergaderingh
nu sijn op nieuw verkoren.

Den coopman Roeloff witwout ver-koren tot weesmeester

Tot Weesmeester

den Coopman Roeloff witwout

En Robbert Lindsay tot commissarissen van houwelyxe saaken

Tot Commissaris van Houwelijxe
en Cleene Saaken

den Coopman Robbert Lindsaij

nogh is bij voorschreve Resolutie van schepenen
opgebragt een nominatie van een dobbel
getal persoonen omme daar uijt wederom

Nominatie ook van wijkmeesteren

te suppleren, de vacante plaatsen van
wijckmeesteren binnen en buijten deser
stede, soo door vertreck als versterff van
verscheijde voorgevallen; ende uijt welcke
dan als de bequaamste tegenwoordigh daar

En verkiesinge van 8 nieuwe wijkmeesteren soo binnen als buijten dese stadt

toe verstaan sijn aan te stellen, de volgende
persoonen soo Comp= dienaren als borgerij
te weten.

Aan de oost zijde binnen de Stadt

Caspar baake over't block	C.
Jan wijnasse over't block	D.
Willem Mombagh over't block	E.
pieter de Cock over't block	G. 3.
Rijbrant Gerbrants over't block	F. 1.
philip Meur over't block	F. 2.

aan de West zijde binnen de Stadt

Michiel Baalde over't block	B.

Jan

Jan Hercules sen over't bloch .... G.
Michiel Dubee over't bloch ....
Pieter Bonstoe over't bloch .... G.
Christiaan Hagemeester } over't bloch H.
Frans Bernardus
Everard van der Schuur over't blok L.
Cornelis Swart .... } over't bloch L.
Jan Lambertse kadder

Buyten de Stadt langhs
Bacheraghs laan

Daniel Dupree. —

Welcke wijckmeesteren dan na't vorigh gebruijck door heeren Schepenen sullen werden bevestight en uijt onsen name sulx aangeseght.

Te deser tijt heeft den heer anth: Hurdt ook bekent gemaakt, en gerapporteert, hoe dat den Doctor Willem ten Rhijne op vertreck staande na de westcust sijn heer: van de administratie der middelen van't Lazarus huijs deser stede aen handen van den Secretaris van Schepenen naar behooren hadde gedaan; omme ten tyde aen die 't de hooge regeringe sal believen altoos weder getransporteert en aanbevolen te werden. Reneq: der middelen van Lazarushuys door D.r ten Rheyne aen Scheepenen gedaen

Den heere Gouvern.r Generaal stelt nogh eijndelijck te deser vergaderinge voor, nademaal

nademaal 't collegie van heeren schepenen
Delibenatie wie men tweede den Ringsloote inplaats van Heeren Schepenen sal aenbeveelen — op hare gedane verklaringe bij resolutie
van 5. deser van het werck der Ringsloote
zijn outslaagen; en onse vorige op haar
gedefereerde qualificatie derwegen wederom
ingetrocken: wie men derhalven als in om
den voortganck der Ringsloote egter niet te
stuiten, maar hoe eer hoe beter te doen
voortgaan; de sorge en opsight daarover
En verstaan daer toe een Apart Collegie van Comp:s dienaeren en borgeren op te regten — sal aanbevelen en toebetrouwen; soo is
na verscheide redenkavelingen best geagt
ende goetgevonden daar toe en over een
bijsonder en apart Collegie van Comp:s
dienaeren en borgeren aan te stellen en op-
te regten; en met eenparige stemmen beslo-
ten voor af tot President van 't selve te
En tot Presid: van 't selve geeligeert d'H:r ordonnaris Raad Dirck Blom — nomineren ende te versoeken den Heere
ordinaire raad Dirck blom, ende 't welcke
sijn E. dan ook bereitwilligh aengenomen
Item tot verdere leden van dien — hebbende, soo sijn met eenen tot verdere
leden van voorsz Collegie verkoren
d'E Jacob van dijck Pieter van Leeuwen en Jan Lammertsz Radder — den Coopman Jacob van Dijck, als die de
sorge en last van 't graven reets
is opgelegt en aanbevolen.
Den borger Capteijn pieter van Leeuwen
den borger Ritmeester Jan wijnasse
en den borger weesmeester Jan Lambertse
Radder.

En

Dit welck nieuw geformeerde Collegie dan verder ook verstaan zij dat sal werden gejntituleert mette naam van President en Heemraden van Batavias ommelanden, sonder egter voor als nogh andere Jurisdictie te hebben, als het besor=gen en bevorderen der Ringslote; ende 't geene dan na desen jnder tijt verder sal koomen nodigh geagt en geoordeelt te werden.

Zijnde wijders geen Collegie geintituleert mettenaam van Presid.t en Heemraden van batavias ommelanden

Sonder Alsnog meer verdere Jurisdictie dan 't besorgen der Ringsloote

Batavia jnt Casteel datum als voren

Van Goens

C. van Speelman

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

Dircq Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Abram van Riebeeck Secr.s

550.

550

Maandagh 16:en October 1679.

'S avonts naart Geteth —.

Is goetgevonden de brieff en de gesanten mettet Jagt de Samson van den Coninck van Bouton herwaarts gesonden op overmorgen naar voirige gewoonte te laten inhaelen. —

de Boutonse gekomen gesant na voorige gewoonte e.s. doen inhaalen

Ende voorts de Spaanse papen met haar gevolgh anno voorleden mettet veroveren van't eylant Ceams onder onse protextie overgekomen ende op onse gegeven ordre nu mettet Jagt de Sampson door den Gouverneur Robbert Padbrugge bestaande uyt drie europeese papen en 11 andere van haare adherenten aen ons bij[illegible]stiert op morgen off overmorgen door den [illegible] waterfiscaal en gecommitteerdens te doen aen lant halen en voor eerst hier int Castel te logieren op de punt de Robyn daar se wel bewaart en geaccomodeert sullen zijn, tot dat men nà desen over [illegible] vertreck verder sal disponeren.

3 Spaense Paapen en 11 van haar gevolg uyt Ternaten herwaerts gesonden te laten aen land halen, en voor eerst int Casteel op de Punt de Robyn te logieeren

Ook is verstaan seeckeren bantamsen Pengadje ofte paap per voorn. schip de Sampson almede uyt Ternaten opgesonden; om de quade machinatien die dat volck inde presentie outwoerten derwaarts over de Comp: komen toete brengen; op de verligste en

Seeckeren Bantamsen Paap mede uyt Ternaten herwaerts gesonden op een der Schepen in stilheyt ver seeckert houden

en secreetste manieren aen dat off eene
der andere schepen te doen verseekert en
gevangen houden; Immer tot het ver=
trech der retourschepen; om te sien of
men deselve daar mede na de caap sal
voortschicken; of wel anders soodanigh
mede handelen, dat ons geen quaat meer
van dat volch magh ontmoeten.

Allos tot nadet dispositie

Alsoo de provintie van Ternaten om de
hooghgerese onlusten metten geblichten
Coninck amsterdam als anders tijdigh
met enige bequame schepen en recreut
van volch sal moeten werden gesecondeert
is tegenwoordigh besijden Hoenerswaale ook
nogh derwaarts aengeleght het Jagt de
Sampson op gister avont van daar hier
aengelant.

't Jagt de Samson mede
weder na de Provintie van
Ternaten aengelegt

Batavia int Casteel datum als voren

[signatures:] Van goens
Joan Maetsuijcker
Carel Hartsinck
Balthasar Bort
Anth. hurdt
Pieter Blom
Joan Camphuijs
Isaacq Soolmans
D. van Outhoorn

Dynsdagh 17e October 1679.

Proces vand. Hr. Bogaart bij de raat van Justitie afgedaan zijnde

Den advocaat fiscaal van India Mr. qualter Zeeman ingevolge onser resolutie van den 16de passado gelast sijnde expeditie te maaken in het langhgeduurde proces tegen den landvrb Boogaardt op het geene sijn Ed. door den Hr. Commissaris willem volger Ed. wegens de Souratse directie, bij sijne regeeringe is ten laste gelegt daarmede voortgevaren: en Jegen= woordigh ofte in de voorleden weeck bij den agtbaren raat van Justitie deses Casteels die saake nu eenmaal finalijck gedecideert en ten eijnde gebragt wesende; Soo is als nu in dese vergaderinge verscheenen den gemelten Ed. Andries Boogaart overleverende het naarvol= gende requeste

Ende dient gem. Hr. Bogaert in Sueken Req.t met versoeck omtrendene dispositie Als nu Over sijn Pensoon

Aan den Wel Edelen Heere mijn Heere Rijckloff van Goens Gouvern.r Generaal mitsgaders de Edle Heeren Raden vant Nederlantsch India.

Ule

Geeft gedienstighlijck en met alle eerbiedighejt te kennen andries Boogaart Jongst gouverneur van banda, en besoorens geweesen directeur in Souratta hoe dat nu eijndelijck op Saturdagh den 14de deses (de Heere zij geloofd en gedanckt) gede= termineert

gedetermineert is geworden, het proces dat den heer fiscaal Mr. Walter Zeeman, op destricte ordre van deselve Ho: Agtb. heeren Majores uit vaderlant, en UEd.: Ho: Agtb. opgevolgde seriense recommandatie tegens hem Supp.t den 19 septemb. des jaars 1677 geentameert heeft gehadt, en dat in dier voegen en manieren als het dictum ofte de sententie UEd.: Ho: Agtb. des believende na te sien, kan aanwijsen.

Hoe leelijck en schandelijck de Ed.: Ho: Agtb. heeren Majores, door de vuile valsche en affeurante opgevingen (bij de particuliere brieven van den heer Willem Volger Ld: voor sonneklaar waarheden geventeert) geabuseert en misleijt zijn geworden, en hoe rigoureuse gestrenge bevelen haer Ed.: Ho: Agtb. alsoo geblintdoecht zijnde, int regaarde van den Supp.t aen politie en justitie gegeven hebben, sal denselven alhier niets op haalen, als zijnde een saake UEd.: Ho: Agtb. ten vollen bekent, en uijt de sententie voorsz. claarlijck te bespeuren, zijnde hij Supp.t daarinne altijt wel gerust geweest, en in voornamentlijk daarover verheugt, niet twijffelende off sal in ook zijne suijvere onnoselheijt, soo veel te heerlijcker voor de gandsche werelt blijcken, soo veel te eerder bij de Ed.: Ho: A. heeren Majores geloofd en aengenomen, ja hij selfs soo veel te dieper wederom tot haer Ed.: Ho: Agtb. gunstige genegentheijt ingelaten werden.

Maar aengesien het haer Ed.: Ho: Agtb. ook bij

haare

haare missive van 18e October 1677: hebben believen te ordonneren, dat den Supp.t soo haest als het voorsz. proces gedecideert soude werden, 't zij dan dat het in zijn faveur, 't zij dat het t' zijnen nadeele mogte wesen, na 't lieve vaderlant soude vertrecken, en dat de saake godt loff, eijndelijck eens, soo verre als gesegt, gecomen is; Soo is 't dat den Suppliant (die sigh noijt tegen de bevelen van die hoogh aensienlijcke vergaderinge, nogh tegen die van UwEd.le ho: a. taeffel heeft willen opposeren, maar sigh altijt zeer geerne, als een gehoorsaem dienaar derselve willen onderwerpen en met blijder herten obedieren) zijnen persoon tegenwoordigh voor UwEd.le ho: a. comt presenteeren, omme van deselve, als representerende in dese landen den persoon, authoriteijt en magt van welgemelte Ed.le ho: a. heeren Majores, bevel te ontfangen wat hem nu te doen staat, waarin hij UwEd.le ho: a. geen zints manier nogh maate wil voorschrijven, wel wetende dat hij van UwEd.le ho: a: discretie en wijsheit niet anders te verwagten heeft, als dat geene dat met zijn respect en caracter compatibel is, maar alleenlijck biddende dat UwEd.le ho: a: dogh spoedighlijck nopende zijnen persoon believen te resolveren.

t welck doende &c.a

waar op gedelibereert; en aangemerckt wesende de ordre der Edele heeren 17: bij hun hoogh Ed.e generale missive van den 18e: october des jaars 1677. dat den gem.e H.re Boogaart

na het

na het afdoen vant nu geextermineerde proces;
tsij het selve in sijn faveur ofte nadeel
mogt komen uijt te vallen, dies egter onver-
mindert, als dan na't vaderlant soude
hebben over te komen; Soo is wijders in
Conformiteijt van die ordre met eenparige
stemmen verstaan, den voorschreven
Andries Boogaart met sijn familie per de
aanstaande retourvloot naar het vaderlant
te laten vertrecken, te weten in sijn
qualiteijt als out Gouverneur van Banda
met de tweede vlagge voor de Camer van
amsterdam

Waarop verstaan dat gem: Hr. Bogaart Conform de ordre der Heeren meesters met sijn familie p:r de aanstaande retourvloot nat patria te laten Gaan in sijn qualit: en met de tweede vlagge onder den vloot

Den Oppercoopman Abraham Jongelinck
al in Maart voorleden op gedane Instantie
en verklaringe, omme desen Jaare te mogen
repatrieren van sijn actuelen dienst in
de negotie pakhuijsen aan de west zijde deser
stede gelicentieert, en outslagen, ende doen
met eenen den Onderkoopman willem
Luijfer wederom in die bedieninge gestelt
sijnde; heeft als nu nader sijne verlossinge
met de aanstaande retourvloot naar patria
nevens sijn vrouw en familie daar onder
ook sijn vrouws suster Josina de Coninck
weduwe van den Capteijn Luitenant

Den opperkoopman Abraham Jongelinck met sijn familie en vrouws suster na vaderlandt gelicentieert

Als sijnde neers bevorens den Onderkoopman willem Luijfer in sijn bedieninge gestelt

Dames

James Le Fleur eerbiedigh versoght, en die
van goetgevonden zij hem soodanigh toe
te staan.

Ende

Werwelijck sulcx ook nogh is vergunt en
naar 't vaderlant op ernstige begeerte ge-
licentieert Catharina Stoffers wedúwe van den
Sergeant Nicolaas Reimerse met haar dog-
ter, sonder transport of kostgelt te betaelen

De Weduwe Catharina Stoffers mede toegestaan na 't vaderl. te vertrecken met haar Dogter vragt vrij

Den Coopman Joannes Backerus alhier
mede in raade verschijnende en versoekende
deszelfs demissie naar 't patria; soo is na
overlegh verstaan hem deselve te geven en
te accorderen; dewijle over sijn op ont bie-
dinge uijt Sumatra op de beschuldigingen
van den gewesen Lt. Commissaris willem
volger, volgens de gedaene verklaringe
van den advocaat fiscaal van India
Gualter Zeeman bij onse resolutie van
16 September geinsereert in regten niet
met fondament kan aangesprooken ofte
geconvinceert werden; ende uijt de papieren
van den Commissaris Daniel Farve ook
niet nader t'sijnen laste en werd ge-
probeert.

Den Coopman Joannes Backerus op sijn versoeck mede na 't vaderl. verlost

Dewijl hij in regten niet aansprekelijck bevonden zij op de beschuldinge van d. Lt. volger

Verschende borgers en Ingesetenen, en daar
onder op heden wederom een en Isaak Willemsen
versoeck

versoeck gedaen hebbende, om met sijn chialoup van 30. lasten groot; over de Cust van Java naar amboina te mogen vaaren; soo is over die saake met aandagt gemediteert wesende om verscheide redenen en motiven eenparig gearresteert; de borger vaart met chialoupen en Jagten van 30 lasten groot en daar boven naar amboina en Banda; soo wel als naar macassar, voor als nog Inte willigen en toetestaan; onder die restrictie gelijck bevoorens ooch zij gepractiseert, dat zij van daar weder komende geen plaatsen altoos en sullen mogen aan doen (daar onder dan mede ook het aanlopen op macassar nader is verstaan te verbieden) maar directe hunne reijse derwaarts moeten nemen, op verbeurte van schip en goet; immer tot dat wij op onse te geven berigtinge van de dienstigheijt en nootwendigheijt deser vaart; en de ongelegentheden, die er andersints bij absolut verbot staan uijt te resulteren, met de nader beschijden en ordres der heeren meesters sal wesen gedient

Resolutie om de borger vaert na Amboina en Banda met chialoupen van 30 lasten groot en daar boven als nog toe te staen om diverse redenen

Onder restrictie van geen de heenwaarts reijse geen plaatsen altoos te mogen aandoen

Immer tot dat wij over dit noodsakelijck poinct mede nader ordre der heeren meesters sullen wesen gedient

Nadien volgens de advisen van den

Capteijn

Capiteyn Jochum Michielse tot Inder-
majoe; Het Jagtje Corea mits ouder-
draamdheyt uyt die besettinge noot-
saakelijck moet verlost en aldier
vertimmert werden; Soo is om 't selve
te vervangen goetgevonden
weder na Indermajoe af te senden
de fluyt Goylant; die op de
geruchten van Bantam, dat sij
een maght van duysent Maleyers
en ander volck eenige daags na Cheribon
souden afveerdigen, om onse posten
op Indermajoe en Tegaal aen te tasten,
en ons van daar te verdrijven; met
eenen nodigh geagt met voorschreve Goy-
lant nogh derwaarts te schicken een
troep van vijftigh Nederlandse
Militairen nevens den Luytenant
Jan Ruysch in plaats van den
aldaar sijnden Luytenant Fredrick Pols,
die mits 't overlijden van sijn vrouw ge-
gelicentieert sij, voor een keer derwaarts
te komen tot redding sijner saaken.

de fluyt Goylandt na Indermajoe besetting te senden met 50 Duytse Soldaten en den Luyten: Jan Ruysch om de geruchte Invasie der Bantammers aldaar

En den Luyten: Fredrick Pols voor een sprongtoghje van daar herwaarts gelicentieert

Gesproken zijnde van 't vertreck der
scheepen Aardenburgh en 't huys te bergen
na Malacca is gearresteert deselve
tegens

de fluyten Aerdenburgh en 't huys te bergen tegen 15 deser na Malacca voort te senden

tegens des deser Verivaarts te Laten
voortgaan.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Joan Maetsuijcker

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secris

685

Woens-dagh 18.e October 1679.

'savonts naar 't geboth

Verbeteringe op Indermajo gedaen

Jan Mulder als schipper met 50

Samuel van Neer vaandrig met 40 gl.

Willem de Leeuw sergt. met 20 gl.

Claes Arentse onderstierman met 23 gl.

In district van Cheribon als nog niemand aen te tasten, maer wel alle Rovers bewesten Indermajo

D' E. Directeur Generael Corn.s Speelman sullende mette fluijt Goudant 't nodige rescriberen naar onse besettinge voor en tot Indermaijoe, sijn op de overgekome versoecken en favorabele getuijgenissen de volgende personen aldaar verbetert.

Jan Mulder opperstierman van p.s tot absolut schipper tot vijftigh guldens ter maant.

Samuel van Neer van sergeant met ƒ 20 tot vaandrigh absolut met veertigh guldens.

Willem de Leeuw van p.e tot sergeant absolut met twintigh guldens alle voor drie jaren.

en Claas Arentse van Arewendorp van Conestapels maat met 19 tot onderstierman met drie en twintigh guldens ter maant om sijn loopent verbant voort uijt te dienen.

In is vorders verstaan, derwaarts aen den Capteijn Jochum Michielse en raat te ordonneren; omme int district en de havens van Cheribon voor als nogh niemant te moeijen of aantetasten, maar

maar alle Bantamse Kiedolse en andere moordenaars en rovers die daar buyten en beoosten Jndermaye komen werden geattrappeert vryelijck te ruineren; en des mogelijck maar van kant te helpen: gelijck ook den Gouvr: tot Jndiassen[?] Anga Souda Continuatie van syn [illegible] Compoor- tement en overval van alsulcke rovers, op de versekerste maniere by noot wel met 15 à 20. van ons volck sal gelast werden te mogen adsisteren, wanneer het buyten gevaar en geraden geagt wert, te doen geschieden Zoo als het selve uit voorsz ons schryven is uytgedruckt.

Anga Souda tot Jndiassom by noot wel met 15 a 20 man sonder Perykel te mogen adsisteren

Den Engelsen agent tot Bantam ons op 16e deser door onsen Resident Caaff hebbende toegesonden; een schriftelijck antwoort op het gedane protest, door onse Gecommit- teerdens d'Sr. Saint Martin, Tack en van Wilbeck[?] in dato 9en September passado; aan denselven; synde van seer sobere bewe- ringe; valsch gepretexeert weldoen; en versiert met veele onwaarheden; soo is dienstigh geagt; het selve in Copie aen gemelten onsen resident Caaf toete- schicken, om daarop syn verklaringe en antwoort schriftelijck mede te mogen hebben

ontfange antwoordt opt Protest aenden Engelsen Agent Sanken[?] tot Bantam gedaen

Synde versiert met veel valsche Pretexten

In copie aen onsen Resident tot Bantam te senden om syn antwoord daar op te hebben

687

en dan te overleggen of men daer op weder sal antwoorden of niet

hebben; en als dan te sien en nader te over wegen, of het al sal nodigh wesen op't gem:te geschrift van den Engelsen heer agent Parker te antwoorden ofte niet. —

Besoingnes over de saken van Malacca

Den heere ordinarie raat Balthasar Bort te deser vergaderinge wederom ingebragt hebbende, enige concepten tot rescriptie en ordres mette nu gereede fluijten Aerdenburgh en 't huijs te bergen naar Malacca, soo is onder andere saaken ook wederom gesproken

Die van Nanning en Rombou de vreede absoluit te vergunnen,

van de rebelle volckeren van Nanning en Rombouw, die hunne gesanten aan den Gouv.r pits hadden gesonden, omme mette Comp.a wederom in vreede te geraaken; en waar van hier vooren bij resolutie van 13:en deser ook al iets is genoteert: dat men het werck daartoe in der bester voegen most tragten te dirigeren, en als nu nader verstaan, dat

Onder seeckere conditien

men die luijden de versogte vrede absolut sal mogen vergunnen, onder alsulcke con ditien: als bij voorstellinge in de afresende brieff na Malacca sullen werden uijtgedrukt,

mogende de Rombouwers wel als te vooren onder„danen van Johor blyven

dogh niet dat egter die van Rombouw geliijck voorhenen, als nogh wel onderdanen des Coninx van Johor sullen mogen verblijven;

als sij ook te gelyk maar goede Comp.s bontgenooten zyn

als zij sigh niet eenen, maar voor goede en trouwe bontgenooten van de Comp.a willen

verclaren

verclaren en Comparteren. daar toe dan
wel tot te beter verseeckeringe: als een
noodwendige saake sal vereysschen; dat
soo wel van die van Nanningh wesende
Comp.e oude onderdanen; als van die
van Romboiws doorgaens sas gequali=
ficeerde personen als ostagiens op Malacca
dogh t'hunner eygen kosten wierden aenge=
bonden, 't gunt gemeent werd; die hun den wel
aldermeest soude verbinden en in welcken
gevalle hun; dan ook de gelt breuke die men
haar voor Comp.e gedrage lasten in dien
manicabosen oorlogh soude opleggen te moe=
ten vergoeden, en dewelcke gemeent werd,
dat op 80 à 50 R.s tusschen bestoorde te worden
vergroot; alsse sigh daar aen te veel quame
te stooten wel ten deele of uit geheel soude
mogen werden gemitigeert offe quyt gescheol=
den; alsse dan in plaatse van dien een
getal van 50 à 60. slaven wilden opbrengen;
omme in allen gevalle die verdoopte vrede
tot welstant van Malacca niet te
laten steken, hoewel egter int een en
't ander daar ontrent niet dan op onse
approbatie sal mogen werden gehandelt.
En nadien wy ons voor tegenwoordigh
nogh niet wel bevoeght vinden; om de
Engelsen

Daar toe de Nanningers en Rombouwers doorgaans eenige ostagiens op eygen costen op Malacca dienen te laaten

De geltbreuk van 80 à 50 R.s hun opteleggen

Salmon by aanstootlykh.t wel ten deele off geheel mogen mitigeren

Alsse in plaats van die 50 à 60 slaven willen opbrengen

Om de vreede niet te laten steeken hoewel alles op onse approbatie

Om de engelsen die met haar passen vaaren, de vaart op Queda niet alleen over te geven

Engelsen: of ook die met hare passen vaeren, uijt de rivier van Queda te houden, soo sal den Gouv.r dito ook werden gelicentieert; om die natie de vaart en handel aldaar niet t'eenemaal alleen te laten hebben; de

De malacse Ingesetenen mede de vaart derwaarts toe te staen

Malacse burgers en Ingesetenen insgelijx wederom te mogen toestaen om derwaerts te equiperen.

En soo ook na Andragiri dewijl Comp.s logie daar nu lijt gelicht

Als mede voor tegenwoordigh ook wederom naar Andragirij nademaal het Comptoir en den ommeslagh van de Comp: daer uijt vrees van eenigh quaat voornemen der regenten in de voorleden maant bij den onderkoopman Joannes Colombij t'eenemaal is opgebrooken, en de herwaarts gebragt,

Tot nader ordre

Immers tot dat men na desen derwegen wederom mogte goetvinden anders te ordonneren.

Batavia int Casteel datum als voren

Was getekent

Joan Maetsuijcker

Rijckloff van Goens

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

Dirck Blom

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

W. van Outhoorn

65

565

Vrydagh 20e October 1679

Den fiscaal van India Mr. Gualter Zeeman, dient te deser vergaderinge binnen het onderstaande request. —

Req.t vanden fiscael Gualter Zeeman wegens eenige inditien van beschuldiging tegens den schipper Jan Wittebol

Aan d'Ed.e Hooge Regeringe van India —

Den ondergeschreven fiscaal verstaan hebbende, dat het schip [illegible] waarop Jan Wittebol als schipper bevolen aengelegt is, naar [illegible] te varen, werwaarts het uit light met den eersten staat te vertrecken, en dat by verscheyden geruchten van ter sijde, hem fiscaal voorgekomen is, d'ontrouwe die voorn. Wittebol op voorss. bodem principaelyck op de reys uyt het vaderlant naer herwaarts omtrent Compag.s provisien soude hebben gepleegt en begaan, — welckers aengaande hij fiscaal in hoope en verwachtinge is, van wel nader openinge, bescheyt en bewys te sullen bekomen, selfs van soodanige oor- en oogh getuygen, als voorgegeven wert, dat met voorss. bodem tegelijck uyt het vaderlant gecomen, van elders hier in korte souden staan aen te landen en verschijnen; soo heeft hij wel degelijck van sijn plight geagt, 't selve Uw Ho. Ed.e in dier voegen te moeten voordragen, gelyck hy dat nu bij desen in alle schuldige eerbiedigheyt doet, ten eynde en omme Uw Ho. Ed.es

advys

691

566

advijs en ordre te erlangen, hoe hij fiscaal hem in desen zal hebben te gedragen, en met eenen die voorsieninge hierinne bij uw ho. Ed: gedaen te werden, als deselve naar hun hooge wijs oordeel te raade werden, en voor den dienst van d'E. Comp.e sullen mogen verstaen te behooren; versoeckende reverentelijck desen in de notulen en vervolgens in uw Ed. ho. Ed.e resolutien magt werden geinsereert, onderstont en was geteekent Gualter Zeeman ter zijden stont In raade van India ingedient den 20. octob.r 1679.

Waar op verstaen dy den voor eerst vant Jagt Roemerswael te lighten en op een ander bodem te stellen

Op welck geschrift dan verstaan zij, den schipper Jan Wittebol daarin genoemt, vant Jagt Roemerswale te ligten en voor eerst op een anderen bodem hier ter rhede te laten overgaan.

Den onder coopman Joann. vanden Heyden met zijn vrouw en familie na 't Patria verlost

Den ondercoopman Joannes van der Heyden desen jaare uijt Souratta herwaarts opgekomen en als nu versoeckende, met sijn vrouw en familie per d'aanstaande retour schepen naar 't vaderlant te mogen vertrecken; soo is hem hetselve geaccordeert.

Item den onderstierman Jan Jacobsz van Dort met zijn vrouw

Gelijck mede den onderstierman Jan Jacobse van Dort, is toegestaan nevens sijn vrouw te mogen repatrieren.

Den pagter van de kris paster Domingo Rosairo

Rosairo bij request, om eenigen afslagh in sijn
pagt te mogen genieten, onder anderen, voort-
brengende, dat de Comp.e 4 plaatsen alhaar
eenigen tijt, mettet verkopen van haren rijs
hadde beset gehadt; Soo is denselven als onge-
fondeert daarin afgewesen; maar als wennigh
importerende verstaan hem, sijn te kort koming
diesalven van Comp: wegen goet te doen,
bedragende niet meer dan —— off —— Rd.

de Pagter der Rijspasser domingo Rosairo op sijn versoeck om onslag afgewesen

en hem voor 4 Plaatsen die de Comp: een wijl in besit gehadt heeft iets weynigs goet te doen

Op het laetst ingediende request bij den
pagter van koorenmoolen Pieter Bruijnseels
om afslagh in sijn pagtpenningen wegens
gebreck van terwe, dat er te deser plaatse
in de 4 eerste maanden deses jaars soude
hebben geweest; als sijn gedient, gesonden
met het nader bescheijt van den fabrijcq
Adriaan de Leeuw, dat het, in de maanden
van februarij en maart, aan voorraat van
dat graan alhier heeft gemanqueert, maar
dat het na die tijt, niet den terwe, maar
aen [illegible] brooteters door de presente
slechten tijt, ent vertrecken en sterven van
veele Batavische Ingesetenen heeft gehapert;
Soo is naar overlegh goetgevonden, den ge-
voorschreve pagter van die twee maan-
den, dat er geen koorn bij aen de hant
geweest

de Pagter der koorenmolen Pieter bruijnseels op sijn req.t voor de maanden Feb. en maart mits gebreck van Tarwe doormaels 494 Rd: afslag verleent

Pl. tegen handel

693

gelevert, het te kort komende conform
de bersaamde ordonnantie op die pagt te
Kemmeren en Quint gesneden, bedragende
van de maant februarij ...... R^s 196.
en van de maant maart ...... ,, 298.
Samen R^s. 494.

Over 340 stucken ondienstig en onbequaem yser Canon, alhier aende handt volgens Notitia

Nademaal ons present alhier nogh aan de
hant zijn 340. stucken soo ondienstigh
als onbequaam ijser Canon; daar men
niets zen quitte weet met uijt te regten
en derhalven als nu meere tetourwelcon
na 't vaderlant sonde voortsenden, ten
zij bij tegenswoordigh van genoegsame dien-
stigen baliat voor deselve waaren voorsien;

Is verstaen aende stooren meesters te schrijven hoedanig men daarmede zal handelen

soo is na overlegh best geoordeelt, daarover
aan de heeren meesters int vaderlant ten
naasten te schrijven, hoedanigh daar Ho: Ed^e:
daar mede begeeren gehandelt te hebben,
bestaande uijt alsulcke soortementen
en calibres als uijt de onder gespecifi-
ceerde notitie van den Constapel
Majoor kan blijcken.

340. ℔ oude ijsere stucken meestendeel
onbruijkbaar. te weten:
5 van 18. ℔ bals wegende d'een door d'ander
4000 ℔. of te samen ...... R. 1,, 20000 ℔

5 ---- Transportere. 50 van

6 p.s	P.r transport	20000 lb.
50 ..	van 12 lb bals door een 3000 lb.	150000. —
102 ..	van 8 lb bals door een 2200 lb. of samen	224400. —
79 ..	van 6 lb bals door een 1800 lb of	142200. —
12 ..	van 5 lb. bals door een 1400. of samen.	16800. —
61 ..	van 4 lb bals door een 1200 of samen.	73200. —
16 ..	van 3 lb. bals door een 900 lb. of samen.	14400. —
17 ..	van 2 lb bals door een 600. of samen	9200. —
2 ..	van 1 lb bals door een 500. of samen.	1000. —
5 ..	onbequame camer stucken te samen	4000. —
1 ..	oude ijsere vaech	600. —
340.	P.r ijsere stucken meest out en onbequaam wegen aan ponden ijser ...	680800. —

was geteekent Amelingh Weydeman

Gesprooken wesende wat men sal doen met seekere 43000. lb. ondeugent Spiaulter uijt Persia als Invendibel te rug ontfangen; en nergens toe dienstigh, of het kostende spaardigh geagt werdende; Is na deliberatie gearresteert, het voornoemde Spiaulter voor ballast mette aanstaande retourschepen na 't Vaderlant te Remitteren en als ongetaxeert bij de factuiren te laten overgaan.

43000 lb ondeugen Spiaulter uyt Persia te Rug ontfangen, voor Ballast na 't Vaderl.t te Senden ongetaxeert

Den H.r Directeur Generaal Corn.s Speelman voortbrengende eenige notulen tot rescriptie en ordres in nogh te geven naar Souratta en Persia mette besendinge over Malacca; Soo is met eenen op 't voorstel van sijn Ed.t de

Dispositie over de Scheepen uyt Japan als van hier van Malacca naer d' Indische quartieren te gaan

de

695

de besendinge der scheepen soo van Japan als hier op Malacca, te verschijnen, na de quartieren van India; gereguleert in volgende maniere

De fluijt Aardenburgh voor Bengalen en omme totter afvoeren der retouren, tegens maart aanstaande naar herwaarts niet benodigt sijnde; als dan van daar naar pegua tot afhaal der overige restant effecten gebruijckt en gesonden te werden.

De fluijten 't huijs te Spijck
't huijs te Croonenburgh alle na Cormandel
't huijs te Bergen ofte direct na Masulipatnam; en 't laaste om dan vorders over nagapatnam; wederom naar Ceijlon (daar het eijgentlijck 't hooft behoort) te keeren.

'tSchip de Betuwe over Ceijlon en Mallabaar na Sumatta en ook na persia, det sij om ten eersten van daar te retourneeren of wel anders doo 't nodigh quame geoordeelt te werden totten afvoer der Zijde na herwaarts tegen september des aanstaanden Jaars te wagten en te dienen.

Dewijl mede het verwagte koper uijt Japan na

De fluijt Aardenburgh voor Bengale

't huijs te Spijck Croonenburg ent huijs te Bergen voor Cormandel, ent laast van daar naar Ceijlon

De Betuwe over Ceijlon en Mallabaar na Sumatta en Persia

om des nodig tot den afvoer der Zyde te dienen

na onse gegeve ordre, tot den Inkoop van
20 à 24000. kisten (buyten eenige rampen
die godt verhoede) is verstaan te laten
ver deelen, als te weten. —

Verdelinge vande verwagte kopers uyt Japan
7000 kisten voor Batavia
12000 voor Cormandel
4000 voor Souratta, en
1000 voor Bengale

7000. kisten werts geordonneert directe
herwaarts te bestellen. —
12000. kisten voor Cormandel
4000. kisten voor Souratta
1000. kisten voor Bengale.

24000. kisten.

als wesende Ceylon en Mallabar daar
van nog ten overvloede voorsien, met
intentie, dat ingevalle de quantiteyt
deselve uyt Japan minder mogte wesen,
als van Cormandels portie wat meer sal
worden besnoeyt; dog ingevalle niet min
dan 7000. kisten sal mogen werden mede-
gedeelt; om dat het present te dier Custe
in de goeden demande en aftreck schijnt
te wesen, en werwaarts ook al het gout
Capitaal, so wel uyt Japan als 't gunt
op Malacca in voorraat mogte wesen,
nevens 't geene dat men nu van hier daar
sal konnen bijvoegen ter somma maar
van ontrent seventigh duysent guldens
is geresolveert te laten voortgaan, except
alleen 100.Θ guldens in goude Coubans
voor

by minder ontfang uyt Japan sal Cormandels portie wat werden besnoeyt dog niet toe min als 7000 kisten

Al 't gout van Japan en hier voor Cormandel geprojecteert excepto alleen 100.Θ gl. in coebangs voor Nagapatnam en Tuticorijn

vermogen voortgeset, maar dat
ons ook soo wel van den Gouverneur
van Cormandel, als van den Gouverneur
van Ceylon wel expresselijck nader
satisfactie sal moeten werden gegeven
waaromme 't voorschreve Comptoir
Porto Novo contrarie onse voorjarige
positive ordre, neder met die van Naga-
patnam (gehoorende onder Ceylon) gemeen
gemaakt, ende de limietscheydinge tusschen
die twee Gouvernementen, met de riviere
van Colderon na onse intentie niet
punctueel en is agtervolgt geworden;
gelijck als nogh verstaan wij, dat
sonder veranderinge na desen sal moeten
en blijven geschieden.

De gouv.rs van Cormandel en Ceilon reden te doen geven, waarom porto novo tegens onse ordre aan Nagapatnam overgegeven en gemeen gemaakt zij

En de limiet scheijdinge met de Revier Coledoron niet agtervolgt

Ende dewijle den Predicant tot Pallea-
catta D.s Nathanael de Pape uijt swaare
indispositie syne verlossinge van daar aen
ons ernstigh heeft versogt; soo is verstaan
denselven sulcx te vergunnen; ende weder-
om voor die gemeente aldaar in desselfs
plaatse (met communicatie van de eerw.
kercken raat deser stede) te beroepen, en
van Malacca te laten derwaarts gaan
den eerwaerden Bernardus Coop à Groen;
als

D.s Nathanael de Pape op sijn versoeck van Cormandel verlost

En Bernardus Coop a Groen in sijn plaats weder van Malacca na Palliacatta beroepen

als gemeent werdende, dat de Eerw.
Hubertus Lehdecker den Christelijcken
godsdienst op voors. Malacca (te
meer ook de tegenwoordige schaarsheijt
van leeraeren alomme in India)
genoegsaem sonder veragteringe alleene
sal konnen waarnemen &c.a: alle welcke
voorstaande materien in de brieven
naar de respective quartieren breeder
sullen verclaart werden.

Sijn Ed.le Heer Gouverneur Generaal
draagt nogh mondelijck te deser vergade-
ringe voor, hoe den opperkoopman en
winckelier deses Casteels, Jan de Coninck
hebbende, een lange reeks van Jaaren, bij
dien dienst, geverseert, ernstigh en eerbiedigh
hadde versogt, dat hij, vermits sijn presen-
te debiliteijt en onpasselijckheijt, daar
van bij provisie mogte werden ontlast;
tot hij na desen wederom magtigh soude
wesen, daar of wel elders anders toe
weder te mogen en konnen werden ge-
employeert; waar op gedelibereert
wesende; soo is op goede insigten goet
gevonden, hem sijn voors.e versoek in
te willigen, en in sijne plaatse wederom

Den winckelier deses Casteels Jan de Coninck op sijn versoek mits impotentie, van sijn dienst bij provisie ontlast ... Gelangeert

de

705

en den onderkoopman Hendrick Canzius wedo by provisie in syn plaats gestelt

de voorsz winckel als welcken dienst genoeg niet en kan stille staen bij provisie dan te bevelen den onderkoopman Hendrick Cantius sijnde een man van goede conduicte en nu al een geruijmen tijt alhier tot nogh buijten employ geweest.

Batavia int Casteel Batavia als vooren

Van goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W. van outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn Secr

581

Maandagh 23en October 1679

Present naar 't Gebedt

Is naar deliberatie goetgevonden het Jagt Voorhout; Heden naarmiddagh met den opperkoopman en Commissaris Jan van Leenen, van Jamby en Palembangh alhier te rugge gekomen, nogh mede aan te leggen; voor de provintie van Ternaten; beneffens de Jagten Iemerenwale en Sampson op 15en en 16 deser reets derwaarts geprojecteert omme unitis de opgekome troublen en ontroerten aldaar; dat daar het sal uytebrengen heeser te werden voortgeschickt.

't Jagt voorhout nog mede aengelegt naar Ternaten

En de Scheepen derwarts sooveel doenlyk te laaten voortgaen

Den heere Gouverneur Generael tedeser tyt ook gesproken hebbende van 't nodige als nu over Malacca te schryven naar Ceylon en Nagapatnam; Soo is onder anderen verstaan den Gouverneur en raat aldaar te qualificeren; omme indien men buyten verwagtinge eenigh kooper of thin totten handel aldaar mogte benodigen; 't selve in sulcken gevalle uyt de cargasoenen voor Souratta en persia volgens resolutie van 20. deser geprojecteert te mogen ligten, al

Den gouv: van Ceylon te qualificeren om by benodigtheyt eenigh cooper en thin, uyt de Souratse en persiaanse Cargasoenen te mogen ligten

707

[illegible] tot de [illegible] van
duijsent kisten koper toe.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Joan Maetsuijcker

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secrs

Vrijdagh en 27: October 1679.

Den predikant Alexander Carpius desen Jaare door lammigheijt en siechte uijt de provintie van banda opgekomen; en tot nogh daar van niet wederom gereconvalesceert wesende, dorste deser vergaderinge versoech; omme met sijn vrouw en familie per de aanstaande retourvloot na 't patria te mogen vertrecken, 't welck dan na deliberatie verstaan sij; denselven te accorderen.

Den Predicant alexander Carpius met Syn familie nat Patria verlost

Nota dit is in absentie vande Directeur Generael Cornelis Speelman

Gelijck mede daar toe licentie is vergunt aan Geertruyd Mina van Hoorn weduwe van den soldaat Joannes Schuijlenburgh.

Item Geertruijd Mina van Hoorn

Insgelijcx is nogh passagie met de aanstaande schepen na 't vaderlant toegestaen aan den borger doctor Joan Otto Helwigh sonder betalinge van transport en kostgelt; mits hij ook gebonden sal wesen; den dienst van doctor in de vloote gedurende de reijse na behooren waar te nemen, sonder eenige gagie daar voor te winnen.

Ensoo mede den borger Dr. Joan Otto Helwig vragevrij mits als doctor inde vloot dienst doende

Nota dit accoort.

Den secretaris van heeren weesmeesteren

Corn:s =

den Secrets: van weesmees. tonen Cornelis mol op Synen versoeck ontslagen van Vendum^r.-schap

Cornelis Mol; jegenwoordigh versoeckende, van het stadts vendumeesterschap deser stede, dat hij nu al lange Jaren hadde bedient; om de swackheyt sijnes lichaems, als andere redenen; te mogen werden ver=lost en ontslagen; soo wert hem het selve bij desen toegestaen; Inwijlen dat men metten eersten weder na een ander getrouw en sufficant persoon tot die functie (de= welcke sonder nadeel der gemeente niet wel en kan stille staan) sal omsien.

Drie Ambonse borgers met haar sloepjes beneden de 30 last hier gekomen, voor dismael weder na huys gelangt

Eenige ambonse en bandase borgeren met namen Marten franken Pieter dou=wesen en Adolph Louijsen; desen Jaare, met hunne chialoupen (beneden de 30. lasten groot) met behoorlijcke passen van de respective Gouvern^rs aldaar, herwaarts geco=men; ende als nu versoeckende; met onse passe wederom naar huys te mogen keeren; alsoo sij bij hun Ingediende requesten, ver=klaren van het verbot dier vaart niet soodanige cleene vaartuijgen geen kennisse te hebben gehadt; soo is naar deliberatie geresolveert; nademaal sij in de vaart van hier derwaarts de Comp^ie: niet komen pre=judicieren) haar sulcx voor desemaal nogh toetestaan; onder hoogres verbot en restrictie,

Onder restrictie van met sulcke vaartuijgen niet weder hier te komen

dat

dat zij met alsulcke vaartuijgen niet en sullen vermogen weder herwaarts te komen op pene daartoe gestatueert, gelijck sulcx ook nader aan de respective gouverneurs der oosterprovintien bij onse aftegaene ordres sal werden geinterdiceert geen passen aan alsulcke vaartuijgen beneden de 30 lasten te verleenen.

't welck ook aen de Gouvrs. sal werden verboden geen passen daartoe te geven, aan vaartuijgen onder de 30 last

Soo is mede aan den borger Abraham van der Pulle geaccordeert om met sijn chialoup de welvaart, te mogen vaaren over Javas oostcust Balij en Timor naar Bouton Banda en amboina dogh als voren onder de gestelde restrictie, omme uijt die quartieren sonder eenige plaatsen te mogen aandoen directelijck herwaarts te rugge te moeten komen.

Den Batavias burger Abraham van der Pulle gelicentieert met sijn Chialoup van 30 lasten over Java en Timor na Bouton Amboina en Banda

mits direct weder herwaarts kerende

De Bijsvrouw van den ouden afgeleefden mallebaarsen Ingeseten deser stede Intche Lanang Cambodia genaemt Kiey Soelong, bij requeste klagtigh vallende over 2 harer boosaardige en ongehoorsame soonen genaamt abdul en Oberra in soo verre dat zij daar ontrent voor swaare onheijlen was bedugt, met versoeck derhalven, dat de voorsz. 2 harer soonen; voor eenige jaaren in ballingschap naar Caap de goede hoope mogten werden gesonden

Op versoeck van den Maldijn Intche Lanang

gevonden, waar op gelet en daarneven de examinatie, derwegen bij heeren schepenen gedaan, gesien wesende; soo is goet gevonden; de suppliante haer versoech te accorderen; te weten; dat voorsz Abdul en Boero, van nu aan sullen werden in de kettingh geslagen, om aan de gemeene wercken te arbeiden, en dan voort wijder met de aanstaande vertreckende retourschepen in bannissement naar Caap de goede hoope gesonden te werden. &c^a.

Is verstaen d'vaaner ongeroonsame Soonen Abdul en Boero in de ketting te slaen en in bannissem^t. naar de Cabo te senden

Nademaal het aengelegde retourschip Ternaten op 13^e. deser voor de Camer van hoorn en enckhuijsen gedestineert; van de cust Cormandel buijten verwagtinge tot nog niet te voorschijn komt; soo is om de retour vloot daarnae niet op te houden; naar deliberatie als nu vastgestelt in plaatse van gemelte Ternaten totte eerste besendinge en voor de Cameren van hoorn en enckhuijsen wederom aen te leggen het schip Asia; dat daar toe naar gedaene visitatie bij den Equipagiemeester en gecommitteerde timmerlieden en schippers ten vollen sufficant en bequaam geoordeelt zij; gelijck mede de 4 andere genomineerde retourbodems Schouwen, Isidor, Europa, Schielant, Synde van de sufficanse van 't vertimmerde gebouw de schip

't Schip Asia in plaats van Ternaten totte eerste besendinge na 't Patria voor Hoorn en Enckhuijsen aangelegt

Schip St. Andries bevonden genoegh gesproken in Conformiteijt van de daaraff vermeende 2 verklaringen door deselve gecommitteerdens; effecent door sijn Ed.e den Heere Gouverneur Generaal in Raade voort gebragt en hier onder geinsereert

Rapporten vand Equipagiem.r &c. van de bequaamheyt vant Schip Asia en de andere 4 aangelegde Retour bodems tot de vaderlandsche Reyse

Wy ondergeschreve syn ter ordre van den Ed.e Heere Rijckloff van Goens Gouverneur generaal en de Ed.e Heeren Raaden van India geordonneert en gecommitteert, omme 't schip Azia te gaan besien, hoedanigh het selve van gestalte en hegtigheijt mogte geconditioneert zijn; 't geene wy naardat 't selve wel en alles naargesien bevonden hebben bequaam te wesen omme de voijagie naar 't patria te kunnen doen, hoewel agter aen de spiegel eenige plancken op diverse plaatsen aen de vaste huijt bevonden hebben vergaan te syn niet dat sulcx eenigh ongemack (wanneer wederom vernieuwt ofte gerepareert is) soude kunnen bijbrengen 't geene binnen een dagh derwaart soude kunnen geschieden, alt welcke voorsz: staat, verklaeren wy aen bovenstaande bodem bevonden te hebben in teecken en tot bekragtingh deses hebben wy dit met onse gewone hant schrift bevestight. Batavias Reede int Schip Europa. Adij 27.e October 1679. was geteekent J. Geus, Albert d'Rcus, Pieter Martensz. Wiltvanck, Hans vermunten, David Lesseven, Reynier de groot en C. de Jonge.

Wy

588

588

Wij ondergeschreven sijn ter ordre van den Ed: Heer Rijckloff van Goens gouverneur generaal ende d'Ed: heeren raden van India geordonneert en gecommitteert, omme de ondergestelde Compe schepen te gaen besien hoedanigh deselve geconditioneert mogten wesen, en off bequaem souden sijn, de voijagie naar 't patria te kunnen doen te weten. —

't Schip. Schouwen
't Schip. Europa
't Schip. Schielant
en 't Schip. Sidoor.

aen welcke bovenstaande schepen wij int minste niet en hebben bevonden, off kunnen zien waar door de voijagie naar 't patria soude verhindert offte belet werden.

Batavias Rheede int Schip Europa adij 27. Octobr was geteekent Pr Geus, albert d'Reus, Pieter Martensz Wiltvanck, Hans vermunten, david Lessevijn, C. de Jonge en Reynier de Groot. —

Op 't voordragen van d'Ed: Heer gouverneur generaal is verstaan, de Brieven van de Coningen van palembangh en Jambij, als de Laxamana van Johor op 23. deser met den Commissaris Jan van Leenen pr 't Jagt voorhout hier aangebragt, en waarbij wij hebben vernomen dat de vreede tusschen die van Jambij en Johor weder is gesloten aanstaande dijnsdagh alle 3 te gelijck, met de gewone solemniteijten ijder in een

De Brieven van de Coningen van Palembang en Jamby als de Laxamana van Johor Alle te Gelijk te Latijnstalen met 7 Canon schooten

aparte

schooten te doen Inhaelen, ende te vereeren met 7. Canonschooten hier vant Casteel

Den opperkoopman Dirck Tymonse de Jonge bij resolutie van 13.en deser met sijn familie nat vaderlant gelicentieert wesende; is als nu goetgevonden Ingevolge van sijn qualiteijt te defereeren de derde ofte schout bij naghts vlagge der vloote en gevolgelijck hem te plaatsen op het retourschip Schielant voor de Camer van Delft daar deselve vlagge ordinarij t'huijs hoort. — Den oppercoopman Dirck de Jonge gedefereert de 3.e vlagge als Schout bij naght — Ops Schip Schielande voor Delft

Batavia int Casteel datum als vooren

Van Goens

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

725

590.

590

Dijnsdagh 31.en October 1679.

Naar het lesen der brieven heden middagh per 't Jagje de perel van Macassar ontfangen; heeft d'Ed. Directeur Generaal Corn: Speelman voortgebragt een Concept missive aan den Pangiran Pougar ofte nu genaamt Sousouhounang Ingalaga in de Mattaram; in antwoort per desselfs Jongst hier verschene gesanten met den vaandrigh benjamin van der Meer, afgegaan, en dewelcke na resumptie dan ook soodanigh is voor goet gekent. ——

Concept missive in Antwoort aende Pangiran Pougar inde Mattaram afgegaan Geapprobeert

Dewijle de tijt tot het vertrech der eerste retour schepen naar het vaderlant al sterck begint te naderen; Soo sijn opt voordragen van sijn Ed.t na Jaarlijxe gewoonte om de verlossinge van het gemeene volk te doen, en de pretensien van een ijgelijck aan te hooren; tot Commissarissen uijt dese vergaderinge versocht ende gecommitteert de heeren raaden Dirck blom en Joannes Camphuijs die aanstaande maandagh haar eerste sitdagh sullen houden; en waartoe dan ook de ordinaire placcaten door de heeren fiscaals en gecommitteerde; Soo aan lant als op de reede; op overmorgen

De heeren Camphuijs en Blom tot Commissarisen den verlossinge gecommitteert

En de placcaten daartoe na gewoonte te doen Publiceeren

Sullen

sullen werden gepubliceert. ——

In plaatse van Corn: Jansen Dico, den welcken op 15: September passado desselfs verlossinge met sijn familie nat patria is vergunt; Is 't als nu goetgevonden wederom tot Cippier der stads gevangen huysen van heeren Schepenen uyt de geene die hun daartoe hebben aangeboden te verkiesen den borger Bartholomeus van Doornijck. ——

Den Borger Bartholomeus van Doornick Cipier van Schepenen in plaats van Cornelis Dico

Op het voordragen te deser vergaderinge van den heere ord: raat Dirck Blom als geen president van heemraden; is geresolveert het Collegie van heeren heemraden te qualificeren en te authoriseren tot het afdoen, vereffenen en adjusteren van de reeq: der gedaane onkosten int graven van slooten uit maken van bruggen &c.: buyten deser stede; bij en door den gewesene overleden dijckgraaff Hans Holt soodanigh het selver billijckheijt sal bevonden werden te behooren ——

Collegie van heemraden te Authoriseren tot het vereffenen der Reeq: van 't gedane graven by den overleden dyckgraaf Hans Holt

Ende verders te deser materie met eenen ook nogh verstaan gemelte collegie van heemraden (boven het geene bij onse resolutie van 18 deser over derselver verkiesinge staat genoteert). soo ten belange van het onderhandse werck der ringsloote; als de verdere toe, en opsight over

En verder ook om nevens het werck der Ringsloote Als Anders

592.

592

over de battavise landerijen heeren wegen
bruggen &c.a aante sien ende aantebesteelen,
In soodaniger voegen en met die qualificatie;
waar mede voor bij resolutie van den 15. augusti
passado ontrent, dat werck het eerw.e Collegie
van heeren schepenen hadden geauthoriseert,
en die daar na op voorsz 13 deser wederom
is Ingetrocken geworden, om redenen aldaar
ter plaatse aengehaalt.] ——

Batavia in 't Casteel datum als voren ——

J. van Goens

C. Speelman

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Jan van Hoorn Secr.s

Donderdagh 2e November 1659.

Smorgens Extraordinarij Vergaderingh

Is goetgevonden de fluijt IJsselsteyn aen te leggen wederom naar Palembangh, alsoo ons bij het rapport en de papieren van den Commissaris Jan van Leenen is komen te blijcken; datter nogh genoegsame peper voor dessels ladinge aldaar in voorraat sal wesen; en daermede tot vervolgh van dien handel wederom af te steken; benevens partij dienstige kleden; ook 11000 realen van agten in Spetie; met ordre omme de andere doecken die daar nogh als Invendibel aen de handt zijn en blijven; alle met eerste occagie, indiense tot redelijcke winste niet te vercoopen zijn te rugge herwaarts te stieren, om elders gebenificeert te werden.—

De fluijs IJselsteyn wedet aangelegt naar Palembang om peper

11000 Rs. van 8en daar mede derwaarts af te steecken

d'invendibele doecken te rugge van Palembang herwaarts te doen komen

Ende dewijl tot Jambij (alsschoon de vrede tusschen dat rijck, ende die van Johor nu weder was gesloten) voor eerst geen groote Capitalen sullen mogen of dienen te werden vertrouwt ende dat de gewesene residenten van dat Comptoir Jan van Heden en Joannes Gennen; door den Commiss. van Leenen met alle de restanten van den gelichten Jambijsen ommeslagh op Palemb. zijn gelaten; tot onse nader ordre over 't werck en de weder te nemen resolutie tot voors. Jambij;

Om datmen voor eerst tot Jambij nog geen Capitalen weder sal derven vertrouwen

Is verslaen de gewesen Jambyse residenten van Palembang te doen herwaarts koomen

Om dan nader over 't Comptoir Jambij te delibereren

Soo.

894. 594

Soo is voor tegenwoordigh tot goedvinden verstaan de gem.te Jambise residenten Jan van Leden en Jan Reynen met eerste occagie van Palimbangh te laten herwaarts komen; om hun op dees en gene saaken te hooren en dan nader te resolveren, ofte, en hoedanigh, men de residentie tot Jamby, wederom sal begrypen, ofte niet.

Brief aenden Sultan tot Palembang afgegaan geapprobeert

Wyders is ook geresumeert en geapprobeert een briefje per gemelte IJsselsteyn aan den Sulthan tot gemelte Palembangh in antwoort afgegaan, en bij den heer Gouverneur Generaal voortgebragt, en onder anderen daarby toegestaan, dat de jongst ter leen gesonde 6 stucken yser Canon op desselfs ernstigh versoeck aan hem te koop sullen mogen werden overgelaten: tegens agt Rijcxdaald.rs de hondert ponden; om in peper of anders te voldoen.

6 Stucken Canon aen Gem.te Sulthan te mogen vercoopen a 8 R.s

Batavia in 't Casteel datum als voren

Van Outhoorn

Joan van Hoorn

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

Joan Camphuijs

Secrs W. van Outhoorn

Vrijdagh den 8en Novemb: 1679.

Is op het voordragen van den advocaat fiscaal van India Mr. Gualter Zeeman, goetgevonden denselven toe te leggen ende te laten goetdoen, de ordinarie fiscaals gagie van vijftigh guldens ter maant, zedert 27. Julij 1677 dat hij tot dat ampt is verkooren; als hebbende sijn reecq: tot nogh maar geloopen met sijn voorige tractement van veertigh gl:ns

Den fiscael van India Gualter Zeeman de ordo. gagie van 50 gl. toegelegt zedt. 27 Julij 1677.

Den borger Frans Jurgen Dresser uijt Cassel, bij requeste insteekende omme met licentie van sijn vrouw als ook sijne crediteuren met de aanstaande retourvloot voor een togt naar het vaderlant te mogen vertrecken tot verrigtinge sijner saaken aldaar; soo is hem hetselve (onder conditie van die licentie) bij desen vergunt, om voor de kost over te vaeren. etca:—

Den borger Frans Jurgen Dresser nae patria gelicentieert voor de kost, en sijn vrouw hier latende

Batavia int Casteel datum als boven

Rijckloff van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

W. van Outhoorn

721

596.
596

Dijnsdagh 4en November 1659

Sr. Cornelis Mole bij resolutie van 7en deses voorleden maants op dessel(fs) versoek ont-slagen sijnde van het stads vendumeesterschap deser stede. Soo is als nu, uijt de geene die hun tot dat ampt wederom hebben aen-geboden, goetgevonden in dessel(fs) plaatse tot stads vendumeester te nomineren en aan-testellen den borger Joannes de Wilde, tegenwoordigh bode van het eersz. Collegie van weesmeesteren; en den welcken daar ontrent bereets bij gepresteert, mits denselven alvorens na d'oude usantie voor de verseekertheijt van sijn persoon borgh stelle voor een somma van drie duijsent rijcxd. onder een of twee capitale man-nen, daar den E. gerechte deser stede sal oordeelen bij mede kan bestaan en voor en door wien de voorsende borgtogt ook sal moeten werden versorght.

In plaatse van Bartholomeus van Door-nenth den 8en passado gekoren tot Cipier van heeren Schepenen, sijnt de borger

Solicitanten

Solicitanten, als wesende om tot bazaar
wagter der oleden passer binnen deser
stede aengestelt den Borger Jan de Lier.

Naardemaal het vertreck der aanstaande
retourvloote naar 't patria voor handen
is; soo is op het voordragen van d'Ed:e Gouv:r
Generaal goetgevonden naevolgens de oude
goede gewoonte, tegens den 15:e deser te doen
uitschrijven en celebreren een algemeene
vast en bededagh om God den Heere vie=
=righlyck te bidden voor het behouden vaer=
ren; derselver retourvloote, als mede voor
den generalen welstant van de Oostjndische
Comp:e en den staat onses lieven vaderlants,
en waarvan aanstaande Sondagh de
behoorlycke advertentie, in de christelijke
kerken en gemeente deser stede sal
werden gedaan.

Tot Commanderend Schipper op het Schip
Schielant; omme daarmede te repatriee=
=ren; is op desselfs versoeck gestelt den
schipper Theunis Gysbertse van 't Schip
Mauritius eylant latende die van
Schielant genaamt hans vernuint

weder

723

weder tegens hem overgaan.

Gesproken wesende hoedanigh en hoe sterck men de costelijcke retour schepen naar het vaderlant in deese schaarse tijt van volck bequaamelijck en wel besoorgen sal bemannen, Soo is ver=staan de groote schepen als Slooten en Tidor, Europa en Azia ieder te voor=sien van 120 gesonde coppen en ins=lant van 116. Soo Zeelunden als Mili=tairen, behalven nogh op elcken bodem 25 Impotente en Creupelen, om de Compe daar van te ontlasten en insgelijcx het gehuurde Jagt St. Andries boven het daar op sijnde volck nogh te ver=sterchen met 8 à 10 Militaire Compe: dienaren, onder betalinge der bedonge kostgelden totte meerder securiteit van Compe Costelijcke Cargasoen dat der mede sal overgaan.

Naar het afhandelen der voorenstaande besoignes heeft d'Ed: Gouvern. Generaal de vergaderinge serieuselijck voorgedragen, hoedanigh men het sal aenleggen met

het

het importante ontroerde werck in Terna-
ten en bijsonderlijck den gevlugten Conink
amsterdam; ende off men dewijle de der-
waarts aengelende schepen Roemerswale
Samson en Voorhout heeb volladen en in
gereetheijt gebragt zijn; ook voor al
niet en behoorde in opmerckinge te nemen,
omme een aansienlijck Capabel en ervaa-
ren minister, het zij als superintendent
der oosterprovintien of anders derwaarts
te Committeren. Omme alsoo door
dat aanzien het ontroerde en verwarde
werck ontrent die molukse Coningen
en bontgenoten daar door met te meer
aansien en ontsagh te beter te faciliteren
en wederom tot vorige gerustheijt te bren-
gen en te herstellen; nademaal het misleg-
gen derselver na luijt der ontfange schrif-
turen ten meerendeele op den tegenwoordi-
gen Gouverneur Robbert padbrugge schijnt
geweest en geladen te werden. Ende
waarop over naar lange deliberatie voor
eerst zij gearresteert en vastgestelt met
de voorsz. drie aangelegde bodems naar
de Moluccos af te steken een getal van
300 militaire koppen, te weten 250

nederlanderen

600.

nederlanderen en 80 Inlanderen onder goede officieren verdeelt.

Dogh nademaal na veel overwegens de gelegentheijt van Comp.e en de presente tijt althans ofte immers voor eerst niet heel wel toe en laat; omme bo-ven gemelte soo wigtige Ternaataanse werck, met het geen daar verder in dien ont tegens hoope nogh soude konnen aen vast sijn; iemant van de tegenwoordige leden deser tafel te komen emploijeeren ende committeren; 't gunt egter andersints bij de vergaderinge eenpaerigh voor een nodige en seer dienstige saake wert geoor-deelt en gehouden te sullen wesen.

Soo is dan wijders voor af vastgestelt en als nu geresolveert ter adsistentie van den voormelten Gouverneur Robbert Pad-brugge naar de Provintie van Ternaten, als onse expresse gecommitteerdens te no-mineren en te gebruijken de Commandeurs Isaacq de Saint Martin, Jacob Lobs en Martinus Caesar, mitsgaders de opperkooplie-den Helmer Vosburgh, Cornelis van der Duijn en Jacobus de Gheijn; omme met den

anderen

anderen het verwaerde werck aldaer van tegen 't ondersoecken, en wederom met alle vermogen tragten te herstellen in soodaniger voegen als bij onse nader te nemen aendagtigh besluijt deswegen na desen nader sal werden gearresteert ende besloten.

Dogh ten regaarde van den E. Commandeur Jacob Lobs en den opperkoopman Gelmer Vosburgh nogtans onverminderd; de saken van 't proces tusschen deselve als nogh ongedecideert, dan gende betrakende eenige voorgevalle beschuldigingen ter custe van Mallabaar omme die ten [illegible] [illegible] alhier nader te moeten verantwoorden.

Omme [illegible] [illegible] treijn en leger op Javas [illegible] van partij geeijste nootlijckheden te versorgen, daer toe ons tegenwoordigh [illegible] bequame schepen gebreeckt aen de handt zijn; is goetgevonden [illegible] derwaarts aen te leggen de [illegible] [illegible] Orangie, de Zalm, ende [illegible] Nijboom [illegible] welckes geleijde en Convoij dan

602.
602

van orde niet eenen met een antwoort-
brief en geschenck naar twee hofte tot Sa-
marangh (en) sullen werden geconduiseert;
de gesanten van den Soesoehoenangh Inga-
=laga anders genaamt Pangiran Pougar in
de Mattaram op 7 october passado met
onsen vaandrigh Benjamin van der
meer van daer alhier aengekomen;
en waar van ook 't nodige aan den
=selven sal werden geschreven.

Batavia in 't Casteel datum als voren

Van Hoorn

[signatures]

Abraham van Riebeeck

Joan van Hoorn

Jos. Anth. Sturde

...

Abraham van Hoorn Secrs

603

Woensdagh d.en November 1679

In den avontstont Extraord.e Vergaderingh

Nademaal den manhaften Christiaen Poleman geweesen sergeant majoor dese guarnisoens van Batavia metten resorte van dien op 30. July voorleden in ons leger op Javas oostcust is komen te overlyden en daar aan de Comp.e een wacker en ervaren krijghsoverste heeft verlooren; soo is tegenwoordigh door Syn Ed.t de vergaderinge voorgedragen; met wie men die aensienlycke en capitale functie wederom bequamelyck soude konnen suppleren; ende met eenen daartoe voorgedragen den E. Commandeur Isaack de Saint Martin op 16.e April passado met onse licentie uyt den [?]treyn op Javas oostcust sougot al=hier te rugge gekomen en by vorige resolutie van gisteren genomineert om nevens eenige andere gequalificeerde ministers in Commissie naar Ternaten te vertrecken; denwelcken daar toe syn dienst heeft aangeboden

/en

en waarop dan in aanmerkinge ge=
nomen wesende desselfs langhjarige goede
diensten en conduite als bequaam beden
hebbende reets bevorens op Ceylon en
Javas oostcust die functie onder d' Ed:
heeren Gouv:r en Directeur Generael
tot genoegen bekleed; soo is derhalven
wyders met eenpaerige stemmen beslo=
ten den voormelten E. Isaacq de Saint
Martin by desen wederom te eligeren en
aen te stellen tot Sergeant Majoor deses
guarnisoens van Batavia en den ressorte
van dien onder ons hooger gesag; —
ende dat hy daartoe op morgen voor
alle de militaire Comp:e en officieren
hier binnen 't Casteel door ons sal wer=
den geauthoriseert en bevestigt, in
manieren als gebruykelijck zyn en con=
form de Commissie dewelcke te dien
einde op syn E persoon sal werden —
geexpedieert.

Zynde wyders nu ook met eenen geres=
solveert den meergenoemden E Majoor
Isaack de Saint Martin voor af binnen
5 a 6 dagen naar Ternaten te laten

voorgaen

voorsaan p.r 't Jagt de Sampson over
houton met een troupe van 190.
fluke Nederlandsche militairen ver=
deelt in 2 Compagnien en daar over
dan tot hooft officieren zijn gestelt

De luytenants.

Joannes Heijsselbergh en
Joannes Oliviers. Item
de Vaandrighs
Pieter van hoorn de Jonge en
Benjamin de Nivelle
Nevens 6 bequame sergeanten omme
in allen gevalle tegen alle onverwagte
toevallen daar bij de hant en met die
magt bij de wercken te zijn.

Gelijck dan ook verder is verstaan
dat den E. Saint Martin in qualiteijt
als majoor van Batavia; sal zijn en
werden aangesien; als de eerste in rangh
van de 6 ministers op gisteren tot
gecommitteerde van de ^bestellinge der^ verwarde saaken
in Ternaten en ter adsistentie van den
Gouvern.r Robbert Padbrugge genomineert
en met den E voor af het nodige aen
den

den gouv.r Padbrugge en daar toe pre=
advis gerescribeert met notificatie van
de nogh te volgene magt ende gecom=
mitteerdens, Besyden dat den E. Major
Saint Martin ook met een preallabele
ende aparte Instructie t'synen E. naerig=
tinge sal werden gemunieert, tot dat
men na desen, als ons mettet vertreck
der retourvloote de handen wat ruymer
van besoignes sullen syn; nader
overlegh en besluyt sal nemen wat
ons in dit capitale werck voor de Comp.
wyders ten meesten dienste van deselve
sal by de hand te nemen en te doen
staan.

Batavia in 't Casteel datum als vooren

Van goens

[illegible]

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn Secr.

Vrijdagh en 10.e November 1679

's Morgens Generale vergaderingh.
Absent d'Heer Joan: Camphuijs.

Aangesien de Bantamse schelmen en
Zeerovers sigh niet en hebben ontsien,
op gisteren voor de middagh; met 2 -
vaartuijgen vol gewapent volck, des
Comp.s boekers voor de Swaartvisch; soo
als deselve aan het Eijlant Rotterdam
besigh waren, en jn den arbeijt, met
Zant te laden, onvoorsiens seer schelm-
agtigh van agteren te overvallen en
16 nederlanders ellendig te vermoorden;
terwijlen de overige mannen; heel onder
jn de boeker gesalveert; en na't vlugten
dier roovers en moordenaars met deselve
weder te regt gekomen waeren; Soo is
om voor diergelijke ongevallen soo
veel mogelijck te voorsien; goet ge-
vonden, tot securiteijt van het Eijlant
Purmerent; en het aldaar onderhandse
nieuwe Lazarus huijs; goet gevonden
het selve te versterken en te versorgen
met een wagt van 20 militairen; en
daer en boven het schip 't wapen van
der

Leprosen

[illegible] voor eenigen tijt daar bij te
leggen; omme voor eerst in het timme=
=ren der nodige huijsingen het volck des
nagts aen boort voor eenige verrade=
=rijen te verseekeren.

D'heer Sibrand Abbema volgens resolu=
=tie van den 16 september passado eenigen
tijt daar na ter hant gestelt wesende
seekere 2 extracten uijtte particuliere
missive van den Commissaris Daniel Par=
=ve in Souratta, dato 28 april deses
jaars aan ons geschreven 't eene beraa=
=kende het verschil der interest penningen;
en 't ander wegens de onderwigt op de
terugh gebragte moclase nagelen, om
sijn Ed.e verantwoordinge daarop te doen;
soo heeft d'h.r Gouverneur Generael te
deser vergaderinge ingedient het schrifte=
=lijck berigt op die saaken; door gem.te
heer Abbema aen sijn Ed.t overgelevert;
ende het welcke met aendagt geresu=
=meert en nagesien wesende; is daar op
goetgevonden het selve soodanigh aente
=nemen; en 't een en 't ander vorders daar
bij te laten berusten; luijdende voors.e

antwoort

Antwoort ofte berigt met een daarbij ge-
hoorende attestatie van woorde tot woorde
aldus.

Antwoort ofte berigt gedaan door den Extraordinaris Raat van India Sibrand Abbema ter ordre van den Ed.le Heer Gouvern.r Generael Ryckloff van Goens en d'Ed.e Heeren Raden van India Raakende het verschil van 2456 1/16 R.a Intrest, tusschen d'E. Comp.e en maekelaar Kissendas, als mede de merckelycke onderwigt gevallen op 10781. lb nagelen uyt het Jaght Nieuw Noorwyck in den Jaare 1677 in Souratta uyt het Mochaze Cargasoen gelicht

Ed.e Hoogh Aghtbare heeren

Dewyle U.Ed.e den 28.en deser loopende maant my hebben
gelieven te communiçeeren twee stucx extracten uyt
een particuliere missive, door d'E. heer commissaris
daniel parvé, in dato 28.e April deses jaars, aen U.Ed.e
geschr. benevens copie resolutie de dato 14. April 1679.
in den Souratsen raat getrocken, raakende het ver=
schil der intrest, tusschen d'E. Comp.e en den maakelaar
kissendas soudendas, en het te cort comen van de nagelen
uyt het mochase carguasoen in Souratta, aen lant ge=
light, om daerop myn antwoort U.Ed.e bi agtb toe te
laten comen, soo sal als nu soo kort en bondigh in
alle sinçeer en waarheyt, met het behoorlyck respect,
op voorverhaalde twee pointen antwoorden, beginnende
dan met het eerste point, raakende het verschil van
de

610

de 2456 [illegible] intrest tusschen d'E Compie en meergenoemde
maakelaar Kissendas met het selve is heen, naar mijn beste
onthoudingh aldus gelegen. UEd. Ho: agtb. hadden bij haere
missive van 2 Septemb 1676. den heere commissaris volger
hoogh loffelijcker memorie) gelieven te ordineeren 600 [illegible]
voor de behoeftige comptoiren op intrest te negotieeren,
dat ook voor het meeste deel door de gem. heer commissaris
int aansien en bysijn van mij door den Maekelaer Kissen=
das is geschiet, en gemerckt hij soo groote somma in soo
corten tijt niet int geheel tegen 5/8 per Cento konde beco=
=men; soo is hem door d'Ed. heer commissaris voornoemt
gelicentieert geworden, ook eenige penningen tegen 3/4 te
mogen ligten, gelijck dan ook is gedaen, bedragende,
naar het opgeven van veel genoemde maekelaer, een
capitael van 238 [illegible] en de welcke den heere Commissaris,
den oppercoopman en secunde der Souratse directie Sr. albertus
van Oosterwijck Zal. daar van geen kunde heeft gedaen
soo is 't de geheele massa tegen 5/8 pr. cto door hem geboecht,
dat ook door ons niet eerder is uitgevonden voor en aleer
het capitael quamen af te leggen, en ook niet een gehouden
den intrest te voldoen, gelijck ick benevens den Souratsen
raat in de successive brieven aen UEd. h: agtb. geschreven
uitlopigh hebbe gementioneert, en voor oogen gestelt, con=
=nende mij ook seer wel gedragen en confirmeeren met het
geene den maakelaar dierwege aen den heer commissaris
parvé heeft bekent gemaakt, als accordeerende volcomen
met de waarheijt excepto dat hij seght mij aengesprooken te
hebben over het verleenen van obligatie wegens de op intrest
geligte penningen, die daar bevoorens niet anders als door
hem maakelaar waeren verstreckt, dat in der daet en
waarheijt door mij eenlijck is geeffectueert en ingestelt
om redenen dat hij anders, soo hij begeerde en ontrouw wilde
wesen daermede sijn personagie speelen, en de directeurs om
den thuijn leijden, en sijn eijgen voordeel soude connen doen:

Hiermede

Hiermede vermeyne ick, na mijn beste ordineere, op dit poinct UEd:e Hoogh agtb:s te hebben geantwoort en voldaen.

Nu is het tweede, raeckende de onderwigt op de 10781. lb giroffel nagelen uyt het mochase cargaςoen en het Jagt N. hoortwijck geligt, nogh overigh, daer in ick hoope en vermeyne UEd:e mede de vereyschte onderrightinge te doen.

In UEd:e Ho: agtb:s missive van 30 octob:s des afgeweckene jaars hebben UEd:e gelieven, den heere Commissaris Parvé, aen te beveelen nauwkeurigh te laten ondersoeken, door wiens versuym, de quade gestalte van die costelijcke specerye, soo lange en een geruyme tijt naer het vertreck van 't Jagt N. hoortwijck, verborgen en onbekent is gebleven, en dat den schuldige en versuymer daer van de vergoedinge sullen hebben te doen, ende alhoewel het onderwigt op de generale nagelen niet meer als een p:r cento naer de ordinaire ondervindinge, comt te differeeren, soo vermeyne ick egter hier vervolgens direct tegens het gevoelen van d'E heer Commissaris Parvé aen, die bij sijne particuliere missive van 28 april niet en heeft naargelaten mij met dese substantiele woorden te calangeeren: Wat de onderwighten der Mochase nagelen belangt, welckers vergoedinge UEd:e Hoogh agtb:s ten regten pretendeeren, mij ordonnerende 't selve te besorgen, ende schult hebbende te doen vergoeden, daer op heb ick mij soo nauw geinformeert, als mogelijck en sustinere dat den heere oudt directeur Abbema daer voor moet responderen, vermits uyt de beedigde attestatie nu overgaande blijckt, dat hem ter aancomste van de costelijcke specerye der quade gestalte door de ontfangers rapport is gedaen &ca. waarbij dan comt te consteeren dat d'E heer commissaris niet alleen rapport van sijne verrightinge doet, maar ook met eene mij volgens sijn sustenue condemneert en veroordeelt in de vergoedinge van hem onderwight der nagelen, de redenen die sijn E daer toe bewegen, schijnen dese woorden in substantie te sijn, vermits uyt de beedigde

attestatie

attestatien nu overgaande beyckt, dat hem ter aencomste
van die costelijcke speceryen behoorlijck rapport der quade
gestalte door de ontfangers is gedaen &ca.

Hoe ongaerne ick mijn veelgem:de heer commissaris Parvé
eenige redenen van misnoegen geven, en syne besingjes
in Souratta soude willen weprotteren, weet ick selver
best, dogh dewijl het natuurlijck ja ook alle redelijcke en
onredelijcke creaturen aengeboren is, sigh selven te defende-
ren, tegen die geene die haer soecken, en in der daet ook
beschadigen, soo en wil ick ook niet hoopen, en veel minder
vertrouwen, dat dese mijne regtmatige verweringe qualijck
by UEd:le Ho: agtb: opgenomen en geduijt sal werden, om dan
met ordre te gaan, soo sal ick met de aencomste van meer-
gerepeteerde Noortwijck beginnen, en seggen dat 't selve
den 16 Septemb. 1677. Op 's coningsrheede in Souratta is
comen te verschijnen, op hebbende den oppercoopman Justinus
Pruijs, en den coopman Claymont faa, met een restant van
het Mochase cargasoen, ende aengesien het doenmaals nogh
in het quade monson was, en ook al wijnigh becommert
voor de aenkomste van een à twee franse bodems, soo
hebben wij by resolutie van den daer
aen goetgevonden de contante penningen, die
uijt de vercogte goederen waeren geprovideert
om te minder pericul te loopen daer uijt te doen
haalen en int smalschip Dragon voor 's Comp:s
thuijn te doen bewaren, tot ter tijt en wijle
gemelte bodem wederom van daer soude comen
te vertrecken; insgelijcks hebben wij doenmaals
goetgevonden uijt genoemde cargasoen, voor de
Souratse directie te lighten onder andere goederen
vijff en tagentigh stucx kisten met giroffel nagelen, moe-
tende volgens factura inhouden thiendijsent seven hondert, een
entagentigh lb. maar hoe dat deselve in kisten waeren, en ook
seer

seer hegt en sterck toegespijkert, soo sijn deselve
naar agt à 10 dagen wagtens naar den moorsen
tolman uijt smalschip voor des Coninckx tolhuijs
bruto gewogen, waer op men deselve na ruijge
calculatie gisk 2 1/64 p:r Cento onderwigt gevallen
te sijn, van daer sijn deselve in s' Comp:s steene
packhuijs in de stadt staande, daer twee groote
slooten voor hangen, waer van de packhuijsmeesters
een, en den tolman de andere sleutel bewaert,
nogh d'eene sonder des anders kennisse niet ingaen
kan, gebragt, ende dewijle in die tijt de Engelsche
scheepen uijt Europa, ende moorse en andere uijt
Mocka en andere quartieren comen aen te landen,
Zoo hebben wij in die tijt den moorschen tolman
niet tot liquidatie van den thol (: dat eerst moet
geschieden eer licentie becomen comen om onse goe=
=deren in 't huijs te haelen) konnen krijgen, daer wij
ons te minder aen gelegen gelaten hebben, om dat
deselve, benevens d'andere coopmanschappen daer soo
wel als in onse logie bewaert waeren, te meer den
dienst van d' E Comp:e niet beliet, deselve op die
tijt apart te verkoopen, om dat wij doen alle
dagen de Bataviase scheepen en carguasoenen te
gemoet sagen, die ook op den 26:e octob: vijff int
getal voor de suratse revier gearriveert sijn,
met de welcke te ontlossen altwederom een langen
tijt is doorgeschooten, soo ten opsighte van de moeije=
=lijckheijt en hoogte van de revier, als ook om dat
wij gemeenelijck in die tijt al vrij wat lang moeten
wagten eer het den tolman (die in gesag den naesten
aen den gouvern:r aldaer is:) en veel met de aen=
=comste van soo meenigte scheepen van haer eijge
en vreemde natie te doen heeft, gelegen quam

d'aengebragte

daengebragte goederen t' ontlossen, en ontlost
zijnde, soo zijn wij nogh niet gevoeght of vermogens
deselve in onse logie te doen brengen, door en al eer
wij in den tol van twee p:r Cento met gem:te tol-
man over een gecomen zijn, werdende deselve onder-
tusschen in een steene packhuijs op s' Comp:s costen
gebouwt, en digt bij s' Conincx tolhuijs staende,
door twee bijsondere slooten, gelijck hier voor aenge-
haelt hebbe, bewaert, welck geluck of become licen-
tie nogh Engelsen, nogh France en andere natien
niet en hebben, maar werden haere goederen in 's
Conincx tolhuijs romb slomb bij de goederen van
andere coopliede op geslagen, daer zij dan mede
zijn gebonden afte wagten, den tijt van afweegen
met den tholman wegens den thol, eer se ver-
mogens zijn deselve t'huijs te haelen: ende terwijle
nu al eenige jaaren naer den anderen d'uijtschrij-
vingh van de generale negotie, om de vroege ver-
schijninge van s' Comp:s schepen, uijt beginsel van
decemb: is geschiedt, soo in Souratta, Brootchia,
amadabath en Cambaija, als ook in Agra, soo en
hebben wij ook niet naargelaten, soo veel moeijten
aen te wenden, als mogelijck was, om soo veel coop-
manschappen t'huijs te krijgen, als onse kleijne en
weijnige packhuijsen, in s' Comp:s gehuijrde logie,
bergen conden, en tot monsters aen de coopluijden
te connen dienen, naar welcke uijtschrijvinge
gemeenelijck een maant comt te verlopen al
eer men tot de venditie gecomen is, om de coopluijden
die genegen mogten zijn, gem:te coopmans aen te
slaen, tijts genoegh te geven om selver uijt de boven
quartieren afte comen, of ten minsten haere
volmagten daertoe te qualificeeren, Sulcx het al
meest

meest diep in Januarij is geweest eer de coopmansz
aen de man geraeckt sijn, en dewijl deselve ge=
meenlijck op drie vier ja ook bij tijde van de
Heer Commissaris volgens ses maanden tijt ver=
soght sijn, ende coopluijden niet eerder gedou=
den sijn de coopmansz te betalen, soo en hebbe
ick ook niet, om mijn selven en d' Compie voor
schade te behoeden, alte greetigh geweest voor
gemelte tijt verstreecken was, eenige merckelijke
en considerable leverantie te laten doen, ten sij
den cooper eenigh gelt hadde gerabbatteert, welcke
expiratie van tijt in april geweest is, en
waerraen ick vermeijne niets te hebben mis=
daen, gemerckt daer Ed: Ho: agtbs bij haare
missive van 2 Septemb met deese woorden 't selve
in substantie comen te belasten. Seggende de
de getrouwigheyt en sufficantie daer te lande vande
maakelaars meer als elders gelegen, om dat het meeste,
soo niet het heele werck op haar schijnt aen te komen,
en door haar handen moet gaan, welcken gevolge dese
ook heel veel en mischien al wat te veel vertrouwt
werden, dat niet altijt sonder gevaar en pericul kan sijn,
daer de Compie door het eclipseren van den schelmsen
benjaensen maakelaer in Gamron nogh een smertelijk
gevoelen van draegt, en mits dien vinden wij ons hier
ter materie genootsaakt UE. op het alderernstigste,
tot vermijdinge van des Compie en u eijgen schaede
te recommanderen, en aen te bevelen allonthalve
UE sorge daarheen te laten gaen, datter door al te
veel vertrouwen in Suratta niet diergelijcke kome
voor te vallen, want ofwel wij dat voorsz reecq van
d' Compie niet en souden willen nogh connen aen ne=
men, soo en soude noghtans het vermogen vande

ministers

ministers niet soo groot konnen syn om ons daerope ten
vollen te connen guaranderen, weshalven wij ons niet connen
gerust stellen, als wij sien dat soo groote quantiteyt goede-
-ren, tot sulcken grooten bedraagen, een koopman (d'n tyt)
wert gecrediteert, want schoon d'E Comp.e tot nogh toe in
Souratta geen bysondere ramp (: voor en naar de wissel van
50 m ƒ aen den wisselaer Moendas naen vertrouwt, en
die naar verloop van tyt nogh meest is ingecomen :)
daar omtrent geleden heeft, soo konde het eghter gelyck
in persia nogh eyndelyck eens comen te misvallen,
daerom dunckt ons goet daerin tydigh te voorsien, en
by dese UEd.e te gelasten, geen soodanige uytleveringhe
te doen, ten sy daer benevens de betalinge geschiet,
en dat UEd.e daer van t'eenemaal en ten volle versee-
-kert syn, en d'E Comp.e van gevaer bevryt sy &ca.

Agtervolgens dese ordre, die ick ook meest in geheel
hebbe naargekomen, is jmmers baerblyckelyck waer,
dat den directeur de quade gestalte niet eerder weten of
bemercken kan voor en alleer de ontfangers of pack
huysmeesters, daer van den eersten Joan Kell een
coopman, en den tweeden een ondercoopman geweest is,
hem kennisse van doen, dat ick wel expres negere oyt
geschiet te syn, voor het jongste van april 1678.
als wanneer de uytleveringhe aen den Mackelaer
die dat jaer cooper van d'E Comp.e coopmansz. geweest
is, door den doenmaels zynde packhuysmeesters Cornelis
Coomans en Joannes van der Heyden, geschiet sy, als
wanneer ick niet alleen maar ook myn toegevoegde
tweede Sr. Albertus van Oosterwyck sal.r naar dat die
daer van, van gem.te packhuysmeesters mede gewaerschouwt
en door my geroepen was Inspectie der gem.te kostel:
specerye genomen hebbe, bevinde deselve soodanigh als
by myne, ende des raats missive van 31 may 1678. aen
UEd.e

UEd: hoogh agtb: overgesonden, int breede aen=
gehaelt staet, want soo sulcx mij eerder en
ten tijde van 't aenzijn der schepen bekent
geweest waere, ick soude UEd: niet overhant
ende de cust cormandel maer al eerder ken=
nisse daer van gedaen hebben, en soo UEd: mij
en den vaat daarin mistrouwen soo ver=
soeke ick eens te mogen weten wat voordeel
een directeur daeruijt soude en of in tegen
deel een eerlievend en getrouw directeur,
daar ick mijn selve onder reeken, niet sal
tragten eer in te leggen bij UEd: ho: agtb: om
de onderwigten soo geringh en wenigh te maa=
ken als immers mogelijck is, den opperkoop=
man Sr. Weijns en den Coopman Aernout
faa, mitsgaders den schipper K. Visser bestaen
immers mij niet, gelijck mede de ontfangers
of pakhuijsmeesters in die tijt, niet gedaen
hebben, ick bidde UEd: ho: agtb: dan eens te
willen overleggen waerom ick daerin ver=
suijmigh soude geweest zijn, en soo sulcx al
effective en in der daat waar mogte zijn,
(dat egter verre daer van is:) waerom soude
ick ook in mijne laaste brieff iets daer van
de onderwigt aengehaelt hebben, dewijle sulcx
dogh bij de boeken blijken konde, so de 1078 l. ed:
nagelen die door de pakhuijsmeesters Com
dat deselve in sterke kisten, gelijck laekenen
japans staaffcooper, amber, bloetcorael &a:
mede gedaen wert:) bruto droogh ontfangen zijn
soo moet 't selve door haer noodsaakelijck uijt=
gewercht zijn, dewijl niemant sonder haer

mede

inde packhuijsen komen kan, nogh ook niemant
buijten haer, voordeel uijt trecken, ick wil en
niet twijffelen off uEd:e sullen met dese mijne
verklaringe volcomen vergenoeginge hebben, en
mij buijten alle suspitie houden, niet jegen=
=staende den heer commissaris parvé uijt een
voorroordeel, mij heeft gelieven bij sijnen par=
ticullieren brieff van 14 april inde vergoedinge
of responde van gem:te ondewigten te condem=
=neeren, met dese woorden. Ick hebbe mij daerop
soo nauw geinformeert als mogelijck, en sustinere
dat den heer out directeur Abbema daer voor moet
respondeeren (sijne redenen int vervolgh sijn)
vermits uijt de beedigde attestatie nu overgaande
blijckt, dat hem ter aankomste van die specerije
behoorlijck rapport der quade gestalte door de
ontfangers is gedaen: Ick bidde UEd:e waer op
en op hoe swacke redenen heeft gem:te heer
commissaris sijn fondament van dese sijne
sustenue gebout, hij seijt en sijn redenen sijn
om dat mij door de ontfangers behoorlijck rap=
port is gedaen, voor hebbe ick ontkent, dat mij
wijst door ijmant, als voor de tijt hier voor
aengehaelt, van de quade gestalte van veel=
gerepte nagelen eenige kennisse is gedaen, en
hoewel veel verhaelde commissaris hier toe
en tot bewijs van sijn sustenue een attestatie
oversent geteekent en beedight bij den tweede
packhuijsmeester Jan Sanger, die, nevens den
eerste packhuijsmeester Jan Kell, voor de ont=
fangene coopmans:e respondeeren moet, dat egter
maer een geintresseert packhuijsmeester is, en
noghtans gelieft den heere commissaris te seggen,
dat

dat door de ontfangers behoorlyck rapport is
gedaen, dat sy noodsakelyck alle beyde
moeten syn, dewyl daer anders geene ontfan=
gers syn geweest, soo dat dit immers een
heer van die qualiteyt voor een groot abuys
te reekenen is; om nu dese attestatie dich=
ters gemelt eens natuurlyck in te sien, en
de nulliteyt en kragteloosheyt aen te wysen,
soo staat hier aen te merken, dat den attestant
in syn voordeel getuyght, want hy nevens syn
medemacker voor de onderwinden respondabel
is; ten anderen is sy beleyt en ook beedight
sonder eenigh voorgaende recollement op een en
den selvigen dagh, en soo ick vertrouwe op een
moment, want anders soude den secretaris
het onderscheyt der uuren wel aengeteekent
hebben, soo weynigh het tegenwoordigh on-
derscheyde goede redenen in Europa, of
ten minsten in ons lieve vaderlant, uyt
gebruyckelyck, een eedt in syn eygen voordeel
en dat nogh in absentie van den geïnteres=
seerde, sonder een voorgaande salvo preuve;
geve ick UEd.le Gr. Achtb. die alle wyser en
kundiger syn als ick, in bedenckinge, en of
men soo doende niet ymant die ter quader
trouwe, om syn schade voor te komen, wil gaen,
een swaert in de hant geeft, om sigh selven te ver=
doen, want ymant die ter quader trouwe gaat,
en sigh selven op onbehoorlyke manieren soeken
te verrycken, 't welck ick in dat subject door on=
cunde niet seggen kan, maer egter wel te
presumeeren staat, ofte ten minsten aen

hoort

vus

boeke van dh. Koortwijck) die en sal ook niet
ontsien sigh selven, tot een erger te begeven,
en geperst synde soodanige verklaringe in sijn
voordeel te geven, wat voor een gedebaucheert en
memorieloos persoon gem. attestant Sanger is,
sal ick om redenen mij niet aenhaelen dat ick
egter met overlegginge van attestatien soude
konnen doen, ick hebbe 't selve ten principaelen
niet willen doen, om dat. Sulcx niet alleen onse,
maar ook d'engelse en france logie genoegsaem
bekent is: Sulcx hier nogh maer beulijck bij
voegen sal dat soo het genarreerde in de attes=
tatie waer waere geweest, immers den eerste
pakhuijsmeester die sigh selven van alle kanten
met reden van schaede soecht te hoeden, en
die voor de pakhuijsen ten principale als
coopman en d'eerste synde, responsabel is,
soude wel de meeste genomen hebben, om selfs
bij den directeur over soo een wigtige saack, te
komen, om besigtinge van de quade gestalte
van veelgeroemde specerije off attestatie te
versoeken gelijck hij altijt in veel minder
saake wel gedaen heeft, ook en is het noijt
in 't gebruijck geweest, dat den tweede, maer
aeltijt den eerste aen den directeur rapport
gedaen heeft, immers bij mijn aenwesen, daer
en boven is bij niemant in de logie de quade
gestalte van de nagelen voor in april daar
aen, bekent geweest, gelijck als bij dese geanr=
=neceerde attestatie te sien is, en soo UEd. mij
wat eerder gem=de extracten hadden gelieven
te submistreren, ick soude voor het vertreck
van Coevorden, nu andermaal derwaerts —

vertrocken

vertrocken, mijn selven vrij sterker tegen
soo een voorgeven konnen wapenen hebben,
hebbende mij met die vrienen moeten voegen
die bij de handt waeren, Coomans die in plaats
van Kell gesuccedeert is, soude mede connen
getuygen, dat oijt van dese quale geweten
heeft, selfs Kell en heeft niet derven getuygen,
daer oijt kennisse van gehadt te hebben, en
alhoewel den heere Commissaris segt sigh
soo naeuw op die saake te hebben geinformeert
als mogelijck is, soo blijckt nogtans dat gem^te
H^r Commissaris soo wel van Kell en anderen
bij attestatie sigh hadde konnen informeren, als
bij den geintresseerde Joan Sanger, ten minste
soo vermeijn ick dat het ligtelijck hadde con=
=nen geschieden.

Hiermede dan vermeyne ick UEd^s op beyde dese
poincten de gerequireerde onderrichtinge gegeven
te hebben, en ook claerlijck aengewesen, dat de
pachtsuijnbuijtmeesters Joan Kell en Joannes San=
=ger (: soo daer eenige vergoedinge door UEd^e
mogte geeijst werden :) voor het te kort komen
der nagelen, responsabel en aenspreeckelijck
zijn. Batavia den 28 octob 1679 en
daer aen
overgelevert
onderstondt UEd: hoogh aghtbaerh^t getrouwen
en gehoorsamen dienaar was geteekent Isbrant
Abbema.

Ophuyden den 28^e October A^o 1679 Compareerde
voor mij David Disponteyn openbaer Notaris
bij den Hove van Hollant, mitsgaders ins gra=
=ven Hage, ende int Nederlants India geadmitteert
binnen

622

binnen der stadt batavia residerende, ende de
getuygen naergenoemt, de Ed.e Joannes van
der heyden ondercoopman, Jasper van Thiel
boeckhouder, ende Gijsbert van der heyden
assistent, alle ten dienste der E. Comp.e de=
=welcke te samen, ende elcx int bysonder, ten
versoeke van den Ed.e heer Rijckland Abbema
tweede extraordinaris van India, mitsgaders
oudt directeur van Souratta, staende op zijn
vertreck, mette retourvloot naer 't patria in
qualite als admirael, verclaeren, dat seeckere
partye nagelen, bestaende in vyff en 't negentigh
kisten, die uyt het schip nieuw noortwyck, van
mogase, vergisoen in Septemb. 1677 in Souratte
voornoemt aengebragt aen lant zyn geligt, die
bij 's konings tolhuys, in des E. Comp.s pack=
huys syn geborgen, als mede dat sylieden doen=
=maels in de logie by yemant van d' comp.e
dienaeren, niet hebben hooren discoureeren,
spreecken, rippen, of disputeeren dat de voorsz
partye nagelen, qualyck gestelt syn geweest,
off waeren, 't welck anders sints, soo daer van
wat te seggen was geweest, in die kleyne om=
=metreck van de logie niet verborgen, ongeweeten
ofte verswegen, soude hebben konnen blyven,
verklaert wyders den eersten deposant, dat
hy ende den ondercoopman Cornelis Coomans
voorsz packhuys, onder meer andere packhuysen
van den koopman Jan hel, ende den onder=
coopman Johannes Sanger in october daeraen
volgende, by transport ten overstaen vande
gecommitteerdens d.e Jacob fabricius ende
Jasper van Thiel, tweede deposant in desen,
hebben overgenomen, ten welcken tyde gelyck
hy twee eerste deposanten gesamentlyck

verklaeren

verclaeren) geen quade gesteltenisse van
goederen, inde voorschreve packhuijsen hebben
gesien, ofte vernomen, ook niet van der
voorsz nagelen, veel min daer van hebben hooren
rippen, ofte spreeken ten insighte de voorsz na=
=gelen, ten voorsz tijde, bij getal der kisten,
die toe waeren, sonder weegen wierden over=
=genomen, ende dat ter goeder trouwe, door
dien den voorn Coopman Jan hek schielijck
ende spoedigh als opperhooft naar Brecja most
vertrecken, alsoo het voortsettingh vande compe=
negotie aldaer vereijscht wiert, voorts ver=
=claart hij eersten deposant, dat ten tijde
de voorsz kisten met nagelen, 't welck is
geweest in de maant April des jaars 1670.
uijtet voorsz packhuijs, ter ordre van den
E:d: h: requirant, in de logie gebraght waeren,
omme die aen de maakelaer Kessendas, die deselve
gecoght hadde, te leveren, ende toe te weegen
waermede present was, den voorn Comans,
bevonden is, bij 't openen der kisten dat de
nagelen niet alleen swart, maar heel voghtigh
en nat waeren, gelijck sijluijden doenmaals, aen
den E:d: heer Requirant aendienden, ende vertoonde,
als wanneer sijn E:d: ende sijn E: secunde den
E: Albertus van oosterwijck Sal:r de selvige
hebben comen visiteeren, ende deselvige
soodanigh (als verhaelt) bevonden, verclaert hij
eersten deposant verder, dat den voorn oosterwijck
ten voorsz tijde, meest present is geweest, geduij=
=rende 't uijtweegen, en't leveren der voorsz
nagelen, ende wel ten principaelen, omme op
het manquerende, ofte te kort komende, (alsoo

624

men daer voor bedacht was stelletten, te meer door dien uit openen der kisten, ook eenige bevonden wierden, die niet naar behoren vol waeren, verclaert den tweeden deposant mede in het uijtwegen der voorsz nagelen, te hebben gesien, ende beooght dat de gesijnde nagelen heel nat, ende vochtigh waeren, ende den laesten deposant, dat hij sulcx in ende naar 't leveren derselver heeft gehoort, ende verstaan; alle 't gunt voorsz staat, presenteeren sijd deposanten, soo verde bij ijder van daer is getuijght, ten allen tijden des versocht sijnde, met sollemneelen eeden naerder te affirmeeren, aldus gedaen ende gepasseert ten mijnen comptoire ter presentie van Jan pietersen, ende Jacobus kerckelect mijne clercquen, als getuijgen, die de minute deses, nevens de deposanten, ende mij Notaris hebben onderteekent onderstont Quod Attestor was geteekent d. Dispontijn Nots Publ.

Batavia in 't Casteel datum als voren

Van goens

Joan Maetsuycker

Joan Croon

Carel Hartsinck

Pieter Lodewijk van der Burgh

Jan Thijssen

Joan van Dam

Anth. Hurdt

Dirck Steur

W. van Outhoorn

Jan van Hoorn

625
625

Saturdagh 11 November 1679

In den Avontstond Extraord. Vergaderingh.

Bij occagie van 't afgaan van een briefje naar onse besettinge op tanjongpoera; Is met eenen goet gevonden, den Sergeant en p.te gesagthebber aldaar Jan Berrevelt te qualificeren tot vaandrigh. absolut met veertigh guldens ter maant voor drie jaaren.

Gesproken wesende van't vertrech der retour vloote, waar omtrent het ons nogh al eeniger maten aen genoegsame ladinge komt te manqueren; soo is verstaan deselve nogh op te houden tot den 15 of 20. deser, In hoope ons middelerwijlen eenige schepen van Cormandel en bengale; als mede 't verwagte Cameel schip van Ceijlon nogh sullen toekomen, omme de dienstige goederen daar uijt aanstonts te konnen overschepen; sullende anders bij outbrekenisse van dien, de retour vloote een't prinçen Eijlant daar na, blijven vertoeven tot den laasten deser maant.

Nademaal de bantamse kopers het vaarwater hier ontrent en langs de Javaanse cust langs hoe meer onveijligen, veele onser Ingesetenen, en andere handel vaartuijgen vermeeken, ent volch vermoorden, Gelijck

deselve

deselve ook op nieuw wederom de Regentz
Intchiassem hebben verbrant en geruineert
Is naar overlegh geresolveert: Soo tot over=
=voer der geëischte benodigtheden voor onse
post en besettinge op Indermaijoe; als om
een parade en vertooninge tegen die rovers
daar int paarwater te doen, metten eersten
laugh de val na voorsz Indermaijoe af te=
=senden, de Chialoupen Orangie boom Gra=
=naatappel en Calcoen versterckt boven
het Zeevolck met dertigh Nederlantse
militairen onder den vaandrig Benjamin
van der Meer, ende met ordre aen den Capi=
=teijn Jochum Michielse en raat, dat bij aldien
Zij na de sterck lopende geruchten, door de
bantammers en Cheribonders met een magt
van wel 1 à 2000. mannen, aldaar te
lande mogten werden besprongen, en te=
=gens hoope vant op en afvaaren der rivier
en onse scheepen; konden afgesneden of te
gefrustreert werden, en alsoo in verlegentheijt
geraken, datse bij soodanigen noot en
toeval sigh om geen affronten onderhavigh
te zijn; hun uijt de pagger genaamt bantans
Krill, liever tijdigh met fatsoen sullen ver=
=mogen te retireren deselve ruijneren en
hun voorts op de scheepen te begeeven; dogh
voor als nogh niet sonder haar blijckelijck

gevaar

gevaar; en in alle voorsigtigheijt, om die
landen niet ligt soo t'eenemaal aen de
woedende rovers overte geven, en den
Bantammer t'eenemaal te doen bekeeren;
en in welcken geval den Javaansen Ronwr=
wieka Loddera als dien verdreven Samadang=
sen pangiran Ranga Gompol; (die daar
in mede is) nevens andere onser onderhoori=
ge die daartoe Inclineerden wel onder
onse bescherminge genomen en 't zij naar
herwaarts of elders in des Soesoehoenangs
gebiet gevoert sullen mogen werden; tot
dat het ons wat beter sal gelegen komen,
met de Cheribonders en de landen daar om
her een ernstige taal te spreken, en die
saaken vigoreus te herstellen, gelijck dat
en 't verder nodige bij de herwaarts afte=
gaane brieff wat ampelder sal werden
vervat. —

het Jagje Corea op 31e passado door lechte
uijt de besettinge voor Indermajoe herws=
gekomen en doenmaals bij gecommitteerde
Schippers hier ter reede geoordeelt wesende,
nogh eenige vertimmeringe waardigh te zijn,
is als in bij nader visitatie op 't Eijlant
Onrust van soo slegten gestalte bevonden,
als uijt het ondervolgende briefje daer
over

753

over door den Baas albert en meester=
=knegts op 't Eylant onrust aen den
Equipagiemeester Jacob Jeuws geschreven
magh blycken.

Commandeur de Geus

Jaght Corea is huyden morgen aen 't
Eylant onrust aengelant, en naar dat Ick
met beyde de meesterknegts tot inde onderste
gedeeltens 't selve nauw besightight hebbe, soo
hebbe bevonden dat het selve tot eenige timme=
=ragie en onkosten gansch onbequaam is en dat
tyt hout en andere onkosten daer vrugteloos
aen besteet soude syn; want de onderste ge=
=deeltens, daar 't gebouw op moet steunen, syn
vergaen, soo dat onder niet veel gesont en is,
een exempel hebbe ick van de Veerga 't Jaght
Arnemuyden dat hier al voor eenigen tyt is
affgelent, dat ook inwendigh soo verrot
en vergaen waer, dat noyt eenigh bodem
van soo weynigh Jaeren out, soo vergaan
gesien hebbe, en soo is mede dit, soo dat
myns oordeels geen timmeragie waardigh
is, het uytterlyck aengien doun 't hoogh
verbeuden kommen, alsoo 't op eenige plaet=
=sen vry wat schynt te wesen, dien dat hem
hebbe 't soo laugh laten leggen tot nader
ordre, 't welck ick verwagte; was geteekent
albert de Reus, dirck Huchteren, Michiel
Compost, ter zyden stont op 't Eylant onrust
den 10 novemb 1679.

Waar op dan na deliberatie werd verstaan
het

het selve onbequame bodemtje afte leggen
en aan de meest biedende te verkopen. [illegible]

Dewijle de westcust van Sumatra deses
Jaars door eijgen gebreck met geen of
weijnig Zout heeft konnen werden voorsien
en dat ons op gister avont van Japara
of damacq per de fluijt de Geele Beer
sijn toegekomen 225. lasten; Soo is goet-
gevonden gemelte bodem met die Zout
ladinge nogh ten eersten na voorsz west-
cust te laten voortgaan, dewijl het
daartoe nogh niet t'eenemaal buijten 't
Saijsoen is; en in hoope ons deselve ten
eersten volladen met peper en andere
retouren van daar wederom sal toekomen.

Den [illegible] Bitter gewesen lith in
den agtb: raat van Justitie en naderhant
[illegible] van diamanten &a: na 't
vaderlant bij deselve gedeporteert als
in sijn proces tegens desselfs huijsvrouwe
Cornelia van Nieuwenrode mede gede=
=cideert en bij de gemelte Justitie van
bijwoninge tafel en bed &a: t'eenemaal
gescheijden wesende; Is derhalven als
nu geresolveert, ingevolge van de expresse
ordre der heeren maijores met dese
aenstaende

630.
630

aenstaende Schoutbijnacht waar onder-
laet te doen en te laten vertrecken
buyten qualiteyt en gagie.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Corn. Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn
Secr.

Arsip Nasional Republik Indonesia

631.
631

Dijns-daagh 14e: Novemb. 1679

Heeft d' Ho: directeur Generaal Corn:s
Speelman in raade gebragt de brieven
bij sijn E: geconcipieert, omme mette chia
loupen Orangie Palm en Jatijboom
aff te gaan aen den Commandeur Jacobus
Couper en raat int leger, aan den
Soesoehoenangh amancourat Sinnegat-
tij Ingalaga en aan sijn broeder den
pangiran pougar (anders mede genaamt
Soesoehoenangh Ingalaga) in de matta-
ram. Item aen den opperkoopman
Cornelis bartelse tot Japara en aan de
residenten Tomas grinkel en arnold
gerbrinck tot tegaal, gelijck mede een
apart briefje uijt sijn E: name aen den
panguran sampan anders mede genaamt
Sacra Singerat, alle dewelcke met aan-
dagt gelesen en geresumeert wesende
bevonden sijn na onse intentie ingestelt
te wesen; en daerom ook bij desen
met onse approbatie bekragtigt.

Gelijck dan onder anderen ook
geresolveert

757

632

geavoueert bij den Commandeur Jacobus Couper die met 't overlijden van de Majoor Poleman het oppergesagh, als krijgs en veltoverste over onse troupes te water en te lande op Javas oostkust is' bekledende, en genoegen gevende, daer in als nu nader te confirmeren, en hem deswegen een Commissie in behoorlijcke forma, toe te schicken.

Ondewijle uyt de ontfange Japaarse advisen komt te blijcken, dat den pangeran Poegar en sijne onderdanen in de Mattaram sigh langs hoe beter en familjaarder beginnen aen te stellen, en ter Conservatie en aenqueeckinge van dien ook, door den luytenant Taalbeeck (dewelcken daer wederom was geweest) hadden doen versoecken dat den Manhaften Capteyn Jan Albert Sloot hebbende sijn post niet verre van daer op Wanacarta somwijlen eens persoonlijck mede mogte bij hem in de Mattaram komen; soo sal gem.te Sloot ook werden aengeschreven, omme sigh (sonder eenige redenen ter Contrarie wesende) in geselschap van de in te

krugh

[illegible]igh heerende gesanten, mede na voorsz
Mattaram en bij hem (Sougar ofte Sou=
soubounangh Ingalaga) te begeven, omme
denselven meer en meer van alle wan=
trouwen, dat'er nogh mogte sijn af te
helpen, en van onse goede intentie tot
herstellinge van de vervallen staat en
ruste van't oude Mattaramse rijck te
verseekeren, en te Induceren ende weijers
dat hij sigh met sijnen ouder broeder den
Sousoubounangh Aman[illegible] in een regte
vertrouwde vriendschap wil begeven; dein
als sijnen wettigen heere in stede van hun
overleden vader erkennen, en ook met
alle sijn vermogen tegen de nogh overige
Rebellen des lants te willen helpen en
adsisteren. &c.a

[illegible] [illegible] saijsoen tijdige besendinge
naar Timor te doen, Is goetgevonden
derwaarts aan te leggen, de fluijt Wimme=
num [illegible] d'advisen van Japara
[illegible] van daar te rugge hebben
[illegible] [illegible]llende besijden het Car=
[illegible]sseutie voor dat Comptoir, voorts
[illegible] [illegible] paar kleijne coopmansz
[illegible] door onsen trein op de
en [illegible]
Ja[illegible], doordien de d'als
m[illegible]

uit den vaart gaande chialoupen of vaar-
na het geweste van daar niet komen
mede voeren. —

Wijders is nog den sergeant Gerrit Swart
toegestaen en vergunt omme met syn dispo-
=sitie en tyts expiratie nevens syn vrouw
en familie per de aanstaande retourvloot
naar 't patria te mogen vertrecken.

Batavia int Casteel datum als voren

van Goens
C. Speelman
Balthasar Bort
Anth. Hurdt
[illegible]
W. van Outhoorn
[illegible]
Joan van Hoorn
Secr.

Dyngsdagh 14 November 1679

Aparte Resolutie d'avonts naar het gebeth

Voorleden saturdagh detwelb gesproken wesende, van het vertreck van den E. Volkert van Goens (conform het aanschrijven der heeren majores bij haare generale missive van den 10. october 1677) naar het vaderlant; soo heeft als nu sijn E. den heere gouverneur generael, in rade overgelevert, een gesloten geschrifte van den selven sijn E. soone, aan dese vergaderinge gedediceert met versoeck dat de heeren in completen rade, daarop geliefden te delibereren ende te disponeren, luydende van woorde tot woorde als volgt. —

Aan de Ed. Heeren den Gouverneur generael en Raden van't Nederlantsch India

Geeft met eerbiedigheyt te kennen Volckert van Goens, hoe dat hy suppliant uyt vaderlant door de Ed. heeren majores voor opperkoopman aengenomen, en alhier op Batavia gearriveert sijnde, sijn dienst in den agtb. raat van Justitie gepresteert heeft, tot dat het de hoogh Ed. heeren majores beliefd hebben hem supp. om redenen, haer hoogh Ed. daer toe moverende, wederom na 't patria te beroepen, ingevolge van haer Ho. Ed. missive de dato 10. octob. 1677.

636

636

welcke [illegible] ordre by suppt. door niet te verspreken
ondertusschen gevolgt hebben, ten waare hy genoodsaakt
was geweest, om syne swaare familie, en een kraem
vrouwe, met een eerstgeboren vrught, UEdo. Edle. onder=
daniglyck te versoeken een nader ordre van d'Ed.
heeren Majores, alhier buyten employ te mogen afwagten,
om middelerwyle Zyne saaken uyt vaderlant schryfsb.
te verantwoorden, het welcke UEdle. favorabelyck tot
nogh hebben gelieven toe te staan. Dogh alsoo den
suppt. tegenwoordigh bevrugt is, dat d'Edle. hoo. A. heeren
Majores dese saake voor een ongehoorsaamheyt van
den suppt. mogten comen aan te sien, en daer over
haar misnoegen te toonen; Soo is hy te raade
geworden UEdo. Edle. in alle onderdanigheyt te
versoeken hem te begunstigen met haren voorsien
raat, het zy dan om met syn familie in syn
qualiteyt; off anders nogh tot haer Edles. nader disposi=
tie hier te mogen verblyven; het een en het ander
is hy bereydwilligh, tot conservatie van UEdle. en
specialyck der heeren Majores gunst en genegentheyt
met blymoedigheyt des herten na te komen, dienvol=
=gens verwagtende soodanigen apostil, als UEdle. sullen
bevinden te behooren.

Waar op (na dat alvorens den heer Generaal
uyt de vergaderinge was opgestaen) naar se=
=rieuse deliberatie verstaan ende geresolveert
is, dat geconsidereert en aangemerckt wesende
de dispositie en expresse ordre uyt reguard van
d'E. volckert van Goens by de voorgeciteerde
generale missive der heeren 17e. van 18 octob.
1677 uytgedruckt, en ter neder gestelt, derhalven

syn

van bovenstaande Ingediende geschrift, als het daar bij gedaane alternative voorstel ofte versoeck mits desen werd afgewesen en verworpen, ende wijders, gearresteert; dat voorsz. de volckert van Goens, nevens sijn familie; met de retourvloote deses jaars, of dan ooch (in soodanigen qualiteijt, als hij uijtgekomen is) wederomme sal, moeten repatrieren. —

Ende nademaal het gebesoigneerde deser vergaderinge van den 3 octob. des voorleden jaars 1678. volgens de gedaane aanteeckeningh der notulen, ten reguarde van voorschreve de volckert van goens doen maals uijt ordre van sijn Ed.t en ook namaals buijten de generale resolutien, bij gebleven; soo is als nu, ook wederom bij meerderheijt van stemmen, nader goetgevonden; dat het selve gebesoigneerde; als nogh jngelijcx op sal stant grij=pen, en als een volcomen resolutie aengesien; ende derhalven, ook mede hier onder, in desen soodanigh als het legt; Ingeschreven werden; van Inhoude als volgt.

Extract uijt de Notulen der Resolutien Gehouden van't gebesoingneerde in raade van India op Maandagh den 3 october 1678. smorgens Extraord: vergaderinge.

Den heer Gouverneur Generaal draagt de heeren

763

hebben voor; de saake van sijn Ed.t heer Volckert van
Goens bij missive van 18 octob.r des voorleden jaars 1679
door de heeren 17 op ontboden, met verklaringe, dat het
voor sijn Ed.t en insonderheijt voor sijn Soons familie
en ommeslagh altans gants niet over een quam, of
dat hij desen jaare de reijse naar 't patria soude
aennemen, met versoecke derhalven dat de heeren
daar ontrent in der billijckheijt wilden disponeeren, te
meer naar dien er doch geene pointen, van beschul-
digingen t' sijnen laste uijt het vaderlant overgekomen
ofte alhier volgens de verklaringe van den E. fiscaal
van India, uijtgevonden ofte voortgebragt sijn, met
verder overleveringe van een geschrift van den E.
Volckert van Goens tot sijn verantwoordinge inge-
stelt, en welckers besluijt, behelst een versoeck, —
omme tot nader ordre off bescheijt der heeren —
meesters, in de raadt van Justitie te mogen con-
tinueeren

door sijn Ed.t naar het gedisponeerde met sijn eygen handt in de notule gest.t naarvolgende.
met 6 jonge kinderen beswaart sijnde, ende vrouw pas van 't jongste uijt de kraam

Waerop sijn Ed.t uijt de vergaderingh opgestaan sijnde,
soo hebben de heeren naar verscheijde consideratien
geadviseert. als te weten.

Den Heere directeur Generael Corn: Speelman verclaart
uijt reghard van de ordre der heeren meesters geconsi-
dereert sijnde, dat sigh niet wel bequaam kan bevinden
en onbevoegt agt te sijn, omme in die ordre te treden,
en versoeckt off vermeent hier ontrent tot advis-
seeren te wesen geexcuseert.

Den Heer Willem van Outhoorn verclaarde nadien er
niets tot laste van sijn Ed.s voortgekomen; dat hij
wel soude konnen condescendeeren; d' h.r Volckert van
Goens tot nader bescheijt uijt het vaderlant, in raade
van Justitie bleef continueeren; en dat wel voor-
namentlijck; om sijn E. dienstigheijt, en nootsaake
in dat Collegie; 't welcke altans, ook bijsonder,
swack, en daerom sijn E. te nodiger gehouden
wordt

De heer Joan Camphuys verclaart als de heer Speelman
in de

in de ordre der heeren meesters met gaerne te willen treden; en hieren in die saake mede te willen blyven geexcuseert, om in te disponeeren.

Welcke zyn Ed.t soodanigh door de heeren raden bekent gemaakt wesende; Is verders op versoeck van den E. Volckert van Goens en ingevolge van de inclinatie van den heer Gouv.r Generaal eenparigh verstaan, dat zyn E. tot nader bescheyt van de heeren meesters aldies buyten functie sal mogen overblyven.

Tis verre 3 october 1678

Batavia int Casteel dato ut als vooren

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Pieter van Hoorn

Donderdagh 16.e Novemb:r 1679.

's avonts naar het gebeth

Den opperkoopman Marten Roob gewesen secunde persoon van't gouvernement van banda, en met seeker voldongen proces volgens onse ordre nu jongst van daar herwaarts gekomen; omme alhier bij den agtbaren Raadt van justitie sijn saake verders afgedaen en getermineert te werden, heeft op gister avont in raade van India ingedient het onderstaande request.

Aan den Wel Edelen Heere Mijn Heere den Gouverneur Generaal ende de E.d.e heeren Raden van India.

Geeft met alle behoorlijcke eerbiedigheijt te kennen Marten Roob gewesen secunde persoon in banda, hoe dat bij der ordre van UEd.s ho. A. het proces 't welcke hij als ged.e tegens S.r Johannes de Hartogh, doenmaals out fiscael in Banda en in dier qualité, soo hij ageerde no: off: suiss.o na de behoorlijcke gehouden termijnen van eijsch, antwoort, replijck en duplijck [illegible] renunciatie van verdere productie [illegible] in state van wijsen omme door die van den E. agtb. Raat van Justitie des Casteels Batavia [illegible] en gedetermineert te werden, maar naderhant bij supp.t alhier diverse miss.ve heeft ontmoet, die hem sodanigen verclaringe soude konnen geven, en ook diverse andere papieren soude konnen becomen, uijt dewelcke sijne onschuldigheijt in diverse poincten hem te last gelegt, nogh veel claarder, en onwedersprekelijcker soude konnen blijken, als wel uijt de

documenten

documenten, die hij tot nogh toe in banda heeft konnen
erlangen, ofte doen beleggen, en op welche nieuwe saake
getuygenisse, hij sigh ook in meer als eene zijner In=
gediende schrifturen heeft beroepen, so versoeckt hij
seer gedienstelijck. Eerstelijck dat ued: Ho: A. de
papieren vant voorsz proces, ten eynde voorsz
gelieven te doen behandigen aen die van d'welgem:
achtb raat van Justitie, en versoeckt verders onder de
gewoonlijcke conditie van refusie van costen, soo sulcx
vermits sijn voorsz beroep bij de teers ingediende
schrifturen nodigh wert geagt (en anders niet) relieff
van de gem: renunciatie van verdere productie en
verloff om ettelijcke mons.rs te mogen citeren, om op
seekere interrogatoria geexamineert te werden, en
deselve bij de stucken van den bewusten processe te
mogen bijvoegen, mitsgaders veniam agendi omme
tot het adviseren van deselve ook te doen citeren,
den heer advocaet fiscael van India, voor soo verre
als sijn Ed. mogte goetvinden de bewuste saake
metten gewesenen fiscael in banda voornoemt te
maintineren. 'Twelck doende &c.

Waar op dan voor eerst de wedersijdse overge=
kome stucken van dit proces gestelt wesende
in handen van d' heer Balthasar Bort, als
President van den Achtb raat van justitie
deses casteels, omme deselve eens door twee
gecommitteerde uyt den= raade te doen nae=
sien; soo is sulcx op heden geschiet; en van
haar bevindinge en advis op 't stuck vant
versogte relieff en de gedaene renunciatie
van verdere productie in banda, tegenwoordigh
wederomme door gemelte marten roos inge=
levert

Ingelevert het naarvolgende schriftelijck bericht

Onder de Stucken van den processe tusschen Sr. Joannes de harogh als fiscaal in banda eysscher ter eenre en Sr. marten roos gedaagde ter andere zyde, door d'Ed. Hr. president ons ondergeschreve overgelevert, om volgens resolutie van daar de sommierlyck door te loopen, en van de hoedanigheden der gedaene renunciatie van productie advis te geven, bevinden wy ondergeschreven, dat die van O. L. Q. O. 4. L 4. en V. 4. aenwysen, dat den voorn. gedaagde ten tyde van die selvige renunciatie wel niet geprotesteert heeft van verdere documenten te willen overleggen, maar egter dat hy te vooren, op de ordre hy daer de jongst derwaarts gesz. missive verbat seer gejustificeert heeft, om te mogen bekomen in authentique forme verscheyde stucken in banda ter secretarye, off elders berustende, nuytgaders om den getw: Clerck de braems, op interrogatorien te doen hooren, dogh dat hem 't selve op den 30. Junij passo ontseyt, en geordineert is, de renunciatie te doen ten eersten rechtdaage op poene van gysselinge, In de welcke hy daerop ook heeft, en alsoo geneccessiteert is geworden van verdere productie te renuncieren; Invoegen dat gem: ged: (onder correctie) vermits de nalatinge van de: protestatie wel ipso iure niet bevoeght en is, yets verders ten processe over te leggen, maar des niettemin nogtans daertoe kan geadmitteert werden by wege van beliefft. Batavia den 15. Novemb. Ao 1679 was geteekent Daniel vanden bolck en abraham van Riebeeck.

Ende is deen volders conform den inhoude van voorsz. advis Ed. ... het versoeck van den selven opperkoopman roos geaccordeert namentlyck

het.

643

verkieff; omme soodanige persoonen te mogen Citeeren en alsulcke nader stucken te doen beleggen; en Inwinnen; als hij tot vorderinge; en defentie van sijne saake te raade werden sal, ten overstaan van den advocaat fiscaal van India, ende met kennisse en bestaan van den agtbaren raad van Justitie deses Casteels, die de stucken vant voorgenoemde Bandase proces, ende afhandelinge van dien met eenen sijn aenbevolen, met intentie nogtans indien den advocaet fiscaal van India stoffe manqueerde, sigh van wegen de Compe. daartegen te connen defenderen, als dan daar van communicatie met de naaste besendinge naar Banda sal werden gedaen, om daarop van ginder het vereijschte berigt te mogen erlangen.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

[signature]

[signature]

Anthos. hurdt

[signature]

Joan Lanszhuijs

Joan van Hoorn Secr.

W. van Outhoorn

709

649.
644

Vrijdagh 5:en November 1729.

Dunne de afgelade retourschepen daar inhebbende peper na bedooren te gevelen of te vinden; daartoe ons behalven genoegsame peper, ook de verwagte Cormandelse en Bengaalse kleeden en andere retouren tot nogh blijven ontstaan; is dienstigh geagt in deselve nogh 136 packen, Suratse en Cormandelse deekens mede te laten afscheepen; nademaal eenige derselve dogh voor 't Vaderlant sijn gesonden en aldaar nogh wel een redelijcke advance sullen opwerpen &ca:

Voorts en boven dien met eenen verstaan is uyt de Indische Sorteringe nogh duysent packen Guinees, synde soo veel als wy haar van bij der hant en in voorraat hebben daarbij te voegen alsoose ten voorschreven eynde in de ruymen mede nodigh waren:

Synde te deser tijt ook gearresteert, het gewoone scheydmaal aan de hoofden der retour vloote te houden op aenstaande maandagh den 20. deser.

's Inlants luytenant Aly en synen vaandrigh

vaandrigh Boytotto, voor eenige dagen,
buyten ordre en tegens danck van onsen
vaandrigh en gesaghebber op tanjongpoura
daar hy mede geposteert was, herwaarts
opgekomen zynde; en welcke ongeoor-
lofde actien na de Europesche krygs-
discipline, een swaare straffe souden
meriteeren; Soo is onaengesien zy van
onse krygs ordres soo wel niet als ons
eygen volck geinformeert zyn, om evenwel
daar omtrent onder dat volck mede een
exempel te statueeren; en onder belofte
dat zy sigh voortaan voorsightiger en
gehoorsamer sullen comporteeren goet-
gevonden hun beyde voor desemaal
alleen tot straffe op te leggen een amende
van 4 maanden gagie; en evenwel metten
eersten wederom na Tanjong poura te laten
vertrecken, nevens nogh 20 a 25 Inlandse
[illegible] al was het tot vier
Rycxdaalders ter maant ider tot
versterckinge van onse post aldaar
omme de ravagien der Bantamse
kidolse Stropers daar allomme;
ende beteugten datse gelyck op
Indermayoe steets komt te blycken;
Ons

696. 646

Ons aldaar wel mede eens mogten komen
besoeken. ——

Batavia int Casteel datum als voren

van Goens

C. Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn Secrs

Sondagh 19.e November 1679.

Namiddaghs naar de predicatie

Naar het lesen der generale brieven soo even met het schip Couwerve uijt het vaderlant overgebragt Is met eenen goetgevonden op het retourschip Asia voor de kamer hoorn en Enckhuijsen wederom te laten repatrieeren den schipper Reinier de Groot, die 't selve heeft uijtgebragt;

Vorders ook gesproken wesende van seekere opgemaakte memorie bij den opperkoopman en gewesen commissar.s der comptoiren Jamby en palembangh Jan van heenen wegens de nogh uijtstaande oude Jambijse schulden ter somma van 19329 Rx. die alle d'hr. andries boogaart souden raaken en ten tijde van sijn opperhooftschap aldaar wesen voorgevallen en tot nogh toe met veele moeijten niet sijn konnen gevint werden, Soo is verstaan deselve memorie aen gem.te boogaart te doen ter hant stellen, omme des sijne verantwoordinge daerop en tegens te doen, en als dan vorder in deliberatie geleijt te werden.

Batavia int Casteel dattum als boven

Van goens
Ryckloff van goens
Cornelis Speelman
Balthasar Bort
Anth.o hurdt
Dirck Blom
W. van Outhoorn
Joan Camphuijs
Joan van Hoorn
Secr.s

648

Dingsdagh 21.e November 1679.

Absent d' H.rn Raden Balthazar bort en Anthony Hurdt

Op de bekentmaakinge van den Sulants Crank besoeker Nicolaas Bastiaense, als aennemer vant uyt diepen deses Casteels gragt, dat het selve present t'eenemaal Zij geabsolveert; met versoeck dat derhalven eenige gecommitteerde mogte werden gestelt om dat werck op te nemen; is verstaan daartoe te versoeken de heeren Anthonio Hurdt en Dirck Blom omme geadsisteert door den fabrijck Adriaan de leeuw, en luijtenant deses Casteels Martinus van Ingen, als beijde experte lantmeters, sulcx te willen besorgen en doen nasien; omme dan van haar E.E. behoorlijk rapport te mogen gedient sijn &c.a

Dewijle de retourschepen t'eenemaal gereed vaardigh sijn; is gearresteert d' h.r Sibrand abbema op morgen als admiraal derselver op 't schip 't Lant van schouwen na gewoonte te doen voorstellen en welcke authorisatie sijn E.d.e persoonlijck volgens ouder gewoonte heeft aengenomen te sullen / bevorderen &c.a met Intentie omme die dan donderdagh of vrijdagh aanstaande te laten onder zeijl gaen.

Ende nademael; tegens hoope tot nogh geene

geene scheepen van Cormandel, Bengale
of Ceylon sigh komen op te doen; soo is met
eenen geresolveert, dat bij aldien de retour=
vloot in de straat sunda eenige Cormandelse
bengaalse Ceylonse ofte ook wel westcust
scheepen quame te ontmoeten, datse in
sulcken gevalle tot vullinge van haar over=
rige ruijmte, soo veel cleeden en andere
dienstige waren voor't vaderlant, uijt de
cormandelse en bengaalse retouren sullen
overnemen, als voor't vaderlant op den eijsch
uijtgeteekent zij, en eeniger maten konnen
geborgen werden; als Coopmanschappen daar
aan de heeren meesters ten eersten veele
effecten sullen bij de hand hebben en die
derhalven voor den verwaghten Caneel sullen
werden gepreffereert, maar andersints so
bij non verschijninge de Caneel werden
overgenomen; en die al mede niet tijdigh
genoegh komende; soo soude bij verschijninge
van een westcust vaarder daar toe peper
moeten werden geligt; beneevens ook alle
den ertz uijt de Sillidase gout mijne die er
mogte gesonden wesen en deselve te verdee=
len 2/3 voor amsterdam en 1/3 voor zeelant
dogh in plaatse dat bij onse missive van den
21 September naar Ceylon staat gesproken,
om

650.

650

om het Cameelschip bij verscheijninge ontrent de retourvloot aen 't prinçen Eijlant dan verders niet eenen na de caap te laten voortgaan; is als nu nader geresolveert dien bodem het zij daar uijt partij werd overgescheept ofte niet voorts te laten herwaerts komen omme dan ten tijde over die speceriije nader te disponeren.

En tot uijtvoeringe van welche onse bovenstaande intentie als de besorginge van de ordentelijcke overscheepinge der verwagte goederen &c.a onder de hulpe en adsistentie van den heer admiraal en verdere opperhoofden der retourvlote benevens den E. waterfiscaal pieter paauw ook naar de straat sunda sal werden gecommitteert eene van de opperkooplieden deses casteels geadsisteert met 4 bequame Cooplieden en den onder equipagie meester, schipper harman lodewijcke, op dat alles met goede ordre en sonder eenig tijt versuijm magh werden beslicht, en waartoe gem. fiscaal en opperkoopman ook met een schriftelijke memorie t'haerer naerkoominge sullen werden gemunieert.

Dogh bij aldien nu buijten verwagtinge in eenige dagen niet en zijlen en wagten der vloote aen 't prinçen eijlant geene

dier

dier verwagt wordende schepen wierden
vernomen; Soo is ook vastgestelt, dat
wanneer onse naatvolge Generale papieren
aen de heeren meesters aen de vloot sullen
wesen gebragt en bestelt, deselve alsdan
sonder langer tijt versuijm sal t' Zee
kiesen en in godes name de reijse naar
caap de goede hoope hebben voort tesetten
nader bij de memorie uijt te drucken.

Op de become tijdinge van Carrwang en
tanjongpoera, dat de bantamse rover
Chiliwidara, den welchen daar boven int
lant al een geruijmen tijt herwaarts
heeft geravagieert, tegenwoordigh ook onse
onderdanen van Carrwangh en Clebet,
na pagagadin hadde op ontboden; om se
samen tegen onse besettinge op Indermajoe
te oorlogen, ofte dat hij bij onwilligheijt
hun selver wilde komen aentasten, is
naar deliberatie verstaan soo aen onsen
vaandrigh Berrevelt als den Commegon
natta Souda, en verdere onser Javaanse
hoofden te doen antwoorden, dat sij
gemelten Chiliwidara geensints moeten
gehoorsamen en sijn gewelt met alle ver-
mogen tegen te staan; of anderssints bij
ondermogen

777

652

onvermogen sigh onder onse post op Tanjong=
=poera te komen verseekeren, en die het niet
wel onder hun mogten meenen, maar van
kant te helpen; Indien se willen betoonen
getrouwe onderdanen aan de Comp:e sijn en den Soesoehoenang
te wesen, met recommandatie en expresse
ordre aen d'onse sigh in desen tijt niet
buyten de pagger of verre van daar te
mogen begeven; en alle hidolse of bantamse
rovers die hun daar mogten voorkomen
vrijelijcken door te slaen &ca.

Ende naardemaal de struijkroverijen en
dieverijen van menschen en vee, der bantamse
schelmen hier in onse landen aan de west
zijde omtrent ende boven anckée ook dage=
=lijcx meer en meer beginnen door te breeken
en toetenemen; Soo is om het selve met
alle vermogen tegen te gaan; na aendag=
=tigh overlegh besloten den macassaarsen
dain soedjöu op 7: deser met omtrent 30 man
van bantam herwaarts overgekomen, Item
een troepe der macassaren van Crain
bissee onder een à 2. van sijne bequame
hoofden; als Iusgelijcx Crain Lincques en
dain Maleewa met party van de haare
nevens ook een troepe onser nogh hier
woonende bougijs alle in aparte Comp:e te
verdeelen en bedoorlijck gearmeert, op die

rovers

roverij seer apart insonderheid met die
last: om alle van die schelmen en dieven
diese vinden en sigh niet gewilligh over-
geven vrijelijck dood te slaan ende te
vervolgen, echter alles tot nogh maar bij
forma van defentie, om dat bij ons langs
hoe verder door hunne vermeerderende
offentien het allomme daartoe komen te
dringen; te meer nademaal wij dogh op
onse clagten over diergelijcke insolentien
en openbare vijandlijcke actien geen satis=
factie tot Bantam te erlangen hebben;
behalven dat den Jongen Sulthan in sijn
briefken onlangs aen den Heer Speelman
gesz. en in raade gelegen, heeft verclaart
hem aengenaem te sullen sijn indien wij
de soodanige sonder onderscheijt van persoo=
nen alwaar het oocq sijn eijgen broeders
allerwegen waar se gevonden wierden
lieten dood-slaan; 't welck dan soodanigh
bij een memorie eens nader sal werden
opgestelt om dese troupen van onse Inten=
tie en wat hun te doen off te laten staat,
wat speciaalder te informeren en te
bevelen.

Den voorgenoemden Dain Toedjou

onder

ander sijn volck van Bantam
ook nedergebragt hebbende eenige persoonen
die bevorens, alhier slaven geweest
en weggelopen sijn, soo is om de pre=
=sente constitutie des tijds best geagt
en gearresteert, dat die luijden als
Inlandse Soldaten in Compagnies
dienst sullen werden aengenomen;
en daar uijt dan hunne meesters na
redelijkheijt werden betaalt en zij voorts
haare vrijdom blijven genieten; soo=
=danigh het selve int voorleden Jaar dato
20e October ten regarde der balijers
en fugativen op HoogEdele K:a
Insgelijx zij verstaan en waar
door gemeent wert dat wij dagelijx
meer en meer weglopers van Bantam
sullen trecken; en 't voorschreve weglopen
metter tijt door dese en andere middelen
beter konnen voorkomen

Onder de geprojecteerde aftesende
krijgsmagt naar Ternaten ook geno=
mineert sijnde, een troepe van vijftigh
Inlantse Soldaten, soo is als nu goet
gedagt een vaandrigh tot hooft over
deselve aentestellen, en daartoe te
gebruijken

gebruijken den meerdikker Anthonij Paulusz
v. Tanjoan besiden nogh 2 Sergeanten en
4 Corporaals uijt de bequaamste die
onder dat volck sullen te vinden zijn &c.

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth. Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn
Secrs.

281

658.

656

Woonsdagh 22e Novemb. 1679.

'smorgens Extraordin. vergaderingh in syn Ed.t Camer.

Den heer Sibrand Abbema gereet staande omme Ingevolge van ons op gisteren genomen besluijt na boord te gaan en als admirael der vertreckende retour vloote geauthoriseert te werden; soo heeft syn Ed.t alvorens de heeren bij den anderen geroepen, ende wederomme voorgedragen het geschrifte ofte request, door gemelten [illegible] Abbema op 17. deser te deser vergadering [illegible] overgegeven [illegible] te dienen en 't welcke doenmaal mits d'absentie van den heer Balthasar Bort tot nader beraat, in staat bij gehouden van Inhouden als volgt

Aan den Ed. [illegible] Ryckloff van Goens Gouverneur Generaal ende Ed.e Heeren Raaden [illegible] Indie

overgelevert [illegible] Novemb. 1679

Edele hooghagtbare heeren

U Ed. hebben mij ondergeschreve bij haare missive van 25 augustij des afgeweken Jaars gelieven te dimoveeren uijt de Souratse directie; soo ten opsigte van mijne serieux versoeck, als ook wel ten principalen om dat onse heeren principalen 't selve bij haar Ed. missive van 18 october 1677 quamen te ordineeren gelyck sulcks bij opgemelte U Ed. go. a. missive met dese woorden in substantie komt te blijcken te weten: Gaande hier

nogh

nogh bygebraght het extract uyt de generale missive der
heeren bewinthebberen gecomitteert ter vergaderinge van
de heeren xvij gedateert den 18.[de] october 1677 en alhier
den 20.[en] April met het Expres uytgesonden galjoot de
Snobber ontfangen, waar by te sien is, wat veranderinge
Hun Edl. buyten alle verwaghtinghe, in de hooge Regeringe
van India hebben believen te statueren, en daeronder
mede den heer directeur Sibrand abbema te dimoveren
uyt de Souratse directie met ordre, om in syn Qualiteyt
en Rangh met den eersten te mogen repatrieeren, en
hoewel dit met Zyn E.s gedaene Serieuse Ernstige Instantie
(alvorens van dese Generale ordre bewust te zyn) teenemaal
over een Slaat, soo noghtans moeten Wy verklaaren, dat
wy syn E.s continuatie voor nogh eenigen tyt veel liever
hadden gesien om't vermogen, dat wy in synen dienst en
Conduicte hebben genomen; dan dewyle wy Schuldigh syn in
allen gevalle de bevelens van hooghged: hun Ed.s aghtb. te
gehoorsamen, soo kunnen wy nu mede te gereder wesen
Zyn E.s iteratiff versoeck tot herwaarts comste inte willigen &c.
Welcke brieff en ordre, my eerst door handen van d'E.
heer daniel Sarvé mijn vervanger, den 4 november
1678. toegekomen is, op wiens aenkomste ook geen
moeyte gespaert hebbe, alles tot een behoorlijcke en
liquide transport te volvaerdigen, en ook mijne E.
vaerdigheyt in mijne en des raats voor off met engelse
schepen gesondene missive overvloedigh getoont, gelijck ook
t'selve den 20. Januarij daar aen naar dat nogh een
geruymen tyt hadden moeten waghten eer het schip
Coevorden syn competente ladinge conde becomen, en
waarmede ick stonde te vertrecken effect gesorteert
heeft, komende alhier den 15 april deses Jaars door
godes bysondere genade en Zegen, by Uwe hoogh aghtb.
aen te landen, op welcke aenlandinge UEd.: my met
alleene myne competente sessie in raade van
India by haer Ed. resolutie van 18.[en] April naar
ook mijn rangh, qualiteyt, emolumenten, en
gagie

658

gonie hebben gelieven te laten geffeereert off het selve
niet met de ordre van onse heeren en meesters overeen
komt staat mij niet tegen U Ed. Ho. Agtb. te bedisputeeren;
dogh egter sal ick dit daerbij voegen, nogtans onder
het hoogste respect, dat ick altijt aen U Ed. Ho. A: schul-
digh ben geweest; soo daer yets mogte wesen, dat U Ed.
tot dese resolutie soude hebben bewogen boven opgemelte
ordre van d' heeren XVII: en dat ick mij in U Ed.
dienst niet als een getrouw en eerlievend Comp:
dienaar, naar de bequaamheijt, die godt de heere mij
heeft gelieven mede te deelen, gedragen hebbe, soo
versoeke ick seer gedienstigh, 't selve bij mijn aenwesen,
mij genotificeert, en bekent gemaakt magh werden, om
mij naar behooren daerover te mogen ontschuldigen;
en met eenen te versoeken, dat U Ed. mij wederom,
niet alleen in mijn qualiteijt rangh en gagie gelieven te
herstellen, maar ook alle mijne emolumenten vergoet
mogen werden, dit doende &a: onderstondt U Ed. dienst-
vaerdigen en gehoorsamen dienaar was geteekent
Sibrand Abbema, ter zijden stont Batavia 14 November
1679.

Waar op dan naar deliberatie (bij meerdere stem-
men) zij geresolveert; ons te blijven houden en
te persisteeren bij de resolutien in dato 18 april
en 5 october deses Jaars int regaard van meer
genoemden heer Abbema genomen, om redenen
ter selve materie door de overstemmende leden
daarvan gegeven.

Met eenen te deser tijt ook gesprooken wesende van
de sake van d'heer Hoogaerd; ende de opgemaakte
memorie der oude agterstallige Jambijse schulden
bij resolutie van 19 deser aen sijn E. doen ter

handt

brandt stellen, soo is daar op naar overlegh verstaan, dat gemelte heer Advocaat voor desselfs vertreck of anders uijt de straat Sunda sijne verantwoordinge daar tegens sal moeten doen —

Ende vorders dat tot verseeckeringe van Comp:e guarandt en agterstal; van desselfs bij de Comp: à deposito staande Capitaal een somma van 20000 Rijcxd:s sijnde ontrent, soo veel de voorsz: schult komt te beloopen, ondertusschen alhier sal werden aengehouden, en als vooren à deposito blijven voortlopen tot dat men daar over na desen na bevindinge van saaken naarder en finaelijck sal komen te disponeeren, omme de Comp:e daar ontrent naar vermogen buijten schade te houden.

In 't Casteel Batavia dato als voren

Van goens
Cornelis Speelman
Balthasar Bort
Anth:s Hurdt
Dirck Blom
W. van Outhoorn

Joan van Hoorn Secr:s

785

660

660

Donderdagh 23 November 1679

'savonts naar 't gebeth absent d'h. Bort.

Dan metten Advocaat fiscael Pieter van Hoorn en tweede opperkoopman deses casteels d'h. Jan van Hoorn in Comp: den retour vloote na de Caap de goede hoop, dan de schepen de vloot, na de Caap de goede hoop te volgen...

Den metten Advocaat fiscael Pieter Panne en tweede opperkoopman deses casteels d'h. Jan Parve in Comp: der retour vloote na de Zuyd hinda te Vagen; is goetgevonden te gebruyken het schip Mauritius Eylant, en tot een waterschip voor de vloot 't Jagt de Perel, en vorders omme onse Generale papieren agter naa te brengen, het bezeylde Jagt 't wapen van Middelburgh.

Batavia int Casteel datum als boven

Van Goens

Joan Maetsuycker
Balthasar Bort
Anth. hurdt
Dirck Blom
...
Pieter van Hoorn
Secr.

Saterdagh 2: December 1679

's morgens Extraordin.re vergaderingh

Is goetgevonden; den bantamsen paap genaamt Hagie Sahalim soo ist mettet jagt de Sampson; uyt ternaten herwaarts opgesonden tot voorkominge van alle quade treecken, die de Comp:ie door dese en diergelijcke listige boose menschen insonderheijt bij de presente troubleuse tijt, soo wel hier tondsom; als in de provintie van ternaten &ca souden konnen overkomen, en aangedaan werden; nogh met de generale papieren per 't schip 't wapen van middelburgh de retourvloot in de straat Sunda agter na; en vorders met deselve na de caap de goede hoope voort te senden, omme aldaer ter plaatse in de kettingh te werden aengebonden.

Crain Panaraga soone des Coninx van bima op 29:e passado met sijn vrouwen en bijhebbende volck bestaande uijt ontr.nt 230 menschen per 't schip Japan van Sourabaya door den Commandeur Jacob Couper en raat herwaarts gesonden en hier aengekomen wesende, is na deliberatie verstaan om dien bodem daarvan te ontlasten, Op morgen te laten aan lant haalen; en soo ongewapent alsse gekomen sijn, voor eerst te logieren int huijs daar sijn hoogheijt

787

662

hoogheit Radja palacca Jongst heeft gebouwt omtrent de nieuwe poort, om met eenen door een wagt aldaar bewaart te werden tot nader dispositie. —

Batavia int Casteel datum als vooren

Van goens

Corn. Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn
Secrs.

Saturdagh 2 December 1679

Naarmiddaghs Extraord.e Vergaderingh

Naar het lesen der brieven, heden middagh per 't schip 't huys te merwe uyt Japan en soo even van de heeren 17: per het schip 't wapen van Zierckzee uyt het vaderlant ontfangen; heeft d'h.r directeur Generaal Cornelis speelman meteenen gerapporteert, dat de comp vant afgelegde Jagtje corea hijden morgen ten overstaan van gecommitteerdens Zij verkoght aan den chinees Tengelauw voor de somma van hondert Rijcxdaelders; 't welck dan aldier na gewoonte werd genoteert.

Ynders is ook gearresteert het volck met den Macassaarsen daim Tondjou van bantam hier gekomen van diverse soorten alle in Comp: dienst nevens andere als Inlandse soldaten aen te nemen met drie Rijcxdaelders ter maant, omme voor eerst hier boven Ankee en elders tot bevrijdinge onser landen en verders daar 't noodigh zij te gebruijken.

Batavia int Casteel datum als boven

Van goens

Ryckloff van Goens

W: van Outhoorn

Balthasar Bort

Joan Camphuys

Anth.o hurdt

Joan van Hoorn Secr.

Dircke Blom

669.

664

Donderdagh 7 December 1679

Naarmiddaghs Extraord: Vergaderingh

Onder het lesen, der minuit Generale Missive aan d'Ed: Heeren Meesters, heeft den Heer Directr generaal Cornelis Speelman in Raade voortgebragt, de opgestelde Generalen eisch, van Contanten, Coopmanschappen, en behoeften voor des Comps: Grooten ommeslagh In India, tegens den Jaare 1681. omme, nu mede met de Retourvloot, na't vaderlant afgesonden te werden; ende dewelcke dan met aandagt gerisumeert; en daarby ook, de voorleden Jaarse Jongste petitie, als de nogh in wesen sijnde restanten, van't een en't ander aldier; aengemerckt wesende; Soo is' doen onders, eenparigh gearresteert, deselve Soodanigh te approberen, en te laten voortgaan.

Batavia int Casteel datum als boven

Van goens

Corn Speelman

Balthasar Bort

Joan Camphuijs

Anthonio hurdt

Dirck Blom

Gerard van Voorn Secrs

W: van Outhoorn

Vrijdags 8.en december 1679.

Om onse post op Tanjongpoura van behoeften wederom te voorsien; Is verstaan tot geleijde der twee vaartuijgen die deselve sullen affvoeren te laten medegaan, de chialoupen Orangieboom, en Granaatappel, met ordre om bij ontmoetinge eeniger ~~vaar~~tuijgen, die men vermeijnt rovers ofte oorlogs vaartuijgen te sijn deselve vrijelijck aantetasten en des mogelijck die schelmen alle door te slaan; gelijck ook den vaandrigh van onse post aldaar; andermaal alle voor en toeversigt ontrent de wispeltuirige Javanen en andere Inwoonderen sal werden bevolen.

Batavia int Casteel datum als boven

Van goens
Joan Maetsuijcker
Balthasar Bort
Anth.o hurdt
Dirck Blom
Joan Camphuijs
W: van Outhoorn
Joan van Hoorn Secr.

666

Sondagh 10en December 1679.

Namiddaghs na de predicatie Extraord: vergadering

Naar het lesen der brieven, soo even met de fluyt Sparendam uyt Siam aengebragt; Is goetgevonden den gewesen Ondercoopman willem van Eckeren die voor 2en Jaaren uyt bengale naar Tannasserij gevlugt; en naderhant door ordre des Siamsen Comp: aen d'onse in Siam overgelevert; ende alsoo op onse gegeve ordre, mit mede herwaarts gesonden Zij, dogh egter vrij en liber overgekomen) ten eersten bij provisie, door den advocaat fiscaal van India in gijselinge te doen nemen, omme naderhant syne saake vorders te examineeren.

Ende in hoedaniger voegen ock verstaan Zij, te handelen, met 2 andere Europianen; mede uyt Tanasserij en Siam, herwaarts gestiert, dewelcke in den Jaare 1678. met een deense chialoup van Cormandel weghgelopen waren; en desbegen doenmaals door den deensen Gouvr: d'Hr: Siewert Adelaer; eenige frivole beschuldigingen tegens onsen vice commandeur Pieter Martense Bleet = cancke syn gedaen geweest. —

Batavia int Casteel datum als boven

Van goens
J. Camphuys
Balthasar Bort
Anth. hurdt
Dirck Blom
W. van Outhoorn
Joan Camphuys
... van Hoorn Secr.

Maandagh den 11. Decemb.r 1679.

'smorgens Extraord:re Vergaderingh

Is naar deliberatie geresolveert alle den Tin die ons gister avont per de fluyt Sparendam uyt Siam tot 280976 ponden is toegebraght; als mede die per de fluyt de Berckmeer in korten van daar tot nogh omtrent 100 M lb. staat te verwagten, met de laaste retourschepen deses saysoens naar 't patria te remitteeren.

Batavia int Casteel datum als boven

Van Goens
C. Speelman
Balthasar Bort
Anth.o Hurdt
Dirck Blom
W. van Outhoorn
Joan Camphuys
Joan van Hoorn Secr.

668

Woensdagh 13en December 1679

S'avonts naar 't Gebeth

Gisteren op 't sluyten en afsenden onser generale papieren, naar de Retourvloot, in de straat Sunda gesproken wesende; van 't geene den Oppercoopman Aarnout Faa, uyt Siam 16en schryvende; van eenige betaalde Intrest penn: aan den Coningh &c. bij tyden van het gewesen opperhooft, dirck Simonse de Jonge, Sinde als schout bij naght, met voorgenoemde Retourvloote van hier vertrocken; Soo is als nu nader gedelibereert wesende op eenige geruchten; die hier in de Stadt schynen te loopen, en bij sommige te werden gedivulgeert, Soodat genoemden dirck de Jonge, sigh selven ten voorsz comptoire Siam, op een onbehoorlyche wyse staande syn aanwesen, en gesagh aldaar; souden hebben verrycht; en 't welck al eeniger maten aan=nemelyck soude schynen, nadien er ook gesegt wert, dat hij, op syn vertreck; in den Jaare 1676 naar derwaarts; bedoeftigh soude geweest, en daarom als op voorgeven van syn swakheyt tot den swaaren dienst van syn doenmaals bedienende Qualiteyt van boekhouder Generaal, afstant gedaan; en versogt hebben; al was het met vermindering Zyner gagie van 150. tot hondert guldens ter maant, als opperhooft

na

669

na Siam te vertrecken; omme sigh aldaar met syne swaare huyshoudinge te beter te komen sustenteren; daar bij ook nogh komt, het particuliere berigt; van dat denselven, op; ofte voor syn vertreck van hier; soo op syn eygen naam; als eenige andere persoonen, op wissel in comp:s cassa soude hebben getelt, omme int patria weder te werden gerem=bourseert een somma van 18150. Rijksdaald:rs namentlijck

4050. Rd:s door hem Dirck de Jonge } beijde om door hem
4050. Rd:s door Juff:r helt . . . . . . } selven int vaderlant weder outfangen te werden
4050. Rd:s door den notaris Jan Mauris om aan francois heijlblom en henricus Guest te betalen.

6000. Rd:s door den d:o abraham Struijs om aan Jan Gerritsz van de Tijp en Jan Salm voldaen te werden.

't welck dan de vergaderinge vrij wat vreemt en suspect sij voorgekomen; en uijt dien hoofde ook bereets, int slot onser laatste generale missive aan de ho:e d:e heeren 17:e versogt, dat voorn: 2 eerste wisselbrieven die ons doenmaals nogh maar bekent waaren; nevens syne te goet hebbende gagie; voor eerst en tot nader bescheijdt van hier int vaderlant mogten ingebonden werden; en waar op jegenwoordigh na langh overlegh geoordeelt

wesende

735

670.

N. 670

wesende, dat ons uijt het voorstaande een en
ander; nogh al meer bedenkingen en Inditien
ten nadeele van denselven de Jonge komen te
Suppediteren, waar op den Ed: fiscaal van India
sigh noodsaakelijck sal dienen te Informeren;
Soo is eijndelijck geresolveert ende verstaan;
aan den hr. admiraal Sibrand abbema en
raat der retourvloote; nogh per een nabriefje
met expresse chialoup te ordonneren; omme
den gemelt: Ed: Dirck de Jongh; met sijn
familie en ommeslagh 't harer verschijninge
aan Caap de goede hoope aldaar te laten aan
lant gaan en te doen verblijven, tot tijt en
wijlen; dat men naar nader ondersoeck van
saaken; met de laaste te volgen retourschepen
op sijn persoon; en over sijn vertreck of verblijf
aldaar, of wel dessels te rugge komste naar
herwaarts nader sal koomen te disponeren;
ende daarenboven nogh wijders; dat gemelte
heer abbema; hem de Jonge uijt onsen name
ook sal hebben af te vorderen; de vier boven
gespecificeerde dubbele Originele wisselbrieven;
en deselve ons met den secretaris Joan van
hoorn van't princen eijlant wederom
toesenden tot nader bevindinge; hoe 't eijgentlijke
met dese suspecte saake; mogte gelegen zijn en
wij van al het nodige berigt, daar omtrent
ten genoegen sullen gedient wesen; van
welcke dese onse resolutie; dan per een
Lettertje

Lettertje ook nogh dubbel advijs aan de
bo: Sd: heeren onse principalen sal werden
gegeven; ende aan de opperhoofden vant
retourschip Schielant; (waar op gesegden
S: de Jonge is beschreeven) wel ernstigh be=
=volen: om geene redenen altoos (dan bij
dringende noot) uijt den hoofde voormelt,
de Caap de bon Esperance mis ofte voorbij
te loopen; op verbeurte haarer maantgelden,
en verdere Indignatie, en verantwoordinge
dogh hebben de heeren ordonnaire leden
Balthazar Bort, anthonio hurt, en Willem
van Outhoorn haer niet verder connen con=
formeeren, als met het weder op eijssen der
wissel=brieven en derwaarts senden van de=
=selve. Distingerende dat de Comp: daaraan
en aan sijn gagie haer guarant wel
sonde connen vinden, Indien al ijets t'
sijnen laste te blijken quame.

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens
Cunaeus
Joan Maetsuijcker
Balthazar Bort
Joan Camphuijs
Anth.^o hurdt
Dirck Blom
Joan van Hoorn Secr.
W. van Outhoorn

672

Donderdagh 14: december 1679.
's avonts naar 't gebeth

Op het gedaane Rapport desen voor=
=middagh; dat onse uijtgesonde macassaren
onder daim Toedjon &ca: ontrent de rivier
van Ontongjava met een partij bantams
stropent geboefte van tangeran, in actie
geweest sijn, en ook van voornemen souden
wesen; daar ontrent, tegen die roovers;
Een pagger opte werpen; Contrarie
onse Intentie, en mondelinge ordre, Soo
wel aan daim Toedjou; als het volck van
Crain bisee; en van Crain Linques, gege=
=ven; Soo is na deliberatie goetgevonden
gemelte onse Inlanderen, weder te doen
=oproepen; Om hun andermaal, van onse
meijninge, nader te onderrigten; bestaande
(Immers voor als nogh) hier inne, dat hij
alleen binnen onse Jurisdictie, een nauwe
ronde en visite, sullen doen, en het platte
lant, op onsen bodem; van alle roovers en
schelmen te veijligen, en te suijveren; tot
bescherminge onser landen en onderdanen,
sonder ergens post te vatten &ca: Imme
alsoo voor eerst van onse Zijde de publijcque
hostiliteijten, en ruptures; met die van
bantam

Daeraen nogh soo veel te wijcken, als
geschieden kan; dewijle hetselve soodanigh
met de presente gelegentheijt, van de
Compe: ende Constitutie des tijts; best
comt te accorderen.

Batavia int Casteel datum als voren

Van Goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth.o Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

674

Saturdagh 16. December 1659.

Namiddaghs Extraord: Vergaderingh

Is, naar deliberatie geresolveert voor de laaste besendinghe deses Saisoens naar het vaderlant, te doen gereet maaken, en aan te leggen; de schepen Ternaten voor Amsterdam en 't huijs te Merwe voor Zeelant ende daar meede ook afsteeken, alle den Canneel; die ons tot derselver vertrech, sal toekomen op dat die specerije, volgens 't schrijven der heeren der heeren meesters (sonder alhier overteleggen) te eerder en verscheer uit vaderlant magh sijn &ca. Sullende vorders over de bemanninge deser bodems, na desen werden gedisponeert. ——

Tot de besendinge naar Timor, Is goetgevonden: ditmaal wederom te gebruijken, en te nomineren, de fluijt Wimmenum, met soo veel contanten en behoeften, als men voor dat comptoir sal nodigh aghten; besijden ook een getal van 20. militairen, tot verlossinge der tijts geexpireerde, en plaatsvullinge der overledene aldaar; sullende voorsz Wimmenum; met soo veel sandelhout slaven &ca. als er te bemagtigen zij; ten spoedighsten

Spoedighsten te rugge werden ontboden, ofte
anders, bij aanladinge uit retourscheepen Bima
en Sumbauwa gelast werden, aen te doen; tot
afhaal van partij Sappanhout &c:

Te deser tijt; met eenen gebesoigneert wesende;
op de notulen, uit de ontfange, desen Jaarse
Timorse advijsen; soo is verders verstaan,
den Oorlogh; tegen de rebelle Amarasseers aldaar,
alleen, op de naam; en door onse bontgenoten
ende den Coninck Amasonsaigh te laten
voeren; mitsgaders deselve niet als met eenige
ammunitien van oorloge en watt rijs &c:
(bij kuijnte van dien) te assisteren: om dat
de saaken van de Comp^e: tot een regtmatige
correctie, van dat volck, van cleen belangh;
Jegenwoordigh niet gestelt sijn; en op welcke
presente ontroerte; en oorlogs tijden, in dien
oirt; dan ook; het nader gedaan versoeck der
Coepanse bontgenoten coninxkens; omme een
keer na Batavia te doen; in der bester vougen,
sal moeten werden geexcuseert, en gedeclineert;
gelijck dan tot dien einde; aan deselve, als
mede, aan de vorstinne van Solor Nitij Chilij;
Ider een apart briefje, benevens een geschenkje
van weijnige cleden en geweeren uijt onsen
name sal werden afgeschickt en geordonneert
dat bij wederkomste eeniger Ternatanen; op

Solor

801

676

Solor, of daar elders; deselve soowel door de bondtgenoten; als ons volck, vrijelijck sullen mogen werden afgewesen: als tot eenige Juris=dictie ofte vaart in dien oort t'eenemaal ongeregtigt zijnde. —

Verder mede gelet, op de requesten om verbete=ringe, met voorschrijven, van't opperhooft en den raat op timor overgekomen; soo zijn aldaar geadvanceert. —

Gillis bommer tot stierman met veertigh gl.[s]= voor drie Jaar.

Hendrick Tijlingh tot adsistent met vier en twintigh guld.[s] voor vijff Jaar

Salomon Claasse du Bois tot Constapel met agttien guldens voor drie Jaar.

Jacobus Corsput tot adelborst met thien guld=[ens] om aan de pen gebruijckt te werden.

en Paulus van Coesan tot leermeester met sestigh gl.[s] 's maants

Alsoo vermits de tijt begint Inteschieten, tot het depescheren, der scheepen en noodtlijckheden; naar de waardige ooster provintien; soo zijn Jegenwoordigh daartoe aangelegt; de volgende als te weten. —

Naar Ternaten

boven de sampson, die reeds zij voor af gegaan nevens voorhout en roemersvaal, dewelcke ook in weijnige dagen staan reeds te vertreken; omme des Comp.[ie] ontsagh en aansien in dien oort, daar door te meer te vergrooten

't schip

4 schip 't wapen van middelburgh, en
1 Jagt de Rupe
Voor amboina
1 schip Couverve
de fluijt de voorsigtigheijt
Voor Banda
1 schip 't wapen van der goes
1 jagt nieuw noorwijck
En voor macassar
de fluijt delfshaven om vorders met rijs en padij van macassar naar amboina en Banda voort te gaan, en uijt banda 't sij over bima off anders weder herwaerts te keeren.

Van alle welcke bodems, soodanige ten eersten mette specerijen, en voorts successive; soo directe; als over sumbauwa &ca sullen werden te rugge ontboden; als ten meesten dienste van de Comp: na des tijts gelegentheijt; sal nodigh bevonden; en bij de derwaarts aftegaane adviesen; wat nader verclaart werden.

Verder gebesoigneert wesende; over de saaken van ternaten, werwaarts den Ed majoor Isaak de saint martin, vooraf; op 15. voorleden maants; met 140. militairen, zij vertrocken; soo is, voor eerst gearresteert: de doenmaals nogh genomineerde gecommitteerdens, naementlijck; de Ed Commandeur Jacob lobs, nevens de opperkooplieden, Cornelis
van

803

630
678

van der duyn, en Jacobus de Gheyn, mette gemelde
Jagten Kleinerbrake [?] en voorkomt, ook in
ten eersten, derwaarts te laten voortgaan
nadien den E. Commandeur Martinus Caesar,
Inmiddelen, op 27e passado is komen te overlyden;
ende den opperkoopman Helmer voosburgh, sigh,
van die Commissie geexcuseert; en syn demissie
liever; tegen 't aanstaande jaar naar 't patria
versogt heeft; Ende wyders verstaan; mette
selve 2 bodems; af te steken; 160 nederlandse
nevens, 50. Inlandse militairen, verdeelt
In twee Compagnien; waarover tot hooft
officieren syn genommeert.—

Als Luytenant.

Willem de Kuyter
Augustyn die Molyn p. d:

Als Vaandrigh.

david tellier.
Jan Kaps.

Ende dan nogh 150. Europese; soldaten mette
naaste schepen; 't wapen van middelburgh
ende Zyp te laten volgen; sullende alsoo,
ditmaal 't geheele gros der militie; voor de
oost, na ons vorigh project; ende de mate,
van Comps: presente vermogen; uytmaken
een corps van 450. blancke koppen; omme
gesamentlyck; de herstellinghe van de out-
voerten, en ruste; in de moluccos, met
vigeur, te helpen besligten, en uytvoeren;
en

en na welckers verrigtinge, dan de verdee-
linge, derselver recruten werd geprojecteert
als volght.

200. koppen voor ternaten selve.
150. koppen voor amboina en
100. voor Banda.

komende de Inlanders, naar de gelegentheijt
des tijts, en te missen sijnde; dan weder
herwaarts retourneren; en die voor ambon
en banda voor eerst na amboina, en dan de
100 man, van daar, na banda bequamelijck,
werden geschickt.

Sijnde vorders, naar lang serieus beraat; de
Intentie; ent besluijt van dese vergaderinge;
dat de 4. voorsz. Genomineerde Gecommitteerdens
d'E. Saint Martin, Lobs, van der Duijn, en de Gheijn
met en nevens, den heer Gouvern.r Padbrugge
op de herstellinge der ruste, en vrede in die
ontroerde molucse rijken; te samen; ten
meesten dienste van de Comp.e sullen hebben
te delibereren; versterckt met de ordinarie
leden, van den gewonen raat, in ternaten;
soo het nodigh zij, ofte ock wel anders, die
laaste alle off eenige derselver te mogen
excuseren; soodanigh, gemelte heeren
Gecommitteerdens; sulcx met advis van den
Gouverneur sullen komen nodigh te oordeelen.

Dogh

805

680

Dogh: de hoedanigheit en maniere van het herstellen der swaere beroerten en verwonderin=
=gen: als van't vervallen hooghaensienlijck respect en outsagh, van de Generale Compie:
dat, wert t'eenemaal ongelimiteert, aan meergemelte heer Gouvr: Padbrugge en ge=
=committeerdens overgelaten, en bevolen; soodanigh egter; dat tot reconciliatie van
t werck; indien de heeren gecommitteerdens, na genomen exacte informatien, sulx mogten
dienstigh agten; den Gouvr: Padbrugge; bij aanstootelijckheijt des Coninx en rijxgrooten;
sigh selven de onderhandelinge, sal hebben te onttrecken; en in dit hoofrpoinct alleen
met dese recommandatie daaromtrent, van't sagste middel (om alles in der minne te re=
=stauweren) te beginnen; dogh sulcx niets ten goeden opererende, dan ten principalen te
ageren; en met vigeur voort te procederen; soodanigh; als men het daar gesamentlijck,
voor't Intrest van de Compie: en de Gemeene ruste, sal nutst en oirbaarst agten: ——
Ende sal dan; al sulcx verder; uit regaard der tidoresen; en de bedugtingen, die ontrent
den loosen ouden Coninck Saifoedin; en desselfs oudste soon den prins Tewam; als
mede den tweeden prince Goerany; (die van vrij beter hoope en conduicte schijnt) ——
Item ontrent den Koninck Alawadin van

Batchian

Batavia, als verscheijde andere wigtige hooftpoincten en consideratien daar ontrent staan aante merken; en te observeren, als na onse onderlinge genome bedenkkingen en besluijten; nader en breeder; bij de aftegane brieven ten meesten dienste van de Generale Compe: sal werden geexpliceert; en geconsideert.

Dewijl men hier, tot Compe: grooten ommeslagh; soo voor batavia selve, als de buijten Comptoirs nogh al seer om timmerhout verlegen zij; is goet gevonden de fluijt den Haesenbergh in korten wederom een ladinge na japara aftestieren.

Onse post ten platten lande aan de westzijde deser stede tot beveijliginge van de arbeijders aan de ringsloote &a: na't vertreck van den luijtenant Jan Tuijsch gecommandeert; bij den sergeant Hendrick de Jongh; sijnde een man van seer goede getuijgenisse; soo is denselven bij desen aangestelt; tot provisioneel luijtenant als; in welcke functie; hij al voor desen ten dienste van de Compe: op Ceijlon met reputatie, ook zij gebruijckt geweest. ——

Naar het lesen van een briefje, door den vaandrigh Bervelt, uijt Tanjongpoera aen den Capteijn Hartsinck geschreven; wegens de geruchten, van de weder afval, eenigen onser Javaanse hoofden aen de bantamse zijde;

Is:

807

682

Is verstaan derwaarts te ordonneren; datse by continuatie van sulcke geruchten (en anders niet) eenige der principale tesamels; ook Singanderpa, Warta mangala, en Warga Jouda &c. sullen vermogen (des mogelijck) by de kop te vatten, en herwaarts op te senden; gelijck dan ook; den tommegon Watta jouda en verdere regenten; by 2 briefjes; op de name van de regeeringe door Capteijn Hartsinck, tot hun pligt sullen werden aangemaant, en den vaandrigh express gelast; voortaan alle brieven en saaken aen dese regeeringe te addresseren.

Crain Panaraga; soone des Coninx van bima; op 29:^ee^ Jongstleden; hier aangekomen van Souraba=baya; en met syn gevolgh en ommeslagh samen ongeveer 230.. menschen sterck; voor eerst gelogiert int huys daar syn hooghelt palacca bevorens heeft gewoont; Is naar deliberatie goet gevonden omme ons van dien last te ontslaan; soodanigh; dit wester mouson; wederom aen syn vader den Coninck van bima naar huys te dimitteren, met eene van Comp:^s^ schepen; muts denselven; en syn principale hoofden; die by hem syn; hun alvorens hier: over hun gepleegde rebel=lie; soo ontrent de Comp:^ie^ als syn vaders rijck; behoorlijck sullen hebben verootmoedight het contract tusschen de Comp:^ie^ en 't rijck van bima A:^o^ 1669. gemaakt op nieuws in dese raatkamer beswooren, en voort soo veel satisfactie gegeven; als

als sal komen nodigh geagt te werden; wanneer de
dan; met eenen vastgestelt zy; dat Zy, tegens
den 20.e deser maant, door den Sabandar Ocheyse
met nogh 4 gecommitteerde Coopluyden, sullen
werden binnen gebragt; en hun plegtigheden
ten overstaan; van Crain Bissee en Craim lingues,
aen dese tafel na bedooren afleggen: en tot het
welcke hy sigh bereets; gereet, en bereyt willigh,
heeft verklaart te syn. &c.a

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Cornelis Speelman

Balthazar Bort

Anth.o hurdt

Dircko Blom

W: van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

609

Maandagh 18:en decemb 1679

Voormiddagh Extraordin:re vergaderingh

Nademaal op gisteren; mettet Jagt den alexander; en den Coopman Jacob van der plancken, uyt hocxieuw in China; tot ons, sijn overgecomen 2 chinese, of tartarise afgesanten; met een brieff; des keysers van peckin, aan dese regeeringe, (sijnde genaamt Lioulauja en Lilauja); door is; omme te weten; met wat caracter, en Commissie als credentie brieven; deselve sijn voorsien; tegenwoordigh verstaan; den s=sabandar Ocker Ockerse, met den Coopman Jacob van der plancken, en ondercoopman Cornelis spanbroeck; nevens onse chinese ingese=tenen koeko, Tengelauw, en Gantenqua nogh desen morgen; aen haar naar boort, te committeren omme hun uyt onsen name te begroeten; en het voor verhaalde, van hunne commissie en uyt wiens last en ordre sij comen; af te vragen, dan wyders; over hun Indalinge als anders; gedisponeert te werden. —

Batavia int Casteel datum als boven

Van goens
C. Speelman
W. van Outhoorn
Balthasar Bort
Joan Camphuijs
Anth.o hurdt
Joan van Hoorn Secr.
Dirck Blom

Dyns=dage 19:en December 1679.

Den Oppercoopman Gelmer Vosburgh bij resolutie van 7.en November, (onder andere), mede genomineert; tot eene der Gecommitteerdens, na Ternaten; en van welcke voijagie, en commissie, hij sigh bij mondelinge verklaringe al heeft geexcuseert; staat te deser vergaderinge binnen, met een request; daarbij denselven; voorsz versoek (om uijts de siekte van sijn huijsvrouw, en sijn swaare familie &ca. van de ternaatse commissie, te mogen werden ontslagen) andermaal renoveert; met verklaringe; van sijn genegentheijt; omme het aanstaande Jaar te repatrieren en liever sijn gagie soo lange te willen missen, Indien hij inmiddels; in geen ander emploij mogte werden gebruijkt, waarop na deliberatie verstaan is; gemelte Vosburgh sijn gagie van heden aff; te doen cesseren; en sijn vertreck, het aanstaande Jaar, naart vaderlant, te accorderen.

Insgelijcx is door Mr. Jan bitter gewesen Lith in den agtbaren raat van justitie (en op 9.en november voorleden; bij Gem.te raade; van sijn huijsvrouw, Cornelia van nieuwenrode,

van

811

686

van tafel en bedt gescheiden) overgelevert seeker request; met versoek; dat mits syn aanstaande vertreck na't patria in conformite, van de ordre der heeren Majores; en ons genomen besluyt van den 11 November pass: en derselven gemelte syn huysvrouwe ook mogte werden geordonneert, om met hem te gelyck 't zy op en en deselve, ofte wel een anderen bodem, na't vaderlant te gaan als uyt het onderstaande afschrift nader kan blycken.

Aan Syn Edt: den Heer Gouvr: Generaal en de Edle Raaden van India

Myn Heeren
Edele

Geeft reverentelyck te kennen Jan Ritter, dat hy den 4. des voorleden maants november, van syn vrouw nopende bedt en tafel en goederen gescheiden zynde, den 12.de daeraen volgende van UEd: ordre gekregen heeft van met d'eerste of tweede besendinge te moeten repatrieren, dan gemerckt dat door de voorsz schey=dinge, den band des huwelycx niet en is verbroken, noghte te niet, grot: int 1. boeck 5 deel No: 26. en oversulcx des suppliants vrouw egter syn vrouw blyft, den welken zy schuldigh is te volgen, Rodend de Jure Conj: part. alt. tit 4. cap. 1. No: 12: en andere passagien, in den req:te van voorleden jaar geinsereert, zonder dat oyt in termines 't contrarie van dien aengewesen sal werden, dat namentlyck een vrouw, van haer man, van bed, en taeffel ge=scheyden niet gebonden zoude zyn, denselven te volgen, te meer dewyle dit vertrecq, van't eene eynde der werelt tot 't ander streckende, alle hoope, en middelen

van

van vereeningh wegneemt, ja, den egtbant selfs, waarvan bij 't 29. placcaat van 't eerste deel fol. mihi 30. pr. et N. 1. soo kragtigh tot maintenue, en hoogh = agtinge gesprooken wert, genoegsaam verbreekt, en vernietight, daar anders zoodanige scheidinge maar voor een korten tijt is, brouw. de jur. connub. lib. 2. cap. 29. N. 21. en grot. int. bysz. 5. deel N. 10. seijt, dat deselve altijt geschiet op hoope, en conditie van wedervereeniging, ja selfs niet langer plaats heeft, als tot dat den gescheiden sigh betert Brouw: ibid: N.: 15. et 18. ofte dat hij vrouw van 't gepasseerde toont Brouw: ibid. N. 3. et 18. en wanneer een der egtgenoten, de scheidinge geobtineert hebbende hartneckigh blijft, wert deselve door den Regter tot vereeniging ge = dwongen Brouw: ibid. N. 15. en 18. daar bij comende dat den supp.t 't regt van revisie open staat in welche geen volmaakte plaats kan hebben, aengesien een ander met een ander mans vrouw, nogh reconcilieren, nogte na verandering bij revisie met deselve ter eener bed en taffel gaan kan, oversulcx versoekende den supp.t = seer oormoedigh dat UEd: Gem. niet, ten zij te gelijck met zijn vrouw op een, en 't selve, off op verscheide schepen gelieve te versenden, waer op favorabel appointement verwaghtende.

Waarop naar deliberatie, eenparigh goetgevonden zij: gem.te M.r Jan bitter toe te passen; en ten antwoort te geven; het volgende apostil

Den Suppliant wert mitsdesen geordonneert aghter = volgens de ordre der Ed: Heeren Majores met de laaste Retour schepen deses Saysoens naar het vaderlant te vertrekken: hem wyders renvoyeerende daar hy te raade wert

de voijle

Dewijle het eijnde van dit Jaar voor de deure, en nabij zij; Is geresolveert; de verpagtinge, van Batavias Inkomsten; voor het aanstaande Jaar 1680. na gewoonte; en op de oude conditien wederomme te laten geschieden; tegen den 30.en deser maant, en daartoe de ordinarie biljetten van notificatie, op morgen, te laten aanslaan. —

Omme het Cargiasoen; mette schepen ternaten, en't huijs te meerde, voor de laaste besendinge, naar't vaderlant; boven de grove waren; wat te verrijken; is gearresteert; alle de chinese zijde; met 't Jaght d'alexander uijt Hocçieuw overgebragt; daarinne te laten afschepen benevens ook alle de pelangs, en soo veel van de beste soorte van pangsies; als gemeent werden in Europa; met de verenste voordeelen sullen te vertieren sijn. —

Wijders, is nogh geresolveert dat de heeren van dese tafell, boven haar ordinaire genot en bedalven de tijnsewijn &a. die de heeren meesters Jaarlijcx tot vereeringe voor den gouverneur generaal en raden; komen uijt te senden, voortaan, nogh soo veel rinsewijn en mom &a. uijt het provisie magasijn alhier om met een cent advance te betalen sullen mogen genieten, als haar E. tot matige consumptie na de gelegentheijt des tijts in hun particuliere

mesnagien

inspagien sullen komen te bevadigen. —

Den Opperkoopman Jacobus de Gheyn ordinarie Lith in den agtbaren raat van Justitie deses Casteels; en op 7. der voorleden maant genomineert, in de Commissie naar ternate; te deser tijt versoeck gedaan hebbende, om verhooginge van gagie; soo is daar op goetgevonden; denselven uits sijns expiratie te verbeteren, van 75. tot hondert guldens ter maant, onder verbant van vijff jaaren heden Ingaande. ——

Batavia int Casteel datum als voren.

Van goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth.o Hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

690

Vrydagh 22.en december 1679.

Den Coopman Nicolaes Koekebacker op 15.en deser uyt bengale hier aangecomen, om te repatrieeren, en als mij daartoe licentie versoekende; Is goetgevonden, sijn vertreck met de laaste schepen deses saysoens na't vaderlant te accorderen. ——

Ee

Gelijck mede den Coopman Abraham Burgers met sijn familie en den welcken te dien sijnde; met onse licentie; uyt sijn bedieninge van fiscaal tot malacca, mij onlangs, is verlost geworden. ——

Ee

En in wiens geselschap, dan ook nogh, op ernstige sollicitatie, is vergunt na't vaderlant overtevaeren Juff.r Grietje Michielse weduwe van wijlen den notaris Anthonij Huysman mits betalende het daartoe staande transport en kostgelt. ——

ee

Den opperkoopman Cornelis van der duyn 7.en november voorleden, onder anderen mede genomineert; als eene der gecommitteerdens tot herstellinge der bewoerten ende verwarringen in ternaten; staande mij op sijn vertreck derwaarts ende mits sijne lange

Jarige

Jaarige diensten op Ceilon en elders.
versoekende; om ver meerdering van gagie,
soo is verstaan, denselven jegenwoordigh
te verbeteren, van tsagentigh, tot hondert
guldens ter maant, onder verbant van
drie jaaren, heden ingaande.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Corns Speelman

Balthasar Bort

Antho hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secrs

817

692

Sondagh 29: december 1679.

Namiddaghs Extraord: vergaderingh

Sijn „door d' Heer Anthonij Hurt„ in raade voortgebragt, ende met opmerckinge geresumeert, de gerede Concept brieven aan den Gouvern.r padbrugge, en de gecommitteerdens in ternaten; als mede aan de koningen van ternaten, tidore, Batchian, en Bouton geschreven; omme mette Jagten Koemerswale en voorhout derwaarts aftegaen en dewelcke dan na overlegh bevonden wesende; na onse vorige mondelinge onderlinge besluijten en conform onse resolutie van den 16.e deser; uit een en 't ander van onse intentie wel ingestelt; en de nodige orders (vooraf) daer in begrepen; te sijn; Soo is, naar deliberatie goetgevonden, alle deselve met onse eenparige approbatie te bekragtigen en te houden als of deselve uit geheel in desen geinsereert waren.

Batavia int Casteel datum als boven

Van goens

Joan Maetsuijcker

W: van Outhoorn

Balthasar Bort

Joan Camphuijs

Anth.o hurdt

Joan van Hoorn

Dircq Blom

Secr.

693

Maan-dagh 25.e Decemb.r 1679.

Extraord: vergaderingh Kersdagh.

De Chinese; of Tartarische Gesanten 17: deser mettet Jagt d' Alexander aldier uijt Hoccieuw aengelant, en door den Sabandar Ocker Ockerse daags daar aen; uijt onsen name begroet, en hunne Commissie, en van wat zij quamen afgevraagt wesende; zijn als nu (naar deliberatie) verstaan; op overmorgen; den seven en twintigsten deser; met behoorlijcke Ceremonien; statiens te laten van boort halen; en in haar logiement (dat omtrent de middelpunt zij vervaardight) te doen Conduiseren; benevens al hun gevolgh en ommeslagh, en deselve; daar, van Compagnies wegen; met spijs en dranck te doen tracteren, tot dat zij, voor dese vergaderinge ter audientie geweest; en hunne brieven, overgelevert sullen hebben; 't welck dan, met eenen gearresteert zij: twee dagen daar na, ofte den 29: deser; te laten effect sorteren met alle respect en fatsoen in soodaniger voegen;

699

694

=gegen; als bij nader resolutie en pr Batavias dagregister uit breede sal kon=
=nen werden gelesen.

Batavia pr Casteel datum als voren

Van goens

Corn. Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurdt.

Dirck Blom

W: van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn Secr.

Dyns=dagh 26: December 1679

Is geresumeert en geapprobeert de opgestelde memorie vant aanlant komen en Indalen der Tartarische Gesanten; als mede 't Indalen der brieven van de Hocciewse Regenten, soodanigh als hier onder omstandigh wert aangewesen; en 't welck op syn plaatse uit Batavias dagh=register mede te vinden sal syn; te weten de Indalinge van de Ambassadeurs en des keysers brieff op den 27. en 29. deser:

Item de Indalinge der brieven van den onder=koninck Sinongh als van den Poui en Combon tot Hocciews door den E van der Planckren mede gebragt op den 30. daaraan. —

Ordre op wat tyt en hoedanigh men de gesanten van den Kaijser van China genaemt

Liou-louja. en

Li-louja —

Van boort haalen en met de keyserlijcke brieff in haer Logement, mitsgaders, voorts ter audientie geleijden sal, en waartoe goetgevonden is te committeeren. —

d'Hr directeur Fredrick Bent. Ont dir: v. Persia

d'Hr fiscaal Gualter Zeeman, adv. fis: v. I: —

d'Hr

696

d'Hr. fiscaal Pauw. wat.r fis.l v. Ind.e

d'Hr. P. Bankes: opp: des Cast.lee

d'Hr. marten pit vis.r gen.e

d'Hr. Ocker Ockersz Sab.dr en lic.tm

d'E Capteijn: Tack en

d'E: Jacob van der plancken. Jongst geweest opperhooft tot Soccienio. —

En om de statie te vermeerderen

den Chinesen Capteijn Iwanjock —

den .... lieutent: litsoncko.

den .... vaandrigh Tenglauw.

den .... sergeant Tenqua.

den .... boedelm.r: [illegible]

den .... boedelm.r: jonko.

En sal de van boortsalinge geschieden op woonsdagh den 27 December 1679. voor de middagh.

Twaelff. Soldaten: 2. corporaels en twee sergeanten, sullen de ambassadeurs tot een liffwaght worden bygevoeght t'samen 16. man

Die mede nae boort sullen vaeren en soo lange by gem.te ambassadeurs blyven als se hier tot Batavia sullen blyven.

Twee groote chialoupen ofte sclep-prauwen, ver=sien met vlaggen alcativen en hollandse kussens, sullen nae boort vaeren, de grootste voor de twee ambassadeurs, en de vier eerst genoemde onse gecommitteerde, de kleenste chialoup voor de andere onse gecommitteerde.

Voorts van de beste en bequaamste schuijten, met

met tenten, vlaggen en kussens voor de chinese gecommitteerdens, en de suite van de ambassad.s daer onder vooreerst gerekent, den tolck Limlacco en factoor Lappora; beyde de ambassadeurs tot raatslieden ofte staethouders toegevoegt, voorders de bevelhebber over des ambassad.rs chinese off Tartarische soldaten, de schoonsoon van den tweede ambassadeur, de soon van Limlacco als mede onse officieren en soldaten van de gem.te lijffwagt. —

Eenige sevil chialoupen sullen mede gaan, om staat te houden, en of se met eenen dienst conden doen.

Alle de schepen op de reede leggende sullen haer wat op=schicken, vlaggen en wimpels laeten waijen &c.

van boort afgesteken sijnde, sal het Jagt den alexander waermede de ambassadeurs hier sijn aengelandt. 15. canon schoten doen.

De militaire op de boom en aen't vierkant beschreven sullen int aencomen en passeeren van de Ambassadeurs en de voorn. gecommitteerde in ordre buyten staen, en haer geweer presenteeren.

De Ambassadeurs sullen door de voorn. gesamentlijcke gecommitteerde met de prauwen tot voor haer logement, en dan voorders daar binnen gebragt, mitsgaders uyt de naam van dese regeeringh wellekom geheeten worden.

En dan moet ook sorge gedragen worden datelijck voor haer, en de haere cost en dranck gereet sij om ten bijwesen van onse gecommitteerde getracteert te worden, en dan moet er voorts voor haer cost en dranck werden besorght. Soolangh als se geen gelt van d'E Comp: en

krijgen

823

690

698

krijgen om het te connen coopen.

Sijnde haar toegelegt voor 90. coppen 300. rsd ter maant, benevens wijn boter olie, Speceryen uijt s Compes magasijnen tot matige consumptie dus verre de van boort haelingh.

Op Vrijdagh den 29e December 1679. sullen de am=bassadeurs voor sijn Edt. en de raaden ter audi=entie gebragt worden door de bovengenoemde gecom=mitteerde en dat op de naervolgende wijse. –

De ruijterije van de Compe: sal haar vroegh verwoegen voor de woningh van de ambassadeurs; om als het tijt is, voor uijt te rijden; haer weghnemende nae de poort diest, over de sluijs grimbergen voorbij de maleijtse kerck, na de nieuwe poort, en dan voorts langs de west zijde van de tijgers gragt over het stadshuijs pleijn door de prince straat nae het casteel

Nae gemte ruijterije sal volgen de carros van staet met 4 paarden, daer in de twee ambassadeurs, met des keijsers brieff; als mede de heeren gecommitteerdens Bent, Leeman, Pauw en Banckes. –

De lijffwagt van 16: nederlanders sullen haer verwoegen in ordre digt bij deselve carros, aen weder zijden agt.

voorts sal volgen een carros met 2 paarden en daar in de 2 gecommitteerdens. Pit, ockers, Tack, en vander plancken.

de derde Carros met 2 paerden sal inhebben den Capiteijn der chinesen wanjock: de boedel=meesters koeko, en jouko, benevens den chinesen Limlacca

De 4de en laaste carros met 2 paarden sal

voeren

voeren Litsonko chinees luitenant, Tengkauw vaendrigh, Chenqua sergeant, en Lapoera

d'Ondercoopliede Cors: Spanbroeck en J: Melman d'eerste um mede uijt China gecomen, ende d'andere de chinese tael spreekende, sullen daar agter volgen te paart, gelijck mede den officier van de chinese militaire, de schoonsoon van den tweeden ambassadeur en de soon van Lacco voorz=
=noemt.

Nae dese sal volgen een Compe: militaire te voet, onder de E Capitain Jan françen Holsteijn

Als de ruijterije tot aan 't casteel sal genadert sijn, soo sullen des Compe: ruijters afstappen, latende haare paerden buijten de poort en aan weder sijden op de barm van 't casteel in ordre vast houden, door Jongens uijt de stal ofte de geene die daar toe sullen worden geordonneert, en dan sullen deselve ruijters, twee aen twee nae malcanderen, sijn begeven nae de galderije die nae de vergader zaal loopt, alwaarse haer aen weder sijde (hun geweer presenterende) sullen rangieren.

Buijten de poort van het casteel sal een Helm=
=bardier van sijn Edt: geweer staan, met een silvere schotel en een geele sombareere van staat, om des keijsers brieff te ontfangen, en die voor de ambassadeurs binnen te dragen, ten waere de ambassadeurs die liever selve wilden binnen brengen, en aan sijn Edt: overgeven, als wanneer den helmbardier egter nae de wijse van outs gebruijkelijck sal voor uijt treden.

Daar op sullen dan te voet volgen de gemelte

Heeren

100

heeren ambassadeurs, d'eerste tusschen en int midden van de heeren Bent en Leeman; de tweede tusschen de heeren Pauw en Haucks voorts d'andere gecommitteerde d'r Marten Pit, Ocker Ockersz. François Tack en Jacob van der Plancken bij paeren.

Item de chinesen die in de derde carosse hebben geseten.

En ook in de vierde

Als mede die te paarde hebben gereden.

Ook sullen haer de nederlandsche militaire, ofte de lijfwaght vervoegen nevens de ambassadeurs en onse gecommitteerde agter malcanderen een voor een tot in de voorzael van Zijn Ed:t woningh blijvende daar gerangeert staan.

de heeren raaden van India willem van Outhoorn en Joan:s Camphuijs sullen de ambassadeurs comen verwellecomen, aen de benedenste trap van de puij, tredende dan voor uijt an in de vergadersael, en aen de taeffel hun sitplaats te nemen.

de taeffel in de vergaderzael sal blijven staen op de ordinaire wijse.

aen de regterhandt van Zijn Ed:t de h:r gouv:r gener:l sullen sitten de raden van India op hollandse leuningh stoelen.

aen de linckerhandt de twee ambassadeurs, op twee leuningh stoelen, en dan de agt onder gecom=mitteerde op stoelen sonder leuningen.

agter Zijn Ed:t en de raden sullen staen de helm=bardiers met haer helmbaerden.

tegen over Zijn Ed:t aen de west zijde van de zael sullen sitten Limlacco, Lappora, den chinesen

militairen

militairen bevelhebber, de schoonsoon van den tweede ambassadeur en de zoon van Limlacca Heim onse geb. gequalificeerde chinese staat=houders en de onder coopluijden Corn: Spanbroeck en J. Mellnan als de brieff overgelevert wort, salder een cherge musquettados binnen het casteel worden gedaen, en daer op volgen vijff canon schoten op de tweede cherge weder vijff en op de derde cherge 11. canon schoten, somma: 3 cher=ges met musquetten, en 21. canon schoten.

De ambassadeurs sullen dan ook overgeven haere credentialen om gelesen, en den Inhout ver=taelt te worden door den chinees vaandrigh Tenghlauw.

De brieff van de keijser is wel in translaat overgeco=men dogh dient eghter nogh naeder overgeset te worden, om te connen weten de reghte zin, die de chinesen somtijts met voordaght duijster en dubbelsinnigh ingestelt wort.

Aan de ambassadeurs sal men inde vergader saal niet anders presenteren als een roemer wijn, siri pinangh, drooge taeffel fruijten &a.

Deselve gecommitteerde sullen de ambassadeurs ook in deselve ordre, dogh door een anderen wegh, weder t'huijs leijden, namentlijck langs de oost zijde vande Tijgers graght voorbij de nieuwe poort voorts voorbij de groote kerck over de middelburgh.

Ten huijse van gem: ambassadeurs sal dan weder alles wat nodigh sij moeten gereet staan, om haar te onthaelen en voor eerst eenigh

tractement

827

702

tractement aen te doen.

den Capteyn Jan franszen sal op 't pleyn voort casteel moeten blyven staan, laten de ambassadr: met de Suite door de Compe: heen trecken, en die dan weder sluytende, om te volgen

de carosse sullen mogen blyven tot dienst vande gecommitteerdens.

maar de carosse van Staat sal moeten vertrecken

Insgelyks de ruyterye.

En de Compe: ordeer Jan fransen Holsteyn, alles te verstaen wanneer de heeren ambassadeurs t' huys gebragt sullen syn. —

voorts is in raade van India goetgevonden, dat de Hr: willem van Outhoorn sal worden versogt, als ontfanger Generaal en d' E Ocker Ockersz gecommitteerde als Sabandar en licent: meester, om op alles ordre te stellen, en het nodige te besorgen; soo veel dit aen lant brengen en geleyden ter audientie aengaat, en dan ook verders om de successive versoeken &a: van de ambassadeurs aen te hooren, en daarvan in raade van India rapport te doen.

de brieven vande Societeyse Regenten met de Solemnitie van den Tombon sullen werden van boort en ingehaalt den 30. december op saterdagh voor de verpaghtingh, en daertoe gecommitteert

d' E. Jacob van der plancken als overbrenger vande brieven

3 den E. land-drost vincent van mook

den E land-drost Laurens Pit

d' E Jan

de Hr. Jan parve Opperk.r deses Cast.s
3 de Hr. Ocker Ocherse Lic.t b.m.en en Saband.
de Hr. Matthews van Lugtenburgh cassier

Sr. Hendrick Tansius winkelier
3 Sr. Corn.s Spanbroeck
Sr. Melman

Litsouko luytenant
3 Tenglauw vaandrigh } der chinese natie.
Tsenqua Sergeant

Voorts het ordinarie Corporaalschap militaire vant vierkant

Dese alle sullen de brieff van boven haalen, en int afvaeren van den Alexander negen canon schoten laeten doen.

Aen't vierkant en ontrent de boom sullen de militaire buyten staen en haer geweer presenteren, als de gecommitteerde passeeren.

De gecommitteerde, soo de nederlanders, als chinesen sullen aen't vierkant op, en aldaer in twee carossen met 2 paarden treden, te weten in yder 6 personen nae haere qualiteyt

Dese sullen ryden langs de passer (te weten de gandieffs) tot de middelburgh, en daer over, door de Prince straat, nae't casteel; alwaar de brieven in de silvere schotel door een helmbardier onder een geele zyde sombreere ontfangen en voorts binnen gebraght sullen worden tot binnen de vergadersaal,

alwaar

alwaar beneevens Syn Ed.t de raaden ook present sullen syn, en in soodanige ordre sitten, als geschiet zy, op het ontfangen van des keysers brieff.

Op 't overgeven van de brieven sullen 3 chargies met musquetten en 13. canon schoten worden gedaen te weten op de twee eerste charges elck drie schooten en op de laaste seven schoten.

De schenckagie bestaande in 100. Chinese Zyde stoffen, sal gedragen worden nae de brieven en voor de gecommitteerdens te weten door 12 Inlandse dienaren, wel gekleet in Tonckinse bandeesjens.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Corn.s Speelman

Balthasar Bort

Anth.o hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn Secr.s

705

Saturdags 30en december 1679.

Extraord: vergaderingh ontrent de middagh na gedaene verpaghtinge. —

Gesprooken wesende van den toestant van onse post en besettinge, op Indermaijoe; dewelcke — volgens de nader becomme advisen; door een groote magt, der Ridolse, en bantamse Stroopers, van wel 2000. man, te lande dagelijcx wierden gedrenght; en die van de kant van Cirrebon, ook al tot dight aen d'onse waren genadert; Soo is daar op na seriense deliberatie goetgevonden; nadien het ons niet gelegen komt, en ook, juijst niet soo nodigh sij; om meerder nederlandsche krijgsmaght derwaarts te bestellen; In plaatse van dien; den afgesetten macassaarsen Coninck Crain Bissee, dewelcke al verscheijde malen, en nu weder, hier toe, of elders, sijn persoon en dienst voor de Comp:, generens heeft aengeboden met sijn bijhebbende macassaren, na voorsz Indermaijoe afresenden; om eens, een preuve, van sijn trouwe en conduicte te nemen; latende noghtans sijn vrouwen kinderen, en ommeslagh, hier verblijven, sullende volgens sijn opgeven, kunnen uijtmaaken een troep van 132. fluve koppen.

Welijck dan ook verstaan sij; met hem

cal

831

706

sal mede op eijgen aanbiedinge te laten medegaan; de soon van den hier aanwesenden Crain Lingues; genaamt Dain Mangemba, voor weijnigh tijt van Macassar alhier aangekomen, met sijn bijhebbende volck tot 57 coppen. —

Item nogh Dain Toedjou; denwelcken daartoe mede insteert met sijn volckje bestaande uijt 20 Coppen, wesende alsoo te samen een troup van 209 man, en tot welckers transport; behalven 6 à 8 vaartuijgen van Crain Bissee die hij mede sal laten gereet maaken) verstaan sijn te gebruijken; het Jaghje de Smit benevens de schaloepen Griffioen, Granaatappel Pauw en Orangieboom, welcke laaste op morgen met advis van dit ons besluijt; en de soon van dain toedjou met 12 man voor af sal vertrecken; om d'onse ginder te beter te Couragieren en dat gerugt onder de vijanden te spargeren.

Daar benoden dan ook ten dienste van de Compe; en om dit volck, in dese tijt te williger aen onse zijde te houden; geresolveert is; deselve soo lange zij daar, ofte elders ten dienste van de Compe: sullen werden geemploijeert; nevens andere Inlandse Soldaten; toeteleggen Ider een besoldinge van drie Rijxdrs: ter maant, als mede Crain bissee; ende verdere hoofden ook te vereeren, met eenige vaandels en geweeren die haer op hun vertreck sullen werden ter

hant

kaart gestelt; te weten.

Aan Crain Bissey

2. fijne Snaphaanen.

2. fijne pistolen met holsters.

4. patroon tassen.

2. Oorlogs vaandels.

Aan Dain Ticila soon van Crain Cronron onder Bissee

1. fijne snaphaan.

1. fijn pistool en 2 patroon tassen

Aan Dain Manjampa onder bissée.

1. fijne Snaphaen.

1. fijn pistool en 2. patroontassen.

Item aan nogh 6 van sijn voornaamste als.

Dain Boeranne.

Dain Maroepa.

Dain Plaoë.

Dain Mangagangh

Dain Many Wij en

Karre lewangh

ijder 1. snaphaan en een patroontas.

Aan Dain Mangemba Soone van Lingues

1. fijne Snaphaen.

1. fijn pistool.

2. patroontassen.

1. vaandel

En aan den

En aen dain Toedjou

1. fyne Snaphaen .
1. fyne pistool .
2. patroon tassen . en
1. baandel .

waar en boven, ook is dienstigh geagt, meergenoemden Crain Bissee; om hem te meer te caresseeren, en te honoreeren; te voorsien, met een lijfwagt van 10. nederlandse soldaten; dewijle hij (met bewillinginge van de andere) als het hooft en gesaghebber, derselver; als mede van den Luytenant dain Matara, (die daar bereets is) onder 't hooger gebiet van de Comp: sal werden aengesien; en ook soo door hem, als dain Toedjou; getragt en bewerckt; om des mogelijck de macassaren; die jegenwoordigh daar, onder de kidolse en bantamse vijanden; wel de voornaamste voorvegters sijn; van hun af te onder hem aen onse zijde te trecken. onder belofte van al mede nevens andere in Comp:e dienst met drie rxs.'s maants te sullen werden beloont; en al sonde daarom ook iets voor af moeten werden gespendeert, ten welcken einde; als tot betalinge; van sommige deser Inlanders hun gagien aldaar, en verdere quatoor een somma van vijff en twintigh duijsent spaanse realen voor indermayoe sal werden afgesteecken.

Sullende den Capteyn Jochum Michielse met

voorseide

voorsz.de Crain bissee; in alles ontrent de vijanden soowel defencive, als offencive, beraden; en verder van onse Intentie en ordre werden aengez. om het lant van Indermaje voor den sousoubonnang en de Comp: te beveiligen; ende de Stroperende vijanden: onder de naam van Ondolse en andere roovers, soo te water als te lande alle mogelijcken afbreuck aan te doen; en ook onse post en't lant van tegaal bij voor en overval dier vijanden te mogen bijspringen; en onder goede voorsigtigheijt adsisteren en helpen beschermen; sonder egter als nogh; de bantammers te noemen; ofte ook het Cheribonse district te infesteren; ten zij die princen, en volckeren, sigh onder de voorsz vijanden, tegen ons, quamen te voegen, en op nader te doene ernstige Insinuatie hun van dat geboefte, niet wilden onttrecken wanneer zij mede nergens sullen behoeven te werden verschoont, mettemin met recommandatie; aan den capiteijn Michielse om doorgaans op't gedoente van dit te vertrekken volckje ook een waakent oogh en Crain bissee in persoon altoos bij sigh te houden.

Ende hoewel bij resolutie van den 16. deser, zij gearresteert; Crain Panaraga (soone des Coninckx van bima;) met sijn bijhebbende ommeslagh; dit wester mouson; na gedaene verootmoediginge; (gelijck op eergisteren in behoorlijcke forma is geschiet) weder naar huijs

bij

bij sijn vader te dimitteren; Soo is als nu, ook in consideratie genomen, dessefs gedane aenbiedinge; met de sijne hier of elders ten dienste van de Comp: ende al met eenen nader geresolveert; gemelte Panaraga (om ook te ondervinden, wat hij nu in sijn schilt voert) insgelijcx nevens Bissee en de voorgespecificeerde andere macassaren tot versterckinge tegen de rovers op en omtrent Indermayoe te gebruijken ente laten medegaen; met soo veel Bimanesen, en macassaren; als hij van souwrabaija medegebragt en bijsigh heeft; bestaande in 90 Coppen dewelcke dan hun afgenome wapenen, weder sullen werden ter handen gestelt; en verders voor soo veel het noodigh sij; (gelijck omtrent de andere ook staat te geschieden) met cruijt, loot, en eenige musquetten gearmeert; onder belofte almede, voor ider een besoldinge van drie Rijxd=rs ter maant; twelck present in de langs hoe meer toenemende dreijgementen, en openbare vijandlijcke actien, der bantammers, voor den dienst van de Comp: te nodiger [redacted] geagt, sullende gemelte Panaraga dan ook werden vereert met.

1. fijne snaphaan.
1. pistool.
2. patroontassen. en
1. vaandell.

En nogh 5 van sijne voornaamste als 3 bimanesen en 2 macassaren genaamt

Lassa

Laissa.
Lassarivo.
Amasalehij.
Carra Canjang en
Pangara. ijder met
1. snaphaan, 1. patroon tas, en 6 viersteenen
En boven dien, vermits deselfs noodruftigheijt, van Comp: wegen werden gealimenteert; met een somma van; twee honderd Rijcxd.rs nu voor aff; en dan voorts; een tractement van hon=derd rijcxdaelders ter maant tot nader dispositie.

Zijnde met eenen, tot transport van deese laatste troepe met Panaraga (die in 4 á 5. dagen na Chan bissee sal volgen; en ook neven d'andere; met sijn bewilliginge, hem soud ... sorteren;) na Indermajoe aengeleijt, de fluijt de Beemster; omme ten spoedigsten weder herw.ts te keeren. —

Werlijck ook de fluijt Hollant om te vertim=meren, soo haast die daar te missen zij; met eenen te rugge sal werden ontboden.

Te deser materie van de macassaren ook nogh gesprooken wesende; van den ouden Macassaarsen Francingues, soo is in Conformité onser resolu=tie, van den 11.e Julij voorleden goetgevonden; den selven, nevens Dain Maleeuwa; mette aenstaan=de besendinge weder na sijn lant en woonplaats

op

837

712 112

op Macassar met eene van Comp:s Schepen te dimitteren, dewijle daartoe geene obstaculen gemeent werden, in de weegh te sijn, en sulcx met sijn inclinatie; ook soodanigh schijnt over een te komen.

Op ontfangen advijs van Tanjongpoera is verstaan; den vaandrigh aldaar, aen te schrijven; omme onse Javaanse Ingesetenen, en bontgenoten daer rondsom met ernst tot wederstant tegen de dreijgende bantamse kiedolse, stropers, en rovers te animeren; en met eenen onsen tommegon Natta Souda; aldaar te accorderen; om tot ontwijckinge dier stropers, met sijn volck, van goedoegoedoe &c:a wat dighter ontrent onse pagger, op een plaatse genaamt Tollot boenot tot hunne meerder verseeckeringe sich te mogen komen nederslaan; en metter woon begeven; te meer zij daar ook soo veel te nader en beter onder 't oogh sullen wesen.

Eijndelinge vertoont den directeur Generael te deser vergaderinge dat in mey A:o 1698. in Amadabatt tusschen d' heer Sibrand Abbema raadt Extraordinaris van India en gewesen directeur in Souratta door d' hooge regeringe van India daer toe gequalificeert, geadsis=teert, met den Oppercoopman Albertus van Oosterwijck secunde persoon, en andere raden van die directie ter eenre, en den hartogh Amienchan soone van den ouden Nabab off

Chanchanna

Chanchanna Sepaselvar, ter andere Zijde, ingelijkx was vergeleeken en geaccordeert, dat de open=
=staande Reekeningh tusschen de Comp: en den
voorschreven Nabab, die bij de Chormandelse
Negotie-boeken, Zedert ruijm 21. Jaaren herwaarts
de somma van ƒ 210239. 8. 7. had credit ge=
=loopen, gelijck daarvan in verscheide schriftu=
=ren, en Insonderheijt inde gewisselde advijsen
tusschen Cormandel en naderhant tusschen
Sumatta en dese Regeringe soo omstandigh en
dickmaals is geschreven, dat daarvan in dese
geen repetitie vereijscht tot nader aenwijsinge
van de herkomste van dien als resulterende
ten principaele uijt veele gelden &c: voor reecq:
van den Nabab successive onder Comp: bewa=
=ringe gebleven, en waar voor volgens het voorsz
accoordt uijtgekeert Zijn moeten werden, 20000
Oude en 9610. nieuwe pagoden Capitael met
vijff Jaaren Intrest tegen ¾ pr Cto 's maants
't welck alsoo te samen comt te monteren
29000. Oude en 13996. nieuwe pagoden 4½ fanum
Paliacatse munt, waar van door opgemelte
heer Abbema, wisselbrieven tot laste van
onse Residenten in Golconda in voldoeninge
van't gecontracteerde gepasseert Zijn met
uijtdruckinge, dat het moste wesen Aircleraise
pagoden, die soo gereet niet te krijgen waren,
en sonder de welcke del hartoghs gemagtigde

almaasmida

839

714

Almamenda geen betalinge wilde ontfangen, off daer is een maant boven de gestipuleerden tijdt verloopen en diervolgende 322 pagoden 6½ fanum aan Intrest moeten gesuppleert werden, zijnde in desen nogh al een geluck geweest, dat men d'oude pagoden met 110. nieuwe die andersints veele jaaren herwaarts op 130. tot 145. in cluijs bij wisselinge geloopen hadde, heeft connen voldoen, en op de nieuwe pagoden ½ p' C'o voor soo veel de paliacatse te dier tijt meerwaardigh waren, als andere munte, sulcx 't eene bij 't andere gevoeght in Golconda tot affdoeninge van de wisselbrieven, door onse residenten aan den voorsz gemagtigden uit geheel is komen uijtgekeert te werden, de somma van 46260.¼ pagoden die uijtmaken a 5¼ gl. 242867.12.8

'twelck boven de voorsz ... 110239. 0.7

monteert de somma van ... 32628. 9.1

waarbij nogh komen moeten ... 65120. 5.10

die den meergem. nabab bij de negotie boecken des Comptoirs Ouglij in Bengala tot heden toe ten agteren staat ten principale voortkomende uijt de geroofde effecten A'o 1658 ten tijde van den prince Chiasousa op't Comptoir decka en andere posten meer sedert die tijt tot voordeel en nadeel van den nabab in de voorsz boeken aen en afgeschreven boven nogh vier stucken metaal canon &c'a die Zijn hoogheijt onder de directie van de heer Matheus van den Broeck de Comp: te

genoegsaem

genoegsaem heeft afgedwongen, en de welcke
Ongevardeert op die reeckeningh gestelt zijn,
gelijck bij de loopende generale Negotie boecken
in de materie van Cormandel breeder werr
aengewesen; en gemerckt bij d'heer directeur
Sibrand Abbema en den raadt tot Amadabath
volgens resolutie t'eenemaal Ongeraden
geoordeelt wierde van die reeckeningh iets op
te baelen te meer nadien Amienchan openthlijck
te kennen gaf, geene posten te willen laten
valideeren, als waar van bij sufficante Origi=
neele quitantie gedoceert konde werden, soo
en is ook in aanstaande van den voorsz
Bengaalsen agterstal niets te verhoopen,
nogh te verwagten, mits welcken naar
deliberatie verstaan is dese beyde voorsz
partijen monterende ƒ 97748.9.11. om de
boecken daar van te suijveren op de generale
winsten, in plaats van Interessen aff te
schrijven, want deselve voor vijff Jaaren
op de ƒ 210239.8.7. quame te monteeren
ƒ 94560.15.13.¼ gunt door 't getroffen accoordt
maar op ƒ 32628.4.1. uijtgevallen is, en heeft
in de Compe: de voorseijde groote somme van
ƒ 210239.8.7. sestien volle Jaaren gepossideert
sonder daer voor eenige Intrest te geven, want
off het wel de waarheijt is dat geduurende
dien tijdt door brieven eenige insinuatien
gedaen

g[ehaa]ct zijn, om daar van te mogen ontlast werden; doch is't egter mede waar datse de Compe in den Cormandelsen handel niet qualijck te stade gekomen, en selden buijten employ gebleven zijn, en waar van de Intres=sen, soo men die hadde moeten betalen, meer als het Capitael souden hebben gemonteert.

Batavia int Casteel datum als voren

van Goens

Corn. Speelman

Balthasar Bort

Anth. hurdt

Dirck Blom

W. van Outhoorn

Joan Camphuijs

Joan van Hoorn Secr.

Sondagh 31.en december 1719

s'avonts naar 't gebedt, absent d'E: Dirck Blom

Sijn, door d'E:e Gouverneur Generaal voortgebragt; 2 verklaringen van den equipagiem:r Jacob Geus; als eenige gecommitteerde schippers en timmerluijden, wegens de bevindinge; en gedaene visitatie; der afgevare schepen Tulpenburgh en 't wapen Van der Gouw op eergisteren, aan 't Eijlant onrust lijdende beijde als volgt.

Wij ondergeschreve sijn ter ordre van den d'E:le heer Zwchlof van Goens Gouverneur Generaal en d'E:e heeren raden van India geordineert, en gecommitteert, omme 't schip Tulpenburgh te gaan besien, hoedanigh dat van bequaamheijt en deughtsaamheijt moghte gestelt sijn, 't geene dan door ons met seer nauwe toesight, en opmerkingh naar ons beste oordeel, en kennisse gedaen is, en bevonden hebben, hoodanigh te sijn, als hier onder aengeschreven staat.

Vant, beijde de Zijden, als ook de inhouten, wegerings, knies, overloop, balcken, en lijfhouten gelijckende de spiegel 't geene alles verrot en vergaan is.

Vant soo als 't omtrent 't eijland de kuijper

jegenwoordigh

843

718

[..]n voordigt is leggende, agter en voor neder=
sackt, ende leckagie dagelycx vermeerdert, Ja
soodanigh dat Continueel, dagh en naght moeten
pompen, voornamentlijck als 't water eenighsints hol
gaande is, waar door 't Canon, als scherp en
andre swaartens van voor en agter int schip heeft
moeten int midden gebragt werden, sonder dat wij
grooter leckagie souden bijbrengen, en ter nauwer
noot boven water hebben kunnen houden.

Oordeelende oversulcx onwaardigh te sijn, daeraen
eenige oncosten van timmeragie gedaen te werden,
alsoo t'eenemaal onbequaam is, (onderstont) op't
Eylant Onrust adij 29. december 1679. (was
geteekent) J. Geus, Albert de Reus, Sievert Roos
Jan Modderman, Jacob Valck en Wilm Kemp.

Wij ondergeschreve zijn ter Ordre van den
Edle Heer Rijckloff van Goens, Gouverneur
Generael, en d'Ed. heeren Raaden van India
geordineert, en gecommitteert, om 't schip 't wapen
van Gouda te gaen besien, hoedanigh 't selve van
deught saemheijt en gestalte moghte geconditioneert
wesen, 't geene naar dat wij 't alles wel besightight
en naargesien, bevonden hebben, als volght.

Zijnde beijde de stevens, soo voor als agter gebro=
ken en ten deele vergaan, ook zijn de spiegel=
en wantsoenhouten, en aencleve van dien meest
vergaan, gelijck ook beijde de zijden geconditioneert
zijn, en meest zoodanigh over 't geheele schip is
schortende.

Want soo als 't nu aen de brugh van 't Eylant
onrust

onrüst is leggende, by naar unt den andren sight; soo dat volgens ons oordeel sonder eenigh nadenken, de alderminste timmeragie niet waardigh is, —
(onderstont) Opt Eylant Onrust ady 29. december A°. 1679. (was geteekent) J. Geus, Albert de Reus, Siewert Roos, Jan Modderman, Jacob Valck, en Willem Kemp.

Waaruijt dan de onbequaamheijt van die bodems; gengemerckt wesende; Soo is na deliberatie dienstigh geaght deselve; alle beijde — afteleggen; en na ontakelinge; de rompen; aan de meestbiedende te verkoopen. &c.

Batavia int Casteel datum als voren

Van goens

Cornelis Speelman

Balthasar Bort

Anth°. hurdt.

Dirck Blom

W: van Outhoorn

Joan Camphuys

Joan van Hoorn Secr.

845

720

In de Resolutie van 12:de January 1679. aangehaalt.

Myn eerste thuyn Cost myn by publique venditie Rd.r	1100.—
't erff daar myn pedacken op staan .... "	2100." —
voor 's heeren gerechtigheyt van voorn: twee stucken lant "	160." —
de thuyn van de h.r Generaal maatsuyker L. M. .... "	3000." —
aan de backer of substituyt van de h.r Baljuw voor't vullen der slooten .... "	931." —
aan de swarte meester voor het ophoogen der gront .... "	730." —
In de voorthuyn heb ich laten opbrengen over de 600. prauwen aard à 3/4 de prauw .... "	450." —
60. prauwen coraal steen à 7/8 .... "	52" 1/2
20. mijner slaaven hebben over de twee Jaaren aan myn voorsz thuynen pedacken gehoogt à 3. Rd. ter maant .... "	1440." —
het voorsz stuck lant tegen over het casteel gelegen costh Rd.	9969." 1/2
'k ben aan 's comp: cassa voor diverse materialen arbeytsloonen, houtwercken &c.a schuldigh .... "	8195." 1/2
Sulck d'E. comp:e maar heeft te betalen .... Rd.r	1774." —

Batavia 19:e October 1678. was geteekent Ryckloff van goens.

Comt alhier in consideratie, dat met het affstaan van dit lant, ick kome te verliesen alle myne incomsten, bedragende alleen voor de pedacken 62 Ryx. ter maant, myn speelhuys, alle myn beste plantagie en daar en boven sal ick d'oncosten moeten dragen, van de opstal alle aftebreecken, en dit lant afgestaan zynde, zal ick geen profyt van de rest trecken, om den grooten arbeyt die nogh daaraan vast is. —

voor alle 't welcke ick, voor myn soon volckerd niet anders begeere, dan een stuck land aan de soutar volgens de caart.

Dit tot ordre van haar Ho: Ed:e
[illegible]
Joan van Hoorn
Secr.

722

1

Register op het Generale Resolutie boek des Casteels Batavia van den Jaere 1639.

January

2. d°: Op de bodinge van't ravageren der Bantammers omtrent de Maronda en't aflopen van een comp: vaartuygh ....

Is goetgevonden den Capiteyn Willem Harsinck met 120. man een ronde langs vooisz: Maronda te laten doen.

En alle Bantammers daar gevonden werdende of komende als schelmen en rovers te doen aantasten.

9. d°: Om de koperyen party Bantammers in onse bovenlanden van Ackee.

Is verstaan den Capiteyn der Maleyers met 120. man van syn volck een visite langs de revier van Ontongjava. te laten doen.

En de Bantammers die in onse Jurisdictie bevonden werden aen te seggen, sigh van daer te moeten begeven.

Sonder egter tot nader ordre tot eenige procedúren tegens deselve te treden.

9 d°: tot ontwinninge van scheeps ruymte, is verstaan de quota der Canneel voor Enckhuysen in 1 à 2. der amsterdamse schepen afte laden.

Nogh 30: lb Benjuyn baros Cabessa boven de voorige 50 na't Vaderlant afte steecken.

Op't voordragen van den kerkenraat sullen voortaen 10: in plaatse van 8 Ouderlingen voor dese gemeen: te werden verkoren

Ao. 1679 2

January

9d: deliberatie om op't schrijven der heeren XVII: eenige verandering in de aangeleijde schepen america en africa voor amsterdam te maaken.

dat nu ontijdigh en ondienstigh zijn geoordeelt om redenen

maar in toecomende te letten om de ondiep gaanste schepen voor de Camer amsterdam aen te leggen

den portugesen Capteijn van Maccauw 40 ducaton: tol van zijne gecofte Cleeden van de Comp: quijtgescholden.

Besoingjes van Amboina

uit regaard der nagelboomen wert bij onse resolutie van 14 december des jaars 1677. gepersisteert.

't getal der nagelboomen sal niet onder 500000. stuc mogen komen of met aenplantinge doorgaans gesuppleert werden.

om doorgaans van die specerije na proportie te zijn versorgt.

op de nagelslunkernije ent Cotinperen. dies boomen op ongeoorloofde plaatsen, naauw te letten.

en daarom de versochte borger vaart van daar na buijten Javas oostcust &a: dan alleen na Batavia en Macassar als nog verboden.

In ambon en Banda op de prijsen der Cleeden een equalen voet te houden

maar 't verminderen der ongewilde doecken in ambon voor dienstigh gehouden.

Item 't vercopen van partij beschadigde goederen.

de eijschen voorsigtigh en menagieux te doen.

't maecken van busscruijt in amboina en Banda voor nodigh gehouden

't herbouwen der verbrande redout op hussatello goet.

't maken van een nieuw hooft casteel of't vermaken van't oude victoria in nader bedencken genomen.

1619. 3

Januarius

9:d° tot de koomste van d'. Indiekaat antw°. burr alhier...
om als dan daerover een peremptoir besluijt te nemen.
Door onvermogen kan men van hier geen militie
naar amboina, of banda afsteecken.
maer naer Jappara te ordonneeren van daer soo
veel volck derwaerts te schicken als men in
den treijn en toestant ginder kan missen....
Int reguard en verschil der baros gelden na de oude
maniere te continueeren.
dat 't project van de heer burr, derwegen niet met
gemack in practicq te brengen zij.—
de vereeringe van 200. Rijxd^rs aen 3 Oramse kagias
wegen 't aghterhalen van seeker belsamet
goet gekeurt.

Besoignes ook voorts van Banda

de culture en aanplantinge der Nootebomen hoogh
nodige
tot onderstant der parkeniers den arrack en lampolij
van deselve tot een matige prijs aen te nemen.
en hun de rijs ook niet hooger dan tot 40 a 35. Rijxd^rs
't last te doen betalen.
de stricte ordres tegen 't vervoeren der Speceryen ook
wel te maintineeren.
geen gepeckelde of geconfijte nooten door particuliere
meer tot gebruijk te doen vervoeren.
maar alleen 5 a 6 halve leggers voor batavia te
ontbieden.
de jnsaam der mannetjes nooten tot nader ordre
uijt 't vaderlant als vooren te laten
Overtooplijcke cleeden uijt banda te rugge derwaerts
te senden.

9do -5 per Cento van de uyt te voeren cleeden in Banda
mede te doen betalen
-maar omtrent de slaven en andere huyssellijcke
cleenigheden bij 't oude gebruyk te continueeren
Item van 't betalen der 5 per Cento aen d'heeren
geregtigheyt der perkens om de bergerye staande
te houden.
-maar de nogh onbetaalde schulden aen d'heeren geregtigheden met voorsightigheyt te innen.
Een light pachthuys tot bergingh van kalck en
Materialen te maken.
En daar toe een erff onder 't Casteel Nassouw, voor
650. Rxsdde: in te kopen.
Een kruyt kelder uyt fort hollandia te maaken.
Den Proponent Jan Christoffel Stevens in banda
tot predikant te laten bevestigen
Den gesuspendeerden Oppercoopman Marten Koos
sijn proces in banda te laten voldingen.
En dan met al de stukken te laten herwaarts komen
om hier bij de Justitie getermineert te werden.
tarwe in banda overigh sijnde tot 50 à 55. Rxsdrs=
4 last te mogen afstaen.
10.do Een getal van 130 Macassaren deser stede, sedert novemb
in comp:s dienst gebruykt van die tijt af toe
te leggen yder 8 Sl:rs ter maant.
en Dain Matara haar hooft als luytenant 15. Rxsds:
dogh alle onder 't hooger gesagh van Dain Bissee blijvende.
Op de Excuse des Jongen Sulthans van Bantam over 't aflopen
van Comp: vaartuygh met 5 nederlanders door
sijn Outoom Pangeran Jaja ingerotst
mondeling te doen antwoorden, dat wij sijn onschult
sullen geloven, als de straffe, aen die moordenaars geschiet

10:en d: Off daer die schelmen ook toe voorsenden .... „

werdende 't geweldigh aenhouden der Nederlantse

Jongens door deselve, sulx[illegible] ook als een

publique verbrekinge der vrede gehouden .... „

ter vrijlinge onservoornden voor die schelmen de sloep de Lupert

Visschen de Maranda en Carwang te laten kruijssen

onder tot nader ordonnantie te offenceren dan

die hun wilden aan boort komen .... „

Resolutie van opruyminge van seeker Pleyn hier buyten

gelegen 't Casteel

en derhalve de erfgen: van d'Ed: Gouverneur Generael

Rijckloff van Goens tot een redelijcke tapatie over

te nemen

Nominatie en Electie van nieuwe Ouderlingen en Diaconen

deser gemeente voor dit loopende Jaar .... „

12:en d: Op de tydinge van't voorgenomen afloopen onser pagger

op Tanjongpoera door den Regent Ossera Saba .... „

als oock te rugge keeren der Baliers na pagaden .... „

Is goetgevonden de sloep de Orangie boom naar .... „

Pamanoekan af te senden ....

om onse Inlantse soldaten onder den Sergeant

Nicolaes Christiaansz van pagadin derwaarts

te salveeren.

maar indien de Baliers daer noch in goede vrunt=

schap bij d'onse waaren

sal den Sergeant Bervelt 't commando van

Nicolaes Christiaansz overnemen en met de

Baliers en onse Amboinesen als nogh na

Samadangh mogen opgaen.

Overgeleverde memorie door d'Ed: Generaal van't kostende

sijner erven.

die dan verstaan sijn na Zijn Ed:s tapatie ter somma

van 9969 r[illegible] voor de Comp: over te nemen ..

No 1679 b

Januarius

12 do: en dagh van opdragt te laten doen ....

13 do Aangeleyde schepen na de oosterprovintien

Geele beer en Spanbroech na Amboina

Duinen en westervelt na Banda

en Tommenin naar Timor.

De hr. Ordin. raadt Balthazar Bort geeligeert tot President van den astid. raet van Justitie deses casteels

En d'heer Willem van Outhoorn als vicepresid. gecontins

17 do: op diverse versoeken van den Bantamsen Engelsen agent Parker om 2 passen voor 2 vaartuygen met 10 picols amphioen na de oost van Java

Is eyndelyck verstaan hem te presenteren voorsz amphioen door Comp: ministers tot zynen proffyte aldaar te laten vercopen ....

als een courtoisie voor desen mael sonder gevolg na desen

Om dat wy onse privilegien in de Mataramse havenen wel mogen mainctineren ....

De weduwe van d'hr. Coop: Joan Bax haer mans verdiende gagie tot f 3598.6.12. onder borgh-togt alhier te laten outfangen ....

Bededagh voor de retourvloot vastgestelt te doen houden op 25. deser ....

Requeste van den predikant Bartholomeus Heynen op de aenleggingh tot syn vertreck naar amboina ...

waarop verstaan is hem te licentieren naar 't patria te vertrecken ....

de provintie van Ternaten met 50 militairen te recrouteren ....

19 do: de schipper van de Geele beer Adriaen van de Ryver voor gedaene uytreyse volle premie toegelegt ..

Den Schoolmr. Anth: Boom als pr. krankbesoeker na Ternaten te gaen met syn familie ....

17 do. Den Ondercoopman Willem van Fouwerhoorn — D:
op sijn versoeck geabiliteert tot secunde
— persoon op Timor ....
17 do. de Regenten van Pariamaangh K:n op een Briefje van
Casa tot volstandige trouwe achtemaning
en om Tanjongpoura te notificeeren dat men
nader tydinge van den toestant aldaer verwagt
de Javanen van de Revier Pebeer wat te caresseeren
alle Bantams paartuygen en volckeren omtrent
onse pagger aldaer komende als vijandse stroopers
aen te tasten ....
de Sloep de Nachtegael na Sourabaya met de advijsen voor
Amboina en Banda om per Westeramstel en
de Lantman voort te gaan ....
advijsen daar niet ook aen d'E adm. Hurt te geven.
de E: Hurt werd hier verwagt soo baest sijn E: sal
oordeelen sonder becommeringe aldaer te mogen
werden gemist ....
Recommandatie aen de E Hurt tedoen omme
Amboina en Banda des mogelijck met 100.
militairen ijder te secondeeren ....
24 do. Besoingnes over de Provintie van Ternaten
Den Predicant Zacharias Caheijn van 60 tot 90.
guldens 's maants verbetert van 7 Meert 1677.
Gerbrant Proost van 90. tot Coopman en admi=
nistrateur in ternate met 100 gl. 's maents gagie
Cornelis Lourense van Zingerich van 24. gl. tot
ondercoopman en Cassier als overdrager der
negotie boeken ....
't gedoente van d'E Padbrugge in sijn voyagie Ao.
1677. naar Celebes K:n geapprobeert ....
en ook de Contracten met de koningen van Celebes
als van Gorontale en Limbotte gemaakt ....

Ao 1679. 8

Januarius

24do. Den koningh van Ternaten in erkentenisse van des
afstant van Bedano aen de Comp.e de helft
van syn schult, inde ƒ 10000 quyt gescholden
En tot die verder vereffeninge [illegible]
van syn nagel recognitie in de houden ......//
Om hem uyt syn agterheyt te redden ......//
12000. voor den Coninck amsterdam wegens 6.
Jarige nagel recognitie der Marquinasse over=
=heyt per sr. Speelman [illegible] te betalen ....
sonder dat gem= Coninck van die voor af betalinge
Intrest sal voldoen ......
Nogh 5000 Rsd. wegens het scheepje des Coninck van
ternaten by de Comp.e overgenomen mede aen
De heer Speelman van syn [illegible] te voldoen ...
om hem daarmede te meer aen de Comp.ie te verbinden
en uyt syn agterstallen te redden ......//
de geschencken aen de Coninck van Ternate en Tidor
en Batsian dit maal te nemen 636. Rds voor
Ternate 232. voor Tidor en 132. voor Batsian.
Radja Tidor te weeren den toevoer [illegible] paponers
ontrent Ceram, banda &ca. ernstigh af te manen
Eenige Spaanse padres en haer gevolgh op Ceram in
ons landen gekomen tot 15 a 20 personen te
laten [illegible] konnen ......
Om wyder van deer passagie naar Europa of manilha
te verleenen ......//
geen landen meer in Ternaten te ontdecken die
buyten kennisse van andere syn ......//
de uytroeyinge van nagelboomen aldaer daerse
bekent syn ten uytterste alomme te beder=
=tigen bysonder op Ceram &ca ......//

24 d[itt]o Accordt[?] van een nieuwe opduijnt[?] op Teano[?] te maken te declineeren ......" f°

de frequentatie met die van Mindenaus[?] ende hun afwijsen totter bevaren der Manado goet ......"

Een onderkoopman of boeckhoulder voortaen over d' Comp:s administratie te gebruijken ......"

de limit scheijdinge van Ternaten en Macassar bewesten Celebes met eijlen[?] geapprobeert ......"

En mede dat den Coninck van Sardena[?] met een wapen en honorabele acte werd vereert ......"

tusschen de Coningen van Tidor en Ternate moet de Comp:ie de balans tot eenighsints houden ......"

sonder dat egter de nauwe confidentie tusschen beijden veel belangt ......"

Maar de vrintschap tusschen C:o amsterdam en sijn susters gammalamma[?] nodigh ......"

prins Jemmer[?] of Rotterdam dit Jaar nogh hier op Batavia te laten verblijven ......"

En den ouden secret:s majuda hier mede sorghvuldigh te bewaren ......"

Licentie om den Coninck van Tidors soon prins Ceram met ons approbatie tot Successeur van 't rijck te mogen bevestigen ......"

Indien hij sigh van de suspitie wegen de Papouse roverijen weet te purgeeren ......

bedenckinge om bij overlijden van Radja Tidor desselfs casteel tot de bevestiginge van den Succes=-seur wegen de Comp:e in besit te nemen ......

den Coninck van Batchian voor afstant van 't Eijlant Oubij boven sijn oude recognitie van 80. nogh 420. Rd:s 's Jaars toe te leggen ......

Januarius

24:d.o Dogh bij non acceptatie dat werck op sijn beloop te
laten ....,,

En egter onse besettingen en uijtroeijen der specerijen
te continueeren ....,,

Den Coninck van Batchian sal sigh met de volkeren van Ceram niet meer mogen bemoeijen

Een nader visite van den Gouvern: Padbrugge over
de molucqs toegestaan ....,,

sonder als nogh nimmer de namen daer onder te begrijpen ...

Off onse magten daar alomme te veel te dissipeeren ,,

de Nederlantse besettinge in Molucqs te brengen
en te houden op 600. coppen als men sulcx kan
bijbrengen ....,,

voorstel of men geen cleene munt tot gerief in
ternaten van koper, tin of loot op name des
Conings souw konnen doen slaen ....,,

Dogh niet voor nader ordre van hier ....,,

geen fortificatien of timmeragien in ternaten bij
der hant te nemen dan die ten hooghsten
requireeren ....,,

op paine van vergoedinge ....,,

Tot de beternisse der Adorese lont sal men ordre
geven, en wederom 3000. kippen eijsschen ....,,

Reglement van nodige gequalificeerde dienaren
na de constitutie van plaats en climaat
in ternaten geprojecteert ....,,

Item reglement van de Jaarlijcxe provisien voor den
gouverneur en secunde persoon aldaar ....,,

Dogh de predicanten na binnen meer int voortsetten
van't Christendom te tracteeren ....,,

Met de Boutonse afgesanten per d'Goverment na duijs
keerende de brieff van dien Coninck te
beantwoorden ....,,

24 d.o De Capitein van de Baars (?) sijne onderdaten beoosten
bonton als tegens 't Contract eenstig afte manen ,,

27 d.o De openbaar(d)e leccagie int gedurende schip S.t Andries na't
patria gereet leggende ,,

Gecommitteerde totte visite derwegen gecommitt.rs=
en rapport van hunne bevindinge ,,

Dat gemelte schip S.t Andries teenemaal onbequaam
wert geoordeelt sonder zware vertimmeringe
de reijse na't vaderlant aen te nemen ,,

Resolutie om 't selve schip aanstonts te doen ontladen.
en 't schip Silversteijn in de plaats aen te leggen voor
Delf en Enckhuijsen ,,

Verklaringe van den Equipagiem.r en gecommitteerde
wegens de bequaamheijt der andere nu vast
=gestelde bodems naar 't patria ,,

Datse alle sonder schroom mogen voortgesonden werden.

't Jacht de Quartel voorseijlder der retourvloote na de
caap en 't vaderlant te gebruijcken ,,

Den Ondercoopman Daniel Keskes op sijn versoeck naar
patria verlost ,,

Item den borger Hendrick Strading voor de kost om 't
gebeth te doen ,,

't schip 't goet begin tot afhaal der verversinge voor de retour
vloot voor af na Bantam te senden ,,

't schip 't wapen van Middelburgh met de fiscaal de vloot
te laten monsteren ,,

't Jagt Voorhout met de generale papieren na de straat
na te senden ,,

31 d.o Ingedient requestt van den schipper der reeders vant
gedurende schip S.t Andries om met sijn schip en
last nogh met de retourvloot na't patria te gaan.

Aº: 1669. 12

Januarij

31. dº: off anders als bij nader ondersoek sal vertimmert
wesen
men kan daerop niet verstaan Compes: schouwen in
dien bodem te risiqueren
maar sal tegen gemelte schipper en sijn reeders uijt
name van de Compe: van schade en interest
door den Notaris David Dispontijn doen protesteren
Acte van authorisatie tot de protestatie voor gemelte
Notaris Dispontijn dattoe met omstandige
redenen
en dat men die bodem nogh hier nogh na't vaderlant
schoon hij al vertimmert was, niet soude konnen
voor de Compe: gebruijken
maar Licentieren den schipper om op sijn risico
ledigh in Compes: der retour vloot te mogen
na't patria gaan
den generalen Eijsch voor India uijt 't vaderlant
te doen voor 't Jaar 1666. geresumeert en
geapprobeert
31. dº: den Coopman Joannes Brakel nogh na't patria verlost,
sullende sijn vrouw en familie hier verblijven.
desselden breeden raat der int afgaande retourvloot
na't patria in ordre
de Retourvloot sal de Caap aandoen
insgelijx de quartel daar omtrent tot securiteijt sal voorkeijlen
en bij ouwdat of ander misloopen van de Caap sal
deselve St. Helena aendoen
daar mede dogh niet comende verversschen dan 't Eijlant
Ferdinando Norondo aenlopen
dogh anders ins bij welstant aan de Caap de steven van
daar direct na't patria voortsetten, ten zij op
nader ordre der Heeren Meesters

10d°: Rapport van den Notaris David Dispontein wegen
sijn gedaene protest aen den Schipper van
de St. Andries ....

Item schriftelijck antwoort van den schipper van
de St. Andries Hendrick Pleghman op 't selve
protest ....

verclarende sigh ongequalificeert daer op te ant=
=woorden en sigh aen onse heeren te refereren .....

persisteeringe bij 't voorsz. protest tegen den schipper
van de St. Andries, met nader protestatie door
den Notaris Dispontein aen hem te doen .....

Acte daervan ....

Nader antwoort van den schipper Pleghman op onse
tweede protestatie ....

blijvende sigh als nogh aan onse ordres en de sterkste
partij gedragen ....

nader versoeck van den schipper van de St. Andries om
sijn schip aen Onrust te mogen repareren ......

dat hem buijten Compe. prejuditie dan werd toegestaen.

de fluijt Goijlant aengeleijt voor Banda om over Bima te
retourneeren ....

de goude Japance Coubangs alhier aen te nemen voor de Compe.
tot 10. Rijxdr. soo wel op interest als voor silvere
spetie ....

het overgelevert request en nader remonstrantie van de
gesamentlijcke borgerije deser stede wegen de
borger vaart en handel ....

die nu volgens ordre der heeren meesters ten
meerendeele verboden is ....

samen aen de heeren XVII: uijt patria over te senden
om haer Edle. precise intentie en ordre daer op te
verwaghten ....

fol 1639. 14

[illegible]

10 d°. Ende punt 10 der bovengemelte borgerye sooveel te favoriseren als buyten prejuditie van de Comp. kan geschieden

Op 't versoeck van Adam Alen om van zijn schoonmoeders insolvente boedel ontslagen te mogen zijn

is verstaen hem aen de raat van Justitie te renvoyeeren

Den Boeckhouder Daniel Koch revisie op zijn versoeck geaccordeert van [illegible] tegens zijn [illegible] bij de raat van Justitie hem opgelegt

Den gewesen Palembangsen Resident Joannes Schilhoorn wegens zijn te kort gecome administratie en verder verantwoordinge om Redenen in arrest en gyselinge te doen nemen

14: d°. Besoingjes naar Timor

Tot Incoop van Sandelhout en Slaven 5000. Spaanse realen en 2000. Rds payement derwaarts te bestellen

bij manquement van Sandelhout sal [illegible] over Bima met Sappanhout herwaarts keeren

Invendibele cleeden te rugge herwaarts te senden

Allen Inkoop en verkoop met communicatie van den 2en d. persoon te laten geschieden

Provisie voor 't opperhooft op Timor jaarlijcx te gelegt

Een Coopman off onderkoopman, sal daar desen op Timor genoegh sijn nevens 1 a 2 adsistenten en 2 a 3 Sergeanten

De vorstinne van Solor Nicy Chily Moeda bij een briefje als anders tot beter comportement aen te manen

off dat men anders procederen en Comp: goede sorge van haer aftrecken sal

14 d°. de vrede tot de andrassen en onse Compagnie bondgenoten te betragten ....
Aenkoopt der Compagnies Cringen om den nieuwen bew generael alhier te komen begrooten afgeslaen
Albert Gillissen huijsman timmerman op Timor van 28. tot 36. gld. verbetert. ....
32000. Rd. in Contante payement voor Amboina en 12000. voor Banda, afgesteeken ....
15. d°. de fluijt Janskercke aangeleijt naar Macassar. —
Item de Sloep 't Calveren over Japara
De onkosten van 't Casteel Belgica in Banda op de generale bandase ongelden te doen afschrijven,
en 't bedragen der huijsen erven &c.a als veel effecten mede alleen binnens Linie te laten voortlopen ....
Reglement van gequalificeerde dienaren over de provintie van Banda beraemt ....
Item reglement van provisien bij den gouverneur en verdere persoon jaarlijcx te genieten ....
De contanten en Extraordinarij onkosten te mesnagieren ....
Memorie der restanten jaarlijcx over te senden.
Bij toeval dat er geen militairen ook van Javas oostcust voor Amboin en banda konnen gemist werden ....
Salmen het tijds geexpireerde volck met een gld. boven ordinair 2 a 3. maanden contant dragen overtesenden ....
17 d°. den borger Gabriel Nacken 1000. Rd. geleent om in Banda te restitueren ....
de huijsvrouw van den Stierman Jan hermanse toegestaan nae haer man in amboina over te vaeren ...

Ao 1619 16

1? do: Besoingjes van Amboina

mettet maaken van een nieuwe capitale hooft fortres
in amboina tot nader gelegentheijt te surcheeren,
doch ondertusschen 't oude casteel victoria te fortificeren
voort eenige Inlandse besoengen te doen repareren
't getal van gequalificeerde ministers bij de do: Gou-
verneur Antho: Hurdt opgestelt geapprobeert
en nu tot reglement alhier nader op nieuws beraemt
Jaarlijcxe provisie uijt Compes: magazijnen den Gouvern
en secunde persoon in Amboina toegevoegt
't Extraord: tractament der predikanten aen
oordeel van den Gouvern: gedefereert
Zuijnighijt in de onkosten insonderheijt int uijtgeven
der Contanten te betrachten
Willem van Zijl secunde in Amboina 100 gl. sonder meer
den predikant Gualterus peregrinus 120 gl.
den Coopman Jacob de Jongh 70 gl.
Rogier van Houten fiscael en Coopman met 50 gl.
Alexander Latil boeckhouder met 30 gl.
Item Lambertus Knijff boeckhouder met 30 gl.
doch die binnen de 3 a 4 jaeren uijt haer diensten
opkomen sullen de verbeteringen afgesz werden
Rijst voor Amboina en banda door de nu affgaande
scheepen en passant langs Javas oostcust uijt de
Hasenbergh te doen overnemen
off anders dat nodiger dilt, door de: Admiraal wordt
met een scheepje uijt den treijn derwaarts te
doen bestellen
den Oppercoopman Souper weder affesenden als hooft der
uijtsettinge van Carwang tot Cheribon toe
met de sloep de orangie boom
+ Jacht Kanimekens met de sieken van Indermaijoe
derwaarts te ontbieden

20 d°: de [illegible] [illegible] daar [illegible] uit [illegible] onder de naam van [illegible] als nogh niet te [illegible] .... "

16 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] daer ook [illegible] [illegible] .... "

Op de [illegible] [illegible] naeuw te letten .... "

Kanga Gompol by verscheyninge op Indermaye daer aen te zonden, maar niet na [illegible] off Japara te largeren .... "

Geen meer landposten als de pagger op Indermaye te stellen .... "

22 d°: Een Advis briefje metter Engelschip de anna van bantam aen de heeren 17:[en] in patria te schrijven .... "

de sloep de vliegen en den bottelier [illegible] daer mee derwaarts te gaan .... "

Geschrift door Radja Palacca doen overleveren .... "

En resolutie om hem tot divertissement van syn voorgenomen te rugh keeren na huys, als verders te caresseren, op een aensienlycke maaltijt van Comp: wegen met al syn suite te tracteren .... "

Om dat over syn verblyf of vertreck &c:a voor de nader tydinge van d'E:[s] Hurdt op Javas oostcust niet kan werden gedisponeert .... "

25 d°: Ingediende Reeckeningh der middelen van de Nederlantse en Inlantse kercken deser stede des vergangen Jaars .... "

't Capitaal der Nederlantse kerck monteert 8384. Rd:[s]

't Capitaal der Inlantse kerck monteert 5299. Rd:[s]

de wedruwe van d'E:[e] Gouv:[r] Ioan Bax toegestaen haer mans gagie tot f 3593. in cont:[e] te mogen ontfangen .... "

Aº 1679 18

Februarij

28 d°: d'E. Joan van Hoorn Ed. secretaris deser vergaderinge met
het daartoe staende tractement en voor eerst
rangh naast de visitateur generael ...

den E. Gerrit Verdant versocht uijt sijn present bedie=
ninge te mogen werden ontslagen ...

dat hem daer op sijn aengeboden quitantie is
gegeven ...

mits sijn gagie, rangh en tractement voor eerst
tot nader gelegentheijt behoudende ...

d'E. Nicolaes Baukes wederom tot eerste oppercoopman van 't
casteel verkoren ...

En den E. Jan Parve wederom geëligeert als Ed. tweede
oppercoopman van 't Casteel ...

met de emolumenten daartoe staande en in rangh
naast d'E. Joan van Hoorn ...

den Sabandaar Ocker Ockerse om sijn gedane [illegible]
en moeijelijcke dienst gequalificeert tot opper=
coopman met gagie en in rangh naast de
visitateur generaal permanent ...

't uijtgeven van nieuwe loosjes aen de Javanen, Baleijers &a.
te laten voort besorgen door d'Hr. Speelman ...

de overgecome Cramerijen en eenige oude restanten uijt
patria bij publique venditie te doen vercopen ...

ten overstaan van d'Hrn. Camphuijs en Outhoorn

den Chinees Kieko geëligeert tot Boedelmeester in
plaatse van den overleden Janhonqua ...

Maart

1e d°: Sententie des doots bij meerderheijt van stemmen
geapprobeert jegens den borger Servaas
Christiaanse van Teulen ...

d:o: Pardon des doods verleent aen den borger Servaas Christiaanse van Ceulen ....

d:o: Op de tijdinge dat eenige Bantamse vaartuijgen onse paggers op Tanjongpoera wilden afloopen ....

Is goedgevonden de sloep de Vlieger met nogh een bantamse sloep neffens het vaartuijgje van Tanjongpoera met partij soldaten derwaarts te senden ....

En op die schelmen te passen ....

Nawiera Saba te doen vervolgen en op hem en sijn soon levende of door een premie van 200 rijxdaldrs te stellen ....

Voornemen om de vervallen pagger op Tanjongpoera in een ruijmer defensive plaats te veranderen.

Preuve tot het backen van metselsteen aldaer te nemen ....

De clebetse Javanen te caresseeren en na 't voorgeven van sommige om op Tanjongpoera te wonen te vernemen ....

Sonder hun egter met eenigh van ons volck uijt de pagger te adsisteren ....

Dan om groot belang souder gevaar. ....

De Souper sal den bestant op Tanbang van daer mede moeten werden genotificeert ....

En sijn recommandatien en ordres ook moeten werden achtervolgt ....

Besoingnes op de saaken van Macassar

't principale poinct van Dalaccas vertreck of verblijf uijtgestelt tot nader bescheijt van Javas oostcust.

die hooghijt ondertusschen wat te caresseeren en met genoegen hier te houden ....

A° 1679 20.

18: 4s. van zijn volck met Jambkenche na Macassar te senden ....

En ook een briefje op zijn versoek, door ons aen de grooten van Bonee te schrijven ....

't ontbieden van meer bougijs kan men tot nader bescheijt van de oost niet vast stellen ....

doende Palacca daertoe seer sterck instantie ....

Inhout van 't briefje aen de grooten van 't Boné te schrijven ....

Aen de Coningen van Bima en Dompo sal men aen dien schrijven ....

En den eersten d'admissie van vreemde ende 't maken van fortificatien afte manen ....

't licentieeren van Craeijn poppo na Bima qualijk gedaen ....

Gelijck ook dat op 't vlugten van Cronron geen beter regaard genomen zij ....

de visite der Touka besses Eijlanden &a: sonder omsien der Boutonders weder op nieuw te doen ....

Omtrent die van Saleijer voor 't Interest des Conincks van Ternaten te vigileren ....

van de vaart op Tajelij en passir sal men nader bescheijt verwagten ....

't gebiet van 't resort van Macassar bewesten Celebes gestelt tot Tajelij toe en 't verdere benoorden onder Ternaten ....

2400 Rds. in Contant payement met Jambkenche na Macassar afte steeken ....

Reglement van gequalificeerde dienaeren op Macassar beraemt

7 d°: de nieuw geappointeerde soldaten tot verbeeteringe extraord.e te animeeren .... "

reglement ook van jaarlijcxe provisie voor den president en de tweede persoon op Macassar .... "

onse brieven op Macassar te secreteeren en apart te bewaaren om tijden der oulantse grooten

den Coopman de Boeck dat hij geduurende van d°: coopb, samen met den raat Comp:s saken tot nader ordre waarnemen .... "

naauwe mesnagie alsins en insonderheijt in de contanten te betragten .... "

10 d°: Pieter van den Hoorn, eerste clercq der generale secretarij en coopman met 50. gl.s .... 6"

de clercken der generale secretarije d'ordinarie premie van 200. rd.rs toegeleijt .... "

omme een goede ordre en toesigt op Batavias buyten landen te hebben .... "

Is den E. Hans Helt verkoren tot dyckgraeff en brugbesorger in Bataviaas ommelanden .... "

en ook een perfecte caarte daer van te maaken .... "

instructie voor den dijckgraaf te beraemen .... "

en hem in rangh te stellen collateraal met de capitayns der buyten forten .... "

14 d°: d'opperhoofden van de burgh van Leyden voor gedaene uijt=reijse halve premie .... "

den vice commandeur Wiltvanck op de Europa .... "

en schipper Kemp op Ternaten te laten overgaan .... "

Item de schippers Reynier Martensz en Jans vermint weder op 't wapen van Middelburgh en 't goet begin ....

A° 1679 22

Maart

17d° de sloep de Falcon, ten eersten na Samarang en Japara
te laten voortgaan met amphioen en cleeden,
om deselve prijs courant te vercopen ....
omdat d'Engelse van Bantam met haer amphioen daar
door in de weg zijn te wesen ....

20d° Besoingjes na Sumatras westcust ....
Ter versekeringe der goutmijne &c.a ....
den Comp.le vaandrikers onder eenen Thomas de Lima
derwaarts te senden als vaandrigh ....
't verplaatsen van 't hooft comptoir van Padangh naar
Sillida uijtgestelt tot nader goetvinden der
heeren meesters ....
latende onderwijlen de Padangse regenten over die
verplaatsinge eens sonderen ....
geen oncosten van timmeragie meer op Padangh
te doen dan 't geene noodsaakelijck is ....
't comptoir Priaman om veele redenen te doen ligten,
alle bewerken op de westcust na vermogen te mijden ..
en ook die van Cotta tengah soo se hun niet verder
publicq bewegen, nogh ongemoeijt te laten ....
onaangesien het verbot van alle particuliere vaart
ter westcust ....
is op de instantie der westcust regenten hun het
senden eeniger vaartuijgen na herwaarts om
redenen geaccordeert ....
sonder na Bantam te gaan, ofte gout of sout te
mogen vernegotieeren ....
met limitatie datter niet boven 1 a 2 vaartuijgen
sullen mogen gaan ....
van 't werck der Sillidase goutmine daarop nogh al
weijnigh staat van succes te maken schijnt ....

20 do: Alsmede wat nader openinge gedaen, ... en soo 15
veel goederen etc., als er zijn te bemagtigen ......"
dog 't onderzoek der sopi capaningen en lo... straffe
mijnen om redenen als nog uijtgestelt ......"
en alleen 't ooge daerover te doen houden ......"
de Barosse regenten om hun goet comportement
een matige Inkomste uijt het Land toe te voegen.
en die van de Diakose Eijlanden met hun Cramerije
meer en meer aen ons te wennen ......"
maar de besendinge na Nias om de slegte negotie
liever te staaken ......"
den Secunde Abraham Opdam uijt lange indispositie
van de westcust verlost ......"
en den onderkoopman Arent Silvius weder tot Secunde
aldaar geeligeert ......
en daarbij geadvanceert tot opperkoopman met 75 gl."
den Ondercoopman Jacob Bayman weder Resident
op Barous ......"
en den onderkoopman Frans Backer tot visite
der comptoiren mede verbetert tot Coopman
met 50 gl. ......"
Joannes Colombi eerste administrateur op Padang coopman
65 gl. beide voor 3 Jaaren ......"
Reglement van gequalificeerde dienaren ter westcust
nodigh geoordeelt ......
Item Reglement van Jaarlijxe provisien voor den
Commandeur en Secunde persoon ......"
24 do: de schepen Gecroonde Vrede en 't wapen van Alkmaar
d'eerste heele en d'ander halve premie voor
gedaene uijtreijse toegelegt ......"

A° 1679 24

24 d° Sara Adriaanse van de genugten weduwe van Joannes
Kunst repudiatie haeres boedels geaccordeert ....

met salaris van Caps. van tijt ....

t uytdiepen van des Casteels gragt te doen aen besteden tegen
de 1e april ....

6000 Rijxd aan payement met de gerede besendinge
na de Westkust ....

en 10000 Spaanse realen naar Palembangh affesteken

den Commissaris van Leene van Palembangh geli=
=centieert herwaarts te komen ....

Item de huysvrouwen van den Coopman Van Swenne
en boeckhouder Sebelaer om na Palembangh
te gaen ....

de Heer Hurdt aen te schrijven, dat wij voor't voornaem=
=ste hooft point medehouden het deslogeeren
der Macassaren van Cappar van't eijlant Java ..

daar omtrent met groote dexteriteit sal moeten
gehandelt werden ....

de Soesoehounangh het yverigen bestier van sijn
saken en rijck met ernst te erinneren ....

tot Tegaal en Samarangh en elders met modestie
op de maintenue van Comp: prerogativen
allenskens te urgeren ....

Sijn regaard van den aenbrengt van Cleeden
en amphioen en om niemant sonder onse
passen daer mede te admitteren ....

d'E. Couper aan te schrijven om die van Cheribon van
des Soesoehounangs en Comp: inclinatie
t' haeren besten te verseekeren ....

28 d° versoech van schipper Plegman om onse dispositie
over sijn schip de St. Andries ....

Ao 1619
20do.

daar op verstaan is bij onse protestatien van 31e: Januarij en 10e februarij te persisteren ...."

dat wij ons aen de huijre van dat schip niet langer bonden ...."

om dat wij dien bodem niet als tot compe: nadeel konnen employeren ...."

dat van Compes: schepen alhier genoegsaem sijn voorsien ...."

't vercopen van dien bodem aen de Compe: soude wel best sijn ...."

daer den schipper niet toe kant of magt heeft ...."

en daerom wij bij de gedaene protestatien persisteren dat hij na sijn eijgen goetvinden buijten compagnies prejuditie sal moeten gedragen ....

het Jagt Henricus met provisien na Indermajoe te senden,

en den luijtenant Jochum Michielse mede ter assistentie van de: Couper weder te laten derwaarts gaan,

de stropende rovers en bantammers op Indermajoe Pamanoekan &a. door onse Luijkheers te doen verhinderen ...."

en geen vaartuijgen t' admitteeren dan die onse passen hebben ...."

de sloep de Vlieger tot geleijde van een vaartuijgh met behoeften naar Carwang te senden ...."

onse pagger aldaar nogh in postuure te houden tot nader resolutie over een nieuw werck ...."

't Jagt de Batavische Coopman met ribs na den Streijn om de oost te senden ....

de scheepen Europa en Ternaten aengelegt na Cormandel en beijde met onderlaagh voort patria te laten ballasten om tot retourscheepen te dienen ...."

No 1679 2b

Maart

20 d.o de fluijt Croonenburgh werde aengeleght voor Siam en Japan
den Baas van de Wapenkamer toegevoeght een vast
tractement van 50 gl.s en 6 r.a costgelt ..... "
Item de meesterknecht 25 gl. en 4 r.a costgelt sonder meer.

April

4 d.o 't uijtdiepen van de Casteels graght aen de landtsijde
aanbesteet aen Nicolaas Bastiaanse voor 8 r.s
de r.a of 5392 1/2 r.s .... "
Op seekere conditien .... "

7 d.o Ordre na Bantam te geven tot inkoop van eenige
tarwe die hier gebreck is .... "
En de sloep de Mangusboom daerom derw.t te senden .. "
na 't verrigten van den Jongen Sulthan op Cheribon en
zijn mineeb nader te doen vernemen .... "
den predicant Jan Fereira à d'Almeyda verbetert van
100 tot 130 gl.s ter maant .... "

14 d.o de Eerdewacken hier jir laut te maaken .... "
maar die daartoe werden gebruijcht sullen moeten
wagten tot datse als onderstierman konnen
optreden .... "
d'heer Outhoorn en de predicant en Buquoy Ex.a gecommitt.
om de vieerg van diaconen bij te wonen .... "
450 gl.s aen gout 8000 p.s koper 30 lb. nagelen
12 lb. kompen en 60 lb. thin voor eerst na
Cormandel af te steken .... "
Item 200 kisten koper voor Nagapatnam .... "
Totte verdeelinge van 't Japans Capitael 100 pachen Bengaelse
200 pachen Tonquinse en 50 pachen Chinese
zijde per Croonenb. over Siam derw.t te bestellen.

14d. 150 gulden in Contant, nu voor af na ham te voldoen, ende resterende geensse 100 gl. ten naasten te laten volgen ....,,

versoeck van Radja Palacca door den Hr. Speelman om eenige gelt van de Compe. ter leen ....,,

waarop verstaan is hem een somma van 1000 Rsd ter leen te verstrecken onder speciale obligatie en verbintenis ....,,

Als komende sulcx sonder ondienst van d' Compe. niet geexcuseert werden ....,,

en om veele motiven voor een nootsaakelijckheijt zij te agten ....,,

Over sijn verblijff off vertreck alhier kan men nogh niet wel disponeren ....,,

Synde buyten des verstaan tot onderhout van gemelte Palacca ende Bougis op nieuw aen hem te verstrecken 2000 Rsd ....,,

Item aan Crain Bissey 500 Rsd ....,,

8d. Besoignes over 't werck op Javas Oostcust ....,,

de heere Generaal versoeckt de heeren haer gedagten daer over en op Palaccas als Crain bissee te willen laten gaan om een salutair besluijt te nemen ....,,

de heer Sibrand Abbema uijt Sumatra versoeckende in gelijcker voegen als de andere gelicentieerde heeren aen te sien ....,

en daerom van eeden af mede van Compe. dienst te ontslaen en syn gagie te doen cesseeren

18 d° 't fregat de Tyger naar Bantam te senden om den
Borger Willem Mourey met syn sloepen van
daar herwaarts op te brengen .... ,,
by missinge van Mourey sal de Tyger in de
straat op de aankomende vaderlantse schepen
cruyssen .... ,,
En alle scheepen voor de muncos der Bantammers
te waarschouwen .... ,,

18 d° Besoignes over de saaken van Siam .... ,,
geen huys meer aldaar inte coopen .... ,,
't versoeck des Coningo om eenigh volck met
Comp: schepen na Souratta en persia te
senden op de beleefste wyse te excuseeren
maar eer het misnoegen ofte hindernis des handels
soude geven hem daerinne te wille te syn
sonder hem om syn civiliteyt ooch vragt te doen
eysschen .... ,,
maar 't versoek van den Berquelangh om eenigh
volck met Comp: schepen na Souratta en
persia te senden tot incoop van rariteyten ,,
absolut afte slaan .... ,,
onder belofte van, dat wy hun na vermogen sullen
besorgen en gerieven .... ,,
approbatie der jongst gedaene schenckagie aen
den Berquelangh .... ,,
noghmaal by den Coningh een tentamen te doen
over de leverantie van 1000 bharen thin jaarl.
En insgelycx om den thinhandel op Oedjongsalangh
voor de Comp: alleen gesecuseert te hebben
en ook 'tholls vryheyt aldaar .... ,,

18:d° alsoo daar andersints voor de Comp:e weijnigh profijt te behaelen is ....,,
– sonder egter daerom op een losse voet eenige gesclenchten te doen ....,,
om reden van schelmen en dieven op Ligoor in plaats van 5: wel 8 à 10 matroosen te mogen aenhouden ....,,
Sappanhout uijt Siam, soo veel te erlangen als de scheeps ruijmte toelaet ....,,
oogh geen aguilhout als goet en goede coop ....,,
Elephants tanden niet hooger in te koopen als tot 10 à 12 stuijvers 't pont ....,,
bedorve goederen en een desperate schult in Siam afte schrijven ....,,
Jaspar Meijer in Siam boeckhouder 80. gl.s ....,,
4 Ligoors opperhooft Nicolaas Bleu sijn opkomst geaccordeert uijts vertreck na 't patria of stilstant van gagie ....,,
19:d°: de Eijgenaars vant coper met de Joncken uijt Japan gebragt en bij de Comp:e aengenomen te voldoen tegens 19 th:rdaels 't picol ....,,
den E. albert Breevink weder tot opperhooft en den Coopman Isaak van Schinne als secunde ditmaal na japan geeligeert ....,,
20:d°: de schepen Zijp, 't huijs te Cleeff, noortwijck en beemster aengelegt na Bengale ....,,
Item naar Japan geprojecteert de betuwe, 't huijs te merwe en 't huijs te Spijck ....,,
d° E. albert Brevink op sijn Instantie ook geassumeert in de raat van Justitie ....,,

Ao 1619 30

April

20 do. om na de komste uyt Japan daar in weder possessie te nemen .... "

Drie Capitale bruggen voor de Rotterdammer poort diestpoort en molenvliet te doen vernieuwen "

5000 spaense realen tot de nodige gastos voort Comptoir Bantam met de sloep de manguboom derwaarts te senden .... "

Attangh cadjangh en billitonse bijltjes daar te doen Inkopen .... "

21 d. de gedaene Recq.te door diaconen niet behoorlyck gedaen wesende daerom soo niet aentenemen "

maar d'h.r Outhoorn andermaal te committeren om te doen besorgen, dat alles door diaconen behoorlyck wert vereffent en verantwoort ..... "

den Borger Willem Morray van bantam hier gebragt over't violeren van syn pas &ca door de fiscaal te doen aenspreken en in gysselinge nemen .... "

25 d. Op't voordragen van de kerchenraat de portugeese voormiddagh predicatie des woensdagh voortaen te laten geschieden 's avonts ten 7 uuren om christelycke reden .... "

sullende 't ligt daertoe bij kerckmeesteren van die kerck werden versorgt .... "

den predikant Carolus Manteau den predickdienst sondaghs hier ter stede bij provisie te laten waarnemen .... "

d'h.r Hurt op te dragen de beschryvinge van Javas Oostcust en't werck des Souskounangh

Item de beschryvinge van Amboina Banda Ternaten en Timor ....

25 d°. dat hij ook heeft aengenomen te doen ....

29 d°. Nader acte van Insinuatie door den notaris dispon=
=tijn van wegen den schipper Plegman van
de St. Andries overgelevert ....
en den inhout van ....
ons goetvinden om alvorens daerop te antwoorden
twee nader verklaringen wegens de vorige
quade gestalte van dat schip doen deleggen.
als zijnde contrarije de gemaakte Certepartije
d'eene van den Equipagiem.r de Geus en gecommit=
=teerde schippers ....
en d'ander van den schipper Michiel van der
Buys wegens 't voorgevallene int begin der
uijtreijse uijt 't patria ....
eerste verklaringe van den baas en verdere
timmerlieden op Onrust ....
Tweede verklaringe soo wel van voorsz. timmer=
lieden als den Equipagiem.r Geus en gecom=
=mitteerde schippers ....
nader verklaringe van den schipper Michiel van
der Buys en 2 sijner officieren ....
met welcke verklaringen en bijt persisteren bij
de voorheen gedaene protestatien dan gemeent
de Comp: regt gevegt te sijn door ons bewaart
en daerom andermaal schriftelijck bij onse vorige
protestatien door den notaris Keyser om sulcx
tegens den schipper van St. Andries te doen ....
en 't schriftelijck antwoort van gem.te notaris
wegens en uijttenaam van schipper Plegman
daerop ....

A° 1679. :32

April

29 d°: met alle welcke documenten gemeent wert vant schip St. Andries genoegh zij gesegt en gedaen om de Comp: te guaranderen daar't behoort,,

Maij

pmo d°: Besoingjes over de saaken van Cormandel............

dijncopers van den slegten rijs outfangen wijs A° passado door den fiscaal ter custe te doen aenspreecken..........................,,

en weder 3 à 400. Lasten versche wijs voor batavia te doen inkopen...............,,

Item de negotie op Bimelepatnam weder te doen voortsetten................................,,

Int reguard vant weijgeren der passen aen de mooren voor als nogh bij de voorleden jaarse ordre te persisteren..........................,,

al soude men bij eenigh gevreest quaat gevolgh den handel van Sadras en Tegenepatnam na Comp: Jurisdictie van Nagapatam trecken..................................

Op de klaghten der Masulipatnamse opperhoofden over't minderen der Inlantse dienaaren en hunne jaarlijcxe provisien, is verstaan voor als nogh bij't gerecommeerde Reglement te persisteren..........................,,

tot het nader berigt van den Gouverneur en raat daer over...........................,,

den Capteijn Luytenant Joris Herpendouck weder na Cormandel gelicentieert, om in sijn vorige functie gebruijkt te werden............

5 do: dewijl men over 't verwarde werck op Javas oostcust als
nogh tot geen finale resolutie kan treden ....,,
Soowel men met serieuse besoingjes daerover besigh zij,,
Is goetgevonden 't Jaght de Batavise koopman vol
noodlijcke seden met een preadvis na Sourabaija
te laten voortgaan ....,,
Item nogh 't Jaghje Henricus mede derwaarts aen te leggen,,
10 do: voorstel van d' Hr Generaal over seecker overgelevert
geschrift door Radja Palacca ....,,
daar bij sijn Intentie soleen te verclaren ....,,
Soowel de constitutie des tijts tot nogh niet heeft
toegelaten in sijn reguard te disponeren ....,,
Translaet Insertie van voorsz geschrift van
Radja Palacca ....,,
waarop goetgevonden is Palaccas versoek in soo
verre te accorderen ....,,
dat hij met al sijn volck en vaertuijgen sigh tot
vertreck sal mogen vaardigh maken ...,,
en daarnevens dan ook om tot desselfs overvoer
te dienen sijn geprojecteert de schepen Mauritius Eijlant Japan en 't goet begin ....,,
het zij naar Sourabaija of daer men het voort
Intrest van de Comp: sal komen nodigst te agten,,
Bij verscheijde resolutien zijnde gesproken om tegens
de quade meenes der Bantammers ons ter
defentie te prepareren ....,,
Soo is nu ook goetgevonden de buijten fortressen
Rijswijck en Sevendoeck met een zodenwerck
van buijten te versterken ....,,
En de soldaten daeraen arbeijdende 1 Ro: daags
nevens een muitsjen arack toe te leggen ...,,

A°. 1679 :34 |

Maij

10 d°. Op becomen advijs van den Resident tot Bantam, dat
hun roofvogels Comp:s Logie tot Andragierij
souden afgelopen, en al ons volck aldaer
vermoort en comp:es effecten geroofd hebben .. „

Is goetgevonden den Coopman Jacob van Dijck
eens weder in Commissie na Bantam te laten
affgaan om den Jongen Coninck af te vragen
wat dat werck van Andragierij te seggen
en wat'er van de waarheijt zij .... „

met verklaringe wij over dat schelmstuck sijn ont-
-stelt, en nog te meer om dat die moordenaars
door hem Sulthan souden wesen geprotegeert ... „

Dog sal alvorens van Dijck te senden, door den
Resident Caaff die bootschap eens werden ge-
-daen, om hun antwoort daer op te ervaeren ... „

Sonder nog voor eerst van eenige restitutie te spreecken „

de sloep de Palm met 1000. realen en tot afhaal van
peper na Bantam afte senden .... „

den schipper Jan Lambertse Radder op sijn versoeck van
Comp:s dienst ontslagen, om in sijn qualit:t
na desen weder te mogen repatrieeren ...... „

En schipper Hans Vermunt in sijn plaats op't schip Schielant
gestelt .... „

Item Frans Rande weder op't wapen van Middelburgh ... „
en Symon Pieterse Croon op't schip d'Eendragt ....

de concept Instructie tot P:o naarigt voor den Dijckgraaff
deser stede bij sijn Ed:t voortgebragt geapprobeert „
als kunnende na desen verder na bevindinge van
saaken geamplieert werden .... „

12 d°. Besoignes over't verplaatsen van't Lazarus huijs ......
dat voorleden jaar verstaan was omtrent de mont
van de revier Ancliol te begrijpen dogh bij nader
ondersoeck almede van swarigheijt bevonden ... „

9=mo d°

Item ook den hoogh Coopman Laurens Aartse
de restitutie van't beroven der sadrapatamse
Logie aen't golcondase hof doorgaans leven=
=digh te houden

Michiel Janson secrt.s van den gouvr.r op palleacatta
ondercoopman veertigh gl.s s Jaar

Jacob Corbusier tot opperhooft en Bruyn wildelant
tot secunde van't comptoir daatcheron geapprob.t

Item Caspar nilo als guarnisoen boeckhouder en
Pieter van der burgh in de Lywaat pachthuysen
op palleacatta

Ordre na bengale Cormandel en elders te geven
om tegen d'engelsen by't versteecken onser ma=
=troosen sterpelÿck te protesteren

En die protesten herwaarts en na't patria voort te
senden

2 à 300. lb Cormandelse goenÿ tot een preuve te
eysschen

de schepen nu na Cormandel gaande trincoenmale
te doen aenlopen

Om na eenige francse of andere vyanden te vernemen

En soo over nagapatnam en de zuyder comptoiren
hun reyse voort te setten

Ceylon

Partÿ thin, spiaulter, sandelhout, kompen, en nagelen,
ook apart voor nagapatnam nu mede te senden

Item ook een praadvis briefje aen d'h.r gouvr.r van goens
en raat op Ceÿlon

de jongst gedaene herstellinge in de wanniahs te appro=
=beren

Ordre om de hoofden der wanniahs bÿ rebellie in aanstaan=
=de tegen de Comp.: met de doot te straffen haere
landen

landen aen de Comp: te doen vervallen en hun kinderen van hun erffregt te versteken ....,,
en sulx aen andere der getrouwste over te geven ...,,
om door vigeur de goede beginselen in vaste staat Jaffanapatnam te brengen ....,,
om dat die boschvolckeren anders t'elckens malcanderen int quade weder souden volgen ....,,
en om dat het sijn Comp: souveraine onderdaenen en die saak voor de Comp: van emportantie ...
Dat egelijck daarvan ook al preallabel advis na 't patria zij gegeven ....,,
de ontdeckte peerlvisscherije tot trincoenmale door getrouwe Commissarissen nader te ondersoeken.
Ordre na Ceijlon en nagapatnam te geven om 5: à 600 lasten rijs, soo 't daar kan worden gemist voor batavia te besteden ....,,
Negen stux Javaanse Rebellen naar trincoenmale van Javas oostcust te senden, om aldaar in de kettingh aen de gemeene wercken te arbeijden.
twee preadvijs briefjes per borger vaartuijgen na Malacca te senden ....,,
en te ordonneren om int reguard der vremde vaart aldaar nogh voor eerst bij den ouden voet te continueeren ....,,
maar de Castilianen volgens de jongste ordre der heeren meesters den doortoght op malacca te beletten ....,,
en tot nader ordre van hier in arrest te houden ...,,
de bontonders int vaarwater van malacca gevonden werdende mede aen te houden en verseekert herwaarts op te senden ....,,

12 d°. nader speculatien waer men 't selve op 't veijligste soude
konnen begrijpen; wijle die siechte nogh dagelijx
toeneemt ....

dat dan eijndelijck vastgestelt is op 't Eijlant Pur-
merent te laten opstellen leggende nabij onrust

ende nodige Timmeringen en opstal daer tot het Lazarus
huijs bij bijsetten te doen aenbesteden en 't
besorgen van dien wijder aen heeren Schepenen
te bevelen ....

Radja Palacca op sijn versoeck om sijn volck te armeren
met 100 musquets ter leen te accomoderen ......

Om onse pagger tot Tanjongpoura tegen de veraderije
der Bantammers te bevrijden ....

Is goetgevonden een vaartuijgh in geleijde der sloepen
orangieboom en vlieger derwaarts te senden ....

met advertentie om in goet postuur te blijven en geen
Javanen veel te vertrouwen ....

Item 't backen van metselsteen aldaer te laten
voortgaen ....

verder resolutien om tot beveijlinge der landen aen d'oost
zijde den Capteijn Hartsinck met 40 Neder=
landers en 10 Inlanders te lande ook in korten
een marsch nagh Tanjongpoera te laten doen ....

om met eenen na de gedaene visite 't gebreckende aen
onse schans aldaer te versterken ....

En 't goet voornemen der Chebetse Javanen om op
Tanjongpoera te mogen woonen int werck te
stellen ....

om alsoo de Landstrecke van daer herwaarts te
bevolcken ....

wira saba levendigh of door in handen tragten te
bekomen en sijn geboefte te verdrijven ....

A° 1619. 38

May

12 d°: En Sacrajounda en de goedoegoedoese balyers weder te tragten aan ons te trecken op de vorige conditien ....

12 d°: Besoingies over de saaken van Bengalen ....
om de veele quade schulden en banquerotten te onderstaan om geen verstreckingh aan de coopliede te doen, voor dat zij t'elckens daar voor goederen leveren off sufficante borgen stellen ....

Reglement om voortaen wegen de te kort komende en bescladigde goederen de inkopers en appackers van dien te doen verantwoorden ....

den Inlander Kamray om zijn bekende dieverye tot Cassimabasaar weder uyt 's comp: dienst te stellen ....

En nader berigt van de suspecte saak van voorschreve Kamray te vorderen ....

2 loots vaartuijgen voor bengale geeijscht van ceijlon derwaarts te laten bestellen ....

verder aanmaaken van Lonwercken in bengale om dessels ondeugentheijt aftescaffen ....

Buijten die men aldaer tot eijgen noodruft kan verorberen ....

doch met het aenmaaken van goede lont te continueeren ....

Omtrent de verbeteringen in bengalen voorsigtigh te handelen ....

En de officieren bij tijts expiratie met getuijgnisse herwaarts te versoijeeren ....

de verbeteringe in bengale van Adriaen Willemse tot schipper met 66 gl.s gedisapprobeert ....

2d: Nicolaes Pelletier fiscaal in bengalen coopman 50: gl.s of anders met 60 gl.s .... „

Jacob Meijer en Elias van Valencijn mede in bengale beijde ondercooplieden 36 gl.s 3 Jaar ...... „

Sullende valencijn nevens de cassa ook de quastos op Cassimabazaar moeten waarnemen ......„

Fredrick van hisvelt als secret.s in ougly sal mede ondercoopman zijn, soo gerrit hooft doot of in ander employ is .... „

de vrouw van den chirurgijn Joost Cranendonk toegestaen na haer man in bengale te vertrecken .... „

1000. Lasten rijs dit Jaar weder in bengale te doen inkopen .... „

En daartoe als den afhaal der verdere goederen tegen augustij 8 â 10. bodems sullen werden derwaarts bestelt .... „

Sekere 5000. R.a die Kangshordas en Sonderdas al eenige .... „

Sal men soowel tegen de weden met de betalinge van de selfs mogen laten vereffenen; om datter anders light niet van inte komen staat „

de peper eijsch van bengale tot 500: lb van hier ten volle te voldoen, soo sulcx van Mallabaar niet is geschiet .... „

't voorstel van den directeur verbiugh tot een reglement van 61 gequalificeerde Nederlandse en 341. Inlandse dienaren in bengale nodigh nogh wat in beraat te houden ......

Tot nader berigt van daer of er geen meer verminderingh zijn te vinden ......

Ao 1679 40

Maij

12do: Sommige functien in Bengale voortaan van minder persoonen te laten bedienen ...."

bij veranderingh of versterff van die'er present zijn ...."

en goedanigh in ougly op Cassimbazaar, bellesoor en malda ...."

16:do: Nevens de reets geprojecteerde schepen Europa en Ternaten zijn nu mede na't vaderlant aengelegt de schepen Tidor en't lant van schouwen ...."

daartoe deselve sullen werden gereet gemaakt,

Schipper david Lefferin met Commando op't schip Tidor te laten repatrieren ...."

In plaats van den overleden baas smit Gijsbert de doot over't Equipagie werck ...."

gearresteert zijnde dat werck weder aen de Compe: te trecken ...."

Soo is nu weder tot baas smit van die voorname winckel gestelt en aengenomen den borger Jan Baptist de loof ...."

Onder een tractement van 30 gl: en ondercoopmans tractement ...."

Sullende daar bezijden van gemte. de voor Ldn: en de Loof, voor de Compe: werden aengenomen 8. smits Jongens tot 80 en 1 andere tot 60 Rds ijder ...."

als zijnde voor de Compe: dienstigh nodigh en nut ...."

de schipper van't gedimde schip de St. Andries op zijn versoek een ondercheirurgijn in zijn dienst geleent ...."

1679 May 41

6 d[o]: Om de twee eerste en 2 haar en 3 vierde Banthammers

de nieuwe onvoltoyde fortificatie op Onrust in defentie te laten opmaaken

En dat eylant met nogh 2 houte afsnydingen te versterken

Elizabeth vermeer wedúwe van Joseph mendes repudium haeres boedels geaccordeert

In plaats van den overleden Tsio yisay is weder tot luytenant der chinesen alhier gestelt den Chinees Lirsoesko

En tot vaandrigh Tsoa Tengelauw

Item daarneven nogh tot een oudste sergeant en schryver den Chinees Gantengua

advis briefje na Japara en Sourabaya per de batavise Coopman te gaan

den Sousouhounangh door d'E. Majoor tottet beter beleydigen syner saaken te exhorteren

in't werck aen te leggen om tegen de comste van Radja Palacca &c[a]: ten eersten weder de handen aen't werck te slaan

de bantamse roofvaartuygen in dat vaarwater by attrappering als nogh aen te tasten

de fluyt den Hasenbergh om Zout en hout weder na Japara aengeleyt

't maken van eenige zeylsloepen op Javas oostcust te doen bevorderen

Ordre aen d'E. Couper op Indermayoe te geven, dat de bantammers of cheribonders geen pretentie op eenige plaatsen beweesten Indermayoe mogen hebben

16do: schoon wij om reden voor als nogh de Subumissie van Cheribon onder Bantam soo aansien ....

d'E Couper sal een Logie op Cheribon voor de Compe: mogen versoeken, Indien men d'Engelsen daar door van daar soude connen diverteren ....

dogh sullende anders niet seer nodigh wesen: om dat wij ook altijt geen besettinge op Indermayoe meenen te houden ....

den Regent Anga Souda op Intchiassem door d'E Couper met de eertitul van Angebey te doen vereeren om hem te meer aen de compe te verbinden

19do Om nader kennisse vant aflopen onser Logie op Andragierij te hebben ....

Een briefje met borger sloep na Malacca te senden ...

met ordre van daar aanstonts 2. Inlandse vaartuijgen met een briefje aen de Coninck van Andragierij te stieren ....

den Chinees Litsoeko een vaartuijgh na Atchin te mogen senden om sijn schulden te innen en te vanderen

Onder restrictie geen cleeden daar in te koopen en sijn gout aen de Compe: hier te moeten leveren ....

den Prove: adsistent Pieter Bonstoc als procureur deser stede geadmitteert ....

Verklaringe van den Equipagiemr: en gecommitteerde wegens de onbequaamheijt vant Jaght de Schelvis ....

waarop verstaan is t selve afteleggen en om de west aen de wal te haelen ....

23.do de scheepen t huijs te Merre, de betuwe, en t huijs te Spijck naar Japan vastgestelt

behalven de fluijt Croonenburgh voor af over Siam derwaarts gegaen ....

1679.

23. d. de Chinesen Queepauque Ko. toegestaen met een gekogte Jonck na Canton te mogen retourneeren en weder herwaarts ten handel komen.........

En insgelijcx den Chinees Niobonko om met syn sloep van Bantam na Canton te gaan en van daar herwaarts te komen met syn domicilium

26 do. Approbatie van de Sententie des doots bij heeren Schepenen gevelt tegen Solo van Bougijs over slave Dieverije..........

voorstel van heeren schepenen om uits 't vermeerderen der proçessen en tot dienste van 't gemeen 't voorsz Collegie in aanstaande met nogh twee Leden te versterken..........

te weten een Comp: dienaar en een borger..........

'T welcke tot nut en beste deser stadt en gemeente ook is geapprobeert en verstaan te laten geschieden..........

Op 't versoeck van de pagter der aenkomende Rijs Daniel Nicolaassen om afslagh of surcheance van betalinge..........

Is verstaan om goede redenen hem een maant stilstant tot betalinge synen pagtpenningen te accordeeren tot Ult.o Julij..........

En dat hij dan niet betalende de pagt weder sal werden opgeveijlt ende schade van dien t' haren Laste gelaten..........

29. d. Nominatie tot de Jaarlijcxe verkiesinge van Schepenen voortgebragt..........

Om op Batavias verovering na gewoonte verkiesinge te doen..........

44

May

Aº 1679.

29 dº: En daar toe volgens vorige resolutie noch 2 leden voorgedragen ....

Presente aenwesende schepenen ....

nominatie van een dubbel getal persoonen op nieuw tot schepenen ....

d' Ed. heer directeur generaal Speelman op syn versoek vant presidentschap van schepenen te ontlasten ....

En voor syn sevenjaarige dienst daarin bedanckt ....

de heer Ordinaris raat Anthony Hurdt weder tot president van schepenen geëligeert ....

En verdere continuatie en nieuwe electie vant schepenen collegie ....

dewelcke op morgen sullen werden bevestigt ....

verkiesinge van Isaack Jacobse tot Luytenant en Domingo diego tot vaandrigh onder de mardyker comp. deser stede ....

schrijven door syn Edle te concipieeren om mettet gehuurde schip St. andries nat Patria aen de heeren 17: af te gaan ....

30 dº: Onder de besoingjes over de saaken van Tonkin ent gebreck van silver tot dien handel ....

Is 'ten ten dienste van de Comp: goetgevonden voor die negotie 30 à 40.m spaanse realen onder de gemeente in de stadt met 9 à 10. per cento opgelt te laten wisselen ....

Juny

3 dº: de sloep d' Orangieboom met party behoeften na Indermayoes besettinge te senden ....

Om met de siecken herwaarts te keeren ....

d°. de Coupers gedoente om op de Bantamse Kovers ter andere als anders geapprobeert .... //

De een optoght van ons volck tot adsistentie van den Pangeran Samadangh te laten geschieden .... //

de concept briefjes met de Genricus na Javas oostcust aftegaen geapprobeert .... //

Sullende de principaalste met onse nader te nemen besluyt moeten volgen .... //

Tconfisqueren der goederen buyten Comp: passen op de Javaanse cust door vremde gebragt werdende als nogh niet vast te stellen .... //

alsoo sulcx na desen ook door den Soesoehoenang en sijn regenten sal moeten gepractiseert werden .

d°. Nominatie van heeren Schepenen tot verkiesinge der borgerlijcke Collegien deser Stede .... //

Present aanwesende weesmeesteren .... //

Item commissarissen van houwelijcxe en cleene saaken .

Boedelmeesteren .... //

Regenten van't Tughthuys .... //

Regenten van't Lazarus huys .... //

Nieuw genomineerde persoonen tot weesmeesteren .. //

Item genomineerde tot Commissarissen van houwelijcxe en Cleene saaken .... //

Nominatie van boedelmeesteren .... //

nominatie van Regenten van't vrouwen tughthuys .

Item Regenten van't Lazarus huys .... //

Gecontinueerde en geeligeerde weesmeesteren ....

Commissarissen van houwelijcxe en cleene saaken //

Boedelmeesteren van vreemde en Chinese sterffhuysen .

Buyten Regenten van't Tughthuys .... //

Item tot Regenten van't Lazarus huys ....

Ao 1619 46

Junij

4do: die dan na de middagh na de predicatie alle sullen werden bevestight --------

5do: den gevlugten Regent van Tanjongpoura Wiera Saba op belofte van sijn leven ginder bij d'e Hartsinck verscheenen en nu herwaarts gesonden sijnde --------

Is goetgevonden pardon van sijn voorigh quaat bedrijff te geven en weder te rugge na Tanjongpoura te dimitteeren --------

Om door d'e Hartsinck daar elders in de Carwangse Landen bij continuatie van goet comportement weder te werden gestelt --------

En voor een goet onderdaen als te vooren aengenomen

Nader acte of protestatie van den schipper van't gedimde Schip St. Andries Hendrick Plegman op 19 Mey ingedient --------

verkeerde interpretatie daerin begrepen van hem met geen bedoorlijcke Ladinge na't vaderlant te willen senden --------

't welck hem is voorgehouden en aengewesen --------

En verklaringe van gem: Plegman van daerinne niet verkeerts te hebben voorgehadt --------

als bij nader Applicatie onder sijn vorige protestatie nu werd schriftelijck aengewesen --------

Nader request van den selven schipper Plegman van't Schip St. Andries als nu wedert overgelevert --------

versoeckende onvermindert de vorige gepasseerde wedersijdse protestatien nu of na desen volladen naar't vaderlant te mogen gaen --------

Apostil antwoort daarop om soo hij met sijn schip tot het vertreck der Retourvloot wil wagten, hem alsdan van wegen de Comp: mede met Retouren te sullen afladen --------

d°. 't welck bij denselven Pleghman dan ook sodanigh is geaccepteert .... „

Omtrent de gagie van schipper Pleghman als met sijn schip te handelen, en die te laten stilstaen van 31. Januarij passado, tot hij weder sal vertrecken, latende sulcx ook aen de dispositie der heeren meesters .... „

4 gehuurde geaarripeerde schip de Konijn na ontladinge ten eersten met grove waren weder na't patria te rugge te senden .... „

Om de Comp:e van de swaare huuren te ontlasten „

60 @ Rompen tot verrijkinge van't Cargasoen ook daerin aftescheepen .... „

Discoursen over de saaken van China .... „

en resolutie om mits de nogh sobere apparentie tot een vrijen handel, als veele quellingen, maar een kleen cargasoen noghmaal derwaarts te senden .... „

en daartoe naar Gocciems aenteleggen de jagten Oorch en Alexander .... „

Op't voorstel van Dain Toudjou tot Bantam om met sijn volck sterck 180. man de Comp:ies te willen dienen .... „

en daartoe bij sijn soon Dain Malatja heeft derwaarts gesonden .... „

Is goetgevonden hem weder mondelings te doen ant=woorden, dat ons sulcx bevalligh sij, om ten tijde als't nodigh geoordeelt wert herwaarts te komen .... „

Latende hem in recompens van 2 kopere barnassen ook weder met eenigh geweer en laken beschenken ..„

A:1679. 48

Juny

5 d:o Versoeck ook van eenen Macassaarsen Dain Mangalique
tot Bantam om alhier bij Crayn Bissee te
mogen komen wonen .... "

dat men hem sal toestaen om sigh hier te erneren .. "

Memorie van over en te kort bevonde goederen bij de
batavische Packhuijsen int voorleden Jaar ... "

die verstaan sijn na gewoonte, soo als 't behoort
te laten afschrijven en vereffenen .... "

6 d:o de Chinesen Tsieuhinqua &c:a toegestaan met sijn hier
gecogte Jonck na Canton te mogen retourneeren
en hier weder ten handel komen .... "

6 d:o kaartje tot project van het te maken Lazarus huijs
op 't eijlant Purmerent bij d' S:r Speelman
voortgebragt .... "

en voorstel van d' d:o van Dijck, Helt en Swart, om 't
opmaken van dien tot beste van 't gemeen bij
aanbesteedinge aen te nemen .... "

dat dan na deliberatie verstaen is soodanigh te
approberen .... "

Conditien soedanigh die aenbestedinge sal geschieden .. "

Belongjes over de saaken van Radja Palacca en sijn
versogt vertreck .... "

Item over den presenten toestant hier rontsomme ...... "

en resolutie om 't vertreck van Radja Palacca met al
sijn Bougis voor eerst na Javas oostcust te laten
voortgaen en te spoedigen .... "

te meer hij altoos des vereijschende in korten van daer
weder kan herwaarts komen, dat hij ook belooft
heeft .... "

Crain bissee nogh voor eerst hier te laten verblijven in de
staat daer hij present in is .... "

tot men na desen verder over sijn persoon sal konnen
disponeren .... "

do. 63. sto te kort bevonde baftas door de gewese administrateurs op Banjermassingh te doen vergoeden met 50. pr. Cto advance ...."

de nalatenschap van den overleden schipper Lucas minne in tonquin aldier aen den Curateur ad lites weder te laten voldoen in de getelde spetien ...."

onverminderd des fiscaals offitie en actie ...."

der aengehaalde Taffachelas en amphioen bij de fiscaels pagiw en Zeeman uijt 2 schepen voor de Comp: aentenemen ...."

en hun de taffachelas na taxatie ...."

en de amphioen na datse bij venditie sal gelden goet doen ...."

Verclaringen van de onbequaamheijt der scheepjes damack en Helena ...."

t Jagtje damack af te leggen ...."

maar de Helena op de aenbiedinge van den borger Swart, om 't selve te kopen nader te doen taxeren ....."

10do In de besoingjes over 't werck van Javas oostcust ...."

Is goet gevonden nevens Radja Palacca ende bougis nogh 250. nederlandse militairen tot vervolgh der saaken aldaar af te steken ...."

den opperkoopman Jacob Couper geëligeert tot tweede naast d' majoor Poleman in de saaken op Java ....

die daarom met de sloep d' orangie boom op Indermaijoe sal werden op ontboden ...."

ende besettinge van Indermaijoe &a. wederom aenbevolen aen den luijtenant Jochum Michielse ....."

die met eenen werd gequalificeert tot Capteijn van 't Vrauwenhuijs en cleen vaartuijgh met 60. gl.s ...."

Nominatie van heeren schepenen tot krijgsofficieren der borger schutterij deser steede voort aenstaande jaar"

A° 1679. 50 — Juny

10 d°. presente borger officieren .... "
nieuw genomineerde officieren .... "
gecontinueerde en verkoren Borger krijgsofficieren .... "
't cargasoen dit Jaar na Japan uyt geheel weder vast=
gestelt te nemen op agt tonnen gouts Incoops
met dat van Siam daaronder .... "
Om dat men daar als nogh met grooter capitalen
geen meer advance te gemoet siet .... "
koper dit Jaar in Japan aenteslaen, soo veel de 4
bodems sullen komen afvoeren .... "
gecalculeert op 20 à 24000. picols .... "
't schip 't huys te Merwe mettet opperhooft uyt Japan direct
te laten herwaarts keeren .... "
Ende dispositie over de drie andere bodems aldaar tot
de besendinge over Malacca uytgestelt .... "
tot overvoer der behoeften voor Malacca en Siam ....
Is aengelegt de fluyt Sparendam .... "
Besoingies over 't Comptoir Tonquin en deliberatie datmen
die verergerende negotie soodanigh niet langer
kan vervolgen .... "
waerom vastgestelt Zy den ommeslagh aldaer voort
meerendeel inte trecken .... "
en voortaen alleen daar te laten een onderkoopman
1 adsistent, 1 ondercheirurgijn en 2 matroosen .... "
alleen totte procura van muscus en pelangs &ca.
voort vaderlant .... "
En om te sien of de tyden aldaer na desen weder mogten
komen te beteren .... "
En daerom 't opperhooft Besselman en secunde comans
nevens de verdere meerder suppoosten van daer
te laten herwaarts komen .... "
Om elders geemployeert te werden .... "

10do: desperate schulden aldaer af te schrijven
't welk er de Croonvogel dit Jaar eenlijck naar Tonquin aengeleght
en daermede eenlijck af te stecken een Capitael van 100 m guldens in contante silvere specie
en daartoe partij paans gelt hier in de stadt op te wisselen met 12½ pro Cto opgelt
aen de tonquinse Coningen dese intreckinge mits den slegten handel ook te notificeeren
met verdere regtmatige klagten over haar sobere betalinge der goederen en dat men daarom groote eijschen niet en kan voldoen
Invendibele barnsteen uijt Tonquin te rugge herwaarts te ontbieden
In de afgekeurde besendinge over tonquin na japan kannen ook niet weder treden
dewijl de Tonquinse koningen dit Jaar aen ons geen schenckagie hebben gedaen
sal men de vereeringe aen hun ditmaal ook vrij cleender dan te voren nemen
't gunt de residenten bij aanstoot op de beleefste maniere sullen moeten excuseeren
de schenckagie aen Conings voordragers mede na de mate van ons cleen capitaal te reguleeren
bij aenbiedinge der Tonquinse Coningen tot leverantie van partij zijde om tegen 't aanstaande jaar sonder intrest te voldoen sulcx te amplecteeren
sooveel de kroonvogel kan voeren, dogh niet beneden de 18 facaar
Op 't woelen en bedrijff der Engelsen in Tonquin naauwkeurigh te letten

No. 1679. 52

Junij:

10 do. Captn. Hartsinck ons bescheijt over Wiera Laba aen te schryven om hem niet op Tanjongpoura maar omtrent Cliassem of elders te plaatsen daar hij 't oirbaarst agt ....

En met desselfs broeders Wiera Troena en Wiera Nanga bij verschijninge ook ten besten van de Comp: te handelen ....

Ook dat sigh de inwoonders van Clebet vrijelijck ontrent onse pagger op Tanjongpoera mogen ter nedersetten ....

13 do. Request van den borger Willem Mouray omme voor 1 à 2 Jaaren aen d'Engelsen op Bantam te mogen geleent werden ....

dat hem als tegens Comp: maximes strijdigh absolut is afgeslagen ....

den borger Joannes de Haas van Tajoan op sijn versoeck en op goede insigten sijn vaderlijcke erffenisse van het gemaakte fidei Commis ontslagen ..

Sonder dat dese Speciale dispositie van verder consequentie sal sijn ....

den Chinees Litsoeko een passe vergunt om een jonck van Bantam na Canton te mogen senden ten handel, en dan daer met weder hier te comen ....

Om daar door de soo seer toenemende vaart van Bantam na vermogen te diverteren ....

't afsenden van den Coopman Jacob van Dijck na Bantam aen den Jongen Coninck ....

bij nader deliberatie geresolveert nogh te laten beruften als nogh ondienstigh geoordeelt werdende ....

Project van een begonnen sloot en 't royen van nogh eenige grachten en straten aende W: zijde der stadt, soodanig te laten voortgaen.

3 do. 't afgevaren fluytje Helena naar gedaene taxatie aen den borger Cornelis Swart verkogt voor 450 Rds.

Om het oude vervallen yser Magasyn hier binnen 't casteel eenmaal op te nemen .... //

Is verstaan dien omslagh soolange te laten overbrengen in de 2 pachthuysen aen de Oost Zyde der waterpoort .... //

Latende de drogisterye en Medecine groote Winckel weder begrypen op haer oude plaats daar 't opperhooft des Soldy Comptoirs nu woont .... //

en daar dan den doctor Andries Cleyer met eenen by de winckel weder sal woonen .... //

en Sr. Dorrezee weder in het huys daar dr. Cleyer nu woont .... //

voorstel van de heer Speelman om een besendinge ook aen Pangiran Pougar in de Mattaram te doen.

Om te sien of men hem door minnelycke inductie in een vertrouwt verstant met syn broeder den Soulousoumangh en de Compe souw konnen brengen .... //

waarmede gemeent wert een voornaam hooftstuck tot herstellinge der gemeene mataramse ruste souw werden verrigt .... //

welck voorstel dan is geresolveert te laten voortgaan en den vaandrigh Benjamin van der Meer nevens 2 des Sousouhounangs hier aenwesende gesanten daer toe te gebruyken .... //

en een brief met de nodige poincten aen gemelte Pougar door d'Ed. Speelman te doen opstellen //

16 do. Sententie des doots geapprobeert tegen den onderstierman Jan Fredrikx van Vreelant over begaene manslagh aen Jacob Francx van der vliet

Ao. 1619. 54

Juny

16do. d'hr. Camptuijs sijn advijs naest de door-----,,
de gesanten van den Jongen Coninck pangeran patty
tot Palembangh op sijn versoek met 1000—
Spaence realen aldier ter leen te accomoderen,,
Om de sober heyt ons garnisoens tot de aftesteken
recruten na de Cust van Java----------
Sullen de Heeren Generael en Directeur persoonlijck
eens de militie visiteren--------,,
19do. Gesanten met een brieff van den Con.k van Manicabo
op de Westcust over Jamby hier gekomen-----,,
Sprekende van eenige penningen die hem voorhee=
=nen Jaarlijcx souden wesen beloofft daarby
ons niets van bekent staat-----------,,
En daarom de gesanten voorteslaan om over
padangh met onse schepen weder na huys te
keeren-------------------,,
En evenwel zij over Jamby willende vertrecken
dat men dan egter de antwoort brief aen
dien Coninck over padang door onsen
Commandeur sal doen bestellen--------,,
En nader bescheyt van vorderen---------,,
de Comp. van 't Jaghje damack verkoght aen den chinees
'i Songwanko voor 45 Rxn.------------,,
Om 't Comptoir Siam met nogh 100= gulden te
versorgen is goetgevonden nogh goede party
Spaanse realen in de stadt te doen opwisse=
len met 12½ per cento opgelt---------,,
En die penningen, soo 't geschieden kan tot ½ pr.
Cto. bij de Compe.: op Intrest te vinden om de
schaarsheyt der Cassa--------------,,

20e: Geschrift van d'Hr. Antonio Pavilioen doen indienen wegens 't onevendelyck betaelen van 's heeren geregtigheyt van agterstallige insolvente boedels ....

waar op goetgevonden by het oude gebruyck deser Acte te persisteren ....

Requeste van den Capteyn Francois Tack om vergoedinge van de tot Buyst gemaakte goude kroon des Sousouhounangs ....

voorstel van des Sousouhounangs gesanten om voor de Zee-thollen der mattaramse haevenen beoosten Japara in een jaar na desen 4000. Rdrs aen de Compe: op te brengen ....

buyten de gewone geregtigheyt den Sousouhounangh competerende ....

welche 4000 Rdr. in afkortinge van des Sousouhounangs schult aen de Compe: souden dienen ....

welck voorstel dan verstaan is te amplecteren en soodanigh te laten geschieden ....

En is doen voorts op 't versoeck van den Capteyn Tack wegens de goude Croone om syne goede diensten ....

goetgevonden hem tot recompens daar voor toe te leggen een somma van 1000 Rdr. uyt die penningen der Mattaramse havenen alhier sullen inkomen ....

21e: van de 961 3/8 Rdr. aen ingekome boeten onder de borgermandyker Compagnien ....

Is op 't voorstel haerer officieren verstaan een bequame wapenkamer met geweer voor deselve,

mardyk...

21. do.

mardijkers te doen formeeren op een dienstige plaatse

Onder de sorge van den den heer Colonel willem van Outhoorn

In plaats van de genommeerde 250. nederlandsche soldaten en Compe. van Radja Palacca na Javas oosthoek te gaan

Is nu om pregnante redenen verstaan dat getal op 150. soldaten te verminderen

dogh daertegen weder derwaarts te laten medegaen een Compe. amboinesen onder Capteijn Jonker een Compe. baleijers en een Compe. maleijers uijt onse ingesetenen van 75. 70. en 50. coppen ider

de 150 nederlanders in 3. Compe: te verdeelen

Onder de luijtenants Bruijs, feijt en taalbeeck en 3. vaandrigs

welcke officieren dan alle met haer absolute qualiteijten ook sijn bevestigt

't schip Oostenburg aengelegt naar Cormandel

de Bocken ten laste van den overleden Schagen en Coopman Louys de keijser uijt China overgekome

te stellen in handen van dd: Outhoorn om met d. abram van riebeech eens exact te resumeeren

En van haer bevindinge rapport te doen

Eenige Japance vrouwen toegestaan met Comp: schepen eenige goederen tot alimentatie haerer vrinden na japan te mogen senden

En weder partij fruijtagien &a. tot haer gebruijck van daar te mogen ontbieden

Dito propositie van Sijn Ed^t. over 't importante werck op
Javas oostcust ...."
weswegen over de uyttesetten magt &c^a. wesb Zijn
gedisponeert ...."
Op't voordragen van d'h^r Speelman de brieven in
december aen d'h^r Hurt derwaarts geschreve
andermaal naargelezen ...."
En die na resumptie bevonden werden onse eijgent=
=lijcke intentie te behelsen en daarom als
nogh bij sal werden gepersisteert ...."
In soo verre het met de presente gestaete van
Saaken sal over een komen ...."
welcke in nader te schrijven ordres, soo aan d'h^r
majoor Poleman als aen den Sousoukonnang
&c^a. de h^r Speelman na onse intentie sal
op't papier brengen ...."
Leggende alsints de Intentie, om het werck tegen
de macassaren, als anders ginder na vermo=
gen te bekorten ...."
En 't selve aan d'h^r Poleman en raat in loco te
bevelen ...."
Op't particulier versoeck van d'h^r majoor Poleman
om van daar verlost te werden ...."
hem als nogh tot Continuatie in't werck ginder
bij provisie tot nader ordre te doen overgeven
aen den Oppercoopman Jacob Couper ....
Die dan bij desen oock is gequalificeert tot Commandeur
absolut ...."
d'h^r Capteijn Abraham van Renesse mede weder na
Javas Oostcust te laten medegaan ...."

58

A° 1679.

Junij

23.e Om als eerste Capitain de gandsche militie onder d'Hr. Major of d'e Couper aldaar te commanderen ....

en bij 't aenwesen van d'Hr. Poleman de derde in rangh der Commissie te zijn .... "

't vertreck der genommeerde magt en Radja Palacca na vermogen te spoedigen over Samarangh direct na Sourabaija .... "

om aldaer bij en met d'Hr. Poleman het meeste nodige ten eersten ter handt te slaen .... "

van welck voorstaande besluijt d'Hr. Poleman en raat op Sourabaija vooraf per de sloep d'orangie boom sal werden kennisse gegeven tot hun naerigt .... "

v.de Besoignes van Japan .... "

't schrijven aen de nangasackijse gouverneurs wert onnut geagt .... "

d'opperhoofden sullen ook geen schriftelijcke versoe-ken aen deselve meer mogen doen .... "

Om dat daar met redenen niets te winnen zij .... "

maar men sal mondelingh aen de Japanders met ons omgaande over onse sobere negotie en de reden van 't staken der zijde handel in Tonquin wel mogen kennisse doen .... "

Bij 't ligten van eenige penningen op intrest tot de nodige schenckagien en quastos sal jaarlijcx wel mogen werden gecontinueert .... "

Reglement van vaste gequalificeerde dienaren voor 't Comptoir in Japan .... "

Junij

[illegible] Buyten de penisten ordinarij op de schepen vaerende
een getal van 9 Nederlanders nae't vertreck der
schepen aldaar te laten overblijven ....

de Ternatanen en Amboinesen eenige Jaaren opt Eylant
Purmerent gewoont hebbende ....
Is op haer versoeck toegestaen sigh weder opt
Eylant [illegible] te mogen nedersetten
en ernewen ....
sonder egter daar door Eygendom op't selve
Eylant te mogen pretenderen ....

Geen Provisionele Adsistenten meer aen te nemen
als die daertoe bequaam en nodigh sijn, en
die alsdan daervan op de buyten plaatsen
ook acte sal werden verleent ....

't placcaet van voorleden Jaar tegen den particulie-
ren handel geëmaneert te doen amplieeren
en renoveren ....

Boven de genomineerde 150. nogh 50. Lasten Rijs
na den treijn op Javas Oostcust af te steken ..

de Rijspagt tegen primo Julij aenstaande op
nieuw te doen verpagten ....
soo den pagter Daniel Nicolaassen Inwoonder geen
satisfactie geeft ....
mits egter de agterstallen tot sijn laste sullen
blijven ....

Julij

Primo de pagt van de aankomende Rijs bij den Mardijker
Jacob Jansen overgenomen voor de volgende
6/-

No. 1619 60

Juli

p:o d:o In deses Jaars op de voorige Somma van 1000 Rsn ter maant ....

de Jonge Coninck van Palembangh per syn gesanten aen te manen om den handel na de jongste contracten te observeeren ....

En syn peper liever na batavia als Malacca te senden ....

Advis ook aen den Commissaris van Leene op Palembangh te geven wegens de begaene moort der Bantammers op Andragiery ....

4 d:o de schepen Eendraght en Ysselsteyn aengelegt na Palembangh en Jamby tot afhael des pepers ....

't Jonck Japara van Jambij ook ten eersten met peper te laten herwaarts komen ....

Jan van heden opperhooft tot Jambij in syn coopmans qualiteijt toegelegt 60. gl.s ter maant ....

en Joannes Heynen secunde aldaer in syn onder= =coopmans qualiteyt 40. gl.s van nu af ....

Tobias Laps op Palembangh adsistent 20. gl.s s: maar.

De schepen Sumatra, Sertholen en gekroonde Vreede voor Ceylon aengelegt ....

de 2 eerste om van daar na 't vaderlant te gaen en 't laaste om met caneel herwaarts te keeren

Radja Palacca na Javas oostcust een bijsvagt van 24. Nederlanders bij te voegen ....

en ook een picol Amphioen te vereeren om hier en daer uyt te deelen ....

Eenige behoeften voor Tanjongpoura met 3 vaartuygen onder geleyde van 1 Sergeant en 6 man derwaarts te schicken ....

9 d°. Om 't gebreck van 't beloofde Capitaal in Contant
Ka: voor Siam ....
Is verstaan nogh een bodem met de restanten
in augusty derwaarts te laten volgen ......
En daarmede ook de brieven en geschencken aen
den Coningh en den Oija Berquelangh ......
d°. Schipper Abraham Marlot syn gagie weder te laten
goet doen zedert 31 october 1678. synde ver=
=leden Jaar gesuspendeert uijt Ternaten
opgesonden ....
En hem wijders om emploij na den treijn om de
oost te laten mede gaan ....
den adsistent Joannes Bolwerck met syn vrouw na
Cormandel gelicentieert ....
om bij vacante plaatse sonder prejuditie van
andere aldaar gebruijkt te werden ....
den Borger Aldert Adriaanse toegestaen met de
gehuurde fluijt de Komeijn te mogen
repatrieeren ....
vermits syn vrouw uijt spinhuijs sit ....
de amboinese soldaten onder Capteijn Jonker na de oost
te gaen op hun versoeck en om weden
per 4 Rd.r ter maant toegelegt ....
Item den Luijtenant 16. en den vaendrigh 12 Ryxd.rs
soo ook den hier blijvenden vaendrigh der resterende
amboinesen genaamt Latibeske ....
d°. Eerw: kerckenraat te notificeeren onse inclinatie om
d°. Clavius van Ceylon gekomen als een
permanente leeraar hier te plaatsen ......

No 1619 62

Julij.

7 do. de Japaanse Hoofden van Carwangh met Capteijn Hartsinck hier gekomen ......

weder te lande na huijs te dimitteeren en met eenige kleenigheden te beschencken ......

En eenen daarvan genaamt Wiera Soeta om sijn goede conduite met de naam van Commagon hatta Souda te vereeren ......

om hem daar door te meer aen de Compie. te verpligten.

de schepen Coevorden en China aengelegt voor de directien van Souratta en Persia ......

Besoignes van Malacca ......

4000. spaanse realen present derwaarts aftesteeken om dat men 'er niet meer kan missen ......

2 chialoupen van Malacca herwaarts te ontbieden nadien 'er daar nogh genoegh sullen sijn ......

ƒ26450. aen Invendibele Cleeden op Malacca leggende soo se wel geconditioneert sijn te laten herwaarts komen ......

dogh beschadigt wesende te vercopen voor 't geen se gelden mogen ......

de portugesen Engelsen en andere Europeers op Malacca ten handel te admitteeren tot nader ordre der heeren meesters dogh niet met de Compie:-

nuits betalende de 20 per cento tol ......

de armeenders, mooren &ca met Engelse vlaggen en passen, mede voor 't malax vaarwater onverhindert en sonder geregtigheijt te laten passeeren.

Hendrick Temmer Capiteijn op Malacca met 80. gl ——

Adriaan Wijlant hoofd der negotie voor pera Coopman met 60. guldens voor 3 Jaar ......

7 d°. Laurentius Schulerus als Secret^s. van den Gouv^t. geapprob^t
tot onderkoopman met 40 gl:...........„
Item Jesaias Schaap tot dispencier en Arnoldus
Carpentier tot Licentmeester...........„
Een Luijtenant en een vaandrigh boven 't geordonneer-
de getal van Malacca herwaarts te ontbieden...
Die de stroperijen der Manicabeurse kovers is het
versterken van Malaccas voorstadt toegestaen.
Te weten door de Malacse gemeente sulcx ten
principalen willen bekostigen.........„
Te meer men sigh aldaar voor de Johoresen en
Maleijers wel magh in postuur houden........„
om de slegte gestalte veeler Comp^s: gebouwen en
packhuijsen op Malacca...........
Is toegestaen seeker groot steenen huijs en erff al-
daer tot 6000 Rd^rs voor de Comp: inte kopen.....„
Den Gouverneur en Secunde op Malacca mede gelijck
andere plaatsen een vast reglement van
Jaarlijcxe provisien toegelegt...........„
Sullende 't geene daarboven wert genoten bij ijder
moeten betaalt werden...........„
8 d°. Besoignes op de saaken van China...........
de onderkooplijden Adriaan de man en Juriaan
Munniks derwaarts te laten medegaan totten
handel &c^a:...........
't betragten van den vrijen handel in Foccieuw al
wederom vrugteloos uijtgevallen...........„
Sonder dat men daerin door de monopolie der Foccieuse
regenten beterschap te gemoet siet...........„
En daarom verstaan maar een cargasoen van een
tonne gouts derwaarts te senden, dogh geen peper...„

o.d: Sonder daar van jets aan land te brengen voor dat de oude overgeblevene restanten verkogt en meest aen boort sullen zijn ....,,

de Saaken aen te leggen omme bij handel of niet den handschen ommeslagh in kortte uyt te ligten.

Onder verklaringe met soo slegte negotie daar niet te konnen bestaen ....,,

Dogh soo't ligten van den ommeslagh niet geen fatsoen konde geschieden sal men der soo weynigh volck tot bâs en goederen laten overblijven als bij te brengen zijn ....,,

de schepen niet binnen de revier maar onder Tinhaij te laten blijven schoon 't ook metten handel tegen vermoeden al wel ginck ....,,

en alsints voorts met goede dexteriteijt werden gehandelt ....,,

Om dat men geen brieven in antwoort van de Cocienwse regenten heeft becomen ....,,

Is ook onnodigh geagt dit maal aen haer te schrijven of geschencken te doen ....,,

en ginder ook geene als daar 't Comp.e dienst vereijscht

11 d.o den Borger Willem Mouraij toegestaen een togje naar Bantam te doen ....,,

den Boekhouder Thomas Chadborn geaccordeert reformatie van seeker proces tusschen hem en de weeskamer van Palleacatta ....,,

Joanna de Costa weduwe van Jan Pieterse schaar repudium haeres boedels vergunt ....,,

agt Nederlandsche kettingangers gelargeert, om als soldaten na Javas oostcust te gaan ....,,

11. d[ito] verclaringe van d' H[ee]r Speelman wegens de gedoonde confe=
=rentie met Radja Palacca en verdere Bougijse
grooten ....//

over 't lant van Macassar en eenige openstaande
oneffentheden onder of tusschen Palacca en ver=
=scheijde grooten aldaar ....//

daar over d' H[ee]r Speelman nae 't Intrest van de Comp[agnie]:
hem had getragt te genougen ....//

en sal daarover 't verder gebesoingneerde in de ordres
en rescriptie na Macassar na desen te passe —
komen ....//

dogh als nu goetgevonden Craim Linques en daim Ma=
=lemba om redenen niet met Radia Palacca
naar Javas oostcust te laten gaan ....//

maar hier nogh te houden om met naaste occagie
met comp[agnie]s schepen weder naar Macassar te
keeren ....//

en alsdan over haere persoonen ten besten der gemeene
bontgenoten nader te disponeeren ....//

Oostenburgh na Cormandel met sijn inhebbend koper, gout en
specerijen ten eersten over Palleacatta naar Masu=
=lipatnam te laten voortgaan ....//

wegens de disputen over den handel tusschen die van
nagapatnam en Cormandel ....//

Is goetgevonden de papieren eens anderwaal exact
te resumeeren ....//

en onderwijlen den Gouv[erneu]r: op Cormandel van de —
nagapatnamse klagten kennisse te geven ....//

verscheijde Penningen en Militaire officieren in den Treijn
op de Oostcust van Java verbetert ....//

11.do daeronder den oppercoopman Cornelis Zaetelse met
80. gl. voor 3. Jaar ....
Item 3. Boeckhouders ....
8. Luytenants ....
10. vaandrigs ....
31. Sergeanten ....
25. Corporaels ....
alle samen met de overledene daar onder gereekent
den vaandrigh Arnold Grevinck op Tegaal mede gestelt tot
prov= Luytenant ....
14:do Tegere visite van Palacca in conferentie aen syn Edt=
4 gepasseerde Obligatien door Radja Palacca en 3.
andere Bougijse Coningen wegen een somma
van 16000. Rsx ter leen van de Compe:—
alhier genoten ....
boven hun vertreckte onderhout ....
Omme hier of op Macassar weder aen de Compe: te
voldoen ....
Obligatie van Radja Palacca groot 13200 Rsx
Obligatie van Radja Layou groot .... 900 Rs
Obligatie van Radja Tanete groot .... 1000 "
Obligatie van Radja Boelecombo groot .... 1000 "
Radja Palacca ende verdere Bougijse Coningen en grooten
ten dage van hun vertreck na Javas oostcust
met eenige moye geweeren en eerdaendelen
te beschencken ....
En ook yets aen Capteyn Joncker ....
15:do Radja Palacca en alle de Bougijse grooten binnen gebragt
om afscheyt te nemen, en sullen nu voort door
de heeren Speelman en Capuchuys naar boort
geconduiseert werden ....

15 do = om na den trayn om de oost met d'e Couper en tresse t' Zeyl te gaen ....

Op 't versoeck van den Pangeran Koelong tot Bantam Is verstaan hem met een passe voor syn scheepje naar Sumatra te accomoderen ....

18 d: de heer Speelman brengt voort de concept missiven aen d dr. Poolman, Item de memorie voor d'e Couper de brieven aen den Sousouhounangh en Pougar, Item aen de residenten op Inderma=oe Tegaal en Japara ....

en dewelcke na aandagtige resumptie eenparigh syn geapprobeert ....

de huysvrouw van den stierman Govert Wyngaart gelicentieert na haer man op Cochim over te vaeren ....

de gesanten van den Sultan Ratoe van Palembangh hun albier geleverde 1137. picol peper 2/3 in Contant en 1/3 in cleden te voldoen, tot 5 Rds. 't picol ....

domne Clavius op de verkiesinge en voordragen van d' eerwaarde kerchenraat tot een permanent deser gemeente bevestigt en geapprobeert ..

Besoingjes over de saaken van Palimbang en Jamby ....

13000. spaanse realen op den eysch van 29000. na palembangh afsteken tot Insaam des pepers ..

den Commissaris van Leene syn te ruggekomste van daer herwaarts geaccordeert ....

en voor syn vertreck met genoegen van den Coninck en grooten tot palembangh afscheyt te nemen ....

No. 1619 68

July

18 d°: de contracten van onse zyde prompt na te comen
sonder de palembangers 't pepersluyken nu en dan
voorvallende als nogh niet geweldt te beletten
maar met klagt daar over by den Coninck te doleren
en maincteneue onser prerogativen te versoeken
by 't koopen der peper op palembang te continueren
en daartoe nogh 30 slaven derwaarts te bestellen
De agterstal van den onderkoopman Schilhoorn op
palembangh te doen afschryven en dier met
hem te vereffenen
542½ Rd:= aen desperate schulden op palembangh
af te doen schryven
de peper op palembangh half in gelt en half in kleden
te betaelen
by gerugte invasie der Johorese op Jamby ons aldaer
met geen van beyden te engagieren maar
neutraal te houden
en by sulcken geval d. van leene nogh een keer
na Jamby te laten doen, om op comp.e saaken
ordre te stellen
20 d°: Om de swackheyt van volck onser post op Tanjongpoura
ende quade inmeet der bantamse stropers
Is goetgevonden den bandanees luytenant aly
met 40 Inlandse soldaten derwaarts te senden
over den landwegh
de bantamse stropers aldaer vernomen werdende
als vyanden aen te tasten
omtrent wiera saba en de Chebetse javanen
na de gelate ordre van den Capteyn
hartsinck te handelen

1679. # Julij 69

20 d: den p[e]l. luytenant van den Leden gestelt tot absolut luyt[enan]t met 50. gl[d]s van 21: feb[ruarij] 1678. dat hij op tanjongpoura heeft gerendeert ....,,

de ordinarij raat Dirck Blom in de straat sunda met een kleen lettertje door de fiscaal Panno te doen verwillekomen per de Tyger ....,,

den Maleijtsen predikant Quenjer versoeckt sijn verlossinge nat patria ....,,

en deliberatie wie men weder tot den maleijtsen dienst sal voorstellen ....,,

Onlusten onder de broederen diaconen trotterende ....

en daarom bij meerderheijt van stemmen het manquerende getal met 2 andere mannen door de kerckenraat te doen suppleren ....,,

de gemunde feunt de Romeyn met voort eerste van septemb[er] te laten nat patria retourneren ....,,

21. d: den Inlants luytenant Alij in die qualiteijt absolut toegelegt 16 Rds: s'maants ....,,

en sijn vaandrigh Boij Totto. 12 Rijxd[aelders] ....,,

de heer generaals en andere Ingelanden hier beoosten 't casteel hun thuynen aen de zeekant te mogen uytsetten met het aengenomen voorlant ....,,

25. d: de heer ordinarij raat Dirck Blom komt uyt 't patria aen lant ....,,

neemt sessie in desen raade naast aen d'h[ee]r Hurdt en verklaart den eet der raaden van India int patria te hebben gepresteert ....,,

sijn de doen voorts als een ordinair lith deser tafel geluck gewenscht ....,,

A° 1679. 70

July

25 d°. En soo mede d' Sr. Willem van Outhoorn met syn optredinge Inbegelycx tot raat ordinary ....

27 d°. Op de become tydinge van de ratificatie der vrede met vranckrych uyt patria geschiet ....

Is goetgevonden deselve vrede aldier mede te doen publiceeren en een danckdagh en bedendagh over te doen houden op 2. augusty aenstaende.

Tot afhael van Rys uyt Arrakan syn derwaarts aengelegt de schepen oosterblocker, swartsluys en berckmeer ....

Item syn na de directie van Bengalen aangelegt de schepen oosterblocker segge Soetdyck, Ruyen Lantman, sparwoude, spanbroek, swanenburgh pynacker, westervelt, sandkercke, en buuren

waarvan der 2. naar Ceylon en ook een of 2 naar persia sullen werden geemployeert ....

27 d°. Besoingjes over de saaken van Cormandel ....

den Coninck van Golkonda versoekt een stierman van de Comp: ter leen ....

over welckers weygeringh hy sigh vergramt heeft getoont ....

waarom goetgevonden is te ordonneren den Coninck en grooten als 't de noot vereyscht wel een stierman te mogen leenen ....

om dat sy dogh anders door de Engelsen werden gerieft tot Comp:es schade ....

tot nader positive ordre der Heeren meesters over dat poinct ....

en ook in gelycker voegen over 't verleenen der passen daer 't nodigh vereyscht ....

om dat deselve altoos beter in te houden, als bij verval in vorige luijster te herstellen sijn .. "

wegen de limietscheijdinge tusschen cormandel en ceijlon ende cavillatien over den handel tusschen nagapatnam en cormandel .... "

Is verstaan onse finale dispositie uijt te stellen totte aenstaande directe besendinge na Ceijlon en nader deliberatie .... "

en sulcx ook na Nagapatnam te notificeeren met recommendatie van een goede harmonie met die van Cormandel .... "

Soo is ook uijtgestelt het versoeck van die van cormandel om nogh 220. Inlandse dienaren boven 't voorleden Jaars geordonneerde getal te mogen hebben tot comp: dienst .... "

en soo mede 't versoeck om meerder provisien voor de Gouv= en masulipatnamse opperhoofden .... "

mits de afreecq met den nabob aminclan in Somatta .... "

Is goetgevonden over 2 versegelde bondels met paarlen van sijn vader nogh op masulipatnam leggende sijn ordre mede af te wagten .... "

en bescheijt te vorderen hoe die paarlen gestelt sijn

verdere poincten bij de cormandelse brieff uijt te drucken .... "

den Advis briefje metter engelsz schip de Phenix van Bantam aen de heeren 17 uijt patria te laten afgaan .... "

en ook een briefje tot notificatie der france vreede naar malacca .... "

A° 1679 72

Augustus

1ste d° de Publicatie en't vieren der vreede met vranckrijck op morgen
jn gelijcker voegen te laten geschieden als a° 1674.
de Engelse vreede .... //

de Ratificatie der france Vreede aan de Engelse, france, en deense
agenten op bantam jder bij een briefje te notificeren.

Om de stroperien vant bantams geboefte is verstaan onse
post op de marronda met nog 20. Soldaten te
versterchen .... //

Besoingjes over de saaken van Bengalen .... +
3½ tonnen gouts in silvere spetie met de 10 aengelende
schepen derwaarts te senden .... //
Sijde soo veel men bijbrengen kan .... +
Tot de procura der goet coop ende en amphioen, sal men
de coopmans wel wat beneden d'ordinarij prijsen
mogen afstaan om vertier te maken .... //
Insgelijcx salmen om dien jnkoop niet te staaken bij
gebreck van gelt wel 1½ of 2 tonnen gouts op
Intrest te mogen ligten tot ¾ ja selfs 1 p° Cento.
om de goede marcht des pepers jn bengale is verstaen
als nu 500. ld. derwaarts te stellen .... +
Hendrick Wallis Soldij boeckhouder tot Ougly boek-
houder 30. gls ....
't employ der schepen na bengale wert aen den
directeur en raat gedefereert .... //
verdere poincten bij de brief na bengalen te noteren.

4 d° Gesprech om dain Matara met sijn macassaren het
vaarwater hier omtrent van de bantamse
stropers te suijveren .... //
en of't niet best zij altans geen ontijdige offentie
tegens bantam te beginnen ....
schoon ons daertoe overvloedige redenen sijn gegeven //

4. en daarom verstaan ij Dain Matara met zijn macassaren neven de sloepen griffioen en kuyper na indermayoe tot besettinge te senden .,

alwaar bij den Capteyn Jochum Michielse

tot bevrijdinge dier landen en custen geswinkt te werden ....,,

en ook ontrent Waal de stroperijen der bantammers te stutten ....,,

en de kidolse struijkroovers bij attrappering sonder aensien aen te tasten ....,,

dogh int Cheribons districq als nogh niets te ondernemen of geen handel vaartuijgen te beschadigen

Monica Ditmars huijsvrouwe van Joannes Meugens van haar detentie uijt het spinhuijs gelargeert ..,,

Item den gedeporteerden schipper Manuel van Ceulen uijt sijn detentie en om met comp. schepen na Ceylon met sijn familie te mogen overvaeren ....,,

Onvermindert de sententie tegens hem alhier geveld ....,,

Rapport van d'Hr. Speelman wegens de saake van Hendrick Lacus aen de caap voorgevallen .....,,

Ordre na de Caap te geven om jaarlijcx haare soldij en Negotie boecken in copie herwaarts te senden ....,,

Hendrick Lacus het te goet hebbende op seekere sijn caapse soldij reecq. van 887. Gl. alhier te laten ont fangen onder cautie de restituendo. ... } .....,,

Reequeningh van de liquide t'agterheijt van den geweesen Palembangsen resident Johannes Schilhoorn

dat

Ao 1679 Augustus 74 17

4 do: dat door den borger Capteyn pieter van leeuwen voort is verevent
En over de verder illiquide posten van schilhoorns nagterheyt ter somma van nogh 4091. Gldn
verstaan hem schilhoorn door den fiscaal voor den raat van Justitie te doen aenspreken
8 do: Capteyn Willem Hartsinck verbetert van 80. tot 100. Gl. ter maant zedert 14 maart 1678.
Jan George Mults gestelt tot provisioneel Capiteyn
versoek van Litsoeko, Gantenqua &ca: om eenige landeryen tot haer Suyker plantagien boven ankee in eygendom
dat als nogh is uytgestelt, maar zyn inwoylen het gebruyk van voorsz lant toegestaan
Adiga Cabraal Inlandse vrouwe passagie met Compes schepen naar Ceylon vergunt
de kerkenraat bedanckt de hooge regeringe over 't beroep van do: Flavius alhier
11 do: den Ondercoopman Reynoldus Brouwerius op zyn versoek als notaris te deser stede geadmitteert na voorgegaene examinatie van syn bequaamheyt daartoe
de fluyt de Berckmeer tot de laaste besendinghe naar Siam geschikt
en naar Arrakan wederom het Jagt Rammekens
14 do: Op de advisen van Palembangh van de invasie der Johoriten tot Jamby
Ende verstaan 't Jagt Voorhout ten eersten over Palembangh na Jamby afte senden
met ordre aen den Commissaris van leene om ons neutrael te houden en als mediateurs aentebieden

14 d°: daartoe ook drie brieffjes aan de Jambijnesen
Johoresen en macassaren te schrijven
bij Jambijs ondergangh sal men op 't beste fatsoen
Comp: logie en omslagh van daer tragten
te ligten
onder protestatie aen beijde parthijen van de
schade die de Comp: daar door aen de uijt-
staande schulden als anders sal lijden
soo de Johorsen palembangh mede mogten aen-
tasten ons daarvan advis te geven
en inmiddels de palembangers op hun versoek
en om redenen met eenige ammunitien
te adsisteren
en hun aentemanen tot het contract en om
de Engelsen aldaer niet ten handel te
admitteren
Eenige behoeften voor ons volck tot Andragiry aftesenden
en den ondercoopman Joannes Colombi als resident
in plaats van den overleden Assendelft
om sigh op de Jongst begaane moort der bantammers
als op den handel aldaer te informeeren
om dan op 't ligten of continueeren van dat
comptoir te disponeeren
de sloep de Zalm met voorn Colomby na Andra-
giry aengelegt
Brieffjes voor Crain Biffec en Crain Lingues aen de
macassaren tot Jambij ook te doen schrijven
den Luijtenant van den Beden op sijn versoeck van
Tanjongpoera te laten opkomen over den
lantwegh

Augustus

A° 1679.

14 d°. In geselschap van party Javanen --------------------- "

en sal den Sergeant Verrelt derwaarts gaan om in plaats van van den Leden t gesagh daar waer te nemen ----------------------- "

de Javanen aldaer niet dan bij noot met een igt van ons volck te adsisteeren ------------- "

15 d°. Caartje van Batavias landen en propositie over't graven der Ringsloot ingebragt --------------- "

den Coopman Jacob van Dyck in plaats van den over=leden Dyckgraeff Frans Holt, onder den Titul van gecommitteert Schepen de toesight over't graven der Ringsloot en't onderhouden der Heeren wegen &ca aenbevolen ---------------------- "

en hem voor die Extraordinarie diensten boven sijn presente tractement uijt de gemeene middelen nogh 100 gl. s maants toeteleggen ------------- "

en ook in der tijt voor gerecommandeert gehouden "

Resumptie van de resolutie van Heeren Schepenen dato 18. Maij ----------------------- "

Om een gemeene heffinge over alle erven en lande=rijen aan te stellen tot uijtvindinge der onkos=ten tot de Ringslooten &ca --------------------- "

t graven van een Ringsloot vastgestelt ---------- "

Uit voorstel van Heeren Schepenen tot heffinge over de landerijen geapprobeert ------------- "

met verdere speculatie om de overige nodige middelen uijt te vinden --------------------- "

d° van Dijck sal nae't vaststellen van't project der Ringslote sijn ordres ontfangen van't collegie van Schepenen --------------------- "

1679

18 d: die ook de heffinge en administratie der penningen, sal werden aanbevolen ....

en bij emportante voorvallen sal d'n president daar van in raade van India kennis doen ..

schepenen sullen maandelijcx 't werck en der Tingsloots reecq: van d'n van dijks opnemen ....

18 d: Anna de Visser repudium hares boedels geaccordeert

boven de schepen Griffioen en Lupert nogh 't fregat de Tyger na de besettinge voor Indermajoe afte senden ....

met 50. Zeeluijden en 20 Nederlandse en 20 Inlandse soldaten ....

om dat destrict van de Bantammers en andere rebellen te suijveren ....

sonder ons volck nogh diep uit lant te hazarderen

de schepen na Ceylon, Mallabaar, Suratta en Persia te samen tegen den 12. Septemb'r afte senden ....

om door die parade op Mallabaar soo wat ontsagh te baaren ....

de gekroonde Vreede alleen direct na Colombo voort te gaan om den Caneel ....

den Onderkoopman Thomas Staal na Arrakan te senden om bij overlijden van de resident Ginlopen als opperhooft daar te blijven of anders wederom te komen ....

versoeck en ordre te geven om 800 à 1000. lasten rijs jaarlijcx uijt Arrakan te bemagtigen

dogh bij gebreck van dat graan aldaar sal eene der 3. bodems van daar na Cormandel voortgaan,

78

Augustus

Ao. 1619.

22do. Twee en twintigh en een halve last Terwe en 24 lasten Cadjangh per de voorsightigheijt uijt Souratta gebragt te laten over boort smijten . . . . . .

de voldoeninge van den eijsch van rijs &a: voor de Caap van Ceylon te laten geschieden . . . .

En daartoe 't schip den Blauwenhulck weder te gebruijken en derwaarts afte senden . . . . . .

11000. Tonnen nogh met de Bersmeer na Siam af te steeken . . . .

daarmet dan de 100e geeijschte Ro:rs= sullen sijn voldaen . . . .

den insaam van tin in Siam maar matigh te vervolgen . . . .

Sonder eenige penningen op Intrest te ligten . . . .

Brieffens aen de Siamse koninck en oya Berquelang geapprobeert . . . .

25do. den Boeckhouder Thomas Chadborn met sijn familie nat patria verlost . . . .

28do. Missive in antwoort aen den Coninck van Palembangh aftegaen geapprobeert . . . .

Ordre tot Insaam van harpuijs na palembangh te geven . . . .

bij gebreck van dien uijt het vaderlant . . . .

Soewel 't Europees Harpuijs veel nutter en dienstiger is . . . .

29do. Request van den Coopman Joannes Bacherus, dat den fiscaal eenige actie op hem meenende te hebben, die spoedigh magh instellen ofte anders een Silentium tegens hem imponeeren . . . . .

den fiscaal te injungeeren om mettet langgeduurde proces

19 d[o]: proces van d'h[ee]r Boogaart ten spoedigsten een einde te maaken

en ook soo hij eenige actie tegen backerus meent te hebben deselve sonder uijtstel te justitueren

en eenige nader papieren daartoe benodigende in desen raade te versoeken

Janneke Gijselings revisie geaccordeert van seeker proces tegen den notaris Dijonijs van Es over schendinge van een huijs &c[a].

Op't request van Fronika Wijs, weduwe van den Opperkoopman Jacob der Werelt

Is haer haer vertreck naar't vaderlant geaccord[eert]

dog'l't verder versoech uijt regnard van doctor Grim en haar fugitive man aen de justitie gewesen

Tot vorderinge vant werck der Ringsloote sullen de Heeren speelman, durdt, Blom, outhoorn en Campbuijs de landtstreeke omtrent anchee eens gaan besigtigen

om te overleggen waarmen 't graven eerst sal dienen aan te vangen

om na gedaene rapport en genomen besluijt ten eersten werck te beginnen

31 d[o]: Schipper Jan Gravius op Cortgene gestelt in plaats van den overleden Harman Gop

Visite door de vergaderinge gedaen van de vervallen Steene Beer aen de landtzijde des Casteels

memorie derwegen door den fabrijck de leeuw en werckbasen overgelevert

Soo is verstaan in plaats van de vervalle steene beer

A° 1679. 80

Augustus

31 d°
heir, de gragt tusschen 't casteel en de stadt aen de oost Eynde met een hegt pallisaden werck toe te setten .... "

't gunt met kleene kosten voor veel jaaren sal bestendigh zijn .... "

't Jagt de Elizabeth aangelegt voor mallebaar tot den Canarasen handel soo 't nodigh zij .... "

de fluyt Opmeer nogh mede mi na Ceylon aengelegt .... "
ende mede de fluyt 't huys te bergen om over Malacca te gaan.

op de Tydinge van Bantam, dat d'Engelsen en franssen verscheyde onser onderdanen van hier gevlugt versteken en wegh voeren .... "

Is goet gevonden volgens d'ordre der Heeren meesters dierwegen schriftelyck tegen hun te laten protesteren .... "

en ook de deenen dieswegen te doen Insinueren .... "

en tot verrigtinge van dien naar Bantam te committeren d'E.S. martin, Tack en van Riebeecq met ordre t'hunner naregt .... "

en mettet schip 't lant van schouwen .... "

alles sonder eenige aanstootelyckheyt, in minnelycke maniere .... "

Den Jongen Sultan op de komste onser gecommitteerdens daervan kennisse te doen .... "

maar met hem van geen staat saaken te spreken alleen van onse goede inclinatie tot vreede met Bantam .... "

September

d: 1e
Rapport van d'E. Speelman en verdere heeren, wegen haer bevindinge boven anckee over 't graven der Ringsloot .... "

4 d[o]: waarop verstaan Zij 't graven dier Singsloot vol=
=gens 't memo gedaane voorstel van d'E. Jacob
van Dijck te laten voortgaan ....
van anckee af Zuijdwaarts op om te respondeeren
op rijswijck ....
verklaringe van de heeren kurr en outhoorn, dat zij
't selve wel voor een goet maar geen nootsaakelijck
werck aensien ....
de Compe: sullende tot een begin der onkosten van dat
werck bij provisie als ter leen uijtschieten 't
Ingekomen gelt der op memo verpagte topbane ..
Debiregen onse finale dispositie voorleden jaar nogh Zij
in staat gebleven ....
en besijden daarneven voor eerst ook insgelijcx als bij
leeninge 10=m Rds: der onbekende weesen te ligten
tot 't selve werck ....
mits voor eerst tot nader dispositie den intrest à 1/2
per Cento van die gelden sal werden gereckent ..
Uijt welche twee sommen de Singsloot resolut sal komen
bij der handt gevat werden ....
mette heffinge der gelden over de erven en landerijen en
inninge van dien ook metten eersten te laten
voortvaeren ....
en welche penningen in handen van schepenen of andere
commissarissen sullen werden gestelt
Resumptie van seeker memorie van d'E. Jacob van
Dijck over de forma van 't graven der Singsloot ..
en gestelde poincten en ordre op voorsz considerat[ie]n
5 d[o]: de fluijten Wimmenum en Geelbeer aengeleijt na japara om
Zout en hout af te haalen ....
Tot overvoer van 59. bergwerckers en 41. militairen
als nodige goederen na de westcust ....

A° 1679 82 ~~Augustus~~ ende September

5 d°. Zyn na de Westcust aangeleyt de schepen 't wapen (van
middelburgh segge) van der goes en Sabenburgh
sullende der goes nu voor afgaan
en Sabenburgh mitkorten volgen

[illegible] d°. Den soldaat Jan Willem Vrijdagh met syn vrouw na 't
patria verlost

Dito soo mede den borger Pieter Tonneman met syn vrouw

Den kranckbesoecker Jacob Tellier gestelt tot baas blickslager
op Comp:e equipagie werf met syn presente
gagie van 30 gl.

Den schipper van't Jagt de Elizabeth voor gedaene uytreyse
over fernando noronho, de caap Mauritius
Madagascar ende westcust de volle premie
toegeleyt

Seven bimanesen toegestaen met Comp:s schepen na Macassar
te gaan om van daar voort na haer lant
te rugh te keeren

6 d° Sententie des doots geapprobeert tegens Jacob van Baddega
over Sodomie

8 d° Intche Anteeng Maleytse vrouw en weduwe van Intje Djengel
Repudium haeres boedels geaccordeert

Den Chirurgyn Joannes loof met syn vrouw na de westcust
gelicentieert

Item ook de Jonge dogters Joanna en Willemina brouwers=
haven om by haer suster te woonen

Ingediende Reeckeningh van't cleen Zegel, door d' Camphuys
daarvan in 18 maanden is Ingekomen 5237 rd
en die reecq Jaarlycx na augustij te laten
geschieden

[illegible] d° Besoignes over de saaken van Ceylon

Ydo. men dat't werck op Ceylon na d'ordre der heeren meesters met 3000. blancke koppen moeten bestieren ....

Radja Singa na vermogen te caresseren en de presente rust niet ligt weder te breeken ....

en daarom 't beslaan van Chilauw ook als nogh uyt gestelt ....

de verplaatsinge van comp:s omslagh van tutucoryn na pommecayl geapprobeert ....

d'E. Willem van der Moolen voor syn devoiren in de landen en lantbouw van Gale te vereeren met een gouden penninck van 100 Rd.rs ....

de verbeteringe van de Commandeurs Van Vorsten en van der Moolen op Ceylon te doen ingaen sedert den ontfangh onser ordres des voorleden jaars aldaar ....

en soodanigh voortaen omtrent alle verbeteringen op buyten comptoiren te handelen ....

approbatien van versch.e functien op Ceylon van Willem van dam, Jan Pollio, Jacob huygens, Jan fauconier, adam slegt en Rombout van der parre ...

Jurisdictie van den dessave van Colombo ....

advancementen op Ceylon gedaen van ....

Michiel de geus tot opperkoopman 80 gl. ....

Jan Bernard de ruse Coopman van 50 tot 60. gl.s ..

Hans Boeff Capteyn tot 100 gl.s ....

Albert van Schuylenburgh coopman 60 gl.s ......

Jacob van houten Coopman 50. gl.s ....

en Doctor Paulus hermani tot 70 gl. ter maant ...

de retouren van Ceylon naar't vaderlant in gelyke portien voor amsterdam en Zeelant te verdeelen

12do.

en daaronder 4000. baalen Caneel te samen ......

alle inkomsten te laten gaen doen daar't behoort ......

Uyt weeshuys en den armen op Jaffanapatnam &a: weder apart van Comp: wegen te alimenteren ......

de fauçebre van de steene stadt van nagapatnam in plaats van Looden met een ligte steene muur toegestaen te ommantelen ......

Int reguard der limitscheydinge tusschen ceylon en Cormandel bij onse voorleden jaarse ordre te persisteren ......

En d'E. vorwer op nagapatnam nader reden van syn expressien tegen die van Cormandel te doen geven ......

en soo ook de gouverneurs van Ceylon en cormandel waerom 't comptoir porto novo tegen onse ordre aen nagapatnam overgelaten zy ......

eenige vast gereguleerde functien op colombo &a: op Ceylon voor het toekomende ......

Capteyn Aernout Stoffer van Ceylon naar Mallabaar te plaatsen ......

eenige militie van Ceylon te missen synde na malabaar afte steeken ......

om de vorsten daar weder onder devotie te brengen ......

op't point van d'ordres der heeren meesters wegens de verlossinge van d'h: gouvr: van goens de Jonge van ceylon ......

Is geresolveert de gemte hr: gouvr: van goens de Jonge met eerste occagie van Ceylon te laten herwaerts komen ......

A° 1679
Ult°.

En mits overlijden van d'h. bas transport vant Ceij=
=lons Gouvernement te laten doen aen d'h.
Commandeur Laurens pijl ...."
om 't selve onder de titul van eerste Commandeur
van Ceijlon tot nader ordre te bestieren ...."
't commandement van Jaffanapatnam in plaats
van d'h. pijl weder te doen waernemen bij
den opperkoopman Rutgart de Heijde ....
En de h. Commandeur Blommeur als 't nodigh
mogt sijn eens de visite op voorsz
Jaffanapatnam te laten doen ...."
De opperhoofden der schepen Azia en 't wapen van der
goes Heijde voor gedaene uijtreijse toegevoegt
de volle premie ...."
Request van den Curateur ad lites manuel Bornezee
om remis voor eenige persoonen over te geven
getuijgenisse wegens de nalatenschap van den
overleden schipper Jan bartelse Caut ......"
waarop verstaan sij voorsz remis te accorderen
en mits den fiscael den curateur ad lites
int beleggen dier stucken sal adsisteren "
Celitie Sijmons weduwe van den Cranckbesoeker Hend.k
Sanger, passagie nat vaderlant vergunt ...."
den Justitie borger Jan de Wassenaar uijt de kettingh
gelargeert, daar hij in amboin in gecondemneert
is ....
Besoignjes van Sumatras Westcust ....
Sooveel erts uijt de mine voor patria te ontbieden
als men kan bemagtigen ....
de pijnangse mijne inder tijt mede nader te ondersoeken.

85

A° 1679 86

September

12d° Om een berghcollegie te formeeren ....

Is nevens de berghmeesters françois Vilandre en Jacob van achterbergh ook verstaan na de westcust te laten gaan Doctor wilhelm ten Rhyne ....

provisioneel geformeert berghcollegie over de myne van 6 persoonen ....

1 d'h:r Commandeur Melchior hurt ....
2 den berghmeester françois Vilandre ....
3. den berghmeester Jacob van Agterbergh ....
4. den doctor Wilhelm ten Rhyne ....
5: den luytenant Jan de Graaff ....
6. den Luytenant Olivier de Clastenan ....

en voor de welcke ook een provisioneel reglement sal werden opgestelt ....

den Commandeur sigh als nogh niet metter woon van Padangh naar Elinco transporteeren ....

maar by syn absentie den secunde persoon in syn plaats in den berghraat committeeren ....

Anthony Tenkenbroeck uytgekomen voor bergh= =wercker mits onbequaamheyt weder tot soldaet gestelt ....

19d°: Op de klagten van den Chinees Litsoeko wegen 't rooven der Bantammers of Tangerangers in syn lant boven Anckee ....

Is goetgevonden den Luytenant Kunsel met een troep van 100. man op morgen op die schelmen uyt te senden tot de revier Ontongjava toe ....

en met eenen somtyds een ronde in onse landen om de west te laten doen ....

12 do. Op 't voordragen van d' hr van Dijck wegens gebreck van
graviers tot de Ringsloot ....
Is verstaan door Ed: hr Colonel Outhoorn uijt
de mardijkers borgeren eenige volck daertoe
te doen bestellen ....
mits genietende een beloonninge van 4 Rxter
maant ijder ....
de gravers ook voor de bantamse stroopers te prote=
geren een wagt ....
In verwagtinge men daartoe genoegsaeme vrij=
willige arbeijders sal uijtvinden ....
En van nu af een troep soldaten bij 't graven der
Ringslote te bestellen ....
verklaringe van den equipagiem.r Ka: wegen de
onbequaamheijt vant Jagtje d' Engelse Anna.
dat daarom verstaan is af te leggen en te verkopen
de buijten fortresse Ankee met 4 sodden puncten te
versterken ....
door Comple: bijsgevangene en partij soldaten ....
soodanige als met de fortresse Tijbiwongh heeft Zij
geschiet ....
de sloep de Luijpert met 30. man na Indermajoe af te
senden tot vervange van de kat ....
de bescherminge der Indermajoese landen te besorgen
de Javaanse Gouvr: Wiera loddera dient ons volck van
Rijs aldaar te voorsien ....
15. do. den borger Tipier van sclepenen Corns: Janse Dico op zijn
versoek met zijn familie nat patria
verlost ....

88

A° 1679

September

15 d°: Op 't request van den onderkoopman Isaak Papegaaij is op goede insigten verstaan hem te qualificeeren tot Coopman met 60. Guld:ns en na Ceylon te senden om employ over malacca ....

den Chinees Quedsienqua vergunt 2 persoonen met comp:e schepen na de Westcust te senden tot innninge sijner schulden mits betalende vragtgelt ......

Item den Chinees Kianio vergunt een sloep met cramerijen na Malacca te senden ....

Besoingjes over de saaken van Persia en Souratta ... mits de opkomste van d'h:r Fredrich Lambertse bent is weder tot directeur van persia geeligeert ....

den presenten Secunde Teijnier Casembroot .... en verbetert tot d'ordinarie directeurs gagie van 160. Gl:s voor 3 Jaar ....

den koopman Justus van den Heuvel weder gestelt tot Secunde persoon van persia en tot opperkoopman met 100. Gl:s ....

den onderkoopman Cornelis van Outhoorn Secunde in Gamron Coopman 65 Gl:s ....

Claas bollaart pachuijsm:r in gamron coopman 60 Gl:s ....

Gerardus beckerus resident in bassura en Constantin verdonk fiscaal en Sect:s in gamron beijde ondercooplunden met 40 Gl:s alle voor 3 Jaaren en alle Ingaande na den ontfangs onser nu aftergane ordres in persia ....

welck na desen omtrent alle advancementen der buijten comptoiren sal werden gepracticeert ....

September

A° 1659

15 d°. 't persisteren inde Contract door 't vervallen des handels langs hoe schadelycker zynde ...."

Soo sal men den directeur en raat in persia yder hun schriftelycke adviisen afvorderen of de continuatie, off afgaan van dat contract voor de Comp.e best is ...."

om dan daarop bij de heeren meesters positive te komen disponeren ...."

de Zyde in persia voortaan niet meer over te houden, maar Jaarlycx met een bodem tegen 't afgaan der retourvloot te doen herwaarts komen ...."

't Comptoir bassora als nogh aen te houden ...."

den Gamronsen Sartogh syn schenckagie na desen liever resolut te geven, als weder in nieuwe onlusten met hem te komen ...."

de verstreckingen van penningen aen de Siamse konings scheepjes in persia en elders na desen op 't beleefste te decuseren ...."

Immers niet dan aen ministers die doen blijken datse daartoe gequalificeert syn onder bondige verbandschriften ...."

Id° Besoingnes over de saaken van Souratta ...."

om datter uyt visiteren der Souratse directie niet meer te verrigten zy ...."

Is goet gevonden d'h.r directeur daniel parvé van de character van Commissaris weder te ontslaen en egter bij onse voorleden Jaarse derwaarts gegeve aparte Instructie te persisteren ...."

Insonderh.t om de Coopmans.e aen de meestbiedende af te slaen

16 d°: dog de Souratse gouv:^r en regenten niet in onsen han=
del te laten indringen om desselfs schadelijcke —
consequentie ....
al sulcx men liever niet anders commende de coopmans:^e
een heel Jaar onverkogt laten overleggen ....
Bij goede voortganck der negotie 2 à 300.^m contante
ropias van Souratta over Ceilon en Bengale te
doen bestellen ....
Sonder egter hooger intrest als ½ per cento te mogen
betalen ....
't rabbat voor courante betalinge metter tijt tragten
te mortificeeren ....
onsen eijsch uijt Souratta geheel te laten voldoen ......
d' invendibel aguilhout na persia voort tesenden ....
de houtwercken tot Comp:^s omslagh aen sualijs straat
andermaal van mallabaar na Souratta tedoen
bestellen ....
Item soo veel koper van Ceilon en mallabaar als
aldaar sal te missen sijn ....
de voijagie van den directeur pavé naar amadabatt.
aen sijn eijgen overlegh gedefereert ....
den Coopman Jan kel geadvanceert tot Secunde der
Souratse directie en oppercoopman met 80. gl:^s voor
5 Jaar ....
de reductie van't Comptoir agra geagreert ....
en daar voortaen maar een onderkoopman tot opperhooft
te plaatsen ....
preuve te nemen om den agrasen Indigo in Souratta
Inte kopen ....
nader gestelt reglement van nodige gequalificeerde die=
naren in de Souratse directie ....

16 d°. 50 op 't hooft comptoir met de gemeene soldaten ---- "
6. in amadabath ---- "
3. in brodera en brotchia ---- "
3. in agra en ---- "
2. aen Sualys strant ---- "
blyvende 't getal der Inlanderen aen de dispositie van den directeur en raat ---- "
geen passen aan de mooren of andere in Souratta na de cust mallabaar te verleenen besuijden cananoor met Insinuatie dat men hun daer sonder passen komende in arrest sal nemen ---- "
voorder salmen des verscheide omtrent de Suratse grooten uyt regaard der passen mogen disponeren ---- "
tot nader positive ordre der Heeren meesters desweegen ---- "
Requeste van den fiscaal Leeman raakende de saake van d° Boogaart en Backerus versoekende, soo'er nogh eenige nader papieren t' haren laste mogten wesen, deselve hem ter hant gestelt mogen werden ---- "
Inventaris der stucken van 't proces van d' h:r andries Bogaart ---- "
Extract uyt 't rapport van d' h:r volger van A°: 1677. aen dese hooge regeeringe raakende de S:rs oosterwijk en backerus ---- "
briefje van den fiscaal Leeman desweegen aan S:r backerus nu alhier gesz ---- "
Item antwoort briefje van den Coopman backerus daarop aen den fiscaal tot verschooninge van syn saak op de beschuldiginge van d' h:r volger ---- "
Resolutie op 't Request en de ingediende documenten van den fiscaal om hem privatelyck visie te geven van alle de secrete papieren van d' h:r Commiss:s parve ---- "

September

16do: om te sien of hij daaruijt iets nader tot last van d'Hr
boogaart en baclerus in regten sal konnen
doceeren of niet ....

Tottet afdoen van de saak van d'Hr boogaart is tot
gerustheijt der heeren meesters ook verstaan
in de raat van Justitie te committeren d'Hr
Ordinarij raat Dirck Blom ....

boven de heeren bort en Outhoorn ....

Sullende d'Hr Blom Sessie nemen over de president
en de eerste vote hebben ....

de gemelte heer Dirck Blom Insgelijcx in de raat van
Justitie gecommitteert tottet afdoen vant proces
tusschen d'Hr Jan Bitter en sijn huijsvrouw
Cornelia van Nieuwenrode ....

Twee poincten uijt de particuliere missive van den com=
=missaris Parvé 28e april uijt Suratta ....

wegens 't verschil der Intrest penningen ....

Item wegens d'onderwight op de te rugh gebragte
mocaase nagelen Ao: 1677. in Souratta ....

d'Hr aut Souratse directeur Sibrand Abbema te doen ter
hant stellen, omme sijn verantwoordinge daer
op te doen ....

16do: de scheepen voor Souratta en Persia, Mallabaar en Ceylon
alle direct na Colombo te gaan ....

ende twee Suratse en persiaanse vaarders ten eersten
na cochim en van daar na Souratta te laten
voortgaan ....

Den Ceijlonsen Hr Gouvr: van Goens de Jonge tot sijn trans=
=port herwaarts de gekroonde vreede, blauwen
hulck, off een anderen bodem te laten nemen ....

September

Ao 1679

16do. Besoingjes over de Saken van Mallabaar........"

Geen Hammers op Mallabaar of Persia meer verstreckinge, te doen dan Comps. Ingesclepen en dat ook niet als bij noot........"

geen moorse of self portugese scepen bedunden cananoor in comp: gebied te gedulden ofte admitteren........"

en die sonder passen met verboden waren onder onse magt komen in arrest te nemen......"

Sonder op eenige passen van Europeers regaard te nemen, om dat sij daertoe niet bevoegt zijn"

De france, Engelsen of andere bij verscijninge mede civiel afte wijsen, ten zij bij hooge noot of gebreck........."

Recommandatie om het gros van den insaam des pepers na Cochim en Coijlang te trecken

Ceylon doorgaans ruijm van peper van Mallabaar geprovideert te houden........"

Comps. respect ende geschillen met calicoijlan &ca. liever in der minne als met gewelt te vereffenen........"

Item de coopliedens babba en poelicarre door industrie weder tot Comps. devotie te trecken...."

alle Europese papen uijt het cochimse gebiet te houden"

maar den Ouden carmelit free Matthens daer te laten blijven tot nader ordre........"

Udo. de opperhoofden van't schip de Blauwen hulck op sijn gegeve sufficante reden van de tekort uijtgeleverde tins jongst aen de caap, daarvan geweleveert."

en over sulcke onbehoorlijcke manieren van doen na de caap advis te geven........"

93

21 do. Schipper Jan Witboom de vlagge over de 8. schepen na Ceijlon tot daertoe gedefereert .... „

22. do. den Sergeant Berckman Cornelisz met sijn familie nae patria verlost. .... „

de huijsvrouwe van den onderkoopman Pieter Nieuwenhuijs na haar man op de westcust gelicentieert ... „

Item de onderchirurgijns Joannes Jonckhals en Jan Lesiers met hun familien na voorsz westcust .... „

den borger glasblaser Jan Vrouwling versoeckt in Compes. dienst geëmployeert of anders nae vaderlant verlost te werden .... „

waarop hem sijn vertreck met sijn familie nae patria is geaccordeert, gelijck hij uijtgecomen is als onderkoopman .... „

Carel Bastiaanse van leermeester gestelt tot Inlants cranckbesoecker met 10. Rxdrs. 's maants ..... „

Item Francisco Thomas weder tot Inlants leermeester met 6 Rxdrs. 's maants .... „

doctor Louijs de Keijser in plaats van den overleden verdiere weder als doctor in Comps. hospitaal geplaatst met sijn presente gagie van 60. gls. .. „

doctor Willem ten Rhijne gaande na Sumatras westcust verbetert van 60. tot 90. gls. ter maant ... „

Sara van Bengale weduwe van Gerrit hendrics van der horst renuntiatie haeres boedels vergunt ..... „

Op de nominatie van schepenen tot een scheepen in plaats van den overleden Jaspar van hollen .... „

Is weder verkoren den opperkoopman Cornelis van derduyn .... „

dº: - En soo mede in plaats van den dº: ter Rhyne tot
Buyten Regent van't Lazarushuys: den baas
van onrust albert de Reus ....„

dº: deliberatien over de saaken van Sumatras Westcust ..„
- 't voorstel van al 't Comp:s Gout den den paglima
Radja te leveren tot 40. Rsdrs 't last te decliner:en
mettet desloggeren van't hooft comptoir, en des Com=
=mandeurs Residentie van padangh na poulo
chinco nogh voor eerst te temporiseren ....„
Latende de Commandeur alleen, soo wylen derwaarts
gaan om't werck der Gout mijne voort te=
setten ....„
ende benodighheden tot dien omslagh aldaar te besorgen„
omme daar ontrent als 't bearbeyden der mine met
den gestelden provisionelen berghraat te confe=
=reren, conform de nu beraamde provisionele
berghordre ....„
de Songij capaijangse mijne bij eerste gelegentheijt eens
mede te ondersoeken ....„
Soo veel goeden erts als mogelijck of bij gebreck van
dien party der slegte soorte herwaarts te ontbieden
tot 5000 lb:
alle de onkosten der goudmijn voortaen een aparte
Reeckeningh te geven ....„
en soo mede de erts &ca: die er uytkomt ....„
Raden verklaringe van den Commandeur en bergh=
=raden over de presente en verdere apparentien
der goutmijne te vorderen ....„

N° 1619 96

September

27 d°: De keyser van Indrapoera tot behartiginge syner saaken en peper cultura te exhorteren ...."
by ontroerten tot barros de effecten en omslagh van daar na padangh over te brengen ...."
en alleen 't vaarwater daar ontrent tegen de vreemde handelaars te bekruyssen ...."
dogh by vreedige tyden dat Comptoir aen te houden "
gelyck mede nogh de besendinge na de Eylanden van Nias en Hyaco ...."
schoon 'er geen slaven te becomen zyn, die men egter van de maleytse handelaers sal mogen kopen om hun dienstigheyt in de goutmine ...."
de Onderkooplieden pieter maanhout en Cornelis de bries mits impotentheyt hun ophomste van de westcust toegestaen ...."
Item geapprobeert Reynier Ruys tot administrateur
Pieter nieuwenhuys tot fiscaal ...."
En Joannes Staal Guarnisoen boeckhouder en Sabandar op padangh ...."
den Commandeur Melchior Hurdt verbetert van 180. tot 150. gl. ter maant ...."
Item nogh Hans Jock. van funen van Sergeant tot vaendrich met 40. gl. 's Jaar alle op de westcust ...."
de fluyt de Hasenbergh nogh mede om hout en Zout na Japara af te senden ...."
Recommandatie derwaarts te doen, tot de procura van hout en 't maken van chialoupen ...."
Ordre na Tanjongpoura te geven, om den regent Wiera Saba tot nader ordre in verseekeringh te houden "

A° 1679

September

17 d°. de Romp van't Jaghje de Engelse Anna verkoght voor 50. Rd[s]

October

d°. d'opperhoofden van't schip de Hollandsche Thuyn voor gedaene uijtreyse toegelegt 6/m Premie ......

den borger Hendrick Pepinxter toegestaen den boedel van de weduwe van Eben Janse onder benefitie van Inventaris te mogen aenvaerd[en].

Dorothea Sleght licentie naar't patria vergunt vragt vrij ......

de getrouwde luyden die met vaderlantsche schult beswaert en behoeftigh sijn, niet meer als 1/m Jaarlijcx van hun gagie te laten Inhouden ......

Op't versoeck van den adsistent Daniel Kock sijn tot revisuers in sijn toegestaene revisie genomineert, d'H[ee]r[en] Bort, Caesar, van den Bolch en de Gheyn ......

Placcaat op't versoeck van den Curateur ad lites gemaneert dat de pretendenten op eenige middelen van overleden Comp[agnie]s dienaren, sigh alhier binnen seekeren tijt sullen moeten openbaren ......

de begonnen Ringsloot in plaats van 4. maar 3. roeden wijt te laten graven: om dat sulcx wel 1/3 minder sal kosten ......

Nademaal Heeren Schepenen schijnen te declineren de sorge over het graven der ringslote L[ett]re ..

Is goet gevonden haer derwegen een nader cathegorise antwoorde te doen afvorderen ..

October

3 do: ... off zy de besorginge der Rtingsloote Ra: willen op haer nemen of niet ...."

De gehuurde fluyt de Romeyn tegens den 10. deser voor af naar 't patria te laten voortgaan over de caap voor de Camer amsterdam ...."

Een premie van drie Rds gestelt op yder hooft der Roovers en bantamse moordenaars, die hier in onse landen werden geattrappeert ...."

5. do: Requeste van den fiscaal Zeeman om copie off extract secrete missive van d'h: Commissaris parve uyt Sumatra raakende d'hr Boogaard ...."

Consideratien om hem die papieren te geven of niet om de twyffelagtigheyt; offze in regten aennemelyck syn off niet ...."

En resolutie om die papieren eerst te stellen in handen van d'hr president des raats van Justitie d'hr borr om de leden van dien raad hun advis deswegen te hooren; ofse in regten tegen d'hr boogaart yets souden konnen opereren of niet ...."

x om daar op dan verder te disponeren ...."

te meer de raat van justitie in die saak nu ook met 3. ordinary raden van india is versterckt ....

d'hr: Sybrand Abbema als Admirael der Retourvloote genomineert te gaan op 't schip 't lant van Schouwen ....

nadien de Camer Zeelant nu de vlagge moet hebben "

En de stilstaande gagie en qualiteyt van gemte hr abbema weder te laten ingaan als hy als admiraal der vloote wert voorgestelt

Om de outwoersten pr Amboina en Ternaten, vroege besendinge dit Jaar derwaarts te doen ...."

En voor eerst na ternaten aengelegt 't Jaght Roemerswaale ...."

3 d°. de fluyt Aerdenburgh geprojecteert te gaen over Malacca na Bengale .... "
nevens 't huys te bergen voor Ceylon .... "
Ingediende resolutie van schepenen wegen haer intentie over de besorginge van 't graven der Ringslote,
daar bij zij persisteren om die saak te declineren .... "
En waarop verstaan zij onse qualificatie derwegen 15en aug.ty op haer gepasseert in weder intetrecken .... "
en dat werck aan andere personen aen te bevelen .... "
met deliberatie om de 2. vermeerderde leden in sche=penbanck uyt dien hoofde nadesen weder inte=trecken of niet .... "
den Macassaarsen luytenant Dain Matara met sijn Compe: andermaal na Indermajoe bij onse besettinge af te senden tot versterckinge .... "
den verdreven Pangeran Samadangh al sigh voor eerst op Indermajoe blijven ophouden .... "
8 d°. Alle den voorraat van noten muscaten, en rompen aldier met de retour vloot naar 't vaderlant te senden .... "
Except alleen 15000 lb. rompen voor Cormandel over te houden .... "
9 d°. Rapport van d' Hr. Bort uyt de raat van justitie wegens de lecture der particuliere geschriften van d' Hr. Commissaris Daniel Sarbé .... "
die bij gemte raat eenparigh tot de saake van 't proces van de Hr. Boogaart onnodigh en ondienstigh geoor=deelt sijn te wesen .... "
11 d°. de brieff en gesanten van den pangeran Pougar of Sousouhou=nangh Ingalaga uyt de Mattaram gekomen inte halen met 5 Canonscheuten &a .... "
13 d°. den oppercoopman Dirck de Jonge met sijn familie licentie nat vaderlant

vaderlant te gaen vergunt .... „

Item oock Jacobus Pavilioen vragt vry .... „

Consideratien over de eerste besendinge na't vaderlant .... „

't Schip Schielant nogh mede na't vaderlant aengeleijt .... „

Verdeelinge der 6. Retourschepen voor d'eerste besendinghe .... „

Sloterdijck? en Tidoor voor Zeelant .... „

Europa en St. andries voor amsterdam .... „

Schieldut? voor delff en Rotterdam .... „

en Ternaten voor hoorn en Enckhuijsen .... „

den fiscaal tot Malacca Abraham Borgers op sijn versoeck

verlost om te repatrieeren .... „

en wederom daartoe verkoren den onderkoopman

Anthonij de vogel en verbetert tot coopman met

50 gl. .... „

of bij andere functie tot 60. gl. .... „

de volckeren van Kanningh en Rombouw des mogelijck

vrede te doen maken .... „

Nominatie van schepenen tot een Weesmeester en een Commissaris

van houwelijxe en cleene saaken .... „

den Coopman Roeloff Witwout verkooren tot weesmeester

en Robbert Lindsay tot Commissaris van houwelijxe

saaken .... „

Nominatie ook van Wijkmeesteren .... „

en verkiesinge van 16 nieuwe wijckmeesteren, soo

binnen als buijten dese stadt .... „

Reeckeningh der middelen van't Lazarus huijs door dr. ten

Rhijne aen schepenen gedaen .... „

deliberatie wie men 't werck der Ringsloote in plaats van

heeren schepenen sal aenbevolen .... „

En verstaan daartoe een apart collegie van Compes =

dienaren en borgeren op te regten .... „

13 do. en tot president van 't selve geëligeert d'h ordinaris raat Dirck Blom

Item tot verdere leden van dien d'hn Jacob van Dijck Pieter van Leeuwen, Jan Wijnasse en Jan Lambertse Radder

en wijders gemte collegie geintituleert mette naam van president en Heemraden van Batavias ommelanden

Sonder als nogh met verdere Jurisdictie dan 't besorgen der Ringsloote

16. do. de Boutonse gecome gesanten na vorige gewoonte te doen inhaalen

drie Spaanse papen en 21 van hun gevolgh uijt Ternaten herwaarts gesonden te laten aen lant halen en voor eerst int Casteel op de punct de Robijn te logieren

Seekere Bantamse paap mede uijt Ternaten herwaarts gesonden op een der schepen in stilheijt verseekert te houden

alle tot nader dispositie

t Jagt de Sampson mede naar Ternaten aengelegt

17. do. 't proces van d'hr Boogaard bij de raat van Justitie afgedaen sijnde

Soo dient gemte hr Boogaard in seeker requeest met versoeck om verdere dispositie als int over sijn persoon

waarop verstaan Zij gemte hr Bogaard conform de ordre der heeren meesters met sijn familie pr d'aenstaande retourvloot na 't patria te laten gaan in sijn qualiteijt en met de tweede vlagge over de vloot

A° 1679 102

October

17 d°. den Koopman Joannes Bacherus op sijn versoeck mede
naar 't vaderlant verlost ...."

dewijl hij in regten niet aansprekelijck bevonden zij
op de beschuldigingen van d'h^r volger ...."

den Opperkoopman Abraham Jongelingh met sijn familie
en vrouws suster na 't vaderlant geliçentieert

als sijnde weets bevorens den onderkoopman Willem
Luçifer weder in sijn bedieninge gestelt ...."

de weduwe van Catharina hoffers mede toegestaan na 't vaderl^t
te vertrecken met haar dogter vragt vrij ....."

Resolutie om de borgervaart naa Amboina en banda met
sloepen van 30. lasten groot en daarboven
als nogh toe te staan om diverse redenen ......"

onder restrictie van in de herwaarts reijse geen plaatsen
altoos te mogen aendoen. ...."

Immers tot dat wij over dit noodsaakelijck point
met de nader ordre der heeren meesters sullen
wesen gedient ...."

de fluijt Goijlant na Indermajoes besettingh te senden met 50.
nederlandsche soldaten en den luijtenant Jan
kunsch om de geruchte Invasie der bantammers
aldaar ...."

en den luijtenant Fredrick Pols voor een sprongh toghje
van daar herwaarts geliçentieert ...."

de fluijten Aerdenburgh en 't huijs te bergen tegen 25. deser
na Malacca voort te senden ...."

18 d°. verbeteringen op Indermajoe gedaen ...."
Jan Mulder absolut schipper met 50. gl^s ...."
Samuel van heer vaandrigh met 40. gl^s ...."
Willem de Zeeuw Sergeant 20. gl^s ...."
Claas arentse onderstierman met 23. gl^s ...."

1e d°: Int district van Cheribon als nogh niemant aentetasten
maar wel alle roovers bewesten Indermajoe
Anga Sonda tot Intchiassem bij noor wel met 15 à 20.
man dogh sonder perrijckel te mogen adsisteren
ontfange Antwoort op't protest aen d' Engelse agent Parcker
tot bantam gedaen ...."
sijnde verciert met veel valsche vercierde praetexten
In copie aan onse Resident tot Bantam te senden
om sijn antwoort daarop te hebben ....
En dan te overleggen of men daarop weder sal
antwoorden of niet ...."
Besoignes over de saaken van Malacca ....
die van Naningh en Rombouw den vreede absolut
te vergunnen ....
onder seekere goede conditien ...."
mogende de Rombouwers wel als te vooren onderdanen
van Johor blijven ....
als sij ook te gelijck maar goede Comp:s bontgenooten sijn
de geltbreuke van 80 à 90. Rds hun op te leggen ...."
salmen bij aanstootelijckheijt wel ten deele of geheel
mogen nitgeven ....
als se in plaats van dien 50 à 60. slaven wilden opbrenge
om die vreede niet te laten steeken, soewel alles op
onse approbatie ....
om de Engelsen en die met haere passen vaaren de
vaart op Queda niet alleen overtegeven ....
de Malayse ingesetenen mede de vaart derwaarts
toetestaen ....
en soo ook na andragings derwijl Comp:s Logie daar nu
sij geligt ....
tot nader ordre ....

Ao 1679. 104

October

20.e Requesт van den fiscael Gualter Zeman wegens eenige Inditien van beschuldigingen tegens den schipper Jan Wittebol ...."

waarop verstaan Zy hem voor eerst van't Jagt Soemersdijcke te ligten en op een anderen bodem te stellen ...."

den ondercoopman Joannes van der heyden met sijn vrouw en familie na't patria verlost ...."

Item den onderstierman Jan Jacobsz van dort met sijn vrouw ...."

de pagter der tolpagter Domingo Rosairo op sijn versoeck om aflsagh afgewesen ...."

een hem voor 4 plaatsen, die de Compe een wijle heeft in beset gehad jets wennighs goet te doen ...."

den pagter der kooren moolen Pieter Bruijnzeels op sijn Requeste voor de maanden februarij en maart muis gebreck van tarwe doenmaals 494 Rs. aflsagh verleent ...."

Over 340. stucken ondienstigh Canon alhier aen de handt volgens notitie ...."

Is verstaan aen de heeren meesters te schrijven hoedanigh men daar mede sal handelen ...."

dispositie over de schepen uit Japan als van hier van Malacca na de indische quartieren te gaan ...."

de fluijt Aerdenburgh voor Bengale ....

't huijs te Spijck, Cronenburgh en 't huys te bergen voor Cormandel, en 't laaste van daar naar Ceilon "

de beturve over Ceilon en Mallabaar na Souratta en persia ....

om des nodigh tot den afvoer der Lyde te dienen ...."

20 do. verdeelingh van't verpagte koper uijt Japan als voor deese keer: 7000 kisten voor Batavia, 12000. kisten voor Cormandel, 4000. voor Souratta en 1000. voor Bengale ....

Bij minder ontfangh uijt Japan sal cormandels portie wat werden besnoeijt, dogh niet tot min als 7000. kisten ....

al't gout uijt Japan en van hier voor Cormandel geprojecteert; except alleen 100 m gls: in Couranten voor nagapatam en tutucorijn ....

van de malaxe thin 100. à 150. m tb alleen na persia te ordonneren ....

en de west gewaarts ....

Besoingjes van Souratta ....

't scheepje van Albertus La Croix sijn pas overtreeden hebbende; elders onder Comp: gebiet komende sal self in Suratta met arrest te becommeren; tot nader ordre ....

licentie egter om hem onder verbantschrift weder nevens andere passen te mogen verleenen als men't niet voorbij kan, en sij hun anders van d'Engelsen souden dienen ....

De gearresteerde 10 m Rs. van den Coopman Matthias Bondee. Ao: 1672 in souratta te ontslaan en aan dessels schoonsoon te laten goetdoen ....

gelijck bevorens aen de weduwen van d'e Shirart en waghtendonck is geschiet ....

nuts de penningen tot vertreck van die man uijt souratta bij de compe: daar op intrest sullen blijven voortlopen ....

A° 1679 106

October

20 d°. Deliberatie om de Souratse goederen voor 't patria Jaarlijx over Ceylon na 't patria tijdigh te bestellen .... "

en na Ceylon en Souratta te ordonneren daar van eens preuve ter gelegener tijt te nemen ... "

alle de mallabaarse Contracten van daer in copie na Souratta te senden tot naregt voor den directeur int afwijsen der passen derwaarts "

Besoingjes van Bengalen en Cormandel .... ,

113.e gl. in silver met aardenburgh van hier na bengale te bestellen .... ,

Item van Ceylon ook 100.e gl. in stede van de coubans voor nagapatnam &ca. derwaarts te ordonneren .... "

de voldoeninge van onsen eysch eut maaken van lont na bengale te recommanderen .... ,

de vermeerde Inlandse dienaren op Cormandel boven 't geordonneerde getal voor eerst soo aen te sien .... "

Provisien bij de raats persoonen en andere te mogen genieten mits betalende .... ,

de secunde op palleacatta moet de negotie boeken selve houden of doen houden .... "

sonder daartoe een separate bedieningh aen te stellen

onse versoeken aen 't golcondase hof levendigh te houden .... "

tot porto novo een residentie van weijnigh omslagh aen te houden tot vertier der coopmantz .... "

de gouverneur van Ceylon en Cormandel reden te doen geven waarom porto novo tegen onse nader ordre aen nagapatnam overgegeven zy .. "

20 d.o En de limietscheydinge met de rivier Colderon
niet agtervolgt .... "
d.e me Nathanael de pape op sijn versoeck van
Cormandel verlost .... "
Ende d.em Bernardus Coop à groen in sijn plaats
weder van Malacca na palleacatta beroepe,
den winckelier deses Casteels Jan de Coninck op sijn
versoeck uits impotentie van sijn dienst
bij provisie gelargeert .... "
en den onderkoopman hendrick Kansius weder
bij provisie in sijn plaats gestelt .... "
23 d.o 't Jagt Voorhout nogh mede aengeleyt naar Ternaten
en de schepen derwaarts soo haest doenlijck te
laten voortgaan .... "
den Gouverneur van Ceilon te qualificeren om
bij benodigtheyt eenigh koper en tin uijt
de suratse en persiaanse Cargasoenen te
mogen ligten .... "
vid.o den predicant Alexander Carpius met sijn familie
naar 't patria verlost .... "
Item Geertruyd mina van doorn .... "
En soo mede den borger doctor Joannes otto Helwig
vragt vrij uits als doctor in de vloots dienst
doende .... "
den Secretaris van weesmeesteren Cornelis Mol
op sijn versoeck outslagen van het stadts
venduemeesterschap .... "
drie amboinse burgers met hun scheepjes beneden de 30. last
hier gekomen voor ditmaal weder na huijs gelarg.rt =

vijd.o onder restrictie van met sulcke vaartuijgen niet
weder hier te komen ...."

'twelck ook aan de Gouvrs. sal werden verboden
geen passen daartoe te geven aan vaartuijgen
onder de 30 last ...."

den Batavias borger Abram van der Lulle gelicentieert
met sijn sloep van 30. lasten over Java
en timor na bouton, ambon en Banda ...."
mits direct weder herwaarts keerende ...."

Op't versoeck van de vrouw van den maleijer Intche
Lakang ...."

Is verstaan 2. harer ongehoorsame soonen abdul
en boero in de kettingh te slaan en in bannis=
=sement na de caap te senden ...."

'tschip Azia in plaats van ternaten totte eerste besen=
=dinge na't Patria voor Hoorn en Enckhuijsen
aengelegt ...."

twee Rapporten van de Equipagiemrs. &a. van de bequaam=
=heijt van't schip Azia ende andere 4 aengeleijde
retour bodems tot de vaderlandse reijse ....."

de brieven van de Coningen van Palembangh en
Jambij als de Lapamana van johor alle
te gelijck te laten inhalen met 9 Canons
=schooten ...."

den Opperkoopman dirck de Jonge gedefereert de derde
vlagge als schout bij nagt der retourvloot
op't schip Schielant van delft ...."

31 d.o Concept missive in antwoort aan de pangiran Pougar
in de Mattaram aftegaan geapprobeert ...."

A° 1679

October

31. d°: De heeren Dirck Blom en Joan: Camphuys tot commissarissen der verlossinge gecommitteert en de placcaten daartoe na gewoonte te doen publiceeren ....

den Borger Bartholomeus van Doornyck cipier van schepenen, en in plaats van Cornelis Dico

't Collegie van Heemraden te authoriseeren tot het vereffenen der reecq: van't gedaene graven bij den overleden dijckgraeff Hans Helt .....

en verders ook omtrent het werck der Ring=slote als anders ....

1.

November

2. d°: de fluijt IJsselsteijn weder aengelegt nade Palembangh om peper ....

11000. realen van agten daarmede derwaarts afte steken ....

d'invendibele doeken te rugge van Palembangh herwaarts te doen komen ....

om datmen voor eerst tot Jambij nogh geen Capitalen weder sal derven vertrouwen

Is verstaan de gewese Jambijse residenten van Palembangh te doen herwaarts komen .....

8. d°: den fiscaal van India Gualter Zeeman d'ordinarie gagie van 80 Gl.s toegelegt Zed.t 27 July 1677

den borger Frans Jurgen dresser na't patria gelicentieert voor de kost en sijn vrouws hier latende

?. d° Joannes de wilde stadts vendumeester in plaats van Cornelis mol ....

110

Ao 1679. November

7 do. mits borgh stellende voor 3000. Rds bij leeven schepen aen te teekenen .... "

Jan de lier basaar wagter der cleden passer .... "

bedendagh voor de Retourvloote te doen houden tegen den 15. deser "

Schipper Theunis Gijsbertsz met het schip Schielant te repateeren

en Hans verpluijt weder op 't Eijlant Mauritius te gaan "

de 4. groore retourschepen te bemannen met 120. gesonde koppen en Schielant 110. .... "

besijden nder nogh 25 impotenten .... "

de gedunde St. Andries ook met een getal van 8 à 10 man te versterken .... "

Besoingies over de emportante saaken van Ternaten .... "

en om een aensienlijck minister als superintendent of anders derwaarts te committeren .... "

om door dat ontsagh het werck aldaar te faciliteren en te beter te herstellen .... "

en is voor eerst vastgestelt mette 6. aengelegde schepen derwaarts af te steeken 250. nederlanders en 50. Inlandse militairen .... "

En dewijl voor eerst niemant van de hooge vergaderinge daar toe kan werden gemist .... "

soo is voor af goetgevonden ter adsistentie van den gouverneur padbrugge na Ternaten te committeren

d. Isaacq St. martin, Jacob lobs, martinus Caesar gelmer vosburgh, Cornelis van der duijn, en Jacobus de Cleijn .... "

Conform het nader besluijt over hunne verrigtinge te nemen .... "

bij verde omtrent d. lobs en vosburgh ouvernindert "

de onafgedaene proceßen en saaken van Mallabaar "

de chialoupen Orangie, Zalm en Jatijboom aengeleijt naar Java oostcust .... "

A° 1679 November

9 d°. Om met eenen ook pangiran Pougar gesanten tot Samarangh na huijs te convoijeeren ....

d°. d'E. Commandeur Isaacq de St. Martin geeligeert tot serg.t majoor van Batavia jn plaats van den overleden E. Poleman ....

en hem op morgen daartoe alhier te laten voorstellen

gem.te E. Saint Martin voor af na Ternaten te dimitteeren metter Jagh de Sampson en 140. militairen ....

onder de luytenant Jan Heyffelbergh en Joannes Oliviers ende vaandrigs Pieter van Hoorn de Jonge en Benjamin Diville ....

op tegens alle onverwagte toevallen daer bij de handt te sijn ....

d'E. Saint Martin als Majoor van Batavia d'eerste in rangh der 6 gecommitteerde naar Ternaten ....

een praadrijs voor af na ternaten te senden ....

en een preallabele aparte Instructie voor d'E. d'. St. Martin

tot datmen na desen over dat capitale werck nader sal resolveeren ....

10 d°. Om de stoutheijt der Bantamse Rovers over 't aflopen van Comp.es hoecker de swaartvisch aen 't Eylant Rotterdam

Is verstaan 't Eylant Purmerent uijt opmaken van 't Lazarus huijs aldaer met 20 Soldaten te versterchen ....

En ook 't schip Gouda tot securiteijt voor eenigen tijt daar bij te leggen ....

Antwoort of berigtschrift van de heer Abbema op de 2 poincten uijt de particuliere missive van d'E. Commiss.s aan hem ter hant gestelt wegen 't verschil der jntrest

penningen

112

Ao 1679. November

10do. penningen en de te kort gekome nagelen in Souratta.
dat verstaan is soodanigh aentenemen en 't een en 't
ander daar bij te laten ....
11 do. Jan Berrelt hooft van de post tot Tanjongpoura vaandrigh
met veertigh guldens drie Jaar ....
de retourvloot op te houden tot den 15 à 20. deser om de
verwagte cust en andere schepen ....
daarnase anders tot ulto. deser aant prinçen Eylant
sullen wagten ....
In de toenemende strooperijen der Bantamse Zeerovers
hier om heen en om de oost ....
Is verstaan tot beveyliinge van dien en versterkinge
van d' onse na Indermayoe te senden de sloepen
Orangie boom, Granaat appel, en Valcoen .....
met 30. militairen en den vaandrigh Benjamin
van der meer ....
In ordre aen den Capteyn Jochum om bij overval
der Bantammers en 't afsnyden der revier &a.
bij noor tijdigh uyt de pagger op de schepen te mogen
retireren ....
dogh niet als bij gevaar ....
en bij sulcq toeval onse trouwe javanen aldaer mede
te nemen en herwaarts of elders te salveeren ....
tot men gelegentheyt krijgt met de slevibouders en
daar alom met meer vigeur te ageeren ......
Bevindinge aen onwist van de onbequaamheyt vant
Jagt Terra ....
dat daarom verstaan hij afteleggen en te verkopen
de fluyt de Geele Beer nogh na Sumatras Westcust aengeleyt
met sijn 225. Lasten Zout ....

11 do. d'r Jan de Bitter volgens d'expresse ordre der heeren meesters desen jaare te doen repatrieeren buyten functie ...."

Concept brieven door d'r Speelman voortgebragt na Javas oostcust, aen d'r Couper aen den Sousouhounangh, aen pangiran Pougar in de mattaram, aen d'r Bartelsz tot Japara, aen den pangiran Sampan en aen de residenten op Tegaal alle naar resumptie geapprobeert ...."

d'r Commandeur Couper int oppergesagh op Javas oostcust geconfirmeert ...."

Om de vrindtschap en goede intentie van den pangeran Pougar ende Mattarammers aen te queeken"

Is verstaan den Capteijn Sloot in geselschap der gesanten sigh eens persoonlijck sal derwaarts begeven ...."

ommehem meer en meer van onse goede intentie en tot onderwerpinge onder sijn broeders Ka: te induceeren ...."

de fluijt Wimmenum aengeleijt na Timor over Javas oostcust met ook partij behoeften voor den kreijn ...."

den Sergeant Gerrit Swart met sijn vrouw en familie met de retourvloot te repatrieeren ...."

14 do. Geschrifte door sijn Ed: wegen sijn Soon Volckert van Goens in raade overgegeven ....

welck geschrift en 't daarbij gedane alternatipe voorstel is afgewesen ...."

En gearresteert dat gem: le d: volckert van Goens met sijn familie, soodanigh als hij uijtgecomen sal moeten repatrieeren

November

14d.o 't gebesoingneerde van den 3 october en verleden jaare over gem.te volkert van Golus doenmaals uijt de resolutien gebleven wegens sijn over-blijven buijten functie ....

Is als nu nader verstaan te doen staan grijpen en ook die gehouden notulen in desen te insereeren

16d.o Ingediend request van den opperkoopman Marten Roos om relief tot het bijleggen eeniger nader stucken in faveur van sijn proces alhier af te doen.

En advis derwegen van twee leden uijtte raad van Justitie die de stucken hebben geresumeert waarop gem.te Roos sijn versoek van relief is geaccordeert ....

En sijn saak en proces de raad van Justitie aenbevolen ....

17d.o 136 packen deckens en 100 packen guinees nogh mede inde Retourschepen bij gebreck van andere goederen af te scheepen ....

't Scheydmaal der retourvloot te houden op 20.e deser ....

den Inlants luijtenant Aly en sijn vaandrigh Boy totto over hun opkomen van Tanjongpoera buijten ordre, met 4 maanden gagie voor ditmaal gepardonneert ....

en hun met nogh 20 a 25 man weder derwaarts te senden tot versterckinge onser post ....

19d.o Schipper Reijnier de Groot mettet schip Azia weder te repatrieeren ....

de opgestelde memorie van den Commissaris Jan van Leene wegen d'oude Jambijse schulden die d' G.r Boogaard raaken ....

19 d°. aen d' E. Boggaart ter hant stellen om syn verantwoordinge op te doen en dan op te disponeeren

21 d°. de heeren Hurdt en Blom gecommitteert tot het opnemen van de uytgediepte gragt deses casteels aen de landtzyde nevens den fabricq en luitenant van Ingen

d'E. Sybrant Abbema op morgen als admirael der retourvloote voor te stellen

de Retourvloot in de straat Sunda eenige bengaalse cust of ceylonse schepen ontmoetende, sullen daer met hun overige ruymte met de dienstigste goederen vullen

Inde dochten S'a voor den Caneel gepreffereert off by manquement van dien partye peper van de westcust en alder nyt erts dier mogt zyn

't verwagte Caneelschip van Ceylon met alle of partye derselve in plaats van na de caap uyt de straat te laten hier komen

Sullende tot die overscheepinge nevens den water fiscaal ook een der oppercoopluyden van 't casteel en eenige gecommitteerde na de straat mede gaan

en met een memorie ter naerregt werden gemunieert

de vloot sal niet langer wagten als tot dat onse generale papieren daer sullen aen boort komen

Op de tydinge van Carwangh dat de Bantamse rovers onse onderdanen aldaer hebben opontboden om tegen onse post op Indermayo te oorlogen

A° 1679 116

November

21 d°: Ik verstaan hun te antwoorden, daar van niet te kunsteren maar hun gewelt te wederstaen .... ,

off bij onvermogen sigh onder onse post op tanjong poera te verseekeren .... ,

daar ons volck hun desen tijt niet buyten mogen begeven .... ,,

alle Inlandse rovers daar gevonden werdende door te slaan .... ,

Om de struijkroverijen der Bantamse schelmen in onse landen boven Ancke &c.a te weeren .... ,,

Ik verstaan dain Toudjou eenigh volck van bissee, item Trainlingues, dain Malewuwa en partij onser bougis in verdeelde troupen te armeren en daartegen uijt te senden .... ,,

om alle schelmen die se vinden en hun verweeren door te slaan .... ,,

alles bij forme van defentie, om dat wij door hun offentien daartoe werden gedwongen .... ,

en op onse klagten geen gehoor krijgen, en de jonge Coninck 't rovijeren dier rovers selve heeft versogt .... ,,

volgens nader memorie daarvan op te stellen ... ,,

eenige fugative slaven met dain Toudjou van bantam gekomen .... ,,

sijn verstaan om redenen als Inlandse soldaten aen te nemen en daaruijt hun meesters te betalen .... ,,

gelijck voorleden jaar omtrent het volck van Goedoegoedoe &c.a is gepractiseert .... ,

om daer 't weglopen &c.a te diverteren .... ,,

21 dº Anthony Paulussen als vaandrigh aangestelt over de 50. Inlandse Soldaaten naar Ternaten neven 2 Sergeanten en 4 Corporaels .... "

Requeste van d'Hr Sybrant Abbema op 17 deser Ingedient om te weten, of'er ook yets bewesen t'synen laste zy, of mogt wesen; en om syn afgesz gagie en emolumenten goet gedaen te hebben .... "

daar op by meerder stemmen verstaan hy te persisteren by de resolutien, 10 april, en 5 October over syn genomen .... "

d'Hr Boogaard op de memorie van Van Leene wegen d'Oude Samkyse Schulden als nogh syn verantwoordingh te laten doen .... "

En tot verseeckeringh van de Comp: Inmiddelen 20 Rds van syn Capitaal by de Comp: aan te houden tot nader finale dispositie over die saake .... "

23 dº t'Schip Mauritius Eylant met d' Fiscaal naar de Straat Sunda te gaan .... "

Item t Jaghje de perel tot een waterschip .... "

En t'schip t Wapen van Middelburg om de papieren na te brengen .... "

December

2 dº den Bantamsen paap Hasie Sahalim uyt Ternaten opgesonden nogh mette retourvloot na de Caap te senden ....

Crain Panaraga met syn bijhebbend volck van Surabaya gecomen aen lant te plaatsen ....

2 dº de huyr van't Jaghje Corea verhoogt voor 100 Rds ....

t'volck met Dain Toedjoe van Bantam gecomen in dienst te nemen met 2 Rds: 's maants yder ....

5 dº Resumptie en approbatie van den Generalen Eysch uyt het vaderlant voor India tegens den Jaare 1681.

Ao 1679. 118

December

8 do. de Chialoupen Oranjeboom en Granaatappel tot geleyde van 2
vaartuygen na Tanjongpoura ....
met ordre alle rovers en oorlogs vaartuygen bij ontmoe-
tinge aan te tasten ....
Recommandatie tot goede opsigt aen onse post aldaar ....

10 do. Den gevlugten en uyt Siam opgesonde gewese ondercoopman
Willem van Beakeren bij provisie in gyselinge te doen
nemen ....
en naderhant zijn saake te examineeren ....
twee andere uyt Siam gesonde Europianen van de
deenen op Cormandel gevlugt mede in gyselinge
te nemen ....

11 do. al den thin per Sparendam uyt Siam ontfangen en nogh te
verwagten met de laaste schepen na Patria te
remitteren ....

13 do. Siams schryven en quade geruchten alhier in de stadt van
quade handelinge van't gewesen opperhooft den
opperkoopman Dirck de Jonge in Siam ....
als het berigt dat denselven op syn vertreck een somma
van 18150 Rds op wissel aan de Comp: soude hebben
gestelt, soo op eygen als vreemde namen ....
't welck suspect en om die reden reets aan de heeren meesters
't inhouden van zyn gagie versogt zy
en wert nu nogh nader verstaan gemelte de Jonge aan
de Caap van de retourvloot te doen aan lant gaan
tot nader ondersoeck van saaken en ordre van hier ....
sullende hem bovendien door d'hr Abbema ook syne
wisselbrieven tot 18150 Rds werden afgevordert en
metten eerst weder herwaarts ontboden ....
tot nader bevindinge van die suspecte saake.
de heeren meesters daarvan ook nogh na advys te geven ....

13 d. Ob. Bort, huijst, en outhoorn conformeeren sigh niet verder alt tot 't aanhouden der wissels sonder 't ophouden van sijn persoon aan de caap ....

19 d. van Toedjou omtrent ontongjava met de Bantammers in actie geweest zijnde, en een pagger willende opwerpen

met de Macassaren van daar eens weder op te roepen,

als alleen tot nogh onse Jurisdictie door rondes en visites tragtende te verligen ....

sonder elders post te vatten om de openbare rupturen met Bantam nogh te mijden ....

16 d. de schepen Ternaten en 't huijs te merre totte laaste besendinghe na 't vaderlant aangeleijt voor Amsterdam en Zeelant ....

met al den Caneel die men hier sal aan de hant hebben

de fluijt Wimmenum aangelegt naar Timor ....

20 soldaten derwaarts aftesteken ....

bij wanladinge van sandelhout &ca sal wimmenum over Chma retourneeren ....

den oorlogh met de Amarassiers alleen door de bontgenooten te laeten voeren ....

en hun niet als met eenige ammonitien &ca te adsisteeren.

om dat de saaken tot wat anders in dat cleen belangh nu niet gestelt sijn ....

4 versoeck der Coepanse Coningen om na batavia te komen als nogh beleefr te excuseren ....

en een briefje aan hun als mede Chili van Solor met een geschenckje te senden ....

ternatanen bij wederkomste elder omtrent timor afte wijsen

vijff personen op timor verbetert, als Gillis bommer, Hend. Teijlingh, Salamon claasse du bois, Jac. Corput en Paul van Coepan.

A° 1679 120

December

16 d°. Aangelende schepen naar de oosterprovintien boven de 3 voorafna ternaten
de Zijp en 't w°: van Middelburgh nogh naar Ternaten
Courerre ende voorsigtigheyt na Amboina
'tw van der Goes en Noordwyck naar Banda
en Delfshaven na Macassar en voort Ambon en Banda
Besoignes over de saaken van Ternaten
d'E. Lobs, van der Duyn, en de Gheyn derwaarts te laten voortgaan
dewijl d'E. Caesar door en bij d'E. vosburgh die Commissie geexcuseert zij
160 Nederlandse en 50. Inlandse militairen nu met voorbout en toemerbivale nogh te laten medegaen
officieren daarover gestelt Willem de Ruyter, augustijn Molijn Luytenants en David Tellier en Jan Raph vaandrigs
nogh 150. Soldaten Nederlandse te laten volgen
en alsoo een Comp^e^: uit gedeel van 450. blancke coppen voor de oosterprovintien aftesteken
om na gedaen werck in ternaten te verdeelen
200 voor ternaten 150. voor ambon en 100 voor banda
d'Inlanders bij gelegentheijt weder te laten derwaarts komen
de 4 gecommitteerde Saint Martin, Lobs, van der Duyn en vosburgh, sullen met de Gouv^r^: Padbrugge 't samen de herstellinge der saaken in Ternaten bevorderen
en d'ordinarij leden van den Ternaatsen raat mogen gebruyken of excuseren na gelegentheijt:
de maniere ende herstellinge der beroerten en Comp^e^: respect wert aan de Gouv^r^: en gecommitteerdens gedefereert
Nogh om tot reconsiliatie te komen sonw bij aanstoot des Conings en Rijcxgrooten d'E. Padbrugge sigh d'onderhande=lingh als van selfs onttrecken

16 d° In dier voegen daar te beginnen om alles door de sagste middelen te restaureren ....
maar dat niet luckende dan met rigeur voort te procederen ....
bedenckingen in sulck geval omtrent de Conningen van Tidor, batchian &ca aan te mercken ....
bij de afgegaene brieven derwaarts en 't verder nodige nader te expresseren en ordonneren ....
de Vaesenbergh weder naar Japara te senden om hout ....
den sergeant Hendrick de Jongh aangestelt tot provle lieutenant ....
Op de geruchten van Tanjongpoera van afval sommiger Javanen ....
Is verstaan bij vervolgh eenige dier belhamels te doen vatten en opsenden ....
en natta jouda en d'andere hoofden bij een briefje tot hun pligt aan te manen ....
prompt advis aen de regeringh te doen geven ....
Crain Panaraga met sijn omslagh van 230 menschen weder met Comp: schepen aen sijn vader op bima terug te senden om de Compe: daaraf te ontslaan ....
mits hij alvoorens over sijn rebellie sigh sal hebben verootmoedight, en 't bimase contract op nieuw besworen ....
't welck verstaan zij op 20. deser te laten geschieden ten overstaan van crain bissee en crain Lingues.
18 d° Om te weten met wat caracter en commissie de uijt China gekome Gesanten sijn voorsien ....
Is verstaan d'Hoe Ockerse neven eenige onser voornaamste Chineesen naar boort aan hun te committeren, om deselve te begroeten en hun last en commissie af te vragen.

A° 1679 122

December

19 d°: den oppercoopman Gelmer Vosburgh versoeckt bij request van de ternaatse Commissie ontslagen te werden. en liever met stilstant van gagie 't aanstaande Jaar te repatrieren soo hij geen ander employ krijgt dat hem is geaccordeert en sijn gagie verstaan te doen stilstaan............

Request van Mr. Jan Bitter Ingedient, dat sijn vrouw daar hij van tafel en bet mede gescheijden Zij mogt geordonneert werden mede nevens hem na't vaderlant te gaan...............

waarop hij geordonneert wert na't vaderlant te moeten gaan, maar met sijn versoecke gerenvoijeert daar hij te raade wert.............

de verpagtinge van batavias inkomsten op 30 deser te laten geschieden...............

Tot verrijckinge der laaste retourschepen alle de ontfange Chinese Zijde Pelangs en pangsies daar in te doen afschepen...............

de Raden van India boven haar Ordin: maandelijx genot, soo veel sijn, mom Ed:a als haer E: van nooden hebben met een cent advance te doen betalen uijt Comp: packhuijs..............

d'E Jacob du gheijn gaande naar ternaten in commissie verbetert van 75 tot 100 Gl:s ter maant voor 5 Jaar.

22 d°: den Coopman Nicolaes Koeckebacker uijt bengale gekomen na't patria verlost.

Item den Coopman Abraham borgers gewesen fiscaal van malacca met sijn familie...............

als ook Grietje Michielse wed:e van de Notaris Gruijsman mits betalende transport en kostgelt...............

den Oppercoopman Cornelis van der duijn gaande in de Commissie na ternaten verbetert van 80 tot 100 Gl:s ter maant voor 3 Jaar.

1e do. Resumptie en approbatie der brieven en ordres naar Ternaten afte gaan ....

Item aan de koningen van Ternaten Tidor, Batchian en Bouton ....

2e d'o de Chinese Tartarische Gesanten uijt Hocciew gekomen op overmorgen te doen statiens van boort halen en door gecommitteerde in hun logiem.te brengen en tracteren ....

En ook 2 dagen daarna hun te laten ter audientie komen ....

26 do. Resumptie van de memorie wegens 't inhalen en audientie geven der chinese Ambassadeurs ....

op den 27en en 29. deser te laten geschieden ....

Notitie en Specificatie van de hoedanigheijt dier Inhalinge.

30. Op de geruchten en tijdingh vant naderen der Bantamse Rovers met veel volck tegens d'onse op Indermajoe ....

Is goetgevonden den Macassaarsen Coninck Crain Bissee met sijn volck tot versterckingh derwaarts te senden en met een eens preuve van sijn aangeboden dienst te nemen sterck 132. Coppen ....

Latende sijn vrouw en kinderen hier verblijven ..

Item Dain Mangembo Soon van Lincques met 57. van sijn volck te laten medegaan ....

als mede Dain Toedjoum met 20 van sijn Macassaren,

En tot hun transport na voorsz Indermajoe bedalven 8 vaartuijgen van Bissee aante leggen

't Jagje de Smit, en de Sloepen Griffioen, Granaat appel, Pauw en Orangieboom

Sullende ook al dat volck, soolang Zij werden Gebruijkt neven

1679 124

December

30. neven andere Inlandse soldaten werden toegelegt Ider 3 Rs maants ----

vereeringe daar besyden ook van geweeren &a: aan Crain bissee en syn voornaamste grooten te doen ----

Item aan de soon van Crain Luquet ----

En aan dain Toedjou ----

Radja Bissee te vereeren ook met een lyfwaght van 10 Nederlanders ----

Sullende als hooft over alle de andere werden gebruijkt

En neven dain toedjou tragten de macassaren onder de bantammers syde aen onze Lyde tebringen almede onder belofte van neven andere 3 Rs 's maants te sullen winnen ----

2500 Spaanse realen &a: naar Indermayoe mede te senden ----

Capteijn Jochum sal met Crain Bissee in alles beraatslaan ----

om voor al 't lant van Indermayoe te versekeren en de stroopers te water en te lande alle afbreuck doen ----

Sonder als nogh direct de bantammers of 't Cheribons district te infesteren ----

Tenzy sy sigh mede tegen ons quamen te voegen ----

op 't gedoente onser Macassaren ook Leonard te nemen

Crain Panaraga in plaats van na bima op syn aanbiedinge insgelyx met syn byhebbende 90 man ook al na Indermayoe ten preuve te senden ----

die met hun eijge als comp.s wapenen weder sullen werden gearmeert ----

almede onder een besoldinge van 3 Rs 's maants ider

30 d°: vereeringe van geweer Ki: ooh aan Crain Panaraga
en s' Zijner voornaamste te doen .... "

En daar besijden hem nu vooraf 200 en voorts —
maandelijcx 100. R°. toe te leggen tot nader —
dispositie .... "

De fluijt de Beemster met Crain Panaraga na
Indermaijoe te laten volgen .... "

En Goijlant van daar om te timmeren herwaarts
te ontbieden .... "

Crain Lingues en Dain Maleeuwa mette aanstaande —
besendinge weder na Macassar te laten keeren "

De Regenten van Sarwangh tot wederstant tegen de —
Riedolse roovers te animeren .... "

En den Tommagon Natta Souda van Goedoegoedou
digter onder onse pagger op tollok boenor te laten
komen wonen .... "

Relaas van de effende oude Reecquening van Chancanna
met sijn soon Aminchan door d'H:r Abbema in
Amadabath .... "

hebbende bedragen f 210239. .... "

En waarvoor betaalt is f 242867. en sulcx maar
voor Intrest f 32628. .... "

Die nevens de groote agterstal van Chasouwa in
Bengale van A° 1659. beloopende f 65120. of samen
f 97740. verstaan sijn op't Generaal te doen —
afschrijven

hebbende de Intresten van't credit gelopen Capitaal
voor ... belopen f 99560 ....

En sulcx de Comp:e dat Capitaal nu vereffent bevonden
16 Jaaren langh sonder Intrest beseten en
geemploieert ....

A° 1679 126

December

31 d°. Ingediende twee verclaringen van de onbequaamheijt der afgevaere schepen Tulpenburgh en 't wapen van der Gouw ---

waarop verstaan is deselve beijde afteleggen en te verkopen --